

လန်ဒန် တက္ကသိုလ်၊ အငြိမ်းစား မြန်မာစာပါမောက္ခ
 ဒေါက်တာလှဘေ
 တရုတ်နိုင်ငံသွား နေ့စဉ်မှတ်တမ်း

မာတိကာ

- ၁။ ထုတ်ဝေသူ၏ အမှာ
- ၂။ နိဒါန်း
- ၃။ ကြံတိုင်းလည်း မဖြစ်
- ၄။ ဖြစ်တိုင်းလည်း မကြံ
- ၅။ ကွန်မင်း
- ၆။ ပီကင်း
- ၇။ ရှန်ဟိုင်း
- ၈။ ဟန်းချိုး
- ၉။ ဖူးချိုး
- ၁၀။ အေမိုင်း (ခ) ရှိယာမင်း
- ၁၁။ ကင်းတောင်(ခ) ကွမ်းချိုး
- ၁၂။ ကောင်လွန်း - ဟောင်ကောင်
- ၁၃။ ဗန်ကောက်
- ၁၄။ စင်ကာပူ
- ၁၅။ ရန်ကုန်
- ၁၆။ နိဂုံး

ထုတ်ဝေသူ၏ အမှာ

ဆရာကြီး ဒေါက်တာ လှဘောသည် (၁၉၁၃)သည် လန်ဒန် တက္ကသိုလ် မြန်မာစာပါမောက္ခ အဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီး ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လာကာ မော်လမြိုင်မြို့တွင် နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းမှစ၍ အတွေးအမြင် စာစောင်တွင် ဆောင်းပါးများ ပင်တိုင်ရေးသားခဲ့ရာ ယင်းဆောင်းပါးများကို စုစည်းပြီး ပညာပါရမီ (၁၉၉၃- ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၉၅ - ဒုတိယအကြိမ်)နှင့် ဝီရိယကိုထူး ဉာဏ်နှင့်ချူ၊ ကံက ဖေးမသူ (၂၀၀၁- ပထမအကြိမ်)စာအုပ်များ ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ယခုတစ်ဖန် အတွေးအမြင်တွင် ၁၉၉၂နှင့် ၁၉၉၃ ခုနှစ်အတွင်း လစဉ်ရေးသားခဲ့သော တရုတ်နိုင်ငံသွား နေ့စဉ်မှတ်တမ်း ဆောင်းပါးစဉ်ကို စုစည်း၍ စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာလှဘောသည် ၁၉၈၉ ခုနှစ် မေလမှ ဇူလိုင်လအထိ တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံသို့ ပီကင်းတက္ကသိုလ်၏ ဧည့်သည်တော်အဖြစ် သွားရောက်ကာ မြန်မာဘာသာစာပေ ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာများကို ဟောပြောခြင်းနှင့် တရုတ်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဌာနအချို့အား လေ့လာခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းဟု နာမည်ပေးထားသည်နှင့်အညီ တစ်နေ့တာချင်း ဖြစ်စဉ် ဖြစ်ရပ်များကို မှတ်တမ်းတင်ထားပုံမှာ ခရီးသွားမှတ်တမ်း ရေးလိုသူများအတွက် စံနမူနာ ယူလောက်သည်ဟု ယူဆပါသည်။

ဒေါက်တာလှဘောက သူ၏ စာတမ်းခေါင်းစဉ်သည် ဦးဘောမောင်တင် တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်သော ကင်းဝန်မင်ကြီး ပြင်သစ်နိုင်ငံသွား နေ့စဉ်မှတ်တမ်း ခေါင်းစီးစကားလုံးများ၏ ပွဲတင်သံ ဖြစ်ပါသည်ဟု နိဒါန်းတွင် ရေးသားထားသည်။

ကင်းဝန်မင်ကြီးသည် မြင်၊ တွေ့၊ ကြားသိရသည့် အရာဝတ္ထု၊ ဌာနဒေသ ဖြစ်စဉ် အကြောင်းအရာများကို အချို့နေရာတို့၌ ခွဲခြားဝေဖန်ကာ မှတ်တမ်းတင်ထားရုံ မကသေး၊ မှတ်တမ်းများကို ကဗျာ၊ လင်္ကာ မေတ္တာစာများနှင့် တန်ဆာဆင်ထားပါသေးသည်။

ကျွန်တော့် ဒိုင်ယာရီ ထဲတွင်ကား ကျွန်တော်၏ အာရုံငါးပါး စက်ကွင်းထဲ ဝင်လာသော အာရမ္မဏ ပစ္စယများအနက် စိတ်ဝင်စားသွားမိသည့် အမြင်၊ အကြား၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ အထိများကို ပညာစက္ခုဖြင့် ယှဉ်ကာ ရွေးထုတ်ပြီး မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ ကဗျာဘက်၌ ချိနဲ့သဖြင့် မင်းကြီးကို အားကျကာ လက်တဲမစမ်းဝံ့ပါ ဟု ဆရာကြီးက မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချ၍ ရေးသားထားသော်လည်း တရုတ်နိုင်ငံသွား နေ့စဉ်မှတ်တမ်းသည် မြန်မာစာပေ ပညာရှင်တို့၏ ခရီးသွား စာပေသမိုင်းတွင် အလေးဂရု ပြုအပ်သော စာပေလက်ရာ တစ်ခုအဖြစ် ကျန်ရစ်မည်မှာ သေချာပါသည်။

ဤမှတ်တမ်းသည် စာပေ ယဉ်ကျေးမှု ရေးရာများသာမက ခေတ်သစ် တရုတ်ပြည်ကြီး၏ ဝိသေသ လက္ခဏာများကို စာပေ ပညာရှင်ကြီး တစ်ဦး၏ ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် လေ့လာသုံးသပ်ချက်များအဖြစ် ရေးသားဖော်ပြထားသဖြင့် သမိုင်းတန်ဖိုးလည်း ရှိလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ဒေါင်းစာပေ

တရုတ်နိုင်ငံသွား နေ့စဉ်မှတ်စာတမ်း

နိဒါန်း

အထက်ပါ ခေါင်းစဉ်သည် ဦးဖေမောင်တင် တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်သော ကင်းဝန်မင်းကြီး ပြင်သစ်နိုင်ငံသွား နေ့စဉ်မှတ်စာတမ်း ခေါင်းစီးစကားလုံးများ၏ ပဲ့တင်သံ ဖြစ်ပါသည်။ ခေါင်းစဉ်ချင်းသာ တူသယောင်ယောင်။ သွားသည့်ဒေသ ရာစုနှစ်၊ စီးနင်းယာဉ်၊ တာဝန်ကိစ္စနှင့် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းခေါ် ဒိုင်ယာရီတို့ကား မတူ တစ်မူ ကွဲပြားပါ၏။

မင်းကြီးသည် ၁၉ ရာစုနှစ် နောက်ပိုင်းခေတ်တွင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး၏ သံကြီး အဖြစ်နှင့် အနောက်တိုင်း ပြင်သစ်အီတာလျံ နိုင်ငံ များဆီသို့ နိုင်ငံရေး ကိစ္စများ အရေးဆိုရန်အတွက် မီးသင်္ဘောဖြင့် သွားပါသည်။ အသွားခရီး၌ ပလောပီနီကျွန်း၊ စင်္ကာပူ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းတို့ဝယ် ဝင်လည်ပါသည်။ အပြန်တွင် ကရို၊ ဘုံဘိုင်၊ ကာလကတ္တား မြို့များတွင် လည်ပတ်ကြည့်ရှုခဲ့ပါ၏။ ရောက်လေရာရာ မြို့နယ်ဒေသတို့၌ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိ အရာခံများက တခမ်းတနား ကြိုဆို ဧည့်ခံ ကျွေးမွေးကာ လှည့်လည် ကြည့်ရှုရန် အစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီး လိုက်ပြုကြပါ၏။

မန္တလေး နေပြည်တော်မှ ခရစ်နှစ် ၁၈၇၄ ခုနှစ် မတ်လ ၇ရက် စနေနေ့တွင် ထွက်ခွာသွားရာ ထိုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၇ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၌ ပြန်လည် ဆိုက်ရောက်လာခဲ့ပါ၏။ ၇ လ တိတိ ကြာရှိသွားပါသည်။

ကျွန်တော်သည် နှစ်ဆယ် ရာစုနှစ် နောက်ဆုံးပိုင်း၌ လန်ဒန် တက္ကသိုလ်အငြိမ်းစား ပါမောက္ခ လူသာမည အဖြစ်နှင့်သာ အရှေ့တိုင်း စိနရေ တရုတ်နိုင်ငံ ပီကင်းမြို့သို့ မြန်မာဘာသာ စာပေယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ ပညာပို့ချ ဖြန့်ဖြူးဆွေးနွေးဖလှယ်ရေးအတွက် ပီကင်းမြို့သို့ မြန်မာဘာသာ စာပေယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ပညာ ပို့ချ ဖြန့်ဖြူးဆွေးနွေး ဖလှယ်ရေးအတွက် ပီကင်းတက္ကသိုလ် ဧည့်သည်တော်အနေနှင့် လေယာဉ်ဖြင့် သွားပါ၏။

အသွားခရီးတွင် ကွန်မင်း (Kunming)၌ လေးရက်၊ ပီကင်း ၌ နှစ်ပတ်နေပြီး အပြန် ၌ တရုတ်နိုင်ငံ အရှေ့ဘက် ကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက်ရှိ ရှန်ဟိုင်း(Shanghai)၊ စူးချိုး (Suzhou) ဟန်းချိုး(Hanzhou)၊ ဖူးချိုး(Fuzhou)၊ အေမွိုင်း(Amoy)၊ ခေါ် ရှိယားမင်း(Xiamen)၊ ကင်းတောင် (Cainton) ခေါ် ကွမ်တုန်(Guangdong) ခေါ် ဝွမ်းချိုး(Guangzhou) မြို့များ ၌ လည်ပတ်သုံးသပ်ခဲ့သည်။

ပီကင်းမြို့အပြင် ကွန်မင်း၊ ရှန်ဟင်းနှင့် ဝွမ်းချိုး မြို့များတို့ဝယ်လည်း ပြောဟော ဆွေးနွေးခဲ့ပါသေး၏။ ထို့နောက် ဟောင်ကောင် (Hong Kong) ဗန်ကောက်(Bangkok) နှင့်စင်္ကာပူ(Singapore) တို့သို့ ဆက်သွားပါသည်။ နေရပ် မော်လမြိုင်မြို့မှ မေလ ၁ ရက်နေ့ ထွက်ခွာသွားသည်။ ဇူလိုင်လ ၉ ရက်နေ့ ပြန်ရောက်လာပါသည်။ ၂ လနှင့် ၉ ရက် ကြာရှိခဲ့ပါ၏။

မင်းကြီးသည် မြင်၊ တွေ့၊ ကြားသိ ရသည့် အရာဝတ္ထု၊ ဌာနဒေသ ဖြစ်စဉ် အကြောင်းအရာများကို အချို့နေရာတို့၌ ခွဲခြားဝေဖန်ကာ မှတ်တမ်းတင် ထားရုံမကသေး မှတ်တမ်းကို ကဗျာလင်္ကာ မေတ္တစာများနှင့် တန်ဆာဆင်ထားပါသေးသည်။

ကျွန်တော့် ဒိုင်ယာရီ ထဲတွင်ကား ကျွန်တော်၏ အာရုံငါးပါးစက်ကွင်းထဲ ဝင်လာသော အာရမ္မဏ ပစ္စယများအနက် စိတ်ဝင်စားသွားမိသည့် အမြင်၊ အကြား၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိများကို ပညာစက္ခုဖြင့် ယှဉ်ကာ ရွေးထုတ်ပြီး မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ ကဗျာဘက်၌ ချည့်နဲ့သဖြင့် မင်းကြီးကို အားကျကာ လက်တည်း မစမ်းဝံ့ပါ။

နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော်ကျော် အနောက်နိုင်ငံများတွင် နေခဲ့သူ ကျွန်တော် ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ အတွေးအမြင်များ၊ ဩဇာရနံ့ အငွေ့အသက်တို့ ပါရှိမည်ကား မလွဲပါ။

ကင်းဝန်မင်းကြီးက သူ့အား ပြင်သစ်၊ အီတာလျံ အရာရှိ ကြီးငယ်တို့က တခမ်းတနား ကြိုဆို ဧည့်ခံကျွေးမွေး လိုက်လံပြသပုံများကို မော်ကွန်းတင်ထားသကဲ့သို့ ကျွန်တော့်အား တရုတ်နိုင်ငံ ရောက်လေရာရာ တက္ကသိုလ်နှင့် ပညာရေးအဖွဲ့များမှ အုပ်ချုပ်ရေး အရာရှိကြီးငယ်များ၊ ပညာရှင် သုတေသီနှင့် ဆရာဆရာများ၊ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများများတို့က တစ်စွမ်းတစ်အား ကြိုဆိုဧည့်ခံ လိုက်လံပြသ ပြုစု ကျွေးမွေးပါသည်။ ဤစေတနာ မေတ္တာ ကျေးဇူးတို့ကို ဤဒိုင်ယာရီထဲ ကမ္ပည်းထိုး မှတ်တမ်းတင်ထားပါ၏။

၁-၁။ ကြံတိုင်းလည်းမဖြစ်

ဤဒိုင်ယာရီ မွေးသန်စင်စို ဖြစ်လာသည့် ဝိဇ္ဇာသည် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် မတိုင်မီက တည်ခဲ့ပါ၏။ မစ္စတာ ဒိန်ရှောင်ပိန် (Deng Xiaoping) အာဏာရ လာပြီးသည့်နောက် တံခါးဖွင့် စီးပွားရေး စီမံကိန်းကို စ၍ လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့ရာမှ တရုတ်နိုင်ငံကြီးသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပုံများကို မြန်မာပြည်သို့ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်၌ ကျွန်တော် အပြီးအပိုင် ပြန်မလာမီကတည်းက အနောက်နိုင်ငံသတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းတွေထဲကဖတ်မိ၊ ဓာတ်ပုံမြင်မိ၏။ ရုပ်မြင်သံကြား ပေါ်တွင်လည်း တွေ့မိပါ၏။

၁၉၈၈ ခုနှစ် မေလအတွင်း လာရောက် ဟောပြောရန် ပြင်သစ်ပြည် ပါရီတက္ကသိုလ် အရှေ့တိုင်းသား လူမျိုးများ ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ပညာရပ်များ ကျောင်းမှ ဖိတ်စာရပါ၏။ ထိုအခါ တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ် ဆိုသလို ပြည်ပရောက်နေခိုက် တစ်ဆက်တည်း ပီကင်းမြို့တော်ကို တစ်ပတ် သို့မဟုတ် နှစ်ပတ်လောက် သွားလည်ရလျှင် ကောင်းမှာပဲဟု အတွေးလုံး ပေါ်လာပါ၏။

သွားချင်စိတ် ငမ်းငမ်းတက်လာသောကြောင့် ဆင်ခြင်စိတ် ဘေးချိတ်ထားလိုက်ပြီး အနောက်ဘက် ခရီးမထွက်မီ အရှေ့ဘက် တရုတ်ပြည် ဝင်ခွင့်ပီဇာကို တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံ သံရုံးမှ ကျွန်တော်နှင့်ဇနီးအတွက် တောင်းယူ၏။ ပါရီ၌ မေလအတွင်း မြန်မာကဗျာ အကြောင်း သုံးကြိမ် ပြောဟောသည်။ ပြီးနောက် ဂျာမနီပြည် ဟိုက်ဒယ်(လ်)ဘတ် တက္ကသိုလ်မြို့သို့ ထိုမှတစ်ဆင့် လန်ဒန်သို့ ဆက်သွားပါသည်။ လန်ဒန်တွင် ရှိနေစဉ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်များ ဗဟိုစာကြည့်တိုက်မှူး ဦးသော်ကောင်းထံမှ စာရ၏။

စာထဲတွင် ပီကင်းသို့ ဆရာတို့ သွားလည်မည့်သတင်းကို ရန်ကုန်မြို့ရှိ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ သံရုံးမှ ယဉ်ကျေးမှု သံမှူးနှင့် ပထမအတွင်းဝန်တို့အား စကားစပ်မိ၍ ပြောပြရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး နှစ်ဦးစလုံးတို့က ယခုနှစ် မသွားဖို့ မေတ္တာရပ်ခံ အပ်ပါသည်။ ထိုလ၌ ပီကင်းတက္ကသိုလ်ကျောင်း ရက်ရှည်ပိတ်ချိန်နှင့် ကြုံကြိုက် နေမည်မို့ မြန်မာဘာသာ စာပေဌာနမှ ဆရာတွေရော တပည့်များပါ အနားယူနေကြမည်။ ကျောင်းဖွင့်ထားတုန်းသွားပါက နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးကျေးဇူး သက်ရောက်ပါမည်။

အင်မတန်ကို ကြီးမားပြီး အင်မတန်ကို ကြည့်စရာ များလှသည့် ပီကင်းမြို့တွင် တစ်ပတ်ခန့်သာ နေ၍ လျှောက်လည်ပတ်မည်ဆိုလျှင် ကိုယ့်အထဲက လိုက်ပြမည့်သူ ရှိမှသာ ငွေကုန်ရကျိုး ပင်ပန်းရကျိုး နပ်ပေမည်။

ကျွန်တော် မြန်မာပြည်မှ မထွက်ခွာလာမီ ခရီးစဉ်နှင့် တည်းခိုမည့် လိပ်စာများကို လိုလိုမည်မည် ဦးသော်ကောင်း နှင့်အခြားဆွေမျိုး မိတ်ဆွေများထံ ချန်ရစ်ထားခဲ့သဖြင့် ဤစာကို ရခွဲရပါ၏။ တရုတ်ပြည် ခရီးကိုဖျက်လိုက်ပြီး မြန်မာပြည် သို့ပြန်လာ၏။ အဆင်ခြင်မဲ့ စိတ်သွားရာ ကိုယ်ပါလုပ်မိ၍သာ ကြံတိုင်းလည်း မဖြစ်ရပါတကားဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တရားချရပါ၏။

၁-၂။ ဖြစ်တိုင်းလည်း မကြံ

ရန်ကုန်မြို့သို့ ဇူလိုင်လဆန်း ၂ ရက်နေ့ ပြန်ရောက်လာပါသည်။ မော်လမြိုင်သို့ မပြန်မီ ကမ်းနားဟိုတယ်တွင် ခေတ္တတည်းခို ပါသည်။ ၈ ရက်နေ့တွင် တရုတ်ယဉ်ကျေးမှုသံရုံးမှ ပထမအတွင်းဝန် ဦးမိုး (ခ) ပါမောက္ခလီမိုး (Li Mou)လာတွေ့ ပါသည်။ မြန်မာလို အာလာပသလ္လာပပြောပြီး သူက 'လွန်ခဲ့တဲ့ မေလ ၈ ရက်နေ့က သံရုံးမှာ ပီဇာလာယူတုန်းက ကျွန်တော်တို့မသိလိုက်ရပါ။ သိရင် ဇူလိုင်လ မသွားဖို့ မေတ္တာရပ်ခံမှာ မှချပါ။ ၁၉၈၉ ခုနှစ် မေလမှာ လာဖို့ ပီကင်း တက္ကသိုလ်က ဖိတ်မယ်လို့ ကြံရွယ်ထားပါတယ်။ မေလမှာ ပီကင်းရာသီဥတုကလည်း သပ္ပာယ်ဖြစ်၊ မြန်မာဘာသာ စာပေ ဌာနမှလည်း ဆရာတွေနဲ့ တပည့်များလည်း စုံမယ်။ သွားလိုရာလည်း လိုက်ပို့နိုင်မယ်။ အဖက်ဖက်မှလည်း အဆင်ပြေဖို့ အကြောင်းရှိပါတယ်'ဟု ရှင်းပြပါသည်။ ကျွန်တော်က ကျေးဇူးတင်စကားပြောကြားပြီး 'အကြောင်းညီညွတ်မယ်ဆိုရင် ဆက်ဆက်သွားပါ့မယ်'ဟု ကတိပြုလိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော့်တစ်သက် ဘဝလမ်းတစ်လျှောက်တွင် တွေ့ကြုံခံစားခဲ့ရသော အဖြစ်နှင့်အပျက်များကို အစဉ်မပြတ် သုံးသပ်လေ့လာရင်း ပုဗ္ဗေကတကံ အကျိုးပေးပုံကို ယုံကြည်လာပါသည်။ ပစ္စုပ္ပန်ကံအကျိုး ဖန်တီးလာမှုကို လက်ခံလာ သည့်ကြံအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ 'အတွေးအမြင်'စာစောင်တွေထဲ ဆောင်းပါး အတော်တော်များများ ရေးခဲ့ပါပြီ။ လူတိုင်းမှာ ကံကြံကြိုက်၍ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး ပေးခံရသလို သူ၏ တိုင်းပြည်မှာလည်း ကိန်းဆိုက်လာသည့်အခါ ဖြစ်ရ ပျက်ရသည့် အရေးကို သတိမူမိပါ၏။

၁၉၈၉ ခုနှစ် မတ်လ ၉ ရက်နေ့၌ ကျွန်တော်နှင့် ဇနီးတို့ ရန်ကုန်သို့ တက်လာကြ၏။ ပီကင်းသွားဖို့ အရေး သက်ဆိုင်ရာသို့ လျှောက်လွှာများ တင်လိုက်၏။ ၁၆ ရက်နေ့တွင် တရုတ်ယဉ်ကျေးမှု သံမှူး မစ္စတာ ပန်ဟိုဆင်း (Pan Houxing)နှင့် ဇနီးတို့က နေ့လယ်စာ ဖိတ်ကျွေးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ သွားပါသည်။ ဦးမိုးလည်းလာပါ၏။

သံမှူးသည် အမူအရာ သိမ်မွေ့သည်။ အပြောအဆို နူးညံ့သည်။ ပြုံးပြုံး ပြုံးပြုံးနှင့် သဘောဖြူစင်ပြီး ဖော်ရွေသည်။ စကားနည်းပါ၏။ 'ပီကင်းတက္ကသိုလ်က ဖိတ်စာလာတော့မယ်။ မြန်မာဘာသာစာပေဌာနမှ ဆရာတွေ၊

ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေက ဆရာကြီးနဲ့ တွေ့ချင်ကြသတဲ့'စသဖြင့် ဦးမိုးက မြန်မာလိုပြောပါသည်။ ကျွန်တော်လည်း 'သွားဖို့ရာ အဆင်သင့်ဖြစ်ရအောင် အစီအစဉ်တွေ လုပ်နေပါပြီ'ဟု ပြန်ပြောရာ သံမှူးနှင့် ဦးမိုးတို့က ဝမ်းသာ၍မဆုံးပါ။ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် အချို့ယမကာတို့ကို စားသုံးနေစဉ်လည်း ဆက်လက်ဆွေးနွေးကြပါသေးသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့က တရုတ်သံအမတ်ကြီးနှင့် တိုင်ပင်ပြီး မြေသို့ချပေးလိုက်သော မျိုးစေ့သည် ပြုစုပျိုးထောင်မှု ကောင်း၍ မကြာမီ သန်စွမ်းလာကာ သီးပွင့်တော့မည့် အရိပ်အယောင်များ ပြလာပါတော့၏။ ပထမ ဦးမိုးထံမှ ၃၀၊ ၃၊ ၈၉ ရက်စွဲပါ စာရှည်ရှည်ကြီး တစ်စောင်ရပါသည်။ ထိုစာနှင့်ပူးတွဲပြီး မတ်လ ၂၂ ရက်နေ့စွဲနှင့် ပီးကင်းတက္ကသိုလ် အရှေ့တိုင်းဘာသာနှင့် စာပေများဌာနမှူးထံမှလည်းကောင်း၊ မြန်မာဌာနခွဲတာဝန်ခံ ဒုပါမောက္ခ ဦးဉာဏ် (Mr Wang. Da Nian) ထံမှလည်းကောင်း စာနှစ်စောင် ပါလာသည်။ မြန်မာလိုချည်း ဖြစ်ပါ၏။

ဦးမိုးစာထဲမှာ အရေးကြီးသော အချက်များတို့ကိုသာ တင်ပြပါရစေ။ ကျွန်တော်တို့ ပီကင်းအသွား လမ်းခုလတ်ရှိ ကွန်မင်းမြို့တွင် ၃-၄ ရက်လာနေစေချင်ပါသည်ဟု ယူနန်ပြည်နယ် အရှေ့တောင်အာရှရေးရာသုတေသနအဖွဲ့မှ သူ၏ မိတ်ဆွေတစ်ဦးက ဖိတ်ကြားကြောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ပညာရပ်များကို တစ်ကြိမ်လောက် ပြောဟော ဆွေးနွေးစေလို ကြောင်းနှင့် ကွန်မင်းမြို့အနီးတစ်ဝိုက်ရှိ နာမည်ကျော် နေရာများ၊ ရှုခင်းသာဒေသများဆီသို့ သုတေသနဌာနမှ ကားဖြင့် လိုက်ပို့ပြသမည်ဆိုကြောင်းတို့ပါရှိပါ၏။

ပီကင်းတက္ကသိုလ် အရှေ့တိုင်းဘာသာနှင့် စာပေများ ဌာနမှူး၏စာမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

'ပါမောက္ခ ဦးလှဗေ

ဆရာကြီးထံ ရိုသေစွာ စာရေးအပ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ပီကင်းတက္ကသိုလ်သို့ လာရောက်လည်ပတ်ကြည့်ရှုရင်း နှစ်ပတ်ကြာ ပညာသင်ကြား ပို့ချရန် ဆရာကြီးနှင့်တကွ ဆရာကြီးကတော်အား ဂုဏ်ယူစွာဖြင့် ဖိတ်ကြားအပ်ပါသည်။

မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၊ မြန်မာဘာသာစကားနှင့် စာပေ၊ နိုင်ငံအသီးသီးမှ မြန်မာရေးရာ သုတေသနများကို ကျွန်တော်တို့ သိလိုလှသဖြင့် ဆရာကြီးအား စောင့်မျှော်နေကြပါသည်။

ဆရာကြီးနှင့် ဇနီးမောင်နှံသည် ပီကင်းတက္ကသိုလ်၌ တည်းခိုရန် ကျွန်တော်တို့က တာဝန်ယူစီစဉ်ပေး ပါမည်။ ထို့ပြင် ထုံးစံအတိုင်း ဉာဏ်ပူဇော်ခ ကန်တော့ပါမည်။

အကယ်၍ ဆရာကြီးတို့ အဆင်ပြေလျှင် မေလ ၁၅ ရက်နောက်ပိုင်း ကြွရောက်ပါရန် တိုက်တွန်းအပ် ပါသည်။ ဆရာကြီးတို့အား ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန်နှင့် ကူညီရန် ကျွန်တော်တို့ဌာနမှ မြန်မာစာဌာနခွဲ တာဝန်ခံ ဆရာ ဦးဉာဏ်အား တာဝန်ပေးလိုက်ပြီးဖြစ်သဖြင့် အကူအညီလိုလျှင် အားမနာတမ်း ပြောပြစေလိုပါသည်။

အစစအရာရာ အဆင်ပြေအောင်မြင်ပါစေ။

ဌာနမှူး (ထိုးမြဲလက်မှတ်)

ဦးဉာဏ်ထံမှ စာကား 'ပီကင်းတက္ကသိုလ် ဖိတ်ကြားချက်အရ ဆရာကြီးနဲ့ ဆရာကြီးကတော်တို့ ပီကင်းကို လာရောက် လည်ပတ်ကြည့်ရှုကြမယ်ဆိုတာ ကြားသိရလို့ ကျွန်တော်တို့ အားလုံး ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်မိကြပါတယ်။

လာမယ့် ရက် သေချာရင် ကျွန်တော်တို့ကို အကြောင်းကြားပါ။ ကျွန်တော်တို့ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ကြိုဆို စောင့်မျှော်နေကြပါတယ်။

ရွှင်လန်းကျန်းမာပါစေ
အမြဲသတိရလျက်
'ဉာဏ်' ဟု ဖြစ်ပါသည်။

တစ်လခန့်အကြာ ဧပြီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတ နိုင်ငံသံရုံးမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် တရားဝင် ဖိတ်စာ ရောက်လာပါသည်။ စာထဲ၌ 'ပီကင်းတက္ကသိုလ်တွင် ပြောဟောရန် ကျွန်တော်နှင့် ဇနီးအတူတကွ လာရောက်ဖို့ ဖိတ်ကြားသည်။ မေလ ၁၀ ရက်နေ့ တရုတ်လေကြောင်း လေယာဉ်ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်မှ ကွန်မင်းသို့ ထွက်ခွာကာ၊ ကွန်မင်းတွင် ၃-၄ ရက်နေ့ပြီး ပီကင်းတက္ကသိုလ်တွင် မေလ ၁၅ ရက်နေ့မှစ၍ ပြောဟောပေးမည်ဟု မျှော် လင့်ထားကြောင်း ပါရှိ၏။ ပျိုးထားသော အပင်ကြီးသည် ပွင့်ပြီး သီးလာပေပြီ။ ခူးစားနိုင် မနိုင်ကိုကား ကံက မည်သို့စီမံ လာမည်ကို စောင့်ကြည့်နေပါ၏။

မေလ (၁)ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ကျွန်တော်နှင့် ဇနီးတို့ရန်ကုန်သို့ လာကြသည်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသို့ သွားဖို့ရာ မတ်လက စတင် ဆောင်ရွက်မှုများ မေလ ပထမအပတ်အတွင်း ပြီးစီးသွားမည်ဟု သတင်းရသောကြောင့်ပင်။ သို့သော် အထစ်အငေါ့တစ်ခု ဖြန့်ခနဲ မမျှော်လင့်ဘဲ ပေါ်လာသဖြင့် မေလ (၅)ရက်နေ့ ပြီးမည်ဟု ခန့်မှန်းထားရာ မပြီးပါ။ ၆ ရက်နှင့် ၇ ရက်နေ့များသည် စနေနှင့် တနင်္ဂနွေနေ့များ ဖြစ်ကြသည်။ ကံအားလျော်စွာ ၈ ရက် တနင်္လာနေ့ ညနေ ၅ နာရီတွင် နိဂုံးကမ္မည်း အပြီးသတ်နိုင်ခဲ့ပါ၏။

ကံအားလျော်စွာဟု ဆိုရသည်မှာ ထိုနေ့ညနေပင်လျှင် တရုတ်သံအမတ်ကြီး မစ္စတာ ချိန်းရှူးဝီရိုန် (Mr Cheng Ruisheng)နှင့် သံအမတ်ကြီးကတော်တို့က ကျွန်တော်တို့အား တရုတ်နိုင်ငံ မသွားမီ နှုတ်ဆက်ညစာစားပွဲပို့ ဖိတ်ခေါ် ထား၍ဖြစ်ပါ၏။ အကယ်၍သာ ထိုကိစ္စမပြီး မပြတ်သေးပါက ဘယ်လိုဆင်ခြေပေးရမှန်း မသိပါ။

ပီကင်းသွားဖို့အရေးက ဝန်ထုပ်ကြီးကျကျသွားချင်း ညနေ ၅ နာရီ ကျော်ကျော် အချိန်တွင် ဦးမိုးထံ တယ်လီဖုန်းနှင့် အကြောင်းကြားလိုက်ပါ၏။ သူ့ခမျာ ကမန်းကတန်း ကားဖြင့် ဟိုတယ်သို့ ရောက်လာ၏။ ဗီဇာအတွက် ယူလာသော လျှောက်လွှာပုံစံတွေကို ဖြည့်ထည့်စေပြီး ကျွန်တော်တို့၏ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်တွေကို ယူသွားသည်။ ၆ နာရီခွဲ အချိန်ဝယ် ဗီဇာတံဆိပ်များ ရိုက်နှိပ်ထားရှိသည့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်တွေ ပြန်ယူလာပေးပါသည်။ ပြီးနောက် ကျွန်တော်နှင့် ဇနီးတို့အား သူ့ကားဖြင့် သံအမတ်ကြီးအိမ်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားပါသည်။

အင်္ဂလန်ပြည်တွင် နေထိုင်စဉ်အခါက ကျွန်တော်သည် ပြင်သစ်ပြည်သို့ သန်ဘက်ခါသွားရန် အရေးပေါ်လာ သဖြင့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို ကြည့်ရာ သက်တမ်းကုန်ဆုံးနေကြောင်း တွေ့ရ၏။ နောက်တစ်နေ့တွင် လန်ဒန်မြို့ရှိ နိုင်ငံ ကူးလက်မှတ် ထုတ်ပေးရာ ရုံးသို့ ၉ နာရီအချိန် သွားပြီး ရှင်းလင်းပြောပြရာ၊ ညနေ ၄ နာရီ မထိုးမီ လက်မှတ်သစ်ရခဲ့၍ လေယာဉ်လက်မှတ်ဝယ်ပြီး အချိန်မီ သွားနိုင်ခဲ့၏။ ယခုလည်း ကျွန်တော်တို့ ဗီဇာကို နှစ်နာရီအတွင်း တရုတ်နိုင်ငံ သံရုံးက ထုတ်ပေးခဲ့သဖြင့် သောကကင်းဝေးစွာ အချိန်မီ ခရီးထွက်နိုင်ခဲ့ပါ၏။ သက်ဆိုင်သူတို့အား သာဓုသုံးကြိမ် ခေါ်ပါသည်။

သံအမတ်ကြီးက ဖော်ဖော်ရွေရွေ ခရီးဦးကြိုပြု နှုတ်ဆက်ပြီး အနုပညာရှင် ဇနီးသည်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးပါသည်။ ခေတ္တ အလာပသလ္လာပ ပြောကြားပြီးနောက် ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ တရုတ်အစားအစာ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုးအနက် လျှာတွေ့သည့် အမျိုးအစားမှာ ပန်းရနံ့သင်းကြိုင်သည့် တရုတ်ပိုင်အရက်ပင်။ မတ်လက ယဉ်ကျေးမှုသံမှူးနေ့လယ်စာ စားပွဲတွင်လည်း သောက်ခဲ့ရဖူး၏။ တရုတ်နိုင်ငံရောက်သောအခါလည်း အထက်လွှာပိုင်းမှ ဧည့်ခံပွဲများ၌လည်း မိတ်ပြန် ဆက်ရပါသေးသည်။

စားသောက်နေစဉ် အစားအစာအကြောင်း၊ ကျန်းမာရေး၊ နေထိုင်ရေးအကြောင်းများကိုသာ ပြောကြသည်။ စားသောက်ပြီးသည့်အခါ သံအမတ်ကြီးက 'ဆရာကြီး တစ်ခုပြောပါရစေ။ သိတဲ့အတိုင်း ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တိုင်း တရုတ်လေ ကြောင်း လေယာဉ်ဟာ ရန်ကုန်မှ ကွန်မင်း၊ ကွန်မင်းမှ ပီကင်းကို ပျံသန်းကြောင်း အချိန်စာရင်းရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့်

ရန်ကုန်မှ သွားမယ့်ခရီးသည် မရှိဘူးဆိုရင်တော့ ရန်ကုန်ကို မလာတော့ဘဲ ကွန်မင်းမှ စပျံပါသည်။ ခရီးသည်များ ရှိမရှိဆိုတာ သက်ဆိုင်ရာကို ကြိုတင်အကြောင်း ကြားထားရပါတယ်။ ဆရာကြီးတို့ မေလ ၁၀ ရက်နေ့မှာ သွားဖြစ်မယ်ဆိုတာကို ဒီကနေ့ ညနေမှ သိရတာမို့ ခုတင်ကပဲ ကွန်မင်းကို တယ်လီဖုန်းဆက်လိုက်တယ်။ လေယာဉ်လာဖြစ်ကောင်းပါရဲ့လေ။ နက်ဖြန်ခါ သေသေချာချာ သိရပါမယ်'ဟု တောင်းပန်သော မျက်နှာဖြင့် ရှင်းပြပါသည်။

ကျွန်တော်လည်း ဆင်ပြောင်ကြီး အမြီးကျမှ တစ်နေတော့မှာလားဟု တွေးပူမိ၏။ သွားဖြစ်မည်ဟု မှတ်ယူထား သောကြောင့် လေယာဉ်လက်မှတ် နှစ်စောင်ကိုပင် မေလ ၄ ရက်နေ့ကတည်းက ဝယ်ထားနှင့်ပါပြီ။ လေယာဉ်မလာပါက ရန်ကုန်တွင် နောက်ထပ်တစ်ပတ် ဆက်နေရတော့မည်။ ပီကင်းတက္ကသိုလ်အရှေ့တိုင်းဘာသာနှင့် စာပေဌာနမှူး မျော်လင့်ထားသည့်အတိုင်း ပီကင်းသို့ မေလ ၁၄ ရက်နေ့ ရောက်တော့မည် မဟုတ်ဟူသော အတွေးတို့သည် ခေါင်းထဲ ဝင်လာနေခိုက် သံအမတ်ကြီးက 'သိပ် စိတ်မပူပါနဲ့ဦးလေ။ ကျွန်တော်တို့က ဒီမှာ ပီကင်းတက္ကသိုလ်မှာ ပြောဟောမယ့် ဆရာကြီးနဲ့ဇနီး မေလ ၁၀ ရက်နေ့ ထွက်ခွာသွားဖို့ ရှိတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ဆက်ဆက်လာဖြစ်အောင် လာပါလို့ တယ်လီဖုန်းနဲ့ မှာလိုက်ပါပြီ'ဟု အားပေးစကားပြောပါသည်။

ဆက်လက်ပြီး ပြောပါသေး၏။ 'ဆရာကြီးဟာ အနောက်နိုင်ငံ၊ အရှေ့နိုင်ငံက တိုင်းပြည်တွေ ရောက်ဖူးလို့ အတွေ့အကြုံများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးပဲ။ တိုင်းပြည်တိုင်းမှာ ယဉ်ကျေးတဲ့ လူတွေရှိသလို ရိုင်းစိုင်းတဲ့ သူများလည်း ရှိတာ ချည်းပဲ။ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်မှာ ဒီလို လူရိုင်းတွေနဲ့ တစ်ခါတလေ ဆုံမိရင် သည်းခံပါ။ ဗေဒမယူပါနဲ့နော်။ ပီကင်းတက္က သိုလ်မှာ ပြောဟောမယ်ဆိုလို့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ဝမ်းလည်းသာ ဂုဏ်လည်းယူပါတယ်။ ခရီးလမ်း သာပါစေ၊ ရောက် လေရာရာ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာပါစေလို့ ဆုတောင်းပါတယ်'ဟု ဆိုပါ၏။

မြင်မြင်ချင်း ခင်မင်ရင်းနှီးသွားသည့် ဤပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် အပြောအဆို အနေအထိုင် ရသေ့ တပသီနှင့် တူလှ ပါ၏။ အတွေးအခေါ် အယူအဆ ထက်မြက်သည့် ဘာသာရေပညာရှိကြီးဖြစ်သည်။ နယ်နယ်ရရမဟုတ်ပါ။ ကွယ်လွန်သူ တရုတ်ဝန်ကြီးချုပ် ချီအင်လိုင် (Chou En-Lai) ရှိစဉ်က မြန်မာဝန်ကြီးချုပ်၊ ဝန်ကြီးများနှင့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး စသည့် အရေးရပ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဆက်ဆံဆွေးနွေးသည့် အခါများ၌ စကားပြန်အနေဖြင့် နားလည်မှု ပေါင်းကူး တံတားထိုး ပေးခဲ့သူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်ပါ၏။ အမိဘာသာစကားအပြင် အင်္ဂလိပ်နှင့် မြန်မာဘာသာစကား နှစ်မျိုးစလုံးကို သံအ မတ်ကြီး ပီပီ တတ်မြောက်ရပါသေးသည်။ နှစ်ကိုယ့်တစ်စိတ် ဖြစ်နေသဖြင့် စကားလက်ဆုံကျနေရာ ည ၉ နာရီအချိန် မှာမှ တည်းခိုရာ ကမ်းနားဟိုတယ်သို့ ပြန်ရောက်လာပါ၏။

နောက်တစ်နေ့ မေလ ၉ ရက် နံနက် ၉ နာရီအချိန်တွင် နိဗ္ဗာရုံ သတင်းစကား ကြားရပါ၏။ ဦးမိုးက 'ဆရာကြီး စိတ်အေးအေးထားပါတော့။ နက်ဖြန်ခါ ဆရာကြီးတို့ နှစ်ဦးကို ကွန်မင်းဆီ ပို့ဆောင်မ့် လေယာဉ်လာမယ်။ ကျွန်တော် တို့လည်း လေယာဉ်ကွင်းကို ဆင်းလာကြမယ်'ဟု တယ်လီဖုန်းနှင့် အကြောင်းကြားသည်။ ကုက္ကုစ တွေးတောပူပန်ခြင်း ဝန်ထုပ်ကြီး ပခုံးပေါ်မှ ကျသွားသဖြင့် လောကကြီးကို သုခတောင်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။

မော်ကွန်းတင်အပ်သည့် မေလ ၁၀ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နံနက်၌ တူနှင့် တူမတို့က ကားတစ်စီးစီဖြင့် လိုက်ပို့ကြသည်။ ၁၀ နာရီခွဲတွင်ရောက်သွား၏။ ၁၁ နာရီအချိန်၌ တရုတ်ယဉ်ကျေးမှု သံမှူးနှင့် ဦးမိုးတို့ရောက်လာကြ သည်။ မရှေးမနှောင်းမှာပင် ရန်ကုန်မြို့နေ တရုတ်ပြည်လေကြောင်း လေယာဉ်ကော်ပိုရေးရှင်းမှ မန်နေဂျာပေါက်လာ သည်။ လေယာဉ် ၁၁ နာရီခွဲဆိုက်မည်ဟု ဆို၏။ သံမှူးနှင့် ဦးမိုးတို့အား တရုတ်နိုင်ငံအကြောင်း သိကောင်းစရာအချို့ကို မေးမြန်းနေတုန်း ၁၁ နာရီ ၅၀ ၌ လေယာဉ်ဆိုက်လာသည်။ လိုက်ပို့သူအားလုံးတို့အား ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားကာ နှုတ်ဆက်ပြီး လေယာဉ်ပေါ် တက်ကြသည်။ ၁၂ နာရီခွဲ ဝေဟင်သို့ လေယာဉ်တက်သွားသည်။ ဖြစ်တိုင်း လည်း မကြံပါတကား။

လေယာဉ်မှာ ဘိုးအင်း ၇၃၇ (Boeing 737) ။ ကမ္ဘာ့လေပြင်ကို အမှတ်မထင် ပျံသန်းနေသည့် လေယာဉ်များ အနက် အကြီးဆုံး ဘိုးအင်း ၇၃၇ ပြီးလျှင် ဒုတိယစွဲသည့် ဤဧရာမလေယာဉ်ကြီးထဲ ခရီးသည်ဟူ၍ နှစ်ယောက်တည်း

ရှိသဖြင့် ဟာတာတာ ကြောင်တောင်တောင်နှင့်။ 'အနောက်နိုင်ငံမှာ ငါရှိနေစဉ်က လာရောက် ပြောဟောနှေးဖို့၊ ကွန်ဖရင့် တက်ဖို့ အကြိမ်ကြိမ်ဖိတ်ကြလို့ ဒင်းမတ်၊ ဘယ်(လ်)ဂျီယမ်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမနီ၊ အိန္ဒိယစတဲ့ တိုင်းပြည်နယ်အသီးသီးကို အခေါက်ခေါက်အခါခါ ရောက်ခဲ့တယ်။ ဟိုတယ်တည်းခိုခါ၊ ဉာဏ်ပူဇော်ခများကိုပေးတယ်။ ဒါပေမယ့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းပြည်က ခုလို လေယာဉ်တစ်စင်းလုံးလွှတ်ပြီး လာကြိုတာမျိုးကိုတော့ မကြုံဖူးခဲ့ဘူး' စသဖြင့် အတွေးရေယဉ် မျောနေတုန်း လက်ပတ်နာရီကို ကြည့်လိုက်ရာ ၁ နာရီ ၁၀ မိနစ်ရှိနေသည်ကို တွေ့ရ၏။

ထိုအခါ လေယာဉ်မယ်တစ်ဦးအား အင်္ဂလိပ်လို (Lunch) နေ့လယ်စာဟု ပြောရင်းလက်နှင့်စားဖြစ်သည်။ သူက ဤနှစ်ထပ်ဆင့် ဘာသာကို နားလည်၍ 'ပီကင်း၊ ပီကင်း'ဟု ပြန်ပြောရာ တို့နှစ်ယောက် ကွန်မင်းကတစ်ဆင့် ပီကင်းကို ဆက်သွားမယ့် ခရီးသည်များ သဘောရလို့ ဒီလိုပြောတာပဲဟု ရိပ်မိ၍ 'ကွန်မင်း၊ ကွန်မင်း'ဟု ဆိုလိုက်၏။ ထိုအခါ သူက အင်္ဂလိပ်လို 'a moment' (ခဏကလေး)ဟု ပြောပြီး နေ့လယ်စာ နှစ်ပွဲ ယူလာပေးပါ၏။ ကောင်းပါပေသည်။ သောက်စရာ ရေခဲခဲကြမ်းနှင့် ကာဖီမည်းပေါင်းစပ်ရာ နောင်အခါ မခွဲနိုင်အောင် စွဲသွားသည့် တရုတ်ရေခဲခဲကြမ်းနှင့် နေ့လယ်စာကို ဝမ်းထဲ မျှောချလိုက်ပါသည်။

၂-၁။ ကွန်မင်း။

၂-၁-၁။ မေလ ၁၀ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

လေယာဉ်ကြီးသည် ကွန်မင်းလေဆိပ်သို့ နာရီပြန် ၂ ချက်၊ ၁၀မိနစ် (ဒေသစံတော်ချိန် ၄ နာရီ၊ ၁၀ မိနစ်) တွင် ဆိုက်လာ၏။ ၁ နာရီ မိနစ် ၄၀ ခန့် ကြာကြောင်းကို သတိမူမိပါ၏။ လေဆိပ်အဆောက်အအုံထဲ ထုံးစံအတိုင်း လူဝင်လူထွက်နှင့် အကောက်ဌာနအရာရှိတို့က စစ်ဆေးသည်။ မင်းတိုင်းကြေသာဟု ဆိုရပါမည်။ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ပေါ် တံဆိပ်ရိုက်နိုင်သည်။ ပါလာသော နိုင်ငံခြားငွေများ တန်ဖိုးကို လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အရ ပုံစံထဲ ဖြည့်ထည့်စေသည်။ ခရီးဆောင် သေတ္တာများကိုကား ဖွင့်မကြည့်ဘဲ လွတ်ငြိမ်းလက်မှတ် စက္ကူကပ်ကာ လွှတ်လိုက်၏။

လေဆိပ်အဆောင်ပြင်ဘက်ခန်းသို့ ရောက်သောအခါ တစ်ဦးသောသူက 'ပါမောက္ခ ဦးလှဘေပါလား၊ ကျွန်တော် ကျော်ဝေယန် (Zhao Wei Yang)ပါ။ ရန်ကုန်သံရုံးက ကြေးနန်းလည်းရှိက်၊ တယ်လီဖုန်းလည်း ဆက်ထားလို့ ကျွန်တော်တို့ လာကြိုကြပါတယ်။ တွေ့ရတာ အင်မတန်မှ ဝမ်းသာပါတယ်' ဟု မြန်မာလိုပြောပြီး လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်ပါ၏။ ကျွန်တော့်ဇနီး ဒေါ်သန်းမြနှင့် မိတ်ဖွဲ့ပေးလိုက်ရာ ဖက်လဲတလင်း နှုတ်ဆက်ခြင်းပြုပါ၏။ ပြီးနောက် သူ၏ အနီး ပြီးပြီး ရပ်နေသူ တရုတ်အမျိုးသား သုံးဦးတို့နှင့် မိတ်ဆက်ပေးပါသည်။

တယ်လီဖုန်းဆို၍ တရုတ်ပြည်ကြီးတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြားဖြတ်ပြီး တစ်ခု အစီအရင် ခံပါရစေ။ ကျွန်တော်တို့ပီကင်းမှ ရှေ့ဆက်လက်ကာ မြို့ခြောက်မြို့သို့ သွားပါ၏။ တစ်မြို့မြို့သို့ မသွား မသွားမီ ကျွန်တော်တို့နှင့် အတူပါလာသော ဦးဉာဏ်က ထိုမြို့ရှိ အသိသို့မဟုတ် မိတ်ဆွေထံ လာမည့်အကြောင်း တယ်လီဖုန်းနှင့် စာတိုက်မှ ကြိုတင် အကြောင်းကြား၏။ အားလုံးအော်တိုမက်တစ် ဖြစ်သဖြင့် အခုဆက် အခုရပါ၏။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က အိန္ဒိယ ပြည်မှာ လည်ပတ်နေခိုက်၊ ဤကဲ့သို့ ဆက်လိုပါက စာတိုက်သို့သွား၊ ဆက်လိုသည့် နံပါတ်ပေးပြီး နာရီဝက်ခန့်စောင့်မှ စကားပြောနိုင်ပါ၏။

ဦးကျော်ဝေယန်နှင့် အဖော်သုံးဦးတို့ကား ယူနန်ပြည်နယ် အရှေ့တောင်အာရှရေးရာ သုတေသနအဖွဲ့မှ ပညာရှင်နှင့် သုတေသီတို့ ဖြစ်ကြပါ၏။

ဦးကျော်ဝေ(ခ) ဦးကျော်ဝေယန်သည် သူတို့အထဲတွင် အသက်အကြီးဆုံး။ မြန်မာစကားကို ရေရေလည်လည် အပြောတတ်ဆုံး။ သဘောကောင်းသည်။ မြန်မာမှု သုတေသနလုပ်ငန်း အကြီးအကဲ။

ဦးစောကြည်(ခ)လီရှောင်ကြည် (Li Xiao Ji)သည် အသက် ၄၀ နီးပါးခန့်အရွယ်၊ ရုပ်ရည်သန့်ပြီး သိမ်မွေ့သည်။ ရှက်တတ်ပုံပေါ်၏။ အင်္ဂလိပ်စကားတတ်သလောက် မြန်မာစကား မပြောတတ်သေးပါ။ ဒုပါမောက္ခ ရာထူးဖြင့် အရှေ့တောင်အာရှရေးရာ ညွှန်ကြားရေးမှူး တာဝန်ဆောင်ရွက်နေသူ။

ဦးစိန်ဒါး (ခ) ဟေရှီန်ဒါး (He Shenda)သည် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များထက် အင်္ဂလိပ်လိုပြောတတ်သည်။ မြန်မာ စကား ကောင်းကောင်းနားမလည်သေးပါ။ အရှေ့တောင်အာရှ ပညာရပ်များကျောင်း ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး။ ကျွန်တော် အမှုထမ်းခဲ့သော လန်ဒန်တက္ကသိုလ် အရှေ့တိုင်းနှင့် အာဖရိက ပညာရပ်များကျောင်းရှိ အရှေ့တောင်အာရှ သမိုင်းဌာနတွင် ၁၉၈၇-၈၈ ခုနှစ်အတွင်း သုတေသနပြုစုခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းကို တရုတ်ဘာသာဖြင့် ရေးထားသော စာအုပ်ကိုထုတ်ဝေဖြန့်ချိပေးမည့်သူ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းကို ရှာနေသည်။ ဦးစောကြည်နှင့် အသက် အရွယ်မတိုင်းမယိမ်း။

ကိုပိန်(ခ)ဟေပိန်း (He Ping)သည် သမိုင်းဘာသာ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရရှိထားသူ သုတေသီ။ အင်္ဂလိပ်လိုသာလျှင် ကျွန်တော်ကို ပြောသည်။ ပညာသည်လေးဦးအနက် အသက်အငယ်ဆုံး ဖြစ်သည်။ (အဆိုပါ လေးဦးတို့၏ မြန်မာအမည် များကို ကျွန်တော်ပေးထားပါသည်။)

ပဏာမ မိတ်ဖွဲ့မှုပြီးစီးသွားသောအခါ သူတို့ဌာနမှ မိုးလုံလေလုံ ၁၀ ယောက်စီး ခန့်ညားသည့် အိဆူဇူးကားဖြူကြီး ဖြင့်တည်းခိုရာ အဆောက်အဦသို့ ကျွန်တော်တို့အား ခေါ်သွားပါသည်။ နှစ်ဖက်နှစ်ချက် ဖြောင့်ဖြူးနေသော သစ်ပင်ကြီး များ စီရီစိုက်ထားသော နိုင်လွန်ကတ္တရာစေး ဖောဖောသီသီခင်းထားသည့် လမ်းမကြီးပေါ် စကားတပြောပြောနှင့် သွားပါသည်။

ကွန်မင်းဆိုသည့် မြို့သတင်းကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက မကြာ မကြာကြားဖူးပါ၏။ ယခုမြင်ရသည့် ကွန်မင်းသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းလေးဆယ်က ကွန်မင်းနှင့်တူဟန် မပေါ်ပါ။ အပြောင်းလဲကြီး ပြောင်းလဲခဲ့ပြီ။ တိုက်တာ အဆောက်အဦသစ်ကြီးများ၊ စိမ်းလန်းသာယာလှသည့် မြက်ခင်းများ၊ ကျယ်ပြန့်သန့်ရှင်းသော လမ်းကျယ်ကြီး များဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားလျက် ကျက်သရေဆောင်နေပေပြီ။ မိနစ်နှစ်ဆယ်ခန့်ကြာရှိသော် ကျယ်ဝန်းသော ဝင်းကြီး အတွင်းရှိ ကျင်တွယ်သဏ္ဍာန် အဆောက်အဦကြီးရှေ့တွင် ကားဆိုက်လာ၏။

ဝန်စည်စလယ်တွေချပြီး ဧည့်ခန်းထဲ တစ်နေရာရှိ ရုံးခန်းသို့ ကျွန်တော်တို့ကို ခေါ်သွားသည်။ အရာရှိတစ်ဦးဟု ယူဆမိသော တရုတ်အမျိုးသမီးနှင့် မိတ်ဆက်ပေးကာ သော့တစ်ချောင်းတောင်းယူပြီး အပေါ်ထပ်သို့ ကျွန်တော်တို့ ခြောက်ယောက်သား တက်သွားကြသည်။ လက်ယာဘက်ရှိ လူနေခန်းများကိုပန်း၍ ဆယ့်ငါးကိုက်ခန့် လျှောက်သွားပြီး အစွန်ဆုံးအဆောင် တံခါးဖွင့် ဝင်သွားကြ၏။ အခန်းဆောင်ကြီးကား ခန့်ညားပါပေ၏။ ခန်းလုံးပြည့် ကော်ဇော်နီခင်းထား သော ဧည့်ခန်းနှင့် အိပ်ခန်းအပြင် ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာများရှိပါ၏။ ရောက်လာသော အဆောက်အဦကြီးကား ဆွေးနွေး ဖလှယ်ပွဲ၊ ပြောဟောပွဲနှင့် ကွန်ဖရင့်တက်ရောက်သည့် နိုင်ငံခြားနှင့် ပြည်တွင်းမှ ဧည့်သည်ကိုယ်စားလှယ်တို့ တည်းခိုရာ လည်းဖြစ်၊ နိုင်ငံခြားမှ ပညာသင်ကျောင်းသားများနှင့် ပညာပို့ချသော ဆရာများနေထိုင်ရာလည်းဖြစ်ပါ၏။ ကျွန်တော်တို့ အခန်းဆောင်ကား ပါမောက္ခများအတွက် သီးသန့်ထားသော နေရာထိုင်ခင်းဟု သိရပါသည်။

ဝန်စည်စလယ်များ နေရာချပြီးသည့်နောက် ကျွန်တော်တို့အားလုံး ဧည့်ခန်းရှိ ဆိုဖာကုလားထိုင်များတွင် ထိုင်မိသည့်အခါ တရုတ်လူမျိုးတို့ ယဉ်ကျေးမှုအလေ့တစ်ခုကို မြင်ရ၏။ ကိုပိန်က စားပွဲပေါ်ရှိ စံပယ် (Jasmine)ခေါ် လက်ဖက်ခြောက်ထုပ် တစ်ထုပ်စီဖောက် အဖုံးနှင့်ကြွေလက်ဖက်ရည်ခွက်ကြီး ခြောက်လုံးထဲထည့်ပြီး ဓာတ်ဘူးကြီး နှစ်ဘူးထဲမှ ရေနွေးဖြည့်ထည့်ကာ ယူလာပေးသည်။ နောင်ခရီးစဉ်တွင်လည်း ဤရေနွေးကြမ်းမျိုးနှင့် နဖူးစာပါခဲ့ရ ပါသည်။

ဦးကျော်ဝေက မေလ ၁၄ ရက်နံနက်အထိ ကျွန်တော်တို့အတွက် ရေးဆွဲထားသည့် အစီအစဉ်ကို မြန်မာလို ဖတ်ပြသည်။ ဆွေးနွေးကြသည်။ နာရီဝက်ခန့် စကားစမြည်ပြောပြီး ဦးကျော်ဝေမှအပ အခြားသူတို့အသီးသီး ပြန်သွား ကြသည်။ ဦးကျော်ဝေက အဆောင်နှင့်မျက်နှာချင်းဆိုင် တစ်ထပ်တိုက်ရှိ ထမင်းစားခန်းသို့ ခေါ်သွား၏။ နံနက်၊ နေ့လယ်၊ ညစာစားရန် အချိန်များကို ပြောပြကာ အချိန်ကျသည့်အခါ လာစားနိုင်ကြောင်း မှာကြားပြီး ထွက်ခွာသွား၏။

ရေမိုးချိုးပြီး ၆ နာရီခွဲအချိန် ညစာ ဆင်းစားကြသည်။ ခပ်ကြောင်ကြောင်နှင့် အခန်းထဲ ဝင်သွားသည်။ ကျွန်တော် တို့အတွက် စားပွဲတစ်လုံးသတ်သတ် ထားပေး၏။ မလှမ်းမကမ်းရှိ စားပွဲသုံးလုံးတွင် တရုတ်အမျိုးသား အမျိုးသမီးဦးရေ

သုံးဆယ်ခန့် ညစာစားနှင့်နေကြပြီ။ အချို့က ထိုင်လျက်။ အချို့က ထလျက်။ စကားတပြောပြောနှင့် ကိုယ့်ပန်းကန်လုံး ထဲရှိထမင်းကို တူနှင့်စားလိုက်။ စားပွဲများပေါ်ရှိ ဟင်းခွက်ကြီးနှစ်ခွက် သုံးခွက်တို့ထဲမှ ဟင်းကို တူနှင့် ယူစားလိုက်နှင့် ထမင်းလိုသည့်အခါ ဇလုံကြီးများထဲမှ ယောက်မနှင့် ခူးထည့်၏။ မြန်စရာကြီးပင်။ နောက်ဆုံး၌ ဟင်းချိုကို အိုးတစ်လုံးထဲ မှ ယောက်ဖြင့်ခပ်ကာ ထမင်းစားပန်းကန်လုံးထဲထည့်ပြီး မော့သောက်သည်မှာ ဆန်းလှပါသည်။

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်အား ဟင်း နှစ်မျိုး သုံးမျိုးအပြင် ထမင်းစားပန်းကန်လုံး နှစ်လုံးနှင့် ထမင်းဇလုံကလေး ပေးလာသည်။ တူနှင့်စားရ၏။ တူကောင်းကောင်း မကိုင်တတ်ပါ။ တစ်ရေတစ်မြေခြား မြန်လူသူစိမ်း ဆိုသည့် စာပိုဒ်ကို သွားသတိရမိ၏။ အခန်းထဲရှိ တရုတ်အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့ကား ကျွန်တော်တို့အား တစ်ခါတစ်ခါ လှမ်းကြည့်သည်။ နှုတ်မဆက်ပါ။

ကျွန်တော်တို့ ထမင်း စ မစားမီ၊ စားနေတုန်းတွင် အခန်းပြင်ဘက် ဘေးနားမှ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများနှင့် တူသည့် လူလတ်၊ လူရွယ်၊ လူငယ်ကလေးများက တူကိုယ်စီ ပန်းကန်လုံး ကိုယ်စီနှင့် လူးလာ လျှောက်သွားနေသည့် အခြင်းအရာကို မြင်ရ၏။ အချို့က လျှောက်ရင်း စားသွားသည်ကို တွေ့ရ၏။

နောက်တစ်နေ့ ဦးကျော်ဝေအား ဤမြင်ကွင်းကို မေးကြည့်ပါ၏။ သူက မြင်ရသော သူတို့သည် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများဖြစ်ကြောင်း၊ ညစာအတွက် သူတို့နေရာအခန်းမှ ကျွန်တော်တို့ ထမင်းစားခန်း နောက်ဖေးဆောင်ကို သွားကြောင်း၊ အဆောင်ထဲ တန်းစီကာ ကိုယ်ကြိုက်ရာ ဟင်းအိုးကြီးကို လက်ညှိုးထိုးပြသည့်အခါ စားဖိုသူကြီး သို့မဟုတ် သူတပည့်များက ခပ်ပြီး သူတို့ပန်းကန်လုံးထဲ ထည့်ပေးကြောင်း၊ ဟင်းမည် တစ်မျိုးယူလျှင် လက်မှတ်တစ်စောင် ပေးရကြောင်း၊ ထမင်းကိုမူ အလကားရကြောင်း ပြောပြပါသည်။

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်အများစု၌ ကျောင်းအိပ်၊ ကျောင်းစားတို့သည် အဆောင်များ၌ အခမဲ့ နေရသည်။ ထမင်းဟင်းဖိုးအတွက် ကိုယ်စားသည့် ဟင်းမည်ဦးရေအလိုက်သာ ငွေချေရသည်ဟု သိရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ အခန်းဆီသို့ ပြန်လာသည်။ အောက်ထပ် ဧည့်ခန်းဆောင်ကို ဝင်ကြ၏။ အတော့်ကို ကြီးသည်။ ဆိုဖာထိုင်ခုံ၊ စားပွဲ၊ ကုလားထိုင်များ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းအမျိုးမျိုးကို တွေ့ရသည်။ တရုတ်ဘာသာနှင့်ချည်းလိုလိုပင်။

အပေါ်ထပ် ရောက်၍ အခန်းဆောင်ဆီသို့ လက်ယာဘက်မှ အခန်းရှစ်ခန်းလောက်ကို ပန်းလျှောက်သွားရာ အခန်းတိုင်းတွင် စားပွဲ၊ ကုလားထိုင်၊ အိပ်ရာ၊ ခုတင်၊ အိပ်ခန်းနှင့် တွဲ၍ အိမ်သာပါ ရေချိုးခန်းလည်း ရှိသည်ကို တစေ့ တစောင်းမြင်မိသည်။ ပြင်ပနှင့် နိုင်ငံတွင်းမှ ကွန်ဖရင့်နှင့် ဆွေးနွေးဖလှယ်ပွဲများ တက်ရောက်သူတွေ ဖြစ်ကြောင်းကို ဦးကျော်ဝေထံမှ နောက်တစ်နေ့တွင် ကြားသိရသည်။ ထမင်းစားခန်းတွင် တွေ့ခဲ့ရသော သူအချို့ဖြစ်တန်ကောင်း၏။

ကျွန်တော်တို့ အခန်းဆောင် တံခါးဝရောက်သောအခါ အထဲ၌ လူရှိကြောင်း သတိပြုမိ၍ တန့်သွားသည်။ တံခါး သော့ဖွင့်ပြီး ဝင်းသွားရာ တရုတ်အမျိုးသမီး အရွယ်ခပ်ငယ်ငယ်နှင့် အရွယ်လတ်နှစ်ယောက်တို့ကို တွေ့ရသည်။ အခန်းလာရှင်း၊ ဓာတ်ဘူးနှစ်ဘူးထဲ ရေနွေးဖြည့်၊ လက်ဖက်ခြောက်ထုပ်တွေ လာပေးသည့် အခန်းဆောင် သန့်ရှင်းသမများ ဖြစ်ကြောင်း လက်ရိပ်လက်ခြည်ကြည့်ပြီး သိရပါ၏။

နောက်နှစ်ရက် သုံးရက်မိန်းကလေး အငယ်မလေးနှင့် ဆုံပါ၏။ ရိုးသားကြီးစားစွာ အလုပ်လုပ်၏။ မျက်နှာချိုပြီး သဘောကောင်းသည်။ သနား၍ တရုတ်ယွမ်ငွေ ပေးသည်။ လက်မခံပါ။ ပီကင်းသို့ မထွက်ခွာသွားမီ တစ်ရက်အလိုတွင် ထိုမိန်းကလေးအကြောင်းကို ဦးကျော်ဝေအား မေးမြန်းကြည့်ပါ၏။

ဦးကျော်ဝေသည် ဤမိန်းကလေးသည် မိဘမဲ့သူဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်ဖော်အဖြစ် လိုချင်လျှင် ခေါ်သွား နိုင်သည်။ နေရာတကာ စိတ်လက်ချရသူဖြစ်သည်ဟု ပြောပါ၏။ မသန်းမြက ခေါ်သွားချင်သလိုလို၊ သို့သော်လည်း မဖြစ် နိုင်ပါ။ ရှေ့ခရီးဆက်ကလည်းရှိသေးသည်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရကလည်း သူ့အား ဝင်ခွင့်ပြုချင်မှ ပြုမည်။

ခရီးလည်း ပန်း၊ နက်ဖြန် ခရီးယာယီလည်းရှိသဖြင့် မောမောနှင့် စောစောအိပ်ရာဝင်သည်။ ခြင်္သေ့ကင်းဝေး
သောကြောင့် အိပ်ရာအထက် မျက်နှာကြက်မှ စက်ဝန်းသဏ္ဍာန် တွဲလောင်းကျနေသော အလှပြ ခြင်္သေ့ထောင် မချရဘဲ
အိပ်ရသည်မှာ သောကကင်းဝေး လွတ်လပ်ရေးတစ်ပါးပင်။

၂-၁-၂။ မေလ ၁၁ ရက် ကြာသပတေးနေ့

နံနက် ၈ နာရီအချိန် ကျောက်ပင်တော (Stone Forest)သို့သွားရန် စီစဉ်ထားသဖြင့် ၆ နာရီတွင် နိုးနှင့်နေ
ကြပါပြီ။ ၇ နာရီမထိုးမီ ထမင်းစားခန်းထဲ နံနက်စာ စား၏။ စောလွန်းလှ၍ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဦးတည်းသာ။ တစ်ဦးလျှင်
ခေါက်ဆွဲပြုတ် တစ်ပန်းကန်လုံး၊ ဝမ်းဘဲဥပြုတ် တစ်လုံး၊ ကာဖီမည်း တစ်ဖန်ခွက်စီနှင့် ပြီးရ၏။ နံနက်စာကို
ထောပတ်သုတ်၊ ပေါင်မုန့်ကင်၊ ကြက်ဥမကျက်တကျက်ပြုတ် သို့မဟုတ် ကြော်နှင့် လိမ္မော်ယို၊ ကာဖီ၊ လက်ဖက်ရည်ချော
စားသုံးလေ့ရှိသော ကျွန်တော်တို့သည် 'တရုတ်ပြည်မှာ တရုတ်လိုနေပါ' ဟူသော ဆိုရိုးစကားအတိုင်း ပြုကြရပါသည်။

၈ နာရီမထိုးမီ ဒုပါမောက္ခ စောကြည်သည် ကားဖြူကြီးနှင့် ပေါက်လာ၏။ ကျွန်တော်တို့ လိုက်သွားရာ သုံးလေး
မိနစ်ကြာသော် ဦးကျော်ဝေ အိမ်ရှိရာ လမ်းကြားသို့ ရောက်သောအခါ စောင့်နှင့်နေသော ဦးကျော်ဝေက တက်လာပြီး
ဒရိုင်ဘာ အနားထိုင်ကာ တရုတ်လို လေးငါးခြောက်ခွန်း ပြော၏။ သွားလမ်းကလည်း ကျဉ်း၊ ကျောင်းသူကျောင်းသား
ကလေးများကလည်း အချို့က ဘိုင်စကယ်နှင့် အများစုက ခြေကျင်လျှောက်ကာ ကျောင်းတက်ရန် သွားနေကြသဖြင့်
ခရီးခေတ္တ ထောက်ခွဲရ၏။

မင်းလမ်းမကြီးပေါ်ရောက်လာသော် မြို့လယ်ကို ဖြတ်လျှက် ကားကြီးသည် တစ်နာရီ မိုင် ၃၀ နှုန်းဖြင့်
ကျောက်ပင်လယ်ဘက်ဆီသို့ ကူရွှေရရ တအိအိ သွားနိုင်၏။

ကွန်မင်းမြို့ ဥပစာတွင်း မြို့လယ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ဝိုက်တွင် တင့်တောင့်တင့်တယ် တိုက်တာ
အဆောက်အဦးကြီးများ၊ တက္ကသိုလ် အဆောင်အယောင်များနှင့် ဟိုတယ်၊ ဘဏ်တိုက် စသည်တို့ကို မြင်ရ၏။
ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ရောက်ဖူးသည့် မြို့ဟောင်းတိုင်းမှာ လိုလိုပင် ရှေးခေတ်အမွေဟု ဆိုရမည့် ခေတ်ဟောင်း အဆောက်အအုံ
အချို့ ယခုထက်တိုင် ကျန်ရှိနေသေးသည်။ ကွန်မင်းမြို့တွင်လည်း ထိုအမွေများ လမ်းကြိုလမ်းကြားနှင့်
ဆင်ခြေဖုံးအရပ်များ၌ ရပ်တည်နေသေး၏။

ရာသီဥတုသည် ဖာရင်ဟိုက်ဒီကရီ ၆၀ နှင့် ၇၀ ကြား အစဉ်လိုလိုတည်တံ့နေသဖြင့် ကျွန်တော်တို့အဖို့
ဥတုသပ္ပာယ် ဖြစ်ပါ၏။ ဗြိတိန်ပြည် နွေဦးပေါက် (spring)ရာသီကို လည်းကောင်း၊ မြန်မာပြည် ဆောင်းတွင်းကိုလည်း
ကောင်း သွားသတိရမိပါတော့သည်။ သို့သော် မိုးရွာသော နေ့များတွင် တစ်မိမိမိ ချမ်းအေးသည်ဟု သိရပါ၏။

မြို့ထဲ၌ ကိုယ်ပိုင်ဆီအန်ကားတွေ နည်းသည်။ အခြားကားမျိုးတွေကား နည်းသည်ဟုမဆိုသာ။ သို့နှင့် မြို့ပြင်သို့
ရောက်သွားရာ နိုင်လွန်ကတ္တရာစေး လမ်းကျယ်ကြီးပေါ် ကားဖြူကြီးသည် တစ်နာရီ မိုင် ၅၀ ၊ ၆၀ နှုန်းဖြင့်တရော့ရော့
နှင့် ချောမောစွာ သွားနေသည်။ တစ်ကုန်းဆင်းသက် ၊ တစ်ကုန်းတက်၊ တောင်ကြားထဲဝင် ၊ လတာပြင်ထွက်နှင့် ခရီး
ခုနစ်ဆယ့် ငါးမိုင်ဝေးသော ကျောက်ပင်တောကြီးရှိရာဒေသသို့ နံနက် ၁၁ နာရီ မထိုးမီ ဆိုက်ရောက်လာ၏။

'မလာဖူးသေး၊ ဝေးသားမြေတာ၊ လူတကာကို၊ လာဘိန်းဆော်၊ ခေါ်ဘိသောလား၊ လာတုံငြားလည်း၊ မသွားနိုင်
အောင်၊ ချည်နှောင်သောနည်း၊ ဂုဏ်ပစ္စည်းဖြင့်' ပြည့်ဝသော ဤဌာနဒေသသည် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များနှင့်
ပြည့်နှက်နေ၏။

သာယာသော ရှုခင်း၊ ဆန်းကြယ်သည့် မြင်ကွင်းများကို လေ့လာသုံးသပ်ရန် ဒေသခံလိုပါ၏။ ယူနန်တက္ကသိုလ်
ယူနန်နယ် အရှေ့တောင်အာရှ ရေးရာကျောင်းနှင့် သုတေသနအဖွဲ့ဆီ ရောက်လာသည့် ဧည့်သည်များအား ဤခန်းဝါသို့
လိုက်ပို့နေကျ ကားဒရိုင်ဘာက ဝါရင့်လမ်းပြအဖြစ် ကျွန်တော်တို့ကို ရှေ့မှ ခေါ်ဆောင်သွားပါသည်။ တစ်နေ့လုံး ကြည့်၍
မကုန်စရာများအနက် ရရှိသော အချိန်ပိုင်းအတွင်း မြင်သင့်မြင်ထိုက်သော အရာဝတ္ထု၊ သဘာဝလှအပ အစုစုများကို
ရွေးချယ်ပြီး သူက လိုက်ပြ၏။

ခပ်လုမ်းလုမ်းမှ ကြည့်လျှင် ကျောက်ပင်ကြီးအသွင်ဆောင်နေသည့် အရာဝတ္ထုတို့သည် အနီးကပ် ကြည့်သောအခါ လူနစ်ယောက် နပန်းလုံးနေပုံ၊ ကလေးက အမေကို မှီနေပုံ၊ ဓား ရှည်ကြီးသဏ္ဍာန်၊ သားကောင်၊ ငှက်တောင် စသည်တို့ပမာ ရပ်တည်လျက်ရှိနေသည်ကို မြင်ရပါ၏။ ကျောက်ပင်တောဟုသော အန္တိတ္တသညာ ပီပါပေ၏။

လမ်းပြနောက်က တကောက်ကောက်လိုက်သွားရာ ကျောက်သားထူညမင်လိုက်ခေါင်းထဲ ဖြတ်သွားလိုက်၊ လူနစ်ဦး အနိုင်နိုင်ရှောင်ရသည့် ကျောက်တံတိုင်း နှစ်ဖက်နှစ်ချက်ကြား လမ်းကျဉ်းကလေးပေါ် လျှောက်လိုက်၊ မတ်သည့် ကျောက်လှေကားထစ်၊ ပြေသည့် ကျောက်လှေကား တစ်ထစ်တွေ တက်လိုက်ဆင်းလိုက်၊ ကျောက်တံတား များ ဖြတ်ကျော်လိုက်နှင့် အစဉ်တစိုက် လှည့်လည်ကြည့်ရှုကြရာ ရေကန်ကြီးငယ် စမ်းချောင်းကျဉ်းကျယ် အသွယ်သွယ် တို့ကို မျက်စိစကြာဖြန့်လိုက်ရပါ၏။ ကိုယ်လက်ပင်ပန်းသမျှ စိတ်ဟဒယ ကြည်ရွှင်လန်းလှပါ၏။

နောက်ဆုံးတွင် တောင်ကုန်းကလေးထိပ်ပေါ်ရှိ တန်ဆောင်းကလေးဆီရောက်သွားသည်။ မြန်မာပြည် တောင်ထိပ်ပေါ်တည်ထားသည့် စေတီများကို ဒေအက်မေ့တသမိပါ၏။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို မျက်စိတဆုံးရပ်ပြီး သုံးသပ်သည့်အခါ စက္ခုအာရုံထဲ ဝင်လာသော မြင်ကွင်းကား သဘာဝပန်းချီ ပန်းပု ပဂေးဆရာကြီးများ၏ လက်ရာဟုသာ ဆိုရပါမည်။ ပုထုဇဉ် လူသတ္တဝါတွေက တုပြီး ထုလုပ်ရေးဆွဲသော်လည်း လက်သာညောင်းပြီး ကွေးသွားမည်။ စံချိန်မီရန် ဝေးပေမည်။ ပန်းချီပန်းပုဆရာကြီးများ ငိုရအောင် ဆန်းကြယ်တင့်တယ် သာယာလှပပါပေသည်။ မျက်စိထဲမှ ခုထက်ထိ မထွက်နိုင်သေးသော မြင်ကွင်းတစ်ကွင်းကား ဒိုင်ယန်ချီကန် (Dianchi Lake)ပင်။ စတုရန်း ကီလိုမီတာ သုံးရာလေးဆယ်ခန့် ကျယ်ဝန်းသဖြင့် လူအများစုက ဒိုင်ယန်ချီပင်လယ်ဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ပါ၏။

တောင်ကုန်းကလေးပေါ်မှ ဆင်းလာပြီး ဘေးပတ်လည် ကျောက်တုံးကျောက်စိုင်ကြီးများဖြင့် ပြီးသော ရေကန်ကြီးဘေးနားရှိ ကျောက်ခုံတန်းကလေးပေါ်၌ ယူလာသော သရေစာများကို အဆာပြေ စားသောက်နေတုန်း အနားဆီသို့ လူအသိုက်အဝန်း နှစ်ဝန်းရောက်လာ၏။ ရှေ့ဆောင်ယီ (Yi)လူမျိုး မိန်းကလေးများက တိုင်းရင်းသား ဝတ်စုံနှင့်၊ သူတို့နောက်မှ အရှေ့၊ အနောက်နှင့် အလယ်ပိုင်း ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတို့မှ ခရီးသည်များ၊ စကားပြန်တွေနှင့်အတူ ရုပ်ရှင်ရိုက်သည့် အဖွဲ့လည်း ပါလာ၏။ ယီအမျိုးသမီးများသည် မြန်မာအမျိုးသမီးများနှင့် မျက်နှာပုံချင်း တူပါ၏။

ဤကျောက်ပင်တောကြီးသည် ခြောက်သောင်းလေးထောင့်နှစ်ရာ လှေးဆယ့်ခြောက်စက ကျယ်ဝန်းသည်ဟု သိရသည်။ သို့သော် တစ်ရာကိုးဆယ့်ရှစ်စကမျှသာ လူတွေ လှည့်လည်ကြည့်ရှုရန် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဆို၏။ ရှေးဟောင်း သုတေသနနှင့် ဘူမိဗေဒ ပညာရှင်များက နှစ်ပေါင်းသန်းရှစ်ဆယ်လောက်ကစပြီး ထုံးကျောက်တောင်ကြီးများကို ရာသီဥတုနှင့် ရေတွေတိုက်စားမှု ပယောဂကြောင့် ပန်းပုဆရာကြီးများ ထုထွင်းထားဘိသကဲ့သို့ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာရသည်ဟု သဘောရ ယူဆကြပါသည်။

အပန်းဖြေ၍ ထိုင်ရာမှထကာ အနီးအနားတစ်ဝိုက် ခင်းကျင်းပြသထားသော ဆိုင်ခန်းများကို လှည့်လည်ကြည့်ရှု ကြသည်။ ဒေသထွက် လက်လုပ်ပစ္စည်းအဝတ်တွေနှင့် ကျောက်ပင်တောထွက် အမှတ်တရ လက်ဆောင်တွေသာ များပါ သည်။ ရောင်းသူတို့သည် အများအားဖြင့် ယူနန်နယ် အနောက်တောင်ဘက်နယ်စပ်ဒေသရှိ လူမျိုးတွေဟု သိရပါ၏။ သူတို့အထဲတွင် မြန်မာများကဲ့သို့ သင်္ကြန်ရေလောင်းသည့် ဒေး(Dai) ဂျင်းပေါ (Jingpo)ခေါ် ကချင်၊ ယီ (Yi) ဗေး (Bai) စသည့် လူမျိုးများ ပါဝင်သည်ဟု သိသူများက ပြောပြသည်။ မနုဿဗေဒ မကျွမ်းကျင်သူမို့ ကျွန်တော် လက်ခံလိုက်ပါ၏။

နာရီပြန်တစ်ချက်ကျော်ကျော်တွင် ကွန်မင်းသို့ ပြန်လာကြသည်။ အသွားတွင် နေ့လယ်စာအတွက် မှာထားခဲ့သော စားသောက်ဆိုင်သို့ နာရီဝက်အကြာတွင် ရောက်လာ၏။ ဤကဲ့သို့ ဆိုင်မျိုးများ တစ်တန်းကြီးရှိပါသည်။ ကျောက်ပင်တော အလည်သွား ခရီးသည်များအတွက် တည်ထောင်ထားပုံပေါ်၏။ နာမည်ကျော် ပီကင်းဝမ်းဘဲကင်နှင့် အခြား တရုတ်ဟင်းမည်လေးမျိုးကို ဦးကျော်ဝေက မှာလိုက်၏။ ပီကင်းဝမ်းဘဲကင်ကို တရုတ်ပြည်၌ ပထမဆုံးအကြိမ် စားရခြင်းဖြစ်ပါ၏။ ရန်ကုန်၊ လန်ဒန်၊ ဂျာမနီပြည် ဟိုင်းဒယ်လ်ဘတ် (Heidelberg) မြို့တို့၌ စားဖူးခဲ့သော ပီကင်းဝမ်းဘဲ ကင်နှင့် တခြားစီပင်။

စားနေရသော ဝမ်းဘဲကင်သည် ဘာကြောင့်မှန်းမသိ၊ အရသာရှိလှပါ၏။ သို့သော် ကျွန်တော်သည် လျှာကို အလိုမလိုက်ဘဲ ဝမ်းဘဲကင်နှင့် အခြားဟင်းမည်များကို ဝရံသာ စားပါသည်။ အကြောင်းရှိပါ၏။ ၁၉၃၂ ခုနှစ် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် ရောက်ကတည်းက 'ဝမ်းမှာ အချင့်၊ မျက်စိမှာ အကျင့်' ဆိုသည့် ဆိုရိုးထုံးကို နှလုံးသွင်းခဲ့သည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၌ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်တွင် ကျွန်တော် ဆရာကြီးအား စကားစပ်မိ၍ အစားကြူးသည့် ပညာရှင်ကြီးတစ်ဦး အနိစ္စ ရောက်ရသည့်အချက်ကို မေးကြည့်ရာ သူက (He dug his grave with his teeth) ' သူ့သင်္ချိုင်းကို သူ သွားနဲ့ တူးသွားတယ်' ဟူသော အဖြေ ခေါင်းထဲ ဝင်နေ၏။ ပြီးနောက် ၁၉၅၃ ခုနှစ် အင်္ဂလန်မှ ဒင်းမတ်သို့ သင်္ဘောဖြင့် သွားရာ ညစာစားသည့်အခါ ကျွန်တော်နှင့် တစ်စားပွဲတည်း ထိုင်နေသည့် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးက အနားတွင်ရှိသည့် အစားမက်သော အမေရိကန်အမျိုးသားအား (I eat to live, I live not to eat) ' ကျွန်တော် အသက်ရှင်ဖို့ စားနေတယ်။ စားဖို့အသက်ရှင်နေတာ မဟုတ်ပါဘူး' ဟုပြောသံကို ကြားရ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင်းတို့မှ သင်ခန်းစာ ရထားပါ၏။

အစားအသောက်ဆိုင်တွင် တစ်နာရီနီးပါးခန့် ကျောက်ပင်တော၌ ကြည့်မြင်ခဲ့ရသော အခြင်းအရာ ဒသကာရတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးမေးမြန်းရင်း အစာစား၊ ဘီယာ၊ ရေခဲခဲကြမ်းသောက်ပြီး ခရီးတစ်ဖန် ဆက်ကြသည်။ အဆောင်သို့ ၅ နာရီခွဲခန့် ပြန်ရောက်လာသည်။ နေ့လယ်စာ စားပွဲ ဒကာခံသူ ဦးကျော်ဝေနှင့် အဖွဲ့အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက စေတနာရှေ့ထားပြီး ဧည့်သည်များကို ဤကဲ့သို့ လိုက်လံပြသကျွေးမွေးပါဟု ပြောသည့်အတွက် သူတို့ ဆောင်ရွက်ရပါသည်ဟု ရှင်းပြပါ၏။

နှုတ်ဆက်ပြီး အခန်းဆောင်သို့ တက်လာသည်။ ညစာစားရန် ဝမ်းက လက်မခံသဖြင့် ရေခဲခဲကြမ်းဖြင့် ပြီးသွား ပါသည်။ တော်ရုံနှင့် အိပ်၍ မရ။ ' စားရက်ကြုံ မှတ်ဆိတ်ပျားစွဲ' ဆိုသလို ကံထောက်မသဖြင့် ရောက်ခဲ့ရသည့် ကမ္ဘာ့အံ့ဖွယ်ရာ ခုနစ်ဖြာထဲ မပါသော ကျောက်အတိပြီးသည့် အံ့ဖွယ်တောကြီးကို တွေးမိရင်း ယူနန်ပြည်နယ်အရှေ့ တောင်အာရှ သုတေသနအဖွဲ့အား တစ်မိမိမိကျေးဇူးတင်ကာ နောက်ဆုံး အိပ်ပျော်သွားပါ၏။

၂-၁-၃။ မေလ ၁၂ ရက် သောကြာနေ့။

ပညာနှင့် ဗဟုသုတလည်းရ ဝမ်းလည်းဝသော ဒုတိယနေ့ဖြစ်ပါသည်။ နံနက်စာအတွက် ကိတ်မုန့်၊ ဝမ်းဘဲဥပြုတ်နှင့် ရေခဲခဲကြမ်း တစ်ဖန်ခွက်စီ စား၏။ ရေမိုးချိုးပြီး မနေ့က ချိန်းထားသည့်အတိုင်း ယူနန်ပြည်နယ် အရှေ့တောင်အာရှ ရေးရာ သုတေသနအဖွဲ့မှ ဦးကျော်ဝေ၊ ဒုပါမောက္ခ စောကြည်၊ ဒုညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးစိန်ဒါးတို့အား စောင့်မျှော်နေပါသည်။ ကျွန်တော်ဇနီးကား အလိုက်သိစွာဖြင့် ကျွန်တော်တို့ အိပ်ခန်း၌ နေရစ်ခဲ့၏။ ၉ နာရီ ၁၀ မိနစ်တွင် အဖွဲ့သားများရောက်လာကြ၏။ ဦးစွာ အာလာပ သလ္လာပ စကားပြောကြားပြီးနောက် သူတို့စိတ်ဝင်စားသော မြန်မာယူနန် ဆက်ဆံရေးသမိုင်းကို အင်္ဂလိပ်လို ဆွေးနွေးပါသည်။ သမိုင်းပညာရှင် ဦးစိန်ဒါးက စိတ်ဝင်စားသဖြင့် ဒိုင်ခံကာ မေးမြန်းဆွေးနွေးသည်။

ကျွန်တော့်မှာ မြန်မာဘာသာစာပေဘက်၌သာ အထူးလေ့လာခဲ့သည်မှာ မှန်၏။ သို့သော် တိုင်းပြည် တစ်ပြည်၏ စာပေနှင့် သမိုင်းသည် အညမညဆက်စပ်လျက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း လန်ဒန်တက္ကသိုလ်တွင် မြန်မာဘာသာစာပေ ပို့ချနေစဉ် ထိုသို့ ဆက်စပ်လျက်ရှိသော သဒ္ဒဗေဒ၊ ဘာသာဗေဒ၊ မနုဿဗေဒ၊ သမိုင်း စသည့်ဘာသာများမှ အရေးကြုံ သက်လုံကောင်းစေဖို့ အနည်းအကျဉ်းဆိုသလို လေ့လာထားပါ၏။

ထို့အပြင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌လည်း မြန်မာစာဂုဏ်ထူးတန်း တက်နေစဉ် ပါမောက္ခဆရာကြီး ဂျီ၊ အိတ်ချ်၊ လု(စ်) (G.H. Luce) လက်အောက်ဝယ် ကမ္ဘာ့အရှေ့ဖျားသမိုင်း သင်ယူခဲ့ရ၏။ ပြီးနောက် ယူနန်နယ်၊ ကွန်မင်းမြို့တွင် ခေတ္တ ရပ်နားမည်ကို သိသဖြင့် အင်္ဂလိပ်လို ရေးထားသော အရှေ့ဖျား ကမ္ဘာ့သမိုင်းပါ စာအုပ်တွေထဲမှ ယူနန်ပြည်အကြောင်းကို လေ့လာထားပါ၏။

ဦးစိန်ဒါးက ကျွန်တော် တင်ပြသော အချို့အချက်အလက်များကို သိသည်။ အချို့ကို မသိပါ။ သူက တရုတ်ဘာသာ ဖြင့် ရေးထားသော သမိုင်းတို့ကို မှီငြမ်းပြုကာ ပြောပြသဖြင့် အနောက်နှင့်အရှေ့ သမိုင်းဆရာကြီးများ၏ အယူအဆပေါင်းစည်းမိသောကြောင့် ပညာတိုးပွားလာရ၏။ အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သော သူ တရုတ်ဘာသာဖြင့်

ရေးသားပြုစုထားသော မြန်မာပြည် သမိုင်းစာအုပ်အတွက် သူ့အဖို့ အထောက်အကူတစ်ချို့ ရတန်ကောင်းပါ၏။
၁၁နာရီခွဲ၌ ပြီးဆုံးသွားပါသည်။ ညနေစောင်း ၃ နာရီ အချိန် ကျွန်တော်တို့အား လာခေါ်ကာ တက္ကသိုလ်
အဆောက်အဦတွေ လိုက်ပြပါမည်ဟု ပြောပြီး ထွက်ခွာသွားကြသည်။

နေ့လယ်စာကို မွန်းတည့်ချိန်၌ ဆင်းစားသည်။ ဝမ်းဘဲဥကြော်၊ ပဲတီပင်ပေါက်၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့်
ဝက်သားကြော်ချက် တစ်ပန်းကန်၊ ဟင်းချိုတစ်ခွက်နှင့် ထမင်းသုံးဆောင်ကြသည်။ ကာဖီမည်း တစ်ဖန်ခွက်ဖြင့်
အဆုံးသတ်၏။ အဆောင်သို့ ပြန်သွားရာ အောက်ထပ်ဧည့်ခန်းမကြီးထဲ အမေရိကန်ဆရာ၊ ဆရာမ၊ ကျောင်းသူ
ကျောင်းသားတစ်စုနှင့် ပက်ပင်းပါတွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့ နေ့လယ်စာ စားပြီး ပြန်လာသည်ကို သိသဖြင့် ဆရာနှင့်
တူသူ အမျိုးသားကြီးက 'ထမင်းစားခန်းထဲ ငွေပေးပြီး တစ်ခါမှ ဝင်မစားဘူး။ ဝက်သားနဲ့ သွေးမတည့်ဘူး။ စားရင်
တစ်ခုခု ဖြစ်တာချည်းပဲ။ ဒါကြောင့် မလှမ်းမကမ်းက ပန်းသေးဆိုင်မှာသာ သွားစားပါတယ်' ဟုပြောရာ ကျွန်တော်က
'ဒါကြောင့် တစ်နေ့က ခင်ဗျား အဲဒီဆိုင်ထဲမှာ စားနေတာကို အပြင်ဘက်က လှမ်းမြင်မိတာကိုး' ဟုပြန်ပြောသည့်အခါ
'နောက်တစ်ခါ ဒီလိုတွေ့ရင် ဝင်သာဝင်ခဲ့ပါ။ ခင်ဗျား ကြိုက်တာ ကျွေးပါ့မယ်။ တစ်ခါတည်း စွဲသွားမှာမှချ'ဟု
ရယ်မောကာ လောကွတ်လုပ်ပါ၏။

ကျွန်တော်နှင့် ဇနီးတို့ နံနက်၊ နေ့လယ်၊ ညစာများအတွက် တစ်ပြားမှမပေးရပါ။ အိမ်ရှင် ယူနန်နယ်
အရှေ့တောင် အာရှရေးရာ သုတေသနအဖွဲ့က ကျွေးသည်။ လေးည တည်းခိုနေခိုက် အဆောင်တွင်ရှိသော
အမေရိကန် လူမျိုး တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ ထမင်းစားခန်းထဲ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ မမြင်ခဲ့ရပါ။ အပြင် စားသောက်ဆိုင်
များထဲ၌သာ ထွက်ဝယ်စားပုံပေါ်သည်။ တစ်ခါနှစ်ခါ ပြင်ပမှ ပြန်လာသည့်အခါ စားစရာတွေနှင့် တူသည့် အထုပ်တွေ
ယူဆောင်လာသည်ကို သတိမူမိပါသည်။ ကျောင်းဆောင်တွင် အခြား အနောက်နိုင်ငံသားများ တစ်ဦးတလေမျှ
မမြင်ရပါ။

ပြောထားသည့်အတိုင်း ညနေစောင်း ၃ နာရီတွင် ပညာရှင်များ ရောက်လာကြသည်။ ပထမ သူတို့
သုတေသနဌာန အဆောက်အဦဆီသို့ ခေါ်သွား၏။ အဆောင်နှင့် မဝေးလှပါ။ စာကြည့်တိုက် လိုက်ပြပါသည်။
တရုတ်ဘာသာဖြင့် စာအုပ်ကြီးငယ်တွေနှင့် ပြည့်နှက်နေပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် စာအုပ်တွေရှိတန်သလောက်
မရှိပါ။ နိုင်ငံခြားငွေ မတတ်နိုင်၍ ဖြစ်ဟန်တူသည်။ မြန်မာစာအုပ် တစ်အုပ်မျှ မမြင်မိပါ။ ခရစ်နှစ် ၁၈၉၃ ခုနှစ်
ရန်ကုန်တွင် ပုံနှိပ်သော E.H. Parker, Burma: Relationship with China (အီး အိတ်(ချ်) ပါကား မြန်မာပြည်နှင့်
တရုတ်ပြည်ဆက်ဆံရေး) စာအုပ်ကို စာကြည့်တိုက်မှူးအား လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးလိုက်ပါသည်။ သူက ' ဒီစာအုပ်
အင်မတန်ရှားပါတယ်။ အဖိုးတန်တယ်။ ဝယ်လို့ မရတော့ဘူး။ ကျေးဇူးအထူးတင်ပါတယ်' ဟု ပြောပြီး
' ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်များ ပဟိုစာကြည့်တိုက်နဲ့ စာအုပ်လဲလှယ်ရေး လုပ်ချင်ပါတယ်။ လုပ်ဖြစ်မယ်ဆိုရင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်
အကျိုးရှိမယ်လို့ သဘောရပါတယ် ဟု ဆို၏။ ကျွန်တော်က ရန်ကုန်ပြန်ရောက်တဲ့အခါ စာကြည့်တိုက်မှူးကို
ပြောပြပါမယ် ဟု ကတိပေးလိုက်ပါ၏။ ကတိအတိုင်း ရန်ကုန်ပြန်ရောက်သောအခါ သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်အား
စကားလက်ဆောင် ပါးပါ၏။

ထို့နောက် တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေး ရုံး အဆောက်အဦကြီးနှင့် ဓာတု ရူပ စသည့် ဗေဒမျိုးစုံ ဆိုင်ရာ ပညာရိပ်မြုံ
တိုက်တာကြီးများကို လိုက်လျှောက်ကြည့်ကြ၏ ခေတ်ဟောင်းနှင့် ခေတ်သစ် အဆောက်အအုံတို့၏ မွေးသက္ကရာဇ်
တို့သည် ကွာခြားသော်လည်း သဘာဝ နောက်ခံကားတွင် ပန်စားကြပါ၏။ မျက်စိထဲ ထော်လော်ကန်လန် မဖြစ်ပါ။
ကျွန်တော့်ဇနီးက အပန်းဖြေလိုသည်ဟု ဆို၍ စိမ်းမြကန်သာ (Green Lake) ကန်ပေါင်ရိုးရှိ ခုံတန်းလျားများပေါ်
ထိုင်ကာ မြင်ခဲ့ရသော အဆောက်အဦကြီးတွေအကြောင်း ဆွေးနွေးမေးမြန်းပါ၏။ ကန်ကြီးသည် အန္တတ္တသညာ ပီသပါ
ပေသည်။ စိမ်းမြနေသည့် ကြာပင်ကြာပန်းများဖြင့် အလှဂုဏ်ဆောင်နေ၍ သာယာပေ၏။ ကန်ပေါင်ရိုးပတ်ပတ်လည်
ကျောက်စိုင်ကျောက်တုံးကြီးများဖြင့် ပလီစီပလီစာ စီခြယ်ကာ မိုးမခပင် (Willow tree) တို့ စိုက်ထားသဖြင့် ပိုပြီး မျက်စိ
ပသာဒရပါ၏။ တရုတ်နိုင်ငံတွင် နောင်တွေ့ရှိရသည့် ရှေ့တော်ပြေး နမူနာဟု ဆိုရပါမည်။

၆ နာရီအချိန် ကျွန်တော်တို့အားလုံး အဆောင်သို့ ပြန်ရောက်လာသည်။ ကျွန်တော်တို့ အခန်းဆောင် ဧည့်ခန်းထဲရှိ ဓာတ်ဘူးကြီးနှစ်လုံးထဲမှ ရေနွေးဖြင့် တရုတ် လက်ဖက်ရည်ကြမ်း တစ်ဝသောက်ကြသည်။ ၆ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် ကျွန်တော်တို့ ခြောက်ဦးသား ထမင်းစားခန်းနှင့် ကပ်လျက်ရှိသော အခန်းကြီးဆီခြေဦးလှည့်ကြသည်။ ပညာရှင် လေးဦးတို့က သူတို့ သုတေသနအဖွဲ့နှင့် ကျောင်း၏ကိုယ်စား ကျွန်တော်တို့အား ဂုဏ်ပြုလှည့်လည်းဟူ နှုတ်ဆက်ပွဲလည်းမည်သည့် ညစာစားပွဲတည်ခင်းကျွေးမွေးပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ သန်ဘက်ခါတွင် ပီကင်းသို့ ခရီးဆက် ရတော့မည်။

ဟင်းမည် ရှစ်မည် ကိုးမည်ကို ပန်းကန်ပြားကြီး ဇလုံကြီးများနှင့် တစ်မည်ပြီး တစ်မည် စားပွဲထိုးတစ်ယောက်က စားပွဲပေါ် ချလာပေးသည်။ လည်ချောင်းမှ ဝမ်းထဲမျောချပေးရန် ဘီယာ၊ ဝိုင်အရက်နှင့် အချိုရည် ယမကာ ပုလင်းများလည်း တန်းစီနေ၏။ 'ရက်ရက်ရောရော စေတနာဗလပွနဲ့ ကျွေးမွေးလိုလို့ ဒီလိုလုပ်တာ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မစားခင် ဟင်းပန်းကန် ဟင်းဇလုံကြီးတွေကို မြင်ရတာနဲ့ ဝခမန်း ဖြစ်နေပါပြီ' ဟု ကျွန်တော်က ပြောသည်။ ဦးကျော်ဝေက 'ဖြည်းဖြည်းစားပါ ဆရာကြီးနဲ့ ဆရာကြီးကတော်တို့။ ဆရာကြီးတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ကွန်မင်းမှာ ကြုံရ ခဲပါတယ်။ ကြုံတဲ့အခါ ပြုစုကျွေးမွေးခွင့်ရတာ ဝမ်းလည်းသာ ဂုဏ်လည်း ယူမိပါတယ်။ သုံးဆောင်သာ သုံးဆောင်ပါ။ အားမနာပါနဲ့' ဟု တိုက်တွန်းစကားပြောကြား၏။ အရသာရှိလှပါပေ၏။ လျှာကိုအလိုမလိုက် ဝရံသာစားပါ၏။

ညစာစားရင်း တက္ကသိုလ်ဘာသာစာပေ၊ သမိုင်းအကြောင်းနှင့် ထွေရာလေးပါးတို့ကို ပြောဆိုဆွေးနွေး၏။ ဦးကျော်ဝေက တရုတ်နိုင်ငံ အနယ်နယ်တွင် သမားရိုးကျ ကိုယ့်နည်း ကိုယ့်ဟန်နှင့် ချက်ပြုတ်သည်။ အခု ယူနန်နယ် ချက်ပြုတ်နည်းစတိုင်ကို ကွန်မင်းတွင် စားသုံးသွားရပြီ။ နောင်ရောက်မည့် နယ်တွေမှ အစားအစာတွေ စားရသည့်အခါ ကွဲပြားပုံကို သတိထားကြည့်လျှင် သိရပါလိမ့်မည်ဟု ရှင်းပြပါ၏။ ၈ နာရီကျော်မှ ညစာစားပွဲ ပြီးစီးသွားပါ၏။

၂-၁-၄။ မေလ ၁၃ ရက် စနေနေ့

ထိုနေ့ နံနက် ၇ နာရီ၌ ဦးကျော်ဝေက ကားဖြူကြီးဖြင့် ရောက်လာသည်။ နံနက်စာ မစားဘဲ ထွက်လာရာ လမ်းခုလတ်တွင် စောင့်နေသော ကိုပိန်နှင့် ၇ နှစ် ၈ နှစ်အရွယ် သူ၏သားကလေးတို့ကို ခေါ်တင်လာပြီး မြို့ပြင်မရောက်မီ စားသောက်ဆိုင် တစ်ဆိုင်၌ နံနက်စာ စားကြ၏။ အီကြာကွေ့နှင့် ပဲနီရည် မှာစားကြ၏။ တစ်ပေခန့် ရှည်လျားသော အမြွှာပူးအီကြာကွေ့မျိုးကို အံ့ဩစွာနှင့် စိုက်ကြည့်နေမိ၏။

အီကြာကွေ့သည် အမြွှာပူးနေသည်ကိုသိ၏။ သို့သော် ဤမျှအတိုင်းအတာ ရှည်လျားသည့် အီကြာကွေ့မျိုးကို သည်တစ်ခါသာ မြင်ဖူး၍ ဖြစ်ပါ၏။ ဦးကျော်ဝေက 'ဆရာကြီး မကြိုက်ဘူးလား တစ်ခုခု မှာပေးပါမယ်၊ ပေါက်စီတို့ ခေါက်ဆွဲပြုတ်တို့ ရပါတယ်' ဟူသော ပြောသံကို ကြားရမှ တွေဝေမှုမှ သတိရလာပြီး 'ကြိုက်ပါတယ်။ ဒီအရွယ်အစား အီကြာကွေ့မျိုးကို ဒီတစ်ခါသာ မြင်ဖူးလို့ပါ' ဟု ပြန်ပြောရင်း စားကြည့်၏။ ကောင်းပါသည်။ သို့သော် ပဲနီရည်မှာ ချိုလွန်း လှသဖြင့် တစ်ငုံနှစ်ငုံသာ သောက်ပါသည်။

အမြွှာပူး အီကြာကွေ့သမိုင်းကို သက်ဆိုင်ရာ အခန်းတွင် ဖော်ပြပါမည်။

ထိုမှ ကွန်မင်းမြို့ အနောက်ဘက် ဆင်ခြေဖုံးအရပ်ဆီ ဦးတည်ကာ ထွက်လာ၏။ အနောက်တောင်ကုန်းများ (Xi Shan Western Hills) ခြေရင်းသို့ ရောက်လာ၏။ ပင်လယ်ပြင်မှ ပေ ၇,၅၀၀ ခန့်မြင့်သည့် တောင်ထိပ်သို့ ၂၅ မိုင်ခန့် မောင်းတက်သွားရသည်ဟု သိရ၏။ မေလ ၁၁ ရက်နေ့က မြင်ခဲ့ရသော ဒိုင်ယန်ချီကန် (ပင်လယ်) ကို လက်ဝဲဘက်၌ မြင်ရပြန်သည်။ တစ်လမ်းလုံး သာယာလှသော ရှုခင်းကို မျက်စိ 'စားပွဲထိုင်' လာခဲ့သည်။ မိုးတဖွဲဖွဲ ရွာစပြုလာပြီ။

တောင်ထိပ်တွင် မြင့်မားလှသော ကမ်းပါးယံကြီး သုံးဆင့်တည်ဆောက်ထားသလိုရှိသည်။ ဦးကျော်ဝေ၊ ကိုပိန်နှင့် သား၊ ကျွန်တော်တို့ ဇနီးမောင်နှံတို့ ကျောက်လှေကားထစ်များအတိုင်း တက်ကြသည်။ ပထမအဆင့် ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်ဇနီးက မော၍ ဆက်မတက်တော့ပါ။ မျက်စိတစ်ဆုံး ရှုခင်းများကို စက္ခုပသာဒ ခံစားရင်း ဓာတ်ပုံရိုက်ရန် နေရစ်ခဲ့သည်။

ကျွန်တော်တို့ လေးဦး တတိယအဆင့်ထိ ဆက်တက်ကြသည်။ တက်ရကျိုးနပ်ပါ၏။ တစ်ဆင့်တိုင်းတွင် တရုတ်ဘုရားရှိခိုးကျောင်း ရှိ၏။ တောင်ကမ်းပါးယံပေါ်၌ ထုထွင်းထားသော ဆေးရောင်များ ခြယ်လှယ်ထားသော ပန်းပုလက်ရာများကား အံ့ချီးမကုန်နိုင်ပါ။ မြင်ရသော လက်ရာနှင့် အဆောက်အဦတို့ကား ကျင်း (Qing)နန်းဆက် (၁၆၄၄-၁၉၁၁)လက်ထက် ၇၂ နှစ်အတွင်း တည်ဆောက်ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟုသိရ၏။

ထိုမြင်ကွင်းများအနက် ဒုတိယဆင့်ကမ်းပါးယံကို ထုထွင်းထားသော နဂါးတံခါး(Long Men-Dragon Gate)သည် ရှုမငြီးစရာပင်။ ဒိုင်ယန်ချီကန်ကြီး ရေပြင်မှ ပေ ၆၀၀ ကျော် မြင့်သော ဟူ၏။ ရှုမဝသော သဘာဝအလှနှင့် မနုဿလက်ရာအဝတို့သည် ကြည့်၍ ကုန်မည် မထင်ပါ။

၁၁ နာရီထိုးခါနီးအချိန် ပထမထပ်သို့ ပြန်ဆင်းလာ၏။ ကျွန်တော့်ဇနီးနှင့် အင်္ဂလိပ် ဇနီးမောင်နှံတို့ စကားလက်ဆုံကျနေသည်ကို တွေ့ရပါ၏။ ကျွန်တော်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးရာ ကျွန်တော်တို့ နေထိုင်ခဲ့သော အင်္ဂလန်ပြည်ဝဲလင်းပန်းခြံမြို့ (Welwyn Garden City) နှင့် ၁၅ မိုင်မျှသာ ဝေးသော မြို့မှ မြို့သူမြို့သားများဖြစ်ကြောင်း သိရ၍ အံ့ဩသွားမိသည်။ သူတို့သည် တရုတ်နိုင်ငံလှည့်ခရီးသည် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့နှင့် ပီကင်းမြို့မှ ကွန်မင်းသို့ လာရောက် လည်ပတ်သည်ဟုပြော၏။ အမျိုးသမီးက 'It's a small world' (ကမ္ဘာဟာ ငယ်တယ်နော် = တွေ့မှ တွေ့ရတတ်ပလေ နော်) ဟု အံ့ဩသံဖြင့် ပြောပြီး နှုတ်ဆက်ကာ လမ်းပြနှင့်အတူ တက်သွားနှင့်ကြသည့် သူတို့အဖွဲ့နောက်သို့ လိုက်သွား၏။

အနောက်တောင်ကုန်းများဆီမှ ၁၁ နာရီ ၁၅ မိနစ်အချိန် ထွက်ခွာလာကြသည်။ ကံကောင်းသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ခရီးသည် လူထုကြီးကား တောင်ကုန်းပေါ် တအိအိ တက်လာနေပြီ။ စနေနေ့ဖြစ်၍လားမသိ။ မိုးလည်း တဖွဲဖွဲရွာစပြုနေပြီ လမ်းတွင် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းအချို့ကို ဝင်ကြည့်ကြသည်။ နောက်ဆုံးကွန်မင်းမြို့တွင်းရှိ အစားအသောက် ဆိုင်ကြီးတစ်ဆိုင်ရှေ့ ကားရပ်ကာ ဆင်းကြ၏။ မိုးရွာနေပြီ။

ဤဆိုင်သည် 'မေတ္တာပေါင်းကူးတံတား မြီးရှည်' အစားအစာအတွက် ကွန်မင်းတွင် နာမည်အကျော်ကြားဆုံး ဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့အား ခေါ်လာသည်ဟု သိရပါ၏။ နာမည်ကျော်သလောက် လူတိုးမပေါက်အောင် စားသောက်သူ တို့ဖြင့် တင်းကျပ်ပြတ်သိပ်နေသည်။ လူဆယ်ယောက် ဆယ့်နှစ်ယောက်ဝင်စားပွဲဝိုင်းတိုင်း၌ ပလုတ်ပလောင်းထိုင် စားနေသူ အထက် ကတွတ်ပေါက် ဗျိုင်းစောင့်သကဲ့သို့ ရပ်ပြီး စောင့်နေသူတွေ မရှားပါ။ အပေါ်ထပ် အောက်ထပ် နှစ်ထပ်စလုံး ဤကဲ့သို့ချည်း နှင်နှင်ပင်။

ကျွန်တော်တို့က အခြားဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ သွားစားရန် အကြံပေးသည်ကို ဦးကျော်ဝေက လက်မခံပါ။ ' ကွန်မင်းရောက်သူတိုင်း ဒီဆိုင်မှာ မြီးရှည်မစားရင် ရောက်ရကျိုးမနပ် ခေတ်မမီ' ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို ယုံကြည်နေသူ ဉာဏ်ကြီးရှင် ဦးကျော်ဝေက မန်နေဂျာနှင့် သွားတွေ့သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် တက္ကသိုလ်ဧည့်သည်တော်တွေ ဖြစ်ကြောင်း ပြောလိုက်ပါသည်။

မန်နေဂျာက သူ့အခန်းနားရှိ ရုံးခန်းကို ချက်ချင်းရှင်းပေးလိုက်စေသည်။ မကြာမီ လူနှစ်ဦးက ငါးယောက်စာ မြီးရှည်ကို ကျိုက်ကျိုက်ဆူနေသည့် ပန်းကန်လုံးကြီးများထဲ ထည့်ယူလာပြီး စားပွဲပေါ် တစ်လုံးစီ ရှေ့တွင် ချလာပေး၏။ ထိုနောက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် ပါးပါးလှီးထားသော ကြက်၊ ပဲ၊ ဝက်၊ အသား၊ အသည်း၊ အမြစ်၊ အဆုတ် စသည်တို့ကို တစ်ပန်းကန်ပြားစီ ယူလာပေးပြန်သည်။ နှစ်သက်ရာကို တူနှင့် သို့မဟုတ် ဇွန်းဖြင့် ယူကာ မြီးရှည်ပန်းကန်လုံးကြီး ထဲထည့်ပြီးအရည်ကိုသောက် အဖတ်ကိုမြီးရှည်နှင့် ရောစားသည်။ လျှာတွေ့ပါသည်။ များလွန်းလှ၍ မကုန်နိုင်သဖြင့် နှမြောမိသည်။

တစ်ပွဲကို တရုတ်ငွေ ၃ ယွမ် (Yuan)သာ ပေးရ၏။ အမေရိကန်ငွေ ၁ ဒေါ်လာခွဲခန့်သာ ကျပါ၏။ မန်နေဂျာအား ကျေးဇူးတင်စကားပြောကြားကာ ဆိုင်ထဲမှ ထွက်လာရာ ဆိုင်ထဲ၌ မြိန်ရေရှက်ရေ စားသောက်နေသူများ မစဲသေးဘဲ ရှိနေသည်ကို မြင်ရပါသည်။

အဆိုပါ ကဗျာဆန်သည့် နာမည်သမိုင်းဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ကြားသိရသမျှ ပြောပြလိုပါ၏။ တစ်ရံရောအခါက ရွာတစ်ရွာ၌ လင်မယားနှစ်ယောက်ရှိသတတ်။ ယောက်ျားဖြစ်သူက အိမ်မှ အတန်ငယ် ဝေးကွာသော အရပ်တွင် အချို့က ပညာသင်ရန် သွားသည်။ အချို့က လယ်လုပ်ရန် သွားသည်ဟု ဆိုသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ နေ့လယ်စာ စားချိန် ရောက်သောအခါ သူ၏ ချစ်မယားကလေးက လင်တော်မောင်စားဖို့ အလို့ငှာ ကြက်၊ ပဲ၊ ဝက် စသည့်အရိုးများ ပြုတ်ထားသော ကျိုက်ကျိုက်ဆူသည့် အချိုရည်အိုးကလေးက တစ်ဖက်၊ တစ်ဖက်မှ ဟင်းသီးဟင်းရွက် ပါးပါးလှီး ထားသော ကြက်၊ ပဲ၊ ဝက်အသား၊ အဆုတ်၊ အသည်းလှေကို ထမ်းပိုးနှင့် ခင်ပွန်းရှိရာဆီသို့ ထမ်းသွား၏။ ရောက်လျှင် ယောက်ျားသည်က အပူငွေ့ မထွက်ရအောင် အပေါ်ယံကြောတွင် ဖုံးထားသော ဆီကို သဲ့ယူပြီး မြီးရည်အိုးထဲ ကြိုက်ရာအစားထည့်ကာ စားပါ၏။

လင်တော်မောင်ရှိရာ ခြားနေသော ချောင်းကလေးပေါ်မှ ပေါင်းကူးတံတားလေးကို ဖြတ်ကျော်ပြီး မေတ္တာရှေ့ ထားကာ လာကျွေးမွေးသည့် အာဟာရကို 'မေတ္တာပေါင်းကူးတံတားမြီးရှည်' ဟူသော အမည်သညာ တပ်ပေးသည်ဟု ဥဒါန်းတွင်ခဲ့ပါ၏။

ပြင်ဘက်ရှိ ကုန်တိုက်ကြီးထဲသို့ ဝင်၍ ခရီးသွားရင်း ရေကျက်အေးသောက်တတ်သော ဇနီးသည်က ဓာတ်ဘူး ကလေးတစ်လုံးဝယ်သည်။ ကုန်ပစ္စည်းများ အတော်စုံ၏။ အရည်အသွေး မမြင့်လှပါ။ ဗန်ကောက်၊ စင်္ကာပူများမှ ကုန်တိုက် ကြီးတွေရှိ ပစ္စည်းများ မျက်စိထဲမှ ထွက်မသွားသေးလို့များလား မပြောတတ်ပါ။

ကားဖြူကြီးဖြင့် အရှေ့မြောက်ဘက်ဆီသို့ ခရီးထွက်၏။ နံနက်က သွားခဲ့သော အရပ်နှင့် သမသတ်ထောင့် ကျပါ၏။ ရောက်သော် သောတရုံမြူးကြွစေသည့် တရုတ်အမည်တွေ မှည့်ထားသော ဒေသနှင့် အဆောက်အဦ အရာဝတ္ထုများရှိရာသို့ ခေါ်သွားပါသည်။ မိုးကား တစ်စုံစီမုံ ရွာနေပြီ။ ကျောက်လှေကားတို့ဖြင့် ပြည့်နက်နေသော တောင်ကုန်းကြီး တောင်ကုန်းလေးပေါ် တစ်ကုန်းပြီး တစ်ကုန်း တက်လှမ်းကြသည်။ လေ့လာ ကြည့်ရှုခဲ့သော အရာများအနက် နှစ်ခုတို့ကိုသာ တင်ပြပါရစေ။

ပထမ။ ရွှေနန်းတော်ဆောင်ကြီး (Jin Dian Golden Hall) ရှင်ညီညာသာ ဖြစ်၏။ ရွှေနှင့်မဟုတ်၊ ကြေးဝါဖြင့် တည်ဆောက်ပါသည်။ မင်းနန်းဆက် (Ming Dynasty) ခေတ်၊ ခရစ်နှစ် ၁၃၆၈-၁၆၄၄ ခုနှစ်အတွင်းက တည်ဆောက်ခဲ့သော တားအိုးအစ်(Taoist) ဂိုဏ်းဝင်သူတို့၏ ဓမ္မသဘင် တရားကျောင်းဟု သိရ၏။ ဖိနစ်(phoenix)ငှက်သီချင်းဆို တောင်ကုန်းပေါ်၌ ယူနန်ဘုရင်ခံချိန်ယောင်ဘင်း (Cheng Yongbin)က ၁၆၀၂ ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။

၁၆၁၇ ခုနှစ်တွင် ယူနန်ဘုရင်ခံ ဇင်ဖိန်ရှိယန် (Zheng Fengxiang)က ဒါလီ (Deli)မြို့အနီး ကြက်ဖခြေသည်း (cock's claw) တောင်ကုန်းပေါ်သို့ အစိတ်အပိုင်းအလိုက် ယူဆောင်သွားစေပြီး တစ်ဖန် ပြန်တည်ခဲ့သည်။ အမြင့် ၆ ဒသမ ၈ မီတာ၊ ဧရိယာ အကျယ်အဝန်း စတုရန်းမီတာ ၆ ဒသမ ၂ ရှိသည်။ တန်ချိန်အားဖြင့် ၂၀၀ ခန့်လေးသည်ဟု သိရပါ၏။

ဤခန်းမကြီးဆီရောက်ဖို့ရာ တောင်ကုန်းခြေရင်းရှိ တံတားမှ နတ်ပြည်တံခါး (Heavenly Gate) သုံး တံခါးတို့ကို ဖြတ်ကျော်လာရ၏။ လမ်းတစ်လျှောက်လုံး ဘေးနှစ်ဖက်နှစ်ချက်၌ ပန်းမျိုးစုံ ခင်းကျင်းစိုက်ပျိုးထားသည်။

ဒုတိယ။ ခေါင်းလောင်းကြီး။ ခန်းမဆောင်ရှေ့တွင် မင်း (Ming) နန်းဆက်ဝင် ယွန်လီ (Yongli) ဘုရင်က ၁၄၂၃ ခုနှစ်၌ သွန်းလောင်းခဲ့သော ကြေးခေါင်းလောင်းကြီးကို ဆွဲထားသည့် အဆောင်ကြီး တစ်ဆောင်ရှိပါသည်။ ခေါင်းလောင်းရှိရာ အထပ်သို့ တက်သွားကာ စစ်ဆေးကြည့်ရှုပါ၏။

ပထမ၌ မြန်မာဘုရင် ပင်းတလဲ (၁၆၄၆-၆၁) ပြည်မင်း (၁၆၆၁-၇၂)မင်း နှစ်ဆက်တို့ လက်ထက် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြေးဝင်ခိုလှုံလာသော မင်းနန်းဆက်နောက်ဆုံးဘုရင် ယွန်လီဟု ထင်မှတ်ကာ အလွန်ပင် နှစ်ထောင်းအားရ ဖြစ်မိပါ၏။

နောက်မှ ခေါင်းလောင်းပေါ် ထိုးထားသော ခုနစ်သက္ကရာဇ်ကို စိစစ်ကြည့်သည့်အခါ ၁၄၂၃ ခုနစ်ဟု တွေ့ရသဖြင့် ဤယွန်လီဘုရင်သည် မင်းနန်းဆက်စောစောပိုင်းမှ ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်ကြောင်း သိရ၍ စိတ်ပျက်သလိုလိုဖြစ်သွားမိပါ၏။

ထိုခေါင်းလောင်းကြီးသည် အမြင့် ၃ မီတာခွဲ၊ နှုတ်ခမ်းအဝန်း ၆ ဒသမ ၇ မီတာရှိပြီး ၁၄ တန်လေးသည်ဟု မှတ်တမ်းတွင် တွေ့ရပါသည်။

တည်းခိုဆောင်သို့ ညနေစောင်း ၃ နာရီခွဲ ပြန်ရောက်လာကြ၏။ တစ်နေ့လုံးလိုလို မိုးမိခွဲသဖြင့် အအေးပတ်မည့် လက္ခဏာများ ပေါ်လာစပြု၍ အက်စပရို (Aspro) နှစ်လုံး မျိုချလိုက်ပြီး ခဏတစ်ဖြုတ် အိပ်လိုက်သည်။ ၅ နာရီအချိန် လောက်တွင် တည်းခိုဆောင်ရှိ ကျွန်တော်နှင့် သိက္ခမိသည့် အမေရိကန်အမျိုးသမီးက အခန်းတံခါးခေါက်၍ ဖွင့်ပေးလိုက်ရာ စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ်ကိုင်ကာ ဝင်လာပါ၏။ ရောက်မဆိုက် 'ဆရာကြီးရဲ့ တပည့်တစ်ယောက်က ဒီစာအုပ်ကို လက်ဆောင်ပါးလိုက်ပါတယ်' ဟုဆိုပြီး လှမ်းပေးလိုက်ပါ၏။ သိလိုဇောနှင့်ကြည့်သောအခါ South of the Clouds-Yunnan an (တိမ်တိုက်များတောင်ဘက်-ယူနန်) ဟူသော ခေါင်းစဉ်ကို ဦးစွာမြင်ရ၏။ လှန်လှောကြည့်ရာ ကြွေရောင်စက္ကူပေါ် ယူနန်နယ်၏ ဂုဏ်ဒြပ် အင်္ဂါရပ်များကို ရောင်စုံဓာတ်ပုံများဖြင့် သရုပ်ဖော်ထားကြောင်း တွေ့ရ၏။ သုခုမဗဟုသုတ ပညာအရပ်ရပ်များနှင့် ဖြိုးကြွယ်ဝသော စာအုပ်ဖြစ်ပါ၏။

အမေရိကန် အမျိုးသမီးက ဆက်လက်ပြီး 'လက်ဆောင်ပါးလိုက်တဲ့ တပည့်ဟာ ဆရာကြီးကို အင်မတန် ကြည်ညိုလေးစားပါတယ်။ သူ့အမည်ကို မပြောပါနဲ့လို့ အတန်တန်မှာတဲ့အတွက် မပြောပါရစေနဲ့' ဟု ထပ်ပြောပါ၏။ သစ္စာရှိ ကတိတည်သူ တစ်ဦးဟု အကဲရ၍ ထပ်မမေးတော့ပါ။ သူလည်း မိုးလေဝသအကြောင်း ပြောဆိုပြီး နှုတ်ဆက်ကာ ထွက်ခွာသွားသည်။ သူ့အားကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားလိုက်၏။

စာအုပ်ကို ထပ်မံစစ်ဆေးကြည့်ရာ ပထမဦးရာ ဗလာစာမျက်နှာပေါ်တွင် "To a most honored and admired professor, Dr and Mrs Hla Pe, very respectfully, an old student of Tibeto-Burman Linguistics. R.M.M" (လေးစားကြည်ညိုဆုံးတစ်ဦးဖြစ်သော ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနှင့်မစ္စစ်လှဘေသို့ အလွန်ရိုသေစွာဖြင့်၊ တိဘက်မြန်မာဘာသာဗေဒ တပည့်ဟောင်းတစ်ယောက် R.M.M) ကမ္မည်းထိုးထားသည်ကို မြင်ရသည်။

ကမ္မည်းစာတန်းကို အနုလုံပဋိလုံ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ဆင်ခြင်တွေးတောပါ၏။ ကာယကံရှင်ဟာ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါဆိုသော ပြဿနာကို ဦးနှောက်သာခြောက်သွားသည်၊ မဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့ပါ။

တပည့်ဆိုတဲ့ လူဟာငါ့ကို ကြည်ညိုလေးစားပါတယ်လို့ဆိုပြီး ဘာကြောင့် သူ့အမည်ကို ဖုံးဖိထားပါသလဲ။ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် သူ့လိပ်ပြာ သူ့မလုံလို့လား၊ သူ့ရုပ်သွင်သဏ္ဍာန် မပြချင်လို့လား စတဲ့ အတွေးတောရဲ့ ဘောင်ပြင်ကို ကျော်မထွက်နိုင်ခဲ့ပါ။ စာတန်းထဲ အင်္ဂလိပ်စကားလုံး honoured ကို honored ဟု 'u' အက္ခရာမပါဘဲ ရေးပုံကို ထောက်တော့ အမေရိကန် အမျိုးသား အမျိုးသမီး တစ်ဦးဦးဖြစ်ရမှာဘဲဟု ကောက်ချက်ချလိုက်၏။ ထိုမှ တစ်ဆက်တည်း လန်ဒန်တက္ကသိုလ် အရှေ့တိုင်းနှင့် အာဖရိက ပညာရပ်များကျောင်း၌ 'တိဘက်မြန်မာဘာသာဗေဒ တပည့်ဟောင်း ဖြစ်ခဲ့သည့် အမေရိကန်လူမျိုးတွေကို စဉ်းစားပြန်သည်။

အမှန်ဆိုရသော် ကျွန်တော်သည် ထိုဘာသာရပ်ကို သင်ပြရန် မနိုင်နင်းပါ။ လေ့လာထား၍သာ မြန်မာဘာသာနှင့် သက်ဆိုင်သော တိဘက်ဘာသာဝေါဟာရ စကားလုံး အတော်များများ သိထားပါသည်။ ဤတပည့်ဟောင်းဟု ဆိုသူသည် ကျောင်းသို့လာပြီး တစ်မိတည်းမှ မွေးဖွားလာသော တိဘက်မြန်မာဘာသာတွေထဲမှ စကားလုံးများ၏ သမိုင်းကို ကျွန်တော်နှင့်အတူ ခွဲခြားဝေဖန်ဆန်းစစ်ခဲ့သူသာ ဖြစ်ရပါမည်။ သို့သော် မည်သူဖြစ်သည်ကို အမည်အက္ခရာ R.M.M. သုံးလုံးမှ ယခုထိ ဖော်ထုတ်နိုင်စွမ်းမရှိသေးပါ။

ယနေ့ တစ်နေ့တည်း မဖြစ်စကောင်း ဖြစ်ခဲ့သော အဖြစ်နှစ်ရပ်ကို ခေတ္တထိုင်၍ တွေးနေမိပါ၏။ နံနက်ပိုင်း၌ ဗြိတိန်ပြည်မှ မြို့နားနီးချင်းဖြစ်ခဲ့သော အင်္ဂလိပ် ဇနီးမောင်နှံနှင့် ကွန်မင်းမြို့ အနောက်တောင်ကုန်းများပေါ်တွင် မမျှော်လင့်ဘဲ တွေ့ခဲ့ရသည်။

ညနေပိုင်း၌လည်း တစ်ဆယ့်ငါးနှစ် အနှစ်နှစ်ဆယ် နီးပါးလောက်က လန်ဒန်တက္ကသိုလ် အဆိုပါကျောင်းတွင် တိဗက်-မြန်မာ ဘာသာဗေဒကို အမှီပြုပြီး တိဗက်မြန်မာ ဝေါဟာရစကားလုံး သမိုင်း ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခဲ့သူထံမှ ဆိုင်းမပါ ဝံ့မပါ ဖြန့်ခနဲ တပည့်အနေနဲ့ အဖိုးတန် စာအုပ်ဖြင့် ဂါရဝပြုမှုခံခဲ့ရသည်။

ဆက်ဆံကွေ့ကွင်း၊ ကွေ့ကွင်းဆက်ဆံ သံသရာစက်လည်ချက်ဆန်းပေစွ။

အအေးမိသည့် အရိပ်အယောင် ပိုထင်ရှားလာသဖြင့် အိပ်ရာဝင်သည်။ ဖြစ်ခဲ့သော အခင်းများကို စဉ်းစားရင်း အိပ်ပျော်သွားခိုက် နာရီအချိန် ဦးကျော်ဝေပေါက်လာပြီး နက်ဖြန် ပီကင်းသွားရန် အစီအစဉ်ကို တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၏။ မအီ မသာဖြစ်သည်ကိုသိ၍ အိမ်မှ ရှူဆေးပုလင်းကလေးပေးပြီး ၉ နာရီခွဲအချိန် နှုတ်ဆက်ကာ အိမ်ပြန်သွားပါသည်။ ကျွန်တော်က သုတေသန အဖွဲ့ဝင် အချို့အား လွယ်အိတ်တစ်လုံးစီ လက်ဆောင်ပေးလိုက်ပါ၏။

၂-၂။ ပီကင်း

၂-၂-၁။ မေလ ၁၄ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့

ယနေ့နံနက်တွင် ပီကင်းသို့ သွားရပါတော့မည်။ စိတ်ပျော်သည့် နေရာမှ ဖိတ်ခေါ်သည့်နေရာသို့ ဆက်သွားရပါမည်။ ဖိတ်ခေါ်ဆောင်သူများက စိတ်ပျော်အောင်ထားမည်ကို ဖိတ်စာက သဘာဝကျကျ ပြထားပါသည် စသည့် အတွေးအခေါ် များဖြင့် အိပ်ရာမှ ၅ နာရီအချိန်ထပြီး အဝတ်အစားလဲကာ သွားရန်ပြင်ဆင်ပါ၏။ မိုးဖွဲဖွဲ ရွာနေသည်။ ကျွန်တော်တို့နှင့် ခွဲခွာရမည်ကို ကွန်မင်းက ဝမ်းနည်းနေပေလို့လေလားဟု ထင်မိလာသည်။

ကွန်မင်းမြို့သည် သဘာဝအလျောက် ရာသီဥတု သပ္ပာယ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့ပါပြီ။ သို့သော် မနေ့ကကဲ့သို့ မိုးရွာသည့်နေ့များ၌ သိသိသာသာ စိမ့်ပြီးအေးတတ်၏။ အအေးမိနေသည့် ရောဂါကို ဖြိုခွဲရန် အက်စပရီနစ်လုံးကို ရေနှေး ကြမ်းဖြင့် မျိုးချလိုက်သည်။

၆ နာရီခွဲ၌ ဦးစိန်ဒါး အဆောင်သို့ ရောက်လည်သည်။ ၆ နာရီ မိနစ် ၄၀ တွင် ဦးကျော်ဝေနှင့်ဒုပါမောက္ခ စောကြည်တို့က ကားဖြူကြီးဖြင့် ပေါက်လာသည်။ ဝန်စည်စလယ်တွေ ကားပေါ်တွင်ပြီး ကွန်မင်းလေဆိပ်သို့ မောင်းလာရာ လမ်းတွင် အတွေးကိုယ်စီနှင့်မို့ စကားမပြောကြပါ။ လမ်းရှင်းသဖြင့် ၇ နာရီ ၁၀ မိနစ်ဝယ် ရောက်သွား ပါသည်။ မိတ်ဆွေ ၃ ဦးတို့က လေယာဉ်ခရီးသည်များ ဆောင်ရွက်ရသည့် ကိစ္စတွေကို ဝိုင်းဝန်းကူညီပေးကြသော ကြောင့် အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း ပြီးပြတ်သွားသည်။

မျက်နှာများ ညှိုးငယ်နေကြ၏။ 'နောင်နှစ်ခါမေလမှာ ကွန်မင်းကို လာပါဦး။ ကွန်ဖရင့် တစ်ခု ရှိပါတယ်။ ဖိတ်ပျံမယ်။ ဆက်ဆက်လာပါနော့၊ မျှော်နေမယ်။ ကျွန်တော်တို့လည်း ပြန်တွေ့ချင်ပါတယ်'ဟု ပြောသူကပြော၊ 'အချိန် ကလည်း အကုန်မြန်လွန်းလိုက်တာ၊ စကားပြောလို့ လိုက်ပြလိုတောင် မဝသေးဘူး' ဆိုသူက ဆိုနေတုန်း၊ 'ပီကင်းကို ထွက်မယ့် လေယာဉ်အမှတ်စဉ် ၁၂၁ မှ ခရီးသည်တို့ရှင်၊ လေယာဉ်ပေါ်တက်ကြပါ'ဟူသော အသံချဲ့စက်ဖြင့် ကြေညာသံကြားရ၏။ မိတ်ဆွေတို့အား အကြောင်းညီညွတ်ရင် မေလမှာ ဆက်ဆက်လာပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို ပြုစု စောင့်ရှောက်ကျွေးမွေးဧည့်ခံတာများကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ဟုဆိုကာ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီး လေယာဉ်ဆီသို့ လျှောက်သွားကြပါ၏။

လေယာဉ်ပေါ်၌ ထိုင်ခုံအမှတ်၊ (19 E နှင့် 19F)တို့တွင် နေရာရသည်။ မေလ ၁၀ ရက်နေ့က ရန်ကုန်မှ ကွန်မင်းသို့ ကျွန်တော်တို့စီးလာသည့် ဘိုးအင်း ၇၃၇ ပင်ဖြစ်ပါ၏။ ခရီးသည်များ မပြည့်တပြည့်။ 'သွားပါဦးမယ် ကွန်မင်းရေ၊ အကြောင်းဆုံရင် နောင်နှစ်ခါ ပြန်ပေါင်းထုပ်ရဦးမယ်'ဟု နှုတ်ဆက်နေတုန်း လေယာဉ်ကြီးသည် မြေပြင်မှ ၈ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် တက်သွားကာ ပီကင်းမြို့တော်ကြီးဆီသို့ ရှေးရှုပျံသန်းသွားနေပါတော့သည်။ (၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် မေလတွင် ကျွန်တော်၏ ဇနီး အတွင်းတိမ် စွဲကပ်နေ၍ ကွန်မင်းသို့ မလာဖြစ်ခဲ့ပါ။)

အတွေးနယ်ထဲ ကျွဲသွားမိသည်။ ယူနန်ပြည်နယ် အရှေ့တောင်အာရှရေးရာ သုတေသနအဖွဲ့ ပညာရှင်တို့က ကျွန်တော်နှင့် တွေ့ချင်သည်။ ရန်ကုန်ပီကင်း လေကြောင်းခရီးလမ်း စခန်းတစ်စခန်းဖြစ်သော ကွန်မင်း၌ ခေတ္တ ရပ်နားရန် ဖိတ်ခေါ်သောကြောင့် ကျွန်တော်လက်ခံလိုက်ပါ၏။ သတင်းသင်္ကြားဖူးရုံမျှဖြင့် တွေ့တွေ့ချင်း မိတ်ဆွေရင်း ကြီးပမာ အရာထားပြီး ဆက်ဆံ၏။ ပျူပျူငှာငှာ ဧည့်ခံ၊ ရက်ရက်ရောရော ကျွေးမွေး၊ စေတနာထားစောင့်ရှောက် လိုက်လံ ပြသခဲ့ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ မေတ္တာ စေတနာ သဒ္ဓါစိတ်ထားမျိုးသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲအရှေ့နိုင်ငံများ၌သာ လွှမ်းမိုးနေ ပါ၏။ ဤမွန်မြန်သော ဂုဏ်အင်္ဂါရပ်များကို ရွှေနှင့်လည်းလဲ၍မရပါ။ စိန်နှင့်လည်း ဝယ်၍ မယူနိုင်ပါ။

ဤကဲ့သို့ အတွေးရေယာဉ်ကြောထဲ မျော်နေစဉ် လေယာဉ်မယ်တစ်ဦးက အလျား ၉ လက်မ၊ အနံ ၇ လက်မ၊ အထူ ၅ လက်မခန့်အရွယ်အစား ကတ်ပြားသေတ္တာကလေးတစ်လုံး ကမ်းလှမ်းလာ၏။ ဖွင့်ကြည့်ရာ အထဲ၌ မုန့်မျိုးစုံနှင့် သစ်သီးအချို့တို့အပြင် (CAAC)(တရုတ်နိုင်ငံလေကြောင်းလေယာဉ် ကော်ပိုရေးရှင်း) အကွရာ လေးလုံးထိုးထားသော ရှုပ်အင်္ကျီနှင့် လည်စည်းကို တွဲပြီးအလှတပ်ဆင်ရန် ချိတ်တစ်ချောင်းကိုပါ တွေ့ရ၏။ ခရီးသည်တိုင်းအား ဝေငှပေးပါသည်။ ၁၀ နာရီကျော်ကျော်ရှိနေပြီမို့ ခပ်ဆာဆာနှင့် ကျွန်တော်တို့ နှစ်သက်ရာ ရွေးစားကာ ရေခဲခွေးကြမ်းနှင့် ကျိုက်ချသည်။ ပြန်တိန်ပြည်၌ နံနက် ၁၁နာရီ ပတ်ဝန်းကျင်စားတတ်သည့် elevenses ခေါ် သရေစာကို ပြေးမြင်မိ၏။ အချို့ခရီးသည်တို့ကား မစားဘဲ လက်ဆွဲအိတ်ထဲ ထည့်ထားလိုက်ကြပါသည်။

ပီကင်းမြို့ကြီးပေါ် ကောင်းကင်ပြင်သို့ ၁၁ နာရီ မိနစ် ၄၀ တွင် လေယာဉ်ရောက်လာသည်။ ၁၂ နာရီ၌ လေယာဉ် သက်ဆင်းဆိုက်လာပါ၏။ လေဆိပ် အဆောက်အအုံထဲ ဝန်စည်စလယ်တွေ သွားထုတ်ယူသည်။ လူဝင် လူထွက်နှင့် အကောက်ဌာနအရာရှိတို့က ကွန်မင်း လေဆိပ်မှာသကဲ့သို့ မင်းတိုင်းကျေလုပ်ပါသည်။ ၁၂ နာရီခွဲ၌ ပြင်ပသို့ ထွက်လာရာ ဦးဉာဏ်က ဝမ်းသာအယ်လဲ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက် လိုက်လဲလဲ သူ့စာထဲပါသည့်အတိုင်း ကြိုဆိုပါ၏။

လေဆိပ်တွင် ဦးဉာဏ်ကိုတွေ့သည့်အခါ ရုတ်တရက် မမှတ်မိပါ။ ရန်ကုန်၌ တွေ့တုန်းက ဘောင်းဘီတိုနှင့်မို့ အသက်ငယ် အရွယ်နုပုံ ပေါ်ပါ၏။ ယခုမြင်ရသော ဦးဉာဏ်ကား ဘောင်းဘီရှည်နှင့် အရပ်ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း၊ ပီကင်းတက္ကသိုလ် အရှေ့တိုင်းဘာသာနှင့် စာပေပညာရှင်များဌာနရှိ မြန်မာဘာသာ စာပေဌာနခွဲတာဝန်ခံ ဒုပါမောက္ခ။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဦးဉာဏ်က သူခေါ်လာသော တက္ကသိုလ်မှ တက္ကစီဖြင့် ကျွန်တော်တို့ တည်းခိုမည့် မြောက်အရပ် ဧည့်ရိပ်သာ (North Guest House)သို့ ခေါ်သွား၏။ မိနစ် ၄၀ နီးပါးမောင်းရသည်။ လှပသာယာသော သဘာဝရှုခင်းအလယ် နိုင်လွန်ကတ္တရာစေးအပြည့် ခင်းထားသော လမ်းမကြီးတစ်လျှောက်လုံး ဦးဉာဏ်နှင့် မြန်မာလို စကားအတိုးချပြီး တဖောင့်ဖောင့်ပြောသွားသည်။ ကွန်မင်းနှင့် ကွန်မင်း-ပီကင်း ခရီးကြောင်းတို့သာ များပါသည်။ မြို့ထဲ ရောက်လာပြီး တက္ကသိုလ်နယ်မြေထဲ ဝင်စပြုလာသည့်အခါ ခေတ်သစ်ခေတ်ဟောင်း အဆောက်အဦတွေ အဆင်ပြေပြေ နှင့်ပေါင်းသင်းရောယှက် တည်ရှိနေသည်ကို တွေ့ရ၏။

ခေတ်သစ်ဆောင်ကြီးတစ်ဆောင်ရှေ့တွင် တက္ကစီဆိုက်သည်။ တည်းခိုဆောင် ထင်မှတ်ကာ ဝန်စည်စလယ်များ နှင့်ဆင်းမည်ပြုသော် ဦးဉာဏ်က မရောက်သေးပါဘူး ဆရာကြီး၊ နေ့လယ်စာ သုံးဆောင်ဖို့ ခေတ္တရပ်နားတာဟု ဆိုမှ လက်ဆွဲ အိတ်ကလေးကိုသာ ယူပြီးဆင်းလာ၏။ အဆောင်ကြီးအောက်ထပ်၌ ကျောင်းဆရာ ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသားတွေ သက်သာချောင်ချိစွာ စားသုံးနိုင်ရန် တက္ကသိုလ်က ဖွင့်ထားသော စားသောက်ဆိုင်ကြီးရှိ၏။ သပ်ရပ် သန့်ပြန့်သည်။ စားပွဲခင်း၊ စားပွဲထိုးတွေနှင့် စားပွဲတိုင်း ပန်းအိုးကလေး တစ်အိုးဖြင့် အလှပြင်ထားသည်။ တရုတ်ဟင်းမည် ၃-၄-၅ မည် မှာလိုက်သည်။ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း အချိုရည်နှင့် ဘီယာရသည်။ ဆာဆာနှင့် စကားတပြောပြော မြိန်ရေ ရှက်ရေ စားကြ၏။ တူ မကိုင်တတ်သေး၍ ဖွန်းခက်ရင်း တောင်းရ၏။

ဧည့်ရိပ်သာဆောင်သို့ ဆက်သွား၏။ ဦးစွာ ဝင်းတံခါးပေါက်ကြီးမှ ဝင်လာသည်။ အဆောက်အဦတွေ အမြောက် အမြားကြား အင်္ဂတေကိုင်းထားသော ရေစင်ကြီးကို ဖြတ်ကျော်ကာ ကန်ကြီးတစ်ကန်ဘေးနား မောင်းလာရာ တက္ကသိုလ် ဝန်ထမ်းများနေရာ သုံးထပ်တိုက်ကြီးများ အလွန်တွင် မြောက်ရပ် ဧည့်ရိပ်သာရှေ့ ရောက်လာ၏။

အဆောင်ကြီးသည် ကန်ကြီးကို မျက်နှာမူလျက် ကန်ပေါင်ရိုးတစ်စိတ်တစ်ဒေသ အလျားလိုက်တည်နေ၏။ နှစ်ထပ်တိုက်ကြီးဖြစ်ပါသည်။ ရှေ့တံခါးပေါက်မှ ဝင်သွားရာ ရုံးခန်းသို့ ရောက်လာသည်။ ဦးဉာဏ်က တစ်ခွန်း နှစ်ခွန်း ပြောလိုက်ရာ လူနှစ်ယောက်တို့က တက္ကစီဆီသို့သွားပြီး ပစ္စည်းတွေ သယ်ယူလာသည်။ သော့တစ်ချောင်းကို မန်နေဂျာနှင့်တူသူ တစ်ဦးထံမှရ၍ ပထမထပ်သို့ တက်လာရာ အလယ်တွင် တရုတ်လူမျိုးတို့ အသည်းစွဲ အနီရောင် ကော်ဖေးခင်းထားသော လူသွားလမ်း ဘေးနှစ်ဖက်၌ အခန်းများရှိသည်။ ဦးဉာဏ်က အခန်းနံပါတ် ၁၄ကို သော့ဖြင့် ဖွင့်ပေးရာ ကျွန်တော်တို့ ဝင်သွား၏။ 'ဆရာကြီးတို့အတွက် လျာထားတဲ့အခန်းမဟာ ဒီထက်နှစ်ဆမက ကြီးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အကြောင်းကြောင်းကြောင့် လက်ရှိနေနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မထွက်ခွာသေးဘူး အားနာပါရဲ့။ တစ်ရက် နှစ်ရက်လောက် သည်းခံပါနော်'ဟု ဦးဉာဏ်က တောင်းပန်ရာသည်။

တစ်ယောက်အိပ်ခန်းလည်းမက၊ နှစ်ယောက်အိပ်ခန်းလည်းမကျ ကျဉ်းသည်ဟု ဆိုသော်လည်း ကျွန်တော်တို့ ခြေဆန့် လက်ဆန့်သာအောင် ကျယ်ပါ၏။ အနီရောင်ကော်ဖေးခင်းထားသည့် အိပ်ခန်းနှင့် ဝန်စည်စလယ်ထားရာ အခန်း၊ အိမ်သာနှင့် ရေချိုးခန်းများရှိပါသည်။ ဦးဉာဏ်က 'ကဲဆရာကြီးတို့ အပန်းကလေးများ ဖြေကြပါဦး၊ ကျွန်တော် ၅ နာရီလောက် လာပါဦးမယ်' ဆိုပြီး နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာသွား၏။

၅ နာရီအချိန် ဦးဉာဏ် ရောက်လာ၏။ ပီကင်းတွင် ကျွန်တော်တို့နေမည့်ဆယ့်လေးရက်အတောအတွင်း ချောင်ချောင်လည်လည် နေထိုင်စားသောက်နိုင်ရန် တရုတ်ယွမ် (Yuan)ငွေစက္ကူထုပ်ကြီး တစ်ထုပ်ပေးပြီး ကျွန်တော်တို့ နှစ်ပတ်အတွင်း လှုပ်ရှားမှု အစီအစဉ်များကို ပြပါ၏။ တစ်ရက်ခြား ပြောဟောပွဲပြုလုပ်၊ ရက်အားများ၌ သွားလာ လည်ပတ် လေ့လာမှုနှင့် ဧည့်ခံပွဲတွေဖြစ်ပါတယ်။ အတော့ကို စဉ်းစားပြီးမှ စီမံထားသည့် လက္ခဏာများပေါ်လွင်နေ၏။ အစီအစဉ်များပါ မိတ္တူကိုပေးပြီး အလိုမကျသော အစီအစဉ်တို့ကို ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ပေးပါမည်ဟု ပြောသည်။

ကိစ္စတစ်ခုခု၌ အခြေအနေကို မသိသေးဘဲ ထင်မြင်ချက်မပေးတတ်သူ ကျွန်တော်က 'ဦးဉာဏ်တို့က မြို့ခံ ဆရာတို့က ဧည့်သည်ဆိုတော့ မြို့ခံလက်ထံ ဝကွက်အပ်ထားပါတယ်'ဟု ပြန်ပြောလိုက်၏။ ဦးဉာဏ်က ပြုံးပြီး နက်ဖြန်ခါ နိုင်ငံခြားဘာသာစာပေများ ပို့ချရာ ကျောင်းမှာ မြန်မာစာပေဌာနခွဲမှ ဆရာတွေနှင့် မိတ်ဆက်ပေးဖို့ ၉ နာရီ လာခေါ်မည်ဟု ပြောကြားပြီးလျှင် ထွက်ခွာသွားပါသည်။

၂-၂-၂။မေလ ၁၅ ရက် တနင်္လာနေ့

၆ နာရီတွင် နိုးသည်။ ပတ်ဝန်းကျင် တစ်မျိုးဖြစ်နေသဖြင့် ခေတ္တ တွေဝေနေမိပါသည်။ နောက်မှ 'ငါ ပီကင်းရောက်နေပြီ၊ ကွန်မင်း မဟုတ်ဘူး'ဟူသော အသိဉာဏ်ပေါ်လာသည်။ မျက်နှာသစ် အဝတ်အစားလဲကာ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် မြေညီထပ် ထမင်းစားခန်းသို့ ဆင်းသွားသည်။ ရုံးခန်းဘေးနားမှ လျှောက်သွားရာ အရာရှိတစ်ဦးက နှုတ်ဆက်၏။

အခန်းထဲ၌ ထိုင်ဝမ်းမှ တရုတ်အမျိုးသားတစ်ယောက်နှင့် တွေ့သည်။ အင်္ဂလိပ်လို ရေရေလည်လည်ပြော တတ်သည်။ ပေါက်စီတွေ စား၊ ပဲနို့ရည်သောက်နေ၏။ အတွေ့အကြုံများသည့် အင်္ဂလိပ်စကားပြောတတ်သော ထိုင်ဝမ်း ကျွန်းသား တရုတ်လူမျိုးများသည် ပြည်မသားများနှင့်မတူ၊ ဆက်ဆံရေးတွင် သွက်လက်ဖျတ်လတ်သည်။

ကွန်မင်းမှာကဲ့သို့ အခမဲ့ မစားရပါ။ ကြိုက်ရာကို မှာ ဝယ်စားရသည်။ တရုတ်အမျိုးသမီး စားပွဲထိုးကလေးက စားစရာ စာရင်း မင်းနယူး (menu)ယူလာပေး၏။ အင်္ဂလိပ် တရုတ် ဘာသာနှစ်မျိုးနှင့် ရေးထားသည်။ တရုတ်အစား အစာသာ များပါသည်။ ကြက်ဥမကျက်တကျက်ပြုတ်တစ်လုံး၊ ပေါင်မုန့်ကင် နှစ်ချပ်နှင့်ထောပတ်၊ ကာဖီတစ်ခွက်စီ မှာလိုက်သည်။ ပေးလာသည့် ကြက်ဥပြုတ်မှာ အခွံနှင့်မဟုတ် ရေခဲအိုးထဲ ဖောက်ချပြီး ပြုတ်ထား၏။ ပေါင်မုန့်ကင် မဟုတ်၊ ပေါင်မုန့်ကြော်၊ သုတ်ရန် ထောပတ်ရ၏။ ကာဖီမှာ နွားနို့မပါ၊ ဈေးနှုန်း ချိုပါသည်။

၉ နာရီအချိန် ဘိုင်စကယ်နှင့် ရောက်လာသော ဦးဉာဏ်နှင့်အတူ ကျွန်တော်တို့ အဆောက်အဦဘေးနားရှိ ကန်စောင်းလမ်းကလေးပေါ်မှ လျှောက်သွားရာတစ်ခါတစ်ခါ လျှိုမြောင်ကလေး၊ တစ်ခါတစ်လေ ကုန်းစောင်းနား

ပန်းသွားရသည့် တောလမ်းခရီးကလေးဖြစ်၍ ကြည်နူးစရာကောင်းလှပါ၏။ ဆယ်မိနစ်မျှမကြာမီ တိုက်တာ အဆောင်ဆောင်တွေကို မြင်ရသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကျောင်းသို့ ရောက်လာ၏။

ပထမထပ်သို့ တက်သွားပြီး အခန်းကြီးတစ်ခန်း ဝင်သွားရာ ဦးစီ (ခ)ရှီဇင်ချဲ (Shi Zien Chai)၊ ဦးသိန်းဟန် (ခ) ဟန်ဒေယင် (Hande Ying)၊ ဦးဇင်(ခ)ကျော်ဂျင် (Zhao Jing)နှင့် ဦးထွန်းလင်း(ခ)ဂျီယန်ရောင်ရွန် (Jian Yong Ron)တို့နှင့် တွေ့ဆုံရပါသည်။ ဦးဉာဏ်က တစ်ဦးစီမိတ်ဆက်ပေး၏။ ဆရာတစ်ယောက် နှစ်ယောက် အလုပ်ရှိနေ၍ မတက်ရောက်နိုင်ကြောင်း သိရသည်။ ဆရာအားလုံးတို့က မြန်မာဘာသာစာပေပို့ချမှု၊ သုတေသနလုပ်ငန်း၊ မြန်မာတရုတ် အဘိဓာန်ကြီး ပြုစုရေးများကို ပြောပြဆွေးနွေးကြပါသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း မြန်မာလို ရည်ရည်မွန်မွန် ပြောတတ်ကြသည်။ ဆက်ဆံရာ၌ လိမ္မာ၏။

ထိုပညာရှင်များအနက် ဦးစီသည် အသက်အကြီးဆုံး။ မြန်မာပြည်ဖွားမို့လားမပြောတတ်ပါ။ မြန်မာရည်အဝဆုံး ဖြစ်သည်။ ဦးသိန်းဟန်နှင့် ဦးဇင်တို့ကား စကားနည်းသည်။ သဘောချိုသည်။ ဦးထွန်းလင်းမှာမူ နှုတ်သွက်ပြီး ဖော်ရွေ၏။ ဦးဉာဏ်က ဌာနခွဲမှူး ဖြစ်သဖြင့် ကုန်ကြွေးရနေသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ ဝင်ထောက်ပြောဆိုပါ၏။ တွေးတောမြော်ခေါ်ဉာဏ် ရှိကြောင်းကို အကြောင်းသင့်ရာ အကွက်များ၌ ဖော်ပြပါမည်။

ဉာဏ်၊ ဝီရိယစိုက်ထုတ်ပြီး လုပ်ငန်းများကို မဖြစ်မနေ ဆောင်ရွက်နေကြသည့် ဤပညာရှင်များရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး ပီကင်းတက္ကသိုလ်တွင် မြန်မာဘာသာ စာပေဂုဏ်ရောင် ထွန်းပြောင်မည်ဟု သဘောပိုက်မိ၍ ဝမ်းသာအားရဖြစ်မိ၏။ နှစ်နာရီနီးပါး တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီး အဆောင်သို့ ဦးဉာဏ်နှင့်အတူ လာလမ်းအတိုင်း ပြန်လာသည်။

အဆောင်သို့ ရောက်လျှင် ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူ နေ့လယ်စာ စားရန်ဖိတ်ကြားသော်လည်း လက်မခံပါ။ စတန်းသား ကျောင်းသူ သမီးလေး ကျောင်းမှ ပြန်လာပြီး သူနှင့်အတူ အိမ်တွင် နေ့လယ်စာလာစားမည်မို့ ချက်ပြုတ် ကျွေးမွေးရပါမည်ဟု အကြောင်းပြကာ ဘိုင်စကယ်နှင့် အိမ်ပြန်သွား၏။

သူ့အဆိုအရ ဇနီးသည်သည် ပီကင်းတက္ကသိုလ် ဓာတုဗေဒ ဌာနတစ်ခု၌ သုတေသနအရာရှိ တစ်ဦးအဖြစ် အမှုထမ်းနေသည်။ အိမ်နှင့်အလှမ်းဝေးသောကြောင့် ဌာနမှာသာ နေ့လယ်စာ ရသလိုစားသည်။ ဦးဉာဏ်မှာမူ ကျောင်းမှ အိမ်သို့ ဘိုင်စကယ်နှင့်ဆိုလျှင် ၅ မိနစ်သာ သွားရသဖြင့် သမီးစားရေး တာဝန်ယူရသည်။

အနောက်၊ အရှေ့နိုင်ငံများတွင် ယခုခေတ်ပညာတတ် ဇနီးမောင်နှံတို့သည် နှစ်ဖက်တီး ပတ်မကြီးကဲ့သို့ တတ်သည့်ပညာ မနေသာဘဲ အသက်မွေးနေကြရလေပြီ။ နောက်တစ်ချက် ဦးဉာဏ်ထံမှ ကြားသိရသေးသည်မှာ တရုတ်နိုင်ငံ၌ လူဦးရေ ထိန်းချုပ်မှု စီမံကိန်းအရ မိသားစုတစ်စုလျှင် သားသမီးတစ်ယောက်ထက် ပိုမမွေးရဟူသည်ပင်။

ကျွန်တော်တို့ နေ့လယ်စာ သွားစားကြသည်။ ကုန်းဘောင်ကြီး တစ်ခွက်၊ အမဲသားနှင့် ပါးပါးလှီးထားသည့် ခေါင်းပွ ငရုတ်သီးစိမ်း၊ ခရမ်းချဉ်သီးကြော် တစ်ခွက်ကို ထမင်းနှင့်စားကြသည်။ ကောင်းပါသည်။ ဈေးချိုသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ထမင်းစားခန်းထဲ၌ ဂျပန်အမျိုးသမီးဆရာမတစ်ဦး၊ အမေရိကန်လူကြီးတစ်ဦးနှင့် လူငယ်အမျိုးသား အမျိုးသမီး စုံတွဲ အသီးသီးရှိသည်။

ဂျပန်အမျိုးသမီးက လာ၍ မိတ်ဖွဲ့၏။ ဂျပန်ဘာသာဆရာမဟု ပြောပြ၏။ အင်္ဂလိပ်စကား သွက်သွက်လက်လက် ပြောသံကြားရသောအခါ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလက ဒေလီမြို့တွင် ကျင်းပသော ကွန်ဖရင့်သို့ တက်ရောက်သည့် ဂျပန် ပါမောက္ခများထက် လေးငါးဆယ်ဆတော်ကြောင်း သတိပြုမိ၍ ဂျပန်ပြည်ဝယ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြောဆိုရေး တော်တော်ကို တိုးတက်နေပါကလားဟု ရွတ်ဆိုမိ၏။

အမေရိကန်လူကြီးကား နိုင်ငံရေး သိပ္ပံပညာ ပါမောက္ခ၊ တရုတ်စကားကျွမ်းကျင်သည်။ လူငယ်နှစ်ယောက် အနက် အမျိုးသားမှာ ပီကင်းတက္ကသိုလ်တွင် သုတေသနလုပ်ရင်း အင်္ဂလိပ်စာ သင်ပြသည်မှာ နှစ်နှစ်ကြာပြီ။ တိုင်ချီကွမ် (Taijiquan)ခေါ် ဗန်တိုဗန်ရှည်သိုင်းပညာ လေ့လာနေ၏။

၂ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် ချိန်းထားသည့်အတိုင်း ဦးဉာဏ်ရောက်လာပြီး သူတို့ကျောင်းသို့ ခေါ်သွားပြန်သည်။ ၂ နာရီခွဲကျော်ကျော်အချိန်၌ ပီကင်းတက္ကသိုလ် အရှေ့တိုင်းဘာသာနှင့် စာပေများ မဟာဌာနမှူးလည်းဖြစ်၊ အရှေ့တိုင်း ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးလည်းဖြစ်သော ပါမောက္ခ ချင်ဂျီယာဟိုး (Chen Jia-hou)နှင့် သူ့လက်ထောက် ဒုပါမောက္ခ ယေယီလီယန်း (Ye Yiliang)တို့ရှိရာ အခန်းသို့ ခေါ်သွားသည်။ ကျွန်တော်တို့နှင့် မိတ်ဆက်ပေးပါ၏။

ပါမောက္ခက သူတို့ကျောင်း၌ ပြောဟောရန် လာရောက်သည့်အတွက် ကျေးဇူးလည်းတင်၊ ဂုဏ်လည်း ယူပါသည်။ ပီကင်းတွင် နှစ်ပတ်နေထိုင်သည့်အတောအတွင်း နေရကျိုးနပ်အောင် ဘုရားလည်းဖူး လိပ်ဥလည်းတူး ဆိုသလို လုပ်ပါဟုပြောပါ၏။ ကျွန်တော်ကလည်း ဖိတ်ကြားသည်ကို ကျေးဇူးတင်ရုံမက ဂုဏ်လည်းယူပါသည်။ ဖိတ်ကြားရကျိုးနပ်အောင် ကျေးဇူးပြန်ဆပ်ပါမည်ဟု ပြန်ပြောပါသည်။ ဦးဉာဏ်က စကားပြန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပါ၏။

ထိုနောက် တက္ကသိုလ်နှင့် သူ့လုပ်ငန်းအပြင် ပညာသင်ကြားပေးရေးအကြောင်းတွေကို မေးမြန်းဆွေးနွေးရာ ရေပြည့်အိုးနှင့်တူသော ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် အာရေဗီ (Arabic)ဘာသာစာပေပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်၏။ အသက်(၄၀)လောက် သာရှိဦးမည်ဟု ခန့်မှန်းရပါ၏။ ကျွန်တော်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည့် လန်ဒန်တက္ကသိုလ် အရှေ့တိုင်းနှင့် အာဖရိက ပညာရပ်များကျောင်းမှ အာရေဗီဘာသာစာပေ ပါမောက္ခနှင့် အခြားပညာရှင် တို့ကိုသိ၏။ ထိုထိုပညာရှိများလောက် သူမှာ အရည်အချင်းမပြည့်စုံသေးပါဟု ဆိုပါ၏။ အပြောအဆို သိမ်မွေ့ပြီး ဂါရဝေါစနိဝါတောစတရား လက်ကိုင်ထား သူဟု ဆိုရပါမည်။

သူ၏ လက်ထောက် ဒုပါမောက္ခ ဂျီယာဟိုးကား တစ်လုံးမှ ဝင်မပြောဘဲ ပြုံးပြုံးကြီး နားထောင်နေပါသည်။ နှစ်ဦးစလုံး အင်္ဂလိပ်လို အတော်အတန် တတ်ပုံ ပေါ်ပါ၏။

စကား အရှိန်သေစ ပြုလာသောအခါ ပါမောက္ခ ဂျီယာဟိုးက ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် အမှတ်တရ လက်ဆောင်တစ်ခု ပေးပါ၏။ အကြမ်းအားဖြင့် အလျား ၅လက်မ၊ အနံ ၃လက်မ၊ စောက် ၂လက်မ ရှိသည့် သေတ္တာကလေး၊ အဖုံးနှင့် လေးဖက်လေးတန်ပတ်လည် တရုတ်သုခုမဉာဏ်စွမ်းဖြင့် နဂါးရုပ်၊ ပန်းပွင့်များနှင့် အဆန်းတကြယ် ခြယ်လှယ်ထားသည့် မရမ်းစေ့ရောင် ပိုးထည် လွှမ်းအုပ်ထား၏။ ဖွင့်ကြည့်ရာ ကတ္တီပါအနီအစ် ချိုင့်တွင်းထဲ အလျား ၃ လက်မ၊ အနံ ၂ လက်မ၊ အထူ ၁ လက်မခန့်ရှိ ကျောက်စိမ်းတုံးကလေးကို တွေ့ရ၏။ ထိပ်ပိုင်းတွင် ငွေစက်ဝိုင်းပတ်လည် 'University of Peking 1898' (ပီကင်းတက္ကသိုလ် ၁၈၉၈ ခုနှစ်)ဟူသော ကမ္ပည်းစာတန်း အောက်ပိုင်း၌လည်း တရုတ် ဘာသာဖြင့် ထိုစာတန်းများ ထိုးထား၏။

ကျေးဇူးတင်စကား ကျွန်တော်က ပြောကြားပြီး အတုံ့အလှည့် ဆိုသလို ကျွန်တော် အင်္ဂလိပ်လိုရေးပြီး ပုံနှိပ်ထားသော မြန်မာဘာသာ စာပေယဉ်ကျေးမှု ဆောင်းပါးများမှ ကော်ပီ (off-print)အချို့၊ ပြုစုထားသော မြန်မာ အင်္ဂလိပ်အဘိဓာတ် ၆ တွဲ၊ ကုမ္ပဏီရုပ်ဇာတ် နိဒါန်းနှင့် ဘာသာပြန်အပြင် မြန်မာစကားပုံစာအုပ်စသည်တို့ကို စာကြည့်တိုက်အတွက် ပါမောက္ခအား ပေးအပ်လိုက်ပါ၏။ ဇနီးသည် မသန်းမြက လက်ဆောင်အဖြစ် ပါမောက္ခနှင့် ဒုပါမောက္ခတို့အား မြန်မာလွယ်အိတ် တစ်လုံးစီ ပေးအပ်လိုက်ပါသည်။ ပါမောက္ခက ကျေးဇူးတင် ဆုတောင်းမေတ္တာပို့ စကားပြောကြားပြီး အခမ်းအနားကို ရုပ်သိမ်းလိုက်၏။ လွယ်အိတ်ကို မတွေ့ဖူးလို့လားမသိ အတော်ကြာကြာ ကြည့်ရှု လေ့လာနေကြောင်းကို သတိပြုမိပါသည်။

ညွှန်ရိပ်သာသို့ ညနေ ၄ နာရီအချိန် ဦးဉာဏ်နှင့်အတူ ပြန်ရောက်လာ၏။

ညနေ ၆ နာရီတွင် ညစာဆင်းစားသည်။ အခန်းထဲ၌ လူတော်တော်များများရောက်နှင့်နေ၏။ ကျွန်တော်တို့အား နှုတ်ဆက်စကား စ၍ ပြောကြားသူဦးရေတိုးတက်လာသည်။ ဟင်းတွေမှာကော လင်ပန်းနှင့် ယူသွားပြီး ကိုယ့်အခန်းထဲ

စိမ်ပြေပြေ စားလိုသူတွေက တချို့၊ မှာပြီး ထမင်းစားခန်းထဲ စားနေသူတို့ကတချို့နှင့်။ နေ့လယ်က နေ့လယ်စာ အတူစားခဲ့သော ဂျပန်ဆရာမလေးက ကျွန်တော်တို့ စားပွဲတွင် လာစားပြန်သည်။ ပီကင်းတက္ကသိုလ်တွင် ဂျပန်ဘာသာ ပို့ချနေသည်မှာ နှစ်နှစ်ရှိသွားပြီ။ မကြာမီ ဂျပန်ပြည် ခေတ္တပြန်ပြီး အမေရိကန်ပြည်သို့သွား၍ ဆရာမတာဝန် ထမ်းဆောင်မည်ဟု ပြောပြသည်။ သူ့စားနေသော ဟင်းခွက်ကိုကြည့်လိုက်ရာ နေ့လယ်က ဟင်းမည်မျိုးပင် မြင်ရ၏။ ကြက်သား၊ မှို၊ ငရုတ်သီးခြောက်တောင့်နှင့် မရမ်းသီးချဉ်သီးတွေ ရောကြော်ချက်ဖြစ်၏။ သူက 'ကျွန်မ ဒီဟင်းအမည်ကို အကြိုက်ဆုံးပဲ၊ ဒါပဲမှားစားတာများပါတယ်'ဟု ဆို၏။

ကျွန်တော်တို့လည်း ဤဟင်းမည်နှင့် နောက်တစ်မျိုးမှာစားသည်။ တရုတ်ယွမ်ငွေ ၁၀နှင့် ဆင့်၅၀ ကျသည်။ အမေရိကန်ငွေ ၃ ဒေါ်လာကျော် ကျော်ကျသည်။ ကျွန်တော်တို့ရှိရာဆီသို့ မနေ့ကတွေ့ခဲ့ရသော အမေရိကန်စုံတွဲ မောင်မယ်တို့လာ၍ မိတ်ဖွဲ့သည်။ မြို့ထဲမှ ပြန်လာသဖြင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် မြို့ထဲမှ အခြေအနေကို ဖောက်သည်ချသည်။ ကျောင်းသားရေးရာပင်များ၏။

ရိပ်သာရှိသူတို့သည် တက္ကသိုလ်မှ ဆရာတွေသာများပါသည်။ အများစုကား အမေရိကန်လူမျိုး။ ကျန်ရှိသူတို့ အနက် ပြင်သစ်၊ နယူးဇီလန်၊ ဩစတြေးလိယား၊ ဂျပန်နှင့် အိန္ဒိယတိုင်းသားတစ်ဦးတို့ ပါဝင်သည်။ ဗြိတိသျှ ပြည်သူပြည် သားတစ်ဦးမျှမရှိပါ။ အမေရိကန်ဆရာတစ်ယောက်က မော်တော်ကားရှိ၏။ အခြားသူတို့ကား ဘိုင်စကယ်ဖြင့်သာ ကျောင်းသွားကျောင်းလာ လုပ်ကြသူတွေများပါသည်။

ည ၇ နာရီကျော်ကျော်အချိန် အခန်းထဲ၌ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်၏။ သတင်းကားဖြစ်ပါသည်။ တရုတ်လိုသာ ပြောသဖြင့် အရပ်တွေကို အမှီပြု၍ သဘောအဓိပ္ပာယ် တွေးကောက်ယူရပါ၏။ မြန်မာပြည်တွင် အင်္ဂလိပ်စကား မပြောတတ်သူတွေ အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်ရုပ်ရှင်နှင့် ဂြိုဟ်တုသတင်းများကို ကြည့်သည့် မြန်မာလူမျိုးတို့အား ကိုယ်ချင်းစာ မိပါ၏။

၂-၂-၃ မေ ၁၆ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့။

နံနက်စာ ၇ နာရီတွင် ဆင်းစားသည်။ မသန်းမြက မီးဖိုခန်းထဲ ဝင်သွား၏။ ကြက်ဥနှစ်လုံးကို ယူပြီး စားဖို့သည် အမျိုးသမီးကြီးအား အလုံးလိုက်ပြုတ်ခိုင်းသည်။ လက်နှင့်ပြုပြီးပြောသည်။ အမျိုးသမီးက နားလည်ပုံပေါ်ပြီး အင်္ဂလိပ် စကားမပြောတတ်တတ်နှင့် 'No good, no good' (မကောင်းဘူး၊ မကောင်းဘူး)ဟုပြောရာ မသန်းမြက 'Good, Good' (ကောင်းတယ်၊ ကောင်းတယ်)ဟု ဆိုကာ ကြက်ဥနှစ်လုံးကို ယောက်ထဲထည့်၊ ကျိုက်ကျိုက်ဆူနေသော ရေခွေးအိုးကြီးထဲ ၄ မိနစ်ခန့် စိမ်ထားပြီး ဆယ်ယူလိုက်သည်။ ထိုနေ့မှစ၍ အခွံနှင့် အလုံးလိုက် ခပ်ပျော့ပျော့ ကြက်ဥပြုတ်ကို ပေါင်မုန့်ကြော် ထောပတ်သုတ်ဖြင့် စားရပါတော့သည်။ စားသောက်ပြီး မထွက်လာမီ ဦးညှက်ထံမှ သင်ယူထားသော တရုတ်လို 'ကျေးဇူးတင်ပါတယ်' ဟု အမျိုးသမီးကြီးအား ပြောလိုက်သောအခါ ပြုံးပြုံးကြီး ကြည့်နေပါ၏။

အခန်းဆောင်သို့ မပြန်သေးဘဲ အပြင်သို့ အညောင်းပြေ အညာပြေ လမ်းလျှောက်လို၍ ထွက်လာ၏။ တံခါးပေါက်၌ ဂျပန်ကျောင်းသားတစ်ယောက်နှင့်တွေ့သည်။ သူက ပါမောက္ခဟု အာလုတ်ဟလျက် စနုတ်ဆက်သည်ကို ထောက်သော် ကျွန်တော် မည်သူမည်ဝါဆိုသည်ကို သိဟန်တူသည်။ ဘယ်နည်းဘယ်ပုံသိသည်ကိုကား မပြောတတ်ပါ။ သူသည် ကျောင်းဆောင်အဆောက်အဦ နံပါတ် ၄၇၊ အခန်းအမှတ် ၂၀၂၄ တွင်နေသည်။ အမည်မှာ ဇင်တောင်ရှု ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပြီး လမ်းကြုံလျှင် အခန်းသို့ လာလည်ရန် ဖိတ်ပါ၏။ ထိုအခိုက် ဧည့်ရိပ်သာရုံးခန်းမှ အမျိုးသမီးတစ်ဦး ထွက်လာပြီး ဂျပန်ကျောင်းသားကလေးအား တရုတ်လိုပြောသည်။ ပြောနေတုန်း ကျွန်တော်တို့ဘက်သို့ တစ်ချက် တစ်ချက် လှည့်ကြည့်ပါ၏။

လမ်းစပေါ်လာသည်။ ဂျပန်ကျောင်းသားကလေးက 'ဆရာကြီးတို့ကို ပါမောက္ခတွေနေတဲ့ အခန်းဆောင် တစ်ဆောင်ပေးမယ်တဲ့။ ဒုတိယထပ် အမှတ် ၂၂ ထောင့်ခန်းဆောင်တဲ့။ သွားပြီးကြည့်ပါ။ သဘောကျရင် ပြောင်းရွှေ့

နေပါတဲ့ဟု အင်္ဂလိပ်လို ပြန်ပြောပြပါ၏။ ကျောင်းသားကလေး၊ မသန်းမြနှင့် ကျွန်တော်တို့ ချက်ချင်းသော့ယူပြီး သွားကြည့်ကြပါသည်။

စေ့စေ့စပ်စပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးကြည့်ရာ ရေကန်ကြီးဘက်သို့ မျက်နှာမူနေသည်။ ရှုခင်းမှာသာတောင့်သာယာ ရှိ၏။ ဤအခန်းဆောင်သည် လက်ရှိအမှတ် ၁၄ အခန်းထက် နှစ်ဆမက ကြီးသည်။ ဧည့်ခန်း၊ အိပ်ခန်း၊ မီးဖိုခန်းနှင့် ထမင်း စားခန်းတစ်တွဲ၊ ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာခန်းတစ်တွဲ အသီးသီးရှိ၏။ ဧည့်ခန်းနှင့် အိပ်ခန်းများတွင် ခန်းလုံးပြည့် ကော်ဇောခင်းထားသည်။ ဧည့်ခန်း၌ စားရေးရန် စားပွဲကုလားထိုင်နှင့် ဆိုဖာတွေအပြင် ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် တယ်လီဖုန်း၊ အိပ်ခန်းတွင် ခုတင်နှစ်လုံး၊ အလှပြင် မှန်ခုံနှင့် ဗီရိုကြီးတစ်လုံး၊ မီးဖိုခန်း ထမင်းစားခန်းဝယ် ဓာတ်ငွေဖြင့် ချက်သည့် မီးဖိုပန်းကန်ခွက်ယောက် အိုးအင် ဆေးကြောဖို့ ရေပိုက်တပ်ဆင်ထားသည့် ကြောလှေခွက်ကြီးနှင့် စားပွဲ၊ ကုလားထိုင် လေးလုံး၊ အိမ်သာနှင့် ရေချိုးခန်းတွင် ရေခွေးရေအေးပိုက်၊ ရေပန်းနှင့် ရေစိမ်ချိုးရန် ကြောသုတ်ခွက်ကြီး အသီးသီးတို့ ရှိကြသည်။

ရုံးခန်းရှိရာသို့ ကျွန်တော်တို့ ဆင်းလာကြပြီး တရုတ်အမျိုးသားတစ်ဦးအား အခန်းဆောင်အမှတ် ၂၂ သို့ ယခုပင် ပြောင်းလိုကြောင်းပြောလျှင် အင်္ဂလိပ်စကားတတ်သူဖြစ်သဖြင့် 'ကောင်းပါပြီ'ဟုဆိုကာ China Daily (တရုတ်ပြည် နေ့စဉ်)သတင်းစာ တစ်စောင်ကမ်းပေး၏။ ကျွန်တော်နှင့်အတူ လူတစ်ယောက်ကိုလည်း ထည့်ပေးလိုက်သေးသည်။ ထိုသူနှင့် ဂျပန်ကျောင်းသားကလေးတို့က ကျွန်တော်တို့ ပစ္စည်းများကို ပြောင်းရွှေ့ပေးရာ မကြာမီ အခန်းဆောင်သစ်ကြီး ၌ အခြေစိုက်မိပါ၏။ ဂျပန်ကျောင်းသားကလေးက 'ချိန်းထားတာရှိပါတယ်။ သွားပါဦးမယ်။ အားရင် လာလည်ပါနော်'ဟု ပြောပြီး နှုတ်ဆက်ပြီး ပြန်သွားရာ ဦးဉာဏ်လည်း ထိုအခိုက် ရုံးခန်းကပြောလိုက်သဖြင့် အခန်းဆောင်သစ်ဆီသို့ စိုက်စိုက်မတ်မတ် တက်လာပါ၏။

ဦးဉာဏ်က အခန်းဆောင်ကြီးကို ဟိုဟိုဒီဒီကြည့်ပြီး ကျေနပ်သွား၏။ ရောက်တဲ့ မေလ ၁၄ ရက်နေ့က 'ဆရာကြီး သည်းခံပါ။ ဆရာကြီးတို့အတွက် လျာထားတဲ့အခန်းဆောင်ဟာ ခုခေတ္တနေတဲ့ အခန်းထက် နှစ်ဆမကကြီးပါတယ်' ဟု ပြောထားသော စကားကို သတိရဟန်တူ၍ ကျေနပ်နေပုံပေါ်နေပါ၏။ ဦးဉာဏ်နှင့်အတူ ကျောင်းသို့ လိုက်သွားကြသည်။ မြန်မာဘာသာစာပေ ပို့ချရာ အခန်းထဲ ကျောင်းသား ဖိုးဆင်၊ ရွှေဘုန်း၊ ကျောင်းသူ နွဲ့ကလျာ၊ မေကြော့ရှင်းဆိုသူတို့နှင့် အတူ ဆရာဦးထွန်းလင်းကို တွေ့ရပါ၏။ ဖိုးဆင်သည် သမိုင်းဘာသာ၌ ဘွဲ့ရပြီးသူဖြစ်ကြောင်း၊ ကျောင်းသူနှစ်ဦးစလုံးမှာ ဘွဲ့ကြိုသင်တန်းတက်နေကြောင်း ဦးဉာဏ်က ပြောပြရင်း မိတ်ဖွဲ့ပေး၏။

နေ့အားဖြစ်သဖြင့် ဖိုးဆင်၊ နွဲ့ကလျာ၊ မေကြော့ရှင်းတို့နှင့်အတူ ကျောင်းသားများဆိုင်သို့ ကျွန်တော်နှင့် မသန်းမြတို့က သွားကြသည်။ ဖိုးဆင်က အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့်သာ၊ ကျောင်းသူနှစ်ယောက်ကား မြန်မာလိုချည်းသာ ပြောရင်း သွားရာ ဆယ်မိနစ်လောက်အကြာ ဆိုင်သို့ ရောက်လာ၏။ အတော်ကြီးပါသည်။ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေ နှင့်ပြည့်နှက်နေသည်။ မသန်းမြက ဖိနပ်တစ်ရံလိုချင်သည်ဟု ပြောရာ သူတို့လိုက်ရှာပေး၏။ သို့သော် ကြိုက်သည့် ဖိနပ် မရပါ။ ခဲတံ၊ ခဲဖျက်၊ စည်သွတ်ဘူး ဖောက်ကိရိယာနှင့် အခြားတောက်တိုမည်ရ အချို့ကို ဝယ်ပြီး ဧည့်ရိပ်သာသို့ ပြန်လာ ကြသည်။

ညနေစောင်း ၂ နာရီခွဲအချိန် တက္ကစီ တစ်စီးနှင့် ဦးဉာဏ်ရောက်လာပါ၏။ ယနေ့နံနက် ကျွန်တော်တို့အခန်းထဲ သူရှိနေတုန်း မသန်းမြက မြန်မာသံအမတ်ကြီးနှင့် တွေ့လိုသည် တယ်လီဖုန်းဆက်ပေးပါဟု ပြောပါသည်။ ဆက်ပေးရာ ရသဖြင့် မသန်းမြက သံအမတ်ကြီးအား တွေ့ခွင့်တောင်းသောအခါ ညနေစောင်း ၃ နာရီခွဲ လာတွေ့နိုင်ကြောင်း အဖြေ ရသည်မို့ ဦးဉာဏ် ဤကဲ့သို့ ရောက်လာရပါ၏။

ကျွန်တော်တို့သုံးဦးသား သံရုံးသို့သွားပါသည်။ လမ်းတစ်လျှောက်လုံး ၃၊ ၄၊ ၅ ထပ်မှ အထပ် ၂၀ ကျော်အထိ မိုးမိုးမတ်မတ် အဆောက်အဦကြီးများ၊ အပေါ်လမ်းတစ်ထပ်၊ အောက်လမ်းတစ်ထပ်နှင့် နှစ်ထပ်ကတ္တရာစေးလမ်း ကျယ်ကြီးများကို မြင်ရသည်။ သွားနေသည့် လမ်းပေါ်၌ အလယ်တွင် ပန်းပင်တွေနှင့် သို့မဟုတ် သံတိုင်တွေနှင့် အုတ်ခုံ တားထား၏။ တစ်ဖက်လျှင် ယာဉ်သုံးစီး ရင်ပေါင်တန်း သွားလာနိုင်အောင် ကျယ်သည်။ လမ်းမကြီး ဘေးနှစ်ဖက်

နှစ်ချက်တွင် သစ်ပင်တွေ စီရီရီနှင့် သစ်ပင်များအောက်၌ ဘိုင်စကယ်လမ်းနှင့် ပလက်ဖောင်းရှိ၏။ ပီကင်းမြို့ဝယ် ဘိုင်စကယ်အစီး ၉ သန်းကျော်ရှိသည်ဟူ၏။

တက္ကစီဖြင့် ကတ္တရာစေးလမ်းမကြီးပေါ် တရဲရဲသွားနေစဉ် ကိုယ်ပိုင်ဆီဒင် ကားတွေ များများမမြင်မိပါ။ ကုန်ကား၊ ဘတ်စကားကြီးနှင့် အခြားကားတွေကိုတော့ သတိမူမိပါ၏။ ရန်ကုန်၊ မော်လမြိုင်များမှာကဲ့သို့ ဆိုက်ကား၊ မြင်းလှည်းတွေ တစ်စီးတစ်လေမှမတွေ့ရ။ နွားလှည်းဆိုလျှင် အနံ့ပင်မရ။ မြင်ခင်း သန့်ရှင်းလှပါပေသည်။ ဆယ်နှစ်ကျော်အတွင်း မယုံ နိုင်လောက်အောင် အပြောင်းအလဲကြီးခြင်း ပြောင်းလဲခဲ့သည်မှာ အံ့ဩစရာပင်။ 'ပြင်းပြသော အလိုဆန္ဒရှိသူအား အဘယ် မည်သော ကိစ္စဟူသမျှသည် မပြီးစီးဘဲ ရှိနိုင်ပါအံ့နည်း'ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို သတိရမိ၏။ မိနစ် ၃၀ ကျော်ကျော် မောင်းလာပြီးသည်နောက် မြန်မာသံရုံးရှေ့သို့ ဆိုက်ရောက်လာသည်။ ၃ နာရီ မခွဲသေးပါ။

ပီကင်းတွင် နိုင်ငံခြားသံရုံးများကို အရိပ်အာဝါသနှင့် ပြည့်စုံသော ရပ်ကွက်တစ်ရပ်ကွက်တည်းတွင် နယ်နေရာ သတ်မှတ်ချထားပေးပါသည်။ အိန္ဒိယပြည်မြို့တော် ဒေလီမြို့သစ်တွင်လည်း ဤနည်းစနစ် နှင်နှင်ပင်။ သစ်ပင် ပန်းပင်များနှင့် ဖြစ်နေသဖြင့် စက္ခု၊ သောတာ၊ စိတ္တအာရုံ အဖုံဖုံတို့ အေးမြသာယာလှပါ၏။ ရုံးတစ်ရုံးလျှင် ဝင်းတစ်ဝင်း၊ ဝင်းတစ်ဝင်းလျှင် ဝင်ထွက်အပေါက်တစ်ပေါက်သာရှိ၏။ အပေါက်ဝနားရှိ အစောင့်ရုံကလေးမှ အစောင့်ကို ဝင်ခွင့်ပြုရန် ပြော၍ သူက သံရုံးသို့ တယ်လီဖုန်း လှမ်းဆက်လိုက်သည်။ အခွင့်ရသဖြင့် အစောင့်ရုံအနီး ဝင်းတံခါးပေါက်ဘေးနား ကားကို ချန်ရစ်ကာ ဝင်သွားရာ ဧည့်ခန်း၌ လူတစ်ဦးက ခေတ္တထိုင်စောင့်ရန် ပြော၏။ 'အရေးပေါ်လို့ သံအမတ်ကြီး ခုတင်ကလေး ထွက်သွားရပါတယ်။ ခဏကလေးကြာ လာပါမယ်'ဟု နှစ်သိမ့်စကား ပြောကြားသည်။

သံအမတ်ကြီး ဦးတင်အောင်ထွန်းသည် ၃ နာရီ မိနစ် ၄၀ တွင် ပြန်ရောက်လာ၏။ ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင် ဖော်ဖော်ရွေရွေ နှင့်နှုတ်ဆက်ပြောဆို၏။ ဦးဉာဏ်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ရာ ဦးဉာဏ်က မြန်မာလိုရေးလည်လည် ပြန်ပြောသောအခါ သဘောကျသွားပါသည်။ လက်ဖက်ရည်နှင့် မုန့်များဖြင့် ဧည့်ခံသည်။ မသန်းမြက သံအမတ်ကြီးနှင့် လာတွေ့ရခြင်း အကြောင်းအရင်းကို ပြောပြသည်။ ပီကင်းမြို့ရောက်နေတုန်း သံအမတ်ကြီးကို လာရောက် ဂရုမပြုရင် ရိုင်းရာကျမှာပဲ။ နောက်တစ်ခုက ပီကင်းမှာ ရှိနေတုန်း အလုပ်အကိုင် တစ်ခုမှ မလုပ်ကြောင်းကို သံအမတ်ကြီးထံမှ ထောက်ခံစာ ယူလာပါဟု နိုင်ငံတော်အစိုးရက မှာကြားခဲ့သည့်အတွက် ဖြစ်ပါသည်ဟု ပြောပြ၏။ သံအမတ်ကြီးက တာဝန်ထမ်း ဆောင်ရန် မကြာသေးမီကမှ ရောက်လာကြောင်း၊ နေသားကျ အခြေဆိုက်မိလျှင် ဇနီးသည်လာမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြော၏။ အပြောလည်းကောင်း သဘောလည်းပျောင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးပင်။ ၄ နာရီ မိနစ် ၄၀ တွင် နှုတ်ဆက်ကာ ထွက်ခွာ လာကြပါသည်။

အခန်းဆောင်သို့ ရောက်သောအခါ နက်ဖြန်ပြောဟောပွဲ စတော့မည်မို့ စာရွက်စာတမ်း စာအုပ်တွေ စုဆောင်း သုံးသပ်သည်။ တစ်ဖက်ခန်းဆောင်မှ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပါမောက္ခ အမေရိကန် အမျိုးသားကြီးက တရုတ်ဘာသာအကြောင်း ကျယ်လောင်စွာ ဆွေးနွေးနေသဖြင့် အော်လိုက်သည်။ တိတ်သွားပါ၏။

၂-၂-၄။ မေလ ၁၇ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

နံနက်စာစားပြီး ဦးဉာဏ်ကို စောင့်နေကြသည်။ ၈ နာရီခွဲရောက်လာသောအခါ သူနှင့်အတူ ကျောင်းသို့ လျှောက်သွား ကြသည်။ ပြောဟောမည့်အခန်းထဲ ပရိသတ်တွေ ရောက်နေကြပြီ။ တွေ့ခဲ့ပြီးသော ဆရာဦးစီ၊ ဦးထွန်းလင်း၊ ဦးသိန်းဟန်နှင့် ဦးကြင်တို့အပြင် ဆရာဦးမြတ်ချို၊ ကျောင်းသား ဖိုးဆင်နှင့်ရွှေဘုန်းတို့အပြင် ကျော်ဆန်း၊ ကျောင်းသူ နွဲ့ကလျာ၊ မေကြော့ရှင်းတို့အပြင် ချောစုယဉ်၊ မြသီတာ၊ ယဉ်ယဉ်မြင့်နှင့် ခင်ခင်တင့်တို့လည်း တက်ရောက်ကြသည်။

ထိုမှတစ်ပါး ဒေါ်ခိုင်သင်္ဇင်ဆိုသူ တရုတ်အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးကိုလည်း ပရိသတ်ထဲ မြင်ရပါသေးသည်။ ဦးဉာဏ် မိတ်ဆက်ပေးသောကြောင့် ဒေါ်ခိုင်သင်္ဇင်သည် မြန်မာပြည်ဖွား၊ မြန်မာပြည်မှ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ယူလာသည်။ ယခုအခါ နိုင်ငံ ခြားဘာသာသင်ကျောင်း၌ စာစစ်အရာရှိ၊ တရုတ်နိုင်ငံ အသံလွှင့် ကော်ပိုရေးရှင်းတွင် အကြံပေးအရာရှိ၊ နိုင်ငံခြားရေး ရုံးဝယ် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဝတ္တရားများကို ထမ်းဆောင်နေကြောင်း သိရပါ၏။

ပြောဟောပွဲတွင် ဦးဉာဏ်က သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ပရိသတ်နှင့် မိတ်ဖွဲ့စကား ပြောကြားရာ၌ ကျွန်တော့်အကြောင်း ချီးကျူးလွန်းလှသဖြင့် ခေါင်းငုံ့နေရ၍ ပရိသတ်များ တုံ့ပြန်စိတ် မည်သို့ရှိသည်ကို မျက်နှာကဲ မခတ်နိုင်ခဲ့ပါ။ “ပြောမယ့်အကြောင်းအရာကတော့ ‘မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ ပုဂံခေတ်တွင်းမှ သင်္ချိုင်းထိဘဝ’ ဒါပေမယ့် ပြောဟော သူကဟာ ဘယ်လိုလူစားမျိုးလဲ၊ ဘယ်လောက် ပညာအရည်အချင်းရှိသလဲ၊ ဘယ်မျှ အတွေးအမြင်တွေနဲ့ ပြည့်စုံသလဲ ဆိုတာ ကြိုတင်သိထားရရင် ပရိသတ်တို့ စိတ်ဝင်စားစရာ အကြောင်းရှိမယ်လို့ ထင်တာမို့ ဆရာကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်ကလေးကို နိဒါန်းပျိုးတဲ့အနေနဲ့ ‘လယ်သမားဘဝမှ ပါမောက္ခလောကသို့’ ဆိုတာကို ဦးစွာ ပြောဟောလိုပါတယ်”ဟု စကားပလ္လင်ခံလိုက်ပါ၏။

ကိုယ့်တက္ကသိုလ်ကောလိပ်ကျောင်းပြင်ပ၌ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံခြားပညာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ တက္ကသိုလ် ကောလိပ်များတွင် မြန်မာဘာသာ စာပေယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာ အဆစ်အပိုင်း တစ်ပိုင်းကို တင်ပြရသည်မှာ ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ကြားနာသည့် ပရိသတ်သည် မြန်မာပညာရပ်များနှင့် မည်မျှခန့် အပါးဝ အရည်ဝနေသည်၊ မာနေသည်၊ ပညာအရည်အချင်းမည်မျှ အဆင့်အတန်း ရောက်နေသည့် အချက်များကို သိထားနိုင်သမျှ သိထားဖို့ လိုအပ်၏။

ပညာရှင်ကြီးတွေ တက်ရောက်သော ကွန်ဖရင့်ဆွေးနွေးဖလှယ်နှင့် ပြောဟောပွဲကြီးများ၌ တင်ပြရန် ဦးမလေးပါ။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဘယ်လ်ဂျီယမ်ပြည် ဘရပ်ဆယ်လ်မြို့ လူမှုရေး ပညာရပ်များ ကျောင်း၌ မြန်မာစကားလုံးသစ်တွေ တိုးပွား လာပုံ (The growth of Burmese neologism) ပြောဟောသောအခါ ဘောင်အပြင်ဘက် အခြားဘာသာရပ် ဗြိတိသျှ၊ ဂျာမန်၊ ပြင်သစ်၊ ဘယ်လ်ဂျီယမ်၊ အိန္ဒိယ စသည့် ပညာရှင်တို့က စိတ်ဝင်စားစွာ ဝေဖန်ဆွေးနွေးမေးမြန်းခဲ့သည်။

ထိုနည်းတူစွာပင် ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဒေလီမြို့သစ်တွင် ကျင်းပသော အရှေ့တိုင်းဆိုင်ရာ ပညာရှင်များကွန်ဂရက် (Orientalists’ Congress) တွင် မြန်မာသမိုင်းဗေဒ (Burmese Historiography) ပြောဟောသောအခါကလည်း ပညာရှင် တို့က နားလည် သဘောပေါက် သဘောကျခဲ့၏။

ယခု ‘လယ်သမားဘဝမှ ပါမောက္ခလောကသို့’ သမိုင်းချုပ်ကို မြန်မာလိုပြောဟောရသည်။ ဆရာတွေကား ပညာရင့်ကျက်ကြသည်။ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေ၏ ပညာအနုအရင့် တိကျစွာ မဝေခွဲနိုင်သေးပါ။ စောစောက သူတို့နှင့် တွေ့သောအခါ တီးခေါက်ကြည့်ထားပြီးပြီမို့ သူတို့အဆင့်အတန်း အကြမ်းဖျင်း ရိပ်စားမိခဲ့သည်။

ပြောဟောနေစဉ် ပရိသတ်ထဲမှ ဆရာနှင့် တပည့်များ မည်မျှခန့်လိုက်နိုင်နေသည်ကို မျက်နှာ အရိပ်အကဲကို ကြည့်သည်။ ဟာသတစ်လုံး နှစ်လုံး ကြားညှပ်ထည့်ကြည့်၏။ ပြုံးသူပြုံး ရယ်သူရယ်သဖြင့် စိတ်သက်သာရာ ရသွား၏။ အသံ မြှင့်တန်မြှင့် နှိမ့်တန်နှိမ့် ခပ်ဖြည်းဖြည်း ပြောပြရှင်းပြသည်။ လေးဆယ့်ငါးမိနစ်ခန့် ကြာ၏။

‘လယ်သမား ဘဝမှ ပါမောက္ခလောကသို့’ ထဲတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာလူငယ် လူရွယ်တစ်ယောက် ထုံးတမ်းစဉ် လာအရ မိသားစုကြား ကြီးပြင်းလာပုံ၊ မြန်မာပြည်တွင် မြန်မာအင်္ဂလိပ် စာသင်ကျောင်းနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ဗြိတိန်ပြည် လန်ဒန်တက္ကသိုလ်များ၌ ပညာသင်ကြား ဆည်းပူးရပုံ၊ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပုံများ ပါဝင်၏။ နောက်ပြောဟောမည့် ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုး၏ ဘဝသမိုင်း ကျောထောက်နောက်ခံလည်းဖြစ်၊ ခရီးသွားဟန်လွှဲ ဆိုသလို မြန်မာ၊ ဗြိတိသျှ ပညာရေးသနစ်သနများကို မီးမောင်းထိုးပြသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်သဖြင့် နောက်ခံကားအနေနှင့် တင်ပြလိုက်ပါသည်။

ဦးဉာဏ်က မေးလိုသူတွေမေး၊ ဆွေးနွေးလိုသူတွေ ဆွေးနွေးကြပါဟု ပြော၏။ ကျောင်းသားကလေး တစ်ယောက်က ဓာတ်ဘူးကြီးနှစ်ဘူးထဲမှ ရေခဲကို လက်ဖက်ရည် ပန်းကန်လုံးကြီးတွေထဲထည့်ပြီး တရုတ် လက်ဖက် ခြောက်ခတ်ကာ ကျွန်တော်နှင့် ဆရာတွေ၊ ဧည့်သည်တွေကို ကမ်းလှမ်းပေးသည်။ သိလိုသည့်အချက် မရှင်းလင်းသော အရာတွေကို မေးမြန်း၊ စိတ်ဝင်စားသည်များကို ဆွေးနွေးကြသဖြင့် သဘောပေါက်နားလည်ပုံရသောကြောင့် အတော်အတန် ကျေနပ်သွားပါ၏။

ဧည့်ရိပ်သာဆောင်သို့ ကျွန်တော်တို့ပြန်လာကြသောအခါ ဦးဉာဏ်နှင့် ဦးထွန်းလင်းတို့ လိုက်လာကြ၏။ ကျွန်တော်တို့၏ အခန်းဆောင် ဧည့်ခန်းရှိ ရုပ်မြင်သံကြား ပျက်ချင်သလိုလို အရိပ်အယောင် ပြနေကြောင်းကို ပြောဟော ပွဲအပြီးတွင် ပြောမိ၍ သူတို့လာပြင်ပေး၏။ ကောင်းသွားသည်။

ကျောင်းမှ ဆရာအများစုသည် ယခုအခါ ဗြိတိန်ပြည်တွင် ခေတ်စားနေသော 'ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် လုပ်ယူ' (Do it yourself)ဆိုသည့် DIY စနစ်ကို လိုက်နာနေကြသည်။ ရုပ်မြင်သံကြား၊ ရေဒီယို၊ အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ဓာတ်မီး၊ ဘိုင်စကယ် စသည်တို့ ချွတ်ယွင်းသွားပါက သူတို့ကိုယ်တိုင် ပြင်နိုင်ရန် လေ့ကျက်ထားကြသည်။ ခေတ်သစ် ချွေတာနည်း လက်ကိုင် ထားကြသည်။ ရုပ်မြင်သံကြားပြင်နေတုန်း ဦးစီ ပေါက်လာ၏။ သုံးဦးစလုံးက 'အနည်းငယ် ချွတ်ယွင်းသွားတာပါ။ စိတ်မပူ ပါနဲ့'ဟု ပြောသည်။ နေ့လယ်စာ အတူစားဖို့ ဖိတ်သော်လည်း 'ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ မစားပါရစေနဲ့'ဟု ဆိုကာ အိမ်ပြန် သွားကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ နေ့လယ်စာ စားနေစဉ် မသန်းမြက ပြောဟောပွဲအပြီး ပြန်မလာမီ ဒေါ်ခိုင်သလင်းနှင့် စကားစပ်မိ၍ မော်လမြိုင်မှ ဒေါ်အေးဆိုသူတစ်ယောက်သည် သူ၏ခင်ပွန်းနှင့် နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော်လောက်က ပီကင်းမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြောင်း၊ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဦးစုကုန်းသည် မသန်းမြတို့၏ အဖေ ကုန်စုံဆိုင်ကြီး၌ စာရေးလုပ်ခဲ့ကြောင်းကို ပြောပြ၏။ ဒေါ်ခိုင်သလင်းက 'တိုက်ဆိုင်တတ်ပလေနော်။ သူတို့ကို သိတာပေါ့။ မြန်မာပြည်က လာရောက်နေထိုင်သူ တွေရဲ့ အသင်းတစ်သင်းဖွဲ့ထားပါတယ်။ ကျွန်မကအတွင်းရေးမှူးပါ။ ဒီအကြောင်း ဖောက်သည်ချလိုက်မယ်'ဟု ကတိ ပေးသွားသည့်အကြောင်း ကျွန်တော့်အား ပြောပါ၏။ ပေါင်းသင်းကွေ့ကွင်း၊ ကွေ့ကွင်းတွေ့ဆုံတရားနှင့် ကြုံသည့်ကိန်း ဆိုက်ပြန်တော့မည်။

နေ့လယ်စာ စာပြီး ထမင်းလုံးစီသည့်အနေဖြင့် ဧည့်ရိပ်သာဘေးနားရှိ ကန်ပေါင်ရိုး၌ ကျွန်တော်လျှောက်ကာ ငါးများနေသူတို့ဆီ သွားကြည့်၏။ ဖမ်းမိသူများက မျက်နှာချို၊ မမိသေးသူများက မျက်နှာအိုနေ၏။

ပြီးနောက် လှည့်ထွက်လာရာ အမေရိကန်အမျိုးသမီးတစ်ယောက်နှင့် တွေ့၏။ သူက စနုတ်ဆက်၍ ခဏရပ် စကားပြောသည်။ သူ့ခင်ပွန်း၊ သားကလေးနှင့်အတူ ဧည့်ရိပ်သာမြေညီထပ် အခန်းဆောင် တစ်ဆောင်မှာ နေကြောင်း ပြောသည်။ မနေ့က သူ့သားကလေး ထမင်းစားခန်းထဲ နေ့လယ်စာ သွားစားရာ ဟင်းခွက်ထဲ ကျောက်ခဲတစ်လုံး ပါလာ၍ စားဖို့သည်အား တိုင်ကြားသည့်အခါ ကလေးကိုယ်တိုင် ထည့်လိုက်သည်ဟု စွပ်စွဲသဖြင့် သူ စကားသွားများရကြောင်း ပြောပြပါ၏။

ကျွန်တော်လည်း ကြားနေလူအဖြစ်နှင့် 'ကြားရတာ စိတ်မကောင်းပါဘူး။ တတ်နိုင်ရန် မေ့ပစ်လိုက်ပါတော့'ဟု ပျားရည်နှင့် ဝမ်းချကာ 'ဒါနဲ့၊ ဧည့်ရိပ်သာရှေ့မှာ ကားနှစ်စင်း ရပ်ရပ်ထားတာကို မြင်ရတယ်။ ပီကင်းမှာ ကိုယ်ပိုင်ကား တော်ရုံတန်ရုံ မစီးနိုင်ဘူး၊ ဘယ်သူကားတွေပါလိမ့်'ဟု မေးမိသည်။

အမျိုးသမီးက 'တစ်စီးက ဧည့်ရိပ်သာ မန်နေဂျာရဲ့ကား၊ တစ်စီးကတော့ ကျွန်မတို့ကားပဲ။ ကားတင်သွင်းလာရ တာကတော့ အားလပ်အခါ ပီကင်းမြို့တွင်သာမက ပြင်ပဘက် အခြားဒေသတွေကိုပါ လိုက်လျှောက်လည်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်' ဟု ဆိုသောအခါ ကျွန်တော်လည်း မေးမိသည်ကို စိတ်မလုံဖြစ်နေတုန်း ကျွန်တော်တို့အကြောင်းမေးရာ 'ပီကင်း တက္ကသိုလ်က ဖိတ်လို့ နှစ်ပတ်ပြောဟောပွဲ လာလုပ်ရင်း အိမ်ရှင်လိုက်ပို့တဲ့ နေရာများ လိုက်ကြည့်မယ်လို့ စီစဉ်ထား ပါတယ်'ဟု ဖြေ၏။ သူက 'ရှင် အင်္ဂလိပ်စကားပြော အင်မတန် တော်တယ်နော်'ဟု ဆိုပြီး နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာ၍ ကျွန်တော် ပါးစပ်ဟောင်းလောင်းနှင့် ကျန်ရစ်၏။

ညနေ ၆ နာရီအချိန် ညစာဆင်းစားသည်။ ဧည့်ရိပ်သာမှ ဆရာ ဆရာမ အတော်များများနှင့် တွေ့သည်။ ကျွန်တော်တို့အကြောင်း တစ်ယောက်နား တစ်ယောက်စကားဆိုသလို အတောအတန် သိသွားကြဟန်တူသဖြင့် အချို့က ကျွန်တော်တို့ စားပွဲတွင် လာထိုင်ပြီး အတူတူစားရင်း၊ အချို့က အနားတွင် မတ်တပ်ရပ်ရင်း၊ အချို့က ဘေးနားရှိ စားပွဲတွင် စားရင်း စကားပြောပါ၏။ အင်္ဂလိပ်စာနှင့် စကားပြောသင်ကြားပုံ၊ ဈေးသွားဝယ်ရာ အခက်အခဲ ကြုံရရေး စသည်တို့ဖြစ်ကြပါ၏။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း ရေလိုက်ငါးလိုက်ဆိုသလို ပြန်ပြောပါသည်။

အခန်းဆောင် ပြန်ရောက်သောအခါ သတင်းကားနှင့် မိုးလေဝသ အကြောင်းကြည့်ပြီး ရုပ်မြင်သံကြား ပိတ်လိုက်၏။ တရုတ်ပြည်နေ့စဉ်သတင်းစာကို ဖတ်နေရင်း ကျွန်တော့် အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်ကို ကျောင်းစာကြည့် တိုက်ထဲ၌ မှတ်တမ်းအဖြစ် တင်ထားလိုသည်ဟု နံနက်က ဆရာ ဦးကြင်၏ စကားသတိရသဖြင့် ကောက်ရေးလိုက် ပါသည်။ အပြင်တွင် လေထန်နေသည်။

၂-၂-၅။ မေလ ၁၈ ရက် ကြာသပတေးနေ့

နံနက်စာစားတိုင်းကဲ့သို့ ကြက်ဥပြုတ်၊ ပေါင်မုန့်ကြော် ထောပတ်သုတ်နှင့် ကော်ဖီမည်းအပြင် အီကြာကွေ့လည်း စားကြ သည်။ ယနေ့မနက်ပိုင်း နွေရာသီ နန်းတော် (Summer Palace)သို့ သွားပြမည်ဟု ဦးဉာဏ်က ပြောထားသောကြောင့် ခါတိုင်းထက် အနည်းငယ် ပိုစားထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၈ နာရီတွင် နွဲ့ကလျာ၊ မေကြော့ရှင်းတို့ ရောက်လာကြ၏။ အတန်ကြာ စကားထိုင်ပြောနေကြသည်။ ၉ နာရီအချိန် ချိန်းထားသော တက္ကစီကို သွားခေါ်မည်ဟုဆိုပြီး ဦးဉာဏ်ထွက်သွား၏။ မိုးရွာမည့်ပုံ ပေါ်သည်။ မရွာပါစေနှင့် ဟု အားလုံးက ဆုတောင်း၏။ မိုးရွာလျှင် နွေရာသီနန်းတော် လှည့်လည်ကြည့်ရှုရာ၌ ကရိကထနိုင်မည်ကို စိုးရိမ်၍ ဖြစ်ပါ၏။ ဦးဉာဏ် ပြန်မပေါ်လာသဖြင့် စိတ်ပူမိကြ၏။ ၉ နာရီခွဲတွင် ဦးဉာဏ်ဖုန်းဆက်၏။ သူက ဝီကင်းမြို့ရှိ တက္ကစီ ကားတွေ အားလုံး ထိယန်းနမင်းရင်ပြင်ကြီး (Tian'anmen Square)ရောက်နေကြတယ်။ နွေရာသီနန်းတော် ဒီကနေ သွားလို့ရတော့မှာ မဟုတ်ဘူးဟု ပြောပါသည်။ စိတ်ပျက်ပျက်နှင့် အစီအစဉ် ဖျက်လိုက်ရပါသည်။ ကျောင်းသူ နှစ်ယောက်တို့လည်း နှုတ်ဆက်ကာ ကျောင်းသို့ပြန်သွားကြပါ၏။

စိတ်ထဲ ဟာတာတာကြီး ဖြစ်သွားသည်။ ဘာလုပ်ရမှန်းမသိ။ ကျွန်တော်တို့ ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ကံဘာကို ထမ်းလာမှန်း ဘယ်သူမှ မမြင်နိုင်ဘူး။ တို့များအတွက် ကောင်းဖို့ ဖြစ်တာပဲလေဟု စိတ်ဖြေဖျော်ပြီး ဧည့်ရိပ်သာနားရှိ ကန်ကြီးဆီ သွားဆင်းကြည့်ကြသည်။

ကန်ပေါက်ရိုးတစ်လျှောက်လုံး ကျောက်တုံး ကျောက်စိုင်ကြီးတွေ စီထားပြီး မိုးမခပင်များ စီရီ စိုက်ထားသည်။ ကွန်မင်းတွင် မြင်ခဲ့ရသော စိမ်းမြဲကန်သာ အဆင်အပြင်မျိုးပင်။ သို့သော် ထိုကန်ထက် လေးငါးခြောက်ဆ ကြီး၏။

အဆောက်အအုံကလေး တစ်ဆောင်ရှိသော အငူကလေး တစ်ငူ ထိုးထွက်နေသည်ကို မြင်ရသည်။ အဆောက် အအုံကလေးဟာ အဓိကအားဖြင့် အလှအပအဖြစ်ပဲလား ဒါမှမဟုတ် အနီးအနားရှိ တက္ကသိုလ်ဆရာများအတွက်လား။ အငူကလေးဟာ အငူလေးကျွန်းကလေးလား စသည့် 'လား' မေးခွန်းများ ခေါင်းထဲ ပေါ်လာပါသည်။ နောင်အချိန် ရသည့် အခါ သွားရောက်စုံစမ်းမည်ဟု စိတ်ပိုင်းဖြတ်လိုက်၏။

ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက် ရှေ့ဆက်လျှောက်သွားရာ အမှတ်မထင် နိုင်ငံခြားဘာသာများသင်ကျောင်းသွားသည့် လမ်းပေါ် နင်းမိမှန်းမသိ နင်းသွားသည်။ ကျောင်းရောက်၍ အဝင်ဝ၌ ဈေးဝယ်အပြန် ဦးဉာဏ်နှင့် ပက်ပင်းပါ တွေ့ရပါ သည်။ ယနေ့နံနက် အစီအစဉ်ပျက်သွားသည့်အတွက် သူတောင်းပန်၏။ ထိုနန်းတော်သို့ သွားဖြစ်အောင် ကြံဆောင် ပေးမည်ဟု ပြော၏။ ကျွန်တော်က သူ့အပြစ်မဟုတ်၊ ကနေ့ မသွားထိုက်လို့ မသွားဖြစ်တာဟု ပြော၏။

ကျွန်တော်နှင့်အတူ ဧည့်ရိပ်သာသို့ သူလိုက်လာသည်။ ကျွန်တော်က 'အင်္ဂလန်ဘဏ်တိုက်က ဆရာထံ ပို့ထား ပေးတဲ့ ပေါင်စတာလင် ချက်လက်မှတ်ကို ဝီကင်းရှိ တရုတ်ပြည်ဘဏ်တိုက်မှာ သွားလဲလှယ်လို့ ရမရပါ့မလား'ဟု ညည်း၏။ သူကပြုံးပြီး 'စိတ်မပူပါနဲ့ ဆရာကြီး။ ရပါစေ့မယ်'ဟုဆို၏။ ဦးဉာဏ်သည် ဉာဏ်ပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။ အရေးပေါ် ကိစ္စတစ်ခုခု ဖြစ်လာသည့်အခါ ခြေမကိုင်မီ၊ လက်မကိုင်မီ မဖြစ်ဘဲ ခေါင်းအေးအေးထားပြီး ပြဿနာကို ကျော်နင်း နိုင်စွမ်း ဉာဏ်ရှိကြောင်းကို နောင်အခါ သိရပါသည်။

ဧည့်ရိပ်သာရောက်ပြီး သုံးနာရီခန့်ကြာသော် လေကြီးမိုးကြီး ကျပါတော့သည်။ ကြောက်စရာ ကောင်းလှပါ၏။ ညစာ ဆင်းစားသည့်အခါ ကျွန်တော်တို့နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးလာသော အမေရိကန် အမျိုးသား အမျိုးသမီးကလေး မောင်နှံက ကျွန်တော်တို့နှင့် တစ်စားပွဲတည်း ညစာလာစားသည်။

ကျွန်တော်က ကျွန်တော့်ဆီမှာ တရုတ်ပြည်ဘဏ်တိုက် (Bank of China)မှာ ငွေလဲလှယ်ပြီး သုံးစွဲဖို့ ပေါင်စတာလင် ချက်လက်မှတ်ပါလာကြောင်းပြောပြသည်။ အမျိုးသားကလေးက 'ဆရာကြီးတို့ အခန်းဆောင်နဲ့ ဘေးချင်း ကပ်နေတဲ့ အခန်းဆောင်မှ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ ပါမောက္ခဟာ အမေရိကန် ဘဏ်တိုက်မှ ချက်လက်မှတ် သွားလဲတဲ့ အခါ အရက် ၄၀ ကြာမှ ရမယ်လို့ ပြောလွှတ်လိုက်ကြောင်းကို သူ့ဆီက ကြားရတယ်' ဆိုသော အနိဗ္ဗာရုံ စကားကြောင့် ခေါင်းနားပန်းကြီးပြီး ညစာပင် ဆက်လက်မစားချင်သလိုလို ဖြစ်သွားမိပါ၏။

၂-၂-၆။ မေလ ၁၉ ရက် သောကြာနေ့

'မနက်စာ စားပြီး မနက်ဖြန် ၁၀ နာရီခွဲလောက် လာတွေ့နိုင်မယ်ဆိုရင် လာတွေ့လိုပါတယ်။ သိပ်ကို တွေ့ချင်နေပါ တယ်'ဟု တယ်လီဖုန်းဖြင့် မနေ့က ချိန်းဆိုသောအခါ မသန်းမြက 'လာပါ ဆက်ဆက်လာပါ။ ကျွန်မတို့ နံနက်ပိုင်း အားပါ တယ်'ဟု ပြန်ဖြေလိုက်သဖြင့် ဒေါ်အေး၊ ခင်ပွန်း ဦးစုကုန်းနှင့် သားသုံးဦးတို့ ချိန်းထားသည့်အတိုင်း ရောက်လာကြပါ သည်။ သူတို့အား ဒေါ်ခိုင်သင်္ဃာတ ပြောသဖြင့် ဝမ်းသာလုံးဆိုပြီး လာတွေ့ကြောင်း ဒေါ်အေးက ဆိုပါ၏။

ဒေါ်အေးနှင့် ဦးစုကုန်းတို့သည် မော်လမြိုင်မြို့တွင် ချောင်ချောင်လည်လည်နှင့် နေထိုင်ခဲ့သူတွေဖြစ်ပါ၏။ အနှစ် နှစ်ဆယ်ကျော်လောက်က အကြောင်းတစ်ခုကြောင့် ပီကင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့လာကြသည်။ ယခုအခါ သူတို့သား အင်ဂျင် နီယာ၊ ဆေးရုံအမှုထမ်း ချွေးမဖြစ်သူတို့နှင့် ပီကင်းတွင် နေထိုင်ကြပါ၏။ အသက် ၆၀ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိနေကြပြီး မော်လမြိုင်မြို့ကိုကား ကြီးမားသည့် သံယောဇဉ် တွယ်နေတုန်းပင်။ ကျွန်တော်တို့ အဆောင်ခန်းသို့ ခေါ်သွားပြီး ဧည့်ခန်းထဲ ရှေးဟောင်း နှောင်းဖြစ်တွေ စားမြုံ့ပြန်ကြသည်။

နိုင်ငံခြားတွင် နေထိုင်သူ မြန်မာပြည်သား အတော်များများကို နှစ်ပေါင်း ၅၀ အတွင်း ဥရောပ၊ အာရှတိုက်များ၌ ကျွန်တော်တွေ့ကြုံဆုံစည်းခဲ့ရပါသည်။ ၉၀၊ ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းသော ထိုသူတို့၏ ဇာတိချက်ကြောင့် မြန်မာပြည်ကို တွယ်နေသည့် သံယောဇဉ်သည် ကြာရိုးကြာစွယ်တို့ကို ချိုး၍ ကျိုးသော်လည်း အမျှင်တို့သည် ဖွဲ့၍ လိုက်နေသေးသော ပုံပမာနှင့် တူကြောင်း အကဲခတ်မိပါ၏။

နေ့လယ်စာကို ၁၁ နာရီခွဲတွင် ထမင်းစားခန်းထဲ ဧည့်သည်များအား ကျွေး၏။ သူတို့စိတ်ကြိုက်မှာစေပါသည်။ ကောင်းသည်၊ ကျေးဇူးတင်ပါသည်ဟုဆို၏။ စားသောက်ပြီး စကားပြောမဝသေးသဖြင့် ဧည့်ခန်းတွင် ဆက်ပြောနေစဉ် နာရီပြန် ၂ ချက်ထိုးခါနီး ဦးဉာဏ်ရောက်လာမှ စကားကြောပြတ်သွားပါ၏။ ကျောင်းတွင် ၂ နာရီခွဲ၌ ပြောဟောပွဲရှိသည်။ ဦးဉာဏ်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးသည်။ ဒေါ်အေးက သူတို့အိမ်တွင် မေလ ၂၆ ရက် နံနက် ၁၁ နာရီနှင့် ၁၂ နာရီအတွင်း အဆင်ပြေသည့်အချိန် နေ့လယ်စာ လာသုံးဆောင်ရန် ကြွပါဟု ကျွန်တော်တို့နှင့် ဦးဉာဏ်ကိုပါ ဖိတ်ရာ၊ လာပွဲမယ်ဟု ပြောမှ နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာသွားပါသည်။

ဦးဉာဏ်နှင့် ကျောင်းသို့ သွား၏။ ၂ နာရီခွဲမှ ၃ နာရီ မိနစ် ၂၀ အထိ 'မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ ပုဂံခေတ်တွင်းမှ သင်္ချိုင်းအထိ ၁၁၀' အကြောင်းအရာ ကဏ္ဍများကို ရွေးချယ်ကာ ချိုးပြီး တင်ပြသွားသည်။ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ အရွယ်သုံးပါးကို ပဏာမ ခံကာ 'မြန်မာလူမျိုးတွေဟာ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်၊ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်တယ်။ ဒါပေမယ့် လောကီရေးရာနဲ့ ပတ်သက်လာတဲ့အခါ နတ်များကို ပူဇော်ပသ၊ ဗေဒကို ယုံကြည်လေ့ရှိသူ ရှိတယ်ဟု နောက်ခံစကားအဖြစ်ပြောပြီး ပထမအရွယ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မျက်နှာမြင် ကင်ပွန်းတပ်၊ အိမ်တွင်းကလေးဘဝ၊ ရွာကျောင်း မြို့အထက်တန်းကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝ စသည်များ ရှင်းလင်းပြသည်။

ကလေးမျက်နှာမြင်သည့်အကြောင်း ပြောပြရင်း ချက်မြှုပ်၊ ဇာတိ၊ ပဝတ္တိစသည့် ဝေါဟာရ သမိုင်းကြောင်း ကိုလည်း ထည့်သွင်းဆွေးနွေးသွားသည်။ ကင်ပွန်းတပ်ပွဲမှာလည်း ဟိန္ဒူ၊ မွန်တို့၏ ဓလေ့ထုံးစံများကို နွယ်ကြီး မြန်မာ လူမျိုးတို့၏ နာမည်ပေးပွဲ တစ်ပွဲကို အတိုချုပ် ပြောပြ၏။ သက်ဆိုင်ရာ အညွှန်းစာအုပ်များကိုလည်း စာရေးပေးသည်။ ပြီးနောက် နာမည်မှည့်ပုံစနစ်၊ အစဉ်အလာ အချက်အလက်တို့ကို အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် မှတ်ချက်ချသွားရာ၌ ဗေဒင် အကြောင်းလည်း ပါဝင်လာ၏။ နောင် အခွင့်ကြုံသည့်အခါ အကျယ်တဝင့်၊ ရှင်းပြမည်ဟု ဆိုပြီး သက်ဆိုင်ရာ စာအုပ် အမည်များကို သင်ပုန်းကြီးပေါ် ရေးပြ၏။ ဇာတာ တစ်စောင်ကိုလည်း ပြသပါ၏။

အိမ်တွင်း ကလေးဘဝနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်တော့်အတွေ့အကြုံကို မိုးပြီး သရုပ်ဖော်ပါသည်။ ဂါရဝေါစ နိဝါတောစ တရားနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဝယ၊ ဂုဏ၊ သိဒ္ဓိ ဝုဒ္ဓိ ဂုဏ်သုံးပါးတို့ကို အစားအသောက်၊ အနေအထိုင်၊ အပြော အဆိုတို့၌ လေးစားသမှု ပြုသည့် အခြားအရာတို့ကိုလည်း တင်ပြ၏။

ရွာကျောင်းသားအဖြစ် 'အ' သုံးလုံးသင်ယူပုံ၊ အနန္တအန္တ ငါးပါး၊ မင်္ဂလာတရား ၃၈ ပါးလာ တရားအချို့၊ ညနေ ကျောင်းမလွတ်မီ ဘုရားရှိခိုး ငါးပါးသီလခံယူခြင်း၊ မိဘ၊ သားသမီး၊ ဆရာ၊ တပည့် ဝတ်ငါးပါး စသည်တို့ကို ရှင်းပြ ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတို့၌ နေထိုင်ပုံကိုကား အကျဉ်းရုန်း၍သာ ပြောပြပါသည်။

ပြောဟောပြီးသည့်အခါ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူ အချို့တို့က နာမည်မှည့်ပုံ၊ လူကြီးလူငယ် ဆက်ဆံ ပုံတို့ကို စိတ်ဝင်စားကြ၍ မေးမြန်း ဆွေးနွေးသည်။ မိဘ၊ သားသမီး၊ ဆရာ၊ တပည့် ဝတ်ငါးပါး အသီးသီးတို့ကို ကူးယူ ထားလိုသည်ဟု ပြောသောကြောင့် သင်ပုန်းကြီးပေါ် ရေးပြပေး၏။ မြန်မာလင်္ကာပါ ကာရန်ကို နားထောင်ချင်သည်ဟု ဆို၍ ရွတ်ပြပါသည်။

ပြောဟောပွဲ တစ်နာရီခွဲကြာမှ ပြီးစီးသွားပါ၏။ ဦးဉာဏ်က ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူ ပြန်လိုက်လာသည်။ လမ်းတွင် 'ဆရာတို့ တရုတ်နိုင်ငံကို ဘယ်တော့ ပြန်လာနိုင်မယ်ဆိုတာ မပြောတတ်ဘူး။ ရောက်နေခိုက် ရရှိတဲ့အခွင့်အရေးကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးချလိုပါတယ်။ ဒီတော့ ပီကင်းမှ မေလ ၂၉ ရက်နေ့ ထွက်ခွာသွားတဲ့အခါ မြန်မာပြည်ကို မပြန်သေးဘဲ သုံးပတ်လောက် တရုတ်ပြည်မှာ ရောက်သင့်ရောက်ထိုက် မြင်သင့်မြင်ထိုက်တဲ့ ယဉ်ကျေးမှုသမိုင်းဝင် အရပ်ဒေသ အချို့ဆီ အလည်အပတ်သွားဖို့ ကြံစည်ထားပါတယ်။ ငွေကုန်ကျိုး၊ လူပင်ပန်း ကျိုးနပ်မယ့် ဦးတည်ချက်ပြည့်တဲ့ ခရီးစဉ်ကို ရေးဆွဲပေးဖို့ မေတ္တာရပ်ခံပါတယ်'ဟု ပြော၏။

ဦးဉာဏ်က 'ရပါတယ် ဆရာကြီး၊ ဒီအတွက် ပြဿနာမရှိပါဘူး၊ ဆရာကြီးတို့နှစ်ယောက်တည်း သွားဖို့ မတော်ဘူး'ဟု ပြောသည်။ ကျွန်တော်က 'လည်လည်ဝယ်ဝယ် ရှိတဲ့ ကျောင်းသားတစ်ယောက် အဖော်ခေါ်သွားရင် ကောင်းမလားလို့ စဉ်းစားမိပါတယ်။ သွားလာနေထိုင်၊ စားသောက်၊ အသုံးစရိတ် အကုန်အကျအပြင် အပြန်ခရီးစရိတ်ကို လည်း ပေးပါမယ်။ တစ်ခုပဲ ပြောလိုတာကတော့ ခရီးစဉ်နောက်ဆုံး ရပ်နားတဲ့ နေရာဟာ ဟောင်ကောင်ကို မီးရထားနဲ့ ဖြစ်ဖြစ် လေယာဉ်နဲ့ဖြစ်ဖြစ် သွားနိုင်တဲ့ မြို့ဖြစ်စေလိုပါတယ်'ဟု ဆို၏။ ဦးဉာဏ်က 'ကျောင်းသားနှင့် သွားရင် မဖြစ်ဘူး၊ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် လိုက်ပို့ပါမယ်။ လိုက်ပို့ဖို့ တာဝန်ရှိပါတယ်' ဟု ပြန်ပြောရာ ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်သွားမိပါသည်။

မေလ ၂၉ ရက်နေ့မှ ဇွန်လ ၁၇ ရက်အထိ ဦးဉာဏ် ရေးဆွဲပေးသော ခရီးစဉ်ဆိုင်ရာအခန်းတို့တွင် စာဖတ် ပရိသတ်တို့ ဖတ်ကြပါလော့။ စရိတ်စက သက်သာချောင်ချိစွာ နေမှုထိုင်ခင်း၊ သွားလာရေးရာ၊ စားသောက်ကိစ္စ အဝဝ ဘက်၌ အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့်ဖြင့် နေထိုင်သွားလာစားသောက်ခဲ့ရပါသည်။ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တွေ့မြင်ကြည့်ရှု လေ့လာခဲ့ရပါ၏။

ညစာစားပြီး တရုတ်နေ့စဉ်သတင်းစာကို ဖတ်နေစဉ် ဖိုးဆင်နှင့် ခင်ခင်တင့်တို့ ရောက်လာသည်။ ဖိုးဆင်သည် သမိုင်းဆရာကလေး တစ်ပိုင်းဖြစ်နေသော်လည်း မြန်မာဘာသာ စာပေဌာနခွဲနှင့် အဆက်မပြတ်သေးပါ။ ခင်ခင်တင့်ကား ဟီနန်(Henan)နယ်၊ လွိုင်ယင် (Luoyang)မြို့ နိုင်ငံခြားဘာသာသင်ကျောင်း၌ မြန်မာဘာသာ စာပေပို့ချနေသည့် ဆရာမဖြစ်ပါသည်။ သူ၏ ဌာနဟောင်းကို သံယောဇဉ် တွယ်နေသေးသဖြင့် အခွင့်ကောင်းရတိုင်း ပီကင်းသို့လာ၍ ပညာ ဆက်လက် ဆည်းပူးနေသည်။

ခင်ခင်တင့်က သူ မြန်မာလို ရေးထားသော မြန်မာစကား တည်ဆောက်ပုံ သာဓကများ စာတမ်းကိုယူလာပြီး ကျွန်တော့်ကိုပြု၏။ 'ဆရာ့ကို အားနာပါရဲ့၊ ဒါပေမယ့် ကျွန်မကို သနားတဲ့အနေနဲ့ ဖတ်ပေးပါ။ အမှားတွေတွေ့ရင် ဝေဖန် ပြင်ဆင်ပေးပါ။ အင်မတန် ကျေးဇူးတင်ပါမယ်'ဟု ပြောပါ၏။ ကျွန်တော်ကလည်း 'ဖတ်ပေးပါမယ်'ဟု ဆိုကာစာတမ်းကို ယူထားလိုက်၏။ ထိုနောက် ဖိုးဆင်အား 'ဆရာသွား (denture)မှာ တပ်ထားတဲ့ သွားတုတစ်ချောင်း ကနေညစာ စားနေရင်း ပြုတ်ထွက်သွားတယ်။ လေးငါးရက်အတွင်း ပြန်တပ်ပေးနိုင်မယ့် သွားဘက်ဆိုင်ရာ ဆရာဝန်တစ်ဦးသိရင် သူ့ဆီကို ခေါ်သွားပေးပါလား'ဟု ပြောရာ၊ သူက 'မေလ ၂၄ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ညနေ ၇ နာရီခွဲ၊ ၈ နာရီအချိန် ဆေးရုံကို

ခေါ်သွားပေးမယ်။ အဲဒီဆေးရုံမှာ သွားဘက်ဆိုင်ရာ ဆရာဝန်တစ်ဦး တနင်္လာနေ့၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ညတွေ အလုပ် လာလုပ် ပါတယ်'ဟု ပြောသဖြင့် ဝမ်းသာသွားပါ၏။ သူသည် နိုင်ငံခြားတွင် ဆက်လက် ပညာဆည်းပူးနိုင်ရန် ကြိုးစားနေ၏။ ကျွန်တော့်ကို အင်္ဂလိပ်လိုချည်း ပြောပါ၏။ ၉ နာရီအချိန် နှစ်ဦးစလုံး ပြန်သွားပါသည်။

၂-၂-၇။ မေလ ၂၀ စနေနေ့

ခင်ခင်တင့်နှင့် ယဉ်ယဉ်မြင့်တို့ အခန်းဆောင်သို့ ၈ နာရီခွဲအချိန် ရောက်လာကြသည်။ မရှေးမနှောင်းပင် ဦးဉာဏ် တက္ကစီ တစ်စီးနှင့် ပေါက်လာ၏။ မေလ ၁၈ ရက်နေ့က မသွားဖြစ်ခဲ့သည့် နွေရာသီနန်းတော်သို့ အမျိုးသမီးနှစ်ဦး လိုက်ပို့ပေးမည် ဟုဦးဉာဏ်က ပြောထားသဖြင့် ကျွန်တော်နှင့် မသန်းမြတို့ အဆင်သင့်ဖြစ်နေပါပြီ။

ကျွန်တော်တို့ တက္ကစီသည် နွေရာသီနန်းတော် ဝင်းတံတိုင်း အရှေ့တံခါးပေါက်သို့ သွားရောက်သောအခါ ကျွန်တော်တို့ ဆင်းနေရစ်ခဲ့သည်။ ခင်ခင်တင့်က 'ခု ၉ နာရီထိုးပြီ၊ ၁၁ နာရီအချိန်လောက် အနောက်တံခါးပေါက်မှာ စောင့်နေနော်၊ နည်းနည်းနောက်ကျချင် နောက်ကျမယ်'ဟု ပြောပြီး တက္ကစီမောင်းသမားကို လွှတ်လိုက်၏။

ဝင်းတံခါးပေါက်မှ ဝင်သွားပြီး ၁၀ ဆင့် (တရုတ်ငွေ ၁ ယွမ် ၁၀ ပုံ ၁ ပုံ)တန် လက်မှတ် တစ်စောင်စီ ဝယ်ယူ ရသည်။ အဆောက်အအုံကြီးတစ်ခု ရှေ့သို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်တို့ လက်ဝဲဘက်၌ ခြင်္သေ့ဖို၊ လက်ယာဘက်၌ ခြင်္သေ့မ၊ အရုပ်နှစ်ရုပ်ကို မြင်ရ၏။ ခြင်္သေ့ဖိုက ဘောလုံးပုံသဏ္ဍာန် အရာဝတ္ထုကို ညာဘက်ခြေဖြင့် နင်းထားသည်။ ခြင်္သေ့မက ကစားနေဟန်တူသော သားငယ်ကလေးကို ညာဘက်ခြေဖြင့် ကြွရွရွ ဖိထားသည်။ ဤရုပ်နှစ်ရုပ်မျိုးကို ဘုရားကျောင်း၊ နန်းတော်နှင့် တန်ဆောင်းရှေ့တွင် ရောက်လေရာတိုင်းမှာလိုပင် တွေ့ရပါ၏။ မြန်မာပြည် ကျောင်း၊ ဘုရားပုထိုး၊ စောင်းတန်းရှေ့၌ ခြင်္သေ့ရုပ်၊ မနုဿီဟရုပ်များကို သတိရမိပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ သွားသည့် မေလ အရက် ၂၀ ကဆုန်လဆုတ် ၁ ရက် စနေနေ့သည် ရက်ရာဇာ ဖြစ်ပါ၏။ သို့သော် အထစ်အငေါ့ အဆီးအတားများနှင့် ကြုံတွေ့ရပါသည်။

နန်းတော်ဟူသော ဝေါဟာရသည် ဟက်တယ် (hectare) ၂၉၀ (၇၂၀ ဧက) ဧရိယာ မြေကွက်အဝှမ်းကြီးရှိ ပန်းခြံ၊ တောင်ကုန်း၊ နန်းမြင့်မျှော်စင်၊ ပြာသာဒ်၊ တန်ဆောင်း၊ စောင်းတန်း၊ ခန်းမကြီးများအစ ရေကန်ကြီးနှင့် စင်္ကြံရည်ကြီးတို့ စုဝေးရာဌာနကို ရည်ညွှန်းပါ၏။ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်လောက်က စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်ဟု သိရပါသည်။

ထိုဌာနမြင်ကွင်းပါ အရာဝတ္ထုတွေကို စိတ်ပါလက်ပါ ကြည့်ရှုလေ့လာလိုသူသည် ၄-၅ရက်နှင့်ပင်လျှင် စေ့ငစွာ ပြီးဆုံးမည်မထင်ပါ။ တောင်ကုန်းများပေါ်ရှိ အဆောင်တွေကို တက်ကြည့်မအားသောကြောင့် အတွေးမျက်စိဖြင့်သာ ကျေနပ်ရပါသည်။ သို့သော် ပြာသာဒ်၊ ခန်းမဆောင်၊ မျှော်စင်၊ တန်ဆောင်းအချို့တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရေကန်ကြီးနှင့် စင်္ကြံ ဆောင်တန်းရည်ကြီးကိုလည်းကောင်း စိတ်ဝင်စားစွာ လေ့လာခဲ့ရပါသည်။

စင်္ကြံဆောင်တန်းရည်ကြီး (Long Corridor)သည် အမိုးရှိပြီး အကာမဲ့ဟင်းလင်းနှင့် ၇၂၈ မီတာ ရှည်လျား သည်။ အခန်းကွက်တိုင်း မျက်နှာကြက်၌ ရေးဆွဲထားသော ကားချပ်ကြီး မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင် များ၏။ ထိုအနက် ကားချပ်ကြီးပေါင်း ၃၀၀ ကျော်မှာ တရုတ်နိုင်ငံ သမိုင်းပုံတွေ၊ ထိုပုံတွေထဲ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်က ရုရှား ဗြိတိန် ဂျာမနီ ပြင်သစ် အမေရိက ဂျပန် အီတလီနှင့် ဩစတြီးယား ရှစ်ပြည်ထောင်မှ စစ်သားများ နွေရာသီ နန်းတော် အဆောက်အဦ အခင်းအကျင်းတွေကို ဖျက်ဆီးပစ်နေပုံတို့ကို တွေ့ရပါသည်။ မြန်မာပြည် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၊ ဘုရားဆင်းတုတော်ဆောင် စသည်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရားဖြစ်စဉ်နှင့် ဗုဒ္ဓဝင်လာ အကြောင်းအရာ ပန်းချီလက်ရာတွေကို ပြေးမြင်မိပါ၏။

၁၈၉၉ ခုနှစ်စပြီး တရုတ်ပြည်ကြီးရှိ အထူးသဖြင့် ရှန်တုန် (Shantung)နယ်တွင် လျှို့ဝှက်အသင်းကြီးတွေ ပေါ်ထွန်းလာ၏။ နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေးပယောဂကြောင့်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ လူမျိုးခြားများ အငွေ့အသက် ဩဇာ လွှမ်းမိုးမှု၊ သာသနာပြုအဖွဲ့ တွင်ကျယ်မှုတို့ကို မရှုမိမ့်နေသည့်အထဲ လူမျိုးခြား နိုင်ငံများက နယ်မြေနှင့် အခွင့်အရေးတွေ

ကို တောင်းဆိုလာသောကြောင့် ဂျပန်သံရုံးမှ အရာရှိတစ်ဦးနှင့် ဂျာမန်ဝန်ကြီးတစ်ဦးကို သတ်ဖြတ်လိုက်ကြသည်။ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် တော်လှန်ပါတော့၏။ ဤအရေးတော်ပုံတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲသူတို့သည် အင်္ဂလိပ်လို (Boxers)ဟု သမိုင်းတွင် သည်။ (Boxers)ပုဒ်သည် တရားမျှတ ပန်ရသည့် လက်သီးများ (Fists of Righteous Harmony)ဟူသော အနက်ကို ဆောင်၏။ အထက်ပါ ရှစ်နိုင်ငံမှ စစ်တပ်များနှင့် နှိမ်နင်းခဲ့ရပါသည်။

စကြိုဆောင်တန်းရှည်ကြီးသည် ကပ်လျက်ရှိသော ရေကန်ကြီးနှင့်လည်းကောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တောင်ကုန်း များနှင့်လည်းကောင်း မျက်စိသပ္ပာယ်ဖြစ်စေပြီး ပန်စားအောင် ဖန်တီးပေးထားသကဲ့သို့ တည်ရှိနေ၏။ ကန်ကြီးကို ကွန်မင်း (Kunming)ဟု ခေါ်ပါ၏။ နွေရာသီနန်းတော် ဥပစာမြေ လေးပုံသုံးပုံ ဖရိယာသည် ဤကန်ကြီးဖြင့် ပြည့်နေသည်။ အချိန်ရခိုက် ကြည့်လိုက်ရ၍ အာရုံခံစားခွင့်ရသည့် မြင်ကွင်းအချို့တို့ကိုသာ ဖော်ပြပါမည်။

ကန်ဘေးပတ်လည်တွင် တရုတ်နိုင်ငံရှိ အခြားကန်ကြီး ကန်လတ် ကန်ငယ် အသွယ်သွယ်တို့မှာကဲ့သို့ စီခြယ် ထားသော ကျောက်တုံးကျောက်စိုင်ခဲကြီးများ၊ အစီအရီ စိုက်ထားသော မိုးမခပင်များနှင့်ကျက်သရေ ရှိလှပါ၏။ မလှမ်း မကမ်းတွင် ကမ်းဘေးယှဉ်ကာ ဆိုက်ထားသော ကျောက်လှေကြီး တစ်လှေကို မြင်ရသော ၁၈ ရာစု တရုတ်ကဗျာ ဆရာကြီး တစ်ဦး စီကုံးဖွဲ့ဆိုသော 'ရှေးခေတ်စီးလှေ၊ အန္တရာယ်ဝေဆာ၊ ကျောက်လှေမှာမူ၊ စိတ်ပူငြိမ်းဆေး၊ ထာဝရ ကျွေး၏' ဆိုသော ကဗျာတိုတစ်ပုဒ် ခေါင်းထဲ ဆိုက်လာသည်။

ကျောက်လှေကြီး အနီးအနား ဆိပ်ကမ်းတံတားရှိသည် တစ်ဖက်ကမ်းဆီ သို့မဟုတ် ကန်တွင်းရှိ ကျွန်းများဆီနှင့် ကန်တစ်ဝိုက် လှည့်လည်ကြည့်ရှုရန် သွားလိုသော ခရီးသည်တို့အား သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးသည့် စက်လှေ၊ ခတ်လှေ၊ မော်တော်ဘုတ်တို့သည် ထိုတံတားအနီး ပျားပန်းခပ်သကဲ့သို့ ရှိနေကြသည်။ ထိုလှေများအနက် နဂါးခေါင်းကြီးလှေဦးနှင့် လှေနာဝါကြီးများသည် ခန့်ညားတင့်တယ်နှစ်လိုဖွယ် ရှိလှပါပေ၏။

ကျွန်တော်တို့ လေးယောက်သား ကန်ပေါင်ရိုးပေါ်ရှိ တန်ဆောင်းဆန်ဆန် အဆောင်ကလေးထဲ အမောပြေ ထိုင်ကာ အချိုရည်သောက် သရေစာ စား စကားပြောရင်း မျက်စိတစ်ဆုံး လေ့လာသုံးသပ်နေမိသည်။ တရုတ်နိုင်ငံကြီး၏ အမွေတစ်ပိုင်းတစ်စကို မြင်ရ၍ ကျေနပ်အားရမိသည်။ ကျွန်တော်ရောက်ဖူးသော အနောက်နိုင်ငံမှ ဆွစ်ဇာလန်၊ ဂျာမနီ၊ ပြင်သစ်၊ အီတလီ၊ အင်္ဂလန်၊ စကော့တလန် စသည့် ပြည်များရှိ ရေကန်ကြီး အင်းအိုင်ကြီးများနှင့် ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ယှဉ်ကြည့်မိ၏။ သဘာဝအလှက မခြားနားလှ။ ကာယဉာဏ အစွမ်းပြ လက်ရာတို့ကမတူ၊ တစ်မူကွာခြားမှု ထင်မြင်လာ ၏။ နာရီကြည့်လိုက်ရာ အနောက်တံခါးပေါက်သို့ သွားဖို့အချိန်တော်ပြီဟု ခင်ခင်တင့်က ပြော၍ ထွက်ခွာလာခဲ့ရ၏။ သစ်ပင်ပန်းပင်တို့နှင့် ပြည့်နှက်နေသော တောတန်းကလေးကို ဖြတ်လမ်းတွင် တွေ့ရသော မျှော်စင်နှင့် အဆောင်များကို ဝင်ကြည့်နှင့် လျှောက်လာခဲ့ရာ အနောက်တံခါးဝသို့ ရောက်လာကြ၏။

ထိုနေ့က နွေရာသီနန်းတော် လာကြည့်သူ လူဦးရေ မနည်းပါ။ ကျွန်တော်တို့ ရှေ့မှ ရောက်နေသော လူစုကြီးက တံခါးစောင့်များအား တံခါးဖွင့်ပေးပါရန် တောင်းဆိုနေ၏။ နကမ္မတိ မတုန်မလှုပ်။ လူတချို့က အော်ဟစ်ပြောဆို၏။ ဂရုမစိုက်။ ခင်ခင်တင့်နှင့် ယဉ်ယဉ်မြင့်တို့က သနားစဖွယ် အသံကလေးများနှင့် တောင်းပန်ရှာ၏။ အကြားကျိုးကျွံပြု၏။ လူအယောက် နှစ်ဆယ်လောက်က တောက်တီးမြည်တွန်ကာ အရှေ့တံခါးဝသို့ ထွက်ခွာသွားစပြု၏။

ကျွန်တော်တို့လည်းအနီးအနား အခြားတံခါးပေါက်ရှိလိုရှိငြား လိုက်ကြည့်ကြသည်။ ပေ လေးငါးခြောက်ဆယ် လောက်တွင် မလွယ်ပေါက်လိုလို တံခါးတစ်ခုကို လှမ်းမြင်မိ၍ လူလေးငါးဆယ်ယောက်နှင့် ကျွန်တော်တို့ သုတ်ခြေတင် ကြ၏။ တံခါးပိတ်ထားသည်ကိုတွေ့ရပြန်သည်။ တံခါးစောင့်နှင့် တူသူအား ခင်ခင်တင့်တို့နှစ်ဦးက တောင်းပန်သည့် လေသံနှင့် ပြောသည်။ ထိုသူက သနားပုံပေါ်ပြီး တံခါးကလေးကို ဖွင့်ပေးလိုက်၏။ ခပ်မြန်မြန် ထွက်သွားရန် လက်နှင့် ပြပါ၏။ ကျွန်တော်တို့အားလုံး အပြင်သို့ ရောက်ရောက်ချင်း တံခါးကို ပြန်ပိတ်လိုက်သည်။

အသက်ရှူရချောင် သွားပါ၏။ ဤတံခါးပေါက်မှာသာ ထွက်၍မရပါက အရှေ့တံခါးပေါက်ရှိရာသို့ လာလမ်း အတိုင်း ပြန်လျှောက်၊ ထိုမှထွက်ကာ အနောက်တံခါးဆီသို့ ဥပစာတံတိုင်းကြီးတစ်ဝက် ပတ်လည်သွားကြရမည်။ မည်မျှခန့် ကြာမည်ကို မတွေးဝံ့ပါ။ ခြေကုန်လက်ပန်းကျမှ ရောက်ပေလိမ့်လည်။ အနောက်တံခါးနား ချိန်းထားသည့်

အတိုင်း စောင့်နေသော တက္ကစီမြင့် မြောက်ဧည့်ရိပ်သာသို့ ပြန်လာကြသည်။ အမျိုးသမီးနှစ်ယောက်တို့အား ထမင်းစားခန်းထဲ ခေါ်သွားပြီး နေ့လယ်စာကျွေး၏။ ဆာဆာနှင့် မြိန်ရေရက်ရေစားပြီး နှုတ်ဆက်ကာ ကျောင်းဆောင်ဆီ ပြန်သွားကြ၏။

ညစာစားပြီး ခင်ခင်တင့် ချန်ရစ်ခဲ့သော စာတမ်းကို စေ့စေ့စပ်စပ်တစ်ခါ ပြန်ဖတ်ပါ၏။ အရေးအသား အတင်အပြု သိပ်သည်းကျစ်လျစ်၏။ အကြောင်းမှအကျိုး၊ အကျိုးမှအကြောင်း ကွင်းဆက်မပြတ် ဆန်းစစ်ကာ ဥပမာများဖြင့် သရုပ်ဖော်ထားသည်။ မြန်မာဘာသာပေဒ အတော်ကို တီးခေါက်မိပြီး တတ်ကျွမ်းနေသည့် လက္ခဏာများပေါ်လွင် နေသည်။ ဆယ့်နှစ်မျက်နှာရှည်သည့် စာတမ်းထဲ စကားအသုံးအနှုန်း ဝါကျ တည်ဆောက်ပုံနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လေး၊ငါး ဆယ်နေရာတို့မှာသာ ချို့တဲ့မှုကလေးများတွေ့ရပါ၏။ ယခုခေတ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အင်္ဂလိပ်စာဌာနမှ အင်္ဂလိပ် ဘာသာ အဓိကယူပြီး ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရသူအချို့ရေးသည့် အင်္ဂလိပ်စာထက် ခင်ခင်တင့်ရေးသည့် မြန်မာစာက အဆင့် အတန်းမြင့်သည်ဟု ဆိုချင်ပါ၏။ တစ်ခုရှိပါသည်။ သူ့စာတမ်းကို မြန်မာစာပေဌာနက ဆရာတစ်ဦးက ဖတ်ပြီးပြင်ထား ပေးသည်။ မပေးသည်ကိုတော့ မပြောတတ်ပါ။

၇ နာရီကျော်ကျော်၌ ခင်ခင်တင့်ရောက်လာ၏။ သူ့စာတမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ထင်မြင်ချက်ပေးပါသည်။ 'မြန်မာ သုတေသီ တစ်ဦးနီးပါး မြန်မာလိုရေးတတ်နေသလို၊ မြန်မာလိုလည်း ပြောတတ်လာအောင် မြန်မာနိုင်ငံကို ပညာတော် သင်အဖြစ် လာနိုင်ဖို့ကြိုးစားပါ'ဟု အားပေးစကားပြောကြားပါသည်။ ထိုအခါ သူရသည့် လခထဲမှ ဝယ်ယူလာသော တရုတ်ငွေ ၂ ယွမ် (အမေရိကန်တစ်ဒေါ်လာနီးပါး)တန်သည့် ကုဗသကြားတုံးတစ်ဖက်ကို ကျွန်တော့်အားပေးသည်။ ကျွန်တော်က 'ဆရာဝယ်ထားတာရှိပါတယ်။ ပြန်ယူသွားပါ'ဟု ပြန်ပြောသော်လည်း 'ဉာဏ်ပူဇော်ခပါ ဆရာကြီး'ဟု ဆိုပြီး အတင်းပေး၏။

၉ နာရီအချိန်တွင် ပြန်တော့မည်ဟု နှုတ်ဆက်၏။ မသန်းမြက 'တစ်ယောက်တည်း ဒီအချိန်မှ ပြန်ရမှာ မကြောက်ဘူးလား'ဟု စိုးရိမ်စိတ်နှင့် မေးရာသူက 'ဆရာကတော်၊ တက္ကသိုလ်ဝင်းထဲမှာ ဘာမှ ကြောက်စရာမရှိပါဘူး၊ စိတ်မပူပါနဲ့၊ သွားပါဦးမယ်'ဟု ဆိုပြီး ထွက်ခွာသွားပါသည်။

၂-၂-၈။ မေလ ၂၁ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့။

ယနေ့ ရက်အားဖြစ်သဖြင့် ဦးဉာဏ်က သူ၏ အိမ်တွင် နေ့လယ်စာလာသုံးဆောင်ရန် ကျွန်တော်တို့အား ဖိတ်ထား ပါသည်။ နံနက်စာကို ခါတိုင်းနေ့များမှာကဲ့သို့ ဧည့်ရိပ်သာ ထမင်းစားခန်းထဲ၌ မဟုတ်ဘဲ ကြက်ဥပြုတ်၊ ပေါင်မုန့်ကြော် ထောပတ်သုတ်များကို လင်ပန်းထဲ ထည့်ယူလာပြီး ကျွန်တော်တို့ အခန်းဆောင် ထမင်းစားခန်းထဲ စားသည်။ တစ်နေ့က ဝယ်ပြီး ရေခဲသေတ္တာထဲ သိမ်းထားသော နို့မှုန့်ထုပ်ကို ထုတ်ကာ အောက်မှယူလာသော ကာဖီမည်းခွက်ထဲ ထည့်ပြီး တရုတ်ပြည် ရောက်ကတည်းက ပထမဆုံးအကြိမ် ကာဖီချော ဖျော်သောက်သည်။ ပြီးလျှင် ရေကန်ကြီးကို သုံးသပ်ရာ မေလ ၁၈ ရက်နေ့က မြင်ရသော အငူဆီသို့ မျက်စိရောက်သွားသည်။ ထိုးထွက်နေသော ထိုအငူသည် ရေကန်ကို မြန်မာအက္ခရာ 'င' ပုံသဏ္ဍာန်သဖွယ် ဖန်တီးပေးထားကြောင်းကို သတိရမိ၏။

ထိုအငူကိုသွား၍ လေ့လာစုံစမ်းပါ၏။ ဧည့်ရိပ်သာမှ ကျောင်းဘက်ဆီသို့ ကန်ပေါက်ရိုးအတိုင်း ကိုက်နှစ်ဆယ်ခန့် လျှောက်သွားပြီး ဘယ်ဘက်ချိုးလမ်းပေါ် ဆက်လျှောက်သွား၏။ ဤလမ်းတစ်ပိုင်းတစ်စသည် အငူ၏ အရင်းခံ ဖြစ်သည်။ ဆယ်ကိုက်ခန့် လျှောက်သွားရာ အုတ်တံတားတစ်ခုကို ဖြတ်သွားရသည်။ အမှန်ဆိုသော် ကျွန်းဆွယ်ဟု မှတ်ယူနေသောအငူသည် ကျွန်းဖြစ်ပါ၏။ အငူထိပ်သို့ ရောက်သွားသည်။ တစ်နေ့က ကျွန်တော် မြင်ရသည်ဟုဆိုသော ခေါင်မိုးကော့ကော့နှင့် တန်ဆောင်းအဆောက်အဦကလေး တည်ရှိနေ၏။ အထဲတွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ မတွေ့ရပါ။ ဤကမ္မဋ္ဌာန်းအုတ်ကျောင်းကလေးနှင့် တူသည့် အဆောင်သည် စာပေပညာရှင်၊ စာရေးဆရာ၊ တရားထိုင်သူ တို့အဖို့ ချမ်းမြေ့ရိပ်မြုံ သုခဘုံဟု ဆိုရပါမည်။

မခွာချင် မခွာရက်နှင့် ခွာထွက်လာပြီး ဧည့်ရိပ်သာဘေးနား ကန်ပေါက်ရိုး ခုံတန်းကလေးပေါ်၌ ဦးဉာဏ်အလာကို စောင့်မျှော်နေကြသည်။ ၁၁ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် ဆရာ ဦးထွန်းလင်း ဘိုင်စကယ်နှင့် ပေါက်လာသည်။ ဦးဉာဏ်ကိုယ်စား

လာခေါ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက် စကားတပြောပြောနှင့် လျှောက်သွားရာ လမ်းတွင် အမည်မဲ့ (Nameless)ခေါ် ကန်ကြီးဘေးနားရောက်သွားသည်။ မလှမ်းမကမ်း၌ ကန်ပေါင်ရိုးနား ဆိုက်ထားသည့် ကျောက်လှေကြီးတစ်စင်းကို မြင်ရပြန်သည်။ မနေ့က နေ့ရာသီနန်းတော် ကွန်မင်း ကန်ကြီးထဲ မြင်ခဲ့ရသော ကျောက်လှေကြီးကို မျက်စိထဲ တဖန်မြင်မိ၏။ ထိုလှေကြီး အနီးတရုတ်နိုင်ငံတွင် ပဂိုးဒါး (Pagoda) ဟု သမုတ်နေသည့် မျှော်စင်ကြီးတစ်စင်းသည် ကုန်းပေါ်တွင် မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်နေ၏။ ဦးထွန်းလင်းက ထိုအဆောက်အဦကြီးသည် အခြားမဟုတ်၊ ရေဖြန့်ဖြူးပေးသည့် ရေစင်ကြီး တစ်စင်းသာဖြစ်ကြောင်း၊ မျက်စိပသာဒရီအောင် ခြယ်လှထားကြောင်း ပြောပြ၏။ ၁၅ မိနစ်ခန့်အကြာ တံတိုင်းတံခါးပေါက် အနီးဆီသို့ ရောက်သွားပါ၏။

ပီကင်း တက္ကသိုလ်ရှိ ပညာပို့ချရာ ကျောင်းများ၊ ကျောင်းသားတို့နေထိုင်ရာ ကျောင်းဆောင်များ၊ ဆရာ၊ ကျောင်းသား၊ ဝန်ထမ်းတို့အတွက် စားသောက်ဆိုင်၊ ဈေးဆိုင်၊ စာတိုက်တို့အပြင် စာကြည့်တိုက် စသည် အဆောက်အအုံအားလုံးတို့သည် အုတ်တံတိုင်းဝင်းကြီးအတွင်းရှိကြသည်။ ဝင်ထွက်သွားလာရန် အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင် မြောက် တံခါးလေးပေါက် အသီးသီး ရှိ၏။

ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက် အရှေ့တံခါးပေါက်မှ ထွက်လာကြပြီး ဘယ်ဘက်ချိုးကာ အိမ် ဆိုင်ကလေးများ ရှိသော လမ်းကလေးပေါ် ဟိုကြည့် သည်ကြည့် လျှောက်လာကာ ၅ မိနစ်ခန့်အကြာ၊ လားလား သုံးထပ် တိုက်ကြီး အဆောင်ဆောင် မားမားမတ်မတ်ကြီးများ ရှေ့သို့ ရောက်လာကြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုဥက္ကဋ္ဌ၊ ပါမောက္ခ စသော ထိပ်တန်း တက္ကသိုလ် အရာရှိကြီးများမှအပ အထက်တန်း တက္ကသိုလ် ဒုပါမောက္ခ၊ ကတိကနှင့် ဝန်ထမ်းတို့ နေထိုင်ရာ အိမ်ဂေဟာ ဌာနများဖြစ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ထိုအဆောက်အအုံများများချည်းပင်၊ ဆက်သွယ်ရာလမ်းတွေက အမြွှာမြွှာ၊ ဆလွန်းကား တစ်စီးမျှမတွေ့ရပါ။ တိုက်များ အဝင်ဝပြင်ဘက်၌ ဘိုင်စကယ်တွေ အစီးစီးနှင့်။

အထက်ပါ တိုက်စု တစ်စုရှေ့ရောက်သောအခါ ဦးဉာဏ်ထွက်လာပြီး ကြိုဆိုသမှုပြုပါ၏။ နေ့လယ်စာအတွက် ပြင်ဆင်နေရ၍ ဦးထွန်းလင်းကို အခေါ်လွှတ်လိုက်ရသည်။ အခွင့်လွှတ်ပါရန် တောင်းပန်၏။ မသန်းမြက 'ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ ပင်ပန်းခံပြီး မချက်ပါနဲ့၊ ကျွန်မနဲ့ ဆရာကြီးတို့ဟာ တစ်မျိုးနစ်မျိုး ရရင်တင်းတိမ်ပါတယ်'ဟု ပြောသောအခါ ဦးဉာဏ်က ပြုံးစိစိလုပ်၍ အိမ်ခန်းရှိရာ ဒုတိယထပ် အဆောင်ခန်းသို့ ခေါ်သွားသည်။ အဝင်ဝ အမိုးအောက်တွင် ဘိုင်စကယ်တွေ တော်တော်များများကို မြင်ရ၏။

ဦးဉာဏ်တို့ အိမ်ခန်းသို့ ဝင်သွားရာ စောင့်နေသူ ဇနီးနှင့်တွေ့သည့်အခါ ဦးဉာဏ်က မိတ်ဆက်ပေး၏။ တရုတ်လိုသာ ပြောတတ်သဖြင့် ဦးဉာဏ်က စကားပြန်လုပ်ရသည်။ ၁၄ နှစ်ရွယ်သမီးကလေးနှင့်လည်း ထိုနည်းတူ မိတ်ဆက်ပေးပြန်သည်။ ဇနီးသည်သည် ပြုံးပြုံးနှင့် ရိုးသားပြီး သဘောကောင်းပုံရ၏။ စကားနည်းသည်။ သူ့အလုပ် အကိုင်အကြောင်း မေးကြည့်ရာ တတ်သည့်ပညာမနေသာဆိုသလို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ငွေရှာနေကြောင်း ပြောပါသည်။ သမီးကလေးက ဖျတ်လတ်သည်။ လူကြီးသူမများကို ရိုသေ၏။

ပြီးနောက် အခန်းထဲ ထိုင်နေသူ ဆရာ ဦးရှိန်ဆိုသူက ထလာပြီး မြန်မာလိုနှုတ်ဆက်မိတ်ဖွဲ့ပါ၏။ ဦးရှိန်သည် ယခုအခါ မြန်မာဘာသာ စာပေဌာနခွဲ၌ မပို့ချတော့ဘဲ စီမံကိန်းနှင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေ၏။ နှစ်ပေါင်း အစိတ်လောက်က မြန်မာပြည်သို့ ပညာတော်သင်အဖြစ် လာသည်။ ဦးရှိန်ဟူသော အမည်ကို မင်းသုဝဏ် (ဦးဝဏ်)က မှည့်ပေးလိုက်သည်ဟု ပြောပြ၏။ မြန်မာလို ရေရေလည်လည် ပြောတတ်၏။

မိသားစုတိုက်ခန်း၌ ထမင်းစားခန်း၊ ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာတစ်တွဲ၊ အိပ်ခန်းနှင့် ဧည့်ခန်းများရှိသည်။ သူတို့အတွက် ကျဉ်းသည်ဟုလည်းမဆိုသာ၊ ကျယ်သည်ဟူ၍လည်း မဆိုစလောက်၊ နေသာသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ သိရသလောက် ပြောရလျှင် ရာထူးအဆင့်အတန်းအလိုက် တိုက်ခန်းတွေ ဝေပုံချပေးသည်။ ရာထူးမြင့်လျှင် မြင့်သလို အခန်းကျယ်ကျယ်နှင့် အခန်းနိမ့်နိမ့်၌ နေရကြောင်း ကြားသိရပါ၏။ သည်အတိုင်းမှန်ပါက ဦးဉာဏ် ရာထူးတစ်ဆင့် တိုးလျှင် ပထမထပ် သို့မဟုတ် မြေညီထပ်တွင်ရှိ တိုက်ခန်းရစရာ အကြောင်းရှိပါ၏။ တစ်ဦးတည်းသော သမီးကလေးသာ ရှိသည်မှာ မိသားစုတစ်စုလျှင် သားသမီးတစ်ယောက်ထက် မပိုရဟူသည့် ဥပဒေက ဆိုသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ဤခေတ် ဤသမယ၌ ပညာတတ် ဇနီးမောင်နှံတို့သည် သူဌေးသူကြွယ်များက လွဲ၍ နှစ်ဖက်တီး ပတ်မကြီးများကဲ့သို့ နှစ်ဦးစလုံး အလုပ်အကိုင် ကိုယ်စီနှင့် အိမ်ထောင်ရေး စောင့်ထိန်း၊ သားသမီးကျွေးမွေး၊ ပညာသင် ပေးနေသည့် အခြင်းအရာကို အနောက်နှင့်အရှေ့နိုင်ငံများတွင် တွေ့မြင်နေကြပါ၏။ အကြောင်း ကြောင်းကြောင့် ယောက်ျားက ဦး၊ထမ်း၊ မိန်းမက ပွဲထမ်းဘဲ နေသည့်အိမ်ထောင်ရှင်များ မရှိ မဟုတ်ပါ။

ကျွန်တော်တို့ ထိုင်မိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် သမီးကလေးက ပန်းသီးခွဲကျွေး၊ အမေက တရုတ်ရေခွေးကြမ်း လာပေး၏။ ကျွန်တော်တို့နှင့် ဦးရှိန် ထွေရာလေးပါး ပြောနေတုန်း နေ့လယ်စာစားရန် ဦးဉာဏ်လာခေါ်သည်။ ရိုးရိုးနေ့ လယ်စာဟု ဆိုရမှာထက် စားပွဲထိုင်ဟုဆိုလျှင် အနွတ္တသညာ ပီပေမည်။

ရောက်မဆိုက် မသန်းမြက 'ဟင်းတစ်မည် နှစ်မည်ရရင် တော်ပါပြီ'ဟု ပြောထားသော်လည်း စေတနာ ထက်သန်လှသော အိမ်ရှင်တို့က ခုနှစ်မည်၊ ရှစ်မည် တစ်မည်ပြီးတစ်မည် ပန်းကန်ပြားကြီး ပန်းကန်လုံးကြီးတွေထဲထည့် ယူလာ၏။ အကြော်၊ အပြုတ်၊ အပေါင်း၊ အကင်စသည့် ဟင်းမည် သုံးလေးမည်ကို တူဖြင့် တစ်မည် သုံးလေးလုတ် စားပြီးသည့်အခါ ရေချိန်ကိုက်ခါနီးပြီမို့ပဲ 'တော်ပါတော့ နောက်ထပ် မချက်ပါနဲ့တော့'ဟု တောင်းပန်သော်လည်း စားတော်ကဲ ဦးဉာဏ်က 'အားလုံးဝယ်ထားပြီး ပြင်ဆင်ထားပြီမို့ ချက်ရမှာပဲ၊ ဖြည်းဖြည်းစားပါ။ ရေခွေးကြမ်း သောက်လျှင် အစာကြေတယ်၊ ဘီယာလည်း ထမင်းစားမြိန်ဆေးတစ်မျိုးပါပဲ'ဟု ပြောကာ ချက်ပြုတ်မြဲ ချက်ပြုတ်နေ သည်။

နောက်ထပ် ယူလာသည့် ဟင်းမည်များကို အိမ်ရှင်များ ကျေနပ်စေရန် ဆန္ဒဖြင့် နှစ်လုတ်သုံးလုတ်စီသာ စားပါသည်။ တရုတ်လူမျိုးတို့ အစားအစာ ကျွေးမွေးရာ၌ ရက်ရောပုံကို ကွန်မင်းတွင်လည်းကောင်း၊ ယခုပီကင်းတွင် လည်းကောင်း တွေ့ကြုံခဲ့၊ တွေ့ကြုံနေရ၊ နောင်လည်း တွေ့ကြုံရဦးမည်။

စားသောက်ပြီးနောက် ဧည့်ခန်းတွင် ထိုင်နေစဉ် လိမ္မော်သီးတွေ နွာကျွေး၊ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းတွေ တိုက်ပြန်၏။ ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ် မြန်မာဘာသာစာပေ ယဉ်ကျေးမှုအကြောင်းနှင့် သောင်းပြောင်းထွေလာများကို စပ်မိစပ်ရာ ပြောဆိုဆွေးနွေးကြသည်။ မြန်မာပြည် ပြန်ရောက်နေပြီး မြန်မာလူမျိုးတွေနှင့် စကားဝိုင်းဖွဲ့ကာ ဝါယော ထုတ်နေသလား ဟု ထင်မှတ်မိ၏။ ၃ နာရီခွဲတွင် ကျေးဇူးတင်နှုတ်ဆက်စကား ပြောကြားပြီး လိုက်ပို့သော ဦးဉာဏ်နှင့် အဆောင်သို့ ပြန်လာကြသည်။

ညစာစားရန် ဝမ်းက လက်မခံသဖြင့် ရေမိုးချိုး၊ ရုပ်မြင်သံကြား ကြည့်၊ သတင်းစာဖတ်ပြီး အိပ်ရာဝင်သည်။ ဦးဖျော်ရေးသည် စဉ့်ကူးမင်းရွှေနားတော်သွင်း ဧချင်းပါ 'နတ်ညွှန်းပို့၍၊ ရွှေမြို့၊ ပင်းယ၊ တည်ထောင်ချပြီး' စာပိုဒ်တွေးမိ၍ 'နတ်ညွှန်းပို့၍၊ ရွှေမြို့၊ ပီကင်း၊ ရောက်ရလျှင်သည်'ဟု ရွတ်ဆိုမိပါ၏။

၂-၂၉ မေလ ၂၂ ရက် တနင်္လာနေ့

နံနက်စာကို ကျွန်တော်တို့ အခန်းဆောင် ထမင်းစားခန်းထဲ ယူလာသည်။ တစ်နေ့က ဝယ်ထားသော ပြင်သစ်ပေါင်မုန့်၊ ထောပတ်၊ ကြက်ဥပြုတ်စား၊ ကာဖီချောသောက်၏။ ပြင်သစ်ပေါင်မုန့်သည် အခြားပေါင်မုန့်များကဲ့သို့ မကင်ဘဲ စားရ၍ အလုပ်နည်းဝန်စဲသည်။ စားပြီးသည့်အခါ မသန်းမြနှင့် ကျောင်းသို့ သွား၏။ ခင်ခင်တင့်နှင့် တွေ့၍ အဖော်ခေါ်ကာ လိုသည့်အရာများကို ဝယ်ရန် ဆိုင်သို့သွားကြသည်။ မောင်းချမ်းကြီးတစ်လက်၊ ပြင်သစ်ပေါင်မုန့်၊ ယိုဘူး၊ အချိုရည် ဘူးများ၊ သကြားသစ်သီးများနှင့် ဘီစကပ်တွေ ဝယ်သည်။ ကွန်မင်းရှိ ဦးကျော်ဝေထံသို့ စာတစ်စောင် ထည့်လိုက်သည်။ အင်္ဂလိပ်လို ရေးထားသော လိပ်စာဘေးနား၊ တရုတ်ဘာသာဖြင့် ခင်ခင်တင့်က ထပ်ရေးပေးသည်။ အဆောင်သို့ ပြန်လာ ကြသည်။

နေ့လည်စာ စားပြီး ခေတ္တအနားယူသည် နာရီပြန် ၂ ချက်တွင် ဦးဉာဏ်ရောက်လာ၏။ နက်ဖြန် နံနက်ပိုင်း၌ တရုတ်နိုင်ငံ ဘက်တိုက်ကြီးတွင် ကျွန်တော့်ချက်လက်မှတ်သွားလဲဖို့ စီစဉ်ထားပြီးကြောင်း ပြောသဖြင့် ဝမ်းသာသွား ပါသည်။ သူနှင့်အတူ ကျောင်းသို့ လျှောက်သွားရင်း ၂ ရက်လောက်က ဧည့်ရိပ်သာထမင်းစားခန်းထဲ အမေရိကန်ဆရာ

ကလေး၏ စကားကို သွားသတ်ရမိ၍ ကျွန်တော်တို့ အခန်းနားနီးချင်း အမေရိကန်နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ ပါမောက္ခ အမေရိကန် ချက်လက်မှတ် လဲလှယ်ရာ အရက်လေးဆယ်ကြာမှ ငွေရမည်ဟူသော သတင်းကို ဦးဉာဏ်အား ပြောကြားသည်။ သူက 'ဆရာကြီး၊ ကာယကံရှင်ကို ဘယ်ဘက်တိုက်မှာ သွားလဲလှယ်သလဲဆိုတာ မေးကြည့်စမ်းပါ။ ပီကင်းမှာ တရုတ်ပြည် ဘက်တိုက်ကြီးအပြင် အခြားဘက်တိုက်ခွဲတွေ အများကြီးရှိပါတယ်'ဟု ပြန်ပြော၏။

ကျောင်းသို့ ၂ နာရီ ၁၅ မိနစ်အချိန် ရောက်လာသည်။ ၂ နာရီခွဲ၌ ပြောဟောပွဲစသည်။ တက်ရောက်နေကျ ဆရာများအနက် ၂ ဦးနှင့်ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများအနက် ၂ ယောက်တို့မှာ မြို့ထဲတွင်နေသဖြင့် လမ်းပိတ်နေ၍ မတက်ရောက်နိုင်ကြပါ။ တက္ကသိုလ် နယ်မြေထဲမှ ဆရာနှင့် တပည့်အားလုံးလာကြ၏။ ဦးစီက ကမ္ဘာတစ်ဝန်း မြန်မာ ဘာသာ စာပေယဉ်ကျေးမှု သင်ကြားပို့ချရေး၊ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ပြောပြပါရန် အစီရင်ခံ၏။ အားလုံးက သဘောတူသဖြင့် ဗြိတိန်၊ ပြင်သစ်၊ အနောက်နှင့် အရှေ့ဂျာမနီ၊ ရုရှား၊ အမေရိကနှင့် ဂျပန်ပြည်များမှ လက်ရှိ အခြေအနေတွေကို သိရှိထားသမျှ အကျဉ်းချုပ် တင်ပြပါ၏။

ဗြိတိန်ပြည်တွင် ကျောင်းသား၊ သုတေသီနှင့်ဆရာအဖြစ် စုစုပေါင်းလေးဆယ်နှစ်နှစ် နေခဲ့၍ လည်းကောင်း၊ ပြင်သစ်ပြည်သို့ လေးငါးခြောက်ကြိမ်၊ အနောက်ဂျာမနီသို့ သုံးလေးငါးခါ ရောက်ခဲ့ရုံမကသေး ထိုပြည်များမှ တက္ကသိုလ် ပညာရှင်တို့နှင့် အဆက်အသွယ်လည်းရှိသဖြင့် အသေးစိတ် ဖြန့်ချိနိုင်ပါ၏။ အရှေ့ဂျာမနီနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထိုပြည်မှ မြန်မာ ဘာသာ စာပေပညာရှင်တို့ မများလှသည့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည့် မြန်မာဂျာမန် အဘိဓာန်ကလေးနှင့် ဆောင်းပါးအချို့တို့ကို အမှီပြုကာ ပြောပြသည်။ ပြင်သစ်တက္ကသိုလ်မှာကဲ့သို့ မြန်မာဘာသာနှင့် စာပေ သမိုင်းအပြင် စီးပွားရေးဗေဒများ၌ မဟာဝိဇ္ဇာ ပါရဂူဘွဲ့များ ပေးစွမ်းနိုင်သည့် အဆင့်အတန်းမရှိသေးကြောင်း ညွှန်ပြသည်။ ရုရှားပြည်မှာလည်း ပညာရှင် အတော်များများတို့သည် ခတ်ထားသည့် အယူဝါဒ ဘောင်အတွင်း လေ့လာကာ သုတေသနပြုပြီး စာအုပ်ဆောင်းပါးများ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနေသည်မှာ မှန်၏။ သို့သော် မကျယ်ပြန့် မနက်ရှိုင်းသေးကြောင်း သာဓကများဖြင့် ထောက်ပြပါ၏။ အမေရိကန်နှင့် ဂျပန်ပြည်တို့တွင် အတော်ကို လေ့လာလိုက်စားနေသည့် လက္ခဏာများကို အမှီသဟဲ လုပ်ကာ ဥပမာတွေပြပြီး ပြောဟောပါသည်။ မေးမြန်းဆွေးနွေးနေကြ၍ ၄ နာရီကျော်ကျော်မှ အဆုံးသတ်နိုင်ပါသည်။

ဆရာဦးစီသည် ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူ ဧည့်ရိပ်သာသို့ လိုက်လာသည်။ မြန်မာဘာသာထဲက ခဲရာခဲဆစ် အချို့ကို မေးပြီး ပြန်သွားသည်။ သူ၏ဇနီးခရီးထွက်နေသဖြင့် တစ်ကိုယ်ရေ တစ်ကာယ ဖြစ်နေပုံပေါ်၍ ကျွန်တော်တို့နှင့် ညစာစားပြီးမှ ပြန်ရန် အတင်းခေါ်ပါသော်လည်း ကျေးဇူးတင်စကားပြောပြီး ထွက်ခွာသွားပါသည်။

၇ နာရီအချိန် ဖိုးဆင်ရောက်လာ၏။ အမေရိကပြည်မှ စကောလားရှစ်ရသည်။ ခြောက်လကျော်ကျော်ခန့် သမိုင်း ဘာသာရပ် ဆည်းပူးရန် အခွင့်အရေးရဖို့ အလားအလာရှိကြောင်း သတင်းပေးလာ၍ ဝမ်းလည်းသာ ချီးလည်း ကျူးကြောင်း ပြောပြပါသည်။ သန်ဘက်ခါည သွားဘက်ဆိုင်ရာ ဆရာဝန်ဆီသွားရန် လာခေါ်မည်ဟု ပြောကြားပြီး ပြန်သွားသည်။

၂-၂-၁၀။ မေလ ၂၃ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့

နံနက် ၈ နာရီခွဲ၌ ဦးဉာဏ် ဘိုင်စကယ်နှင့် လာသည်။ တရုတ်ပြည်ဘက်တိုက်ကြီးသို့ သွားရန် တက္ကစီလာမည်ဟု အကြောင်းကြားသည်။ သူက ဆက်လက်ပြီး မေလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ရှေ့ဆက်ခရီးထွက်တော့မည်။ ပထမဦးဆုံး ရောက်မည့်မြို့သည် ရှန်ဟိုင်းဖြစ်သည်။ မီးရထားသို့မဟုတ် လေယာဉ်နှင့် သွားနိုင်သည်။ လေယာဉ်နှင့်ဆိုလျှင် တစ်နာရီ ခွဲလောက်သာကြာမည်။ သို့သော် ဘာမျှ မြင်ရမည် မဟုတ်။ မီးရထားခရီးကား နာရီ ၂၀ ကျော်ကျော်ကြာမည် ဖြစ်သော်လည်း လမ်းတွင် မမြင်ဖူးသည့် မြင်ကွင်းတွေ မြင်ရမည်မို့ အလျင်မလိုပါက မီးရထားနှင့် သွားလျှင် အကျိုးသက် ရောက်လေမလားဟု ဦးဉာဏ်က ရှင်းပြ၏။ မီးရထားစီးသွားဖို့ စီစဉ်ပေးရန် ပြန်လည်ပြော၏။

တက္ကစီ ရောက်လာသည်။ ဦးဉာဏ်၊ မသန်းမြနှင့် ကျွန်တော်တို့ ဘက်တိုက်ကြီးဆီသို့ ရှေးရှုထွက်ခွာ သွားကြပါ၏။ နှစ်ဆင့်ငါးမိနစ်ခရီးတစ်လျှောက်လုံးဆယ်နှစ်အတွင်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၌ အိပ်မက်ထဲ ထည့်မမက်ရဲအောင် တိုးတက်ကြီးပွားလာသည့် အခြင်းအရာ အာကာရများကို တစ်နေ့က မြန်မာ သံအမတ်ကြီးရုံးသို့သွားသည့်အခါက မြင်ရ

သည့်နည်းတူ မြင်ပြန်၏။ ဧရာမ ကုန်စုံတိုက်ကြီး၊ ဟိုတယ်ကြီး၊ ကွန်ပျူတာဆိုင်ရာ အဆောက်အဦကြီး၊ နိုင်ငံတော် အစိုးရ ဧည့်သည်တော်တွေ တည်းခိုရာ ပန်းဥယျာဉ်ထဲရှိ ဧည့်ရိပ်သာဆောင်ကြီး စသည်တို့ကို အာရုံစဲစားရင်း မြန်မာနိုင်ငံကိုယ်စား အားကျမိပါ၏။ ထိုထက်ပိုမိုအားကျမိသည်မှာ တရုတ်ပြည် ဘဏ်တိုက်ကြီးဖြစ်ပါ၏။

ကျယ်ပြန့်သော ဝင်းကြီးအတွင်း အထပ်နှစ်ဆယ်ခန့်ရှိမည်ဟု ထင်ရသည့် ထည်ဝါခမ်းနားကြီးမားလှသော ဘဏ်တိုက်ထဲ ခြေချမိသည့်အခါ ဒသမထပ်လို အထပ်မျိုးမှာများ ငွေလဲလှယ်ရလျှင် ပီကင်းမြို့ကြီးကို မျက်စိတစ်တဆုံး သုံးသပ်နိုင်ကောင်းရဲ့ဟု အတွေးလုံးပေါ်လာ၏။ ပြင်သစ်ပြည် ပါရီမြို့ အိုင်ဖယ်မျှော်စင် (Eiffel Tower) ကြီးပေါ်မှ ပါရီမြို့ကို အကြိမ်ကြိမ် သုံးသပ်ခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံ ခေါင်းထဲဝင်လာ၍ ဖြစ်ပါ၏။ အောက်ထပ်ရှိ 'စုံစမ်းဌာန'၌ မေးကြည့်ရာ ပထမထပ်သို့ ဓာတ်လှေကားဖြင့် တက်သွားပါ။ လိုသည့် အခန်းကြီးကို တွေ့ရပါမည်ဟူသော ညွှန်ပြချက်ကို ကြားရသောအခါ အလိုမကျဖြစ်သွားမိပါသည်။ ငွေလဲလှယ်ပေးသည့် အခန်းကြီးထဲရောက်သည် နှင့် တပြိုင်နက် အမေရိကန် ဆရာကလေးပြောသည့်အတိုင်း နောက်အရက် ၄၀ ကြာမှ ငွေရလေမလားဟူသော အမူလုံးကြီး ခေါင်းထဲဝင်ဆောင့် လာသည်။

ထိုဧရာမအခန်းကြီးထဲ နိုင်ငံရင်း နိုင်ငံခြားသားတို့ လှုပ်လှုပ်ရှားရှားနှင့်၊ ငွေထုတ်၊ ငွေသွင်း၊ ငွေလဲလှယ်သူများဟု ယူဆမိ၏။ မသန်းမြကို ဧည့်သည်တွေ ထိုင်ရန်ထားရှိသည့် ဆိုဖာကြီးပေါ် ထိုင်နေစေပြီး ဦးဉာဏ်နှင့် ကျွန်တော် ကောင်တာ(counter) ဆီသို့သွား၏။ ငွေလဲလှယ်ရေးနေရာ၌ အင်္ဂလိပ်စကားတတ်သည့် တရုတ်အမျိုးသမီး တစ်ယောက်က နှုတ်ခွန်း ဆက်ပြီး ကျွန်တော့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နှင့် ချက်လက်မှတ်တောင်းယူကာ လက်မှတ်နှစ်ခုတို့ကို တိုက်ကြည့်သည်။ ခေါင်းညိတ်ပြ၏။ ဦးဉာဏ်ကိုသာ ထားခဲ့ပါ။ လိုသည့်အခါမှ ခေါ်ပါမည်ဟု ပြောသဖြင့် မသန်းမြနှင့်အတူ သွားထိုင်နေ၏။

ဘေးနားတွင် ကျွန်တော်တို့ကဲ့သို့ ထိုင်စောင့်နေသူများ၊ ကောင်တာ၌ ရပ်နေသူများနှင့် လူးလာခတ်နေသူများ၏ ပြောဆိုသံ ကိုယ်နေကိုယ်ဟန် ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန်တို့ကို အကဲခတ် ကြည့်ရာ အနောက်တိုင်းမှ ဗြိတိသျှ၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမနီ၊ အရှေ့တိုင်းမှ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ ဩစတြေးလီးယား လူမျိုးတို့ဖြစ်ကြောင်း ရိပ်စားမိ သိရှိရ၏။ ထိုသူတို့အနက် အမေရိကန်နှင့် ဂျပန်လူမျိုး ဦးရေပိုများသည်။

အလုပ်ခွင်သို့ လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ လက်နှင့်ရေးနေသူ၊ လက်နှိပ်စက်ရိုက်နေသူ၊ ကွန်ပျူတာသုံးနေသူတို့ကို မြင်ရပါ၏။ တရုတ်ပြည်ကြီး ခေတ်နှင့်ရင်ပေါင်တန်း လိုက်နိုင်အောင် လုပ်နေပါပြီတကားဟု ချီးကျူးမိ၏။ ထိုင်နေသော ခန့်ညားလှသည့် ကုလားထိုင်ဆိုဖာကြီးများကလည်း ဤအချက်ကို သက်သေခံ နေကြပါသည်။

နာရီဝက်ခန့်ကြာသော် ဦးဉာဏ်လာခေါ်၍ ထလိုက်သွားသည်။ အမျိုးသမီးကလေးက အမေရိကန် ဒေါ်လာငွေကို ဘယ်လိုပုံစံမျိုးနှင့် ထုတ်ယူလိုပါသလဲဟုမေးရာ ကျွန်တော်က ငွေစက္ကူနှင့် ဘယ်နှဒေါ်လာ၊ ခရီးသည်ဆောင် ချက်လက်မှတ်နှင့် ဘယ်မျှ တရုတ်ယွမ်ငွေနှင့် ဘယ်နှယွမ်လိုချင်ကြောင်းပြောသည့်အခါ စက္ကူပေါ်ရေးမှတ်ပြီး နောက်ကျောဘက်ရှိ တစ်နေရာသွားကာ လိုသမျှကို ယူလာပေးပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ စာရွက်များပေါ် လက်မှတ် ရေးထိုးစေပြီးနောက် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နှင့်အတူ အားလုံးကို ပြန်အပ်ပေးပါသည်။

မိနစ် ၄၀ မျှ ကြာသွားရသည်မှာ ကြိုးနီစနစ်ကြောင့်လည်းမဟုတ်၊ အလုပ်မကျွမ်းကျင် ၍လည်း မဟုတ်ပါ။ ငွေလဲလှယ်သူဦးရေများ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ခရီးသည်ဆောင် ချက်လက်မှတ် လဲနေသူတို့ကား ၄-၅-၆ မိနစ်မျှသာ စောင့်ရပါ၏။ ဤအတိုင်း ခြေလှမ်းသွားနိုင်လျှင် ဘဏ်လုပ်ငန်းဘက်တွင် တရုတ်ပြည်ကြီးသည် အထက်တန်းဆင့်သို့ ရောက်ဖို့လမ်းရှိပေသည်။

ဘဏ်တိုက်အပြင်ဘက် ထွက်လာသည်။ တက္ကစီကိုတွေ့သည်။ ဒရိုင်ဘာကို မမြင်ရပါ။ နောက်မှပေါ်လာသည်။ ဆာသဖြင့် ပေါက်စီသွားဝယ်စားနေတုန်း မိတ်ဆွေတစ်ယောက်နှင့် လေပေါနေ၍ ကြန့်ကြာရသည်။ ခွင့်လွှတ်ပါဟု တောင်းပန်၏။ အပြန်လမ်းတွင် မသန်းမြ ဖိနပ် ဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ ဖိနပ်ဆင်းဝယ်၏။ သင့်တော်သည့် ဆိုဒါအရွယ်အစား မရပါ။ ဧည့်ရိပ်သာသို့ ၁၁ နာရီခွဲကျော်ကျော် ပြန်ရောက်လာသည်။ တက္ကစီခ ငွေချေသည်။ ဈေးနှုန်းတော်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ပီကင်းတက္ကသိုလ် ဧည့်သည်တော်အဖြစ်နှင့် ပီကင်းတွင်ရှိနေစဉ် ကာလအတောအတွင်း ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စနှင့် တစ်နေရာရာသို့ တက္ကစီဖြင့်သွားပါက ကျွန်တော်တို့အကုန်အကျခံပါသည်။ မေလ ၁၆ ရက်နေ့က မြန်မာ

သံအမတ်ကြီးရုံးသို့လည်းကောင်း၊ ယနေ့တရုတ်ပြည်ဘက်တိုက်သို့လည်းကောင်း သွားသည့်တက္ကစီခကို ကျွန်တော်တို့ ပေးပါသည်။ အရက် ၂၀ နေ့က နေ့ရာသီနန်းတော်သို့ ကျောင်းကအခမဲ့ပို့ပေးပါ၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ချက်လက်မှတ် လဲလှယ်ရေးကိစ္စ ပြီးငြိမ်းသွားသဖြင့် စိတ်အေးသွားရပါတော့၏။

နေ့လယ်စာ သွားစားသည်။ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်လဲသည့် ချက်လက်မှတ်အတွက် အရက် ၄၀ ကြာမှ ငွေထုတ် ပေးမည်ဟု ဘက်တိုက်မှဆိုကြောင်း ပြောပြသည့် အမေရိကန် ဆရာကလေးနှင့်တွေ့၏။ သူက "ဒီကနေ့ ဘယ်ရောက်ကြပါသလဲ၊ ဘာများလုပ်ခဲ့ကြပါသလဲ"ဟု မေးသည်။ ကျွန်တော်က "ခုတွင်ပဲ တရုတ်ပြည်ဘက်တိုက်ကြီးက ပြန်ရောက်လာပါတယ်၊ ချက်လက်မှတ်သွားလဲတာ မိနစ် ၄၀ အတွင်းရခဲ့တယ်"ဟု ရယ်ပြီးပြောလိုက်ရာ ဆရာကြီးတို့ အင်မတန် ကံကောင်းတယ်ဟုသာ မှတ်ချက်ချလိုက်ပါ၏။

ညနေစောင်း ၃ နာရီတွင် ဦးဉာဏ် အရေးတကြီးရောက်လာ၏။ သူက "ရုန်းဟိုင်းကို မေလ ၂၉ ရက်နေ့ မီးရထားနဲ့သွားဖို့ လက်မှတ်ဝယ်လို့ မရတော့ဘူး၊ နယ်မှ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေ မီးရထား၊ ဘက်စံကားများနဲ့ ပီကင်းကို အစုလိုက် အပြုံလိုက်တက်လာနေလို့ပဲ။ ဒါကြောင့် လေယာဉ်နဲ့သွားမှ ဖြစ်တော့မယ်"ဟု ဆိုကာ လေယာဉ် လက်မှတ်ဝယ်ရန် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များ တောင်းယူသွားပါသည်။ ၃ နာရီခွဲတွင် ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်အနောက်တံခါးမှ ထွက်ပြီး ဈေးသွားဝယ်ပါ၏။ တရုတ်စကားမတတ်ဘဲနှင့် လိမ္မော်သီး၊ လိမ္မော်ရည်ဘူး၊ ပန်းသီး၊ ချောကလက်တို့ကို ဝယ်ပြီးပြန်လာ၏။ ဧည့်ရိပ်သာနှင့် ကိုက်တစ်ရာခန့်အကွာတွင် လေကြီးမိုးကြီး ကျစပြုသဖြင့် ခြေကုန်သုတ်ပြေးရပါ၏။ ရိပ်သာရောက်ရောက်ချင်းပင် မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်း၏။ လေပြင်းမုန်တိုင်းတိုက်သည်။ ရိပ်သာအနားရှိ သစ်ပင်ကြီး လုံးလေးပင် အမြစ်မှလဲကျသည်။ ဓာတ်ကြိုးများပေါ် မလဲကျသောကြောင့် တော်ပါသေးသည်။

ရာသီဥတုဆို၍ ကျွန်တော်တို့ တရုတ်ပြည်တွင် မေလ ၁၀ ရက်မှ ဇွန်လ ၁၇ ရက်နေ့အထိ ၁ လ ၉ ရက် နေ့ခွဲသည့်အတောအတွင်းတွင် ကွန်မင်းတွင် မေလ ၁၃ ရက်နေ့နှင့် ၁၄ ရက်နေ့ နံနက်၊ ပီကင်းတွင် မေလ ၁၈ ရက် ညနေစောင်း၊ ယနေ့ညနေနှင့် ဟန်ချိုးမြို့တွင် ဇွန်လ ၄ ရက်နေ့ ညနေစောင်းများ၌သာ မိုးရွာခဲ့သည်။ ကျန်ရက်များဝယ် သွားလာလည်ပတ်ရာ၌ ကရိကထဖြစ်စေသည့် မိုးဒုက္ခမပေးခဲ့ပါ။

၂-၂-၁၁။ မေလ ၂၄ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။

အမှတ်တရနေ့ဟု ဆိုချင်ပါ၏။ မနက်ပိုင်းတွင် အားသဖြင့် ဧည့်ရိပ်သာနှင့် နိုင်ငံခြားဘာသာသင်ကျောင်း၊ လမ်းခုလတ်ရှိ ဆိုင်သို့ ကျွန်တော်တို့ သွားကြသည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ် ဗီလတ်မသွားမီ မြန်မာပြည်၌ စားသွားရသော နာမည်ကျော် တရုတ်ဇီးပြားထုပ်တွေ တွေ့ရ၍ အားရဝမ်းသာနှင့် လေးငါးဆယ်ထုပ် ဝယ်လိုက်ပါ၏။ ဆိုင်မှအမျိုးသမီးက အံ့ဩစွာ ကြည့်နေသည်။ ဧည့်ရိပ်သာရောက်လျှင် မြည်းကြည့်ရာ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ခန့် ပြန်ငယ်သွားသလိုလို ဖြစ်သွားပါ၏။ နေ့လယ်စာ ၁၁ နာရီခွဲ၌ စားပြီး အဝတ်အစားလဲကာ မသန်းမြနှင့်အတူ ကျောင်းသို့သွားသည်။ လမ်းတစ်ဝက်၌ လာကြိုသည့် ဦးဉာဏ်နှင့်တွေ့ပါ၏။

ကျောင်းတွင် ၂ နာရီခွဲ၌ ပြောဟော၏။ ၃ နာရီ မိနစ် ၂၀ တွင် ပြီးဆုံးသွားသည်။ သို့သော် ဆွေးနွေးမေးမြန်းနေ သောကြောင့် ၄ နာရီ မိနစ် ၂၀ ခန့်မှ အပြီးသတ်နိုင်ပါ၏။ အကြောင်းအရာကား "ပုခက်တွင်းမှ သင်္ချိုင်းအထိ" ဒုတိယပိုင်း ကဏ္ဍဖြစ်သည်။ ၁၉ ရက်နေ့က နာမည်မှည့်ပုံနှင့် ဝတ်ငါးပါးတို့ကိုရှင်းပြပြီး နိဂုံးချုပ်ခဲ့သည်။ ဤဒုတိယခန်း၌ ရွာကျောင်းသားဘဝ၌ လယ်နတ်ပူဇော်ပုံနှင့် ရေငန်ပိုင် ဦးရှင်ကြီး ပဿပူဇော်ပွဲများကို ပြောပြသည်။ ပြီးနောက် အင်္ဂလိပ် ကျောင်းသားအဖြစ်ဖြင့် ရှင်ပြုပွဲနှင့် ရှင်ဥပဂုတ်အကြောင်းတို့ကို ဆက်စပ်ကာ စုံစုံလင်လင် တင်ပြပါသည်။ ဆရာဦးစီက ဤအကြောင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ အတော်အတန် တီးခေါက်မိထား၍ အချက်အလက်အချို့ကို ဆွေးနွေးပါသည်။

ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူ ဦးဉာဏ်က ရိပ်သာသို့လိုက်လာ၏။ သူက "ဆရာကြီးသိတဲ့အတိုင်း ပီကင်းမြို့ထဲရှိ လားမားကျောင်းတိုက် (Lamasery)ကို နက်ဖြန်ခါ သွားပို့ဖို့ အစီအစဉ်ရေးဆွဲထားပါတယ်။ အဲဒီနေ့မှာပဲ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် မြန်မာသံအမတ်ကြီးဆီမှာ ဒေါ်သန်းမြရဲ့ ထောက်ခံစာကို နံနက် ၁၁ နာရီနဲ့ မွန်းတည့် ၁၂ နာရီအတွင်း လာယူဖို့ ချိန်းထားတယ်။ ပြီးတော့လည်း ဒေါ်အေးအိမ်မှာ နေ့လည်စာစားဖို့ ၁၂ နာရီ ပတ်ဝန်းကျင် လာမယ်လို့ ကတိပေးထားတယ်။ အဲဒီတော့ အားလုံး အဆင်လည်းပြေရာ တက္ကစီခလည်း ဆရာကြီးတို့ မပေးရလေအောင် နက်ဖြန်ခါ ၈ နာရီမထိုးခင် ကျွန်တော်လာပြီး စီစဉ်ပေးပါမယ်"ဟု ပြောပြီး နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာသွား၏။

အဆောင်တွင် အပန်းဖြေ တစ်ရေးတစ်မောအိပ်သည်။ ရေချိုး ဝတ်စုံ အဝတ်ဝတ်ကာ ဦးဉာဏ်ကို စောင့်နေသည်။ ၆ နာရီအချိန်ဝယ် ဝတ်စုံနှင့် ဦးဉာဏ်ကို ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ရပါ၏။ ပီကင်းတက္ကသိုလ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးက ကျွန်တော်နှင့် ဇနီးတို့အား ညစာစားပွဲဖြင့် ဂုဏ်ပြုရန် ဖိတ်ကြားထား၍ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ သုံးဦး နိုင်ငံခြားသားများ ကျောင်းဆောင်ကြီးသို့ လျှောက်သွားကြသည်။ ပီကင်းတက္ကသိုလ် ဒုဥက္ကဋ္ဌကြီး ရုံးနှင့်တွဲလျက်ရှိသော နိုင်ငံခြားရေးရာဌာနမှ တရုတ်အမျိုးသမီးဝန်ထမ်းတစ်ဦးက ထွက်ကြိုပါသည်။ အင်္ဂလိပ်လို ကောင်းကောင်းပြောတတ်သည်။ ကျွန်တော်တို့အား ပထမထပ်ရှိ ဧည့်သည်တော်များ ထမင်းစားခန်းထဲ ခေါ်ဆောင်သွားပါသည်။

အခန်းထဲ၌ ဦးဉာဏ်တို့ကျောင်းတွင် ပထမဆုံးနေ့က တွေ့ဆုံခဲ့ရသည့် အရှေ့တိုင်းဘာသာနှင့် စာပေများ ဌာနမှ ဒုဌာနမှူး ပါမောက္ခ ယေယီယီယန်နှင့် ဆရာဦးစီတို့ ရောက်နှင့်နေကြပြီ။ ခဏမျှကြာသော် ပီကင်းတက္ကသိုလ် ဒုဥက္ကဋ္ဌ ဥပဒေပါမောက္ခ လွိုင်ဟောင်စဲ (Luo Haocai) ဝင်လာပြီး ကျွန်တော်နှင့် မသန်းမြတို့အား လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ နှုတ်ဆက်ပါသည်။

ဤပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် အရပ်မြင့်သည်။ ဥပမာရုပ်ကောင်းသည်။ ပညာရှိပီပီ အပြောအဆို သိမ်မွေ့သည်။ အင်္ဂလိပ်စကား ပြောတတ်ပုံပေါ်သော်လည်း ကျွန်တော့်ကို အင်္ဂလိပ်လို လေးငါးခြောက်ခွန်းသာပြောသည်။ ညစာ စားသုံးနေတုန်း တစ်ချိန်လုံး တရုတ်ဘာသာဖြင့်သာ ပြောပါ၏။ ဦးဉာဏ်၊ ဦးစီတို့က စကားပြန်။

စားပွဲဝိုင်းကြီးတွင် ပါမောက္ခကြီး လက်ယာဘက်က ကျွန်တော်၊ လက်ဝဲဘက်က မသန်းမြအား နေရာချထားသည်။ ကျွန်တော့် ယာဘက်၌ ဦးဉာဏ်၊ မသန်းမြ ဝဲဘက်တွင် ဦးစီ၊ ကျန်နှစ်နေရာတို့ဝယ် နိုင်ငံခြားရေးရာ ဌာနမှ အမျိုးသမီးနှင့် ဒုပါမောက္ခတို့ အသီးသီးထိုင်ကြ၏။ နေရာချပုံစနစ်ကျ၏။ စားပွဲထိုး အမျိုးသမီးကလေးနှစ်ဦးတို့က ဟင်းမည် ကိုးမည်ခန့်ကို ပန်းကန်လုံးကြီး၊ ပန်းကန်ပြားကြီးများနှင့် တစ်မည်စားပြီးလျှင် တစ်မည်ယူလာပြီး စားပွဲပေါ် တင်ထားပေးသည်။

ပါမောက္ခကြီးက ကျွန်တော်နှင့် မသန်းမြ ပန်းကန်ထဲ တူနှင့်ယူကာ ထည့်ပေးပြီးမှ သူစားပါ၏။ အရသာရှိသည်။ ကွန်မင်း အစားအစာနှင့် ချက်ပြုတ်မှုကွာခြားကြောင်းကို ကွန်မင်းမှ ဦးကျော်ဝေပြောသည့်အတိုင်း မှန်နေပါ၏။ ရန်ကုန် တရုတ်သံအမတ်ကြီးအိမ်တွင် ညစာစားတုန်းက သောက်ခဲ့ရသော လျှာတွေ့သည့် ဝိုင်အရက်မွှေးနှင့် တရုတ်ဘီယာ တိုက်ကျွေးပါ၏။ ပါမောက္ခကြီးက စတိသာသောက်သည်။

ပါမောက္ခကြီးနှင့် ညစာစားရင်း စကားပြောရသည်မှာ အပေးအယူတည့်ပါသည်။ ဒိုင်ယာရီထဲ ရေးထားသော အချက်အလက်အချို့တို့ကိုသာ ကောက်နုတ်ပြပါရစေ။

တရုတ်လူမျိုးများသည် ယခင်က ပြင်ပနှင့် အတွေ့အထိနည်းသဖြင့် ရေတွင်းထဲမှနေပြီး အပေါ်မော့ကြည့် လိုက်သည့်အခါ ကောင်းကင်မြင်ရသော ဖားသူငယ်ကဲ့သို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အထင်ကြီးခဲ့ပေမယ့်လို့ အခုအခါ အတွေးအမြင်တွေ ပြောင်းလဲလာပါပြီဟု ပါမောက္ခကြီးက ပြောပါ၏။ ကျွန်တော်ကလည်း ကျွန်တော်တို့ဆီမှာလည်း "ကျွဲခြေရာကွက်ထဲက ဖားသူငယ်" ဆိုသည့် စကားပုံရှိပါသည်ဟုပြောရာ သဘောကျပြီး ပြီးနေ၏။ ထို့နောက် မြန်မာတရုတ်ပညာရှင်များ အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆ၊ အသိအမြင်တွေ လဲလှယ်နိုင်သမျှ လဲလှယ်ဖို့ အခြေအနေ ဖန်တီးပေးဖို့လိုကြောင်း ဆက်ပြောရာတွင် သူက လုံးဝထောက်ခံကြောင်း ပြောပါသည်။

ကျွန်တော်ကပင်ဆက်ပြီး မြန်မာတို့က တရုတ်လူမျိုးတို့အား ပေါက်ဖော်ဟုခေါ်ကြောင်း၊ ပေါက်ဖော်ဝေါဟာရမှာ တစ်အူတုံဆင်း ညီရင်းအစ်ကိုဟူသော အနက်ရကြောင်း ရှင်းပြနေစဉ် သူကပြုံးပြုံးနှင့် ခေါင်းညိတ်ပြနေပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ နေရေးထိုင်မှု ကိစ္စရပ်များကို သူကမေး၍ ဖြေကြားလိုက်ပါသည်။

မသန်းမြနှင့်လည်း ထွေရာလေးပါးပြော၏။ စကားပြန် ဦးဉာဏ်နှင့် ဦးစီတို့ကလည်း တရုတ်မြန်မာ ပေါင်းကူးတံတား ထိုးပေးနေသည်ကို နောက်ထပ်တံတားများ ထိုးပေးရန်လိုသေးကြောင်း ပြောကြပါသည်။

၇ နာရီ မိနစ် ၄၀ တွင် ပြီးဆုံးသွားပါသည်။ ဒုဥက္ကဋ္ဌကြီးအား ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားနှုတ်ဆက်ကာ ကျွန်တော်တို့ ထွက်ခွာလာကြပြီး ရိပ်သာ၌ ၈ နာရီအချိန် ဖိုးဆင်နှင့် ချိန်းထားသဖြင့် ခပ်သုတ်သုတ် လျှောက်လာကြသည်။ ဦးစီက လိုက်ပို့မည်ဆို၍ ဦးဉာဏ်က လမ်းခုလတ်မှ အိမ်ပြန်သွားသည်။

ရိပ်သာရောက် နောက်ကျသဖြင့် ဖိုးဆင်အား တောင်းပန်သည်။ ကျွန်တော့် သွားချပ်မှ ပြုတ်ထွက်သွားသော ပလပ်စတစ် အံသွားကလေး ပြန်တပ်ပေးရန် ဖိုးဆင်ကြိုတင်ချိန်းထားသော သွားဘက်ဆိုင်ရာ ဆရာဝန်ကြီးထံသို့ သွားကြသည်။ ဦးစီက မသန်းမြနှင့် စကားပြောရင်း အဖော်အဖြစ်နေရစ်၏။

ဆေးရုံသို့ ကိုးနာရီ မထိုးမီရောက်သည်။ သုံးထပ်အဆောက်အဦကြီးထဲ၌ အခန်းလေးငါးခန်းတွင်သာ မီးထွန်း ထားသည်ကို မြင်ရ၏။ ဖိုးဆင်က ဆေးရုံဟုခေါ်သော်လည်း လူနာဆေးကုသဆောင်ကြီးနှင့် မတူပါ။ ဆေးသင်တန်းတွေ ပို့ချပေး၊ ဆေးသုတေသနလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာ အဆောက်အဦ ဖြစ်တန်ရာသည်။ ဆရာဝန်တွေက အားလပ်ချိန်၊ အနားယူချိန်များ၌ လူနာများနှင့် သူတို့အခန်းတွေတွင် တွေ့ဆုံကုသပေးဟန် တူပါ၏။

ဒုတိယထပ်သို့ တက်သွားသည်။ ဆရာဝန်အခန်းထဲ အမျိုးသမီးကြီး နှစ်ယောက်ရှိနေသဖြင့် အခန်းပြင်ဘက်၌ ခေတ္တထိုင်စောင့်နေ၏။ ပြီးနောက် အခန်းထဲဝင်သွားပြီး သွားချပ်နှင့် သွားတုကလေးကိုပြကာ ဖိုးဆင်က ရှင်းပြသည်။ ဆရာဝန်အနီး သူ့လက်ထောက်နှင့်တူသူ အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦး ထိုင်နေ၏။ အခန်းထဲတွင် သွားဘက်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာ အစုံအလင်ဆိုသလို ရှိပါသည်။

ဆရာဝန်ကြီးက သွားချပ်နှင့် သွားတုကလေးကို ကြည့်ရှုပြီး မေလ ၂၉ ရက် တနင်္လာနေ့ည လာယူရန်ပြော၏။ သူသည် ဤဆေးရုံသို့ တနင်္လာနှင့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ညများတွင်သာ လာသဖြင့် ဤကဲ့သို့ ရက်ချိန်းပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်က ဖိုးဆင်မှတစ်ဆင့် “၂၉ ရက်နေ့မှာ ရှန်ဟိုင်းကို ထွက်ခွာသွားတော့မယ်။ သွားချပ်မရှိရင် အစားစားဖို့ ဒုက္ခ ကြုံရပါမယ်။ ဒီညအပြီးလုပ်ပေးရင် အတိုင်းအထက်အလွန် ကျေးဇူးတင်ပါမယ်”ဟု ပြောပါသည်။ ဖိုးဆင်က တရုတ်လို ဝင်ပြောပါ၏။ ဆရာဝန်က လက်ပတ်နာရီကြည့်ကာ “ကောင်းပြီလေ။ ခု၉ နာရီထိုးနေပြီ။ ၁၀ နာရီမှာ လာယူပါ”ဟု အဖြေပေးလိုက်သဖြင့် ဝမ်းသာအားရမဆုံး ပီတိ ဖြစ်သွားပါသည်။

တစ်နာရီနီးပါး ထိုင်စောင့်နေမည့်အစား ပီကင်းတက္ကသိုလ် ဝင်းကြီးအတွင်း အညောင်းပြေ အညာပြေ လေကောင်းလေသန့် ရှူရှိုက်ရန် ထွက်၍လမ်းလျှောက်ကြ၏။ အပြင်ဘက်ရောက်လျှင် ဖိုးဆင်အား “ဆရာဝန်ကို ဘယ်လိုနားချလိုက်လို့ တစ်နာရီအတွင်း အပြီးလုပ်ပေးမယ် ဖြစ်သွားရတာလဲ”ဟု မေးကြည့်ရာ သူက “ဆရာကြီးဟာ ပီကင်းတက္ကသိုလ်က ဖိတ်လို့ရောက်လာတဲ့ ဧည့်သည်တော်၊ ဟောပြောပွဲအတွက် ဆရာကြီးလာပါတယ်။ ဒီကနေ့ည စောစောပိုင်းမှာ တက္ကသိုလ် ဒုဥက္ကဋ္ဌ ထမင်းစားပွဲဖိတ်လို့ ဆရာကြီးနဲ့ ဇနီးတို့ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ဟိုကတန်းလာတယ်လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်”ဟု ဆို၏။ တရုတ်နိုင်ငံတွင် အစိုးရဧည့်သည်တော်၊ တက္ကသိုလ် ဧည့်သည်တော်တွေကို အရေးပေးသည်။ ကွန်မင်းမြို့ ပေါင်းကူးတံခါး မြီးရှည်ဆိုသည့် နေရာပေးသည်ကို ရှုပါလေ။

သာယာတိတ်ဆိတ် ချမ်းမြေ့စရာ ဝင်းကြီးအတွင်း စိမ်ပြေနပြေ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် အင်္ဂလိပ်လိုပြောကာ လျှောက်သွားနေခိုက် ပန်းရုံကြီးတစ်ရုံဘေးနား အရောက်တွင် ကျောင်းသူတစ်စု ဖြန်းခနဲရှေ့တွင် ပေါ်လာပါသည်။ ခေါင်းဆောင်နှင့်တူသူ အမျိုးသမီးကလေးက “ဆရာကြီးရှင့်၊ ဆရာကြီးပြောတဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားဟာ သမာရိုးကျ (traditional English) ဆန်တယ်။ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ ကျွန်မတို့ တိတ်တိတ်ခိုးနားထောင်လာတယ်”ဟု ဆိုကာ အတူတူလျှောက်သွားပြီး အင်္ဂလိပ်လို ကျွန်တော့်အကြောင်း မေးသည်။ ဖိုးဆင်ကလည်း ကြားမှ ကျွန်တော့်ဂုဏ်ကို ဝင်ချီးကျူးသည်။ အတန်ကြာမှ “good bye” သွားပါဦးမည်ဟု နှုတ်ဆက်ကာ လူချင်း ခွဲခွာသွားပါသည်။

ပီကင်းတက္ကသိုလ်တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပို့ချနေသူတို့သည် အမေရိကန်လူမျိုးတွေများပါ၏။ ဩစတြေးလျနှင့် နယူးဇီလန်မှ အမျိုးသမီးဆရာမ နှစ်ဦးစ သုံးဦးစတို့ ဧည့်ရိပ်သာ၌ တွေ့ရပါ၏။ အခြားအဆောင်များတွင်လည်း ဆရာ ဆရာမတွေ ရှိကြပေလိမ့်မည်။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတစ်ဦးမှ မမြင်မိပါ။ အထက်ပါ တရုတ်အမျိုးသမီးကလေးက ဆရာကြီး ပြောတာ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတွေပြောတဲ့ စကားဖြစ်တယ်။ (You speak the language spoken by English people)ဟု ဆိုလိုဟန် တူပါ၏။

လူစုကွဲသွားပြီးသည်နောက် ဖိုးဆင်က ကျွန်တော့်အား အက်(ဒ်)ဂျိုးစနိုး (Edgar Snow) ဂူသချိုင်းဆီသို့ ခေါ်သွားပါ၏။ ရေကန်တစ်ကန်အနီး ကုန်းမြင့်ကလေးပေါ်သို့ လမ်းမြှောင်ကလေးအတိုင်း ပေသုံးဆယ်ခန့် လျှောက်တက်သွားသည်။ ည ၁၀ နာရီထိုးခါနီးပြီမို့ မှောင်နေသော်လည်း ရေကန်ဘေးလမ်းမကြီးပေါ်မှ ဓာတ်မီးတိုင်က အလင်းရောင်ကြောင့် ကုန်းထိပ် မြေကွက်လပ်ပေါ်ရှိ ဂူသချိုင်းကို မြင်နိုင်၏။ ဂူသချိုင်းခြေရင်း ထောင့်မှန်စတုဂံ ကျောက်သလင်းပြားကြီးပေါ် အင်္ဂလိပ်လို -

ဟု စာတန်းထိုးထားပါသည်။

(တရုတ်လူမျိုးတို့၏ မိတ်ဆွေ အမေရိကန်အမျိုးသား အက်(ဒ်)ဂါးစနိုး ၁၉၀၅-၁၉၇၂ အား သတိတရ အထိမ်းအမှတ်)

စနိုးသည် ခေါင်းဆောင်ကြီး မော်ဒေဒုန်း (Mao Zedung)နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသည်။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒနှင့် လက်တွေ့ ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်နေပုံများကို နှစ်သက်သဖြင့် စေတနာရှေ့ထားကာ ကမ္ဘာအား ဖြန့်ဖြူးပေးခဲ့သည့် နာမည်ကျော် သတင်းစာဆရာကြီးတစ်ဦးဖြစ်သောကြောင့် ဆောင်ရွက်ချက်တွေ အတော်ကို တာသွားခဲ့သည်ဟူ၏။

ဆေးရုံသို့ ၁၀ နာရီ ၁၀ မိနစ်ပြန်ရောက်လာသည်။ ဆရာဝန်က သွားတုကလေး ခိုင်ခိုင်မာမာ ပြန်တပ်ထားသော သွားချပ်ကို ပြန်အပ်ပေးသည်။ ဉာဏ်ပူဇော်ခ ၅ ယွမ်သာ တောင်း၏။ အင်မတန်ကို လက်ရာလည်းမြောက်၊ ပညာအား၊ လူအားလည်းစိုက်၍ ၁နာရီအတွင်း အပြီးလုပ်ပေးသောကျေးဇူးကြောင့် ၁၀ ယွမ်ပေးလိုက်ပါသည်။ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ဒေါ်လာခန့်တန်ပါမည်။) ဟောင်ကောင်စင်္ကာပူတွင် အဖျင်းဆုံးသည့်ထက် ၂ ဆ, ၃ ဆ, ၄ ဆ ပေးရုံမက အနည်းဆုံး ၂ ဆ, ၃ ဆ အချိန်ကြာကြာပိုစောင့်ရမည်မှာ မှချပင်။

ကျွန်တော်က “နောင်နှစ်ခါ ပီကင်းလာဖို့ ကြိုထားတယ်။ လာဖြစ်ရင် ပလပ်စတစ် အံသွား ၄ ချောင်းပါတဲ့ သွားချပ်တစ်ချပ် လာလုပ်ခိုင်းဦးမယ်”ဟု ပြောသောအခါ “ကျွန်တော် နိုင်ငံခြား ရောက်ချင်ရောက်နေလိမ့်မယ်”ဟု သူက ပြန်ပြော၏။

ကျေးဇူးတင်ကြောင်းပြော၍ နှုတ်ဆက်ကာ ဧည့်ရိပ်သာသို့ ပြန်လာသည်။ လမ်းခုလတ်တွင် ဧည့်ရိပ်သာမှ အိမ်ပြန်လာသော ဦးစီနှင့်ဆုံ၏။ ၁၀ နာရီ မိနစ် ၄၀ တွင် ပြန်ရောက်လာ၏။

၂-၂-၁၂။ မေလ ၂၅ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့

မနေ့ ညနေစောင်း ကျောင်းမှအပြန် ယနေ့ထွက်မည့်ခရီး အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်အောင် စီစဉ်ပေးမယ်ဟု ကတိခံသွားသည့် ဦးဉာဏ်သည် ၈ နာရီမထိုးမီ ဧည့်ရိပ်သာသို့ ရောက်လာပါသည်။ ၈ နာရီကျော်ကျော် ဖိုးဆင်နှင့် ရွှေဘုန်းတို့ တက္ကစီ တစ်စီးဖြင့် ပေါက်လာ၏။

ဦးဉာဏ်က သူတို့နှစ်ယောက်ကို ဒရိုင်ဘာရှေ့တွင် “၉ နာရီ ဝင်းတံခါးဖွင့်မယ်။ လားမားကျောင်းတိုက်ဆီ ၉ နာရီ မထိုးခင် အရောက်သွားပါ။ ဖွင့်တဲ့အခါဝင်သွား။ တက္ကစီတွေဆိုက်တဲ့ နေရာမှာဆင်း။ ဆရာကြီးနဲ့ ဇနီးကို စနစ်တကျ လိုက်ပြ။ သံအမတ်ကြီးရုံးကို ၁၁ နာရီခွဲထက် နောက်မကျစေဘဲသွားပါ။ ၁၅ မိနစ်ပဲကြာမယ်။ ဟိုမှာ ၁၁ နာရီခွဲနဲ့ ၁၂ နာရီကြား အရောက်လာဖို့ ချိန်းထားတယ်။ ကိစ္စပြီးစီးတဲ့အခါ ဒေါ်အေးတို့က ၁၂ နာရီ၊ ၁၂ နာရီခွဲ အချိန်လာပါလို့ ဖိတ်ထားတယ်။ သံအမတ်ကြီးရုံးက ၁၂ နာရီ ပတ်ဝန်းကျင်သွားရင်ဖြစ်တယ်။ ၁၅ မိနစ်ကျော်ကျော်မှာ ရောက်သွားမယ်” ဟုပေးသော သင်ဉာဏ်များကို ကျောင်းသားနှစ်ယောက်က စာရွက်ပေါ် ရေးမှတ်ထားလိုက်သည်။ ဦးဉာဏ် စီမံခန့်ခွဲပုံ ပီရိထိမိ၏။ နောင်ကို ပီကင်းမှ သူနှင့်အတူ ခရီးထွက်ရန် ဦးမလေးမိတော့ပါ။

ကျွန်တော်တို့ တက္ကစီသည် လားမားကျောင်းတိုက်ကြီးသို့ ၉ နာရီ မထိုးမီကလေး ရောက်သွားသည်။ ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည် ကားကြီးများလည်း တစ်စီးပြီးတစ်စီးရောက်လာပြီး အဝင်ဝန်း တန်းစီနေကြသည်။ ၉ နာရီထိုး၍ ဝင်းတံခါး ဖွင့်လျှင် ဖွင့်လိုက်ချင်း ကျွန်တော်တို့ဝင်သွားပြီး သတ်မှတ်ထားသည့်နေရာတွင် တက္ကစီပေါ်မှဆင်းကြသည်။ ကျောင်းတိုက်ကြီးဝင်းအတွင်း များလှစွာသော မြင်ကွင်း မြင်ကွက်တို့အနက် ကြားသိမြင်ရသော အချက်အချို့တို့ကိုသာ ရွေးချယ်ကာ တင်ပြလိုပါသည်။

ပီကင်းမြို့ အရှေ့မြောက်ထောင့်ရှိ သင့်မြတ် ငြိမ်းချမ်း လားမားကျောင်း သင်္ခမ်းတိုက် (Lamasery of Harmony and Peace)ကို အချိန်ရသမျှ လေ့လာသုံးသပ်ရာဝယ် မြောက်နှင့်တောင် ဝင်ရိုးပမာတန်းနေသော ကြော့ရှင်းလှပသည့် မုခ်ဝသုံးဝနှင့် ခန်းမဆောင်ကြီး ငါးဆောင်ရှိ ကျောင်းတိုက်ကြီးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ပရဝုဏ်အဝန်းကြီးကား စတုရန်းမီတာ ၆၆,၄၄၀ ဧရိယာ ကျယ်သည်ဟူ၏။ ဤကျောင်းတိုက်ကြီးသည် မူလက ကန်ရှိ (Kanxi) ဘုရင်ကြီးက ရင်သွေးတော် အိမ်ရှေ့မင်းသား ယင်းဇင် (Yin Zaen) အိမ်ဖြူတော်အဖြစ် ခရစ်နှစ် ၁၆၉၄ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက် ပေးတော်မူသည်။

သားတော်က ၁၇၂၇ ခုနှစ်၌ ခမည်းတော် အရိုက်အရာခံယူပြီးသည့်နောက် တစ်ဝက်ကို ဤဒေသသို့ကြွလာသ သည့်အခါ တည်းခိုတော်မူရန်ထား၊ တစ်ဝက်ကို လားမားဘုန်းတော်ကြီးများ ဒေသနာတော်ကို ရွတ်ဆိုရန် လှူဒါန်းတော်

မူ၏။ ၁၇၂၅ ခုတွင် တည်းခိုဆောင်တွေ မီးလောင်ကျွမ်းသွားပါသည်။ ကျန်နေသာ လားမားဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ အဆောင်ပိုင်းကို သင့်မျှ ငြိမ်းချမ်း ကျောင်းသင်္ခမ်းတိုက်ဟူ၍ သမုတ်တော်မူစေသည်။

ကျောင်းသင်္ခမ်းကြီးကို တောင်ဘက်စွန်ဆုံး တံခါးပေါက်မှဝင်လာရာ နံရံများပေါ်တွင် ပန်းပုံများဖြင့် ထုလုပ်ထားသည့် တံတိုင်းနှစ်ခုနှင့် အမှတ်တရ မုခ်ဝတစ်ဝကို မြင်ရ၏။ မြောက်ဘက်တူရူသို့ တံခါးပေါက်မှ ကျောက်ပြားခင်းလမ်းပေါ် လျှောက်လာသောအခါ အဆောက်အအုံများကြားရှိ ထင်းရှူးပင်တွေ ပိုင်းရံစိုက်ထားသော ထောင့်မှန်စတုဂံအကွက်ထဲသို့ ရောက်လာ၏။ ထိုမှတံခါးပေါက်ကို ဖြတ်ကျော်လာပြန်ရာ ဒုတိယအကွက်ထဲ ဝင်လာမိ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းများ၌ မြင်နေကျ စည်ကြီး ခေါင်းလောင်း မျှော်စင်တို့ကို တွေ့ရပါ၏။ အဆိုပါ အကွက်မြောက်ပိုင်း၌ သင့်မျှ ငြိမ်းချမ်းခေါ် တံခါးကြီးရှိသည်။ တံခါးပေါက်မှထွက်လာလျှင် ဒေဝရာဇာ အဆောင်ကြီးအတွင်း ခြေနှင်းမိသည်။ ဤအဆောင်ကြီး ဗဟိုနေရာတွင် အရိမေတ္တယျ မြတ်စွာဘုရား ရုပ်တုတော်ကြီးနှင့် ဘေးပတ်လည်၌ စတုမဟာရာဇာ နတ်မင်းကြီးလေးပါးရုပ်လုံးကြီးများရှိ၏။

ဤအဆောင်ကြီး အနောက်ဘက်တွင် ဟန် (တရုတ်)၊ မန်ချူး၊ မွန်ဂိုးလီယားနှင့် တိဗက်ဘာသာများဖြင့် ရေးထိုးထားသော ကျောက်စာတိုင်ကြီးကိုတွေ့မြင်ရသည်။ မဖတ်တတ်၍ ဘာမှန်းမသိပါ။ ပုဂံပြည်၌ ၁၂ ရာစုတွင် ထိုးသော ပျူ၊ ပါဠိ၊ မွန်၊ မြန်မာ လေးဘာသာထိုး ရာဇကုမရကျောက်စာကို ပြေးမြင်မိပါတော့သည်။

ထိုမှ လမ်းမြှောင်ကလေးအတိုင်း ဆက်သွားသည်။ လားမားကျောင်းသင်္ခမ်း၌ အကြီးဆုံးဖြစ်သော သင့်မျှ ငြိမ်းချမ်းခန်းမဆောင်သို့ ရောက်သွားသည်။ အလယ်၌ သင်ပုတ်ပလ္လင်ရှိသည်။ ခေတ်သုံးခေတ်မှ သကျမုနိ၊ ကသူဖနှင့် အရိမေတ္တယျ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ပစ္စည်းများကပ်လှူရန် ဖြစ်ပါ၏။ ကသူဖသည် ပထမ သင်္ဂါယနာ တင်ပွဲကြီးတွင် သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သူ မဟာကဿဖရဟန္တာအရှင်မြတ်ဟူလို။ မျက်နှာကြက်များ၌ ရုပ်ပုံများ ဆေးရောင်စုံ ခြယ်လှယ်ထားသည်။ နံရံများပေါ် အသေမဲ့သူများ (Luhan-the immortals) ဆယ့်ရှစ်ဦးတို့ ရုပ်ပုံများ ရေးဆွဲထားသည်။ ထောင့်တစ်ထောင့်၌ အရိမေတ္တယျ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဘွဲ့အမည်မသိ ဘုရားတစ်ဆူ ဖူးမြော်ရသည်။

ပစ္စမအကွက်တွင် အဝင်ဝတွင် "ထာဝရ ကောင်းချီးမင်္ဂလာခန်းမဆောင်ကြီး" (The Hall of Eternal Blessings) ရှိသည်။ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဒေဝရာဇာခန်းမကြီးနှင့် အကျယ်ဝန်းချင်း ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်သော ဟူ၏။ ဤခန်းမကြီးနှင့် ကပ်လျက် မြောက်ဘက်၌ရှိသည့် မေ့စကြာခန်းမကြီးထဲ အဝါရောင် တိဗက် ဗုဒ္ဓဘာသာဂိုဏ်း (The Yellow Sect of Tibetan Buddhism) ကို တည်ထောင်သူ စွန်ခေ (Tsong-kha-pa) ခေါ် ဘုန်းတော်ကြီး၏ ဉာဏ်တော် ၁၅ မိတာရှိသော ကြေးဝါရုပ်တုတော်ကြီးကို မြင်ရ၏။ ဤရုပ်တုတော်ကြီးနောက်၌ တောင်ကုန်းပေါ်တွင် ရပ်နေကြသည့် စန္ဒကူးနံ့သာ သားဖြင့် ပြီးသည့် ပန်းပုရုပ်လုံးကြွပေါင်း ၅၀၀ တို့ကား အထက်ဖော်ပြပါ အသေမဲ့သူများဟု သိရပါ၏။

နောက်ဆုံးရောက်လာသော အဆောက်အအုံကြီးကား လားမားကျောင်းသင်္ခမ်းတွင် အမြင့်ဆုံး သုံးထပ်ဆောင် ခန်းမကြီးပင်။ အနမတဂုဿဆောင် (The Hall of Infinite Happiness) ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကြီး ဆောင် (The Hall of the Great Buddha) ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်တွင်ပါသည်။ ဘေးနှစ်ဖက်နှစ်ချက်တွင် နှစ်ထပ် ပြဿာဒ်တစ်ဆောင်စီ ရံထားသည်။ တစ်ဆောင်က ထာဝရကျန်းမာခြင်း (The Eternal Health Pavilion)၊ တစ်ဆောင်က ထာဝရငြိမ်းအေးခြင်း (The Eternal Peace) ဟူ၍ အသီးသီးခေါ်ပါ၏။

ခန်းမကြီးအလယ်ခေါင်တွင် လုံးချင်းစန္ဒကူးနံ့သာပင်စည်မှထုလုပ်ထားသည့် မတ်ရပ် တထဂထာရုပ်တုတော်ကြီး စံပယ်နေတော်မူ၏။ ဉာဏ်တော် ၂၆ မိတာ အနက် ၈ မိတာက မြေညီထပ်၌၊ ကျန် ၁၈ မိတာက ပထမ၊ ဒုတိယနှင့် တတိယထပ်များ၌ရှိသည်။ ရုပ်တုတော်ကြီးကို ဤခန်းမကြီးထဲ တည်ထားကိုးကွယ်စ ကနဦးက မိတာ ၁,၈၀၀ ရှည်လျားသည့် ဖဲသင်္ကန်းရံထားပေးသည်ဟု သိရပါ၏။

ကြည့်မကုန် ရှုမဝသည့် ကျောင်းသင်္ခမ်းကြီးမှ မခွဲချင် မခွာရက်နှင့် ထွက်ခွာလာရသည်။ ကျောင်းတိုက်ကြီး ဝင်းထဲ ဝင်ခ လက်မှတ်လေးစောင်ကို အမှတ်တရသိမ်းဆည်းထားရန် ဖိုးဆင်ဆီကတောင်းယူပြီး မြန်မာသံရုံးသို့ ၁၁ နာရီ ကျော်ကျော်ခန့်သွားရာ ၁၁ နာရီ မိနစ် ၂၀ တွင် ရောက်ပါ၏။ ကောင်စီလာ ဦးသိန်းလွင်က မသန်းမြ တောင်းထားသော ထောက်ခံစာကို ပေးပါသည်။

သံအမတ်ကြီးက ရုံးနှင့် တစ်ဝင်းတည်း မလှမ်းမကမ်းရှိ နေအိမ်သို့ဖိတ်ခေါ်ပြီး ကာဖီ၊ ဘီစကွတ်၊ ကွတ်ကီမုန့် များဖြင့် ဧည့်ခံသည်။ မြန်မာပြည်မှ မကြာသေးမီက ရောက်လာသော ဇနီးသည်နှင့် မသန်းမြတို့မှာ မော်လမြိုင်သူတွေ

ဖြစ်၍ စကားလက်ဆုံကျနေကြပါသည်။ အီကြာကွေ့၊ အခြား တရုတ်အစားအစာနှင့် ကျွန်တော်တို့ ဆက်လက်ခရီး ထွက်မည့် ခရီးစဉ်အကြောင်းတွေကို ပြောကြားဆွေးနွေးကြသည်။

နိုင်ငံခြား၌ စိတ်တူကိုယ်မျှ အပေးအယူတည့်သည့် မြန်မာအချင်းချင်းတွေ့ဆုံကြပြီး စကားပြောရသည်မှာ အရသာရှိလှပါ၏။ သို့သော် ကြာကြာနေ၍လည်း မဖြစ်၊ သံအမတ်ကြီးတို့ကလည်း ထမင်းစားချိန်ရောက်၊ ကျွန်တော်တို့ ကလည်း ချိန်းထားသည်ရှိလို့မို့ ဒေါ်အေးတို့အိမ်သွားရန် ပြင်ဆင်၏။ သံအမတ်ကြီးနှင့် ဇနီးတို့က မြန်မာပီပီ နေလယ်စာ စားသွားရန် ခေါ်ပါ၏။ နေ့လည်စာအတွက် ဖိတ်ထားကြောင်း ပြောပြကာ နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာလာကြသည်။

ဒေါ်အေးတို့အိမ်သို့ ၁၂ နာရီ မိနစ် ၂၀ ၌ ရောက်သွားပါ၏။ ဦးညွှန်ပြောသည့်အတိုင်း ၁၅ မိနစ်၊ မိနစ် ၂၀ သာ ကြာသည်။ ဒေါ်အေး ခင်ပွန်း ဦးစုကုန်း၊ သားနှင့် ဇနီး အထပ် ၂၀ ခန့်ဖြင့်သည့် တိုက်ကြီးရှိ ၁၄ ထပ် အခန်းများတွင် အိုးအိမ်တည်ထောင်လျက် ရှိကြသည်။ တိုက်နှင့် မနီးမဝေး၌ ယာဉ်များဆိုက်ထားရန် အကွက်တွင် ဒေါ်အေး၏သား လျူယီဖန် (Liu Yi Feng)က လာကြိုနှင့်နေသည်။ ဓာတ်လှေကားဖြင့် တက်သွားနေခိုက် “လျှပ်စစ်ဓာတ်အား မတော်လို့ ပျက်သွားရင် ဘယ်နယ်လုပ်မလဲ”ဟု မေးကြည့်ရာ လျူယီဖန်က “ဒီအဆောက်အဦး တစ်ပြိုင်လုံးအတွက် စက် ၄ လုံး ရှိပါတယ်။ တစ်လုံးပျက်ရင် တစ်လုံးနဲ့ တက်ဆင်းနိုင်ပါတယ်”ဟု ပြောပါ၏။

နေအိမ်အခန်းဆောင်ထဲသို့ မသန်းမြ၊ ဖိုးဆင်၊ ရွှေဘုန်း၊ ကျွန်တော်နှင့် တက္ကစီဒရိုင်ဘာတို့ ဝင်သွားသည်။ ဒေါ်အေးနှင့် ဦးစုကုန်း၊ ဒေါ်ခိုင်သဇင်နှင့် ခင်ပွန်းတို့ကို တွေ့ရ၏။ ဒေါ်အေးချေးမ အလုပ်ဆင်းနေရ၍ မတွေ့ရပါ။ ရှေးဟောင်းနောင်းဖြစ် မော်လမြိုင်မြို့အကြောင်း စသည်တို့ကို မြန်မာ့ရေရှက်ရေ စားမြို့ပြန်ကာ ပြောကြသည်။

ဒေါ်အေးကား ကျွေးမွေးရာ၌ ရက်ရောလွန်းလှပါ၏။ မြန်မာဧည့်သည်တွေပါသည်မို့ မြန်မာစာ တစ်မည် နှစ်မည်၊ အိန္ဒိယစာ တစ်မျိုး နှစ်မျိုး၊ တရုတ်စာ ခြောက်ပွဲ တစ်မည်ပြီး တစ်မည်၊ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး၊ တစ်ပွဲပြီး တစ်ပွဲ ကျွေးပါသည်။ ဘီယာ၊ အချိုရည်လည်း ကြိုက်ရာသောက်ရပါသည်။ စားသောက်ပြီးနောက် ပန်းသီး၊ လိမ္မော်သီးများ ရှေ့သို့ ရောက်လာပြန်သည်။ ဧည့်ဝတ်ကျေလှပါသည်။ ဧည့်သည်စောင်သည်အား ဧည့်ခံရာ၌ လိုက်လျောညီထွေ ပြောဆို ဆွေးနွေး၍ စိတ်အာဟာရ ဖြည့်တင်းခြင်း၊ နှစ်သက်နိုးရာရာ အစားအစာကျွေးမွေး၍ ကိုယ်အာဟာရပြည့်စေခြင်း အင်္ဂါရပ် နှစ်ပါးနှင့် ညီညွတ်ပါပေ၏။

စားသောက်ပြီး ခြေဆန့်လက်ဆန့်ဆိုသလို အခန်းဆောင် အပြင်ဘက်ဝန်တာသို့ထွက်ကာ ပီကင်းမြို့ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို မျက်စိတစ်ဆုံး မျှော်မှန်းလှမ်း၍ သုံးသပ်ပါသည်။ ရုပ်ပိုင်း၌ မတွေးခံအောင် ပြောင်မြောက် ထွန်းကားနေသော ပီကင်းမြို့ကြီးကို တဖြူးဖြူးတိုက်နေသောလေကို ရှူရှိုက်ရင်း အံ့ဩနေရာက ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး အတွင်း ဂျာမနီပြည်မှ မြို့ကြီးအမြောက်အမြား ပြာကျသွားရာမှ ၁၀ နှစ် ၁၅ နှစ်တွင် ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် ပြန်ပေါ်သည့် မြို့ကြီးပြကြီးအချို့ကို တွေးမိ၏။ တရုတ်နှင့် ဂျာမန်တို့ “လိုလျှင်ကြံဆ နည်းလမ်းရ၊ ရသည့်နည်းလမ်း ဖြစ်စတမ်း”သော ဟူသော ဉာဏ်၊ ဝီရိယ၊ ဇွဲသတ္တိတို့၏ ကျေးဇူးကြောင့် ဤသို့ တိုးတက်လာရသည်ဟု ယူဆမိ၏။

၃ နာရီအချိန် ဧည့်ခိုပ်သာသို့ပြန်ရန် မြန်မာပြည်ဇာတိ ပဝတ္တိ တရုတ်ပြည် အငြိမ်းစား မိဘများနှင့် သား အင်ဂျင်နီယာတို့အား ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားနှုတ်ဆက်ကာ ဓာတ်လှေကားဖြင့် ဆင်းလာသည်။ သားအဖ နှစ်ယောက်က ကားရှိရာ လိုက်ပို့ပါသည်။

ထိုနေ့ ညစာ မစားနိုင်ပါ။ အပြန်တွင် ဆိုင်တစ်ဆိုင်မှ ဝယ်လာသော နို့မှုန့်၊ ကာဖီမှုန့်၊ တစ်နေ့ညက ခင်ခင်တင့် ပေးခဲ့သော သကြားလေးထောင့်တုံးကလေးများဖြင့် ကာဖီ ဖျော်သောက်၊ ရေမိုးချိုး၊ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်၊ မောမောနှင့် စောစော အိပ်ရာဝင်ကြသည်။

တော်ရုံနှင့် အိပ်၍မရ၊ မော်လမြိုင်တွင် နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော်ကျော်နေပြီး ပီကင်း၌သွားပြီး အခြေချနေသော ဦးစုကုန်းနှင့် ဒေါ်အေးအေးတို့အား ဘီလပ်တွင် အနှစ် ၄၀ ကျော်ကျော်နေပြီး မော်လမြိုင် အခြေချနေသော ကျွန်တော်တို့ ဇနီးမောင်နှံက မမျှော်လင့်ဘဲနှင့် ယခုလို ဆုံစည်းရသည်မှာ အံ့ဩစရာပင်ဟု ထင်မှတ်ရာမှ ကမ္ဘာပီပီကော အစိန္တိ ယော- ကံ၏အကျိုးကို မကြံစည်အပ် ဟူသော အစိန္တိယျ ၄ ပါး တစ်ပါးအပါအဝင် ကျမ်းဂန်လာစကားကို သတိရမိ၍ အိပ်ပျော်သွားပါသည်။

နှုတ်ဆက်ပွဲတွေနှင့် ပျော်စရာ၊ ကြေကွဲစရာနေပါ။ နံနက်စာ ခါတိုင်းလို စားပြီး အဆောင်ဘေးနား ကန်ပေါင်ရိုးပေါ်၌ ငါးမျှားနေသူတို့ကို ခပ်လှမ်းလှမ်းထိုင်ခုံမှ အမှတ်မထင် ကြည့်နေခိုက် မနီးမဝေး ခုံတန်းလျားပေါ်ဝယ် ဓာတ်ဘူးကြီးထဲမှ ရေခဲခဲကြမ်းကို သောက်လိုက်၊ စာအုပ်ဖတ်လိုက် လုပ်နေသည့် ကျွန်တော်တို့ အခန်းဆောင်နီးနားချင်း နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ ပါမောက္ခ အမေရိကန် အမျိုးသားကြီးကို သတိမူမိ၏။ ထိုခဏ မသန်းမြက သူ့အနားဖြတ်လျှောက်သွားစဉ် ထိုင်ပါဦးဟု မသန်းမြကို ဖိတ်ခေါ်၏။ “ကျွန်မ အနောက်အယုတ် မဖြစ်စေချင်ပါဘူး”ဟု ပြောသော်လည်း “ထိုင်ပါ၊ ထိုင်ပါ”ဟု အထပ်ထပ်ဆိုသဖြင့် အနား၌ ထိုင်လိုက်ရသည်။

ပါမောက္ခက သူ့သားကျောင်းပိတ်သဖြင့် သူ့ထံအလည်လာကြောင်းပြောပြရာ မသန်းမြက တမြန်မနေ့က လူငယ်တစ်ယောက်နှင့် အမျိုးသမီးကလေးတစ်ဦး ထမင်းစားခန်းထဲ နေ့လည်စာ စားနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပါမောက္ခ သား ဖြစ်ပါလိမ့်မည်ဟု ပြန်ပြောလျှင် သူက “ဟုတ်ပါတယ်။ အဲဒီအမျိုးသမီးကလေးဟာ ကျွန်တော့် တပည့်မကလေးပဲ။ မကြာခင်ကပဲ သူနဲ့ တရားဝင်လက်ထပ်လိုက်ပါတယ်။ နှစ်စေ့လို့ အမေရိကန်ပြည် ပြန်သွားတဲ့အခါ သူ့ကိုပါ ခေါ်သွားမယ်” ဟု ဆိုပါသည်။ ဤစကားများကို နားစွန့်နားဖျား ကြားလိုက်ရသည်။ ပါမောက္ခကြီးသည် ဤကဲ့သို့ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကို သူစိမ်းအား အန်ထုတ်လိုက်သည်မှာ သူ့အခန်းထဲ အမျိုးသမီးကလေးနှင့် အတူနေ၊ အပြင်သို့ အတူထွက်သည်များကို တွေ့မြင်နေသော အခန်းနီးနားချင်းများ သင်္ကာယန ကင်းရှင်းစေရန် ဖြစ်ဟန်တူပါ၏။

နေ့လည်စာ မစားဘဲ ၁၁ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသို့သွားသည်။ လမ်းခုလတ်၌ ဦးဉာဏ် အကြိုလွတ်လိုက်သော ဘိုင်စကယ်စီးလာသည့် မြသီတာနှင့်တွေ့၏။ ကျွန်တော်တို့အား ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတို့ စားသောက်ရာ ခန်းမဆောင်ကြီးဆီသို့ ခေါ်သွား၏။ ဆရာ၊ ဆရာမ၊ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား ၁၈ ယောက်ခန့် ရောက်နှင့်နေကြပေပြီ။

“ဆရာတို့ ပီကင်းနဲ့မခွဲခွာသွားခင် ဒေါ်ခိုင်သဇင် အပါအဝင် မြန်မာစာပေဌာနမှ ဆရာနဲ့တပည့်တွေ အားလုံးတို့ကို နှုတ်ဆက်တဲ့အနေနဲ့ နေ့လည်စာ စားပွဲတည်ခင်း ဧည့်ခံကျွေးမွေးလိုပါတယ်။ စီစဉ်ပေးပါလား”ဟု လေးငါးရက်လောက်ကပြောရာ ဦးဉာဏ်က “စိတ်ချပါဆရာကြီး။ အစားအသောက်လည်း ထိပ်တန်း၊ ဈေးလည်း ချိုချိုနဲ့ ရအောင် ကျွန်တော်စီစဉ်ပေးပါမယ်”ဟု ဝန်ခံပြီး လုပ်ပေးသည့် နေ့လည်စာစားပွဲ ဖြစ်ပါ၏။

ဒေါ်ခိုင်သဇင်နှင့် ဆရာမ မခင်ခင်တင့်၊ ဆရာကလေးဖိုးဆင် အပါအဝင် ကျောင်းသူကျောင်းသားတို့က မသန်းမြနှင့် တစ်စားပွဲ၊ ဆရာတစ်သိုက်နှင့် ကျွန်တော်က တစ်စားပွဲ စားကြပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ဝိုင်း၌ အရက်ပါ၍ လည်းကောင်း၊ လွတ်လွတ်လပ်လပ်ပြောနိုင်ရန်လည်းကောင်း၊ ထိုအကြောင်းနှစ်ကြောင်းကြောင့် ဤကဲ့သို့ နေရာချထား ပေးပါ၏။ အပြတ်အကြော်၊ အကျစ်၊ အပေါင်း၊ အကင်စသည့် ဟင်းရှစ်မည်အပြင် အဖျော်ယမကာအမျိုးမျိုးတို့ကို ပျော်ပျော်ပါးပါး စကားတဖောင်ဖောင်နှင့် စားသောက်ကြပါသည်။ များလွန်း၍ စားမကုန်သည့် ဟင်းထမင်းကို ပလပ်စတစ် တစ်အိတ်စီနှင့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတို့အား ညစာအတွက် ပေးလိုက်ပါသည်။

ဦးဉာဏ်နှင့် ဦးစီတို့က ဟာသနောက ကျေးဇူးတင်စကား ထပြောကြသည်။ နှစ်ဦးစလုံးတို့က ကျွန်တော့်သတင်း ကြားရသည်မှာ ကြာပါပြီ။ ခုမှတွေ့ရလို့ အားရနှစ်ထောင်း ဖြစ်ရသည်။ ဂုဏ်လည်းယူမိသည်။ နောင်လည်းလာပါဦး။ ပြောဟောပါဦး။ နေ့လည်စာ စေတနာရှေ့ထားပြီး ကျေးသည်ကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်းနှင့် နောင်လည်း ကျေးနိုင်ပါစေဦး စသည့်အချက်တို့ကို မူတည်ပြီး အာဝဇ္ဇန်းရွှင်ရွှင် စခန်းသွားကြပါသည်။

ကျွန်တော်က “ကျွန်တော့်ကို ဖိတ်ခေါ်တဲ့ ပီကင်းတက္ကသိုလ်ကို အတိုင်းထက်အလွန် ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ဖိတ်ရကျိုးနပ်မှ နပ်လေမလားလို့ စိတ်ပူမိပါတယ်။ (နပ်ပါတယ်၊ နပ်ပါတယ်ဟု အော်ကြသည်။) မြန်မာဘာသာ စာပေ ယဉ်ကျေးမှုတွေမှာ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေနဲ့ တွေ့ရ၊ ဆွေးနွေးရလို့ ဝမ်းမြောက်ပါတယ်။ အခု မြန်မာမှုတွေကို အားသွန် ခွန်စိုက် ကြိုးစားဆောင်ရွက်နေတာမြင်ရလို့ အားရမိပါတယ်။ ပြုစုနေတဲ့ မြန်မာ-တရုတ် အဘိဓာန်ကြီး မကြာခင် ပြီးမြောက်ပါစေလို့ ဆုတောင်းပါတယ်။ ခုလို နေ့လည်စာ ကျွေးတာကတော့ ဆရာနဲ့ဇနီး ပီကင်းမှာရှိနေတုန်း မြန်မာဘာသာ စာပေ ဌာနခွဲမှူး ဦးဉာဏ်နဲ့ ဆရာများအစ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေအထိ ကူညီစောင့်ရှောက်ခဲ့တာကို ကျေးဇူးဆပ်တာလည်း ဖြစ်၊ နှုတ်ဆက်ပွဲလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် နောက်နှစ်ခါလာပါဦးမယ်”ဟုပြောရာ “လာပါဦး၊ လာပါဦး”ဟူသော အော်သံ တစ်ခန်းလုံး ပွဲတင်ထပ်သွားပါသည်။

ဒေါ်ခိုင်သဇင်က သူ့ကားနှင့် ဧည့်ရိပ်သာသို့ လိုက်ပို့ပါသည်။ ခေတ္တအနားယူပြီး နာရီပြန် ၃ ချက်၌ ကျောင်းသို့ ကျွန်တော်တို့ သွားကြပြန်၏။ ၃ နာရီ မိနစ် ၂၀ တွင် ပြောဟောပွဲစ၏။ ယခင်က မပြီးပြတ်ခဲ့သော ရှင်ပြုပွဲကို

အပြီးသတ်ကာ နားထွင်းမင်္ဂလာအကြောင်းနှင့် နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါသည်။ ၄ နာရီခွဲ ပြီးဆုံးသွားသော်လည်း ဧည့်ရိပ်သာ ပြန်၍မရသေးပါ။

၅ နာရီထိုးသောအခါ ကျွန်တော်နှင့် မသန်းမြတို့အား ကျောင်းအောက်ထပ်ရှိ စာပေပို့ချသည့် အခန်းကြီးဆီသို့ ဦးဉာဏ် ခေါ်သွားပါသည်။ အခန်းထဲတွင် ဆရာတွေနှင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ ရောက်နေကြပြီး ခဏကြာသော် ဌာနမှူးကြီး ပါမောက္ခ ချင်ဂျီယာဟိုး ဝင်လာ၏။ ကျွန်တော်တို့အား လက်ဖက်ရည်ပွဲနှင့် နှုတ်ဆက်ရန် စီစဉ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အခန်းနံရံများနှင့် ယှဉ်ကာ စီတန်းထားသော စားပွဲရည်ကြီးများ၌ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ကုလားထိုင်များဖြင့် ထိုင်ကြသည်။ ထိုစားပွဲများအနက် စားပွဲတစ်လုံးပေါ်တွင် “အာယု” ကိတ်မုန့်ကြီး နှစ်လုံး၊ တရုတ်မုန့်မျိုးစုံအပြင် သစ်သီး အမျိုးစုံတို့ကို တင်ထားသည်။ ဦးဉာဏ်က သက်ရာကျော်ရည် အာယုကိတ်မုန့်ကြီးများကိုလှီးပြီး ကျွန်တော်တို့အားလုံးကို ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ပန်းကန်ပြားနှင့် ထည့်ပေး၏။ ပြီးနောက် ကျောင်းသူကျောင်းသားအချို့ တရုတ်မုန့်နှင့် သစ်သီးများ၊ အချို့က ရေခဲခဲကြမ်းလိုက်ပေးသည်။ တစ်ခန်းလုံး ငြိမ်သက်နေပါ၏။

စားသောက်ပြီးသည့်အခါ ဦးဉာဏ်နှင့် ဆရာများက ဧည့်သည်များနှင့် တွေ့ကြုံဆုံကွဲ ဖြစ်ရတော့မည်မို့ ဝမ်းနည်းကြောင်း၊ ခလုတ်မထိ ဆူးမငြိဘဲ လိုရာသွားရောက်နိုင်ပြီး မြန်မာပြည်သို့ ချောချောမောမော ပြန်ရောက်ပါစေဟု ဆုတောင်းကြောင်းပြော၏။ ထို့နောက် တပည့်တွေက တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ဆရာတွေ၏ ခြေရာလိုက်နင်း နိုင်သမျှ နင်းကာပြောကြပါ၏။ ပါမောက္ခအား အနား၌ထိုင်နေသော မပြောရသေးသူ၊ (သို့မဟုတ် ပြောပြီးသူ) တစ်ဦးက တရုတ်လိုပြန်ပြောနေပါသည်။ နောက်ဆုံး၌ ပါမောက္ခက ကျွန်တော်ကျောင်းမှာ လာဟောပြောတာ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း၊ နောင်ကိုလည်း ဇနီးမောင်နှံတို့ အခွင့်ကြံ့လျှင် လာကြပါဦး။ ရှေ့ဆက်သွားမည့် မြို့တွေမှာလည်း ပီကင်းမှာကဲ့သို့ ပျော်လည်းပျော်၊ နေရာတကာလည်း အဆင်ပြေပါစေဟု ဆုတောင်းကြောင်း စသည်များကို တရုတ်လို ပြောသည်။ နွဲ့ကလျာနှင့် မြသီတာတို့က တစ်ယောက်တစ်လှည့်စီ မြန်မာလို ပြန်ဆိုပေးသည်။

ကျွန်တော်က “ကျွန်တော်နဲ့ ဇနီးတို့ကို လက်ဖက်ရည်ပွဲနဲ့ နှုတ်ဆက်ဂုဏ်ပြုတာကို ကျေးဇူးအထူးတင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နဲ့ ပထမဦးဆုံးတွေ့တဲ့ မေလ ၁၅ ရက်နေ့က ပေးတဲ့အမှတ်တရလက်ဆောင်ကို ကျွန်တော် တယုတယ အသက်ထက်ဆုံး သိမ်းထားပါမယ်။ ပီကင်းတက္ကသိုလ်ကျေးဇူးကြောင့် မြန်မာဘာသာ စာပေဌာနခွဲမှ ဆရာနဲ့ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေကို ဆုံစည်းရပါတယ်။ သူတို့ကြားထဲ နေရတာ မြန်မာပြည်ရောက်နေသလိုပဲ စိတ်ထဲထင်မိပါတယ်။ ပျော်လည်း ပျော်၊ အကျိုးလည်း ဖြစ်ထွန်းပါတယ်။ မကြာခင် ခွဲသွားရမှာမို့ စိတ်အတော့ကို ထိခိုက်နေပါတယ်။ မကြာခင် ပြန်လည်ဆုံစည်းကြအောင် ကြိုးစားပါမယ်။ ပါမောက္ခနဲ့တကွ ဆရာနဲ့တပည့်တွေ ပေးတဲ့ဆုနဲ့ ပြည့်စုံပါစေ”ဟု နိဂုံးချုပ် လိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော်စကားကို ဦးဉာဏ်က ပါမောက္ခအား တရုတ်လိုပြန်ပြီး ပြောပြပါသည်။

ပြီးဆုံးသွားပြီ။ ပစ္စည်းလက်ဆောင်အချို့နှင့် ဓာတ်ပုံများထည့်စရာ အယ်(လ်)ဘန် (Album)ကြီးတစ်အုပ် ပေးသည်။ အဖုံးအထဲဘက်တွင် “ဆရာကြီး ဒေါက်တာလှဘေနှင့် ဇနီး ဒေါ်သန်းမြအတွက် အမှတ်တရလက်ဆောင်၊ ပီကင်းတက္ကသိုလ် အရှေ့တိုင်းဘာသာစကားနှင့် စာပေဌာန၊ မြန်မာဘာသာရပ် ဆရာနှင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ၊ ၂၆-၅-၁၉၈၉” ဟု ကမည်းထိုးထား၏။ ပြီးနောက် ကျောင်းရှေ့၌ စုပြီး ဓာတ်ပုံရိုက်သည်။ ဧည့်ရိပ်သာသို့ ဦးဉာဏ်နှင့် ဦးထွန်းလင်းတို့ လိုက်လာကြ၏။ “မနက်ဖြန် ခုနစ်နာရီခွဲ မဟာတံတိုင်းကြီး (The Great Wall)ဆီ လိုက်ပို့ပေးမယ်။ နောက်တစ်ရက် တနင်္ဂနွေနေ့မှာ ဈေးဝယ်ဖို့ ကုန်စုံဆိုင်ကြီးတွေဆီ ခေါ်သွားပေးမယ်”ဟု ဦးဉာဏ်ကပြောဆိုပြီး နှုတ်ဆက် ထွက်ခွာသွားပါသည်။

၂-၂-၁၄ မေ ၂၇၊ စနေနေ့

မနေ့ညက မဟာတံတိုင်းကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို စာအုပ်တစ်အုပ်ထဲမှ လှေ့လာပါသည်။ ရရှိသည့် အဓိကအချက်တွေကို အကျဉ်းချုံး အစီရင်ခံပြီး မဟာတံတိုင်းကြီးသွား ခရီးစဉ်ကို တင်ပြပါမည်။

ဤတံတိုင်းကြီးကို တရုတ်နိုင်ငံတွင် “လိ တစ်သောင်း တံတိုင်း” (Ten Thousand Li Wall)ဟု တွင်ပါ၏။ တစ်လီသည် မိုင် ရှစ်ပုံ သုံးပုံနှင့် ညီမျှသည်ဖြစ်၍ မိုင် ၃,၇၅၀ သို့မဟုတ် ကီလိုမီတာ ၆၀၀၀ ရှည်လျားပါသည်။ ရန်ကုန် မန္တလေး မီးရထားလမ်း အလျားထက် ရှစ်ဆကျော် ကိုးဆန်းပါး ရှည်ပါ၏။ အရှေ့ဘက် ရှန်ဟိုင်းဂုအန် (Shanghai) တောင်ကြားလမ်းမှ အနောက်ဘက် ဂျီယာ ယုဂုအန် (Jiayuguan) တောင်ကြားလမ်းအထိ တည်ရှိနေ၏။

မူလက ပဒေသရာဇ်မင်းငယ်တို့သည် ဘီစီ ၇ ရာစုနှစ်အတွင်း မိမိတို့ ပြည်နယ်များ ပြည်ပရန်တွေမှ လုံခြုံရေးအလို့ငှာ အသီးသီး အသက အသက တံတိုင်းများ ခတ်ခဲ့ကြသည်ဟု သိရသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀၀ ကျော်ကျော် သက်တမ်းရှည်ခဲ့ပေပြီ။ ဘီစီ ၂၂၁ ခုနှစ်တွင် ချင်ရှီဟူအန် (Qinshi Huang)ဘုရင်က တရုတ်တစ်နိုင်ငံလုံး စည်းရုံးပြီး ထိုတံတိုင်းများကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်တည်ဆောက်စေသဖြင့် လက်ရှိ တံတိုင်းမူပုံစံပေါ်ပေါက်လာသည်။ ထို့နောက် အဆက်ဆက် အုပ်ချုပ်စိုးမိုးလာသည့် ဘုရင်တို့က ပြင်တန်ပြင်၊ ပိုမိုခိုင်လုံအောင် လုပ်တန်လုပ်ခဲ့သည်။ နှစ်ပေါင်း ၆၀၀ ကျော်လောက်က မင်း မင်းဆက် (Ming Dynasty) လက်ထက်တွင် ဤတံတိုင်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လာပါတော့၏။ ကမ္ဘာ့အံ့ရာ တစ်ပါးဟု ဆိုအပ်ပါပေသည်။

ကျွန်တော်တို့ သွားကြည့်သည့် တံတိုင်းကြီး အပိုင်းကား ပီကင်းမြို့ အနောက်မြောက်ဘက် ပင်လယ်ရေပြင်မှ မီတာ ၁၀၀၀ (ပေ ၃၀၀၀ ကျော်)မြင့်သည့် ဘေဒလင်တောင်များ (Badaling Mountains)ပေါ်ရှိပါသည်။ တံတိုင်းသည် ၇ ဒဿမ ၈ မီတာ မြင့်ပြီး ၅ ဒဿမ ၈ မီတာ ထူသည်ဟူ၏။ စတုဂံပုံကျောက်ပြားကြီးများနှင့် အစိမ်းရောင်အုတ်များဖြင့် ခင်းထားသည်။ စစ်ရေးအချက်အချာကျရာ နေရာများတွင် မျှော်စင်များ တည်ဆောက်ထား၏။ ပီကင်းမြို့မှ ကီလိုမီတာ ၆၀ (၃၈)မိုင်ခန့် ဝေးပါသည်။

ဦးထွန်းလင်းနှင့် ခင်ခင်တင့်တို့ ရှစ်နာရီတွင် တက္ကစီ တစ်စီးနှင့်ရောက်လာသည်။ ဦးညွှန်က လွှတ်လိုက်ပါသည်။ ရှစ်နာရီကျော်ကျော် ထွက်ခွာလာရာ မြို့တွင်း၌ အတန်ငယ် ခရီးတုံ့သော်လည်း မြို့ပြင်ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျယ်ပြန့်ချောမွေ့သော ကတ္တရာစေးလမ်းမကြီးပေါ် ရှဲခနဲ ရှဲခနဲ သွားပါတော့၏။ ကိုယ်ပိုင်ဆလွန်းကားတွေ နည်းသည်။ မိုးလုံလေလုံ အီဆူဖူးကားဖြူတွေ အနည်းအကျဉ်း တွေ့ရသည်။ ကတ္တရာတုံးကြီးတွေ တင်ထားသည့် ကားကြီးတွေများသည်။ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များ ဖိမ်ခံအဝေးပြေး ကို(ချ်) (Coach) ကားကြီးများ လေးငါးခြောက်စီး မြင်ရသည်။

သဘာဝရှုခင်းကား ဂျာမနီတောင်ပိုင်းဘာဗေးရီးယား (Bavaria)နယ်၊ သို့မဟုတ် စကော့တလန် (Scotland) တပြည့်များမှာကဲ့သို့ တောင်ပတ်လည်ဝန်းရံနေသော ခရီးလမ်းဟု ဆိုရပါမည်။ တစ်ခုသာ ကွာခြားပါ၏။ ထိုပြည်နယ်များ၌ ရွာကလေးများမှာ ကိုယ့်ဝင်းကိုယ့်ခြံနှင့် သပ်သပ်ရပ်ရပ်ရှိပြီး ခရစ်ယာန် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကလေး ရှိတတ်သည်။ ဤဒေသတွင်ကားတိုက်တန်းလျား၊ အိမ်ကလေးများ ဘေးပတ်လည် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ခင်းများနှင့်။

လမ်းတစ်လျှောက် မြေညီညာပြင်နှင့် တောင်ကုန်းကလေးများ တက်ဆင်းသွားရုံမက ဥမင်လိုက်ခေါင်းတွေထဲ ဝင်ထွက်သွားလာရသေးသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ တောင်တန်း တစ်တန်းတန်းပေါ် မဟာတံတိုင်းတစ်ပိုင်းတစ်စကို မြင်တွေ့ရပါ၏။

နံနက်ခင်း ဤခရီးလမ်း သွားရသည်မှာ အရသာရှိလှပါ၏။ သဘာဝအလှကို စကွဲအာရုံနှင့်၊ လေကောင်း လေသန့်ကို ဂန္ဓာရုံနှင့် ခံစားရင်းလာခဲ့ရာ ၉ နာရီခွဲအချိန်တွင် မဟာတံတိုင်းရှိရာသို့ ရောက်လာကြပါသည်။ ကားကို ယာဉ်များထားရာ နေရာ၌ အစောင့်ထံအပ်ပြီး မြားမြောက်စွာသော ဆိုင်ကနားတွေကို လိုက်လျှောက်ကြည့်သည်။ ခေါက်မြက်ဦးထုပ်တစ်လုံးကိုသာ မသန်းမြဝယ်သည်။ ၃ ယွမ် (အမေရိကန် ၁ ဒေါ်လာ)ကျသည်။

မဟာတံတိုင်းဘေးနားရှိ အဆောက်အအုံကလေးထဲဝင်ပြီး လက်မှတ်လေးစောင်ဝယ်ကာ တံတိုင်းကြီးရှိရာဆီသို့ လှေကားမှတက်သွားသည်။ အပေါ်ရောက်သည့်အခါ ဘာသာစကား အဖျင်းဆုံး လေးငါးမျိုးဖြင့် ပြောနေသော လူထုကြီးထဲ မြုပ်သွားသည်။ ဓာတ်ပုံတဖျပ်ဖျပ် ရိုက်သူတွေကရိုက်၊ ဘေးပတ်ဝန်းကျင် ကိုယ့်စိတ်ကူးနှင့်ကိုယ် ရှုမျှော်နေသူများက ရှုမျှော်နေကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရှေ့တက်မည့် တံတိုင်းကြီးကို မျက်စိတစ်ဆုံး လှမ်းမျှော်ကြည့် လိုက်ရာ တစ်လျှောက်လုံး တက်သူဆင်းသူတွေနှင့် လှုပ်လှုပ်ရွရွရှိနေသည့် မဟာတံတိုင်းကြီး၏ သုံးတန်းကို မြင်ရပါ၏။ တစ်တန်းလျှင် ကိုက် ၅၀ နီးပါးမျှ ရှည်ပေလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းမိသည်။

ကျွန်တော်တို့ လေးဦးသား စတက်ကြသည်။ ပြေပြေလည်း ရှိ၊ ခပ်မတ်မတ်လည်း ရှိ၏။ မတ်သည်သည့် နေရာများ၌ အားနွဲ့သူတို့ ဆွဲကိုင်တက်ရန် တံတိုင်းနံရံဘေးတွင် သံကြိုးတန်းတွေ ထားပေးသည်။ သို့နှင့် ပထမအတန်း အဆုံးဝယ် ခေတ္တရပ်တန့်ကာ ဓာတ်ပုံရိုက်၊ ရှုခင်းတွေ ရှုသည်။

ထိုအခိုက် ဤမဟာတံတိုင်းကြီးအပိုင်း၌ တိုင်းပြည်ကို ထိပါးလာသော ရန်သူစစ်တပ်တွေနှင့် ဘယ်နှကြိမ် တိုက်၍ အသက်ပေါင်းဘယ်လောက် ဆုံးရှုံးခဲ့ကြရရှာသလဲ။ ဤအပိုင်းပေါ် ဘယ်တိုင်းပြည်မှ ၂၀ ရာစုအတွင်း

ဘယ်သမ္မတ၊ ဘယ်ဘုရင်၊ ဘယ်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဘယ်ဝန်ကြီး၊ ဘယ်အရာရှိကြီးများဟု တို့လိုလျှောက်ခဲ့ကြပြီလဲ ဟူသော အတွေးအခေါ်တွေ ပေါ်လာ၏။

ယခုခေတ်ပေါ် သိပ္ပံနည်းသစ် စစ်လက်နက်တို့ပေါ်လာသဖြင့် ရန်သူတွေကို တားဆီးဟန့်တားခြင်းငှာ မစွမ်းတော့၍ ခေတ်ဟောင်းအံ့ဩဖွယ်ရာ အမွေအနှစ် တစ်ခုအဖြစ်ဖြင့်သာ အမြတ်တနိုးထားရှိရပြီဟူသော အသိဉာဏ်တွေ ဦးနှောက်ထဲဝင်လာ၏။

အပန်းပြေ၍ ခင်ခင်တင့်၊ ဦးထွန်းလင်းနှင့် ကျွန်တော်တို့ ဒုတိယ၊ တတိယတန်းတွေကို ဆက်တက်ကြ၏။ မသန်းမြကား မောသဖြင့် အမျိုးသမီးနှစ်ဦးနှင့် အင်္ဂလိပ်လိုပြောရင်း နေရစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုနှစ်တန်းတို့သည် တောင်ထိပ် ဆီသို့ ဦးတည်နေသောကြောင့် ပထမအတန်းထက် မတ်စောက်လာသည်။ လေကားထစ်တွေရှိသည်။ တစ်တန်းဆုံးလျှင် မျှော်စင်တစ်စင်စီရှိ၏။ လှမ်းတက်နေစဉ် ခရီးသွားဟန်လွှဲဆိုသလို အမောဖြေရင်း ဘေးနှစ်ဖက်များဆီသို့ မျက်စိတဆုံး လှမ်းလှမ်းကြည့်လိုက်သည့်အခါများ၌ တောင်ကြီးတွေ အထပ်ထပ်ကြား လျှိုမြောင်ကြီးတွေအထပ်ထပ် မြင်ရသဖြင့် မင်းဇေယျယန္တမိတ်ရေး “ခုနစ်ခွေလျှင်၊ ရေနှင့်တောင်ထပ်၊ ချပ်၍ပတ်သား၊ ရန်ဖြတ်ငါးတန့်”ဟူသော စာပိုဒ်ကို ရွတ်ဆိုမိ၏။

တတိယတန်းမျှော်စင်မှ မျှော်ကြည့်လိုက်ရာ မြင်ရသော ရှုခင်းကားရင်သပ်အံ့မခန်း တစ်ရပ်ပင်။ စိမ်းညိုညို၊ တောင်ကြီးတွေ၊ နက်ရှိုင်းရှိုင်း လျှိုမြောင်ချောက်ကမ်းပါးကြီးတွေ၊ ပင်မြင့်ပင်စောက်တောပန်း တောင်ပန်းတွေ စသည်တို့ ဖြစ်ကြ၏။ ဩကာသလောကမှ မြင့်မားသော တောင်ကြီး၊ မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းရှိ ပင်လယ်ပြင်ကြီးတို့ကို မြင်ရတိုင်း နိဝါတောစ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် နိမ့်ချသည့်တရား ကျွန်တော့်အား ပွားများစေပါ၏။ ကမ္ဘာကြီး၏ တစ်စိတ်ကလေးမျှသာဖြစ်သော ဧရာမ ထုထည်ကြီးမား၊ ဧရာမအပြောကျယ်ဝန်းသည်ဟု ထင်ရသော တောင်ကြီး၊ ပင်လယ်ကြီးနှင့် ယှဉ်ကြည့်သည့်အခါ ဤသတ္တလောကမှ လူသတ္တဝါကလေး ကျွန်တော်သည် လူပါမ္ဘာကလေးပါကလားဟူသည့် အသိအမြင် ဝင်လာစမြဲပင်။ ငါတကော ကောချင်စိတ် ပျောက်သွား၏။

ကျွန်တော်တို့ ပြန်ဆင်းလာသည်။ ခင်ခင်တင့်နှင့် ဦးထွန်းလင်းတို့အား “တရုတ်ပြည် ပီကင်းရောက်လို့မှ မဟာတံတိုင်းပေါ် မတက်တဲ့လူဟာ လူစွမ်းကောင်း မပီဘူးလို့ မော်ဇေးဒုန်းကပြောတယ်။ အခု ဆရာ လူစွမ်းကောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီ”ဟုပြောရာ သူတို့က “ဆရာကြီး လူစွမ်းကောင်းဖြစ်လာပြီ”ဟု ရယ်ပြီးပြောကြ၏။ ပထမအတန်းထိပ်၌ စောင့်နေသည့် မသန်းမြဆီသို့ ရောက်လာသောအခါ စကားလက်ဆုံကျနေသော အမျိုးသမီးတစ်စုနှင့် စကားကြော ဖြတ်ကာ လိုက်လာ၏။ ဘ နာရီကျော်ကျော် ရှိနေသော်လည်း ပင်လယ်ရေပြင်မှ ပေ ၃၀၀၀ ကျော် မြင့်သဖြင့် နေအရှိန်မှာ အနေတော်ပင်။ တက္ကစီရှိရာသို့ လျှောက်သွားရာ ရေငတ်သောကြောင့် အချို့ရည်ဝယ်သောက်၊ ဆိုင်တွေကြည့်၊ ဘေဒလင်းနှင့် ဂျူလောင်း (Julong) နဂါးကြီး ဟိုတယ်များကို လေ့လာရင်း မသိမသာ တက္ကစီ အနား ရောက်သွား၏။

ဦးထွန်းလင်းနှင့် ခင်ခင်တင့်တို့က မင်း (Ming)မင်းဆက် သင်္ချိုင်းဂူသို့ လိုက်ပို့သည်။ တောလမ်းခရီးဖြစ် သော်လည်း ကတ္တရာစေးခင်း လမ်းကျယ်ကြီးအတိုင်း မောင်းသွားရာ မကြာမီ သင်္ချိုင်းဂူဦးတည်ရာ လမ်းထိပ်သို့ ရောက်လာ၏။ ကားကို ရှေ့ဆက်မောင်းစေပြီး ကျွန်တော်တို့က လျှောက်သွားကြသည်။ လမ်းနှစ်ဖက်နှစ်ချက်ရှိ စိမ်းလန်း စိုပြည်သော တောတန်းကြီးရှေ့၌ ခြင်္သေ့၊ ဆင်၊ ကုလားအုတ်၊ မြင်းနှင့် အခြား တိရစ္ဆာန် ကျောက်ရုပ်ကြီးများ မျက်နှာချင်းဆိုင် တစ်စုံစီ စုစုပေါင်း ဆယ့်နှစ်စုံကိုလည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီး၊ စစ်သူကြီးနှင့် အခြားအရာရှိများ ကျောက်ရုပ်ကြီးတွေ မျက်နှာချင်းဆိုင် တစ်စုံစီ စုစုပေါင်း ဆယ့်နှစ်စုံကိုလည်းကောင်း အသီးသီးတွေ့မြင်ရပါသည်။ နတ်ရွာစံ ဘုရင်များ သင်္ဂြိုဟ်ရာ အခမ်းအနားသို့ လိုက်ပါသွားသည့် အခြံအရံများဟု သိရပါသည်။

ထိုမှ လေးငါးဆယ်မိနစ်ခန့် ဆက်လျှောက်သွားရာ သင်္ချိုင်းဂူရှိရာဆီသို့ ရောက်လာ၏။ ပြည်တွင်းသူ ပြည်တွင်းသား၊ ပြည်ပခရီးသည်များနှင့် စည်ကားနေ၏။ ဦးထွန်းလင်းတို့က အစိုးရစားသောက်ဆိုင်တွင် နေ့လယ်စာ ကျွေးပါသည်။ အလွန်ပင် သန့်ပြန့် ရုံတင်မကသေး၊ သပ်သပ်ရပ်ရပ်လည်း ခင်းကျင်းထားပြီး အစားအစာတို့ကလည်း ပထမတန်းစားဟု ဆိုရပါမည်။ တစ်ဦးလျှင် ယွမ် ၂၁ (၆ ဒေါ်လာ)စီကျပါ၏။ မနေ့က ကျွန်တော်တို့က ဆရာနှင့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများကိုကျွေးသည့် နေ့လယ်စာ စားပွဲလောက် ဟင်းမည်မစုံလင်ပါ။ ဈေးလည်းကြီးပါ၏။ နိုင်းယုဉ်ဖို့မသင့်ပါ။ တက္ကသိုလ်က ထောက်ပံ့ကြေးပေး၍ ထိုကျောင်းသားများ ထမင်းစားခန်းတွင် ဈေးချိုသည်မှာ

မွေတာပင်။ ကျွန်တော်က "တကာခံပါမယ်"ဟု ပြောရာ ဦးထွန်းလင်းက တက္ကသိုလ်က ကျွေးမွေးတာဖြစ်လို့ သည်းခံပါဟု ပြောပါ၏။

နိုင်ငံခြားသားများနှင့် နိုင်ငံသားများ ဆိုင်ထဲသို့ဝင်လာကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း ထွက်လာကြ၏။ ဦးထွန်းလင်းနှင့် ခင်ခင်တင့်တို့က ကျွန်တော်တို့အား ဝမ်လီ (Wanli) ဘုရင် (၁၅၇၃-၁၆၁၉)၏ မြေအောက်သင်္ချိုင်းဂူကို သွားပြပါ၏။ ၁၁၉၅ စတုရန်းမီတာ ကျယ်ဝန်းသည့် နေရာဖြစ်ပါသည်။ တောင်ကုန်းတစ်ခုပေါ်တက်၊ အဆောက်အအုံကြီး တစ်ခုထဲဝင်သွားပြီး မြေအောက်သို့ အနက် ၇ ဒဿမ ၃ မီတာခန့် ကျောက်လှေကားမှ ဆင်းသက်လာကာ လှေကား ခြေရင်းမှ ညာဘက်လှောက်သွား၏။ နန်းတော် ငါးဆောင်အနက် ပထမဆောင်သို့ ဝင်မိသည်။ ထိုမှတစ်ဆောင်ပြီး တစ်ဆောင် ဆက်သွားရာ နောက်ဆုံး ပဉ္စမဆောင်သို့ ရောက်သွားပါသည်။

ဤအဓိကအဆောင်သည် အကြီးဆုံးဖြစ်ပါ၏။ အမြင့် ၉ ဒဿမ ၅ မီတာ၊ အလျား ၃၀ ဒဿမ ၁ မီတာ၊ အနံ ၉ ဒဿမ ၁ မီတာ ရှိသည်ဟူ၏။ အဆောင်ကြီးအလယ်တွင် ပလက်ဖောင်း သုံးခုပေါ်၌ ဝမ်လီဘုရင်နှင့် သူ၏ မိဖုရားနှစ်ပါး အခေါင်းများရှိ၏။ သရဖူများ၊ ရွှေရေတကောင်းများ၊ ရေဝပိုင်ခွက်များ၊ ကျောက်စိမ်း ရေတကောင်းများ၊ ဖလားများ၊ နားတောင်းများနှင့် ကြွေခွက်၊ ကြွေဖလားများထည့်ထားသော ကျောက်ကာ အနီသေတ္တာ နှစ်ဆယ့်လေးလုံးတို့သည် အခေါင်းတွေကို ပတ်လည်ဝန်းရံထား၏။ အခြားလှေလာရသည့် အရာဝတ္ထုတွေအနက် တတိယအလယ်ဆောင်ထဲ ဘုရင်နှင့် မိဖုရားနှစ်ပါးအတွက် ကျောက်သလင်း ပလွင်တစ်ခုစီ၊ ထာဝရမီးလင်းအိမ်တွေဟူသော မီးစာနှင့် ဆီမီးခွက်များ အပြင် ပူဇော်စရာ ငါးပါးဖြစ်သည့် အမွှေးတိုင်ထွန်းခွက် ၁၊ ဖယောင်းတိုင် ၂၊ မြူတာအိုး ၂ တို့ကို တွေ့မြင်ခဲ့ရသည်။

အပေါ်သို့ပြန်တက်လာရာ လှေကားရင်းနား၌ အမေရိကန်အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးနှင့် တွေ့ပါသည်။ သူက မသန်းမြအား "လိုက်ကြည့်ရတာ မမောဘူးလား။ ကျွန်မတော့ မောလို့ ခဏနားနေရတယ်"ဟု ဆိုရာ မသန်းမြက "မမောပါဘူး"ဟု ပြန်ဖြေလိုက်၏။ ထိုအခါ သူက "ရှင်က ကျွန်မထက် ငယ်တာကိုး၊ ကျွန်မ အသက် ၅၀ ကျော်ပြီ"ဟု ပြန်ပြောသောအခါ မသန်းမြက "ကျွန်မရှင်ထက် အသက်အများကြီး ကြီးတယ်"ဟု ဆိုလိုက်ရာ မယုံသော မျက်နှာနှင့် "ရှင်အသက် ၄၀ လောက်ပဲ ရှိသေးတယ်ထင်လို့ပါ"ဟုဆိုပြီး နှုတ်ဆက် ထွက်ခွာသွားပါ၏။

ဤသင်္ချိုင်းဂူကို ဒင်ဂလင်း (Dingling)ဟု ခေါ်ပါ၏။ တရုတ်နိုင်ငံတွင် မင်း မင်းဆက်ဘုရင် ဆယ့်ခုနှစ်ပါး ရှိသည့်အနက် သင်္ချိုင်းဂူဆယ့်သုံးခုတို့ကို တွေ့ခဲ့သည်။ အကြီးဆုံးကား ချင်ဂလင်း (Chingling)ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အထက်ပါ ဒင်ဂလင်းကိုသာ တူးဖော်ပြီးစီးခဲ့ပါသေး၏။ ချင်ဂလင်း သင်္ချိုင်းဂူဆီသို့ ကျွန်တော်တို့ သွားကြပါသေးသည်။ ရှိသည်ဆိုသော နေရာကိုသာ မြင်ဖူးသည်ဟု ပြောနိုင်ရန် သွားကြည့်ကြပြီး ပီကင်းသို့ ပြန်လာကြပါ၏။

မြို့ထဲ၌ မသန်းမြက ကုန်စုံဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် ဦးထုပ်တစ်လုံးကို ကြိုက်နှစ်သက်၍ ဆောင်းကြည့်နေစဉ် ကျွန်တော်ကလည်း ဘာမသိ ညာမသိ နီးရာရှိ ဦးထုပ်တစ်လုံးကို အမှတ်မထင်ယူပြီး ဆောင်းလိုက်၏။ ဘေးနားမှ တရုတ်အမယ်အိုကြီး တစ်ဦးက တရုတ်လို ခြေနှင့်လက်နှင့်ပြပြီးပြော၏။ ခင်ခင်တင့်က "ဆရာကြီးနဲ့ သိပ်လိုက်တယ်။ ဝယ်သာ ဝယ်လိုက်ပါလို့ အမယ်အိုကြီးက ပြောနေတယ်"ဟု ပြန်ပြောပြ၍ ခက်ရက်ရက်နှင့် ဝယ်လိုက်ရပါသည်။ ဈေးချိုပါ၏။ စားစရာ သောက်စရာအချို့ဝယ်ပြီး ဧည့်ရိပ်သာသို့ ပြန်လာကြ၏။

ညနေ ရုပ်မြင်သံကြား ကြည့်နေစဉ် ဖိုးဆင်ရောက်လာ၏။ ပီကင်း တက္ကသိုလ်ကျောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်ကြီးကို အမှတ်တရ လက်ဆောင်အဖြစ် လာပေးပါသည်။ မေလ ၂၄ ရက်နေ့က ညစာစားပွဲအပြီးတွင် ဒုဥက္ကဋ္ဌကြီးထံမှ တစ်အုပ် ရနှင့်ခဲ့ပါပြီ။ သို့သော် ထိုစာအုပ် ဗလာစာရွက်ပေါ် ဖိုးဆင်က မေတ္တာလက်ဆောင်ပေးကြောင်း စာတန်းအောက်၌ သူ့လက်မှတ်ထိုးထားပြီမို့ အားနာနာနှင့် ယူထားလိုက်ပါသည်။ ကြွေရောင် စက္ကူများပေါ်တွင် ဆေးရောင်စုံ ဓာတ်ပုံများဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားကာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် မင်ကျမင်န ကောင်းစွာရိုက်နှိပ်ထား၍ အလွန်လှပ ခမ်းနားပါ၏။ ဖိုးဆင်က အမေရိကန်ပြည်သို့ ခြောက်လခန့် ပညာတော်သင်အဖြစ် သွားဖို့ သေချာသလောက် ရှိနေကြောင်း ပြောသဖြင့် နှစ်ထောင်းအားရ ဖြစ်မိပါ၏။ ကွန်မင်းတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သော မြန်မာ - ယူနန် ဆက်ဆံရေး မှတ်စုများကို သူ့အားပေးလိုက်ပါ၏။ ၉ နာရီအချိန် ပြန်သွားသည်။

နောက်တစ်နေ့ ရှန်ဟိုင်းသို့ မထွက်ခွာမီ ဈေးဝယ်ရန် ချိန်းထားသည့်အတိုင်း ဦးထွန်းလင်းနှင့် ခင်ခင်တင့်တို့ ဧည့်ရိပ်သာသို့ နံနက် ၈ နာရီ၌ တက္ကစီဖြင့် ရောက်လာကြသည်။ ၈ နာရီတွင် မြို့ထဲသို့သွားကြ၏။ သွားနေရင်း မတ်တတ် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်တွေ မဖြစ်မနေ သွားကြည့်ကြသည့် နာမည်ကျော် ထိယန်းနမင်း ရင်ပြင်ကြီးကို မြင်လိုသော ဆန္ဒပေါ်လာသဖြင့် ကျွန်တော်က “မဟာတံတိုင်းရောက်လျက်ကနဲ့ တံတိုင်းပေါ် တက်မလျှောက်တဲ့ သူဟာ လူစွမ်းကောင်း မဝီဘူးလို့ပြောတဲ့ မော်ဇေဒုန်း (Mao Zedong)ကများ ပီကင်းရောက်လို့မှ ထိယန်းနမင်းရင်ပြင်ကြီး (Tian'anmen Square)ကို ခြေမချခဲ့သူဟာ လူဖြစ်ကျိုးမနပ်ပေဘူးလို့ ပြောလေမလားမသိ”ဟု ဦးထွန်းလင်းအား အရိပ်ပြ အကောင်ကား ပြောလိုက်မိပါ၏။ ထိုအခါ သူက ဒရိုင်ဘာအား တရုတ်လို တစ်ခွန်းနှစ်ခွန်း ပြောလိုက်သည်။

ရင်ပြင်ကြီးရှိရာဆီသို့ ရောက်လာ၏။ ဧကပေါင်း တစ်ထောင်ခန့် ကျယ်ပြောကြောင်း ဆိုပါသည်။ မျက်နှာပြင် တစ်ပြင်လုံး သမံတလင်း ခင်းထားသည်။ အနီးကပ်လေ့လာရန် တက္ကစီဆိုက်ထားရာ အကွက်မှ မြေအောက်လိုက်ခေါင်း လမ်းဖြင့် ရင်ပြင်ဆီသို့ ဖြတ်ကူးသွားကြသည်။ အတော်ရှည်လျား၏။ ရင်ပြင်ပေါ်တက် လိုက်ခေါင်းပေါက်မှ ထွက်လာကြသည်။

ပထမ ပြည်သူ့သူရဲကောင်းများ အမှတ်တရ ကျောက်တိုင်ကြီး။ ထုထည်ဧရာမ ကြီးမားလှပါသည်။ အောက်ခုံ စတုရန်းမီတာ ၃၀၀၀၊ အမြင့် ၃၇ ဒဿမ ၉၄ မီတာ ရှိသည်ဟူ၏။ တရုတ်နိုင်ငံသစ်တွင် အစောဆုံး၊ အကြီးဆုံး တည်ဆောက်သည့် အဆောက်အအုံကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၄၉ ခု စက်တင်ဘာလ ၃၀ နေ့ အုတ်မြစ်ချ။ ၁၉၅၂ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့ စတင်တည်ဆောက်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ် မေလတွင် ပြီးစီးကြောင်း သိရပါသည်။

ဒုတိယပြည်သူ့ခန်းမဆောင်ကြီး။ ရင်ပြင်ကြီး အနောက်ဘက်၌ တည်ရှိသည်။ ရှေ့တွင် ထင်းရှူးပင်တန်းကြီး ရှိသည်။ အနားသွားကြည့်ရန် အခွင့်မပြုသောကြောင့် အဝေးမှသာ မျှော်မှန်းရော်ရမ်းကာ နှစ်သိမ့်ခဲ့ရပါသည်။ အလွန်အလွန် ခန့်ညားထည်ဝါလှပါသည်။

ဦးထွန်းလင်းက “ရင်ပြင်ကြီးဘေးနားမှာ ရှေးဟောင်းမြို့တော် (The Forbidden City)ရှိပါတယ်။ ဆရာကြီးတို့ကို လိုက်ပြဖို့ အစီအစဉ် ဆွဲထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီရင်ပြင်ကြီးကို ပိတ်ထားခဲ့တာမို့ လိုက်မပို့နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ခုလိုရောက် နေမှတော့ ဝင်ကြည့်ရအောင်ဟု အကြံပေးသည်။ သို့သော် မြို့တော်ရှိရာ ဌာနဝင်းတံခါးတွေ ပိတ်ထားသဖြင့် ရှေ့မှ ဝင်မရပါ။ နောက်ဘက်သို့ ဝင်းကိုပတ်ပြီး ဝင်ဖို့ကြိုးစားသည်။ တံခါးတွေ ပိတ်ထားပြန်၏။

ဤမြို့တော်ကြီး (ဝါ)နန်းတော်ကြီးအကြောင်းကို စာအုပ်တွေထဲ ဖတ်ခဲ့ဖူးသဖြင့် အာရုံစောကာ မြင်ချင်စိတ် ကြီးမားလှပါ၏။ ၁၄၀၆ ခုနှစ်မှ ၁၄၂၀ ပြည့်နှစ်အထိ ၁၄ နှစ်တိုင်တိုင် ဆောက်လုပ်ခဲ့ရသော ဘုရင်နှစ်ဆယ့်လေးပါး တိုင်းပြည်ကို အုပ်စိုးခဲ့ရသော၊ ၁၅၀,၀၀၀ စတုရန်းမီတာ ကျယ်ဝန်းသော သုခုမအနုပညာမြောက်သည့် ဗိသုကာ လက်ရာဖြင့် ပြီးသော ရွှေငွေ ကျောက်သံပတ္တမြားနှင့် ဖန်တီးထားသည့် မင်းသုံးမင်းဆောင် ပစ္စည်းများနှင့် ပြည့်နှက်နေသော ဤနန်းတော်ကြီးကို အကြောင်းမပါ၍ ဝင်မကြည့်ရတာပဲလေဟု စိတ်ကိုဖြေကာ ပီကင်းမြို့ထဲ ဈေးဝယ်ရန် သွားကြပါသည်။

မြို့ထဲစားသောက်ဆိုင်ကြီးတစ်ဆိုင်တွင် ဒရိုင်ဘာအပါအဝင် ကျွန်တော်တို့ ငါးယောက် နေ့လည်စာ ဝင်စား ကြသည်။ ပြင်ဘက်လူသွားလူလာ ပလက်ဖောင်းပေါ်ရှိ ခုံတန်းရှည်များ၌ ပေါက်စီစား၊ အချို့ရှည်သောက်နေသူတို့ အများအပြား လှမ်းမြင်မိ၍ ခင်ခင်တင့်ကို မေးကြည့်ရာ ဒီလူတွေဟာ ဒီဆိုင်ဘေးနားက ဆိုင်တစ်ဆိုင်မှဝယ်ပြီး နေ့လည်စာ စားနေကြတာပါ။ အင်မတန်မှဈေးချိုတယ်။ ၂ ယွမ်နဲ့ ပေါက်စီလည်းစားရ၊ အချို့ရှည်လည်း သောက်ရတယ် ဆရာကြီး”ဟုပြောပြ၏။ ကျွန်တော်တို့ နေ့လည်စာအတွက် အကုန်အကျခံပါသည်။ ဟင်းမည်လေးငါးပွဲရသည်။ ၇၅ ယွမ် ကျ၏။ ဧည့်ရိပ်သာ ထမင်းစားခန်းမှ အစားအသောက် အဆင့်အတန်းလည်း မမီ၊ ဈေးလည်းပိုကြီး၏။

တက္ကစီဖြင့် ဧည့်ရိပ်သာသို့ပြန်လာရာ တက္ကစီခ ယွမ် ၇၀ သာပေးရပါ၏။ အမေရိကန် ၂၅ ဒေါ်လာနီးပါးနှင့် ညီသည်။ ၇ နာရီကြာကြာ ဟိုသွား ဒီသွား လာရသည့် ခရီးအတွက် တစ်နာရီလျှင် ၁၀ ယွမ် (သုံးဒေါ်လာခွဲ)သာကျ၍ အခကြီးသည်ဟု မဆိုသာပါ။ တက္ကသိုလ်မှ ကားဖြစ်၍လား မသိ။

ရေမိုးချိုး ညစာဆင်းစားပြီး ခေတ္တနားနေခိုက် ဦးညွှန်နှင့် ဖိုးဆင်တို့ ပေါက်လာကြသည်။ ဦးညွှန်က မနက်ဖြန် ညနေ ရှန်ဟိုင်းသွား ခရီးအတွက် အစီအစဉ်လာပြော၏။ ဖိုးဆင်က လာနှုတ်ဆက်သည်။ သူတို့ပြန်သွားသည့်အခါ နေ့စဉ် ရနေကျ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် တရုတ်နိုင်ငံ သတင်းစာ (China News)ကို နှုတ်ဆက်သည့်အနေဖြင့် အားရပါးရ

ဖတ်သည်။ မသန်းမြက ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်၏။ သူက စိတ်ဝင်စားနေပုံပေါ်ပါသည်။ တရုတ်ရေးဟောင်း သမိုင်းကား ဖြစ်ပါသည်။

၂-၂-၁၆။ မေလ ၂၉ ရက်၊ တနင်္လာနေ့

နံနက် ၆ နာရီတွင်နိုးသည်။ ပီကင်းမြို့တော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အတွေး ရေယဉ်ကြောတွင် အတော်ကြာကြာ မျှောနေပါသည်။ သတ္တရာဇ် ၆၄၇ (ခရစ် ၁၂၈၅)ခု အစချီ သျှင်ဒီသာပါမောက္ခ ကျောက်စာဆီသို့ စိတ်ရောက်သွားသည်။ "ဟန်ဆောင်မှုန်ကာတယ်တူတတ်လာ၏။ ပွသိုဝ်ရောက်လေ၏"ဟူသော စာကြောင်း မျက်စိထဲထင်လာ၏။ ထယ်တူသည် ၁၃ ရာစုနှစ်က ပီကင်းမြို့တော် အမည် တယ်တူ (Datu=Ta-tu)ကို ဆိုလို၏။ မြို့တော်ကြီးဟု အနက်ရပါသည်။ ၁၂၈၃ ခုနှစ်တွင် ပုဂံမြို့ကို စစ်သည်အလုံးအရင်းလွှတ်ပြီး တိုက်ယူသည့် တရုတ်တရက်မင်းကြီး ကူဘလိုင်ခန် (Kublai Khan) မှည့်သော အမည်ဖြစ်ပါသည်။ သျှင်ဒီသာပါမောက္ခရောက်သော တယ်တူသည်ကား ယခု လက်ရှိပီကင်းမြို့မဟုတ်။ ယူနယ်ပြည်နယ် မြို့တော်ဖြစ်ကြောင်း အတွေးလုံးတွေ ပေါ်လာသည်။ ထို့နောက် ယနေ့ညနေ ရှန်ဟိုင်းသွားရမည့် ခရီးအတွက် စဉ်းစားမိ၏။

နံနက်စာ စားပြီးကတည်းက မြန်မာဘာသာ စာပေဌာနမှ ဆရာတွေ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် လာနှုတ်ဆက် ကြသည်။ မျက်စိမျက်နှာ မသာလှပါ။ ခင်ခင်တင့်နှင့် ဖိုးဆင်တို့ ပေါ်လာကြသည်။ "ဆရာကြီးတို့ နောင်နှစ်ခါလာပါဦး။ ဆရာကြီးတို့နဲ့တွေ့ရတာ အင်မတန်ကို အကျိုးလည်းဖြစ်၊ ပျော်လည်းပျော်တယ်။ နောင်နှစ်ခါလာရင် လွိုင်ယင် (Luoyang)မြို့ရှိ ကျွန်မတို့ကျောင်းကို လာဖို့ဖိတ်မယ်"ဟု ခင်ခင်တင့်ကပြောသည်။ ဖိုးဆင်က "ကျွန်တော်စာရေးမယ်။ စာပြန်ပါနော်။ မေးစရာတွေအများကြီးရှိပါတယ်"ဟု အင်္ဂလိပ်လိုပြော၏။ သူတို့နှင့် စကားကောင်းနေတုန်း ဦးစီ ရောက်လာ၏။ နာမည်ကျော် တရုတ်လက်ဖက်ခြောက်ထုပ် နှစ်ထုပ်ကို အမှတ်တရအဖြစ် လက်ဆောင်ပေးသည်။ မစ္စတာ မောင်မိုင်း လေးချိုးကြီး တစ်ပုဒ်မှ ခက်ဆစ်အဓိပ္ပာယ်များကို မေးမြန်းဆွေးနွေးသည်။ မစ္စတာသွားမီ နေ့လည်စာ ကျွေးမည်ဟုဖိတ်သော်လည်း သုံးဦးစလုံးက လက်မခံပါ။

နေ့လည်စာ စားပြီး အနားယူနေခိုက် ခင်ခင်တင့် ရောက်လာပြန်ပါသည်။ သူနှင့်အတူ ခရီးဆောင် အပြာရောင် ဆေးအိတ်ကလေး တစ်အိတ်ပါလာ၏။ မိုးရေခံ အရောင်လက်လက် အဝတ်တစ်မျိုးဖြင့် ချုပ်လုပ်ထား၏။ အဖုံးပိတ်ရန် နိပ်ကြယ်သီး နှစ်လုံးနှင့် ဖွင့်ပိတ်ဖို့ ဇစ် (Zip)ရှိသည်။ အလျား ရှစ်လက်မ၊ အနံ ငါးလက်မ၊ အထူတစ်လက်မခန့်ရှိသည်။ အထဲတွင် အံ ၁၀ ခုမှ ပုလင်းကလေးများထဲ ဆေး ၁၀ မျိုးပါ၏။ မူးဝေ၊ ခေါင်းကိုက်၊ အစာမကြေ၊ ဝမ်းချုပ်၊ ကားတောက် စသည့် ရောဂါများ ပျောက်ဆေးလုံးကလေးတွေ ဖြစ်ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်တရုတ် နှစ်ဘာသာနှင့် အညွှန်းစာရွက်တွေ ပါရှိပါ၏။ အိတ်အဖုံးပေါ် အများမိုဝ်ဆေး (Common drugs)ဟု အင်္ဂလိပ်လိုနှင့် တရုတ်လို ရွှေမင်ဖြင့် ပုံနှိပ်ထား၏။ အဘက်ဘက်၌ စနစ်တကျ သပ်ရပ်လှပါပေသည်။ သူ၏ဖခင်ဖြစ်သူ ဆရာဝန်၏ လက်ဆောင်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ နောက်ထပ်ခရီးစဉ် သုံးပတ်အတွင်း သွေးလေမညီညွတ်၍ နေထိုင်မကောင်းခဲ့သော် သုံးစွဲနိုင်ရန် သူ့ဖခင်ထံမှ ယူလာပေးဟန်တူပါသည်။ ဇီဝိတဒါနအတွက် သာဓုသုံးကြိမ်ခေါ်ပါ၏။ သူနှုတ်ဆက်ပြီး ပြန်သွားသည်။

ထိုနောက် ဦးထွန်းလင်းက တရုတ်လက်ဖက်ခြောက်ဘူး တစ်ဘူး လက်ဆောင်ယူလာပေးသည်။ ဖိုးဆင်လည်း ပါလာ၏။ ဧည့်ရိပ်သာ အောက်ထပ်သို့ချထားသော ဝန်စည်စလယ်များကို စစ်ဆေးနေတုန်း ဦးဉာဏ် တက္ကစီ တစ်စီးနှင့် ရောက်လာသည်။ ပစ္စည်းတွေ တက္ကစီပေါ် ဝိုင်းတင်ကြပြီး နှုတ်ဆက်ကာ ညနေခြောက်နာရီအချိန် ပီကင်းလေဆိပ်သို့ ထွက်ခွာလာကြပါ၏။ ချစ်ခင်ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံခြင်းကား ကွေကွင်းနောက်ဆုံး ရှိချေရသည်တကား။

ကျွန်တော်သည် အနောက်နိုင်ငံ ဒင်းမတ်၊ ဘယ်(လ်)ဂျမ်၊ ဂျာမနီ၊ ပြင်သစ် စသည့် ပြည်များဆီ ရောက်ခဲ့သည်။ သွားရောက် လည်ပတ်မှုမှအပ ဒင်းမတ်၊ ဘယ်လ်ဂျမ်များ၌ တစ်ကြိမ်စီ၊ ဂျာမနီတွင် သုံးကြိမ်၊ ပြင်သစ်ဝယ် လေးကြိမ် နှစ်ပတ်ကြာနေပြီး ဟောပြောခဲ့၏။ ပညာရှင် သုတေသီသောတုဇနတို့နှင့် တွေ့ဆုံဆက်ဆံခဲ့ပါ၏။ ခင်မင်သူများနှင့် ရင်းနှီးခဲ့သည်။ သို့သော် အရှေ့နိုင်ငံ တရုတ်ပြည် ကွန်မင်းနှင့် ပီကင်းမြို့များမှာကဲ့သို့ ဆွေမျိုးပေါက်ဖော်များပမာ ရင်းရင်းနှီးနှီး မပေါင်းသင်းခဲ့ရပါ။ သို့ကြောင့်လည်း သံယောဇဉ်ကြီး ငြိတွယ်ခဲ့သောကြောင့် ရှန်ဟိုင်းသို့ သွားရမည်ကိုပင် ရင်လေး၊ ခြေလှမ်းနှေးနေရပါ၏။

ပီကင်းလေဆိပ်သို့ ခုနစ်နာရီ မထိုးမီရောက်သည်။ လေယာဉ်ခရီးသည်တို့ လုပ်ရမည့် ကိစ္စအဝဝတို့ ဦးဉာဏ် ဆောင်ရွက်ပေးသဖြင့် အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း ပြီးစီးသွားသည်။ ခုနစ်နာရီခွဲ ထွက်မည့်လေယာဉ် ၈ နာရီ ၄၅ မိနစ်မှ

ထွက်မည်ဟု ကြေညာ၏။ ထိုင်စောင့်နေကြရာ ၈ နာရီ မိနစ် ၄၀ တွင် ခရီးသည်တွေ လေယာဉ်ပေါ်တက်ရန် အသံချဲ့စက်ဖြင့် ပန်ကြားသည်။ ကျွန်တော်တို့ ထိုင်ခုံနံပါတ်တွေကား (16G , 18H နှင့် 19H)တို့ ဖြစ်ပါ၏။ စက်လေးလုံးတပ် ဂျက်လေယာဉ်ကြီးကား ၉ နာရီ ၅ မိနစ်မှ ထွက်ဖြစ်ပါတော့သည်။ တရုတ်နိုင်ငံ ပြည်တွင်းလေကြောင်း လေယာဉ်များအကြောင်းကြောင်းကြောင့် အချိန်နောက်ကျမှ ထွက်တတ်သည်ဟု ခရီးသည်တစ်ဦး၏ ပါးစပ်မှကြားရ၏။ ညစာ မကျွေး၊ သွားရည်စာသာ ပေးသည်။

၂-၃ ရှန်ဟိုင်း

ရှန်ဟိုင်းလေယာဉ်ကွင်းသို့ ၁၀ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် ဆင်းသက်သည်။ ဝန်စည်စလယ်များကို လုပ်နေကျအတိုင်း သွားရွေးယူ၏။ ဦးညွှန်ကျေးဇူးကြောင့် အချိန်မကုန်ရပါ။ လူဝင်လူထွက်နှင့် အကောက်ဌာနအရာရှိများက ဝတ်ကျေ ဝတ်ကုန်မေးမြန်းပြီး လွှတ်လိုက်သည်။ ၁၀ နာရီ ၅၅ မိနစ်တွင် လေဆိပ်အဆောက်အအုံပြင်ဘက်သို့ ထွက်လာရာ လာကြိုနေသော ဦးမောင်ယဉ်မောင် (Mao Yin huan)က ဆီးကြိုနှုတ်ဆက်ပါ၏။ ဦးညွှန်က ၇ နာရီခွဲထွက် လေယာဉ်ဖြင့် လာမည်ဟု ပီကင်းမှ ကြိုတင်တယ်လီဖုန်းဆက်ထားနှင့်သဖြင့် သူ့ခမျာ လေဆိပ်၌ နှစ်နာရီကျော်ကျော် လာစောင့်နေရရှာသည်။

ဦးမောင်ယဉ်မောင်သည် ဦးညွှန်နှင့် ပီကင်းတွင် ကျောင်းနေဘက်ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် မြန်မာစာ၊ မြန်မာစကားနှင့် ကွာလှမ်းကာ အတွေ့အထိနည်းသဖြင့် ဦးညွှန်လို အပြောအဆို မသွက်လက်တော့ပါ။ နိုင်ငံရေးနှင့် ဥပဒေပညာရပ်ပို့ချရာ အရှေ့တရုတ်နိုင်ငံကျော် (East China School of Politics and Law)ရှိရာ အဆောက်အအုံဆီသို့ ကားဖြင့်ခေါ်သွားပါသည်။ လမ်းတွင်အရောက် နောက်ကျရခြင်းကို ဦးညွှန်ကရှင်းပြသည်။ ၁၁ နာရီခွဲအချိန် ရောက်လာသည်။ အတော့်ကို ကြီးမားလှသော အဆောက်အအုံ ပထမထပ်ထောင့် အခန်းဆောင်ကြီး၌ တည်းခိုရပါ၏။ ဧည့်ခန်း၊ အိပ်ခန်း၊ ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာရှိ၏။ ပီကင်းမြောက် ဧည့်ရိပ်သာ အခန်းဆောင်လောက် မခန့်ညားသော်လည်း အလတ်တန်းစား ဟိုတယ်အခန်းများထက် အဆင့်အတန်းမြင့်မားပြီး အခန်းဆောင်အတွက် ပေးရသည့် ဈေးနှုန်း ပိုချို့ပါ၏။ ပီကင်းမှာကဲ့သို့ အခမဲ့ မနေရပါ။ အဝတ်အစားလဲရ၊ အထုပ်အပိုးနေရာချနှင့် သန်းခေါင်ကျေမှ အိပ်ရာဝင်ရသည်။

၂-၃-၁။ မေလ အရက် ၃၀၊ အင်္ဂါနေ့

နံနက် ၆ နာရီ ဥဩမှုတ်သံ ကြားရသဖြင့် လန့်နိုးပါသည်။ မှန်ပြတင်းပေါက်ကြီးမှ ထကြည့်လိုက်ရာ စက်တုန်ကင်း ကလေး တစ်စင်း အဆောင်ဘေးနားရှိ မြစ်ချောင်းကလေးထဲ သွားနေသည်ကို မြင်ရသည်။ ရှန်ဟိုင်းမြို့ကြီးသည် ယန်စီကိယင် (Yangzi Kiang)မြစ်ဝတွင် ရှိသည်။ ဤမြစ်ချောင်းကလေးက ထိုမြစ်ကြီး၏ လက်ထက်မြွှာ တစ်မြွှာဖြစ်ကြောင်း သဘောပေါက်လာ၏။

၇ နာရီအချိန် ကျွန်တော်တို့ အခန်းဆောင်နှင့် မနီးမဝေးရှိ တစ်ယောက်အိပ်ခန်း၌နေသော ဦးညွှန်လာခေါ်၍ ကျွန်တော်တို့ အောက်ထပ် ထမင်းစားခန်းထဲ သွားကြသည်။ အခန်းထဲကြမ်းပြင်ပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ တစ်ဆက်တည်းရှိ နှစ်ပေကျော်ကျော် ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ စားပွဲခင်းနှင့် စားပွဲဝိုင်းတွေကို မြင်ရသည်။ ကြမ်းပြင်ပေါ် စားပွဲဝိုင်းအချို့တို့တွင် ကျောင်းတိုက်ကြီးမှ ဆရာ ဆရာမများနှင့် မိသားစုတို့အပြင် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတို့ နံနက်စာစားရန် ရောက်နေကြပြီ။ တရုတ်အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့က သူတို့ အစားအစာ၊ အမေရိကန်စသော လူမျိုးခြားတို့သော အနောက်နိုင်ငံအစားအစာတွေကို မှာစားကြသည်။ စားပွဲထိုး အမျိုးသမီး တစ်ယောက်က ကျွန်တော်တို့အား ကြမ်းပြင်ပေါ်ရှိ စားပွဲဝိုင်း တစ်လုံးဆီ ခေါ်ဆောင်သွားပြီး စားစရာ စားရင်း (Menu)ကို ပြ၏။ ကျွန်တော်တို့က ဝက်ပေါင်ခြောက်၊ ကြက်ဥကြော်၊ ပေါင်မုန့်ထောပတ်သုတ်နှင့် ယိုများ မှာစားသည်။ ကာဖီချော သောက်သည်။ ဦးညွှန် တင်းတိမ်ပုံ မရပါ။

၈ နာရီခွဲ၌ ဦးမောင်ယဉ်မောင်က ကားနှင့် မြို့ထဲခေါ်သွားပါသည်။ မြို့လယ်သို့နာရီဝက်နီးပါးခန့် မောင်းရသည်။ သွားရာ လမ်းမကြီးမှာ ပီကင်းမှာကဲ့သို့ မျက်နှာပြင် ချောမွေ့သော်လည်း ထိုမြို့ရှိ လမ်းများလိုမကျယ်ပါ။ ဦးစွာ ကျောက်စိမ်း ဆင်းတုတော်ကျောင်းတိုက်ကြီး (The Jade Buddha Temple Yufu Si)သို့ သွားပါ၏။ အုတ်တံတိုင်းဝါကြီး ခတ်ထားသည်။ ခရစ်နှစ် ၁၈၈၂ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်သည်ဟု သိရပါ၏။

ဤကျောင်းတိုက်ကြီးသည်ပိကင်းမှ လားမားကျောက်တိုက်ကြီးကဲ့သို့ အဆောင်ဆောင်နှင့် ထိုကျောင်းတိုက်ကြီး နှစ်လုံးကို ကျင်း (Ching, Qing)မင်းဆက် (၁၆၄၄-၁၉၁၁) လက်ထက်အတွင်း ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့သော်ငြားလည်း လားမား ကျောင်းတိုက် ဒါယကာကား ဘုရင်ကန်ရှိ၏သား ဘုရင် ယင်းဇင်း။ ဤ ယခုကျောင်းတိုက် ဒါယကာမှာမူ ရဟန်းတော်နှင့် လူအများဖြစ်သဖြင့် ခမ်းနားကြီးကျယ်ခြင်း၌ မနိုင်းယှဉ်အပ်ပါ။ သို့သော် ဤကျောက်စိမ်း ဆင်းတုတော် ကျောင်းတိုက်ကြီးမှာ အထိုက်အလျောက် ထည်ဝါခန့်ညားသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

၁၂ မူ(mu) (ဝါ) ၂ ဧက ကျယ်ဝန်းသော မြေနေရာပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။ အောက်ထပ်၊ အပေါ်ထပ် အခန်းပေါင်း နှစ်ရာကိုးဆယ့်ကိုးခန်း ရှိပါသည်။ အာရုံစွဲစရာ အခန်းတွေအနက် ခန်းမကြီးတို့ကား ဆရာတော်ကြီး သီတင်းသုံးတော်မူသည့် ဝိရေခန်းမ (The Wisdom Hall) မဟာခန်းမ (The Grand Hall) စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းများ ခန်းမ (The Heavenly Kings Hall) ခေါ်သည့် ခန်းမကြီးတို့ ဖြစ်ပါ၏။ တစ်ခန်းမနှင့် တစ်ခန်းမကို သမံတလင်းခင်း အကွက်များပေါ်မှ လျှောက်သွားရသည်။

ထိုခန်းမကြီးများဖြင့် ယှဉ်လျက် အောက်ထပ်၌ လျောင်းတော်မူကျောက်စိမ်းဆင်းတုတော် အဆောင်၊ မင်းအဆက်ဆက်မှ အမွေအနှစ်အခန်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာများ အသုံးအဆောင်ဆိုင်ခန်း၊ သက်သတ်လွတ်စားသူများ၏ စားသောက်ဆိုင်၊ ကြေးဝါဗုဒ္ဓရုပ်တုတော်ကြီးများ အဆောင်၊ ရုံးခန်း၊ တပို့တပါးသွားရာ အခန်းများ၊ တစ်ဖက်တွင် ဧည့်ခန်း၊ ဝိပဿနာကျင့်ခန်း၊ ကိုရင်နှင့် ရဟန်းများ ဆွမ်းဘုန်းပေးခန်း၊ ရှန်ဟိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းအခန်း စသည်တို့ အသီးသီးရှိကြပါ၏။

အပေါ်ထပ်၌ ဧည့်ရိပ်သာ၊ သက်သတ်လွတ်စားသူများအတွက် စားသောက်ဆိုင်၊ ဆရာတော် ခန်းမကြီး အပေါ် တည့်တည့်တွင် ထိုင်တော်မူ ကျောက်စိမ်းဆင်းတုတော်။ အဆောင်ဘေးဘက်ဝယ် ဘုန်းတော်ကြီးများ ကျိန်းရာအခန်း။ ရှန်ဟိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းတို့ရှိသည့် ပထမထပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးလေးပါး၊ အရဟတ်ဆယ့်ရှစ်ပါးနှင့် ဗုဒ္ဓရုပ်တုတော်ကြီးများကို လားမားကျောင်းတိုက်ကြီးတွင် လေ့လာပြီးပြီဖြစ်သဖြင့် အတော်အတန်သာကြည့်ပြီး ဆရာတော်ကြီးအား သွား၍ အရိုအသေပြုပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးက ဆင်းတုတော် နှစ်ဆူအကြောင်း အကျဉ်းချုပ်ပြောပြပါ၏။ သွား၍ဖူးမြော်ကြ ပါသည်။ ထိုင်တော်မူ ဆင်းတုတော်သည် ဉာဏ်တော် ၁ ဒသမ ၉၅ မိတာ၊ လျောင်းတော်မူသည် အလျား ၁ ဒသမ ၀၅ မိတာ ရှိတော်မူသည်။ နှစ်ဆူစလုံး သပ္ပာယ်ကြပါပေသည်။

အမေရိကန်သမ္မတဟောင်း မစ္စတာ ရေဂင်ကတော် နန်ဆီ (Nancy)က ၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ ဗြိတိန်ပြည် မာဂရက် မင်းသမီး (Princess Margaret)က ၁၉၈၇ ခုနှစ်များတွင် ဆင်းတုတော်များကို လာရောက်ဖူးမြော်သည်ဟု ဆရာတော်က ပြောပါသည်။ ဤကျောင်းတိုက်တွင် ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် သာမဏေများ အပါး ၁၅၀ ကျော်ရှိကြောင်း သိရပါသည်။

ကျင်း (Qing)မင်းဆက်အပါအဝင် ကွမ်ဆူ (Kuang Hsu, Guangxu)ဘုရင် (၁၈၇၅-၁၉၀၈) လက်ထက်ဝယ် ဆရာတော် ဝေကင် (Wei Ken)သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းဂန်တော်များ ရယူခြင်းအလို့ငှာ တိဗက်နှင့် မြန်မာပြည်များဆီသို့ ခရီးထွက်တော်မူ၏။

မြန်မာပြည်မှ ကျောက်စိမ်းဆင်းတုတော် ငါးဆူကို ပင့်ဆောင်လာပြီး ရှန်ဟိုင်းသို့ ၁၈၈၂ ခုနှစ်တွင် ရောက်လာတော်မူသောအခါ ထိုင်တော်မူတစ်ဆူနှင့် လျောင်းတော်မူ တစ်ဆူတို့ကို ရှင်လူအများ ကိုးကွယ်ဖို့ရာ ထားခဲ့ပါ၏။ ကျန်သုံးဆူတို့ကိုမူ သူ သီတင်းသုံးတော်မူသည့် အရှေ့တရုတ်ပင်လယ်ထဲမှ ကျွန်းတစ်ကျွန်းပေါ်ရှိ ပုထိုးတောင်ကုန်း (Putuo Hill)သို့ ယူဆောင်သွားသည်ဟု သိရပါ၏။

ထိုဆရာတော်ကပင် ရှန်ဟိုင်းတွင် ငွေအလှူခံကာ ဆင်းတုတော်များကျောင်းတိုက်ကို တည်ဆောက်ပေး ခဲ့သည်။ သူ၏အရိုက်အရာခံ ဆရာတော်များ၏ မွမ်းမံပြုပြင်မှုကြောင့် ယခုလို ခန့်ညားတင့်တယ်သော အဆောက်အအုံ ကြီးများ ဖြစ်လာပါသည်။

အချိန်အတော်ကြာကြာ လိုက်လံကြည့်ရှုပြီး ထွက်လာကြသည်။ ပြင်ပမှလူများ တစ်ဦးတည်းသော်လည်းကောင်း အစုလိုက်သော်လည်းကောင်း ဝင်လာနေသည်။ ဦးမောင်ယဉ်မောင်က စားသောက်ဆိုင်ကြီးတစ်ဆိုင်တွင် နေ့လည်စာ ကျွေးပါ၏။ ပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့အား ကားဖြင့် ယုယွမ် (Yu Yuan)ဥယျာဉ်ကြီးဆီသို့ ခေါ်သွားပါသည်။

သမိုင်းဝင် ဥယျာဉ်ကြီး တစ်ခုဖြစ်သည်ဟုဆို၏ မြို့တောင်ဘက်ပိုင်း မြို့တောင်ဘက်ပိုင်း၌ ရှိသည်။ တရုတ်ယဉ်ကျေးမှု ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ဥယျာဉ်ကြီးသည်ရေကန်တွေ့စမ်းချောင်းကြီးငယ်တွေ မျှော်စင်ခန်းမဆောင်နှင့် ပြာသာဒ်တွေနှင့်မျက်စိပသာဒရအောင်ဖန်တီးထားပါ၏။ ဘယ်ဟာကိုကြည့်ရမည်မှန်းမသိအောင်များပြားလှပါဘိတောင်း။ မင်း (Ming) မင်းဆက်ကာလအတွင်း တန်နစ်ရာရှိ ဝုကင်း (Wukang) ကျောက်တုံးဝါကြီးတွေနှင့် တီထွင်ထားသည့် ၁၂ မီတာမြင့်သော ပန်းပုလက်ရာမြောက် ကျောက်ဆောင်ကုန်းကြီးကို မြင်ရသောအခါ မအံ့ဩ မချီးမွမ်းဘဲ မနေနိုင်ပါ။ ဥယျာဉ်ပီပီ တစ်ဝန်းလုံးကို စနစ်တကျ သစ်ပင်ကြီးငယ်များ ၊ ပန်းပင်ပန်းချိုများ၊ အမျိုးမျိုးသော ပင်ပု၊ ပင်လတ်၊ ပင်မြင့်များနှင့် တန်ဆာဆင်ထားပါ၏။ စိတ်ကြည်နူးစရာ ကောင်းပြီး ကျက်သရေ ရှိလှပါပေသည်။

အပြန်တွင် ကုန်စုံတိုက်ကြီး တစ်တိုက် နှစ်တိုက်ထဲသို့ စူးစမ်းစိတ်ဖြင့် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှု၏။ ထင်သည့်အတိုင်း သွင်းကုန်ပစ္စည်းတချို့တို့သည် အဆင့်အတန်း အရည်အသွေး အတော်အတန် မြင့်၏။ မြင့်သလို ဈေးခေါ်ပါသည်။ သို့သော် ပီကင်းမြို့မှာကတည်းက မသန်းမြဲ ဒေါင်းတောက်အောင် လိုက်ရှာနေသော သဲကြိုးတပ်ဖိနပ် (Sandal) ဝယ်သောအခါ ထင်ကြေးမကိုက်ပါ။ စင်ကာပူ ကုန်စုံတိုက်ကြီးများ၏ စံချိန်မမီပါ။ ဝယ်သည့် ကိုယ်သုတ်ပဝါနစ်ထည် မူကား ပထမတန်းစားများဟု ဆိုလောက်ပါသည်။

အဆောင်သို့ ညနေ ၄ နာရီထိုးမှာ ပြန်ရောက်လာပါသည်။ ဦးဉာဏ်က ကျွန်တော်တို့ အခန်းမှ မလှမ်းမကမ်းတွင် ရထားသော သူတစ်ယောက်အိပ်အခန်းကိုပြသည်။ နေပျော်သည်။ ရေမိုးချိုး၊ ခေတ္တအနားယူပြီး ညစာဆင်းစားကြသည့် အခါ နံနက်က စားသည့် စင်မြင့်စားပွဲ၌ ထိုင်ကြကာ ဟင်းမည် လေးမျိုးမှာစားသည်။ ၄၅ ယွမ် (၁၅ ဒေါ်လာခန့်) ကျသည်။ အရာသာရှိ၊ လျာတွေ့သဖြင့် ပေးပျော်သည်ဟု သုံးဦးစလုံးကဆို၏။ အခန်းသို့ မပြန်မီ အဆောင်ထဲရှိ ဆိုင်သို့ ဦးဉာဏ်နှင့်အတူ လိုက်သွားကာ လိုရာ မည်ရာများကို ဝယ်၏။ အိပ်ခန်းထဲ ရုပ်မြင်သံကြား သတင်းကားကြည့်ပြီး အိပ်ရာဝင်၏။

ပီကင်းမြို့ထက် ကြီးရုံမကသေး။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးဆုံးမြို့ဟု ဆိုရမည့် လူဦးရေ ၁၀ သန်းကျော်ရှိ ရှန်ဟိုင်းမြို့ကြီးသို့ ရောက်နေပြီတကားဟု တွေးရင်း အိပ်ပျော်သွားပါသည်။

၂-၃-၂။ မေလ ၃၁ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

ဆူးချိုးမြို့ဆီသို့။ မနေ့ညနေ ညစာစားရင်း ဦးဉာဏ်က "နက်ဖြန်ခါ ဆူးချိုးမြို့ကို သွားပြပါမယ်။ အင်မတန်ကို လှပသာယာ နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းပါတယ်။ ကောင်းကင်ဘုံမှာ နိဗ္ဗာန်၊ လူ့ဘုံမှာ ဆူးချိုးနှင့် ဟန်းချိုးလို့ တရုတ်ဆိုရိုးစကား ရှိပါတယ်။ မနက်စာ လမ်းမှာပဲ စားရအောင်။ ဒီတော့မှ ဆူးချိုးကို လျှောက်လေ့လာဖို့ အချိန်ပိုရမယ်ဟု ပြောပါသည်။

နံနက် ၆ နာရီအိပ်ရာထ၊ အဝတ်အစားလဲထားပြီး ခရီးထွက်ရန် အဆင်သင့် ဖြစ်နေကြပါပြီ။ ၇ နာရီ၌ ဦးမောင်ယဉ်မောင် ကားနှင့်ရောက်လာ၏။ ရှန်ဟိုင်းမြို့မှ မထွက်မီ ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် ပေါက်စီကြော်နှင့် ရှန်ဟိုင်း စပယ်ရှယ် မုန့်တစ်မျိုးကို ဝင်ဝယ်လာကာ ကားနှင့်သွားရင်း စားသွားကြသည်။ စပယ်ရှယ်မုန့်မှာ မုန့်လုံးကြော်နှင့် ခပ်ဆင်ဆင်။ သို့သော် အထဲ၌ အုန်းယိုအစား အသားထည့်ထားပါ၏။ မြန်မာလူမျိုးများ တလွဲတချော် မှည့်ထားသော အာလူးကတ်တလက် (Cutlet) နှင့် ပိုတူပါ၏။ နာမည်ကျော်သလောက် အနံ့အရသာဖြင့် ပြည့်စုံသော်လည်း ဆီများ လွန်းလှပါသည်။ စားပြီး အချို့ရည်သောက်သည်။ သံပရာရည်ဖြစ်၍ အအိပ်ပြေသွားသည်။

လမ်းတစ်လျှောက်လုံး ခေတ်သစ် တရုတ်ပြည်ကြီး၏ တဟုန်ထိုး တိုးတက်နေသော ဝိသေသလက္ခဏာများကို မမြင်ချင်အဆုံး မြင်သွားရပါ၏။ ချိုင့်တွေ ဗလာနထွို၊ နိုင်လွန်ကတ္တရာစေးအတိပြီးသည့် လမ်းကျယ်ကြီးတွေ၊ အသစ် အသစ် အဆောက်အအုံကြီးတွေ၊ ပလွားနေသော ဓာတ်မီးတိုင်ကြီးတွေကို မြင်ရသောအခါ အားကျချီးကျူးမိသည်။ လမ်းဘေး နှစ်ဖက်နှစ်ချက် စပါးပင်တွေကို မြင်ရသောအခါ မြန်မာပြည်ကို သတိရမိ၊ အောက်မေ့မိ၏။ ဆူးချိုးမြို့ထဲ ၉ နာရီအချိန် ဝင်မိပါသည်။

လူ့ဘုံနိဗ္ဗာန် ဆူးချိုးမြို့သည် အနွတ္တသညာပီသပါပေသည်။ ပီကင်း၊ ရှန်ဟိုင်းမြို့ကြီးများမှာကဲ့သို့ လမ်းတွေ ချောမွေ့သော်လည်း မကျယ်ပြန့်လှပါ။ လမ်းဘေး သစ်ပင်တန်းရှည်ကြီးနောက်မှ မရှိတရှိရှိနေသော ခေတ်ဟောင်း သုခုမ လက်ရာမြောက်သည့် တိုက်တာကလေးတွေကား အလှအယဉ် ပေါင်းစုံခသော မဒီအပျိုကညာမကလေးများနှင့် တူသည်။ ကျက်သရေတွင် ဝေသာနေ၏။ မြို့လယ်ရှိ ခေတ်သစ်တိုက်တာ ဟိန်းဟိန်းကြီးတို့ကား ခန့်ညားထည်ဝါသည့် သူဌေးသူကြွယ်တွေ သဏ္ဍန် ဆောင်ကုန်၏။ ဤသည်တို့ကား ဆူးချိုး၏ ပဏာမ ဝိသေသ အလှသာ ဖြစ်ပါသေးသည်။

မြို့ထဲရောက်၍ မကြာမီ ဆူးချိုးချက်မြင်ဖာတိဖြစ်သူ ဦးဉာဏ်က ကျွန်တော်တို့ကို ဦးမောင်ယဉ်မောင်လက်ထဲ အပ်ပြီး သူ၏ညီအိမ်သို့ သွားပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ သုံးဦး တံငါဥယျာဉ်ခေါ်ဝမ်ရိ ယွမ် (Wangshi Yuan)သို့ သွားသည်။ ဥယျာဉ် ပြင်ဘက်နား ကားဆိပ်၌ ကားထားကာ ဥယျာဉ်ထဲ ဝင်ကြသည်။

ဤ တံငါဥယျာဉ်သည် စတုရန်းမီတာ ၄၀၀ ဧရိယာသာ ရှိပါ၏။ ပီကင်းမြို့ရှိ နွေရာသီနန်းတော်ဝင်းထဲမှ စင်္ကြံ တန်ဆောင်းလောက် မရှည်လျားသော်လည်း ထိုနည်းတူစွာ ရှုချင့်စဖွယ်ဖြစ်သည့် စင်္ကြံ တန်ဆောင်းကလေးနှင့် ခန်းမဆောင်၊ ပန်းခင်း၊ ကျောက်တုံးကျောက်ဆောက်၊ ရေပန်း၊ ပြသာဒ်စသည်တို့ စီခြယ်ထားပါ၏။ မြေနေရာ အနည်းငယ်သာ ယူပြီး ဤကဲ့သို့ ကြော့ရှင်းသပ်ရပ်ပြေပြစ်စွာ ဖန်တီးထားသူတို့၏ ဉာဏ်ကစားမှုကို ချီးကျူးစရာပင်။ ဤဥယျာဉ်ကို မင်း (Ming) မင်းဆက် ဗိသုကာလက်ရာနည်းဟန်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားကြောင်း သိရပါသည်။ တစ်ခါက ဆူးချိုးမြို့တွင် ဥယျာဉ်ပေါင်း နှစ်ရာခန့် ရှိသည်ဟူ၏။ ယခုအခါ ကျန်ရှိသော ဥယျာဉ်ဆယ်ခုအနက် လေးခုကိုသာ ပြည်သူလူထုနှင့် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များ လေ့လာစကွာအာရုံခံစားရန် ဖွင့်ထားပါတော့သည်။ အဆိုပါ ဥယျာဉ်တို့၌ လည်း တံငါဥယျာဉ်မှာကဲ့သို့ မရှိမဖြစ်သည့် တောင်ကုန်းတွေ၊ စမ်းချောင်းတွေ စသည့် အင်္ဂါရပ်များဖြင့် ပြည့်စုံသည်ဟု သိရပါ၏။

တံငါဥယျာဉ်၏ ပသာဒရူပါရုံကို နှစ်ခြိုက်လွန်းလှသဖြင့် ထပ်တူပုံကူးယူပြီး အမေရိကပြည်၊ နယူးယောက်မြို့ ရပ်ကွက်တစ်ကွက်တွင် ဖန်တီးထားကြောင်း ဦးမောင်ယဉ်မောင်က ပြောပြပါ၏။

စိတ္တအာဟာရဖြည့်တင်းပြီးနောက် ကာယအာဟာရ မှီဝဲရန် စားသောက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် နေ့လည်စာ စားကြသည်။ ထို့နောက် ပိုးထည်လုပ်ငန်းတွင် ကျော်ကြားသော ဆူးချိုးမြို့ရှိ ဆိုင်အချို့ဆီသို့ သွားစုံစမ်းကြည့်ရှုကြ၏။ စိတ်ကြိုက် အရောင်နှင့် အသွေးအရည်ကို မတွေ့ရသဖြင့် မသန်းမြက အစနစ်စသာ ဝယ်၏။ ဦးမောင်ယဉ်မောင်က နောက်ခရီးတစ်ဆစ်ဖြစ်သည့် ဆူးချိုးနောင်တော် ဟန်းချိုးမြို့၌ ပိုစုံလင်ကောင်းမွန်ကြောင်း ပြောပြပါသည်။

မြို့ဆင်ခြေဖုံးရှိ ကျားတောင်ကုန်း(The Tiger Hill)ဆီသို့ ကားဖြင့်သွားကြ၏။ ကားဆိုက်ထားပြီး တောင်ခြေရင်း ဆီသို့ သွားရာ လမ်းတစ်လျှောက်လုံး မုန့်သည်တွေကို မြင်ရသည်။ သူတို့အထဲ ရေခဲမုန့်သည်တွေ အတော်များများ ပါဝင်ကြောင်း သတိမမိ၏။ခြေရင်းမှတောင်ကုန်းပေါ် ကျောက်လှေကားထစ်တွေ နင်းတက်ရပါသည်။ အပေါ်ရောက်လျှင် ကျားတောင်ကုန်းဘုရား (The Tiger Hill Pagoda)ကို မြင်တွေ့ရပါသည်။ ဘုရား (Pagoda)ဆိုသည်မှာ မြန်မာပြည်မှ စေတီပုထိုးပုံမျိုးမဟုတ်ပါ။ ရန်ကုန်မြို့ ချင်းချောင်း နန်းတော်မှ အထပ်ထပ်ရှိသော မျှော်စင်ပုံသဏ္ဍာန်မျိုးဟု ဆိုရပါမည်။ မြန်မာပြည်မှာကဲ့သို့ ရှင်လူအများ ညီညွတ်ကန်တော့ကြသည်ကိုလည်း မတွေ့မြင်မိပါ။

ဤ မျှော်စင်မြင့်ကြီးကို ခရစ် ၉၆၁ ခုနှစ်၌ တည်ဆောက်သည်ဟုဆို၏။ တစ်ဖက်သို့ တိမ်းစောင်းနေကြောင်းကို အတိုင်းသား မြင်ရသောအခါ ကင်းဝန်မင်းကြီး ပြင်သစ်နိုင်ငံသွား နေ့စဉ်မှတ်တမ်း (စာမျက်နှာ ၁၄၆)ပါ စာပိုဒ်ကို သွားသတိရပါ၏။ အီတလီပြည် ပီစာ (Pisa)မြို့ရှိ ၁၅ ပေကျော်ကျော်ခန့် တစ်ဖက်သို့ တိမ်းစောင်းနေသော မျှော်စင်ကြီး အကြောင်း ဖြစ်ပါ၏။ “၎င်းတိုက်ကို ဝဲယာနံဘေးက ကြည့်လျှင် လဲအံ့သကဲ့သို့ စောင်းသည်။ ၎င်းအဆောက်အအုံကို သိုးဆောင်းနိုင်ငံမှပညာရှိများ အလွန်အံ့ဩချီးမွန်းကြသည်”ဟုရေးထားသည်။ ဤမျှော်စင်ကြီးသည် ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ စက္ခုပသာဒဆောင်သော ဥယျာဉ်ကြီးနှင့် အလွန်ပန်ရလှပါ၏။

၄ နာရီအချိန်၌ ဦးဉာဏ်နှင့်ချိန်းထားသော နေရာသို့ သွားကြပါသည်။ ဦးဉာဏ်၊ သူ၏ ညီနှင့် သားသမီး နှစ်ယောက်တို့က စောင့်နေကြသည်။ သူတို့နှင့်အတန်ငယ်ပြောဆိုပြီး ရှန်ဟိုင်းသို့ ပြန်လာကြပါ၏။ ဦးဉာဏ်လည်း လပေါင်း အတော်ကြာကြာ ကွဲကွာနေခဲ့သော ညီ၊ တူ၊ တူမများနှင့် ပြန်တွေ့ရ၊ ကျွန်တော်တို့လည်း တရုတ်လူမျိုးတို့က လောကနိဗ္ဗာန်ဟုခေါ်သည့် ဆူးချိုးမြို့သို့ရောက်ရာ၊ လေ့လာရသဖြင့် သူနှင့် ကျွန်တော်တို့ အသီးသီး လာရကူးနပ်၍ အတွေးကိုယ်စီဖြင့် ပြန်လာရာ တည်းခိုဆောင်သို့ ၆ နာရီ မထိုးမီ ပြန်ရောက်လာကြပါသည်။ ရေမိုးချိုးသည်။ ရင်ကယ်နေ သဖြင့် ညစာ ထမင်းဆင်းမစားကြပါ။ ဦးဉာဏ်က မိတ်ဆွေများနှင့်တွေ့ရန် မြို့ထဲသွား၊ ကျွန်တော်တို့က ဝယ်ထားသော သစ်သီးများစား၊ အချို့ရည်သောက်ကာ မောမောနှင့် အိပ်ရာဝင်ကြပါသည်။

၂-၃-၃။ ဇွန်လ ၁ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့

နံနက် ၈ နာရီတွင် ထမင်းစားခန်းထဲ ဆင်းသွားကြ၏။ စားပွဲထိုး အမျိုးသမီးကလေးက ခေါက်ဆွဲပြုတ်သာ ရနိုင်သည်ဟု ပြောသဖြင့် မတတ်သာဘဲ မှာစားရပါ၏။ ၉ နာရီတွင် ဦးမောင်ယဉ်မောင် ကားဖြင့် လာခေါ်၏။ ယနေ့ ညစာ စားပွဲသို့

လာဖို့ ဖိတ်၏။ လက်ခံလိုက်ပါသည်။ နာမည်ကျော် တရုတ်စာရေးဆရာကြီး လူရှန်း (Lu Xun) ကျောက်ရုပ်ကြီးရှိသော လူရှန်းပန်းခြံကြီးဆီသို့ သွားကြပါ၏။

ကလေးများနေ့နှင့် ကြိုကြိုက်နေ၍ ၂ နှစ် ၃ နှစ်မှ ၄၊ ၅၊ ၈ နှစ်အရွယ်ရှိ ကလေးဦးရေက လူကြီးဦးရေထက် များသည်။ ကြည့်လေရာရာ အပူအပင်ကင်းစင် လူဘော်မဝင်သေးသည့် သူငယ်၊ သူငယ်မလေးတွေ အရွယ်အစားစား ဆော့ကစားပျော်ပါးနေသည်များကို မြင်ရသောအခါ အားကျပြီး ကလေးဖြစ်ချင်စိတ် ပေါ်လာပါ၏။ စိတ်ဝင်စားစရာ မြင်ကွက် တစ်ကွက်ကို တင်ပြပါရစေ။

ကျွန်တော်တို့ ဥယျာဉ်ထဲ မဝင်လာမီ ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် ၁၀ ပေကျော်ကျော် ကြီးကွင်းရှည်ကြီးကို ပြင်ပဘက်မှ ကိုင်ပြီး တစ်ယောက်နောက်က တစ်ယောက်လိုက်ကာ ရှေ့မှ ဆရာမနှင့် တူသူ အမျိုးသမီးတွေကဆွဲ ၊ နောက်မှ ဆရာမနှင့်တူသူတစ်ဦးက စောင့်ထိန်းလာသော ၄ ၊ ၅ ၊ ၆ နှစ် ၇ နှစ် ၈ နှစ်အရွယ် ကလေးများသည် စည်းကမ်းရှိရှိ လျှောက်လာကာ အတုယူစရာ သာဓက မြင်ကွင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤမြင်ကွင်းမျိုးများနှင့် ပီကင်းတက္ကသိုလ် နယ်မြေထဲ နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါ၏။ နောင် ရောက်သည့် မြို့အချို့တွင်လည်း ဆုံစည်းရပါသေး၏။ လမ်းသွားလမ်းလာ၊ လမ်းကူးဖြတ်ရာ၌ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းစေခြင်းငှာ ထိန်းကျောင်းပေးသည့် စနစ်ဖြစ်ပါ၏။ ဤစနစ်ကို တီထွင်ပေးသူ တို့အား ထောမနာပြုသင့်ပါသည်။

ဥယျာဉ်ကြီးရှိ တောအုပ်ကလေးတွေထဲ သစ်ပင်ကြီးတို့အောက်၊ မြက်ခင်းများပေါ် ကလေးများနှင့် အတူနေထိုင် နေသူတို့သည် ကလေးများနှင့် ကစားသူကစား၊ စကားပြောသူပြော၊ သဘာဝအလှကို ရှုစားသူ ရှုစားနေကြသည်။ ကလေးများနှင့်အတူလျှောက်ကာ ရောင်စုံပန်းခင်းကြီးများမှ ပွင့်ချပ်၊ ဝတ်ဆံတို့ကို စစ်ဆေးကြည့်နေသူ ကြည့်နေ၊ ပန်းရနံ့များကို နီးနီးကပ်ကပ် ဂန္ဓာရုံ ခံစားနေသူခံစား၊ ကျောက်တုံးကျောက်ဆောင် တောင်ကုန်းကလေးများဆီ လက်ညှိုးထိုးကာ ဆွေးနွေးနေသူ ဆွေးနွေး၊ စမ်းချောင်းတွေဘေးနားထိုင်ကာ စမ်းရေထဲမှ ငါးကလေးများကို ကလေးတို့အား ပြနေသူပြနေ၊ ရေအိုင်ကလေးများဘေးရှိ တန်ဆောင်ကလေးပေါ်မှ ကလေးများအား အိုင်ထဲရှိ ရွှေငါးနှင့် ကြာပန်းတွေကို ညွှန်ပြနေသူ ပြနေသည့် မိဘ၊ ဆွေမျိုး၊ ကလေးထိန်း စသည့် သူအသီးသီးတို့သည်လည်း တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ်ဆိုသကဲ့သို့ ကလေးတို့ ဖျော်ဖြေရင်း သူတို့လည်း ဩကာသလောကနှင့် ထိတွေ့မှုများမှ အကျိုးခံစားကြ ရသည်။

ကျွန်တော်တို့ လျှောက်ကြည့်ရာ ပညာရှိ စာရေးဆရာကြီး လူရှန်းကျောက်ရုပ်ကြီးဆီသို့ ရောက်သွား၏။ ပန်းပုဆရာ လက်ရာ ကောင်းလှပါ၏။ ခန့်ညားသော ဥပမာရုပ်ဆောင်၏။ ကျောက်ရုပ်ကို ကြည့်ရင်း မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း မြန်မာပြည် ဂုဏ်ရောင်ကို ထွန်းပြောင်စေခဲ့တဲ့ ပညာရှိ စာရေးဆရာ၊ စာဆိုတော်များ စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ ကျောက်ရုပ်ကြီးတွေကို မွေးဖွားရာ၊ ဒါမှမဟုတ် နေထိုင်ရာအရပ် တစ်ရပ်ရပ်မှာ ထုလုပ်ထားရင် နောင်လာနောင်သားတို့ အားကျပြီး သူတို့ခြေရာလိုက်နင်းလိုသူတွေ ပေါ်လာကောင်း ပေါ်လာနိုင်ချေရဲ့ဟူသော အတွေးရေယဉ်ကြော မျောနေစဉ် မသန်းမြက "ဟိုမှာ ဦးမောင်ယဉ်မောင် စောင့်နေတယ်"ဟု ပြောလိုက်မှ သတိရပြီး ကျွန်တော်တို့ လေးဦးသား ဥယျာဉ်ထဲမှ ထွက်လာကြ၏။

ပြင်ဘက်ရောက်လျှင် ကုန်စုံဆိုင်ကြီး တစ်ဆိုင်သို့သွားကာ ရှေ့ဆက်သွားမည့် ခရီးအတွက် ခရီးသည် ချက်လက်မှတ်သုံးစောင်ကို တရုတ်ယွမ်ငွေနှင့်လဲ၏။ ငါးမိနစ်အတွင်း ကိစ္စပြီးသွားသည်။ တရုတ်နိုင်ငံတွင် တရုတ်ဘဏ် တိုက်များအပြင် အစိုးရအသိအမှတ်ပြုထားသော ကုန်စုံဆိုင်ကြီးတွေ၊ ဟိုတယ်တွေ၌ နိုင်ငံခြားငွေနှင့် ခရီးသည် ချက်လက်မှတ်များကို လဲလှယ်နိုင်ပါသည်။ မသန်းမြက ဘောင်းဘီနှစ်ထည်ဝယ်သည်။ ဂျာကင်ဝယ်လိုသော်လည်း စိတ်ကြိုက်မတွေ့၍ မဝယ်ဖြစ်ပါ။ အဆောင်သို့ ပြန်ရောက်ကြသည့်အခါ ဦးမောင်ယဉ်မောင်အား နေ့လည်စာကျွေးသည်။ ယနေ့နံနက် မြင်တွေ့ရသည့်အထဲ သိလိုသည့် အခြင်းအရာများကို ဦးမောင်ယဉ်မောင်အား မေး၏။ စိတ်ရှည်ရှည်နှင့် ပြောပြပြီးနောက် သူက ညစာလာစားပါဟု ထပ်ဖိတ်ခေါ်၍ လာပါမည်ဟုပြော၏။ ၁ နာရီခွဲအချိန် သူပြန်သွားသည်။

ရှန်ဟိုင်းမြို့ ကမ္ဘာ့ရေးရာ ပညာရပ်များကျောင်း (Shanghai Institute of International Studies) (SIIS) သို့ သွားရန် ၂ နာရီ ၅ မိနစ်အချိန်တွင် ဦးဉာဏ်လာခေါ်ပါသည်။ ပညာရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးရန် မနေ့ မနက်ကတည်းက ဖိတ်ခေါ်ထား၏။ မသန်းမြက သူနှင့်မဆိုင်၍လည်းကောင်း၊ ချုပ်လုပ်စရာရှိ၍လည်းကောင်း

မလိုက်လာပါ။ ကျောင်းက လွတ်လိုက်သော ကားဖြင့်သွားရာ ၃ နာရီ ၅ မိနစ်အချိန် ရောက်သွားသည်။ ဦးမောင်ယဉ်မောင်က ထွက်ကြိုသည်။ သူသည် ဤကျောင်း၌ ဒုညွှန်ကြားရေးမှူးလည်းဖြစ်၊ မြန်မာပညာရပ်များနှင့် လူမှု ဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ သုတေသီတစ်ဦးလည်းဖြစ်ပါသည်။

ဦးမောင်ယဉ်မောင်က ကျွန်တော့်အား ညွှန်ကြားရေးမှူး မစ္စတာ ယန်ဂျီမီယန် (Mr Yang Jiemien) ဆီ ခေါ်သွားပြီး မိတ်ဆက်ပေးပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အသက် ၄၀ ပတ်ဝန်းကျင်ခန့်သာ ရှိပေဦးမည်ဟု မှန်းဆမိသည်။ ရှန်ဟိုင်း ကမ္ဘာ့ရေးရာကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ သုတေသနအဖွဲ့ဝင် ပညာရှင်နှင့် ပညာရပ်များဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးတာဝန် တို့ကို ထမ်းဆောင်နေသည်။ အမေရိကပြည်တွင် နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာကြာ ပညာဆည်းပူးလာခဲ့သဖြင့် အင်္ဂလိပ်စကား ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ပြောတတ်၊ အင်္ဂလိပ်လို ထိထိမိမိ ရေးတတ်သည်။ ဉာဏ်သွက်လက် ထက်မြက်၏။ ပညာရှင်ဖြစ်ကြောင်း မျက်နှာတစ်ခုလုံးပေါ်တွင် ရေးထားသည်။

ဦးဉာဏ်အပါအဝင် ကျွန်တော်တို့ လေးဦး မြန်မာ့သမိုင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ လူမှုရေးရာ စသည်များကို မြန်မာ့အမြင်၊ တရုတ်အမြင် နှစ်ပါးယှဉ်ကာ သမ္မတိသစ္စာ အမှန်တရားဆိုက်အောင် သိလိုကြသော အကြောင်းအရာများကို မေးမြန်း ဆွေးနွေးဖလှယ်ကြသည်။ ဤပွဲတွင် တရုတ်စကားမတတ်သူ ကျွန်တော်က ပုဏ္ဏားတိုင်ဖြစ်ပါ၏။ ဦးဉာဏ်က မြန်မာနှင့် အင်္ဂလိပ်လို၊ ဦးမောင်ယဉ်မောင်က မြန်မာလို၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးက အင်္ဂလိပ်လို အသီးသီးတတ်သိနားလည်ကြသည်။

ထို့ကြောင့်အင်္ဂလိပ်ဆိုလျှင် ဦးဉာဏ်က တရုတ်ဘာသာဖြင့် တစ်ဆင့် ဦးမောင်ယဉ်မောင်ကိုလည်းကောင်း၊ မြန်မာလိုဆိုလျှင် ဦးဉာဏ်က တရုတ်ဘာသာဖြင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးအားလည်းကောင်း တစ်ဖန် ပြန်လည် ပြောပြပါသည်။ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းပါ၏။ ဆွေးနွေးဖလှယ်ပွဲ ၄ နာရီခွဲ၌ ပြီးဆုံးသွားပါသည်။

ထိုအခါကျမှ ဦးမောင်ယဉ်မောင်က 'ဒေါ်သန်းမြတစ်ယောက် မတွေ့ပါကလား၊ ဒီကျောင်းမှာ ညစာကျွေးမယ်လို့ ကျွန်တော် ဖိတ်ထားတာမို့ အားလုံးအဆင်သင့် ရှိနေပါပြီ'ဟု ပြောပါတော့သည်။ ကျွန်တော်က 'ဆွေးနွေးပွဲအပြီးမှာ ဦးမောင်ယဉ်မောင်တို့ အိမ်မှာ ကျွေးမယ်ထင်လို့ မလိုက်လာတာပါ'ဟု ပြန်ဖြေပါသည်။ ဦးဉာဏ်က ကားဖြင့် မသန်းမြအား သွားခေါ်နေတုန်း ဦးမောင်ယဉ်မောင်က ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ကို ကျွန်တော့်အား ခေါ်သွားပါသည်။

စာကြည့်တိုက်မှူးက လိုက်ပြပါသည်။ စာအုပ်၊ ဂျာနယ်၊ သတင်းစာ စသည်တို့ အတော့်ကို များပါ၏။ တရုတ် ဘာသာနှင့် ဦးရေအလွန်များပြီး မြန်မာနှင့် အနောက်နိုင်ငံဘာသာနှင့်ကား အတော်အတန်သာရှိသည်။ စာကြည့်တိုက်မှူး နှင့် ဦးမောင်ယဉ်မောင်တို့က မြန်မာနိုင်ငံနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စာအုပ်၊ စာတန်း၊ ဂျာနယ်၊ သတင်းစာတို့ကို ကြိုးစားပြီး စုဆောင်း နေကြောင်း ပြောပါသည်။ ဤပြောပြချက်ကို ကြားရ၊ မြင်တွေ့ရသောအခါ စိတ်မကောင်းဖြစ်မိပါ၏။

၅ နာရီတွင် ဦးဉာဏ်နှင့်မသန်းမြတို့ ရောက်လာသဖြင့် အခန်းတစ်ခန်း ဝယ်စားပါ၏။ ဟင်းရစ်မျိုး ကိုးမျိုး တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး စားပွဲထိုးက စားပွဲပေါ်လာချပေး၊ တရုတ်ဘီယာ၊ ဝိုင်အရက်၊ ရေခဲနွေးကြမ်းနှင့်လိုက်သည်။ ညွှန်ကြားရေးမှူးက 'ဆရာကြီး ရှန်ဟိုင်းမြို့ကိုရောက်လာတာ နတ်ပို့လို့ပဲ။ ကျွန်တော်တို့အတွက် အင်မတန် အကျိုး ဖြစ်ထွန်းပါတယ်။ ဝမ်းလည်းသာ၊ ကျေးဇူးလည်း တင်ပါတယ်။ ရှန်ဟိုင်းရောက်တိုင်း ဝင်ပါလို့ ဖိတ်ထားပါတယ်။ ခဏ ခဏလာလေ၊ ဦးမောင်ယဉ်မောင်အတွက် ကျေးဇူးများလေလေပဲ'ဟု ပြောပါ၏။ ကျွန်တော်ကလည်း 'ဒီလိုဖိတ်မှုနွှက ပြုတာကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ နောင်နှစ်ခါ မေလအတွင်း ကွန်မင်းမှာ ကျင်းပမယ့် ကွန်ဖရင့် တက်ရောက်ဖို့ ဆိုင်ရာက ဖိတ်ထားပါတယ်။ ကွန်မင်းရောက်ရင် ပီကင်းနဲ့ ရှန်းဟိုင်းကို ဆက်ဆက်လာဖြစ်အောင်လာပါမယ်'ဟု ပြန်ပြောပါသည်။ ညစာစားပွဲ ၆ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် ပြီးဆုံးသွားရာ ဒကာခံသူ ဦးမောင်ယဉ်မောင်အား ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားပြီး အဆောင်သို့ ပြန်လာ၏။

၇ နာရီကျော်ကျော် ပြန်ရောက်သည်။ နောက်တစ်နေ့ ခရီးဆက်ရှိသည်မို့ နံနက်ကတည်းက စခဲ့သော ခရီးသည် တိုင်းလိုလို ခံရသော ဝဋ်ဟု ဆိုအပ်သည့် ပစ္စည်းကောက်သိမ်းထုပ်ပိုးမှုကို အပြီးသတ်ကြသည်။ ဝဋ်ကျွတ်မှ အိပ်ရာ ဝင်သည်။

၂-၃-၄။ ဇွန်လ ၂ ရက်၊ သောကြာနေ့။

ကျွန်တော်တို့ ခရီးသည်သုံးဦး ရှန်ဟိုင်းမှ ဟန်းချိုးမြို့သို့ သွားရတော့မည့်နေ့ ဖြစ်ပါသည်။ ကွန်မင်းမှ ပီကင်း၊ ပီးကင်းမှ ရှန်ဟိုင်းသို့ ထွက်ခွာလာသည့်နေ့များမှာကဲ့သို့ ကြေကွဲဝမ်းနည်းစိတ် တစ်မိမ့်စိမ့် ယိုဖိတ်လာသည်။ နေပျော်သူက မိုးချုပ်မြန်၊ အိပ်ပျော်သူက မိုးလင်းမြန်၊ လူ့အလို နတ်မလိုက်နိုင်။

၈ နာရီမတ်တင်းတွင် နံနက်စာ ဆင်းစား၏။ မကျက်တကျက် ကြက်ဥပြုတ်ရသည်။ သို့သော် ထောပတ်မရ သဖြင့် ပေါင်မုန့်ကင်နှင့် မလိုင်သာ စားရ၏။ စားနေတုန်း ဦးမောင်ယဉ်မောင် ရောက်လာသည်။ ဦးဉာဏ်နှင့် အစီအစဉ် တိုင်ပင်ပြီး ပြန်သွား၏။ ဦးဉာဏ်နှင့် ကျွန်တော်တို့ တည်းခိုဆောင်နှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ ဥယျာဉ်ပန်းခြံကြီးထဲ ၉ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် သွားကြသည်။ ပန်းခြံထဲ လမ်းလျှောက်နေသူတွေ၊ ခုံတန်းလျားများပေါ် ထိုင်ကာ အနားယူနေသူတွေ၊ စာဖတ်နေသူတွေ ရှိပါ၏။ ကျွန်တော်တို့အဖို့ ထူးဆန်းသည်ဟု ဆိုရမည့် မြင်ကွက်ကား တိုင်ချီကွမ် (Taijiquan) ဗန်တို ဗန်ရှည်အတတ် လေ့ကျင့်ခန်းကို စိတ်ရောကိုယ်ပါ လေ့ကျင့်နေသော အဘိုးကြီး၊ အဘွားကြီးတစ်စုနှင့် လူလတ်၊ လူရွယ် တစ်သိုက်တို့ဖြစ်ကြပါ၏။

တိုင်ချီကွမ်သည် နှစ်ပေါင်းသုံးရာကျော်လောက်က တရုတ်ပြည်တွင် စတင်ပေါ်ပေါက်လာကြောင်းကို စာအုပ်တစ်အုပ်ထဲ ဖတ်လိုက်ရပါသည်။ အစပထမ၌ ကျေးလက်တောရွာများ၌သာ လေ့ကျင့်သည်။ နှစ်ပေါင်းတစ်ရာ လောက်ကမှ မြို့ပြများဆီသို့ ရောက်လာပြီး နိုင်ငံနှင့်အမျှ လေ့လာလိုက်စားလာကြသည်။ ကာကွယ်ရေး ဗန်တိုဗန်ရှည် ပညာရရှိသည့်အပြင် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာရေး တိုက်ကျွေးသည့် ဆေးကြီးတစ်ဖုံလည်းဖြစ်သည်ဟု တရုတ်လူမျိုး အများစုက ယုံကြည်ကြပါ၏။

တိုင်ချီကွမ်အကြောင်း ပြောတိုင်း၊ ရေးတိုင်း၊ စဉ်းစားမိတိုင်း ၁၉၈၉ ခု၊ မေလ ၁၀ ရက်နေ့ ကွန်မင်းသို့ မသွားမီ မေလ ၇ ရက်နေ့က အသည်းတုန်လှုပ်စရာဖြစ်ရပ်တစ်ရပ် ဦးနှောက်ထဲ ပေါ်ပေါက်လာ၏။ ထိုနေ့ နံနက် မဟာဗန္ဓုလ ပန်းခြံလမ်းနှင့် အနော်ရထာလမ်းထောင့်နေ မိတ်ဆွေတစ်ဦးအိမ်သို့ ကိစ္စတစ်ခုကြောင့် နံနက် ၇ နာရီ အချိန်လောက် ရောက်သွားသည်။ ကိစ္စပြီး၍ တည်းခိုသော ကမ်းနားဟိုတယ်သို့ လေးဘီးကားနှင့်ပြန်လည်လုပ်ရာ မိတ်ဆွေက 'ဆရာ၊ မဝေးပါဘူး။ အညောင်းပြေ အညာပြေလည်းဖြစ်၊ မနက်စာလည်း ကောင်းကောင်းစားနိုင်အောင် လမ်းလျှောက်သွား ရအောင်။ ကျွန်တော်လိုက်ပို့ပါမယ်'ဟု ဆိုလေ၏။

ကံ၊ ကံ၊ ကံ။ မသန်းမြ၊ သူနှင့် ကျွန်တော်တို့ ဗန္ဓုလပန်းခြံဘေးအရောက်တွင် ထိုအခါက တိုင်ချီကွမ် လေ့လာနည်း မမြင်ဖူးသေးသည့် မသန်းမြနှင့် ကျွန်တော်တို့ တိုင်ချီကွမ် လေ့ကျင့်နည်းများ လုပ်နေသူတို့အား တစ်ချက် တစ်ချက် ကြည့်သွားရာ မိတ်ဆွေသည် ပလက်ဖောင်းပေါ် အိပ်နေသော ခွေးမည်းမတစ်ပေါ် သွားနင်းမိပါတော့သည်။ ခွေးမက ကိုက်သဖြင့် သူ့ခြေထောက်ကို မြှောက်လိုက်ရာ ခွေးမပါ အပေါ်သို့ တွဲလောင်းပါလာ၏။ ရင်ဖိုစရာပင်။ ဆေးခန်းသွားသည်။ ဆရာဝန်က ဆေးထိုး၊ ဆေးထည့်၊ အနာကို ချုပ်ပေးပြီး ပြန်လွှတ်လိုက်၏။ ဆရာဝန်ဆေးအာနိသင် ရှိ မရှိမသိပါ။

ဟိုတယ်သို့ ပြန်ရောက်လာရာ အချို့က 'ခွေးရူးမဟုတ်နိုင်ဘူး။ ခွေးရူးဆိုတာ ဟိုပြေး သည်ပြေးနဲ့ တစ်နေရာ တည်းမှာ မနေဘူး'ဟု ဆို၏။ အချို့က 'ဟုတ်ချင်ဟုတ်မှာပါ။ ကြည့်ပါလား။ ခြေထောက်ကို မလွှတ်ဘဲ ခဲထားတာ'ဟု ပြော၏။ ထိုအခါ 'မောင်လမြိုင်မှာ ခွေးရူးကိုက်ခံထိတဲ့ မိန်းမတစ်ယောက် ကြိုးနဲ့ချည်ထားရတယ်။ ဆေးမရှိလို့ သေသွားရတာ'ဟု လူတစ်ဦးပြောဖူးသည့် စကားနားထဲ ဝင်ဆောင့်ပါ၏။ ကျွန်တော်လည်း ခွေးရူးကိုက်ဖြေဆေးကို သံရုံးတစ်ရုံးမှ ယူပြီး မိတ်ဆွေအား ပေးလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့လည်း တရုတ်နိုင်သို့ သွားသာသွားရသည်။ နောက်ဆံတတင်းတင်းနှင့်ပင်။ ပြန်ရောက်လာသည့်အခါ မိတ်ဆွေ ကျန်းကျန်းမာမာနှင့် တွေ့ရသဖြင့် ဝမ်းသာ၍ မဆုံးပါ။

ဥယျာဉ်မှ တည်းခိုဆောင်သို့ ပြန်လာကာ နေ့လယ်စာကို ၁၁ နာရီ ၅ မိနစ်တွင် စားကြသည်။ အထုပ်အပိုးတွေ အောက်ထပ်သို့ ချထား၏။ မွန်းတည့်ချိန် ဦးမောင်ယဉ်မောင်ကားဖြင့် ရောက်လာ၏။ ဆယ့်ငါးမိနစ်ခန့် စကားထိုင်

ပြောကာ ဘူတာရုံသို့ သွားကြ၏။ နှစ်ဆယ့်ငါးမိနစ်သာ ကြာသည်။ ဧရာမဘူတာရုံကြီးရှိ ခရီးသည်များ ရထားစောင့် အခန်းထဲ ဦးမောင်ယဉ်မောင်အား အသည်းနှလုံးကြားမှ တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး ထွက်လာသော ကျေးဇူးတင်စကား မနားဘဲ ပြောကြားသည်။ သူလည်း မျက်စိမျက်နှာ မကောင်းပါ။ သဘောဖြူ အူစင်း စကားနည်းသူက 'နောက်တစ်ခါ လာပါဦး။ အစွမ်းကုန် ပြုစု လိုက်လံပြသပါဦးမယ်'ဟုသာပြန်ပြောပါ၏။ (၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် သူ့ထံမှ ရသော နာတလူးနှင့် နှစ်သစ်ကူးကတ်ပြားပေါ်၌ 'အစဉ်သတိရလျက် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်မှာ ပြန်တွေ့ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းပါတယ်' ဟု ရေးသားထားပါ၏။)

စကြာနံပါတ် ၁ သို့ ၁ နာရီ ၅ မိနစ်အချိန် မီးရထားဝင်လာသည်။ ၁ နာရီ ၃၅ မိနစ်တွင် ထွက်သွားသည်။ ဦးမောင်ယဉ်မောင်ရပ်ပြီး လက်ယပ်ပြနေပုံ တဖြည်းဖြည်း ဝေးပြီး ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါမှ တွဲနှင့် ထိုင်ခုံများဆီသို့ မျက်စိရောက်သွား၏။ ပထမတန်းတွဲဖြစ်သည်။ ဂျာမနီ၊ ပြင်သစ်၊ ဗြိတိန်ပြည်များမှာကဲ့သို့ အပြင်အဆင် အနေအထား၊ အထည်ပစ္စည်းတွေ မခန့်ညား၊ မပီရိ မထည်ဝါလှသော်လည်း အထိုက်အလျောက် ဂုဏ်အင်္ဂါများနှင့် ပြည့်စုံပါပေသည်။ ထိုင်လို့ ငြိမ်ညောင်းပါ၏။ မျက်နှာချင်းဆိုင် လေးယောက်ထိုင် ခေါင်းနောက်မှီ ဆိုဖာဖုံတွေ ဖြစ်သည်။ မသန်းမြနှင့် ကျွန်တော်က တစ်ဖက်၊ ဦးဉာဏ်က တစ်ဖက်ထိုင်သည်။ တွဲထဲရှိ လူသုံးလေးဆယ်ခန့် ခရီးသည်များအား အကဲခတ်လိုက် ကြည့်နေခိုက် တရုတ်တစ်ယောက် ပျာယီးပျာယာနှင့် ထိုင်ခုံအနားရောက်လာသည်။ ကျီးကန်းတောင်း မှောက်သည့်မျက်စိဖြင့် ဟိုကြည့်ဒီကြည့်နှင့် စိတ်သောကရောက်နေပုံပေါ်နေသည်။

ထိုအမျိုးသားသည် ထိုင်ဝမ် (Taiwan)ကျွန်းမှ ရှန်ဟိုင်းသို့ အဖော်နှစ်ယောက်တို့နှင့် ရောက်လာခဲ့သည်။ ဟန်းချိုးတွင် ဘီစကွတ်စက်ရုံတည်ဖို့ လေ့လာစုံစမ်းရန် လက်မှတ်သုံးစောင် ကြိုတင်ဝယ်ထားပြီး ကျွန်တော်တို့ စီးလာ သည့်ရထားဖြင့် သွားရန်ချိန်းထားသည်။ ယနေ့နံနက် ဘူတာရုံတွင် အဖော်နှစ်ယောက်အား ရထားထွက်ခါနီးအထိ လက်မှတ် သုံးစောင်ဖြင့် စောင့်နေသော်လည်း မပေါ်လာသဖြင့် သူတစ်ဦးတည်းသာ ပါလာကြောင်းကို ဦးဉာဏ်ထံမှ တစ်ဆင့် ကြားသိရ၏။ ငွေးကြွယ်ဝသော ထိုင်ဝမ်မှ စီးပွားရေးသမား အတော်များများတို့သည် တရုတ်နိုင်ငံတွင် စီးပွားလာရှာနေကြောင်းကို သတင်းစာများထဲ ဖတ်ရသည်မှာ ကြာပါပြီ။ ယခု ကိုယ်တွေ့မျက်မြင်ဖြစ်နေပြီ။ တွဲထဲ၌ ပါလာသော သူ၏ ကျွန်းသူ ကျွန်းသားများနှင့် စကားပြော အလွမ်းသင့်သွားသောအခါ ရယ်ရယ်မောမောနှင့် ဖြစ်သွားပါ တော့သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် တရုတ်ပြည်အရှေ့ဘက် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းအလိုက် တောင်ဘက်သို့ ဦးတည်သွားနေ ပါသည်။ ဖြတ်သန်းလာခဲ့သော ရေမြေတောတောင်ဒေသ ပုံသဏ္ဍာန်ရှုခင်းတို့ကို တွဲထဲမှ ကြည့်လိုက်၊ မသန်းမြ၊ ဦးဉာဏ်တို့နှင့် စကားပြောလိုက်၊ နောင်ရောက်မည့် မြို့တွင် ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့် စခန်းသွားမည်ကို စဉ်းစားလိုက်နှင့် တစ်နာရီမိုင်လေးငါးခြောက်ဆယ်နှုန်းနှင့် ခုတ်မောင်းသွားနေသော ရထားကြီးသည် ဟန်းချိုး ဘူတာရုံကြီးဆီသို့ ညနေ ၆ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် ဆိုက်ရောက်လာ၏။ ကွန်မင်း၊ ပီကင်းမြို့များမှာကဲ့သို့ ဤမြို့တွင် လာကြိုမည့်သူမဲ့သည်။ ဦးဉာဏ်က ကျွန်တော်နှင့် မသန်းမြတို့ကို ခရီးသည်များ မီးရထားစောင့်ရင်း နားနေသော အခန်းကြီးထဲထားပြီး တည်းခိုရန် ဟိုတယ် သွားငှားပါ၏။

၂-၄။ ဟန်းချိုး

ဦးဉာဏ် ဟန်းချိုးမြို့ထဲသွားရန်မလိုပါ။ ကျွန်တော်တို့ရှိရာ အခန်းနှင့်ကပ်နေသော တရုတ်နိုင်ငံ ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်း (C.T.S. China Travel Service) ဌာနသို့သွားပြီး သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးအား အလိုရှိသော ဟိုတယ်အမျိုးအစား နှင့်ဒေသတို့ကို ပြောပြ၏။ ဝန်ထမ်းက တယ်လီဖုန်းဖြင့် ဦးဉာဏ်လိုအပ်သည့် အင်္ဂါရပ်များနှင့် ပြည့်စုံသည့် ဟိုတယ် တွေကို မေးမြန်းကာ ဦးဉာဏ်အား တင်ပြ၏။ ဦးဉာဏ်ထိုကိစ္စနှင့် လုံးပန်းနေခိုက် ကျွန်တော်က ခရီးသည်တို့ နားနေရာ အခန်းကြီးထဲ လိုက်လျှောက်လေ့လာပါသည်။ စားသောက်ဆိုင်၊ ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးရောင်းသည့် ဆိုင်ကြီး၊ ဆိုင်ငယ် အသွယ်သွယ်တို့ကို တွေ့ရသည်။ မကြာမီပင် ဦးဉာဏ်ပြန်ရောက်လာသည်။ ဇေရှီယန် ဧည့်ရိပ်သာ (Zhejiang Guest House) ဟိုတယ်၌ အခန်း နှစ်ခန်းရကြောင်း၊ တစ်ခန်းလျှင် တစ်ညကို ၁၀၈ ယွမ် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၆ မှ ၄၀ ကျယ်ပြန်ကြောင်း ပြောပါ၏။

တက္ကစီတစ်စီးဖြင့် သွားကြသည်။ ကြည်နူးသာယာဖွယ် တောတန်းတစ်လျှောက် ကတ္တရာစေးခင်းလမ်းပေါ် မောင်းသွားရာ ၇ နာရီ မိနစ် ၂၀ အချိန်တွင် ဟိုတယ်သို့ ရောက်လာသည်။ ခေတ်သစ်လက်ရာ ပေါ်လွင်လျက်နေသည့် ကြီးမားခန့်ညားလှသော အဆောက်အဦထဲ ဝင်သွားမိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် နိုင်ငံခြားငွေ ပေးနိုင်သူများသာ တည်းခို ရသော ဧည့်ရိပ်သာဖြစ်ကြောင်း ခေါင်းထဲပေါ်လာသည်။ ကျောက်ဖြူပြားကြီးပေါ် ကော်ဇောနီ လွှမ်းထားသည်။ ဧည့်ကြို ခန်းကောင်တာ၌ အင်္ဂလိပ်စသည့် အနောက်နိုင်ငံများနှင့် တရုတ်စကားတတ်သူ တရုတ်အမျိုးသမီး သုံးလေးယောက် ရှိ၏။ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အရ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များ စစ်ဆေး၊ ဧည့်စာရင်းထဲ နာမည်နှင့် လိပ်စာရေးထည့်နှင့် ၇ နာရီခွဲ သွားသည်။ ဒုတိယထပ်ရှိ အခန်းနံပါတ် ၅၃၁၃ နှင့် ၅၃၁၄ များမှ သော့တွေပေးသည်။

အခန်းများဆီသို့ မတက်သွားမီ ဦးဉာဏ်က သန်ဘက်ခါ ဖူးချိုးမြို့သို့ မီးရထားဖြင့် သွားဖို့ စီစဉ်ထားသည်။ ပထမတန်း ညအိပ်သုံးနေရာလိုသည်။ ကြိုတင်လက်မှတ် ဝယ်ယူပေးစေလိုပါသည်ဟု ပြော၏။ ပြဿနာပေါ်လာပါတော့ ၏။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်အတွက်သာရနိုင်မည်။ တိုင်းရင်းသားဖြစ်သူ ဦးဉာဏ်အတွက် ဝယ်ပေးလို့ရမည် မထင်ကြောင်း ပြောပါ၏။ ထိုအခါ ဦးဉာဏ်က ကျွန်တော်တို့မှာ ပီကင်းတက္ကသိုလ်မှ ဧည့်သည်တော်တွေ တရုတ် စကားလည်းမပြောတတ်၊ သူစိမ်းတွေလည်းဖြစ်သဖြင့် ပီကင်းတက္ကသိုလ်မှ ဆရာတစ်ဦးဖြစ်သည့်သူက လိုက်ပို့ပေး နေသည်။ သူမပါလျှင် ဘယ်လိုခရီးဆက်သွားလို့ ရပါမလဲဟု ရှင်းပြမှ အမျိုးသမီးကလေးက 'ဝယ်ပေးပါ့မယ်။ သန်ဘက်ခါအတွက် လက်မှတ်ရမရတော့ ဝန်မခံပါရစေနဲ့'ဟု ပြန်ပြောတော့၏။

ကျွန်တော်တို့ အခန်းများရှိရာ အထပ်သို့ ပစ္စည်းသယ်သူ ပိုတာ (Porter)နှင့်အတူ ဓာတ်လှေကားဖြင့် တက်သွား ကြသည်။ အခန်းထဲ ပစ္စည်းတွေထား၊ မျက်နှာသစ်၊ လက်ဆေးပြီး ဦးဉာဏ်နှင့်အတူ ထမင်းစားခန်းသို့ သွားကြသည်။ ဟိုတယ်ဝင်းထဲ သုံးမိနစ်ခန့် လျှောက်သွားရသည်။ လမ်းတစ်လျှောက်လုံးနှင့် ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လမ်းဘေးများ တွင်လည်း လင်းနေသော ဓာတ်မီးတိုင်တိုင်း၌ တတိုင်းမွှေး (Magnolia)ပန်းပုံသဏ္ဍာန် ဓာတ်မီးလုံးကြီးများ ငါးလုံးစီ တပ်ဆင်ထားသည်။ ကျက်သရေရှိလှပါ၏။ ဤပုံစံ ဓာတ်မီးလုံးများဖြင့် ပြီးသော ဓာတ်မီးတိုင်များကို ကွန်မင်းနှင့်ပီကင်း မြို့၌ မြင်ခဲ့၊ ယခုလည်း မြင်ရ၊ နောက် ရောက်သည့်မြို့များတွင်လည်း မြင်ရပါဦးမည်။

ထမင်းစားခန်းထဲ ဝင်သွားသည့်အခါ အရှေ့နှင့်အနောက်နိုင်ငံနှစ်ထွေရော ခင်းကျင်း ပြင်ဆင်ထားပုံများကို မြင်ရပါသည်။ ခန်းလုံးပြည့် ခင်းထားသော ကော်ဇောနီများ၊ စားပွဲခင်းနှင့် မျက်နှာကြက်မှ မီးလုံးများက အရှေ့နိုင်ငံ အငွေ့အသက်ပါပြီး စားပွဲ၊ ကုလားထိုင်နှင့် လက်သုတ်ပဝါတို့က အနောက်နိုင်ငံဆန်၏။ စားရန် ဖွန်း၊ ဓား၊ ခက်ရင်းများနှင့် အတူ တူတွေကိုလည်း ထားပေးပါ၏။ စားပွဲထိုးများအနက် တရုတ်အမျိုးသမီးတွေက တရုတ်ဝတ်စုံ၊ အမျိုးသားတွေက အနောက်နိုင်ငံသား ဝတ်စုံတွေနှင့်။ အားလုံးက ဧည့်သည်များနှင့် ဆက်ဆံမှု၌ လိမ္မာပါသည်။ အမျိုးသမီးဦးရေပိုများ၏။ တရုတ်အစားအစာများသာမှာပြီး ဆာဆာနှင့် စားကြသည်။

အခန်းသို့ ပြန်ရောက်လာသည်။ အနေအထားကို ပြန်လည်သုံးသပ်သည်။ ခန်းလုံးပြည့် ကော်ဇောနီ၊ ရုပ်မြင် သံကြားစက်၊ တယ်လီဖုန်း၊ အအေးစက်၊ ရေခဲသေတ္တာ၊ စားရေးစားပွဲပေါ် ဟိုတယ်အမည်၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် တဲလက်စ် (Telex) နံပါတ်များပါ စာရေးစက္ကူ၊ စာအိတ်များကို တွေ့ရသည်။ စားပွဲနံရံနံရံတစ်လုံးပေါ် ရေအေးဓာတ်ဘူးအပြင် ရေးနွေးအပြည့်ထည့်ထားသော ဓာတ်ဘူးကြီးနှစ်ဘူး၊ လက်ဖက်ခြောက်ထုပ် ခြောက်ထုပ်နှင့် အဖုံးပါ လက်ဖက်ရည်ခွက် ကြီးနှစ်ခွက်၊ ဖန်ခွက်နှစ်ခွက် တင်ထား၏။ အိပ်ရာများကို အနောက်နိုင်ငံဆန်ဆန် ပြင်ထား၏။ အိပ်ခန်းနှင့် ကပ်လျက် ရေချိုးခန်းကြီးထဲ တစ်ဖက်၌ မျက်နှာသုတ်ပဝါ အကြီး၊ အလတ်၊ အငယ် သုံးထည်စီနှင့် အဆင့်ပေါ်တွင် ရေမွှေးပုလင်း၊ ဆပ်ပြာမွှေးများကို မြင်ရ၏။ အခန်းခပေးရကျိုးနပ်အောင် စီမံထားပုံရ၏။ ကျွန်တော်တို့ ခရီးပန်းလာကြသဖြင့် ခေါင်းချသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အိပ်မောကျ သွားကြပါ၏။

၂-၄-၁။ ဖွန်လ ၃ ရက် စနေနေ့

နံနက် ၆ နာရီအိပ်ရာမှ နိုး၏။ မျက်စိဖွင့်ကြည့်သည့်အခါ မြင်ရသော သဏ္ဍာန်တို့မှ စိတ်ကူးကွင်းဆက်များ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်လာပါ၏။ ကောင်းကင်ဘုံမှာ နိဗ္ဗာန်၊ လူ့ဘုံမှာ ဟန်းချိုး ဆိုတဲ့ မြို့ရှိ ဇေဂျီယန်ဟိုတယ်ကို မနေ့က

ရောက်ခဲ့လို့ ဒီအခန်းထဲရှိနေတာကိုးဟူသော အသိဉာဏ် ပြုထွက်လာသည်။ လောကနိဗ္ဗာန်လို့ ဘာကြောင့်ခေါ်ရ ပါသလဲဟူသည့် မေးခွန်းအဖြေကို ဦးဉာဏ်က ဒီကနေပ ပေးမှာပဲလေဟု ဆိုကာ မျက်နှာသစ် အဝတ်အစားလဲပြီး ဦးဉာဏ်နှင့်အတူ နံနက်စာစားရန် ထမင်းစားခန်းသို့ လျှောက်သွားသည်။

စောသေးသဖြင့် ထမင်းစားခန်း မဖွင့်သေး၍ ဟိုတယ်တည်နေရာ ဧရာမခြံဝင်းကြီးကို လှည့်လည်ကြည့်ရှု စုံစမ်းသည်။ ကျွန်တော့်ကိုယ်တိုင်ကိုက ပန်းခြံပြုစု ပြင်ဆင်မှုကို ဗြိတိန်တွင် နှစ်ပေါင်းလေးဆယ်ခန့် ကိုယ်ထိ လက်ရောက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သဖြင့် စိတ်ပါဝင်စား၏။ ပန်းခင်းများ၊ တတိုင်းမွှေးနှင့် အခြားသစ်ပင်များတို့သည် လမ်းတွေ ဘေးရှိ တတိုင်းမွှေးပုံ ဓာတ်မီးလုံးများနှင့် ပန်းစားပြီး တစ်ခြံလုံးကို ကျသရေဆောင်ပါ၏။ ခြံကြီးထဲ ပစ္စည်းရောင်းတစ်ဆိုင် ကိုလည်းတွေ့ခဲ့ရသည်။ ၇ နာရီခွဲအချိန် နံနက်စာ ဝင်စားသည်။ အနောက်နိုင်ငံသား၊ အနောက်နိုင်ငံဆန်သည့် သူများကိုသာ မှီခိုအားထားသဖြင့် တရုတ်စာ၊ အနောက်နိုင်ငံသားစာများ ရရှိသည်။ ကိုတ်ကားအုတ် (Quaker's Oats) နှင့် နွားနို့၊ ဝက်ပေါင်ခြောက်နှင့် ကြက်ဥမကျက်တကျက်ကြော်၊ ပေါင်မုန့်ကင်နှင့် ထောပတ်အပြင် လက်ဖက်ရည်၊ ကာဖီ ချောများ ကြိုက်ရာရပါ၏။ ဦးဉာဏ်က တရုတ်စာစား၏ သုံးလေးငါးမျိုးရသည်။

မှာထားသည့် တက္ကစီသည် ၉ နာရီတွင် ရောက်လာသည်။ တောင်ကုန်းတစ်ကုန်းခြေရင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဆင်းပြီး ခပ်ပြေပြေ လမ်းအတိုင်း လျှောက်တက်သွားကြ၏။ အတော်ကြီးသည့် လူအုပ်ကြီးအနက် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည် တစ်စု နှစ်စုတို့ လိုက်ပြုသူများနှင့် လာကြ၏။ တောင်ကုန်းပေါ်မှ ဆင်းလာသူတွေလည်းရှိ၊ တက်သွားသူတွေလည်းရှိ။ သို့သော် ကျယ်ပြန့်သော လမ်းကြီးပေါ် မတိုးဝေ့ရပါ။ ဝဲဘက်တွင် ကွေ့ကွေ့ကောက်ကောက် တသွင်သွင် စီးဆင်းနေသော စမ်းချောင်း၊ စမ်းချောင်းဘေး မားမားမတ်မတ် ရပ်နေသော တောင်ခါးပန်း၌ မြတ်စွာဘုရားရုပ်တုတော် အကြီး၊ အလတ်၊ အငယ်၊ အရွယ်အစားစား ထုလုပ်ထားသည်များကို ရရှိသည့်အချိန်အတွင်း လေ့လာသွား၏။ မသန်းမြက ဓာတ်ပုံတဖျပ်ဖျပ်ရိုက်သည်။ ဦးဉာဏ်အတွက် ရိုးနေပုံရ၏။ မြန်မာပြည်ရှိ ရောက်ဖူးသော ဆဒ္ဒန်၊ ပင်းတယ ဂူတို့ကို ပြေးသတိရမိပါသည်။

ရှေ့လျှောက် တက်သွားရာ တောင်တစ်တောင်ပေါ် ရောက်သွားသည်။ မီတာ နှစ်ရာကျော် မြင့်သည့် 'အဝေးမှ ပျံသန်းလာသော တောင်' (The Peak that flew from afar Felei Feng)ဟု ခေါ်တွင်ကြောင်း၊ ပန်းပုလက်ရာ သုံးရာကျော်ရှိကြောင်း ဦးဉာဏ်ထံမှ ကြားသိရပါ၏။ ဤတောင်၏ သမိုင်းသည် ဒဏ္ဍာရီဆန်သည်။ မယုံရလည်းခက်၊ ယုံရလည်းခက်။

ခရစ်နှစ်အေဒီ ၄ ရာစုနှစ်အတွင်း အိန္ဒိယပြည်မှ ရောက်လာသော အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသား ဟွီလီ(Huili)ခေါ် ဘုန်းတော်ကြီးသည် ပတ်ဝန်းကျင် တောင်များအလယ် ဤတောင်ကို မြင်ရသည့်အခါ 'အိန္ဒိယပြည်မှာ မြင်ဖူးခဲ့ရတဲ့ တောင်ဟာ ကောင်းကင်မှ ပြန်လာလို့ ဒီနေရာဆီ ရောက်နေတာဖြစ်ရမယ်'ဟု ဆို၏။ သူ့ရှင်းပြချက်သည် ယုတ္တိရှိ သလိုလို ဖြစ်လာကြောင်း သက်သေသာကေများ တွေ့ရှိသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ အိန္ဒိယမှ တောင်တွင် မျောက်ဖြူ၊ မျောက်မဲနှစ်ကောင်တို့ကို ဤတောင်ရှိ ဂူထဲတွင် တွေ့ရှိရသည့်အချက်၊ ဤအရပ်ဒေသရှိ တောင်တွေအားလုံးတို့သည် သဲကျောက် (sand stone)ဖြင့်သာပြီး၍ ဤတောင် တစ်တောင်တည်းသာလျှင် ထုံးကျောက် (lime stone)တောင် ဖြစ်နေသော အချက်တို့ကြောင့်ပင်။

ဤတောင်ရှိ ဂူများထဲ၌လည်းကောင်း၊ နံရံတွင်လည်းကောင်း၊ ရုပ်တုတော်တွေ ထုထားပါ၏။ တရုတ်နိုင်ငံတွင် တိဗက်ပြည်မှာကဲ့သို့ မဟာယာနဗုဒ္ဓဘာသာဝါဒကို ကိုးကွယ်သည်။ ထေရဝါဒီ မြန်မာလူမျိုးများအဖို့ မြင်ရသော ရုပ်တုတော်တို့သည် တစ်မျိုးတစ်မည်လိုလို ဖြစ်နေမည်။ ဥပမာ အချို့ဖြင့် ရှင်းပြပါရစေ။

တောင်ကမ်းပါးယံပေါ်တွင် အမိတာဘ (Amitabha)အနန္တအလင်းရောင် ဘုရားနှင့် မဟာသထမ္မရူပ (Mahasthamprapta) ခွန်အားကြီးမား ဗောဓိသတ္တရုပ်တုတော်နှစ်ဆူကို မြင်ရသည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ထွင်းထား သည်ဟု ဆို၏။ ထိုတောင်ရှိ ဂူ တစ်ဂူ နံရံပေါ်၌ အစိမ်းရောင်အဆင်းနှင့် လောစနာ (Locana)ခေါ် ဘုရားသခင်က ကြာပန်းခံ ပလ္လင်ပေါ် ထိုင်တော်မူလျက် လက်ဝဲဘက်တွင် မဇ္ဈရီ (Manjusri)ဗောဓိသတ္တက ခြင်္သေ့စီးလျက်၊ လက်ယာ

ဘက်ဝယ် သမ္ဗန္တ ဘဒြ (Samantabhadra) အလုံးစုံ ကောင်းမြတ်သော ဗောဓိသတ္တက ဆင်စီးလျက် အသီးသီးရှိသည် သာမကသေး။ စတုမဟာရာဇာ နတ်မင်းကြီးလေးပါး၊ အရဟတ် ဆယ့်တစ်ပါး၊ ပေါင်း ၁၅ ပါးတို့ကိုလည်းတွေ့ရပါ သေး၏။ အဆိုပါရုပ်တုတော်တို့အနက် အကျော်စောဆုံးနှင့် အကြီးဆုံးကား တောင်နံရံပေါ်မှ စိပ်ပုတီးကို လက်ဝဲက ကိုင်တော်မူကာ ဗိုက်ရွဲရွဲကြီးနှင့် ပြုံးလျက် ထိုင်နေတော်မူသော မေးတြေးယ ဗုဒ္ဓရုပ်တုတော် ဖြစ်ပါ၏။ အတော်ဆန်းသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ထိုမှ ထွက်ခွာလာကြကာ လမ်းကြီးလက်ဝဲဘက်လမ်းကလေးထဲ ဝင်သွား၏။ 'ဝိညာဉ်ခိုလှုံရာ ဘုရားကျောင်း' (The Temple of the Soul retreat Lingying Si) ဆီသို့ ရောက်လာသည်။ ကုန်းမြင့်ကလေးပေါ် တည်ရှိနေသည်။ ဤဘုရားကျောင်းကို ခရစ်နှစ် အေဒီ ၃၂၆ (AD 326)ခုနှစ်တွင် ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အိန္ဒိယအမျိုးသား ဘုန်းတော်ကြီး ဟိလီက တည်ဆောက်ခဲ့သည်ဟူ၏။ ကာလကြာညောင်း၍ ပျက်စီးယိုယွင်းခဲ့ရာ လွန်ခဲ့သော ရာစုနှစ်များ အတွင်း အကြိမ်ကြိမ် ပြန်လည်တည်ဆောက်ပြုပြင်ခဲ့၏။ ခန်းမကြီးနှစ်ဆောင်ပါဝင်သော လက်ရှိ ကျောင်းကြီးကိုကား ၁၉၅၀-၆၀ နှစ်များအတွင်း အကြီးအကျယ် မွမ်းမံပြင်ဆင်ခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ၆၃ ပါးနှင့် ထိန်းသိမ်းရေးတာဝန်ခံ ၇၀ တို့ရှိကြောင်း ဆိုပါသည်။

ခန်းမကြီးနှစ်ဆောင်ထဲတွင် ရုပ်တုတော် ကြီးငယ်များ ရှိပါ၏။ အာရုံစိုက်မိသော မြင်ချက် အချို့ကိုသာ တင်ပြလိုပါ၏။ စတုမဟာရာဇာ နတ်မင်းကြီးလေးပါးဆောင် (The Hall of Four Heavenly kings) ဟု ခေါ်သည့် ရှေ့အဆောင်လယ်ဗဟိုဝယ် မေးတြေးယမြတ်စွာဘုရား ရုပ်တုတော်ရှိသည်။ ကျောဘက်အုတ်နံရံ လိုက်ခေါင်းထဲ၌ မျက်နှာထား တင်းမာစွာဖြင့် မကောင်းဆိုးဝါး များကို သုတ်သင်ရန် ကျည်ပွေ့ကြီးကိုင်ထားသည့် မတ်တတ်ရပ် ကျောင်းဆောင့် နတ်ကြီးအား မြင်ရပါသည်။ ဖုံးမသိန် ပင်စည်ကြီးတစ်ခုတည်းမှ ထုလုပ်ထားသည့် နှစ်ပေါင်း ၇၀၀ ကျော်ရှိပြီဟု သိရသည်။ ဘေးနံရံနှစ်ဖက်၌ လည်း ထိုင်နေသော စတုမဟာရာဇာ နတ်မင်းကြီး ရုပ်လုံးများကို ထားရှိသည်။

ထိုမှထွက်လာပြီး ဒုတိယ မဟာခန်းမကြီးထဲဝင်မိရာ အံ့ဩစိတ် တစ်ခေါင်းလုံးပြည့်လှုံသွားပါ၏။ အခန်းမှာ တစ်ထပ်ဆောင် ။ ၃၃ မီတာခန့်မြင့်ပြီး ခေါင်မိုး သုံးခေါင်မိုးနှင့် တံစက်မြိတ်။ အထဲ၌ ထိုင်တော်မူ သကျမုနိ ရုပ်တုတော်တစ်ဆူ စံပယ်နေတော်မူသည်။ ဉာဏ်တော် ၁၉ မီတာ (ပေ ၆၀ ခန့်)မြင့်၏။ ဖုန်းမသိန်သစ်သားတုံးကြီး ၁၄ လုံးကို ဆက်စပ်ကာ သတ္တရာဇ် ၆၁၈ -၉၀၇ နှစ်အတွင်း တန်မင်းဆက် (Tang Dynasty) ခေတ်မှ ရုပ်တုတော်ကြီးကို အမှီပြုပြီး ၁၉၅၄ ခုနှစ်၌ ဖန်တီးခဲ့သည်ဟုသိရပါသည်။ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ကောင်းလှပါ၏။ မန္တလေးတောင်အနီး ကျောက်တော်ကြီးရုပ်တုတော်ကို သတိရမိသည်။ ဤရုပ်တုတော်ကြီး လက်ယာလက်ဝဲနှစ်ဖက်တွင် နတ်ဒေဝါ အပါး နှစ်ဆယ်၊ ကျောဘက်၌ တင်ပျဉ်ခွေထိုင်နေတော်မူသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တစ်ဆယ့် နှစ်ပါး၊ နောက်ဘက်နံရံပေါ်တွင် သုနေ (သိဒ္ဓတ္ထ)မင်းသားကလေး ဘုရားမဖြစ်မီ ဆရာကြီး ငါးဆယ့်သုံးဦးတို့ထံ ဆည်းကပ်နေပုံ ပန်းပုလက်ရာများ အသီးသီး ရှိပါသည်။

မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်း ပညာမစုံပါသဖြင့် အထက်ပါရုပ်တု၊ ရုပ်လုံးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဇေဝဇဝါ ဖြစ်ရ ပါသည်။

ဤကျောင်းဆောင်အတွင်းအပြင်တို့တွင် အခြားကြည့်စရာတွေ အများကြီး ရှိပါသေးသည် အချိန်ဆင်းရဲသဖြင့် ထွက်ခွာလာပြီး လမ်းမကြီးတစ်ဖက်၌ နာမည်ကျော် သမိုင်းဝင် စစ်သေနာပတိကြီး ယွဲ့ဖေ (Yue Fei) ၁၁၈၃-၄၂ ၏ ဂူသင်္ချိုင်း (Yuefen) နှင့်ကျောင်းဆောင် (Yuemiao) ဆီသို့ ခြေဦးလှည့်ကြသည်။

တောင်ပိုင်း ဆုန်းမင်းဆက် (Southern Song Dynasty) ၁၁၂၇-၁၁၇၉ မြို့တော်ဖြစ်သော ဟန်းချိုးမြို့တွင် ဂေါ်ဇန် (Gaozong)ဘုရင်လက်ထက် ကျင်(Jin)မင်း၏ စစ်သည်တော်များက ထိပါးလာသည်။ ရန်သူတို့ကို သေနာပတိကြီး ယွဲ့ဖေက ရွှပ်ရွှပ်ချုံ့ချုံ့ နှိမ်နင်း၍ အောင်မြင်နေခိုက် နန်းရင်းဝန်ကြီး ချင်ဟွေ (Qui Hui)ခေါ် ချင်ကွေ (Qin Gui)[၁၀၉၀-၁၁၅၅]က ကိုယ့်လူသူဘက်သား ပရိယာယ် ဉာဏ်ဆင်မှုကြောင့် ဘုရင်က ယွဲ့ဖေအား ပြည်တော်သို့ ပြန်ခေါ်ကာ ဖမ်းဆီးပြီး သူနှင့်သားဖြစ်သူ ယွဲ့ယွန်း (Yue Yun)တို့ကို ကွပ်မျက်စေ၏။ လူယုတ်မာ၏ ပယောဂကြောင့်

သားကောင်းတစ်ယောက်၊ ကျောက်ကောင်းတစ်စေ့ အလဟဿ အသက်ဆုံးရှုံးရသည်သာမက ဆုန်းမင်းဆက် ထီးကျိုး စည်ပေါက် ပြည်ယောက်ယက်ခတ်ဖြစ်ပြီး ပြည်သူပြည်သားတို့လည်း ကျင်မင်း၏ လက်အောက် ရောက်သွားကြရပါ တော့၏။

ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီးသည့်နောက် နှစ်ဆယ့်တစ်နှစ်အကြာ ၁၁၆၃ ခုနှစ်တွင် အမှန်တရား ကွယ်မထားနိုင်ဆို သလို လူထုအားပေးမှုကြောင့် ယွဲ့ဖေ အပြစ်ကင်းစင်ကြောင်း ဘူးပေါ်သလို ပေါ်လာပါ၏။ သူ၏ အလောင်းကို တူးဖော်ကာ တခမ်းတနား သင်္ဂြိုဟ်သမှုပြု၏။ ထို့နောက် ယွဲ့ဖေအား ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် ချီရီးယားတောင်ရိုး (Oixia Ridge)ပေါ်တွင် ကျောင်းဆောင် တည်ဆောက်ပေးခဲ့သည်။

ဂူသချိုင်းရှိရာသို့ တက်သွားရာ ဘေးတစ်ဖက်စီ၌ ကျောက်ဖြင့် ထုလုပ်ထားသည့် အစောင့်အရှောက် အရုပ်သုံး မျိုးကို တွေ့ရသည်။ လူရုပ် ၃၊ မြင်းရုပ် ၁၊ ကျားရုပ် ၁၊ ဆိတ်ရုပ် ၁ အသီးသီးတို့ပင်။ သေနာပတိကြီး ယွဲ့ဖေရာထူး အဆင့်အတန်းနှင့် လိုက်လျောသော အဆောင်အယောင်ဟု သိရသည်။ သူ၏ ဂူလက်ယာဘက်၌ သားဖြစ်သူ ယွဲ့ယွန်း ဂူသချိုင်းရှိသည်။

ဝင်းခတ်ထားသော ဂူသချိုင်းများရှိရာ အဝင်ဝတံခါး ရှေ့နှစ်ဖက်၌ သံဖြင့် သွန်းထား၍ ခူးထောက်ရုပ်တု လေးခုကို တွေ့ရ၏။ ယွဲ့ဖေနှင့် သားအသက်ပျောက်အောင် လုပ်ကြံသူတို့၏ ရုပ်လုံးများဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်၌ နန်းရင်းဝန် ချင်ကွေ့နှင့်ဇနီး ဝမ်ရီ (Wang Shi)၊ တစ်ဖက်တွင် နောက်တော်ပါ ကြံဖော်ကြံဖက် မိုချီရီ (Mo Qixie)နှင့် စစ်ဗိုလ်ကြီးဇင်ကျွန်း (Zhang Jun) တို့ပင်။

တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ယွဲ့ဖေကျောင်းဆောင်သို့ သွားလေ့လာကြသည်။ အဝင်ဝ လက်ဝဲဘက်ရှိ ကြေးဖြင့် ပြုလုပ်ထားဟန်တူသော အပြားကြီးပေါ်တွင် 'နိုင်ငံတော် စောင့်ထိန်းထားသော အမွေအနှစ်မြေကွက်ကြီး။ ၁၉၆၆ ခုနှစ် တွင် ဖျက်ဆီးခံရသည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ်၌ ယွမ်ငွေ ၄၀၀,၀၀၀ အကုန်အကျခံပြီး လုပ်ရက်ပေါင်း ၅၆,၀၀၀နှင့် တစ်နှစ်အတွင်း ပြန်လည် မွမ်းမံတည်ဆောက်ခဲ့သည်'ဟု အင်္ဂလိပ်လို ကမ္ဘည်းထိုးထား၏။ (မှတ်ချက်။ ။ ဤ၌ 'လုပ်ရက်ပေါင်း'အစား 'လုပ်သားပေါင်း' ဖြစ်ကောင်းပါသည်။)

၁၉၆၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၆ ခုနှစ်အထိ ယဉ်ကျေးမှု ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေး (Cultural Revolution)များအတွင်း ဂူသချိုင်း၊ ကျောင်းဆောင်နှင့် ရုပ်လုံးများ မည်မျှခန့် ဖျက်ဆီးခံရသည့် အတိုင်းအတာကို ခန့်မှန်းနိုင်ပေမည်။

ကျောင်းဆောင်ကြီးသည် ဂူသချိုင်း၏ လက်ယာဘက်တွင် တည်ရှိ၏။ တံစက်မြိတ်အထပ်ထပ်ရှိ ခေါင်မိုးနှင့် တံခါးပေါက်ထိပ်၌ နောက်ခံအမည်းရောင်ပေါ်ဝယ် ရွှေမင်တရုတ်စာလုံးကြီးများဖြင့် 'ယွဲ့ဖေကျောင်းဆောင်'ဟု စာတန်းထိုး ထားပါသည်။ ခန်းမကြီးအလယ်ကောင်တွင် ဘေးနှစ်ဖက် ယွန်းတိုင်အနီ ဆယ့်နှစ်တိုင်စီ တန်းပြီး ထူထားသည့်ကြား ပလာစတာဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ယွဲ့ဖေ ရုပ်လုံးကြီးရှိသည်။ စစ်သေနာပတိ ပန်းပွားအနီနှင့် ဦးထုပ်၊ ခရမ်းရောင် စစ်ဝတ်စုံ၊ ရွှေချပ်ကာတန်ဆာနှင့် စစ်ဘွတ်ဖိနပ်များဖြင့် ခန့်ညားရှိသောစရာ ကောင်း၏။ သူ၏ ကျောနောက်ဘက် ဖောင်းကြွကြွအကွက် ရှစ်ကွက်ပေါ်၌ ပန်းချီရုပ်ပုံတွေ ရေးဆွဲထားသည်။ သူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိမှ ဂုဏ်ယူစရာ၊ ချီးကျူးစရာ၊ မှတ်သားစရာ စသည့်အခန်းများဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်က ပန်းချီဆရာများ လက်ရာတွေဟု ဆိုပါ၏။ အမြည်းသဘောမျိုးဖြင့်သာ ယွဲ့ဖေကျောင်းဆောင်ထဲမှ တွေ့ရသည်များကို တင်ပြလိုက်ပါသည်။

နိုင်ငံတကာ သမိုင်းစာအုပ်ကြီးတွေကို လှန်လှောကြည့်လိုက်လျှင် မုဒိတာတရား ခေါင်းပါး ဣသာမ္မတ္တရိယ ပွားများတတ်သော အာဏာစက်ရှိသူ လူတစ်ဦး၊ တစ်စု၏ စက်ပုန်းခုတ်မှု၊ ကုန်းချောမှု တစ်ခုခုကြောင့် တိုင်းပြည် အကျိုး စီးပွားလည်းရှုံး၊ သားကောင်း ရတနာတစ်ယောက် သို့မဟုတ် အများအပြားလည်း ဆုံးရသည့် ထုံးသက်သေ သာဓကတွေကို တွေ့ရပါသည်။ နန်းရင်းဝန် ချင်ဟွေ့ခေါ် ချင်ကွေ့နှင့် သေနာပတိကြီးတို့ မရှိတော့ပြီ။ တစ်ဦးက သစ္စာ မဲ့သူ လူယုတ်မာ၊ တစ်ဦးက သစ္စာရှိသူ လူသမ္မာ။ သူတို့နှစ်ဦး၏ ကံအကျိုးဆက်က တရုတ်သမိုင်းတွင် မော်ကွန်းဆိုး၊ မော်ကွန်းကောင်းများ ရေးထိုးထားခဲ့ပါပြီ။ ယွဲ့ဖေမော်ကွန်းတင်ထားပုံကို အနည်းအကျဉ်း ပြခဲ့ပါပြီ။ ချင်ကွေ့ မော်ကွန်း ဘယ်ပုံ အတင်ခံရသည်ကို ယခုအနည်းငယ် ချဲ့ထွင်ပြောပါရစေ။

ယွဲ့ဖေဖေ၏ ဂူသင်္ချိုင်းအဝင်ဝတ်ခါးနှစ်ဖက် နှစ်ချက်၊ တစ်ဖက်တွင် ချင်ကွေ့နှင့် ဇနီး၊ တစ်ဖက်၌ ချင်ကွေ့၏ ကြံဖော်ကြံဖက် နှစ်ယောက်တို့ ခူးထောက်နေသော ရုပ်လုံးလေးခုရှိကြောင်း ဆိုခဲ့ပါပြီ။ ထိုသူတို့ တုပ်ကွနေသည်မှာ ဝန်ချ တောင်းပန်သည့်သရုပ်ဆောင်၏။ တရုတ်နိုင်ငံ နေရာအများအပြား၌ ယွဲ့ဖေဖေကျောင်းဆောင် တည်ကြပြီး ပထမ၌ ဤလေးရုပ်တို့ကို ကျောက်ဖြင့် ထုလုပ်ထားပါ၏။ ရိုက်ချိုးဖန်များသဖြင့် သံနှင့် သွန်းလုပ်ထားရသည်ဟု သိရပါ၏။

လာရောက်ကြည့်ရှုသူ တရုတ်အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများအနက် ရိုက်ချိုးပစ်ရန် ကြိုးစား၊ ဆဲရေးတိုင်းထွာ၊ တံတွေးနှင့်ထွေးကြသည်။ ဆိုင်ရာက ဤကဲ့သို့ မပြုလုပ်ရန် မေတ္တာရပ်ခံသော်လည်း အတော်များများက တံတွေးထွေး သွားကြသေးသည်ဟု ပြောပါ၏။

သို့ကလို အခဲမကျေနိုင်သည့် နှလုံးသားထဲမှ နောက်တစ်မျိုး ဒေါသစိတ်မဲပြီး ဖြေပုံ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဤဖြေနည်းမှ အီကြာကွေ့ ပေါက်ဖွားလာပါ၏။

ရသေ့စိတ်ဖြေဆိုသလို အမျိုးမျိုး လုပ်သော်လည်း မပြေသေးသဖြင့် ဂျုံမှုန့်ကို ရေဖြင့် နယ်ပြီး ချင်ကွေ့၊ ဝမ်ရီ အရုပ်သဏ္ဍာန် တစ်ရုပ်စီလုပ်၊ နှစ်ရုပ်ကို ပူးကာ ဆီနှင့် ကြော်စားကြသည်။ စိတ်လည်းပြေရ ဝမ်းလည်းဝပါသည်တကား။ နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာမြင့်လာသောအခါ လူရုပ်မဖော်ထားသည့် ဂျုံမှုန့်ပျော့ နှစ်တောင့်ကို ပူးပြီး ကြော်စားလာကြတော့ သည်။

အီကြာကွေ့ သဒ္ဒါ၏ ဗျူဟာကို ၁၉၈၉ ခုနှစ် တရုတ်ပြည်မှ ပြန်လာသောအခါ ကျွန်တော်က မေးသဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ တရုတ်သမ္မတနိုင်ငံသံရုံး၊ ယဉ်ကျေးမှုသံမှူးဌာန ပထမအတွင်းဝန် ပါမောက္ခ လီမိုး (ဦးမိုး)က ဤကဲ့သို့ ဖွင့်ပြ ပါ၏။ အီ=ဆီ၊ ကြာ=ကြော်၊ ကွေ့= (ချင်) ကွေ့ = ဆီကြော်ကွေ့၊ ဆီကြော်ကွေ့မှန်ဟု အနက်ရပါသည်ဟု ဆို၏။ ဤ၌ 'ကွေ့' သဒ္ဒါသည် မကောင်းဆိုးဝါးဟူသော အနက်ကိုလည်းဆောင်သဖြင့် 'ဆီနှင့်ကြော်တဲ့ မကောင်းဆိုးဝါးကောင်'ဟူ၍ လည်းဖွင့်ဆိုနိုင်သေးသည်ဟု ဦးမိုးက ပြောပါသည်။

ထိုမှ လမ်းတစ်ဖက်ရှိ ကျောက်စိမ်းစမ်း (Jade Stream-Yu Quan)သို့ သွားကြပါသည်။ ကြီးမားကျယ်ပြောလှပ သာမောသည့် ရုက္ခဥယျာဉ်ကြီးအနား၌ တည်ရှိ၏။ စမ်း၏ ရေကန်ပတ်လည်၌ စတုဂံပုံအဆောင်ကြီး တည်ဆောက် ထား၏။ ထိုအဆောင်လက်ရန်းမှ အောက်သို့ ငုံ့ကြည့်လိုက်ရာ အလှကြည့်မွေးထားသော အရောင်မျိုးစုံဟပ်နေသော ငါးကြီးတွေ အစုလိုက် အဖုံလိုက် ဟိုမှသည်မှ လူးလာသွားနေကြသည်ကို မြင်ရသည်။ အသည်းစွဲစရာ ကောင်းပါ၏။ ခရီးသည်တွေ နှစ်ပေါင်းခုနစ်ရာကျော်ကျော်လောက်ကတည်းက တမင်သက်သက် လာရောက် ကြည့်ရှုကြောင်း ကြားသိရသည်။ ငါးများကို ငါးအုံတုံ (carp)ဟု ခေါ်ကြ၏။ သို့သော် ငါးကြင်း (gudgeon)ဟု ဆိုချင်ပါ၏။ ထိုအဆောင် ထဲတွင် ဆိုင်တွေ အမျိုးမျိုးရှိသည့်အနက် အတော်များများ၌ အထူးမွေးထားသော ရွှေငါးကလေးတွေ ဖန်လေ့ကြီးများထဲ ထည့်ထား၏။ ဝယ်လို့ ရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ အဆာပြေ စားသောက်ရန် ဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့ သွားသည်။ ဦးဉာဏ်က ပန်းကန်လုံးများဖြင့် မြေပဲ ပြုတ်ရည် ယူလာပေးပါသည်။ မြေပဲစားရသည်မှာ ဆီမဲ့ပါ၏။ အရည်မှာ ချိုလွန်းလှပါသည်။ ခံတွင်းမတွေ့ပါ။ တရုတ်လူမျိုးများ ကြိုက်သည့် အစားအစာဖြစ်၍ ဦးဉာဏ်ယူလာပေးသည်။ အကြိုက်ချင်းမတူကြသည်မှာ အဆန်း မဟုတ်။ လူတစ်ယောက်၏ အမဲဟင်းသည် အခြားလူတစ်ယောက်၏ အဆိပ်ဟူ၍ အင်္ဂလိပ်စကားပုံရှိသည် မဟုတ် ပါလော။

သုခုမနှင့် သမိုင်းပညာပေးရာ ဤဌာနမှ မခွဲချင် မခွာရက်နှင့် ခွဲခွာလာပြီး တက္ကစီရီရာ တောင်ကုန်းခြေရင်းသို့ ပြန်လာကြ၏။ လမ်းဘေးဆိုင်များ တစ်ဆိုင်၌ လှမ်းမြင်လိုက်မိသော တရုတ်တောင်ဝှေးတစ်ချောင်းကို မျက်စိကျသဖြင့် မသန်းမြက ဝယ်ပြီး ကိုင်လာရာ မျက်နှာတူရှု လျှောက်လာသော တရုတ်အဘိုးကြီးတစ်ဦးက ခေတ္တစိုက်ကြည့်နေပြီး နောက် တရုတ်လိုလာပြော၏။ မသန်းမြမှာ တရုတ်စကားမတတ်၍ ကြောင်တောင်တောင်နှင့် ပြုံး၍သာ နေသည်။ ဦးဉာဏ်က 'ဒီတောင်ဝှေး ဘယ်မှာဝယ်သလဲလို့မေးနေတယ်'ဟု ပြောပြနေခိုက် အဘိုးကြီးက သူ့လက်ထဲမှ

တောင်ဝှေးနှင့် မသန်းမြတောင်ဝှေးတို့ကို ယှဉ်ကြည့်နေသည်။ 'အင်မတန် ကောင်းတယ်။ ဘယ်က ဝယ်လာသလဲ'ဟု မေးပြန်၏။ ဆိုင်ရှိရာသို့ ဦးဉာဏ်က လိုက်ပြပေးသည်။

တောင်ခြေရင်း မရောက်မီ လူနှစ်ယောက် သုံးယောက်တို့က ဤကဲ့သို့ပင် မေးပြန်သည်။ ဦးဉာဏ်က ညွှန်ပြရ သည်။ တောင်ဝှေးမှာ သစ်သားတစ်မျိုးနှင့် လုပ်ထားသည်။ အချင်းတစ်လက်မခွဲ၊ အရှည် သုံးပေခန့်ရှိသည်။ လက်ကိုင် နေရာ၌ နဂါးခေါင်း ပုံသဏ္ဍာန်ထုလုပ်ထား၍ ကျောက်နီအတူ မျက်စိနှစ်လုံးတပ်ထားသည်။ မသန်းမြက သဘောကျလွန်း သဖြင့် ခရီးအတန်တန် ဆက်လက်သွားရာဝယ် ပျောက်မည်စိုး၍ ကိုယ်နှင့်တစ်ပါတည်း သယ်ဆောင်သွားသည်။ စင်္ကာပူ ရောက်သည့်အခါ မပါလာကြောင်း သိပါရ၏။ ဥစ္စာရှင်မှန် ပြန်ရဆိုသလို မော်လမြိုင်ပြန်ရောက်သောအခါ ပြန်ရပုံကို သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍတွင် ဖော်ပြပါမည်။

တောင်ခြေရင်းတွင် ခေတ္တအပန်းဖြေရင်း အချိုရည်သောက်ပြီး တက္ကစီဖြင့် အနောက်ကန် (West Lake Xi Hu) သို့ သွားကြသည်။ အနောက်ကန်ဟု ခေါ်ဆိုခြင်းမှာ ဟန်းချိုးမြို့ အနောက်ဘက်တွင် ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။ ၂ မီတာ နက်ပြီး ၅ ဒဿမ ၆ စတုရန်း ကီလိုမီတာ ကျယ်ဝန်းကြောင်း သိရပါသည်။ ကန်၏ မြောက်၊ အနောက်နှင့် တောင်ဘက် အသီးသီးတို့၌ ကန်နှင့် ပန်ရစ္စာတည်နေသော တောင်ကုန်းများရှိသည်။ အချို့သော သူတို့က ကျက်သရေ ဝေဆာဖြိုး နေသော ဤကန်ကြီးကို အကြောင်းပြုပြီး ဟန်းချိုးမြို့ကို လောကနိဗ္ဗာန်ဟု ခေါ်တွင်ကြောင်း အယူရှိကြသည်။ တရုတ်ပညာရှင်များကမူ ဤအနောက်ကန် တစ်ခုတည်းသာမဟုတ်။ ဆိုခဲ့ပြီးသော မျက်စိပသာဒ ရှိလှသည့် တောင်ကုန်းများနှင့် ၎င်းတို့အပေါ်ရှိ သမိုင်းဝင်နှင့် စက္ခူအာရုံ စွဲဆောင်သော အဆောက်အဦ၊ ဥယျာဉ်နှင့် ပန်းခြံများ ကြောင့်သာ ကောင်းကင်ဘုံတွင် နိဗ္ဗာန်၊ လူ့ဘုံတွင် ဟန်းချိုးဟူသော စကားဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ပြောကြပါ၏။

ကျွန်တော်တို့သုံးယောက် ကန်ဘေးနားရှိ စားသောက်ဆိုင်ကြီးတွင် နေ့လယ်စာ စားနေတုန်း ကန်ကြီးထဲရှိ ကျွန်းသုံးကျွန်းများဆီသို့ သွားလေ့လာဖို့ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြသည်။ လူခတ်လှော် သမ္ဗန် သို့မဟုတ် ရေပြင်၊ လေပြင် မညစ်ညမ်းစေရန် ဘက်ထရီအားနှင့် မောင်းသည့် မော်တော်ဘုတ် တစ်စင်းစင်းဖြင့် သွားနိုင်သည်။ မော်တော်ဘုတ်မှာ ခရီးသည်နှစ်ဆယ်၊ နှစ်ဆယ့်ငါးယောက်ပါသဖြင့် လွတ်လွတ်လပ်လပ် သွားချင်ရာ မသွားနိုင်။ နားချင်ရာ မနားနိုင်။ အချိန်နှင့်သွား အချိန်နှင့်ပြန်၏။ ခရီးကား တွင်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် ခရီးမတွင်သော်လည်း စိတ်ကြိုက်သလို သွားလာ နားနေ နိုင်သော သမ္ဗန်တစ်စင်းငှားပြီး ခရီးထွက်ကြသည်။ မြန်မာပြည်မှ သမ္ဗန်များကဲ့သို့ နှစ်တက်ခတ်မဟုတ်။ တစ်တက်ခတ်။ ခတ်ပုံခတ်နည်း ကျင်လည်သည်။

သမ္ဗန်မှာ အမိုးနှင့် ထိုင်ခုံများနှင့်။ ထိုင်မိပြီး မျက်စိတစ်ဆုံး ပတ်ဝန်းကျင်ကို သုံးသပ်လိုက်ရာ ရှမ်းပြည်နယ်မှ အင်းလေးကန်ကို မြင်မိသည်။ သို့သော် နှစ်ပေါင်း တစ်ထောင်ကျော်လောက်ကတည်းက ဘုရင်၊ သို့မဟုတ် ဘုရင်ခံ အဆက်ဆက်က ဘက်စုံ မွမ်းမံလာခဲ့၊ ကန်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သမိုင်းဝင် အဆောက်အအုံတွေ ဖန်တီးခဲ့၊ ခေတ်သစ် အလိုကျ ဟိုတယ်စသည့် ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော တိုက်ကြီးတာကြီးတွေ လျှောက်ပတ်တင့်တယ်သော နေရာများတွင် တည်ဆောက်ထားသဖြင့် လက်ရှိ အခြေအနေအရ အင်းလေးကန်ထက် သာယာနေ၏။

ရေကန်ကြီးထဲရှိ ကျွန်းကြီး၊ ကျွန်းလတ်၊ ကျွန်းငယ် ကျွန်းသုံးကျွန်းတို့ အနက် တတိယကျွန်းပေါ် ပထမဦးစွာ တက်လေ့လာပါသည်။ လူလုပ်ကျွန်းဟု ဆိုနိုင်၏။ ရှုဝမ်ယွမ် တောင်ပူစာ (Ruan Yuan's Mound - Ruangong Dun) ခေါ် ဤကျွန်းကလေးကို ၁၈၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဘုရင်ခံချုပ် ရှုဝမ်ယွမ်က ကန်၏ အောက်လွှာမှ နန်းမြေကို ယူပြီး ကျွန်းကလေး ဖန်တီးသည်။ မြေပျော့လွန်း၍ ဘာတစ်ခုမှ လုပ်၍မရပါ။ ငှက်နှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်များ မှီခိုရာဌာနသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်၌ ဟန်းချိုး ပန်းဥယျာဉ် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ ကြီးကြပ်ကာ မြေတန်ချိန်ပေါင်း တစ်ထောင်ထပ်ဖို့ပြီး စတုရန်းမီတာ ၂၄၀ ကျယ်ဝန်းသော ဝါးဝေဠုဆောင် ခန်းမကြီးနှင့် တန်ဆောင်းများကို တည်ဆောက်သည်။ ကျွန်းပတ်ဝန်းကျင် ပတ်ပတ်လည် ကျောက်လမ်းခင်းသည်။ ပန်းပင်၊ ပန်းချိုပေါင်း ၆၀၀ ကျော် စိုက်ပျိုးသည်။ 'လူ့ စိတ်ဆောင်တော့ ကျွန်းတော်ရေမှ ပေါ်လာရပါသည်တကား'ဟုဆိုကာ အံ့ဩစွာ လှည့်လည်ကြည့်ရှုခဲ့သည်။ စိတ်ချမ်းသာမှု ဖြစ်ခဲ့ပါ၏။

ကန်လယ်တန်ဆောင်း (Mid Lake Pavillion-Huxin Ting)ဟု တွင်သော ကျွန်းလတ်ဆီသို့ ကူးသွားကြသည်။ မင်းမင်းဆက် (Ming Dynasty) ၁၃၆၈-၁၆၄၄ ခုနှစ်များအတွင်း ရုပ်လုံးဖော်ခဲ့ကြသည်ဟု သိရပါ၏။ ခရီးသည်များအား ဆွဲဆောင်ဖိတ်ခေါ်လိုသော ဆန္ဒဖြင့် ခမ်းနားကြီးကျယ်လှသည့် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကြီး ဖွင့်ထားပါသည်။ ကန်ကြီး ရှုခင်းများကို အဘက်ဘက်မှ ကြည့်၍ မြင်နိုင်သဖြင့် အတော်ကြာကြာ မျက်စိအာရုံခံစားနေရာ ဆိုင်ထဲတွင် အမေရိကန် အမျိုးသားကြီးတစ်ဦးက တရုတ်ပြည်အကြောင်း သိကောင်းစရာ အဖြာဖြာနှင့် တရုတ်စကားသင်ရန် ငှားထားသော တရုတ်ဆရာမကလေးတို့ ပြောနေသော အကြောင်းအရာများဆီ စိတ်လွင့်လွင့်သွားပါ၏။ ငွေကုန်ကြေးကျ ခံနိုင်ပါက ဤနည်းဖြင့် နိုင်ငံခြားဘာသာနှင့် တိုင်းပြည် လူမျိုးများအကြောင်း ဆည်းပူးရန် အကောင်းဆုံးဟု စိတ်ထဲသို့ သွင်းထား လိုက်သည်။

ယင်းချိုးကျွန်းငယ် (Lesser Yingzhou Isie-Xiao Yingzhou)ခေါ် အန္တတ္တသညာမပီသသည့် ကျွန်းကြီးသို့ ဆက်လက်သွားပါသည်။ ရှေးဟောင်း တရုတ်ဒဏ္ဍာရီပုံပြင် တစ်ခုထဲမှ အရှေ့ပင်လယ်ရှိ 'စိတ်ညှို့ကျွန်း'ဟူသော အမည်ကို ယူထားကြောင်း သိရပါသည်။ ကျွန်းကြီးသည် ၁၇ ဧကနီးပါး ကျယ်ပြန့်သည်။ ၁၆၀၇ ခုနှစ်ကတည်းက နန်းမြေကို ခြစ်ကလော်ပြီး ဖန်တီးခဲ့၏။ ကျွန်းပေါ်တွင် ရေကန်နှင့် ကျွန်းကလေးရှိ၍ ရေကန်ထဲမှ ရေကန်တစ်ကန်၊ ကျွန်းပေါ်မှ ကျွန်းကလေးတစ်ကျွန်းဟု ဆိုကြပါသည်။

ဤ ၁၇ ဧကနီးပါး ကျယ်ပြန့်သော ကျွန်း၌ ရေကန်ကလေးနှင့် ရေအိုင်လေးအိုင်ရှိသဖြင့် ရေပြင် ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ပြီးပါသည်။ မြေပြင်ကို ကုန်းပန်းအဆန်းဆန်းတို့နှင့် ရောင်စုံခြယ်ထားသည်။ ရေကန်ကလေးထဲ ကြက်သွေးရောင်၊ ပန်းရောင်၊ အဖြူရောင် ကြာပန်းတို့ ကားကားစွင့်စွင့် အလှတင့်တယ်မှုကို ဆောင်နေကြကုန်၏။ အတွင်း ကျွန်းကလေးနှင့် ကျွန်းမကြီး ကမ်းနဖူးတို့ကို တစ်နေရာတွင် ကိုးထောင့်ချိုး ဘိလပ်မြေတံတားဖြင့် ဆက်သွယ် ထား၏။ တံတားတစ်လျှောက် ခြင်္သေ့သဏ္ဍာန် ကျောက်စိုင်းတုံးကြီး ကိုးတုံးနှင့် ကျောက်တိုင် သုံးတိုင်ဖြင့် ဆောက်ထား သော တြိဂံတန်ဆောင်းရှိ၏။ 'စိတ်ညှို့ကျွန်း'သညာ ပီသပါပေသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ကျွန်းတောင်ဘက် တန်ဆောင်းတစ်ခု၏ ရှေ့၌ ရေကန်ထဲမှ ပေါ်ထွက်နေသော 'ကျောက်ဘုရား၊ သုံးဆူကို မြင်ရသည်။ ဘုရား (Pagoda)ဟု တရုတ်လူမျိုးများ၏ ဤဝေါဟာရသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ ရှေးဟောင်းဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်း လက်ရန်းထောက်ပွတ်လုံးတိုင်ကြီးနှင့် တူပါသည်။ အလယ်တွင် ခပ်ဖောင်းဖောင်း၊ အောက်နှင့် အထက်၌ အရစ်ရစ်နှင့် ခပ်ရှူးရှူး၊ ပွတ်လုံးဖောင်းဖောင်းဝယ် တိုးလျှိုပေါက်လေးငါးပေါက် ဖောက်ထားသည်။ လထွက်လာ၍ လရောင်သည် ထိုအပေါက်များ တစ်ပေါက်ပေါက်မှ ထိုးထွက်လာသောအခါ သုံးလုံးပုံသဏ္ဍာန် ရေပြင်ပေါ် မြင်ရသော ကြောင့် လသုံး လုံးပုံ ဟပ် ရေကန်'ဟူ၍လည်း ခေါ်တွင်ပါသေးသည်။ ဤကျောက်ဘုရားများမှာ ၁၇ ရာစု လူတို့၏ လက်ရာဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။

ကမ်းခြေသို့ ၃ နာရီခွဲတွင် ပြန်ရောက်လာကြသည်။ ထိုမှ ရေကန်အနောက်ဘက်ရှိ ခြောက်ပါးသပ္ပာယ ဘုရား (The Six Harmonies Pagoda- Liuhe Ta)သို့ တက္ကစီဖြင့် သွားကြသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ဘုရားဟု ခေါ်ဝေါ် သမုတ်သည့် မျှော်စင်ကြီးကို သက္ကရာဇ် ၉၇၀ ပြည့်နှစ်၌ ချင်ချူး (Qian Chu) ဘုရင်က တည်ခဲ့သည်။ ၁၁၂၁ ခုနှစ်တွင် မီးလောင်ကျွမ်းသွားသည်။ ၁၁၅၃-၁၁၆၃ ခုနှစ်များအတွင်း ပြန်တည်၏။

အမိုးဆယ့်သုံးထပ် မြင်ရသော်လည်း အမှန်စင်စစ် ခုနစ်ထပ်သာ ရှိပါသည်။ ၅၉ ဒသမ ၈၉ မိတာမြင့်ဦး ရှစ်ထောင့်ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသည်။ ချင်တန်မြစ် (The Qiantang River) မြောက်ဘက် ကမ်းနဖူးနား မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်နေသည်။ ဤဘုရားမျှော်စင်ကို မီးပြတိုက်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ မြစ်အတွင်း သိမ်းကျုံးဖျက်ဆီးရန် တက်လာသော ဧရာမ ဒီရေလုံးကြီးများကို ဤ ကြည်ညိုစရာကောင်းသော အဆောက်အအုံကြီးက ဟန့်တားလိမ့်မည် ဟူသော ယူဆချက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ချူးဘုရင်က တည်ဆောက်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ တက်လာသည့် ပင်လယ်ရေကို ဘုန်းတန်ခိုးဖြင့် ဟန့်တားနိုင်ကြောင်း မြှောက်စားသည့် မှူးမတ်များ အရူးဖြစ်အောင် လုပ်သော ဒင်းမတ်ပြည်သား အင်္ဂလန်ပြည်ရှင်ဘုရင် ကင်နျူ (၁၀၁၇-၃၅) (Canute)၏ ဒဏ္ဍာရီကို တွေးမိပါသည်။

ကော့ချွန်တက်နေသော တံစက်မြိတ်အမိုးတို့ကို ခမ်လုမ်းလုမ်းမှ ကြည့်လိုက်သည့်အခါ အပေါ်ယံ၌ ဖျော့တော့တော့၊ အောက်ဘက်တွင် မည်းတဲတဲ အခြင်းအရာတို့ကို မြင်ရသဖြင့် မျက်စိပသာဒ ရှိလှပါ၏။ အထဲသို့ ဝင်ကာ လေ့လာရာ မျက်နှာကြက်ပေါ်တွင် ပန်းမန် ကျေးငှက်နှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်တို့၏ ရုပ်ပုံများကို ပန်းပု၊ ပန်းချီပညာ လက်ရာများဖြင့် အလှမြယ်ထားသည်။ အပြင်ဘက် တံစက်မြိတ် အမိုးထောင့်တိုင်း၌ ငှက်များ အသိုက်မလုပ်စေခြင်းငှာ ခေါင်းလောင်းနှင့် အုတ်ကြွပ်ပြားတွေ တွဲလောင်းဆွဲထားသည်။ တစ်နေကုန် လျှောက်လည်ကြည့်ရှုခဲ့၍ မောပန်းသလိုလို ရှိနေသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အချိန်ညောင်းအခါလည်း နှောင်း၍ လည်းကောင်း အပေါ်ထပ်များဆီသို့ မတက်တော့ဘဲ အပြင်သို့ ထွက်လာကြသည်။

ချင်တန်မြစ်ဆီသို့ သွားကြသည်။ မြစ်ကူးတံတားကြီးပေါ် မီးရထား ဖြတ်ကူးနေသည်ကို လှမ်းမြင်မိ၏။ ၁၄၅၃ မီတာ (၁ မိုင်နီးပါး) ရှည်လျားသည်။ ၁၉၃၄-၃၇ ခုနှစ်အတွင်း တရုတ်အင်ဂျင်နီယာနှင့် တရုတ်အလုပ်သမားများ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကြပ် ပုံဆွဲပြီး ပထမဦးဆုံး တည်ဆောက်ခဲ့သော တံတားကြီးဖြစ်ကြောင်းကို စာအုပ်တစ်အုပ်ထဲ ဖတ်မိသည်။ တံတားကြီးကို မြင်ရသောအခါ ချင်တန်မြစ်ထဲ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဒီရေလုံးတက်သည့် သမိုင်းစိတ်ထဲ ပေါ်လာပါသည်။

အဆိုပါ ခြောက်ပါး သပ္ပာယ်မျှော်စင်ကြီးသည် ဒီရေလုံးကြီး တက်လာသည့်အခါ မျှော်ကြည့်ရန် အချက်အချာ အကျဆုံးနေရာ ဖြစ်ကြောင်း တရုတ်လူမျိုးတို့ ဆိုကြပါသည်။ ရာပေါင်း အနှစ်နှစ်များစွာကတည်းက စပြီး ဤအဆောက် အဦကြီးပေါ်မှ လာ၍ အခြင်းအရာကို ကြည့်ရှုကြသည်။ ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီဝင်သည့် စက်တင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ပရိသတ်တို့က ၆ ပေမှ ပေ ၂၀ အမြင့်ထိ တက်လာသည့် ဒီရေလုံးကြီး ရှေ့တော်ပြေးအသံကို ကြားရပြီး နာရီဝက်ကြာကာမှ မြင်ရသည်။ အပြည်ပြည် အမြို့မြို့ အရွာရွာမှ တိုင်းရင်းသား နိုင်ငံခြားသားတို့သည် ဤ မြင်တောင့် မြင်ခဲ ရှုကွက်ကို သက်သက်လာရောက် ကြည့်ရှုကြ၏။ ဤဒီရေလုံးကြီးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သမိုင်းဒဏ္ဍာရီ အလီလီရှိပါသည်။

ဦးညွှန်က 'ဆရာကြီး၊ နှစ်လ သုံးလကြာရင် လာကြည့်ပါလား'ဟု ပြောသောအခါ ကျွန်တော်က 'တို့များ မော်လမြိုင်မြို့နဲ့ မိုင် ၁၀၀ ကျော်ဝေးတဲ့ စစ်တောင်းမြစ်မှာလည်း ဒီလိုဒီလုံးမျိုး ရှိပါတယ်' ဟု ဖြေပြီးမှ 'ဒီမြစ်မှ ဒီရေလုံးကြီးလောက်တော့ မကြီးပါဘူး'ဟု လျှော့ချလိုက်ပါသည်။

တက္ကစီသို့ လျှောက်သွားရာ ကနေဒါ (Canada)ပြည်မှ အမျိုးသမီးကြီး နှစ်ယောက်နှင့် ဆုံမိရာ တစ်ယောက်က ကျွန်တော့်ကို တရုတ်လို လာနှုတ်ဆက်၏။ ကျွန်တော်က 'တရုတ်စကား မတတ်ပါဘူး'ဟု အင်္ဂလိပ်လို ပြန်ပြောသည့် အခါ ခပ်ရှက်ရှက်နှင့် တောင်းပန်ပြီး ရှေ့ဆက်သွားသည်။ နှစ်လှမ်းသုံးလှမ်းပင် မလှမ်းမီမီ တရုတ်လူငယ် လူရွယ် နှစ်ယောက် သုံးယောက်တို့က တရုတ်လို လာပြောပြန်ပါ၏။ ဦးညွှန်က ပြုံးပြီး မောင်းပစ်လိုက်သည်။ အမေရိကန် ဒေါ်လာကို တရုတ်ယွမ်ငွေနှင့် လဲပါလားလို့ လာမေးကြောင်း ဦးညွှန်က ပြောပြပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အား ဟောင်ကောင်၊ ထိုင်ဝမ်၊ စင်္ကာပူများမှ ခရီးသည်တွေဟု သဘောရဟန်တူ၍ ဖြစ်ပါ၏။

ထိုမှ မနီးမဝေးရှိ လမ်းမကြီးဆီသို့ တက္ကစီဖြင့် ဆက်သွားသည် မရောက်မီ လမ်းခုလတ်တွင် ရေဆိပ်ပန်း ဥယျာဉ်ကြီး (Flower Harbour Park)ထဲ ဝင်ကြည့်ကြသည်။ နိုင်ငံခြားသားများအား တရုတ်အမျိုးသားများထက် ဥယျာဉ် ထဲဝင်ခ ပိုယူ၏။ ကျွန်တော်တို့ တရုတ်ပြည်တွင် ရောက်ခဲ့ရပြီးသည့် မြို့များတိုင်းလိုမှာပင်လျှင် ဤစနစ်ကို သတိမူမိပါ၏။ ဥပမာ ပီကင်း နွေရာသီနန်းတော်ကို ဝင်လေ့လာရာ၌ လက်မှတ်လေးစောင် ဝယ်သည့်အခါ ခင်ခင်တင့်က ကျွန်တော်တို့ အား မြန်မာလို မပြောရန် တောင်းပန်ပါသည်။

ရေဆိပ်ပန်းဥယျာဉ်ကြီးတွင် ငါးနှင့်ပန်းတွေကို အာရုံစိုက်ကာ ကြည့်ရှုကြ၏။ နေ့လယ်က ရောက်ခဲ့သော ကျောက်စိမ်းစမ်းကို ပြေးမြင်မိသည်။ တံတားပေါ်မှ ရွှေငါး၊ ငါးအုံတုံတွေ အစုလိုက် အပြုံလိုက် ဟိုဟိုဒီဒီ လူးလာ ကူးသန်းနေကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ငါးတွေကို မျက်စိပသာဒ အလှပြမွေးထားသည်မှာ တရုတ်လူမျိုးတို့၏ စရိုက်သညာ သင်္ကေတ တစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်လာသည်။ ဥယျာဉ်ကြီးကား ၅၅ ဧကကျယ်ဝန်းကြောင်း၊ ပန်းပင်၊ သစ်သီးပင်၊

သစ်ပင် အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် စုံလင်ကြောင်း သိရပါသည်။ ရုက္ခဗေဒ သုတေသီမျက်စိ မရှိ၍ ပန်းဥယျာဉ်မှူးအမြင်ဖြင့်သာ သုံးသပ်ခဲ့၏။ စိတ်ကြည်လင်မှုရသည်။ အားလုံးကိုမဆိုထားဘိ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကလေးကိုပင် လေ့လာရန် အချိန်မရ၍ မခွာချင် မခွာရက် ခွာထွက်လာရပါသည်။

မလှမ်းမကမ်းရှိ ဆူးရေကျော်လမ်းမကြီး (The Su Causeway - Su Di)ဆီ ဆက်သွားကြသည်။ ဤနာမည် ကျော် လမ်းကြီးသည် အနောက်ကန်ကြီး၏ ကန်ပေါင်ရိုး မြောက်ဘက်မှ တောင်ဘက်အထိ တန်းလျက်နေသည်။ ၂ ဒသမ ၈ ကီလိုမီတာရှည်ပြီး ပေါင်းကူးတံတားကလေး ခြောက်ခုရှိသည်။ ကဗျာဆရာ အကျော်အမော် ဆူးဒေါင်းပိုး (Su Dong Po) ၁၀၃၇-၁၁၀၁ သည် ၁၀၈၉ ခုနှစ်၌ ဟန်းချိုးမြို့ ဘုရင်ခံဖြစ်လာသောအခါ တစ်ပိုင်းခြောက်သွေ့နေသော ကန်ကြီးထဲမှ ပေါင်းပင်၊ မြက်ပင်၊ ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းတို့ကို အလုပ်သမားပေါင်း နှစ်သိန်းနှင့် ရှင်းလင်းသုတ်သင်ကာ ကန်ဆည်သည်။ တူး၍ရသောမြေကြီးနှင့် အမှိုက်သရိုက်တို့ဖြင့် ဤရေကျော်ဖို့ လမ်းမကြီးဖောက်ပြီး ကန်မှ သောက်ရေ သုံးရေ၊ ချိုးရေ၊ ဆည်ရေ စသည့် ရေအမျိုးမျိုး ဖြန့်ချိပေးခဲ့၏။

ခရစ်နှစ် ၁၃၆၈ ခုနှစ် မိတ္ထီလာကန်တော်ပေါက်၍ မင်းကြီးစွာစော်ကဲ ကန်ဆည်သည့်အခါ ဝန်ဇင်းမင်းဘိုးရာဇာ ပေါ်ပေါက်လာသည်ကို တွေးမိသည်။ ၁၇၅၃ ခုနှစ်တွင် အလောင်းဘုရား စတူးတော်မူသည့် မဟာနန္ဒာကန်ကိုလည်း သတိရမိ၍ စိန္တကျော်သူ သီကုံးသည့် 'ချစ်၍ခေါ်သည်၊ လိုက်တော်မူခဲ့' အစချီအခံရတုကို လည်းကောင်း၊ 'ချစ်၍ ခေါ်ရာ၊ လိုက်ချင်ပါလည်း' အစချီ အလိုက်ရတုကိုလည်းကောင်း မှတ်မိသမျှ ရွတ်ဆိုမိ၏။ ထို့နောက် ဖို့လမ်းမကြီးပေါ် လျှောက်ခဲ့ဖူးသည်ဟု ပြောပြနိုင်အောင် တစ်ပိုင်တစ်စ လျှောက်ကြည့်ပါသည်။ ဧရာမ လုပ်ငန်းကြီးကို ကဝိပညာရှိပီပီ သုခုမလက်ရာနှောပြီး ဆောင်ရွက်မှုကို ချီးကျူးမိ၏။

ဟိုတယ်သို့ ပြန်လာကြသည်။ ၅ နာရီခွဲကျော်ကျော်တွင် ရောက်လာရာ၊ ရောက်မဆိုက် ဧည့်ကြိုအမျိုးသမီး တစ်ယောက်က ဖူးချိုး (Fuzhou)မြို့သို့ သွားဖို့ ဝယ်ခိုင်းထားသော မီးရထား ပထမတန်းလေးယောက် အိပ်ခန်းအတွက် လက်မှတ်သုံးစောင် ဝယ်လို့ရပြီ၊ နက်ဖြန်ညနေ ၆ နာရီ မိန့် ၄၀မှာ ထွက်မည်ဟု ပြော၏။ အလုံးကြီးကျသွားသည်။ ရေမိုးချိုးပြီး ညစာသွားစားရာ အလွန်မြိန်ပါသည်။ အစားအစာတွေ ကောင်းသောကြောင့်သာ မဟုတ်။ သတင်းကောင်း ကြားရ၍လည်း ဖြစ်ပါသည်။ သောကကင်းဝေး ထမင်းမြိန်ဆေးဟုဆိုချင်ပါ၏။ အခန်းပြန်ရောက်လျှင် လက်ကျန် ပစ္စည်း ထုပ်ပိုးမှုကို အပြီးသတ်၊ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်ပြီး အိပ်ရာဝင်ပါ၏။

၂-၄-၂။ ဖွန်လ ၄ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့။

ယနေ့တွင် တရုတ်နိုင်ငံ ဇေရှီယန် (Zhejiang)ပြည် မြို့တော် ဟန်းချိုးမှ တောင်ဘက် ဖူးဂျီယန် (Fujian)ပြည်မြို့တော် ဖူးချိုးသို့ ထွက်ခွာသွားကြတော့မည်။

နံနက် ၈ နာရီ၌ နံနက်စာ စားသည်။ အနောက်နိုင်ငံ အစားအစာ မှာစားသည်။ ဦးဉာဏ်က မတင်းတိမ်သဖြင့် တရုတ်စာ စားပါသည်။ ထုပ်ပိုး စစ်ဆေးပြီး ယူချလာခိုင်းကာ ဧည့်ကြိုရုံးခန်းနားတွင် ထားသည်။ ဟိုတယ်ပတ်ဝန်းကျင် လှည့်လည်ကြည့်ရှုရာ အတော့်ကို ခမ်းခမ်းနားနားလုပ်ထားသည့် ရေကူးကန်ကြီးဆီ ရောက်သွားသည်။ ဟိုတယ်ဝင်းကြီး သည် သစ်ပင်ကြီးငယ်၊ ပန်းခင်း၊ ပန်းချဲ့တို့ဖြင့် ဝေဝေဆာဆာရှိသဖြင့် အရိပ်ဆာယာရပြီး တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်၍ မျက်စိ ပသာဒ ရှိလှပါသည်။ ဟိုတယ်တွင် တည်းခိုသူ လောကီသားတို့အဖို့ နှလုံးပျော်မွေ့မည်။ ဇရပ်၌ နေသူ လောကုတ္တရာ သားတို့အတွက် ငြီးငွေ့ပေမည်။

နေ့လယ်စာကို ခါတိုင်းထက် စောစောစားကြသည်။ ၁၂ နာရီအချိန်ပြီးလျှင် ပြီးချင်း ဦးဉာဏ်က ဟိုတယ်နေခ စားခ စာရင်းရှင်းပြီး ပြင်ဘက်တွင် စောင့်နေသည့် တက္ကစီထဲ ဝန်စည်စလယ်တွေ ထည့်ခိုင်းကာ မြို့ထဲသို့ ထွက်ခွာ လာကြသည်။ ကမာ့ဟိုတယ်နှင့် ဧည့်ရိပ်သာတိုင်းတွင် ထွက်ခွာသွားမည့်နေ့ မွန်းတည့် ၁၂ နာရီမထိုးမီ တည်းခိုခန်းမှ ဖယ်ခွာပေးရသည်။ မထွက်ခွာသွားပါက ထိုနေ့အတွက် အခပေးရ၏။ ပီကင်းမြောက်ဧည့်ရိပ်သာမှ ညနေ ၆ နာရီ အချိန်မှ လေဆိပ်သို့ သွားသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့မှာ အခမဲ့ နေရသော ဧည့်သည်တော်တွေ ဖြစ်၍ပင်။

ဖူးချိုးသွား မီးရထားသည် ညနေ ၆ နာရီ မိနစ် ၄၀ မှ ထွက်မည်မို့ ရောက်ကတည်းက သမိုင်းဝင် အဆောက်အအုံများ၊ သဘာဝအလှပြ ရှုခင်းတွေနှင့်သာ အချိန်ကုန်ခဲ့သဖြင့် လျစ်လျူရှုထားသော မြို့ကို လေးငါးနာရီအတွင်း အတိုးချကာ လိုက်ကြည့်ရှုလေ့လာရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။

နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ကျော်လောက်ကတည်းက တည်ထောင်ခဲ့သော မြို့သည် လူဦးရေ ၁ ဒသမ ၁ သန်းခန့် ရှိသည်။ အနောက်ကန်၏ အရှေ့ဘက်တွင် တည်ရှိနေ၏။ မကြီးလွန်း အရွယ်တော်ဟု ဆိုရပေမည်။ ပီကင်း၊ ရှန်ဟိုင်း မြို့ကြီးများနှင့်မတူ ဆူးချိုးနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်။ မြို့တွင်းလမ်းများကား ကျယ်လှသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ သို့သော် သစ်ပင်၊ ပန်းပင်များဖြင့် အလှဆင်ထား၍ အမြင်ရှင်းပြီး ကျက်သရေရှိပါ၏။ ကုန်စုံဆိုင်ကြီးတွေ၊ ပိုးဖဲဘရိုကိတ် (brocade) ဆိုင်တွေနှင့် သိုက်သိုက်မြိုက်မြိုက် ဗန်းပြထားသည်။

မြို့ထဲရောက်၍ မကြာမီ မိုးရွာပါတော့သည်။ သွားရ လာရ ကရိုကထနိုင်၏။ မကြာမီ မိုးစဲသွားသည်။ သို့သော် မိုးအုံ့မှိုင်းနေသဖြင့် လိုက်ကြည့်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တစ်မျိုးတစ်မည် ပြင်လိုက်ရ၏။

ကမ္ဘာကျော် ဘရိုကိတ်ပိုးထည်လုပ်ငန်း ဗဟိုဌာန တစ်ခုဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ထိုအဝတ်အထည်တွေ ရောင်းသော ဆိုင်များရှိရာ လမ်းနှစ်လမ်းသို့ သွားကြ၏။ လမ်းများဝဲယာနှစ်ဖက်မှ ဆိုင်များထဲ တစ်ဆိုင်ပြီးတစ်ဆိုင် ဦးညှက်နှင့် မသန်းမြတို့ ဝင်ကြည့်ကြသည်။ ကျွန်တော် စိတ်မပါလှသော်လည်း သွားအတူ စားအတူ ဖြစ်သူမို့ တကောက်ကောက် လိုက်ရပါ၏။ ပုဂ္ဂလိက ဆိုင်တွေချည်းဖြစ်သဖြင့်ပြည်သူပိုင် ဆိုင်များနှင့်မတူ။ ဆက်ဆံရေး ပြေပြစ်လှပါသည်။ စိတ်ရှည်ရှည်ဖြင့် ဝယ်သူများမေးရာဖြေ လိုရာပြသည်။ တစ်နာရီကျော် နှစ်နာရီနီးပါးခန့် ကြာသည်။ ဦးညှက်နှင့် မသန်းမြတို့က ကောင်းနီးရာရာတို့ကို ဝယ်ကြသည်။ ဆိုင်တွေထဲမှ ပစ္စည်းတွေကို အကဲခတ်ရင်း စာအုပ် တစ်အုပ်ထဲပါ အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ကို သတိရမိပါ၏။ တရုတ်နိုင်ငံမှ ပိုး၊ ဖဲ၊ ဘရိုကိတ်ထွက်ကုန်သုံးပုံတစ်ပုံသည် ဟန်းချိုးမြို့မှ ဖြစ်သည်။ ဟန်းချိုးမြို့မှပင် ဟောင်ကောင်၊ ပြင်သစ်၊ အီတလီနှင့် ဂျပန်ပြည်တို့သို့ ထိုကုန်ပစ္စည်းများကို နှစ်စဉ် တင်ပို့သည်ဟူ၏။ ပါရီမြို့ ဆိုင်အချို့တို့တွင် တွေ့ခဲ့ရသော ဘရိုကိတ်တို့သည် ဟန်းချိုးမြို့မှ လာလေသလားဟု တွေးမိ၏။

မိုးရွာပြန်သည်။ တက္ကစီဖြင့် မြို့လယ်ရှိ ကုန်စုံဆိုင်ကြီး တစ်ဆိုင်သို့ သွားကြသည်။ လူတွေ တိုးမပေါက်လောက် အောင်ပြည့်ကျပ်နေပါသည်။ မိုးခိုသူ အချို့၊ ဈေးဝယ်သူအချို့၊ ရသေ့စိတ်ဖြေ လိုက်ကြည့်သူ အချို့၊ ကျွန်တော်တို့ အသုံးလိုမည့် ပစ္စည်းတစ်ခုခု တွေ့လိုတွေ့ငြား ရှာကြည့်၏။ မတွေ့ပါ။ ထွက်လာပြီး အနီးအနားမှာ ကော်ဖီဆိုင်လေးထဲ ဝင်ကာ ကော်ဖီသောက်ကြသည်။

စတုရန်း ၁၂ ပေကျော်ကျော်ရှိသော အခန်းကလေးသည် တရုတ်လူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ခင်းကျင်းထား၏။ မျက်စိအေးသလိုလို၊ စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှုရသလိုလို ဖြစ်သွားသည်။ စိမ်ပြေနပြေ ထိုင်ကာ ကျွန်တော်နှင့် မသန်းမြတို့က ကော်ဖီတစ်ခွက်စီ၊ ဦးညှက်နှင့် တက္ကစီဒရိုင်ဘာတို့က တရုတ်ရေနွေးကြမ်းတစ်ခွက်စီ သောက်ကြ၏။ တရုတ်ငွေ ၁၀ ယွမ် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ဒေါ်လာခန့် ကျသည်။)

ဆိုင်မှ ဘူတာရုံသို့ တက္ကစီဖြင့် သွားကြသည်။ ၅ နာရီ၌ ရောက်သွား၏။ အလာတုန်းက ခေတ္တ အပန်းဖြေခဲ့သော ခရီးသည်များ ရထားစောင့်ခန်းထဲ ထိုင်နေကြသည်။ ဦးညှက်က သွားရမည့် ခရီးသည် တစ်ညနှင့် တစ်နေ့ ကြာမည်။ ဆရာကြီး ပင်ပန်းမလား မသိဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်က အမှတ်မထင် 'ရပါတယ်' ဟု ပြောလိုက်ကာ မသန်းမြအား ကြည့်လိုက်ရာ သူကလည်း ဘာမျှ မပြောဘဲ နေပါ၏။ ၆ နာရီထိုးသောအခါ 'မီးရထားရောက်လာပြီ။ ဖူးချိုးနဲ့ နောက်ဆက်သွားမယ့် ခရီးသည်တွေ တွဲပေါ်တက်ကြပါ'ဟု ကြေညာသဖြင့် မီးရထားဆိုက်ထားရာဆီသို့ ဝန်စည်စလယ် များနှင့်သွားကြ၏။

ပထမတန်းတွဲများအနက် ထိပ်ဆုံးအတွဲ နံပါတ်(၅)ကိုတက်သွားရာ အခန်းနံပါတ် ၁ တွင် ကျွန်တော်တို့ အမည်များ ရေးပြီး ချိတ်ထားသည့် ကတ်ပြားတွေ ရ၍ ဝင်သွားကြသည်။ အခန်းနံရံ နှစ်ဖက်နှစ်ချက်၌ အပေါ်နှင့်အောက် အိပ်ရာနှစ်ခုစီ ရှိပါသည်။ ခရီးသည်ဆို၍ ကျွန်တော်တို့ သုံးဦးသာ ရှိ၏။ ၆ နာရီ ၄၅ မိနစ်၌ ရထားထွက်သည်။ ငါးမိနစ်

နောက်ကျ၏။ အိပ်ရာများကို စစ်ဆေးကြည့်ကြသောအခါ ထူထဲသည့် ဖုံ (foam) မွေ့ရာ၊ သိုးမွေးစောင်အနီ တစ်ထည်နှင့် ခေါင်းအုံးနှစ်လုံး ပေးထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ အခင်း၊ အစွပ်များနှင့် စောင်အားလုံးတို့သည် သန့်ပြန် စင်ကြယ်ပါသည်။

မှောင်စပြုပြီး၊ ပြင်ပဘက်တွင် မကြာမီ ရိုးတိုးရိပ်တိပ်သာ မြင်ရတော့သည်။ ၇ နာရီတွင် အခန်းတံခါး သော့ခတ်ပြီး စားသောက်ခန်းတွဲဆီ သွား၍ ညစာစားကြ၏။ ဖွံ့ဖြိုးသောနိုင်ငံများမှ တွဲတို့၏ အဆောင်အယောင်တို့နှင့် မနိုင်းယှဉ်အပ်ပါ။ နောင်အခါ အရည်လည်လာလျှင် အဆင့်အတန်းမြင့်လာပါလိမ့်မည်။ ဝက်သားအလွှာကြော်ချက်၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စုံ အကြော်နှင့် ထမင်းရပါ၏။ လျှာမတွေ့ပါ။ ဘီယာနှင့် အခြား ယမကာများသောက် နေသူတို့ကိုသာ မြင်မိ၏။ တွဲထဲပြန်လာပြီး စကားတပြောပြောနှင့် အိပ်ပျော်သွားကြ၏။

၂-၄-၃။ ဖွန်လ ၅ ရက်၊ တနင်္လာနေ့။

နံနက် ၇ နာရီခွဲအချိန် ရထားစောင့်၍ လန်းနီးလာသည်။ ပြတင်းပေါက် ဖွင့်ကြည့်ရာ ဘူတာရုံတစ်ရုံတွင် ဆိုက်နေကြောင်း မြင်ရ၏။ မျက်နှာသစ် ပါးစပ်ဆေးရန် ရေချိုးအိမ်သာခန်းသို့သွားသည်။ အနောက်နိုင်ငံမှ ပထမတန်း ခရီးသည်များလို ဆပ်ပြာ၊ မျက်နှာသုပ်ပဝါများ မပေးထား။ ရေနွေးလည်းမရပါ။ သန့်သန့်ပြန်ပြန်လည်းမရှိ။ သို့သော် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ခြင်း သည် ခရီးသည်သောက ကင်းသည်ဟူသော စိတ်ထားဖြင့် ရှိသမျှနှင့် ဆေးကြေသုတ်သင်ခဲ့ရသည့်အခါ လန်းဆန်း လာ၏။

အခန်းသို့ ပြန်လာပြီး နံနက်စာ သွားမစားဘဲ အိပ်ကြပြန်သည်။ တောင်ဘက်သို့ ဆင်းလာသဖြင့် ရာသီဥတု သိသိသာသာ နွေးလာ၏။ ၁၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်အချိန်တွင် နေ့လယ်စာ သွားစားကြသည်။ တရုတ်ဟင်းမည် လေးငါး ခြောက်မျိုးရ၏။ အရသာရှိသဖြင့် နံနက်စာ၊ နေ့လယ်စာ နှစ်နပ်အတွက် အာဟာရဖြည့်လိုက်သည်။ အခန်းထဲ ပြန်ရောက် သောအခါ အပြင်ဘက်သို့ မျက်စိစကြာဖြန့်၏။ တောင်မြင့်၊ တောင်နိမ့်၊ တောင်ကတုံး၊ တောင်ဝေဆာတို့နှင့် မြစ်ချောင်း အင်းအိုင်ကြီးငယ်တွေကို လမ်းတစ်လျှောက်လုံး မြင်ရသည်။ စကားပြောလိုက်၊ စာဖတ်လိုက်၊ ဦးဉာဏ်ပေးသော လိမ္မော်သီးစားလိုက်နှင့် လာခဲ့သည်။ ပီကင်းမှ ထွက်လာသည်မှာ ဖူးချိုးရောက်သည့်အခါ တစ်ပတ်တင်းတင်း ပြည့်တော့ မှာတကားဟူသည့် တွေးလုံးပေါ်လာ၏။

လွန်ခဲ့သော ပထမအရက်(၂၀)အတွင်း ကွန်မင်း၊ ပီကင်းမြို့များ၊ ပြီးနောက် တစ်ပတ်အတွင်း ရှန်ဟိုင်း၊ ဆူးချိုးနှင့် ဟန်းချိုးမြို့များတို့၌ ကြားမြင်၊ တွေ့ကြုံခဲ့ရသည်တို့သည် အိပ်မက်ထဲ ထည့်မမက်ဝံ့အောင် ထူးထွေ များပြား လှ၏။ နောင်လာမည့် နေ့ရက်များမှာလည်း ဘာတွေကြား၊ မြင်၊ တွေ့ကြုံရပါဦးမလဲဟု ကြောင့်ကြစိတ်၊ တောင့်တစိတ် ကြား ငျာများနေပါသည်။

ညောင်းညာသဖြင့် တွဲပြင်ဘက် ခေတ္တထွက်ကာ လိုက်လျှောက်ကြည့်၏။ ပထမတန်းတွဲထဲ ခုနှစ်ခန်းခန့် ရှိသည်။ ခရီးသည် အချို့က အခန်းထဲတိုင်၊ အချို့ အခန်းပြင်ဘက် လူသွားလမ်းပေါ် ရပ်စကားပြောသူ ပြော၊ ဆေးလိပ် သောက်သူသောက်နေကြသည်။ အနောက်နိုင်ငံသား တစ်ဦးတလေမှ မမြင်မိပါ။ အခန်းပြန်ရောက်သောအခါ ဦးဉာဏ်အား ပထမတန်း ခရီးသည်များအကြောင်း မေးကြည့်ပါ၏။ သူက 'ပထမတန်းစီးသူတို့အနက် ယေဘုယျအားဖြင့် နိုင်ငံခြား ငွေပေးနိုင်သူတွေသာဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားသားတွေ၊ နိုင်ငံခြားမှာ နေသူ၊ လုပ်ကိုင်စားသောက်နေသူ တရုတ် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတွေ၊ ထိုင်ဝမ်ကျွန်းသူ ကျွန်းသားတွေနှင့် တရုတ်နိုင်ငံနေ နိုင်ငံခြားဝင်ငွေရနေသူနှင့် တရုတ်အရာ ရှိကြီးနှင့် မိသားစုတို့ပါပဲ။ ဒီအထဲ အကပ်ကောင်းတဲ့ တိုင်းသူ ပြည်သားပါတတ်တယ်'ဟု ပြောပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံတွင် ဥပဒေဘောင်အတွင်း နိုင်ငံခြားဝင်ငွေရှိသူတွေ မျက်နှာကြီးပြီး အခွင့်အရေးကောင်းများ ရသည်ဟုလည်း ပြောပါသေး၏။

၂-၅။ ဖူးချိုး

၂၄ နာရီလုံးလုံး မညည်းမညူဘဲ တစ်နာရီ မိုင် ၅၀၊ ၆၀ နှုန်းနှင့် ပြေးဆွဲလာသော ခေါင်းတွဲကြီးသည် နောက်ပါ တွဲတွေနှင့် အတူ ဖူးချိုး ဘူတာရုံကြီးသို့ ညနေ ၆ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် ဆိုက်ရောက်လာပါသည်။ ခရီးသည်များ ရထားစောင့်မျှော်ခန်း အထွက်တွင် မနေနံနက်က ဦးဉာဏ် ကြေးနန်းပို့လိုက်သည့် မိတ်ဆွေ အမျိုးသမီးနှင့်ပက်ပင်းတွေ့ဆုံကြသည်။ သူ၏

အမည်မှာ လင်ယူဟွီး (Lin You Hui) မြန်မာနာမည် ဒေါ်ပျံ့ကြည်နှင့် ဦးဉာဏ်က မိတ်ဆက်ပေးသည်။ ပီကင်း တက္ကသိုလ် မြန်မာဘာသာ စာပေဌာန၌ ရှန်ဟိုင်းမှ ဦးမောင်ယဉ်မောင်ကဲ့သို့ မြန်မာဘာသာ စာပေပညာ ဆည်းပူးခဲ့ပြီး ဖူးချီးမြို့ တရုတ်ဘက်တိုက်တွင် အလုပ်ဝင်လုပ်ရာမှ ယခုအခါ ဘက်တိုက် ဒုက္ခက္ခ ဖြစ်နေပြီ။

ဒေါ်ပျံ့ကြည်သည် အမည်နှင့်လိုက်အောင် ပျံ့၍ ကြည်လင်သော ရုပ်သွင်ဆောင်နေသည် မြန်မာစကား မေ့ကုန်ပြီဟု ပြောသော်လည်း နားလည်သည်။ တစ်ခါတစ်ခါ စကားလုံး ရှာမရသဖြင့် ဦးဉာဏ်က ထောက်ပေးရသည်။ စကားပြောရန် အခွင့်အရေး နည်းပါး၍ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့အား သူကြိုတင် စီစဉ်ထားသည့် အနောက်ဘက်ကန်ဟိုတယ် (The West Lake Hotel)သို့ ကားဖြင့် ခေါ်သွားပါသည်။ ဟန်းချီးမှ ဇေဂျီယန် ဟိုတယ်လောက် မကြီးသော်လည်း ခန့်ညားထည်ဝါခြင်းနှင့် အပြင် အဆင် အသုံးအဆောင်ဘက်တွင် တန်းတူသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်အိပ်ခန်းသည် ပထမထပ်၌ ရှိ၏။ နံပါတ် ၆၂၀၄ ဖြစ်သည်။ လေအေးစက်နှင့် ဆက်လျက် ဧည့်ခန်းရှိပြီး နှစ်ခန်းစလုံး၌ ခန်းလုံးပြည့် ကော်ဇော်နီ ခင်းထား၏။ ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာတွဲလျက်၊ ဆပ်ပြာတုံးများ၊ မျက်နှာသုတ်ပဝါများနှင့် ၂၄ နာရီ ရေခွေးရေအေး လိုသလောက်ရ၏။ ဧည့်ခန်းထဲမှ ရေခွေးဓာတ်ဘူးနှစ်လုံးနှင့် ရေခဲရေ ဓာတ်ဘူးတစ်လုံးတို့အပြင် တရုတ် လက်ဖက်ခြောက် ၆ ထုပ်တို့ကို နေ့စဉ်ဖြည့်တင်းပေး၏။

ဦးဉာဏ်က မြေညီထပ်ရှိ နံပါတ် ၆၁၀၃ တစ်ယောက်အိပ်ခန်း ရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ အခန်းမှ အဆောင် အယောင်မျိုးတွေ ရှိပါ၏။ ကျွန်တော်တို့ အခန်းခက် တစ်ညလျှင် ယွမ် ၉၀၊ သူ့အခန်းက ၃၅ ယွမ်။ အကြမ်းအားဖြင့် ၃ ယွမ်သည် အမေရိကန် ၁ ဒေါ်လာနှင့် ညီမျှ၏။ အခန်းခန်းချိချိနှင့်ရကြောင်း သိရပါ၏။ ဤဟိုတယ်ကြီးကို တရုတ်ဘက်တိုက်မှ ငွေချေးပြီး ဆောက်လုပ်၍ ဒေါ်ပျံ့ကြည်၏ မျက်နှာနှင့် လျှော့ပေးသည်ဟု ဦးဉာဏ်ထံမှ ကြားသိရ ပါ၏။ ရေမိုးချိုးပြီး ညစာစားရန် စားသောက်ခန်းသို့ ကိုက် ၅၀ ခန့် ပန်းခြံထဲ ဖြတ်လျှောက်သွားသည်။ ဟန်းချီးမှ ဇေဂျီယန် ဟိုတယ် စားသောက်ခန်းလောက် မခန့်ညား၊ အနောက်နိုင်ငံ အစားအစာများလည်း မစုံလင်၊ စားပွဲထားများ အဝတ်အစားကလည်း မထည်ဝါပါ။ အစားအသောက်ဘက်၌ကား ခြုံကြည့်လျှင် အဆင့်အတန်း နိမ့်သည်ဟု မဆိုသာ။ ခရီးပန်းသဖြင့် စောစော အိပ်ရာဝင်ကြသည်။

၂-၅-၁ ဖွန်လ ၆ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့

ဂုနာရီ ၄၅ မနက်တွင် နံနက်စာ သွားစားကြသည်။ ဇေဂျီယန် ဟိုတယ်မှာကဲ့သို့ ပေါင်မုန့်ကင် ထောပတ်သုတ်၊ ဝက်ပေါင် ခြောက်နှင့် ကြက်ဥမကျက် တကျက်ကြော်၊ လက်ဖက်ရည်ချော သို့မဟုတ် ကော်ဖီချော ဖျော်သောက်ရန် တစ်အိုးစီနှင့် စားသုံးရ၏။ ဦးဉာဏ်က ထုံးစံအတိုင်း တရုတ်စာစားသည်။ ဟင်းမည်ပိုရ၏။ ခရီးပန်းလောသောကြောင့် မနက်ပိုင်း အနားယူရန် ဦးဉာဏ်က အကြံပေးသည့်အတိုင်း ပန်းခြံထဲ ခေတ္တ ဟိုဟိုဒီဒီ လျှောက်ကြည့်ကြသည်။ အဆုတ်ထဲ လေကောင်းလေသန့် ပြန်နေလျှင် ကျန်းမာရေးဆေးတစ်မျိုးဟု စာအုပ်တစ်အုပ်ထဲ ဖတ်မိ၍ ရှုထုတ် ရှိုက်သွင်း လုပ်ပါသည်။ အာနာပါနတစ်မျိုးပင်။

မွန်းတည့်အချိန် ဦးဉာဏ်က နေ့လယ်စာ စားရန် အခန်းသို့ တယ်လီဖုန်းဆက်သဖြင့် အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာသည့်အခါ ဒေါ်ပျံ့ကြည်နှင့်တွေ့ရသည်။ သူ့ကိုပါ ကျွန်တော်တို့နှင့် အတူစားရန် ခေါ်သွား၏။ ဒေါ်ပျံ့ကြည်က ဟင်းမည်တွေ မှာပေး၏။ ကွန်မင်း၊ ပီကင်း၊ ရှန်ဟိုင်း၊ ဟန်းချီးတို့မှ ဟင်းချက်ပြုတ်ပုံ ကွာခြား၍ အရသာ တစ်မျိုးစီဖြစ် ကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။ သူပြောမှ လျှောက်လည်း ဟုတ်သယောင်ယောင် ဝန်ခံ၍ အရသာချင်း မတူသလိုလို စိတ်ထဲ ပေါ်လာသည်။ နေ့လယ်စာ စားရင်း ဒေါ်ပျံ့ကြည်က ဖူးချီးမြို့တွင် ရှိနေတုန်း လိုက်ပြမည့် အစီအစဉ်ပြောပြပါသည်။

ထမင်းစားခန်းထဲမှ ထွက်လာပြီး ထမင်းလုံးစီသည့်အနေဖြင့် ဟိုတယ်ပတ်ဝန်းကျင် မြင်ကွင်းများကို လိုက်လေ့ လာသည်။ တရုတ် သုခုမဉာဉ်တွေ ပြသသည့် ကျောက်တုံး၊ ကျောက်ဆောင်များနှင့် ရေကန်၊ ရေကန်အလယ် တဖွားဖွားနှင့် ရေပန်း၊ ရေကန်ဘေး၌ မိုးမခပင်တွေ စီရိန်နှင့် တတိုင်းမွှေးပန်းသဏ္ဍာန် မီးလုံးများအပြင် စက္ကူ၊ ဂန္ဓအာရုံ နှစ်သိမ့်စေသည့် ကုန်းပန်း၊ ရေပန်းတွေကို မြင်မိ၍ စိတ်ချမ်းမြေ့သွားပါ၏။

ခေတ္တခဏ အနားယူ၍ နာရီပြန် ၃ ချက်တွင် ဒေါ်ပျံ့ကြည်က ကျွန်တော်တို့အား ဟိုတယ်နှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိရာ အနောက်ရေကန် ဥယျာဉ်ကို လိုက်ပြ၏။ ရေကန်ကြီးငယ်နှင့် ချစ်စဖွယ် အမိုးကော့ကော့ တန်ဆောင်း ပြသာဒ်နှင့် ဇရပ်များကို တွေ့ရသည်။ နိုင်ငံခြားသား ဧည့်သည်များ လောကီအပူအပင် ကင်းစင်သွားစေမည့် ရှုခင်းတွေဟု ဆိုချင်ပါသည်။ ရာသီဥတုသည် အတော်ပင် ပူပြင်းလာပြီမို့ တစ်နာရီနီးပါးမျှသာ ဟိုဟိုဒီဒီ လျှောက်ကြည့်ပြီး အရိပ် အာဝါသ ကောင်းသည့်သစ်ပင်ကြီးများအောက်ရှိ ခုံတန်းတွေပေါ်ထိုင်ကာ ဖူးချိုးမြို့အကြောင်း ဆွေးနွေး၏။ အခန်းသို့ ပြန်လာရာ ဒေါ်ပျံ့ကြည်က ခေတ္တ စကားစမြည်ဆက်ပြောပြီး ပြန်သွားပါသည်။

ညနေ ခြောက်နာရီခွဲ ညစာ သွားစားကြသည်။ ဧည့်သည်တွေ အတော်များများ ရောက်နှင့်နေကြပြီ။ ပင်လယ် ရပ်ခြားမှ တရုတ်ဧည့်သည် ၂၀ ခန့် စားပွဲဝိုင်း ခြောက်ဝိုင်းတွင် စကားတပြောပြောနှင့် စားနေသည်။ အခန်းကြီး၏ အဆွယ်အပွား အခန်းငယ် တစ်ခန်းထဲ၌ ဥရောပတိုက်သား ယောက်ျားသုံးယောက်နှင့် အမျိုးသမီးနှစ်ယောက်တို့ ဟင်းအမည်များကို မီနူး (Menu) ဟင်းစားရင်းစာရွက်ကို ကြည့်ရင်းဆွေးနွေးနေကြသည်။ ပြောနေကြသည့် ဘာသာ စကားကိုထောက်၍ ဂျာမန်လူမျိုးများဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ ညစာစားပြီး အခန်းပြန်ရောက်သောအခါ နံနက်က ပင်မင်းပေးသွားသော အဝတ်အထည်များ အခန်းထဲပြန်ရောက်နေသည်။ အခန်းမှာ ရန်ကုန် ကမ်းနားဟိုတယ်မှာထက် အတန်ငယ်များသည်။ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်၊ ဖူးချိုးမြို့အကြောင်း စာရွက်စာတမ်းတွေ ဖတ်သည်။ အတန်ငယ် ပူအိုက် သောကြောင့် တရုတ်ပြည်ရောက်ကတည်းက ပထမဆုံးအကြိမ် လေအေးစက်ဖွင့်ပြီး အိပ်ရာဝင်ပါ၏။

၂-၅-၂။ ဇွန်လ ၇ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

နံနက် ၇ နာရီထိုးနေပြီ။ ဤကဲ့သို့ အချိန်၌ နံနက်စာ စားဖို့ ဦးဉာဏ်ထံမှ တယ်လီဖုန်းဆက်မြဲပင်။ သူ့အခန်းဆီသို့ တယ်လီဖုန်းဆက်၏။ မထူး။ အောက်ထပ်ရှိ သူ့အခန်းဆီ သွားပြီးတံခါးခေါက်သည်။ ဘာသံမှမကြား။ အတော်ကြာကြာ ခေါက်မှ တံခါးဖွင့်ပေး၏။ အိပ်မောကျနေ၍ ဤသို့ဖြစ်ရကြောင်းပြောကာ တောင်းပန်၏။

မနက်စာကို မနေ့မနက်ကကဲ့သို့ ကျွန်တော်တို့နှင့် ဦးဉာဏ်ကတစ်မျိုးစီစားသည်။ သူက 'တရုတ်အစာ စားကြည့်ပါ။ ကောင်းပါတယ်'ဟု တိုက်တွန်းသည်။ ကျွန်တော်က 'များလွန်းတယ်။ ၁၀ နာရီလောက်မှာဆိုရင် စားမှာပါ။ အခု စောလွန်းလှပါသည်။ ဆရာ ဗြိတိန်မှာ လေးဆယ့်နှစ်နှစ် နေခဲ့တာမို့ ၁၀ နာရီမထိုးခင် များများစားရင် ဗိုက်က လက်မခံရုံမက ဒုက္ခတောင်ပေးသေးတယ်။ မြန်မာပြည်မှာ တရားနာ ဆွမ်းကျွေး၊ ဒါမှမဟုတ် ကြောင်းလမ်း၊ လက်ထပ် မင်္ဂလာစတဲ့ ပွဲတွေအပြီး ထမင်းကျွေးတဲ့အခါ ဆရာ စားလည်း တစ်ဒုက္ခ၊ မစားလည်းတစ်ဒုက္ခပဲ'ဟု ပြန်ပြောလိုက်ရ၏။

ဒေါ်ပျံ့ကြည်ကားဖြင့် ၈ နာရီခွဲတွင် ရောက်လာသည်။ တရုတ်ကောက်ညှင်းထုပ်များ ယူလာပေးပါ၏။ 'ကောင်းတယ်၊ မြည်းကြည့်ပါ'ဟု ပြော၏။ ကျွန်တော်က 'ပြန်လာမှ စားပါရစေ။ မနက်စာ စားထားလို့ပါ'ဟု စေတနာကို ဖော်ကားရာ မကျအောင် ပြန်ဖြေလိုက်ရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့အား စည်ကြီးတောင် (The Drum Hill-Gu Shan)သို့ ကားဖြင့် ခေါ်သွားပါသည်။ မိနစ်နှစ်ဆယ်ခန့် မောင်းသွားရာ မြို့၏ အရှေ့ဘက် ဆင်ခြေဖုံးအရပ်ရှိ ထိုတောင်ခြေရင်းသို့ ရောက်သွားသည်။ ပင်လယ်ရေပြင်မှ မီတာ ၁,၀၀၀ခန့်မြင့်သည်ဟု ဆိုသော တောင်၏ ခါးပန်းကို ဝိုက်ကွေ့ကာ မောင်းတတ်လာရာ တောင်ထိပ်သို့ ဆယ့်ငါးမိနစ် ကြာမှ ရောက်လာ၏။ လမ်းဝဲဘက်၌ တောင်၊ ယာဘက်၌ မြင်တောင့်မြင်ခဲ မြက်ခင်းပြင်များ မြင်ရသည်။ ချောက်ကမ်း ပါးနှင့် မျက်စိစက်ဝန်းအတွင်း တစ်ကွက်ပြီးတစ်ကွက် ဝင်လာသော သစ်ပင်နှင့် ကျောက်တုံးကျောက်စိုင်ကြီးတွေ၊ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ အဆောက်အအုံ အနိမ့်အမြင့် အကြီးအငယ်တွေဖြစ်ပါ၏။ နောက်ဆုံး တောင်ထိပ်ရောက်သော် စည်ကြီး သဏ္ဍာန် ရောမကျောက်စိုင်ထုကြီးကို တွေ့ရပါသည်။ ခရီးသည်တွေ အများအပြား ကိုယ်ပိုင်ကား၊ တက္ကစီနှင့် အဝေးပြေး ကိုချီ (Coach) ကားကြီးများနှင့် လာကြဆဲပင်။

စည်ကြီးပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရှေးပေဝေသဏီက ပေါက်နေသော ကြီးမားထွားကျိုင်းနေသော သစ်ပင်များ၊ မြေမှ ပေါ်ထွက်နေသော ကျောက်ဆောင်ကြီးတွေနှင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ ဩကာသလောကကြီး၏ ဆန်းကြယ်သမှု အစုစုတို့၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ စုဝေးရာဌာန တစ်ဌာနပင်။ အနီးအနားရှိ ယောင်ကွမ်းဘုရားကျောင်း (Yongquan Si)

ဆီသို့ သွားကြ၏။ ခရစ်နှစ် ၇၈၃ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ခဲ့ကြောင်းသိရပါသည်။ ကျောင်းထဲတွင် ဖျော့တော့တော့ ကျောက်စိမ်းရောင်ဖြင့် လျောင်းတော်မူဘုရားတစ်ဆူကို ဖူးမြော်ရသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းဂန်အုပ်စုစုပေါင်း နှစ်သောင်းခန့် ရှိသည့်အနက် အုပ်စုခြောက်ရာထဲ၌ ဘုန်းတော်ကြီးများ သွေးဖြင့်ကမ္မည်းထိုးထားသည်ဟူ၏။ တရားတော်ကို ကြည်ညိုစိတ်ယိုဖိတ်၍ ဖြစ်ဟန်တူပါ၏။ ဤကျောင်းသည် တောင်ပူစာကလေးပေါ် မြေကြီးမှ ခြောက်ပေခန့် မြင့်မြင့်တည်ဆောက်ထားသည်။ တက်ရကျိုးနပ်ပါပေသည်။

ထို့နောက် မတ်စောက်သည့် ကျောက်လှေကားထစ်၊ ဆင်ခြေလျှောနေသည့် လှေကားထစ် တစ်ထစ်ပြီး တစ်ထစ်တက်ကာ ဆင်းကာနှင့် ဒေါ်ပြုံးကြည်ခေါ်ဆောင်ရာ နောင်မှ တကောက်ကောက်လိုက်သွားရာ အဆိုပါ ကျောင်းရှေ့ဘက်ရှိ နေနှင့် တိမ်တောင်တန်းဆောင်း (The Water and Cloud pavillion-Shuiyun Ting)ကို ရောက်သွားပါသည်။ ဤတန်းဆောင်းတွင် တောင်ဆန်းမင်းဆက် (Southern Song Dynasty)၁၁၂၇-၁၂၇၉ ခုနှစ်များ အတွင်း ခေတ်ပညာရှင်ကြီး ကျူရှီ (Zhu Xi)၁၁၃၀-၁၂၀၀ သည် တပည့်များအား စာပေပို့ချခဲ့သည်ဟု ဆိုပါ၏။ ပညာရှင် သုတေသီနှင့် သောတုဇနတို့၏ စိတ်တိုင်းကျ သာယာတိတ်ဆိတ် ငြိမ်းချမ်းသော ဌာနဖြစ်ပေ၏။

ထိုမှတစ်ဆင့် အောက်သို့ ဆင်းသွားကြရာ နတ်စမ်းရေဂူ (The Cave of Magic Spring-Ling Yuan Dong)ကို မြင်ရသည်။ နတ်ရေကန်ရှိ ဘားအံ အနားမှ ဆဒ္ဒန်ဂူ၊ မော်လမြိုင်မှ ခပ်လှမ်းလှမ်း ခရံဂူတို့ မျက်စိထဲ ပေါ်လာသည်။ ဤဂူ တစ်ဝိုက်ရှိ ကျောက်ပြား ကျောက်တုံးကြီးတွေပေါ် ရေးထိုးခဲ့သည့် ရှေးခေတ် ပညာရှိကြီးတွေ ဖြစ်ကြသော လီဂန် (Li Gang)၊ ကေရီယင် (CAi xiang)နှင့် ကျူရှီတို့၏ ကဗျာစကားပြေများကို တရိုတသေ ထိန်းသိမ်းထားပါ၏။ ချီးမွမ်းစရာ တစ်ရပ်ပင်။ အနီးအနားရှိ ထုထည်ကြီးမားလှသော ကျောက်စိုင်တုံးကြီးပေါ် ထွင်းထိုးထားသည့် နတ်ဘုံမှ လေနှင့် ပင်လယ်မှ လှိုင်းများ (Heavenly Wind and Sea Waves- Tiang Feng Hai Tao)ဟူသော တရုတ်စာလုံးကြီး လေးလုံးသည် စံမီ လက်ရေးလက်သားဟူ၍ တရုတ်ပညာရှင်တို့က အသိအမှတ်ပြုကြပါသည်။

ထိုမြင်ကွက်များ ခေါင်းထဲ စိမ့်ဝင်လာသောအခါ စိတ်ထဲ မြန်မာဂန္ထဝင်ကို လှန်လှောကြည့်မိပါ၏။ အမည်မသိ ပညာရှင်များ ၁၁ နှင့် ၁၂ ရာစုတို့တွင် ရေးထိုးထားသော ကျောက်စာများမှအပ ရှင်သီလဝံသ၊ ရှင်ရဋ္ဌသာရ၊ သံပျင်အမတ်၊ စတုရင်္ဂဗလ စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့၏ သမိုင်းတွင်သည့် လက်ရာများ မကျန်ရစ်ခဲ့သဖြင့် မချီတင်ကဲ ဖြစ်ရပါ၏။ ထို့နောက် ဩော်...တရုတ်လူမျိုးတို့၏ ကျောက်တုံးကျောက်ပြား သင်္ခါရ၊ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ပေပုရပိုက်သင်္ခါရ ဖြစ်၍ ဤသည့် အခြေအနေမျိုး ရောက်ရတာကိုးဟု သဘောပေါက်မိ၍ စိတ်ပြေငြိမ်းသွားရပါသည်။

ဤအတွေးဖြင့် ထွက်လာခဲ့ပြီး ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် တရုတ်လူမျိုးတို့၏ အရသာတွေ့သည့် မြေပဲပြုတ်ချိုရည်ကို ထိုင်သောက်ကြသည်။ ဒေါ်ပြုံးကြည်က ဒီမနက်အတွက် ဒီလောက်သာ ကြည့်စရာတွေကို မြည်းကြည့်ရလျှင် တော်လောက်ပြီဟု သဘောရ၍ ဆယ့်နှစ်နာရီခွဲတွင် မြို့ထဲသို့ ပြန်လာကြသည်။ ခရီးသည်များကား လာနေတုန်းပင်။ ပင်လယ်ရပ်ခြား တရုတ်အမျိုးသားဆိုင်ကြီးတွင် နေ့လယ်စာစားကြသည်။

တရုတ်သူဌေးသူကြွယ်တို့ ပိုင်ဆိုင်သည့် ဤအဆောက်အအုံကြီးသည် ဟိန်းနေပါ၏။ စားပွဲ၊ ကုလားထိုင်၊ ကော်ဇော၊ မီးလုံးမှအစ အပြင်အဆင် အခင်းအကျင်းမှာ ခေတ်ဆန်၏။ သို့သော် တရုတ်ယဉ်ကျေးမှု အငွေ့အသက်ကို ကား အတန်ငယ် ရှူရှိုက်မိသည်။ သန့်ပြန့်သော စားပွဲဝိုင်းများသို့ သပ်ရပ်သော တရုတ်ဝတ်စုံနှင့် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး စားပွဲထိုးတို့က ဟင်းပန်းကန်များသည် ဟင်းနှင့်လိုက်ဖက်သည့် အထက်တန်းစား အသုံးအဆောင်တွေ ဖြစ်ပါ၏။ ဒေါ်ပြုံးကြည်အား ကြိုက်ရာ ကြိုက်သလိုမှာပါ။ အားမနာပါနဲ့ဟု ပြောသည်။ ကိုယ့်လူမျိုး အစားအစာအကြောင်း ကိုယ်သာ နားလည်သည်။ ထို့ထက်မှာမူ သူစိမ်းမှာသည်ထက် ဒေသမြို့ခံမှာသည်က ပိုလျောက်ပတ်၏။ ဟင်းမည်နှင့် ချက်ပြုတ်နည်းတို့မှ တစ်ဒေသနှင့် တစ်ဒေသကွပြား၍ပင်။ မြို့ခံ အိမ်ရှင်မ ဒေါ်ပြုံးကြည်သည် ကျွန်တော်တို့ အထင်ကို အမြင်နှင့်သက်သေပြလိုက်သည်။ ဟင်းလည်းလျှာတွေ့၊ ဆာကလည်း ဆာနေသဖြင့် မြိန်ရေယုက်ရေ စားကြ၊ ဘီယာ၊ တရုတ်ပိုင်အရက်၊ အချိုရည် တစ်ခုခုသောက်ကြနှင့် နာရီပြန် ၂ ချက်မှ ဆိုင်က ထွက်လာကြသည်။ ကျွန်တော်ကား မျက်စိအကျင့် ဝမ်းအကျင့် ဥပဒေသ လိုက်နာပါ၏။

အချို့ရည်ဆို၍ ကျွန်တော်မိတ်ဆွေ ပြင်သစ်အမျိုးသမီး ပါမောက္ခစကား နားထဲကြားနေသေးသည်။ ရန်ကုန် တရုတ် စားသောက်ဆိုင်တစ်ဆိုင် ဆိုင်တွင် ထမင်းကျွေးတိုင်း သူသည် အချို့ရည် ဘယ်တော့မှ မသောက်ပါ။ အစား အသောက်ဘက်၌ နောကျေသော ပြင်သစ်လူမျိုးတို့သည် အစားစားပြီးနောက် ဝိုင်အရက်၊ ကော်ဖီသာသောက်လေ့ ရှိသည်။ ထိုအမျိုးသမီး တရုတ်အစားအစာနှင့် အချို့ရည်သည် မလိုက်။ ဝိုင် သို့မဟုတ် အရက်မရလျှင် တရုတ်ရေခန်း ကြမ်းသည် အလိုက်ဆုံးဟု ဆိုပါ၏။

မသန်းမြ ပစ္စည်းအချို့ ဝယ်လို၍ အချိန်လည်း ရသဖြင့် ဆိုင်များရှိရာ သွားကြသည်။ ဆိုင်များဟူရာ၌ နှစ်မျိုး ရှိပါ၏။ ပြည်သူပိုင် ကုန်တိုက်ကြီးများနှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ဆိုင်ကြီး၊ ဆိုင်လတ်၊ ဆိုင်ငယ်တွေ ဖြစ်ပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့ ဗိုလ်ချုပ်ဈေး၊ သိမ်ကြီးဈေးမှာကဲ့သို့ ပုဂ္ဂလိကဆိုင်တွေ ရှိ၏။ ရောင်းသူတို့မှာ စောစောက ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဆက်ဆံရေး ချိုသာသိမ်မွေ့သည်။ ကုန်တိုက်ကြီးမှ ရောင်းသူတို့နှင့် တခြားစီပင်။ ဈေးဆစ်ရသည်။ မဆစ်လျှင် 'ထိ'သည်။ ကုန်တိုက်ကြီးများမှာမူ ပစ္စည်းများ တန်ဖိုးပြထားသည့် တစ်ခွန်းဆိုင်ဖြစ်ပါ၏။ ကြိုက်လျှင် ဝယ်၊ မကြိုက်လျှင် မဝယ်ရုံရှိ သည်။ ပုဂ္ဂလိက ဆိုင်များ၌ လိုရာမရသဖြင့် ကုန်တိုက်ကြီးများဆီသို့ သွားသည်။ ပစ္စည်းတွေစုံပါ၏။ သို့သော် ဗန်ကောက်၊ စင်ကာပူ ကုန်တိုက်ကြီးတို့မှ ကုန်အရည်အသွေး မမီသေးပါ။ ဆယ်နှစ်အတွင်း ဤမျှ တိုးတက်လာသည်မှာ ချီးမွမ်းစရာပင်။ ခရီးဆောင် ဆံပင်ခြောက်စက်ငယ်ကလေး တစ်လုံး ဝယ်သည်။

ဟိုတယ်သို့ လေးနာရီခွဲ ပြန်ရောက်လာသည်။ ဒေါ်ပြုံးကြည် နှုတ်ဆက် ထွက်ခွာသွားသည်။ မသန်းမြ ခေါင်းလျှော်သည်။ သူ့ဆံပင်ခြောက်အောင် စက်ကလေးဖြင့် လုပ်နေတုန်း ကျွန်တော်က ရေချိုးခန်းထဲ အညောင်းပြေ အညာပြေ ရေစိမ်ချိုးသည့် ကြွေလှေ့ရှည်ကြီးထဲ ရေခန်းဖြင့် စိမ်ပြေနေပြေ ချိုး၏။ အနောက်နိုင်ငံရောက် မြန်မာလူမျိုး အတော်များများသည် ဤကဲ့သို့ ရေစိမ်ချိုးမှုကို မသတိ၍ ရေခန်းရေပန်းအောက်၌သာလျှင် ရေချိုးကြကြောင်း သိရပါ၏။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်စလုံး ညစာ မစားနိုင်ပါ။ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်ရင်း ဓာတ်ဘူး နှစ်ဘူးအနက် တစ်ဘူးမှ ရေခန်းဖြင့် စပယ်လက်ဖက်ခြောက် ရေခန်းကြမ်းသောက်သည်။ အိပ်ရာဝင်သည်။ ဦးညွှန်က မိတ်ဆွေ တစ်ဦးအိမ်သို့ အလည်သွားသည်။

၂-၅-၃။ ဇွန်လ ၈ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့

ဒေါ်ပြုံးကြည် ၁၀ နာရီ၌ ကားဖြင့်ရောက်လာပါသည်။ မနေ့က ပေးသည့် ကောက်ညှင်းထုပ်တွေ စားလို့ ကောင်းပါ သလားဟု မေးသည်။ 'သိပ်ကောင်းတာပဲ။ ဒေါ်ပြုံးကြည် အလုပ်တစ်ဖက်နဲ့ ကောက်ညှင်းထုပ် ထုပ်ပေး၊ အချိန်လုပြီး ဆရာတို့ကို လိုက်ပို့ပေးတာ ကျေးဇူးတင်လို့ မဆုံးပါဘူး'ဟု ကျွန်တော်က ပြောသောအခါ 'အင်မတန်ဝေးတဲ့ ဒေသက ဒီနေရာမျိုးကို မရောက်လာစဖူး ရောက်လာတဲ့ ဆရာကြီးတို့ကို ဧည့်ဝတ်ကျေအောင် လုပ်ပေးဖို့ အခွင့်ယူထားပါတယ်။ အားမနာပါနဲ့'ဟု ပြန်ပြောရာ၌ မြန်မာစကား မပြောသည်မှာ ကြာပြီမို့ ဦးညွှန်က စကားပြန်လုပ်ရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့အား အတိုကောက် မင်း (Min)ဟု ခေါ်သော မင်းဂျီယန်းမြစ် (Minjian River)ဆီသို့ ခေါ်သွားပါ၏။ ဖူးချိုးမြို့ကို ဖြတ်သန်းစီးနေသည်။ ပန်းခြံဥယျာဉ်တစ်ခုဆီ ရောက်သည့်အခါ ခေတ္တရပ်ပြီး သစ်ပင် ပန်းမန်တို့ကို လိုက်လျှောက်ကြည့်ကြရာ တစ်ဖက်ကမ်းဆီသို့ လှမ်းမျှော်လိုက်သည်ကို ဒေါ်ပြုံးကြည် မြင်လိုက်သဖြင့် 'ဟိုဘက်ကမ်းကို ခေါ်သွားမယ်။ ကြည့်စရာတွေ အများကြီးရှိတယ်'ဟု ပြောပါ၏။ ပြောသည့်အတိုင်းတစ်ဖက်ကမ်းသို့ တံတားကြီးပေါ် ဖြတ်ကျော်သွားပါ၏။ စစ်တောင်းတံတားထက် အနည်ငယ်ပိုရှည်သည်ဟု သဘောရ၏။ မကြာမီ ယန်တေရှန်ဟု တွင်သော တောင်ကုန်းပေါ်ရှိ ယန်တေရှန် ပန်းဥယျာဉ်ကြီး (Yantaishan Park) အနားသို့ ရောက်လာကြပါသည်။

တောင်ကုန်းသည် ပင်လယ်ရေပြင်မှ ပေ ၂၀၀ ကျော် မြင့်သည်ဟု ဆိုပါ၏။ ကားကို ဒရိုင်ဘာနှင့်ထားခဲ့ပြီး ကျောက်လှေကားထစ်တွေမှ တက်၊ သံမံတလင်းခင်းလမ်းမှ တဖြည်းဖြည်း တက်လာကြသည်။ လမ်းတစ်လျှောက်လုံး သစ်ပင်ကြီး သစ်ပင်ငယ်၊ ပင်မပင်ခက် ပန်းရောင်စုံကွက်များ အကြားရှိ တန်ဆောင်း၊ ဇရပ်များကို အပြင်မှလည်းကောင်း၊ အထဲဝင်၍လည်းကောင်း လေ့လာသုံးသပ်ရင်း အဆောင်တွေထဲမှ အလှပန်းချီကားချပ်ကြီး ငယ်များကို ကြည့်ကြသည်။ အနောက်နိုင်ငံ၌ တွေ့ခဲ့ရသည့် ပန်းချီကားများနှင့်မတူ တစ်မူထူးခြားပါ၏။ မျက်စိအေးသည်။ နှလုံးငြိမ်သက်သည်။

တောင်ထိပ်တန်ဆောင်း တစ်ဆောင်၌ ခေတ္တရပ်နားပြီး လေကောင်းလေသန့်ကို အားပါးတရ ရှုရှိုက်နေစဉ် ဖတ်ရှုကြားသိရသော ဖူးချိုးမြို့သမိုင်း စိတ်ထဲ အကြမ်းဖျင်း ပေါ်လာပါ၏။ နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်လောက် ကတည်းက တည်ထောင်ခဲ့သော မြို့ကလေးသည် ယခုအခါ မတွေ့ခံအောင် တိုးတက် ကြီးများစည်ကားလာနေပြီ။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းကိုးရာလောက်က မြို့သူမြို့သားများက မြို့ရိုးပတ်လည် အရိပ်အာဝါသရလေအောင် ညောင်ပင်များ စိုက်ခဲ့သောကြောင့် ညောင်ပင်မြို့ဟု တွင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ယခုအခါ စတုရန်း ကီလိုမီတာ ၁၀၀၀ ကျယ်ဝန်းပြီး လူဦးရေ တစ်သန်းခွဲနီးပါး ရှိလာကာ လေယာဉ်ကွင်းကြီး၊ စက်ရုံကြီးတွေ၊ မိုးပျံအဆောက်အအုံများနှင့် ပြည့်နေပေပြီ။

အဆိုပါညောင်ပင်ကြီးများ၊ မြို့ရိုးများ မမြင်ရ၍ 'သည်၌ ညောင်ပင်၊ သည်တွင် မြို့ရိုး'ဟု စိတ်၌ မှန်းထင်ကာ ကြည့်ရင်း တစ်နေရာဝယ် ဖူးချိုးမြို့ ကျက်သရေဆောင် ဖိုခုံလောက်ဆိုင် ယူရှန်တောင်ကုန်း (Yushan Hill)၊ ဝူရှန် တောင်ကုန်း (Wushan Hill)နှင့် ပိန်ရှန်တောင်ကုန်း (Pingshan Hill)တို့နှင့်တကွ ဘုရားမည်း၊ ဘုရားဖြူ နှစ်ဆူကို မှုန်တိ မှုန်မွှား ရေးရေးကလေးသား မြင်ရပါသည်။

ဘုရားမည်း (The Black Pagoda)သည် ၃၃ ဒဿမ ၉ မီတာမြင့်သည်။ ဝူရှန်တောင်အနားတွင် ဘုရားဖြူ (The White Pagoda)သည် ၄၁ မီတာမြင့်ပြီး ယူရှန်တောင်ကုန်း ခြေရင်း၌ အသီးသီးရှိကြောင်း၊ ဘုရားဟုခေါ်သော ဤမျှော်စင်ကြီးများကို နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင်ကျော်လောက်က တည်ခဲ့ကြောင်းကို ကြားသိရပါ၏။ သွားကြည့်လိုသည်။ အချိန်မရပါ။

ယန်တေရှန် ဥယျာဉ်ကြီးကား ကျယ်ဝန်းသလောက် ခန့်ညားတင့်တယ်ပေသည်။ မြေပြန့်မဟုတ်၊ တောင် ကုန်းပေါ် ဖန်တီးထားသဖြင့် တစ်မျိုးထူးခြားသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ တစ်ကုန်းတက်တက်၊ တစ်မြောက်သက်၍ သွားလာ ရသည်မှာ မောသော်လည်း မောရကျိုး နှပ်ပါ၏။ ရှင်ဇေဋ္ဌသာရ ရွှေစက်တော်သွားတောလား လင်္ကာလာ 'သွားကုန်ကြသည်၊ စိတ်ကရောက်ချင် ရူးရူးတည်းဖြစ်နေသဖြင့် တစ်မနက်လုံး သွားလာကြည့်ရှုနေရမှန်း မသိလိုက်ပါ။

ထိုမှ ဒေါ်ပြုံးကြည်တို့၏ နေထိုင်ရာ တိုက်ခန်းသို့ သွားရာ ၁၂ နာရီခွဲ အချိန်ရောက်ပါသည်။ ဆဋ္ဌမထပ်တွင် ရှိသည်။ ဧည့်ခန်း၊ ထမင်းစားခန်း၊အိပ်ခန်း နှစ်ခန်းနှင့် ရေချိုးခန်း၊ အိမ်သာများအပြင် ဝရန်တာလည်း ပါရှိသေးသည်။ တရုတ်ဘက်တိုက်က ဝန်ထမ်းတွေအား ရာထူးအလိုက် ဝေပုံကျစနစ်ဖြင့် ပေးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပီကင်းတက္ကသိုလ်မှ ဒုပါမောက္ခ ဦးဉာဏ်၏ နေရာထိုင်ခင်းထက် ဖူးချိုးတရုတ်ဘက်တိုက်မှ ဒုဥက္ကဋ္ဌ၏ အခန်းဆောင်က ပိုကျယ်ဝန်းပါသည်။

ဒေါ်ပြုံးကြည်က သူ့ခင်ပွန်းဆရာဝန်၊ သူတို့သမီးကလေး ကျောင်းသူကလေးတို့နှင့် မိတ်ဆက်ပေးပါသည်။ ခင်ပွန်းသည်အား ဧည့်သည်တွေလာမှာမို့ ဆေးရုံမသွားဘဲ အိမ်တွင်နေရန် ပြောထား၏။ အစပထမ၌ မျက်နှာထား ခပ်တည်တည်နှင့်၊ မကြာမီ ဖော်ရွေသမှု ပြုလာသည်။ ကျွန်တော့်မျက်နှာကို အတော်ကြာကြာ စိုက်ကြည့်နေပြီးနောက် မဆိုင်းမဆင့် ဝံ့မဆင့် 'ဆရာကြီးမှာ နှလုံးရောဂါရှိပါသလား'ဟု တရုတ်လိုမေးသည်ကို ဦးဉာဏ်က ဘာသာပြန်ပြော၏။ ကျွန်တော်က ကြောင်အမ်းအမ်းနှင့် 'ခြောက်ပစ်စင် ကျန်းမာပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့မေးပါသလဲ'ဟု ပြန်ပြောရာ သူက ဆရာကြီး နားနှစ်ဖက်မှာ အဆိုပါရောဂါ အရိပ်လက္ခဏာမြင်ရလိုပါ'ဟူသော အဖြေကို ဦးဉာဏ်မှ တစ်ဆင့် သိရသည်။

ဒေါ်ပြုံးကြည်က တစ်ခုခုပြောလိုက်၍ ခင်ပွန်းသည်က နေ့လယ်စာကို စချက်၏။ သမီးကလေးက တစ်ပွဲပြီး တစ်ပွဲ ယူလာပေးသည်။ ခင်ပွန်းသည်က ချက်လိုက်၊ လာစားလိုက်နှင့် ဟင်းမည်ရှစ်မျိုးခန့် ရှိပါမည်။ ပီကင်းမြို့ ဦးဉာဏ် အိမ်၌ စားခဲ့ရသော နေ့လယ်စာကို သွားပြေးမြင်မိသည်။ ထိုမှ တဆက်တည်းပင်လျှင် ဦးဉာဏ်တို့ မိသားစု၌ အဖေ၊ အမေ၊ သမီးကလေး။ ဒေါ်ပြုံးကြည်တို့ ဇနီးမောင်နှံတွင်လည်း ထိုနည်းနှင့်။ ကံတူအကျိုးပေး တူပုံကို တွေးမိ၏။ ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း တရုတ်နိုင်ငံဝယ် တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ကလေးတစ်ယောက်သာဟူသော သတ်မှတ်ထားသည့် ဥပဒေရှိ၍ ဖြစ်ပါသည်။ မျိုးရိုးရိုက်ရာကို ဆက်ခံရန် သားယောက်ျားသာ အလိုဆန္ဒရှိသော တရုတ်မောင်မယ်တို့အနက် သမီးသာ ထွန်းကားသော ဦးဉာဏ်နှင့် ဆရာဝန်တို့မှာ ဖြစ်သမျှ အကြောင်း အကောင်းချည်းဟူ၍ စိတ်ဖြေနေကြဟန် တူပါသည်။

ဧည့်သည်များအား တတ်နိုင်သမျှ ကိုယ့်အတိုင်းအတာနှင့်အမျှ တွန့်တို နှမြောစိတ်ကင်းသော သဒ္ဓါစွာ ကျွေးမွေး ရာ၌ တရုတ်မြန်မာ သူမသာ ငါမသာပါ။ ဧည့်သည်ဦးရေနှင့် စာလျှင် ဟင်းမည်သာများသည် မဟုတ်သေး။ ဟင်းထုထည် လည်း ကြီးမားလှပါပေ၏။ ကွန်မင်းတွင် ကျွေးမွေးသည့် ညစာကို တွေးမိပါ၏။ သို့သော် ထိုကျွေးမွေးပွဲကား အလုပ်ရေးရာနှင့် ဆက်နွယ်နေသည်။ ဤစားသောက်ပွဲမှာမူ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုအပေါ် အခြေခံထားပါ၏။ နှစ်မျိုးစလုံး စေတနာကို ဆင်ခြင်လိုက်ပါမူ ယာဂုနှင့် ထမနဲ အခေါ်သာတွဲ အပြုချင်းတူပါသည်။ ထွေရာလေးပါး၊ ပညာရေး၊ နေထိုင်ရေး၊ အရေးရေးတို့ကို ပြောဆိုဆွေးနွေးရင်း အစာကြေစေသည်ဟု ယူဆသော ရေခဲခွေးကြမ်းသောက်ရင်း စားကြ ပါ၏။

ဟိုတယ်သို့ ၃ နာရီအချိန် ပြန်လာကြသည်။ ခေတ္တအနားယူနေခိုက် ဦးဉာဏ်ပေါက်လာသည်။ နက်ဖြန်ခါ အေမွိုင်း (Amoy) ခေါ် ရှိယားမင်း (Xiamen) မြို့သို့ သွားရန် လေယာဉ်လက်မှတ် မရသောကြောင့် အဝေးပြေး မော်တော်ယာဉ် (motor coach) နှင့်သွားဖို့ လက်မှတ်သုံးစောင်ကို တရုတ်ဘက်တိုက်မှတဆင့် ဝယ်ယူထားလိုက် ရကြောင်း ပြောပါ၏။ ကျွန်တော်က 'တို့များ လေယာဉ်၊ မီးရထားများနဲ့ ခရီးသွားဖူးပြီ။ ခုလို အဝေးပြေး မော်တော်ယာဉ်နဲ့ သွားရတာ အဆန်းပေါ့'ဟု ပြန်ပြောသောအခါ ဦးဉာဏ်က သဘောကျသော အမှုအရာနှင့် ပြုံးနေ၏။ ထိုနေ့ ညစာစားရန် ဝမ်းကယ်နေသေးသဖြင့် ထမင်းစားခန်းသို့ မသွားကြပါ။ နက်ဖြန် ခရီးဆက်ရှိသည်မို့ ထုပ်ပိုးကြသည်။ မထုပ်ပိုးလည်း မဖြစ်၊ ထုပ်ပိုးလည်းစိတ်ညစ်။

၂-၅-၄။ ဇွန်လ ၉ ရက်၊ သောကြာနေ့

ယနေ့နံနက် အေမွိုင်း (ခ)ရှိယားမင်းသို့ သွားရပါတော့မည်မို့ ငါးနာရီခွဲ အိပ်ရာထသည်။ ခုနစ်နာရီခွဲ စကျေးသည့် နံနက်စာကို ခုနစ်နာရီခွဲ စားနိုင်ရန် ဟိုတယ်မန်နေဂျာက စီစဉ်ပေးပါသည်။ ခုနစ်နာရီခွဲတွင် အထုပ်အပိုးတွေ အောက်ထပ်သို့ ချခိုင်း၏။ ဒေါ်ပြုံးကြည်ရောက်နှင့်နေပါပြီ။ သူ့ကားဖြင့် ရှစ်နာရီ ထွက်မည့် အဝေးပြေး မော်တော်ယာဉ် ရှိသည့် နေရာသို့ သွားကြသည်။ နိုင်ငံခြားကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု ဟိုတယ် (Foreign Trade Hotel) ဝင်းကြီးအတွင်းသို့ ရောက်လာသည်။ မော်တော်ယာဉ်ကို ဤဟိုတယ်က ပိုင်ကြောင်းသိရသည်။

ရှစ်နာရီအစား ရှစ်နာရီခွဲမှ မော်တော်ယာဉ် ထွက်မည်ဟု ကြေညာသဖြင့် ဒေါ်ပြုံးကြည်နှင့် စကားပြောရန် အချိန် ပိုရသည်။ ကျေးဇူးအထူးတင်ကြောင်း ပြောရာ သူက 'ကျေးဇူးတင်စရာ မလိုပါဘူး။ ဆရာကြီးတို့နဲ့ မိတ်ဆွေဖြစ်ရတာ ဂုဏ်ယူပါတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် နောင်နှစ်ခါ လာပါဦး။ လိုက်ပြစရာတွေ အများကြီးရှိပါသေးတယ်'ဟု ပြောပါ၏။ ပစ္စည်း ပစ္စယတွေတင်၊ ခရီးသည်များအားလုံး နေရာယူပြီးသောအခါ မော်တော်ယာဉ်ထွက်လာသည်။ ဒေါ်ပြုံးကြည်လည်း လက်ပြကာ ကျန်ရစ်ရှာသည်။ အရှေ့ဘက်ကမ်းဟိုတယ် (East bank Hotel) ၌ ခေတ္တ ဆိုက်၊ နောက်ထပ် ခရီးသည် အချို့ တက်လာသည်။ ဖူးဂျီယန်ပြည်နယ် မြို့တော် ဖူးချိုးမှ ဤပြည်နယ်စက်မှုလက်မှု ထွန်းကားရာ အေမွိုင်း(ခ) ရှိယားမင်း မြို့ကြီးဆီသို့ ဦးတည်သွားနေပါသည်။

တစ်ခဏမျှ ဒေါ်ပြုံးကြည်၏ ပရဟိတ ကောင်းမှု အစုစုတို့ဆီ စိတ်ရောက်သွားသည်။ ထိုအခါ နှစ်နှစ်လောက်က မိတ်ဆွေတစ်ဦးနှင့် ရိုင်းပင်းမှု အကြောင်းဆွေးနွေးရာ၌ ပေါ်ထွက်လာသည့် သူ့မှတ်ချက်များကို သတိရမိ၏။ သူက 'ကျွန်တော်တို့ဟာ အကျပ်အတည်းတွေ၊ ဒုက္ခတွေ့နေတဲ့ သူစိမ်းတရံဆံ၊ ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ယောက်ကို လောကီလောကုတ္တရာအကျိုး မမျှော်ကိုးဘဲ စေတနာသန့်သန့်နဲ့ တတ်အားသမျှ စောင့်ရှောက်ကူညီရင် ကျွန်တော်တို့ကို လည်း ကူညီမစမယ့် လူတစ်ဦးဦး အနှေးနှေးအမြန်ဆိုသလို လက်ငင်းပေါ်လာတာ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် တွေ့ကြုံခံစားခဲ့ ရပါတယ်' ဟူသည်များပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကြားရသည့်အခါ အမူမဲ့ အမှတ်မဲ့ နေခဲ့သော ကျွန်တော်လည်း နောက်ကြောင်းကို ပြန်သုံးသပ်သည့်အခါ သူ့စကားမှန်ကြောင်း သက်သေများ အလျှို့လျှို့ပေါ်ထွက်လာပါတော့သည်။ ဒေါ်ပြုံးကြည်လည်း ထိုအကျိုးမျိုး ခံစားရကောင်းလေရဲ့ဟု တွေးပြီး မော်တော်ယာဉ်ကြီးဆီ မျက်စိရောက်သွား၏။

ဤခေတ်မီယာဉ်ကြီး၏ ထိုင်ခုံတွေ ငြိမ့်ညောင်းကျယ်ပြန့်သည်။ ယာဉ်ကြီးတွင် လေအေးစက် တပ်ဆင်ထား သည်။ ရုပ်မြင်သံကြားစက် ပါသည်များ ကိုသတိမူမိ၏။ ခရီးမှာ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းပါ၏။ ထွက်လာကတည်းက

သဘာဝရှုခင်းများ အလှကို မျက်စိအရသာ ခံစားခဲ့ရာမှ ပြုန်းဆို ဆောက်ပြီး ဆောက်ဆဲ လူနေအိမ် ၊ ဆိုင်ကနားကြီး၊ စက်ရုံကြီးစသည့် လူလက်ရာများ မြင်ကွင်းထဲဝင်လာ၏။ `ကုတ္တိယမူ ၊ ရူပကောင်းလျက်၊ ဆံထုံးဖျက်သည် `ဟု ရွတ်ဆိုလိုက်မိ၏။ စီးပွားတိုးတက်လာသည့် သညာများဖြစ်ကြောင်း သတိမူမိလာ၍ စိတ်ပြေ သွားပါသည်။ ဆယ့်တစ်နှာရီခွဲတွင် မြို့တစ်မြို့ရှိ စားသောက်ဆိုင်ကြီးတစ်ဆိုင်ရှေ့မြေကွက်လပ်တွင် မော်တော်ယာဉ်ထိုး ရပ်လိုက်၏။ နေ့လယ်စာ စား၊ အညောင်းအညာဖြေ၊ ကိုယ်လက်သုတ်သင်ဖို့ တစ်နှာရီအချိန်ရပါသည်။

ထမင်းစား စားပွဲပေါ်တွင် ကျွန်တော်တို့သုံးယောက် ဟင်းသုံးမျိုးနှင့်ထမင်းလိုသလောက်ရ၏။ ဘေးနားစားပွဲ၌ အမေရိကန်လူမျိုးတစ်ဦးက သူ့လမ်းပြအဖော်နှင့်တူသည့် တရုတ်လူမျိုးတစ်ဦးအား ဟင်းတစ်ခွက်မကြိုက်၍ အလဲခိုင်းသည်။ မော်တော်ယာဉ်ပေါ် အနောက်နိုင်ငံသားဆို၍ သူတစ်ယောက်သာ ပါလာ၏။ တရုတ်ပြည် အရည်ဝပုံ မပေါ်သေးဟန် တူ၏။ ကျွန်တော်တို့ နေ့လယ်စာနှင့် မော်တော်ယာဉ်ခ တစ်ဦးလျှင် တရုတ်ယွမ် ၃၀ (အမေရိကန် ဒေါ်လာငွေ ၁၀ ခန့်)စီသာ ကျသည်ဟု ဦးဉာဏ်ကပြောပါသည်။

တစ်ဆယ့်နှစ်နှာရီခွဲတွင် စထွက်ပါ၏။ ရုပ်မြင်သံကြားပြသည်။ ပထမ အမေရိကန်ဇာတ်ကား ကြည့်ရသည်။ ရွက်ကြမ်းရေကျိုသာဟု ဆိုရပါမည်။ ဒုတိယ တရုတ်ဒရက်(ခ)ကူလာ (Dracula) သွေးစုပ်ကောင်ကြီးအကြောင်း ဖြစ်သည်။ ရုပ်ရှင်ပေါ်မျက်စိရောက်လိုက်၊ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်လိုက်နှင့် အေမွိုင်း(ခ)ရိုယားမင်းမြို့ကြီး ဆင်ခြေဖုံး ရပ်ကွက်သို့ လေးနှာရီခွဲအချိန် မော်တော်ယာဉ်ကြီး ဝင်မိလာသည်။

၂-၆။ အေမွိုင်း (ခ)ရိုယားမင်း

မြို့ကြီးတွင်း ယာဉ်ကြီး၊ ယာဉ်လတ်၊ ယာဉ်ငယ်တွေနှင့် ပိတ်ဆို့နေသဖြင့် မဝေးလှသော တက္ကစီဂိတ်သို့ မိနစ် ၂၀ ကြာမှ ရောက်လာရသည်။ ကျွန်တော်တို့ဝန်စည်စလယ်များနှင့် ဆင်းသက်ကာ တက္ကစီတစ်စီး ငှားပြီး ဒေါ်ပြုံးကြည်တို့ တရုတ်ဘဏ်တိုက်မှ ကြိုတင်ငှားထား ပေးသည်ဟု ဆိုသော လူဂျီယန်ဟိုတယ် (Lujian Hotel)သို့ သွားပါသည်။ ၅ နာရီ ၁၀ မိနစ်တွင် ဟိုတယ်ရှေ့သို့ ရောက်လာ၏။ ဖူးချိုးမှ ဒေါ်ပြုံးကြည်တို့ဘဏ်က ခိုင်း၍အခန်းတွေငှားပေးသော အေမွိုင်း တရုတ်ဘဏ်အရာရှိကြီးက ကျွန်တော်တို့အား သူကြွယ်ကြီးများထင်မှတ်လေသလား မသိ။ ကြီးများလိုက်သည့် ဟိုတယ်။ တည်းခိုဖို့ ရာပင် လိပ်ပြာမလုံပါ။

ယူနီဖောင်းနှင့် သူငယ်နှစ်ယောက်တို့က ပစ္စည်းများကို ဧည့်ကြိုအခန်းကြီးဆီသို့ယူသွားပေးသည်။ ကောင်တာနုဖူးစည်းပေါ်တွင် `ဧည့်သည်များကို လေးစားပါ၊ ဧည့်သည်များအလိုကျ လုပ်ပေးပါ' စသည့် စာတန်းတွေ အင်္ဂလိပ်လိုစာလုံးကြီးများဖြင့် ရေးထိုးထားပါသည်။ ဦးဉာဏ်က နာမည်တွေကို ပြောပြရာထုံးစံအတိုင်း နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နံပါတ်နှင့် လူမျိုးတို့ကို ဧည့်စာရင်းစာအုပ် ကြီးထဲ အမျိုးသမီးကလေးက ရေးထည့်ပြီး နံပါတ် ၅၀၁ နှင့် ၅၀၂ အခန်းနှစ်ခန်းသောတွေကို ပေးပါသည်။ ဦးဉာဏ်က ဝွမ်းချိုးခေါ် ကင်တုန် (Canton) မြို့သို့ ဖွန်လ ၁၂ ရက်နေ့ သွားလေယာဉ် လက်မှတ်သုံးစောင်ကြိုတင်ဝယ်ထားပေးရန်ပြောသည်။ ဧည့်ကြိုစာရေးမကလေးက ရအောင်ကြီးစား ဝယ်ပေးပျံ့မည်ဟု ပြန်ပြောသည်။

ထိုစကားကြားရသော အခါဝယ် `ဧည့်သည်များအလိုကျ လုပ်ပေးပါ'ဟု ကောင်တာနုဖူးစည်းပေါ်တွင် ပေါ်လွင်စွာ ထိုးထားသော ကမ္ဘာ့စာတန်းသည် မည်ကာမတ္တမဟုတ်။ ဟိုတယ်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့က ချမှတ်ထားသည့် ပေါ်လစီမူဝါဒဖြစ်ကြောင်း စိတ်ထဲပေါ်လာပါ၏။

ကျွန်တော်တို့ ပစ္စည်းများကို အထက်ပါပေါ်တာ (Porter)နှစ်ယောက်က ပဉ္စမထပ်ရှိ ဆိုင်ရာ အခန်းများဆီသို့ ယူသွားသည်။ ဧရာမနှစ်ယောက်အိပ်အခန်းကြီးပင်။ ပင်လယ်ဘက်သို့ ပြတင်းပေါက်များက မျက်နှာမူနေသည်။ တစ်ကီလိုမီတာခန့်ဝေးသော စည်လှိုင်ကျွန်း (The Drum Wave Island- Gu- lang Yu)ကို အတိုင်းသား မြင်ရသည်။ မျက်စိပသာဒ ပြည့်ဝသော ရှုခင်းတွေကို အတော်ကြာ ကြာစိုက်ကြည့်နေမိပါ၏။

အခန်းကို သုံးသပ်သည်။ ဧည့်သည်တွေအသုံးအဆောင်လိုလေသေးသည် မရှိရအောင် ထားပေးသည်ကို တွေ့ရ၏။ လေအေးစက်၊ ရေဒီယို၊ နာရီ၊ တယ်လီဖုန်း၊ ရုပ်မြင်သံကြားစက်၊ အချိုရည်နှင့် အရက်ပုလင်းငယ် အမျိုးမျိုးဖြင့် ပြည့်နှက်နေသော ရေခဲသေတ္တာစသည်များနှင့် အဖြာဖြာတို့ပင်။ ကော်ဖောအပြည့်ခင်းထားသည့် အိပ်ခန်းနှင့် ရေချိုးခန်းထဲ စီးရန်စက္ကူဖိနပ်တစ်ရန်စီ ရှိသည်။ အိမ်သာနှင့် ရေချိုးခန်းကျယ်ပြန့်ပါသည်။ ရေချိုးခန်းထဲ ရေနေ့၊ ရေအေး ရေပန်းနှင့် ချိုးလိုချိုး၊ ကြွေရည်သုတ် ရေချိုးခွက်ရှည်ကြီးထဲ ရေစိမ်းချိုးလိုချိုးနိုင်သည်။ မျက်နှာသုတ်ပဝါအကြီး အလတ် အငယ်နှင့် ကိုယ်သုတ်ပဝါကြီးတစ်ထည်စီ ခေါင်းလိမ်းဆီ၊ ရေမွှေး၊ ပေါင်ဒါ၊ ဘီး၊ ဘရက်(brush) စသည်တို့ကို ထားပေးသည်။ အဆိုပါ နေ့တိုင်းသုံးစွဲသည့် မျက်နှာသုတ်ပဝါအစ စက္ကူ ဖိနပ်အဆုံးတို့ကို နေ့တိုင်းလဲပေးသည်။ ရေခဲသေတ္တာထဲမှ အချိုရည် ယမကာနှင့် အရက်များကိုကား အလကားမသောက်နိုင်ပါ။ ကြီးမားလှသည့် အခန်းခန့် လျော်ညီအောင် ဤကဲ့သို့ရက်ရက်ရောရော လုပ်ပေးထားပုံတူပါ၏။

ညစာကို အပေါ်ဆုံးထပ်ရှိ ထမင်းစားခန်းထဲသွားစားကြသည်။ အခန်းကြီးသည် ဟိန်းနေပါ၏။ စားပွဲထိုးများ ဝတ်စုံမှအစ အပြင်အဆင်နှင့် စားပွဲကုလားထိုင်တို့သည် ခမ်းနားသလောက် ညစာအတွက် ဈေးကြီးလှပါ၏။ စားသောက်ပြီး ဟိုတယ်ဘေးနားရှိ ကုန်စုံဆိုင်ကြီးဆီသို့ သွားကြသည်။ ဟန်းချိုးနှင့် ဖူးချိုးမှ ဆိုင်ကြီးများမှာကဲ့သို့ တရုတ်နှင့် နိုင်ငံခြားထွက် ပစ္စည်းများရနိုင်ပါသည်။ ဟိုတယ်သို့ ပြန်ရောက်လာသည့်အခါ ဦးဉာဏ်က သူနေသည့် အခန်းနံပါတ် ၅၁၂ သည် အဆမတန် ဈေးကြီးသည်။ ဈေးချိုသော အခန်းနံပါတ် ၅၀၃ သို့ ပြောင်းသွားသည်။ ဆက်သွယ်လိုပါက ဆက်သွယ်ရန် တယ်လီဖုန်းနံပါတ်ပေးပါ၏။ ကျွန်တော်က ချွေတာဖို့မလိုပါဘူး။ ပေါ့တဲ့အခန်းမှာ မနေ ပါနဲ့' ဟုပြောသော်လည်း ငွေနှမြောသည်ဟုဆိုကာ ငြင်းပယ်လိုက်ပါ၏။

၂-၆-၁ ဇွန်လ ၁၀ ရက်၊ စနေနေ့

နံနက်စာကို ဟိုတယ်အပေါ်ဆုံးထပ် တရုတ်စားသောက်ဆိုင်ကြီးတွင် မစားဘဲ မြေညီထပ်ကော်ဖီဆိုင် (Coffee Shop) ဟုခေါ်သော ဆိုင်၌စားကြသည်။ အနောက်နိုင်ငံအစားအစာများရသည်။ တစ်ဦးလျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅ ဒေါ်လာကျော်ကျော်ကျ၏။ ဦးဉာဏ်က ကုန်ကျသလောက် ပေးရ ကျိုးမနပ်ဟုဆိုပါသည်။

မနေ့ညနေခင်းက အခန်းမှ လှမ်းမြင်လိုက်ရသည့် စည်လှိုင်ကျွန်းသို့သွားရန် ဟိုတယ်မှ ထွက်လာကြသည်။ ဟိုတယ်ရှေ့ တံခါးပေါက်နှင့် ကိုက် ၂၀ မျှသာ ဝေးသော သင်္ဘောတံတား၌ ဆိုက်နေသော သင်္ဘောဖြင့် ထိုကျွန်းသို့ ကူးသွားသည်။ တစ်ကီလိုမီတာ ခရီးကို ၄-၅ မိနစ်နှင့် ဆိုက်ရောက်လာသည်။ စတုရန်း ၂ ကီလိုမီတာမျှသာ ကျယ်ဝန်းသော ' ပင်လယ်ပြင်ပေါ်မှ ဥယျာဉ်' (The Garden on the Sea) ဟုခေါ်သော ကျွန်းကို စုံစမ်းလိုသော သင်္ဘောဖြင့် သင်္ဘောပေါ်မှ ပါလာသော ခရီးသည်အချို့နှင့်အတူ ဟိုဟိုဒီဒီ လျှောက်ကြည့်ကြသည်။

လမ်းဘေး နှစ်ဖက် နှစ်ချက်တွင် ဆိုင်များကို ပထမမြင်ရသည်။ ဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ ဈေးချိုသည်ဟု ထင်ရသော တရုတ်ရှပ်အင်္ကျီလက်ရှည်တစ်ထည်ကို မြင်ရသောအခါ မသန်းမြက အမျိုးသမီးပီပီ ဝယ်လိုက်သည်။ ရှေ့ဆက်သွားရာ

သစ်ပင်ဝါးပင်များကြား အဆောက်အအုံတွေကို တွေ့ရသည်။ သာယာငြိမ်သက်လှသဖြင့် ပဋိရူပဒေသဟု သဘောရ၍ နေချင်စိတ်ပေါ်လာ၏။ နေ၍မဖြစ်။ ရှေ့ဆက် သွားရာကမ်းခြေနှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ စားသောက်ဆိုင်ကြီးဆီသို့ ရောက်လာသည်။ ဦးဉာဏ်က နောက်သွားရမည့် ခရီးသည် ပင်ပန်းမည်။ ပင်ပန်းသလောက် ပင်ပန်းကျိုးနပ်မည်။ အာဟာရဖြည့် တင်းပြီးမှ သွားဖို့ကောင်းသည်ဟုဆို၍ နေ့လယ်စာ ခပ်စောစောစားကြ၏။

ပင်လယ်ရေပြင်မှ မီတာ ၉၀ ခန့်မြင့်သော မြွေနဂါးတောင် (The Dragon Hill- Longtou Shan) ပေါ်ရှိ နာမည်ကျော် နေအလင်းရောင် ကျောက်ဆောင် (Sunlight Rock- Riguang Yang) ဆီသို့ ကျွန်တော်တို့ ခြေဦးလှည့်ကြ၏။ တောင်ထိပ်ပေါ် ရောက်သည့်အခါ တရုတ်လက်ဖက်ရည်ကြမ်း ဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ အနားယူရင်း ရေငတ်ပြေ ရေနွေးကြမ်း သောက်ကြသည်။ တစ်အိုးလျှင် တစ်ယွမ်၊ နှစ်ယွမ် ကျသည်။ သောက်သူတွေ မနည်းသဖြင့် ဆိုင်ရှင်အမျိုးသမီးကြီး စီးပွားရေးဖြောင့်နေပုံပေါ်ပါသည်။ ထိုဆိုင်မှ တစ်ဆင့်တက်သွားရာ နေအလင်းရောင် ကျောက်ဆောင်သို့ ရောက်လာ၏။ ကျောင်းဆောင်ကြီးတစ်ဆောင်ရှေ့၌ နှစ်တွေရာပေါင်းများစွာက ထုလုပ်ထားသည်ဟု ဆိုသော အနီရောင်နှင့် နေပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခုကို တွေ့ရသည်။ နံနက် နေရောင်ခြည်ထိုးသည့်အခါ ထိုနေမှ တစ်ဆင့်ရောင်ပြန်ဟပ်ပေးသည်ဟု ဆို၏။ ကျွန်တော်တို့အရောက် နောက်ကျသဖြင့် ထိုမြင်ကွက်နှင့် လွဲခဲ့ရသည်။ ခရီးသည် အများအပြား ဓာတ်ပုံရိုက်နေသည့်ကြား မသန်းမြကလည်း အားကျမခံ ကျောင်းဆောင်ရေ နေလုံးကိုပါ ဓာတ်ပုံတွေ ရိုက်ပါ၏။

ထိုမှတစ်ဆင့် တဖြည်းဖြည်းတက်သွားရာ ရှေးဟောင်းနွေရာသီအပန်းဖြေ ကျောက်ဂူ (The Ancient Summer Resort Cave- Gubishu dong) သို့ရောက်လာသည်။ ပင်လယ်လေဝှေ့၍ ဤဂူမှာ ကြားယောင်ယောင်ရှိသဖြင့် တရုတ်ဘာသာဖြင့် စည်သံလှိုင်းဂူ (The Drum Wave Cave) ဟူသော စာလေးလုံးနှင့်အတူ နတ်ဘုံမှ လေနှင့် ပင်လယ်မှ လှိုင်းများ Heavenly Wind and Sea Waves) ဟူသော ကမ္မည်းလေးလုံး ပေါင်းရှစ်လုံးကို ကျောက်ဆောင်များပေါ် ရေးထိုးထား၏။ ဒုတိယ ကမ္မည်းလေးလုံးတို့ကို မြင်ရသောအခါ ဖူးချိုးစည်ကြီးတောင်မှ အကွာရာလေးလုံးကို ပြေးမြင်မိပါသည်။

နွေအလင်းရောင် ကျောက်ဆောင်ကြီးပေါ်သို့ တက်ချင်သည့်စိတ်ပေါ်လာပါသော်လည်း စိတ်နောက်ကိုယ်မပါ။ အတော့်ကို မြင့်ရုံမက မတ်ပါသေးသည်။ ထိပ်ခပ်ပြားပြား၊ ဘေးခပ်လုံးလုံးနှင့် တိုင်ကြီးပမာ မားမားရပ်တည်နေ၏။ တက်ရန် သံလှေကားများ တပ်ဆင်ထားသည်။ လှေကားခြေရင်း ကျောက်တုံးကြီးပေါ် အပန်းဖြေနေသော တရုတ်အမျိုးသမီးကလေးနှစ်ယောက်ကို ဦးဉာဏ်က မေးကြည့်ရာ သူတို့က အပေါ်မှ မြင်ရသော ရှုခင်းကား အသည်းစွဲစရာ ကောင်းသည်။ တစ်ဖက်မှ ပင်လယ်ပြင်၊ တစ်ဖက်မှ အေမွိုင်းမြို့ကြီး။ မျက်စိအရသာ ရှိလှသည်။ အပင်ပန်းခံနိုင်ရင်တော့ တက်ကြည့်ပါ။ ပင်ပန်းကျိုးနပ်ပါမည်ဟု ဆိုကြသည်။ မသန်းမြက မတက်နိုင်သဖြင့် အောက်မှသာ လှမ်းမျှော်ကြည့်ပြီး ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ခဲ့ရပါ၏။

ကျောက်တောင်ကြီးထိပ်ပေါ်တွင် အတော်ကျယ်ပြန့်သော မြေကွက်လပ်ကြီးရှိသည်ဟု သိရသည်။ ထိုနေရာ၍ တရုတ်စစ်သေနာပတိကြီး ကျင်ချိန်ဂေါင် (Zheng Chenggong) ၁၆၂၄-၆၂ က ရေတပ်သားများအား စစ်ရေးလေ့ကျင့်ပေးသည့် ရင်ပြင်ရှိသည်။ ၁၆၆၁ ခုနှစ်တွင် စစ်ဗိုလ်ပါ လူထုနှင့် ထိုင်ဝမ် (Taiwan) ကျွန်းဆီဖြတ်ကူးပြီး ၁၆၆၂ ခုနှစ်၌ ဟော်လန်လူမျိုးတို့ထံမှ ပြန်လည်သိမ်း ပိုက်လိုက်ကြောင်း စာအုပ်တစ်အုပ်ထဲ ဖတ်လိုက်ရပါသည်။

တောင်ခြေရင်းဆီသို့ တဖြည်းဖြည်းဆင်းလာကြသည်။ ရှေ့တန်းဥယျာဉ် (The Front Post Park- Qianshao Gongyuan)ဆီ ရောက်လာကြ၏။ ဥယျာဉ်ထဲ ပုံစံအမျိုးမျိုးရှိ မုခ်တံခါးများကို တစ်ခုပြီး တစ်ခုဝင်လာသည့်

လမ်းတစ်လျှောက်လုံး ရောင်မျိုးစုံပန်းခင်းများ၊ စိမ်းလန်းစိုပြည်သော သစ်ပင်ဝါးပင်ကြီးငယ်များကို မြင်ရသောအခါ အလိုလို အမောပြေသလိုလိုရှိလာသည်။ ထိုမှ ပင်လယ်ကမ်းပါးဆီသို့ ဆက်ဆင်းလာရာ အကွေ့အကောက် ၄၄ တန်ရှိသည်ဟုဆိုသော လူသွားလမ်း တံတားရှည်ကြီးပေါ် နင်းမိကြသည်။ ၄-၅ ကွေ့ခန့်သာလျှောက်ကြည့်နိုင်၏။ တန်ဆောင်းတစ်ခုတွင်ခေတ္တထိုင်ပြီး ပင်လယ်ပြင်ကိုမျှော်ကြည့်မိသည်။ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်လေစွာ ကျူးရင့်မိပါသည်။ ရှေ့ဆက်သွားရန် အင်အားလည်းနွဲ့၊ အချိန်လည်း မဲ့သဖြင့် သင်္ဘောဆိပ်သို့ လျှောက်လာပြီး ရှိယားမင်းသို့ သင်္ဘောဖြင့် ကူးလာကြသည်။

ဟိုတယ်သို့ ၄ နာရီထိုးခါနီး ပြန်ရောက်လာသည်။ ရေမိုးချိုးပြီး ခေတ္တအနားယူနေခိုက် အမျိုးသမီးကလေး တစ်ယောက် တံခါးခေါက်ပြီး ဝင်လာသည်။ ရေချိုးခန်းထဲသုတ်သင်ရှင်းလင်း၊ မျက်နှာသုတ်၊ ကိုယ်သုတ်ပဝါ၊ ရေမွှေးပုလင်း၊ ဆပ်ပြာတုံးတွေနှင့် အခန်းတွင်းစီးဖိနပ်များ အသစ်လာ ထားပေးသွားသည်။ သူထွက်သွားပြီး မကြာမီ သူငယ်ကလေးတစ်ယောက်က ဓာတ်ဘူးနှစ်ဘူးထဲမှ ရေခဲအသစ်လဲကာ လက်ဖက်ခြောက်ထုပ်များ ချန်သွား၏။ ရေအေးဓာတ်ဘူးထဲမှ ရေ မလဲနှင့်ဦးဟု ကျွန်တော်ပြော၍ ရှိသည့်အတိုင်းထားသွားသည်။ ဆန်းပါသည်။ အနောက်နိုင်ငံ ဟိုတယ်များ၌ အခန်းထဲ တည်းခိုသူတွေမရှိမှ ဤကဲ့သို့လာလုပ်ပေးသည်။

ဦးဉာဏ် ၆ နာရီအချိန်လာတွေ့သည်။ နက်ဖြန် ခရီးစဉ်ဆွေးနွေးသည်။ အတော်ကြာကြာ နေသွားသည်။ အလုပ်သမားနှင့် သမားများ အခန်းထဲဝင်လာပြီး ဆောင်ရွက်သွားပုံများကို ပြောပြရာ ဦးဉာဏ်က ' ဒီလိုပဲ သူတို့နေစဉ် တာဝန်တွေကို လာပြီး လုပ်ဆောင်နေရတယ်။ ဒါနဲ့ ဆရာကြီးတို့ တစ်ခုခုလိုချင်တယ်ဆိုရင် အခန်းပြင်ဘက်နားမှာ ရှိတဲ့ ရုံးခန်းကလေးထဲက လူတစ်ယောက်ယောက် ကိုပြောလိုက်ပါ။ တောက်တိုမည်ရတွေပေါ့လေ' ဆိုပါသည်။ ရှစ်နာရီခွဲ၌ သူ့အခန်းသို့ပြန်သွားသည်။

၂-၆-၂။ ဖွန်လ ၁၁ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့။

နံနက် ခုနစ်နာရီခွဲ ဦးဉာဏ်ရောက်လာသည်။ ဟိုတယ်နှင့် မနီးမဝေးရှိ တရုတ်စားသောက်ဆိုင်ကြီးတွင် မနက်စာစားရန် သွားကြသည်။ အီကြာကွေ့၊ ပေါက်စီ၊ ခေါက်ဆွဲပြုတ် စသည်တို့ရသည်။ ဈေးချို၏။ သို့သော် သန့်သန့်ပြန်ပြန် မရှိသည့်အပြင် လူသောကောရောကောနှင့်။ အစားအသောက်၌ အဆာမကျယ်သော ကျွန်တော်မှာ စားသောက်ဆိုင် သန့်ပြန်မှု၌ ဇီဇာကျယ်သဖြင့် ကျွန်တော်နှစ်ဦးသာ အဆာပြေစားရသည်။ မနစ်မြို့လှပါ။ မသန်းမြလည်း ထိုနည်းနှင့်နှင်ပင်။ စားနေတုန်း ရူးကြောင်ကြောင်လူတစ်ယောက် စားပွဲနားရစ်သီရစ်သီ လုပ်နေသည်ကို သတိမမိသည်။ တစ်ဖက်သို့ ကျွန်တော် ခဏတစ်ဖြုတ်လှည့်မိခိုက် စားနေသည့်အီကြာကွေ့ကို ပန်းကန်ထဲမှ ဖြုန်းခနဲ နှိုက်ယူ စားလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော် ကြောင်အမ်းအမ်း ဖြစ်နေတုန်း ဆိုင်ရှင်က လာပြီး သူ့ကို ဆိုင်ပြင်မောင်းထုတ်လိုက်၏။

ရှစ်နာရီခွဲ ဟိုတယ်သို့ ပြန်ရောက်လာ၏။ ဦးဉာဏ်က မျက်စိမျက်နှာပျက်နေ၏။ ကျွန်တော်က ထိုအဖြစ်အပျက်ကို တအံ့နွေးနွေးတွေးနေ၏။ ဤအေ့မြိုင်းမြို့ကြီးသည် စီးပွားရေးအထူးစပါယ်ရှယ် ခံစားခွင့်ကို အစိုးရက ပေးထားသဖြင့် လူကုန်ထဲများရှိနေသည်နှင့်အမျှ မဝတဝ စားနေရသောကောရောသည့် ဖွတ်ဘိုးအေ လူမွဲတေတွေလည်း မနည်းလှဟု တွေးမိပြီး ကရုဏာဒေါသဖြစ်မိရာတွင် ကရုဏာက ဒေါသစိတ်ကို လွှမ်းမိုးသွားပါ၏။

ဟိုတယ်အနီးအနားမှ အဝေးပြေးမော်တော်ယာဉ်ဂိတ်သို့ ကျွန်တော်တို့သွားကြကာ မြို့မြောက်ဘက်ရှိ ဂျီးမေ (Jimei) မြို့ကလေးဆီ ၉ နာရီထွက်သည့် မော်တော်ယာဉ်ကို စီးသွားကြသည်။ နာရီဝက်ခန့် စိမ်းလန်းစိုပြည်သော သဘာဝတောတောင် မြစ်ချောင်းများနှင့် မြို့ကလေးတွေကို ရုပ်ရှင်ကားများပေါ်မှာကဲ့သို့ အစဉ်တစိုက်မြင်သွားရသည်။ ၉ နာရီခွဲကျော်ကျော် ဂျီးမေမြို့ကလေးဆီသို့ ရောက်လာသည်။ လိုက်လျှောက်လည်ရန် တက္ကစီတစ်စီးငှားဖို့ ဦးဉာဏ်ကို

အကြံပေး၏။ သူက မြို့ကလေးသည် ငယ်သည်။ လျှောက်ပြီး လေ့လာကြည့်ရှုလိုသောနေရာနှင့် အဆောက်အအုံ တို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မဝေးလှသောကြောင့် ဆိုက်ကားနှင့်သာ သွားလျှင်ငွေကုန်ကြေးကျ သက်သာပါမည်ဟု ပြော၏။ ထိုအတောအတွင်း ငွေရလမ်း ကတွတ်ပေါက် ဗျိုင်းစောင့်နေသလို စောင့်နေသော ဆိုက်ကားသမား နှစ်ယောက်ပေါက်လာကြ၏။

မြန်မာပြည်မှ ဆိုက်ကားများနှင့် ဘီးသုံးဘီးရှိမှု တူသည်မှအပ အခြားအင်္ဂါရပ်များ၌ ကွဲပြားပါသည်။ အမိုးရှိသည်။ ခရီးသည်နှစ်ဦး ကျောခိုင်းပြီးရှေ့ တစ်ဦး နောက်တစ်ဦးမဟုတ်။ ရှေ့နောက်တစ်ခုံစီ ရှေ့ဘက်မျက်နှာမူ၍ထိုင်သည်။ ဆိုက်ကားသမားက ဘေးမှမဟုတ်။ ရှေ့က နင်း၏။ ခရီးသည်တွေက ရှေ့ထိုင်ခုံဘေးနားမှ တက်ရဆင်းရသည်။ အတော် သပ်သပ်ရပ်ရပ်ရှိသည့် ယာဉ်ကလေးပင်။ သို့သော် ဗန်ကောက်မှ အလားတူ ယာဉ်များလောက် မခန့်ညားပါ။

ဦးဉာဏ်က နာရီပိုင်းနှင့် ငှား၏။ ၅ နာရီအတွင်း ဟိုဟိုဒီဒီ နားနားနေနေလိုက်လံကြည့်ရှုလျှင် အဖိုးအခဖြတ်ပေးရန် အရေးဆိုသည်။ ဖြတ်သည်။ ဈေးဆစ်သည်။ နောက်ဆုံး ဈေးတည့်သွားသည်။ ဦးဉာဏ်ယာဉ်က ရှေ့မှ၊ ကျွန်တော်တို့ယာဉ်က နောက်မှ ဂျိုးမေမြို့ကလေးကို ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များစတိုင်နှင့် လှည့်လည် ကြည့်ရှု သုံးသပ်ကြ၏။ မကြာမီ လက်ယာဘက်၌ ကန်ကြီး၊ ထိုကန်ကြီး ကန်ပေါင်ရိုးနှင့် မျဉ်းပြိုင်ထိုးထားသော တံတားရှည်ကြီး၊ တံတားရှည်ကြီးနှင့်ယှဉ်လျက်ရေပုံ အဆောက်အဦ တသီတတန်းကြီးကို မြင်ရသည်။ မြန်မာပြည်မှ ရေသိမ်တွေနှင့် တူသည်။ သို့သော် အမိုးများကား တရုတ် ဗိသုကာ အဆင်အပြင်အရ ကော့လန်နေပါ၏။ ဘာအဆောက်အဦတွေ ဖြစ်ကြောင်းကို ဦးဉာဏ်အား မမေးမိပါ။ ဆိုက်ကားများကို ရပ်ခိုင်းပြီး ခြေကျင်လျှောက်ကြည့်သည်။

ကန်ကြီးသည် ကြာပင်အမျိုးမျိုးနှင့် မောက်ကြွားနေ၏။ ကိုက် ငါးဆယ်ခန့်လှမ်းသည့် ဟိုမှာဘက်ကမ်းတွင် စိမ်းစို အုံ့မှိုင်းနေသော သစ်ပင်များကို မြင်ရသဖြင့် ခေတ္တ သဘာဝအရသာ ခံစားမိပါ၏။ ရှေ့ဆက်လျှောက်သွားရာ ခုံတံတား လေးတစ်ခု ဖြတ်ကျော်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ၁၅ ထပ်ခန့်ရှိ အဆောက်အအုံတစ်ခုရှေ့သို့ ရောက်သွားသည်။ အရှေ့တိုင်းနှင့် အနောက်တိုင်း မိဿက ဗိသုကာလက်ရာများဖြင့် ပြီးသော နန်းရွန်းမျှော်စင် (Nanxun Tower-Nanxun Lou) ဖြစ်သည်။ တရုတ်သူဌေးကြီး တန်ကာကီး ကောင်းမှုဟူ၍သာ အကြမ်းဖျင်းမျှ သိရ၏။ ထိုမှ ထိုလမ်းမကြီး ကိုဦးတည်နေသော လမ်းကြားကလေးထဲသို့ ဆိုက်ကားဖြင့် ဝင်သွားသောအခါ ဥယျာဉ်ကလေးတစ်ခု အဝင်ဝသို့ ရောက်သွား၏။ ဆိုက်ကားမှ ဆင်းသက်ကာ လျှောက်လာရာ အဆောက်အအုံကြီး တစ်ဆောင်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဦးဉာဏ်က မစ္စတာ ချင်ဂျီယင် (Mr Chen Jiageng) ခေါ်တန်ကာကီး (Tankah - kee) ၁၈၇၄ - ၁၉၆၁ ၏ ပြတိုက်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပါသည်။

တန်ကာကီးဆိုသူ တရုတ်အမျိုးသား ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ဂျိုးမေမြို့ကလေး၏ ဇာတိချက်ကြွေးသား၊ ပဝတ္ထိကား မလေးရှား၊ စင်ကာပူ။ အသက် ၄၀ မပြည့်မီ သန်းကြွယ်သူဌေးကြီးဖြစ်လာပြီး လောကီလူသားအကျိုးဆောင်စပြုလာ သည်။ ဂျိုးမေတွင် စာသင်ကျောင်း မြောက်မြားစွာတို့ကို ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက် ကီလိုမီတာ များစွာ ကျယ်ဝန်းသော မြေကွက်ကြီးပေါ် တည်ဆောက်ပေးထားသည်။ အထက်က ဆိုခဲ့ပြီးသော နန်းရွန်းမျှော်စင်ကြီး သည်လည်း အဆိုပါ ကျောင်းတွေ၏ ဝင်းထဲရှိပါ၏။

အထက်ပါ သုံးထပ်ပြတိုက်ကြီးထဲ တန်ကာကီးအတ္ထုပ္ပတ္တိ ဓာတ်ပုံစာရွက်စာတမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ ပြတိုက်ပီပီ သူ၏ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းအဝတ်အစား၊ ဦးထုပ်၊ ဖိနပ်မကျန် အစစအရာရာ ပြသထားပါ၏။ သူ၏ ချွေးနံ့စာဖြင့် လောကီလူသားအကျိုး သယ်ပိုးမှုကို နောင်လာနောက်သားများ သိရှိရန်လည်းကောင်း၊ အတူယူရန် လည်းကောင်း၊ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားသည်။ ဤကဲ့သို့ နောက်ကြောင်းခံနှင့်တကွ ကောင်းမှုဝတ္ထုအစုစုတို့ကို မြင်ရသော

အခါ ၁၉၈၄ ခုနှစ်က ကျွန်တော်နှင့် ဇနီးတို့ အင်္ဂလန်ပြည်ရောက်နေခိုက် ရှေ့နေကြီးတစ်ဦးနှင့် ရေးခဲ့သောသေတမ်းစာ အတွက် စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်မိပါသည်။ ရှင်းပြပါမည်။

ကျွန်တော်သည် ဗြိတိန်ပြည်၌ အနှစ် ၄၀ ကျော်နေခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် လန်ဒန်တက္ကသိုလ်မှ နှစ်နှစ်စောစော ပင်စင်ယူကာ မြန်မာပြည်သို့ပြန်လာပြီး အပြီးအပိုင် မော်လမြိုင်မြို့တွင် နေထိုင်ခဲ့ပါသည်။ ငယ်စဉ်တောင်ကျေးကလေးဘဝကအစ အသက် ၂၄ နှစ်အထိ အိမ်မှာရော၊ မော်လမြိုင်အထက်တန်းကျောင်းနှင့် မြန်မာစာ ဂုဏ်ထူးယူပြီး ဘွဲ့ရရှိသည့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်များမှာပါ ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူဝါဒသည် ဦးနှောက်ထဲ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ အကြားအမြင် အသိဉာဏ်တို့မှ ဝင်ဝင်လာနေသဖြင့် အသက်ထက်ဆုံး ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သွားပါမည်။ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်တွင် သုတေသနလုပ်၊ မြန်မာ- အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်ကြီးကို တစ်ဖက်မှ စာပေပို့ချရင်း ပြုစုရာ၌ အင်္ဂလိပ်- မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ရေးထားသော ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးများနှင့် ပင်ရင်းခံယူချက်များ၌ စိတ်တူညီမျှ ဖြစ်သော်လည်း အခက်အလက် အယူအဆတို့တွင် သဘောကွဲလွဲသည်ကို သတိမူမိ၏။

အလှူဒါနကောင်းမှု ကုသိုလ်ပြုလုပ်သည့်အခါတိုင်း ပုဂံပြည်မှ မိဖုရားဖွားစောကဲ့သို့ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ် ခံစားပြီးမှ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ရလိုသူတွေ၏ စေတနာမျိုးမဟုတ်။ နိဗ္ဗာန် ပစ္စယော ဟောတု၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ အထောက်အကူ ပြုရန်ဖြစ်ပါ၏။ သီလစောင့်ထိန်းရာ၌လည်း ကျွန်တော့်အား ငါးပါးသီလစောင့်သလားဟု မေးသူတွေအား ဆရာတော် များထံမှ အလှူအတန်းပြုတဲ့အခါများမှာ ငါးပါးသီလ ယူတယ်။ ဒါပေမယ့် နေ့တိုင်းတော့ လူများအကျိုးမဲ့အောင် မကြံဘူး လူများ အကျိုးမဲ့အောင် မပြောဘူး၊ အကျိုးမဲ့အောင် မလုပ်ဘူးဆိုတဲ့ သုံးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းတယ် ဟု ပြန်ဖြေသော အခါ ဘိလပ်ဗုဒ္ဓဘာသာဟုခေါ်ပါသည်။ ဘာဝနာနှင့် ပတ်သက်၍ လူတစ်ယောက်က ' ဆရာကြီးတို့ အခုလို ကောင်းစားတာ တရားထိုင်ခဲ့လို့' ဟုပြောရာ ကျွန်တော်က ' ပုဗ္ဗေကတကံ အကျိုးပေးလို့ပါ' ဟုပြော၏။ သူက လက်မခံ။ တရားထိုင်သည်မှာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆက်မပြောတော့ပါ။

မော်လမြိုင်တွင် အခြေစိုက်ပြီးနောက် ကာလအတန်ကြာကြာ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အဝါးဝ အသားကျလာသောအခါ ' ငါ ရခဲတဲ့ လူ့ဘဝကိုရပြီ။ ငါ အသက်ကြီးပြီ။ လူသားများကို ငါ့ဆီမှာရှိတဲ့ ငွေတွေနဲ့ အကျိုးပြုမယ်။ ဘာတွေ ဘယ်လို ပြုမလဲ' ဟုစဉ်းစားပါသည်။

လူ့ဘဝ၊ လူ့အဖြစ်ကို ရခဲသည်။ ဇီဝိတဒါနပြုပေးမည်။ လူဖြစ်ကျိုးနပ်အောင် ပညာပါရမီဖြည့်ပေးမည် ဟူသော ကောင်းမှုနှစ်ခု ဆောင်ရွက်ရန် သန္နိဋ္ဌာန်ချလိုက်ပါ၏။ ဇီဝိတဒါနကို မော်လမြိုင်မြို့ ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီး အမှူးထားပြီး ပြုမည်။ ပညာပါရမီကို ပညာဆည်းပူးခဲ့သည့် မော်လမြိုင်ရှိ ယခင်က အစိုးရအထက်တန်းကျောင်းကို ပင်တိုင်ထားပြီး ဖြည့်မည်ဟု စိတ်ပိုင်းဖြတ်လိုက်ပါ၏။ သို့သော်လည်း ...

၁၉၈၁ ခုနှစ်မှ ၈၃ ခုနှစ်အတွင်း ဆေးရုံတက်ကုသခံယူကြရသည့် ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေတို့ကို သွားရောက်ကြည့်ရှုပါ သည်။ ဓာတ်မှန် (X-ray)၊ နှလုံးလျှပ်စစ်မှတ်စက် (ECG)၊ အသက်ရှုကိရိယာ (Respirator)နှင့် ဆေးဝါးများဘက်၌ ချို့တဲ့၊ ဟာကွက်တွေ မြင်ရ၏။ လူနာခန်းမဆောင်တွေလည်း လိုအပ်သည့်ကျန်းမာရေး အဆင့်အတန်း မမီသည်ကိုလည်း တွေ့ရ၏။ ငွေကြေးမလုံလောက်၍ ဤကဲ့သို့ ချို့တဲ့ရသည်။ ချို့တဲ့ရေး ပြုပြင်ရန် အလှူရှင်တွေလည်း မပေါ်လာ။

ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော်နှင့် ဇနီးတို့ အင်္ဂလန်ရောက်နေခိုက် မျက်စိထဲ၊ ခေါင်းထဲ မဖျောက်ပစ်နိုင်သော ဆေးရုံကြီး၏ အဖြစ်သနစ်များ၏ တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်မှုကြောင့် အောက်ပါအတိုင်း သေတမ်းစာ ရေးခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဦးစလုံး မရှိသည့်နောက် ဆွေမျိုးအချို့နှင့် ကျေးဇူးသစ္စာရှိသည့်သူ နှစ်ယောက် သုံးယောက်တို့ ရှိအား ထိုက်သင့်သမျှ အမွေချန်ရစ်ခဲ့ပြီးနောက် အင်္ဂလန်ပြည် ဘက်တိုက်တွင် ကျန်ရှိသည့် ငွေမှ အတိုးများကို အထက်ပါ ဟာကွက်တွေ ဖြည့်ထည့်နိုင်ရန် ဆေးရုံအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သို့ တစ်နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ် ပို့ပေးဖို့ ပြဌာန်းထားခဲ့ပါသည်။ အိမ်ပြန်ရောက်လာပြီး မကြာမီ ငါပြုမယ်ဆိုတဲ့ ဇီဝိတဒါနနဲ့ ဖြည့်မယ်ဆိုတဲ့ ပညာပါရမီကောင်းမှု နှစ်မှုအနက် ဇီဝိတဒါနကိုသာ အတိုးငွေတွေ ပုံအပ်မိခဲ့ပြီပါကလားဟူသော လူမှိုက်နောက်မှအကြံရ မဟုတ်၊ နောင်တရခြင်း ဖြစ်ရပါ၏။ သို့သော် ပျက်လျှင် အစဉ် ပြင်လျှင် ခဏဆိုသကဲ့သို့ ဗြိတိပြည်ရှိရှေ့နေထံ အောက်ပါအတိုင်း စာတစ်စောင်ရေးလိုက်ပါ၏။

၁၉၈၄ ခုနှစ်က ရေးခဲ့သော သေတမ်းစာကို ပြင်လိုပါသည်။ အမွေခံ အမွေစားများအနက် ဆွေမျိုးနှင့် အခြားသူတို့ကို ပိုနေမြဲ ကျားနေမြဲ အတိုင်း ထားစေချင်သည်။ ပြီးနောက် အဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် ကျွန်တော်စာအုပ် သုံးလေးငါးထောင်ကျော်ကို ရှိနေသည့် ဗီရိုကြီးများနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်များ စာကြည့်တိုက်သို့ လှူကြောင်း၊ ထိုဗီရိုများ ပေါ်အလှူရှင်များ အမည်ခေါင်းစည်း ကမ္ဘာ့ထိုးကာ ဗီရိုများကို တသီးတသန့် ထားစေလိုကြောင်း၊ စာပိုဒ်ကိုလည်း ရှိသည့်အတိုင်း ထားမြဲထားပါ။ ထပ်ဖြည့်ထည့်ပြီး ပြင်ဆင်လိုသည်များမှာ

အောက်ပါ အမွေစား အမွေခံများ အကျိုးခံစားရန် ရန်ပုံငွေ တစ်ပုံစီထားပေးသည်။ တစ်ပုံလျှင် တစ်နှစ်ကို အတိုးငွေများမှ ပေါင်စတာလင် မည်မျှပေးစေလိုသည်။ (၁) ကျွန်တော် ပညာဆည်းပူးခဲ့သော ယခင်က အစိုးရအထက်တန်းကျောင်း၊ ယခုအမှတ် (၁) အခြေခံအထက်တန်းကျောင်း (က) ထူးချွန်သောကျောင်းသားများအား နှစ်စဉ် ဆုချီးမြှင့်ရန်၊ (ခ) ထူးချွန်ပြီး တက္ကသိုလ်တွင် ပညာဆက်လက်မသင်ကြားနိုင်သော ကျောင်းသားအချို့ကို ထောက်ပံ့ကြေးပေးရန်၊ (၂) မော်လမြိုင် ဆေးရုံကြီး၊ ၁၉၈၄ ခုနှစ် သေတမ်းစာထဲပါအတိုင်း ဟာကွက်တွေ ဖြည့်ထည့် ပေးရန်။ ဘက်တိုက်ကို အမွေထိန်းအဖြစ် ခန့်အပ်သည်တို့ဖြစ်ပါ၏။

ဤအမွေများကို အမွေခံ အမွေစားတို့ ကမ္ဘာတည်သရွေ့ ဆက်လက်ရရှိပေလိမ့်မည်။

ဆေးရုံကို ဘာကြောင့် အမွေပေးလိုသည့် အကြောင်းကို ပြောပြခဲ့ပါပြီ။ ကျောင်းကို ဘယ်အတွက်ကြောင့် အမွေစားအဖြစ် ပြုရကြောင်းကို မီးမောင်းထိုးပြလိုပါ၏။ ကျွန်တော် ၁၀ တန်းစာမေးပွဲ ဖြေပြီးသည့်နောက် နေရပ် ခရဲရွာ သို့ပြန်လာပါသည်။ အောင်မည်ဆိုသည်ကို သိပါ၏။ ထိုအချိန်က ကမ္ဘာနှင့်အမျှ စီးပွားရေးကပ်ဆိုက်နေပါသည်။ ကျောင်းထားပေးသော အဒေါ်လေးယောက်တို့လည်း ကပ်၏ ပယောဂမှ မလွတ်ကင်းကြပါ။ ကျွန်တော့်အား ' ဒီနှစ် ငွေတွင်းနက်သွားပြီ။ တက္ကသိုလ် မသွားနဲ့ဦး။ နောင်နှစ်မှ သွားတာပေါ့' ဟုပြောပါသည်။ တက္ကသိုလ်သို့ အရူးအမူးသွား ချင်နေသူ ကျွန်တော့်မှာ ထိလက်မှတ်ပျောက်ဆုံးသွားသော သိန်းထီပေါက်ဆင်းရဲသားပမာ ဖြစ်သွားရပါတော့သည်။ သို့သော် အောင်စာရင်းထွက်သည့်အခါ ငါးဘာသာဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်သဖြင့် တစ်လလျှင် ၂၅ ကျပ်တန် စကောလားရှစ် ရပါ၏။ ထို ၂၅ ကျပ်သည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းဆောင်တွင် နေထိုင်စားသောက်ခ ကာမိသည်။ အဒေါ်များက ကျောင်းလခနှင့် သုံးစွဲရန်တစ်လကို ကျပ် ၃၀ ပို့ပေးနိုင်သောကြောင့် ပျောက်ဆုံးနေသည့်ထိလက်မှတ် ပြန်တွေ့သကဲ့သို့ တက္ကသိုလ်သို့သွားနိုင်ပါတော့၏။

သို့သော် ကျွန်တော်နှင့် တစ်တန်းတည်း ပညာဆည်းပူးနေသူ ကျောင်းသားတစ်ဦးမှာမူ မြန်မာပြည်တစ် ပြည်လုံးတွင် တတိယနေရာမှ အောင်မြင်သည်။ စကောလားရှစ်ရသည်။ ဆင်းရဲလှစွာသော မိဘများက တစ်လလျှင် ငွေအစိတ်သုံးဆယ် မထောက်ပံ့နိုင်သဖြင့် ဤအဖြစ်မျိုး ကြုံတွေ့ခဲ့ရရာသည်။ ဤကဲ့သို့ ထူးချွန်ပြောင်မြောက်သည့် သူများ၊ မိဖုရားဖွားစောက နရသီဟပတေ့မင်းကြီးအား လျှောက်သည့် ပြည်မျက်စိလောင်းကလေးများ ယခုထိ

ဘယ်နှစ်ဦး ရေတိမ်နှစ်ခွဲရပြီလဲ။ နောင်လည်း ဘယ်နှစ်ယောက် အနစ်ခံရဦးမလဲဆိုသည်ကို တွေးမိ၍ သေတမ်းစာ ရေးပါ၏။

မြန်မာလူမျိုးအချို့က အသက်ရှင်နေတုန်း ဘာဖြစ်လို့ မလှူသလဲ။ သေသွားမှလှူရင် ကုသိုလ်ရပွဲမလားဟု မေးကောင်းမေးပါလိမ့်မည်။ အသက်ရှင်နေခိုက် ပါရမီနုသူ ပုထုဇဉ်သား ကျွန်တော်များမှာ ဘုရားဆုပန်သည့် သုမေဓာ ရှင်ရသေ့လောင်းက ရှိသမျှပစ္စည်း စွန့်ပစ်ခဲ့သလို ရှိသမျှ ငွေတွေအားလုံး လှူခြင်းငှာ မစွမ်းပါ။ နေရေးထိုင်မှု၊ ဆေးဝါးကုသမှု၊ အထွေထွေ အလှူဒါနပြုမှုစသည့် အမှုများအတွက် ငွေစုဆောင်းထားရပါ၏။ သေမှလှူရင် ကုသိုလ် ရ မရ အရေး ကျွန်တော် မတွေ့ပါ။ လူ့အသက်ရှင်သန်ရေးနှင့် ပညာဖွံ့ဖြိုးရေးကိုသာ ပဓာနထားပါသည်။

အလှူဒါနပြုရာ၌ သဘောတရားတိုက်ဆိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ပြတိုက်မှပီတိပျံ့နှံ့ကာ ထွက်ခွာလာကြသည်။ ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် နေ့လယ်စာ စားသောက်ကြပြီး သူ၏ ဂူသင်္ချိုင်းရှိရာဆီသို့ ဆိုက်ကားဖြင့် သွားကြသည်။ ဦးစွာ မှန်ဝန်နှင့် အဆောက်အဦတစ်ခုထဲ ဝင်သွားပြီး ပင်လယ်ထဲသို့ ထိုးထွက်နေသည့် သမံတလင်း လမ်းတံတားကြီးအတိုင်း လျှောက်လာရာ အဆုံး၌ တစ်ကေခန့်ကျယ်ပြန့်သော အုတ်တံတိုင်းခတ်ထားသည့် ဝင်းထဲရှိ ကျောက်တိုင်ကြီးအနားတွင် ဂူသင်္ချိုင်းကိုမြင်ရ၏။ ခေါင်းရင်းကျောက်ပြားကြီးပေါ်တွင် အမည်နာမ၊ မွေး-သေ ခုနှစ် သက္ကရာဇ်များ ရေးထိုးထားသည်။ တစ်ခုလုံးကို ခြုံပြီးသုံးသပ်လိုက်ရာ သူ၏ ကြီးမားလှစွာသော ကျေးဇူးဂုဏ်သရေ ရောင်ပြန်ဟပ်နေသည့် ခံ့ညားထည်ဝါ သောအခြင်းအရာတွေကို တွေ့ရှိမိသည်။ မတစ်တောင် တစ်ကောင်ဖွားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ ဂူသင်္ချိုင်းရှိရာ ဌာနကို လိပ်ဥယျာဉ် (Turtle Park - Aoyuan)ဟု ခေါ်တွင်၏။

ထိုဌာန၌ ထိုနေ့တွင် ခရီးသည်အတော်များများ တွေ့ရသည်။ နိုင်ငံရပ်ခြားသားတွေ ဦးရေမနည်းပါ။ အချို့က စနစ်တကျ စိုက်ပျိုးထားသော ပန်းပင်ကြီးငယ်များကို စိတ်ဝင်စား ကြည့်နူးစွာလေ့လာ၊ အချို့က ဝင်းအတွင်းနှင့် ပြင်ပ ဘက်ရှိ ပင်လယ်ပြင်ထဲမှ မျက်စိကျသည့် မြင်ခင်းများကို အိုဇုန်းလေ (Ozone)တဝ ရှုရင်း ဓာတ်ပုံရိုက်ကြသည်။ မသန်းမြက သူတို့နည်းတူ ဓာတ်ပုံသုံးလေးပုံ ရိုက်သည်။ ကျွန်တော်က တောင်ဘက်ဆီသို့ လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ မနေ့က သွားရောက်ခဲ့သော စည်လှိုင်းကျွန်းကလေးကို ရေးရေးမြင်ရ၍ ဦးဉာဏ်အား ညွှန်ပြသည်။ သူက ' ကျွန်တော်တို့ ဘတ်စ်ကားခ အကုန်မခံချင်ရင် ကမ်းရိုးတန်းအတိုင်း လျှောက်သွားရင် ဟိုတယ်ကိုရောက်သွားမယ်' ဟုပြော၏။ မသန်းမြက ' ဒီလောက်ဝေးတာ လျှောက်သွားလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ' ဟုဆိုရာ ဦးဉာဏ်က ပြုံးနေ၏။

ထို့နောက် ကားဂိတ်ရှိရာသို့ ဆိုက်ကားများဖြင့် ပြန်လာကြသည်။ လမ်းခုလတ်တွင် ဆိုင်တန်းရှည်ကြီးတွေ့၍ ဆင်းကြည့်ကြသည်။ ဦးဉာဏ်က ပစ္စည်းတွေ ဈေးချိုသည်ဟု ပြောပြီး သူ့ဇနီးနှင့် သမီးကလေးအတွက် အဝတ်ထည် နှစ်ထည်သုံးထည် ဝယ်သည်။ မသန်းမြကလည်း တစ်ထည်စ နှစ်ထည်စ သူ့အတွက်အပြင် ဆိုင်ရှင် တိုက်တွန်းချက်အရ ကျွန်တော်ဖို့လည်း ရုပ်အင်္ကျီလက်တိုနှစ်ထည် ဝယ်ပါသေး၏။ တစ်ထည်လျှင် ၁၀ ယွမ်ပေးရ၏။ (အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၃ ဒေါ်လာ ကျော်ကျော်လေးသာကျသည်။) မော်လမြိုင်မြို့သို့ ကျွန်တော်တို့ပြန်ရောက်လာပြီး မကြာမီ လူလတ်ရွယ် ဧည့်သည်တစ်ယောက် ထိုရုပ်အင်္ကျီမျိုးခပ်ဆင်ဆင် ဝတ်လာသည်။ မသန်းမြက ဈေးမေးကြည့်၏။ ကျပ် ၄၀၀ ပေးရကြောင်း ပြောသောအခါ မသန်းမြက ပြုံးစိစိ လုပ်နေသည်ကို မြင်ရသည်။

မော်တော်ယာဉ်ဂိတ်သို့ ရောက်လာ၏။ ဦးဉာဏ်က ဆိုက်ကားခရင်းပေးသောအခါ ဆိုက်ကားသမား နှစ်ဦးက မှီရသောမျက်နှာများဖြင့် လက်ခံကာ တရုတ်လို လေးငါးဆယ်ခွန်းဆိုသလို တစ်ယောက်က ပြောပြီး ထွက်ခွာသွားကြ သည်။ ကျွန်တော်က ဘာတွေပြောသွားသလဲ ' ဟု မေးကြည့်ရာ ' ဒီကနေ့ ရက်ကောင်းတစ်ရက်ဖြစ်ပါတယ်။ နေ့တိုင်း ဒီလိုရက်မျိုးနှင့် ကြုံကြိုက်ပါစေ'ဟု ပြောကြောင်း ဦးဉာဏ်က ပြန်ပြောပါသည်။ ကြုံကြိုဖန်ဖန် ကျွန်တော်တို့ နံနက်က

စီးလာသောမော်တော်ယာဉ်နှင့်ပင် ဆုံစည်းရပြန်ပါ၏။ ဟိုတယ်သို့ ညနေစောင်း ၃ နာရီခွဲကျော်ကျော်ကလေး၌ ပြန်ရောက်လာကြသည်။ အတန်ငယ်ပန်းသဖြင့် တစ်ရေးတစ်မော အိပ်ပျော်သွားသည်။

၆ နာရီခွဲတွင် ဦးဉာဏ် ရောက်လာသည်။ ညစာကို ရောက်သည့် ညနေက စားသည့်ဆိုင်တွင် စားသည်။ ထိုနေ့ညက ရောက်ခါစမှ ခပ်ကြောင်ကြောင်ဖြစ်နေ၍ သတိမမူမိသည့် အတွေ့အမြင်တို့ကို သတိထားကြည့်မိပါသည်။ အနောက်နိုင်ငံမှ ဧည့်သည်တွေ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ စားနေတုန်း မမြင်မိပါ။ သူဌေးသူကြွယ်တို့ ဂိုက်ဖမ်းသည့် လူလတ်ရွယ် တရုတ်လူမျိုးမောင်နှံအချို့၊ မိသားစု နှစ်စု သုံးစုတို့ကိုသာ တွေ့ရသည်။ ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ဈေးကြီးပါ၏။ မှာသည့်ဟင်းလုံးမည်အနက် တစ်မည်မှာ ခေါက်ဆွဲကြော်ဖြစ်၏။ ဤတစ်ခါ၌သာ တစ်တောင်ကျော်ကျော် ခေါက်ဆွဲကို မြင်ဖူးပါ၏။ အချို့ပွဲနှင့် အဆုံးမသတ်ဘဲ အခန်းသို့ ပြန်လာကြပါ၏။

မသန်းမြက သန်ဘက်ခါ နောက်တစ်မြို့သို့ ခရီးဆက်သွားရတော့မည်။ အင်မတန်ကို ပစ္စည်းမျိုးစုံသည့် ရေချိုးခန်းထဲ နက်ဖြန်ခါ ခေါင်းလျှော်လိုသည်ဟု ပြောရာ ဦးဉာဏ်က ' ရပါတယ်။ ခေါင်းလျှော်ပြီးမှ ထွက်ကြတာပေါ့' ဟုဆိုကာ ' ဒါနဲ့ ဆရာကြီးတို့ အခန်းနဲ့ ကျွန်တော်အခန်း တစ်ညကို ယွမ် ၁၇၀ နဲ့ ယွမ် ၅၀ စီအသီးသီးကျမယ်လို့ သိရပါတယ်' ဟု ပြော၏။ (၃ ယွမ်သည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ ဒေါ်လာ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ညီမျှသည်။) ဈေးချိုလှသည့် အခန်း ဘယ်လိုနေပါသလဲဟု မေးသောအခါ ဦးဉာဏ်က မဆိုးပါဘူးဟုသာ ဖြေပါ၏။ ရုပ်မြင်သံကြား ကြည့်ပြီး အိပ်၏။

၂- ၆-၃။ ဇွန်လ ၁၂ ရက်၊ တနင်္လာနေ့။

နံနက်စာကို ဦးဉာဏ်က မနေ့နံနက်က စားသောက်ဆိုင်တွင် ကျွန်တော်တို့က ဟိုတယ်ကော်ဖီဆိုင်၌ အသီးသီးစား၏။ ကျွန်တော်တို့ စားနေတုန်း ဦးဉာဏ်ရောက်လာသဖြင့် စာရင်းရှင်းပြီး ကျသင့်ငွေပေးလိုက်သည်။ မသန်းမြ ခေါင်းလျှော်ပြီး ၁၁ နာရီကျော်ကလေးတွင် ရှိယာမင်းတောင်ဘက်ရှိ နန်းဝှဲထိုး (South Putuo- Nan Putuo) ဘုရားကျောင်းသို့ မော်တော်ယာဉ်နှင့် သွားကြသည်။ မနေ့က သွားကြသည့်မြောက်ဘက်မှ ဂျိုးမေမြို့ကလေးလောက် မဝေးပါ။ မကြာမီ ရောက်သွားသည်။ ရှေ့ဆက်လက် မတင်ပြမီ နန်းဖုထိုး (ခေါ်) တောင်ဖုထိုး သမိုင်းကို ရှင်းပြလိုက်ပါ၏။

မေလ ၃၀ ရက်နေ့က ရှန်ဟိုင်းမြို့ ကျောက်စိမ်းဆင်းတုတော် ကျောင်းကြီးသို့ ကျွန်တော်တို့ သွားကြရာတွင် ဆရာတော်ဝေကင်က မြန်မာပြည်မှ ပင့်လာသည့် ကျောက်စိမ်းဆင်းတုတော် ၅ ဆူအနက် ၂ ဆူကို ထိုကျောင်းကြီး၌ ကိုးကွယ်ရုံ ထားရစ်ခဲ့ပြီး ၃ ဆူကို သီတင်းသုံးတော်မူရာ အရှေ့တရုတ်ပင်လယ်ထဲမှ ကျွန်းတစ်ကျွန်းပေါ်ရှိ ဖုထိုးတောင်ကုန်းဆီသို့ ဆက်လက်ပင့်ဆောင်သွားကြောင်းဆိုခဲ့သည်ကို စာဖတ်ပရိသတ်တို့ မှတ်မိကောင်း မှတ်မိပေလိမ့်မည်။ ဤ၌ ကျွန်းတစ်ကျွန်းဟူသည်မှာ အေမိုင်းကို ဆိုလိုပါ၏။ ပြည်မနှင့် ရေကျော် သမံတလင်းလမ်းဖြင့် ဆက်သွယ်ထားသည်ကို သတိမူမိ၍ သိရပါသည်။

အဆိုပါ ဘုရားကျောင်းကြီးသည် နှစ်ပေါင်း တစ်ထောင်ကျော်ကျော်လောက်ကတည်းက တည်ရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ ရှေ့တွင် ရေကန်နှင့် လူသွားလမ်း၊ နောက်၌ တောင်ကုန်းစောင်းကိုမှီကာ စောင်းတန်းနည်းတူ အပေါ်ဘက်တက်၍ အမိုးကော့ကော့နှင့် တစ်ဆောင်ပြီးတစ်ဆောင် တည်ဆောက်ထားသောပြာသဒ္ဒါတွေ ရှိပါ၏။ ဤကျောင်းကြီးသည် ထုထည်ခိုင်ခံ့ခန့်ညားလှပါ၏။ ကျောင်းရှေ့မှ မော့ကြည့်လိုက်သည့်အခါ ထူထပ်စိမ်းလန်း စိုပြည်သော တောအုပ်ကြားထဲမှ အံ့မခန်းကြီးမားလှစွာသော ကျောက်စိုင်တုံးကြီးများနှင့် အခြားပြာသဒ္ဒါဆောင်ကလေး တို့ကို မြင်ရပါသည်။ အံ့မခန်းနိုင်သော မြင်ကွင်းတစ်ကွင်းပင်။ ကျောင်းဘေး နှစ်ဖက်နှစ်ချက်တို့၌လည်း ထိုကဲ့သို့ ကျောက်တုံးကြီးများနှင့် အဓိကရ ညောင်ပင်ကြီးတွေရှိပါသေး၏။

ပထမ ပြာသာဒ်ဆောင်ထဲ ဝင်ကြည့်သည်။ အခန်းတိုင်း မသုံးသပ်ပါ။ မြန်မာပြည်မှ ပင့်ဆောင်လာသည့် ဆင်းတုတော် ၅ ဆူအနက် ၃ ဆူကို ရှန်ဟိုင်းတွင် ထားခဲ့ပြီး ဆက်လာယူလာသော ကျန် ၃ ဆူကိုကား မမြင်ရပါ။

ဦးဉာဏ်က ဤကျောင်းတွင် သက်သက်လွတ်နေလယ်စာ အင်မတန်မှ ကောင်းသည်။ စားရအောင်ဟု ပြောသောကြောင့် ထမင်းစားခန်းသို့ သွားကြပါ၏။ အချိန်လွန်နေပြီမို့ ပိတ်ထားနှင့်ပါပြီ။ အနီးအနား လိုက်ကြည့်ရာ စိတ်တိုင်းကျ ဆိုင်ကို မတွေ့ရ။ နောက်ဆုံး ကြံကြံဖန်ဖန် တံငါရွာ (The Fisherman Village) ဟုခေါ်သော ဆိုင်ကို တွေ့၍ ဝင်သွားကြ၏။ အောက်ထပ်တွင် အခြေအနေမဟန်လှ။ အပေါ်ထပ်သို့ တက်သွားရာ ဆီနှင့် ရေပမာ ကွာခြားလှ ကြောင်းမြင်ရသည်။

အောက်ထပ်၌ အခင်းမဲ့ စားပွဲတွေနှင့် သာမည ကုလားထိုင်များ။ အပေါ်ထပ်တွင် အနောက်နိုင်ငံ စနစ်ပမာ ခင်းကျင်းပြင်ဆင်ထားသည်။ စားသောက်ခန်းနှင့် ဆက်လျက်ရှိသော အခန်းကြီးထဲ စင်မြင့်ပေါ်၌ ဂီတတူရိယာများပုံထား ၏။ ညအခါ လာသောညှပ်ပရိသတ်တို့အား ဖျော်ဖြေရန် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆမိပါသည်။ အစားအသောက် သန့်ပြန်ပြီး ပြောစရာ မရှိအောင် ကောင်းသည်။ ဈေးချို၏။ မြို့ခံများထက် နိုင်ငံခြား ဧည့်သည်များအတွက် ရည်စူးပြီး ဖွင့်ထားသည့် ဆိုင်ဖြစ်ဟန်တူသည်။ ဆက်ဆံရေးရည်မွန်၏။ ကျွန်တော်တို့ ရှိနေတုန်း ထိုခရီးသည်မျိုး တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ဆိုင်ထဲ မလာရောက်ပါ။

ထိုမှ အေ့မိုင်းတက္ကသိုလ်နယ်မြေသို့ သွားကြပါသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နယ်မြေထက် ကျယ်သည်ဟု ခန့်မှန်း မိသည်။ တက္ကသိုလ်ဝင်းအဝင် မုခ်ဝမှ သစ်ပင်ကြီးများ အကိုင်းတွေက အမိုးသဖွယ် နှစ်ဖက်နှစ်ချက်၌ ယှက်စပ်ပေးထား သောလမ်းမကြီးအတိုင်း လျှောက်လာရာ လက်ယာဘက်တွင် နှစ်ထပ်ကျောင်းဆောင်ကြီးများ၏ အပေါ်ထပ်ရှိ ဝရံတာ များ၌ထိုင်နေသူ၊ ထရပ်နေသူ ကျောင်းသားအချို့ကို မြင်ရ၏။ ငြိမ်သက်တိတ်ဆိတ်ချက် ကောင်းလှချေကလားဟု တွေးမိသည်။ လက်ဝဲဘက်၌ ရေကန်တွေ၊ ဥယျာဉ်တွေကို တွေ့ရသည်။ ဘောလုံးကွင်း၊ တင်းနစ် (Tennis) ရိုက်ကွက်တွေ ကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာကဲ့သို့ မမြင်မိ၍ ဘာကြောင့်ပါလိမ့်ဟု အံ့သြမိသည်။

ရှေ့ဆက်သွားရာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဝင်းထဲ ကံ့ကော်ပင်များရှိသကဲ့သို့ တတိုင်းမွှေးနှင့် အမည်မသိ ပန်းပွင့်ပင်ကြီးတွေ အများအပြားနှင့် တန်ဆာဆင်ထား၏။ စာပေပို့ချရာ အဆောက်အအုံကြီးတွေဆီ လှည့်ကြည့် ကြသည်။ အတန်းတက်နေသော ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများကိုမမြင်ရ။ ကျောင်းပိတ်ထားလို့လေလားဟု စဉ်းစားမိ၏။ တောင်ခြေရင်းတွင် အချို့၊ တောင်ကုန်းပေါ်၌ အချို့ ခေတ်သစ် ခေတ်ဟောင်း ပုံစံများနှင့် အဆောင်ဆောင်တို့ ရှိကြသည်။ မြေပြန့်အဆောင်တွင် လက်ချာတက်ပြီးနောက် အတန်းတစ်တန်းကို တောင်ကုန်းပေါ်မှ အဆောင်တစ် ဆောင်ဆီ သွားဖို့ရာ မပင်ပန်းပေဘူးလားဟု တွေးမိသည်။ ဘိုင်စကယ်ဖြင့် အတန်းတက်သူများအဖို့လည်း လွယ်ကူမည် မဟုတ်ဟု ဆင်ခြင်မိပါ၏။

ညနေစောင်း ၃ နာရီခွဲတွင် ဟိုတယ်သို့ ပြန်လာကြသည်။ နက်ဖြန်ခါ ယခင်က ကင်းတောင် (Canton)၊ ယခု ဝွမ်းချိုး (Guangzhou)ခေါ် မြို့သို့သွားရန် လေယာဉ်လက်မှတ် သုံးစောင် ဝယ်ထားပေးပြီဟု ဧည့်ကြိုဌာနမှ သတင်းရသဖြင့် ပစ္စည်းတွေ အပြီးထုပ်ပိုးကြသည်။ ရေမိုးချိုးပြီး အနားယူနေခိုက် ဦးဉာဏ်ရောက်လာပြီး နက်ဖြန်သွားမည့် အစီအစဉ်ကို ပြောပြသည်။ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်နေစဉ် ဟိုတယ်မှ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် တံခါးခေါက်ပြီး ဝင်လာကာ ရုပ်မြင်သံကြားစက်ကို မွမ်းမံပြင်ဆင်ပေး၏။ တရုတ်လို ပြောပြီးထွက်သွားပါသည်။ အနောက်နိုင်ငံတွင်ကား ဧည့်သည်တွေ အပြင်ထွက်နေတုန်းမှ ဤကဲ့သို့ လာလုပ်ပေးပါ၏။

နံနက် ၇ နာရီခွဲ ဦးဉာဏ် တယ်လီဖုန်းဆက်သည်။ အပြင် တရုတ်ဆိုင်၌သူအကြာကော့၊ ပေါက်စီတို့ သွားစားမည်။ ကျွန်တော်တို့ ဟိုတယ် ကာဖီဆိုင်မှာပဲစားကြပါဟု ဆို၏။ ကျွန်တော်နှင့် မသန်းမြတို့ကလည်း ထိုဆိုင်၌သွားစားရန် စိတ်မရှိပါ။ စားပြီး၍ ကုန်ကျသမျှအတွက် ယွမ်ငွေစက္ကူတွေ ထုတ်ပေးရာ အမျိုးသမီးကလေးက ' ဒီယွမ်ငွေ စက္ကူတွေ လက်မခံပါရစေနဲ့ ' ဟု အင်္ဂလိပ်လိုပြောပါတော့၏။ ကျွန်တော်က အိတ်ဆောင်ခေါက်ငွေစက္ကူအိတ်ကို ဖြန့်ပြလိုက်သည်။ သူက ' ဒီစက္ကူတွေမှာ ငွေစက္ကူတွေ ' ဟု လက်ညှိုးထိုးပြ၏။ ကျွန်တော်ပေးသည့် ငွေစက္ကူတွေမှာ ငွေစက္ကူ တစ်ဆယ်တန် အညှီရောင်၊ သူပြသည့်စက္ကူများသည် မရမ်းရောင်ဖြစ်နေ၏။ ထိုစက္ကူများဖြင့် ငွေချေရာထိုစက္ကူအရောင်ဖြင့် ပြန်အမ်း၏။

ဦးဉာဏ် ရောက်လာ၍ ဤအကြောင်းကို ပြောပြရာ သူက အောက်ပါအတိုင်းရှင်းပြပါသည်။ ' ဆရာကြီး၊ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာ ငွေစက္ကူနှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ တစ်မျိုးက ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတွေ ပြည်တွင်းမှာ သုံးစွဲဖို့၊ နောက်တစ်မျိုးက နိုင်ငံခြားသားတွေ ပြည်တွင်းမှာ သုံးစွဲဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ပြည်သူ ပြည်သားများ လက်ထဲထားလို့၊ သုံးစွဲလို့မရပါဘူး။ နိုင်ငံခြားသား တစ်ဦးဟာ ဟိုတယ်နေခ၊ စားသောက်ခ၊ လေယာဉ်၊ မီးရထားခ၊ အဆုံးပြောလိုက်မယ်။ ပြည်ပတစ်နေရာဆီ တယ်လီဖုန်း ဆက်မယ်ဆိုရင်တောင် အဲဒီစပယ်ရှယ်ငွေစက္ကူနဲ့ ပေးရပါတယ်။ ပြန်အမ်းရင်လည်း အဲဒီငွေစက္ကူမျိုးနဲ့ပဲ။ ရိုးရိုးဆိုင်တွေမှာ ဒီငွေစက္ကူသုံးလို့မရဘူး ' တဲ့။

ဤကဲ့သို့ အချက်အလက်များကို ဂယနက မသိသည်မှာ ပီကင်းမြို့မှ အမွိုင်မြို့အထိ ကုန်ကျစရိတ်များကို ကျွန်တော် လဲပေးထားသည့် ငွေတွေထဲမှ ဦးဉာဏ်ကသာ အစစအရာရာ ပေးခဲ့၍ဖြစ်ပါသည်။ တစ်မြို့ရောက်လျှင် ဦးဉာဏ်က ကုန်ခဲ့သော၊ စားသောက်သုံးစွဲသွားလာသော စရိတ်ရှင်းတမ်းကို ကျွန်တော့်အားပေးသည်။ ကျွန်တော်က မင်းတိုင်းကျေ စစ်ဆေးပြီး ဖိုင်တွဲထဲထည့်ထားလိုက်ပါသည်။

ဦးဉာဏ် ရှင်းပြပြီးသည့်နောက် ကျွန်တော်က ဒီလိုဆိုရင် ဆရာတို့တရုတ်ပြည်မကြီးက ထွက်သွားတဲ့အခါ လက်ထဲကျန်တဲ့ ငွေစက္ကူတွေ ဘယ်လိုလုပ်မလဲ ' ဟုမေးရာ သူက ' ဆရာကြီးတို့ တရုတ်ပြည်မှ ထွက်ခွာသွားမယ့်မြို့ရဲ့ ဘူတာရုံ၊ လေဆိပ်တိုင်းမှာ ဌာနတစ်ခုရှိပါတယ်။ လက်ကျန်ငွေတွေကို နောက်ဆုံးအကြိမ်လဲလှယ်ခဲ့တဲ့ စာရွက်တွေနဲ့ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ပြရင် နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်ပေးပါမယ် ' ဟု ပြောသည်။

ပြီးနောက် ဝမ်းချိုးမြို့သို့ မသွားမီ အမှတ်တရ ပစ္စည်းကလေးများဝယ်ရန် ဟိုတယ်နားရှိ ကုန်စုံဆိုင်ကြီးဆီသို့ သွားကြသည်။ ၁၀ နာရီခွဲ ပြန်ရောက်သည့်အခါ အခန်းထဲမန်နေဂျာ ရောက်နေသည်။ ခုတင်နှင့် စားပွဲများအောက်၊ ရေချိုးခန်းထဲ စသည့် နေရာများကို စေ့စေ့စပ်စပ် စစ်ဆေးနေသည်ကို မြင်ရသည်။ ပြီးလျှင် နှုတ်ဆက်ကာ ထွက်ခွာသွားသည်။ ပေါက်ကွဲသည့် ကိရိယာများ ရှာလေသလားမသိ။

ဟိုတယ်အပေါ်ဆုံးထပ်ရှိ စားသောက်ခန်းသို့ ဓာတ်လှေကားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ တက်သွားကြသည်။ စောသေးသဖြင့် အခန်းပတ်လည် ထိုးထားသော ဝရန်တာသို့ ထွက်ကာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို မျက်စိ စကြာဖြန့်သည်။ စည်လှိုင်းကျွန်းကို နေအလင်းရောင် ကျောက်ဆောင်နှင့်တကွ အတိုင်းသားမြင်ရ၏။ ထိုအခါ ကျွန်တော်တို့ မော်လမြိုင်မှ မြင်ရသော ခေါင်းဆေးကျွန်းကို သတိရမိပါသည်။ ရှေးအခါက မွန်ဘုရင်တို့ ခေါင်းဆေးရာ ဌာနဖြစ်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ မွန်မြန်မာတို့၏ ဦးညွတ်ရာ စေတီပုထိုး၊ ကျောင်းကန် ဇရပ်များနှင့်၊ စည်လှိုင်းကျွန်းကား စစ်ရေးကျင့်ရာ ဌာနဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များ ရှုစား အံ့ဩစရာ ကျောက်ဆောင်တုံးကြီး၊ ဘုရားကျောင်းဆောင်၊ ဥယျာဉ်၊ ဂူများနှင့် ကျွန်းနှစ်ကျွန်းစလုံး ကိုယ့်သမိုင်း၊ ကိုယ့်အင်္ဂါရပ်များနှင့် ကိုယ်။

နေ့လယ်စာ စားပြီး အခန်းသို့ ဆင်းလာ၏။ အထုပ်အပိုးတွေကို ၁၂ နာရီ မထိုးမီ မြေညီထပ်ဆီသို့ ချခိုင်းပြီး ဟိုတယ်စာရင်းရှင်းသည်။ စပယ်ရှယ်ငွေစက္ကူများကို ဦးဉာဏ်က လှမ်းပေးသည့် အချက်သတိထားမိပါ၏။ ၂

နာရီထိုးသော် မှာထားသည့် တက္ကစီရောက်လာ၍ လေဆိပ်သို့ ထွက်ခွာလာရာ လမ်းခွတ်လတ်၌ တက္ကစီ စက်ရပ်သွား၏။ မသန်းမြက ' ဒုက္ခပါပဲ။ လူပြတ်တဲ့နေရာ၊ အကူအညီ ဖြုန်းခနဲ မရနိုင်တဲ့ အရပ်မှာမှာ လာဖြစ်ရတယ်။ လေယာဉ်က ၄ နာရီခွဲထွက်မယ်။ မိမိ မိပျိုမလား' ဟု ညည်းတွားရာ ဦးညက်က ' ရပါတယ်။ စက်မပျက်ပါဘူး။ ချွတ်ယွင်းသွားတာပါ' ဟုနှစ်သိမ့်သည်။ မကြာမီ ဆက်လက်သွားနိုင်သဖြင့် လေဆိပ်သို့ ၃ နာရီမထိုးမီ ရောက်လာကြသည်။

လေဆိပ်ခရီးသည်စောင့်ခန်းတွင် ၂ နာရီခွဲကြာကြာ စောင့်ရ၏။ ပြည်တွင်းခရီးသည် ပို့ဆောင်ရေး လေယာဉ်တွေ အချိန်မမှန်ဟု ခရီးသည်တွေက ညည်းညူအပြစ်ဆိုကြကြောင်းကို ဦးညက်ထံမှ ကြားသိရသည်။ ပီကင်းမှ ရှန်ဟိုင်းသို့ ပျံသည့် လေယာဉ်သည် ၂ နာရီ နောက်ကျပါသည်။ အခန်းထဲစောင့်နေကြသော သူများအနက် ၄ နှစ်သားအရွယ်ခန့် သူငယ်ကလေးသည် ပထမ၌ ပြေးခုန်ကစားနေရာမှ ကြာလွန်းသဖြင့် စိတ်မရှည်နိုင်တော့ဘဲ ဝမ်းချိုး မသွားမတော့ဘူး။ အိမ်ပြန်မယ်' ဟုတရုတ်လို အော်ငိုလိုက်၊ အခန်းဝတံခါးဆီ ပြေးသွားလိုက်နှင့် လုပ်နေ၍ အမေဖြစ်သူက မနည်းချော့ထားရသည်။ နောက်ဆုံးမောပန်း၍ အိပ်ပျော်သွားမှ တိတ်ဆိတ်သွားပါတော့သည်။

၅ နာရီခွဲ လေယာဉ်ဆိုက်လာသည်။ ၆ နာရီခွဲ၌ ထွက်ဖြစ်၏။ လေယာဉ်သည် ရန်ကုန်မှ ကွန်မင်းသို့ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်ပျံသန်းလာသော ဘိုးအင်း ၇၃၇ မျိုးဖြစ်သည်။ ခရီးသည် ၃-၄ ဆယ်လောက်သာ ပါလာပြီး ၄၅ မိနစ်ခန့်သာ ကြာပါသည်။ မြေပဲဆားလှော်ထုပ်၊ အချိုရေအေး တစ်ခွက်နှင့် ရင်ထိုးချိတ်တစ်ခုစီ ခရီးသည်တို့ကို ပေးပါ၏။ ညနေ ၇ နာရီ ၁၀ မိနစ်လောက်တွင် ဝမ်းချိုး လေယာဉ်ကွင်း၌ သက်ဆင်းလာပါသည်။

၂-၇ ။ ကင်းတောင် (Canton) (ခ) ဝမ်းချိုး

ယခင်က ကင်းတောင် ယခု ဝမ်းချိုးဟုခေါ်သော လေဆိပ်တွင် ကျွန်တော်တို့အား ချောင်ရှန် တက္ကသိုလ် (Zhongshan University) အရှေ့တောင်အာရှ သမိုင်းကောလိပ်ကျောင်း (Institute of South East History)မှ ကထိက ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်း (Dr Yuan Ting) လာကြိုနှင့်နေပါ၏။ ဦးညက်က မလာမီ ကြိုတင်ကြေးနန်းရိုက်ထားနှင့်၍ ရောက်နေခြင်းဖြစ်ပါ၏။

အထက်ပါ ' ချောင်ရှန်' သဒ္ဒါပုဒ်သည် ကမ္ဘာကျော် တရုတ်တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်ကြီးဖြစ်သူ ဆန်ယက်ဆင် (Sun Yat- Sin) ၁၈၆၆-၁၉၂၅ ၏ အခြားအမည်ကို ဆိုလိုပါသည်။

ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းက လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီး ကျောင်းမှ ကားဖြင့် လေဆိပ်တွင် ၅ နာရီလောက်ကတည်းက လာစောင့်နေကြောင်း၊ အရေးကိစ္စတစ်ရပ်ပေါ်လာ၍ ၆ နာရီခွဲတွင် ပြန်လွှတ်ခဲ့ရကြောင်း အားနာသံဖြင့် ပြောပြပါသည်။ တက္ကစီတစ်စီးငှားပြီး တက္ကသိုလ်တည်းခိုခန်းဆောင်သို့ ခေါ်သွား၏။ လေဆိပ်က ဝမ်းချိုးမြို့မြောက်ဘက်၊ တက္ကသိုလ်က မြို့တောင်ဘက်၌ ရှိသဖြင့် မြို့ကို ဖြတ်စီးနေသော ပုလဲမြစ် (The Pearl River- Zhujiang)တံတားကြီးပေါ်မှ ဖြတ်ကူးလာရသည်။ မြို့အသွင်အပြင်ကို အကဲခတ်ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် စီးပွားရေးတောင့်တင်းပုံရကြောင်း တွေးမိပါ၏။ တည်းခိုဆောင်ရှိရာသို့ ၇ နာရီခွဲ ကျော်ကျော် ရောက်လာကြသည်။

တက္ကသိုလ်နယ်မြေကို အုတ်တံတိုင်း ဝင်းခတ်ထားသည်။ ဝင်းထဲ တက္ကစီတွေ ဝင်ခွင့်မပြုသောကြောင့် အထုပ် အပိုးများကို ဦးညက်နှင့် ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းတို့က တည်းခိုဆောင်ဆီသို့ သယ်သွားပေ၏။ ခရီးဆောင်အိတ်လေးလုံး စလုံးက ဘီးတပ်ထား၍ လမ်းပေါ်ဆွဲသွားနိုင်သဖြင့် တော်ပါသေးသည်။ ကိုက် ၄၀ နီးပါး လျှောက်ရသည်။ အဆောင်ရုံးခန်းတွင် အမျိုးသမီးတစ်ဦး၊ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များ တောင်းကြည့်ကာ စာအုပ်ထဲ ထည့်ရေးပြီး ကျွန်တော်တို့

နှစ်ယောက်အား ပထမထပ်ရှိ အခန်းဆောင် နံပါတ် NA 21 ၏ သော့ကို ပေးသည်။ ဦးဉာဏ်လည်း ကျွန်တော်တို့နှင့် နှစ်ခန်းခြား အခန်းကိုရပါသည်။ အပေါ်ထပ်သို့ မတက်လာမီ တရုတ် အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးက ကျွန်တော့်အနားကပ် လာပြီး အင်္ဂလိပ်လို Welcome, Welcome (ခရီးဦးကြိုဆိုပါတယ်၊ ခရီးဦးကြိုဆိုပါတယ်) ဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်လည်း ဘယ်သူ ဘယ်ဝါမှန်း မသိဘဲနှင့် ' ကျေးဇူးတင်ပါတယ်' ဟုပြန်ပြောလိုက်၏။

ကျွန်တော်တို့သည် ကွန်မင်းနှင့် ပီကင်းတက္ကသိုလ် အဆောင်များ၌ ဧည့်သည်တော်တွေအဖြစ် အခမဲ့ တည်းခို ရသည်။ ရန်ဟိုင်းနှင့်ဝွမ်းချိုးမြို့တို့မှ တက္ကသိုလ် အဆောင်များတွင်ကား လာလည်သည့် ဧည့်သည်များသာ ဖြစ်သဖြင့် တည်းခိုခ ပေးရပါ၏။ သို့ဖြစ်စေကာမူ အပြင်အဆင် အသုံးအဆောင်ချင်း တန်းတူသော မြို့ထဲမှ ဟိုတယ်များထက် တည်းခိုခ ပိုသက်သာပါ၏။

ကျွန်တော်တို့ အခန်းဆောင်၌ ဧည့်ခန်း၊ ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာများရှိသည်။ ရန်ဟိုင်းမှ အခန်းနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်။ ပီးကင်းမှ အခန်းဆောင်လောက် မခန့်ညားလှပါ။ လေအေးစက် ရှိပါ၏။ ပစ္စည်းများ နေရာချပြီးသည့်နောက် ဦးဉာဏ် ရောက်လာသည်။ သူက အခန်းဆောင်နှင့် ကပ်လျက်ရှိသော ညစာစားခန်းသို့ခေါ်သွားသည်။ ဒေါက်တာယွမ်တိန်းလည်း အားနာနာနှင့်လိုက်ပါလာ၏။ ညစာစားချိန် ၆ နာရီမှ ၉ နာရီအထိဖြစ်၏။ ၈ နာရီခွဲနေပြီမို့ စားသူတွေ စဲသွားသလောက် ရှိနေ၏။ နိုင်ငံခြားသား အချို့နှင့် ဆရာတွေ၊ ကျောင်းသားတွေ အနည်းအကျဉ်းတို့ကိုသာ တွေ့ရ၏။ တရုတ်နှင့် အနောက်နိုင်ငံအစာများ မှာစားကြသည်။ ပေါ(စ်)ချော(ပ်) (Pork Chop) ခေါ် တစ်ယောက်စာ ဝက်သားပြား အထူတုံးကြီးကို လျှာတွေ့၏။ မစားရသည်မှာ ကြာပြီမို့ ဖြစ်ပါ၏။ တူနှင့် မဟုတ်။ ဓား၊ ခက်ရင်းနှင့် စားရသည်။ ဦးဉာဏ်နှင့် ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းတို့ကား တူနှင့်စားကြ၏။ ဟင်းမည်တွေ ဈေးချိုပြီးအဆင့်အတန်းမြင့်ပါသည်။

ဤစားသောက်ခန်းကြီးထဲ လူနှစ်ရာကျော် သုံးရာမက တစ်ပြိုင်နက်စားနိုင်သည်။ စားပွဲထိုးက စာအုပ်ကလေး ယူလာပြီး မှာသည့်အော်ဒါယူသွားသည်။ ယူလာသည့် ဟင်းအမည်နှင့်အတူ တန်ဖိုးဖြတ်ပိုင်းကလေး ပေးသွားသည်။ စားပြီးသည့်အခါ ဖြတ်ပိုင်းများကို ပြုပြီး စာရင်းရှင်းရပါ၏။

အခန်းထဲမှ မထွက်ခွာလာမီ ကျွန်တော်က ဦးဉာဏ်အား ' ညနေက ဆရာ့ကိုခရီးဦးကြိုဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးကြီးဟာ ဘယ်သူပါလဲ' ဟုမေး၏။ သူက ' ဆရာကြီးတို့နှင့် မိတ်ဆက်ပေးမိတာ ကျွန်တော့်အပြစ်ပါပဲ။ အလုပ်ရှုပ်သတိလစ်သွား လို့ပါ။ အမျိုးသမီးကြီးဟာ အရှေ့တောင်အာရှ သမိုင်းကောလိပ်ကျောင်းက ကျောင်းအုပ်ကြီးပါပဲ။ အမည်ကတော့ ချန်ယင်ကျူး (Zhang Yin-Qui)တဲ့။ ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းတို့ရဲ့ အကြီးအကဲပေါ့' ဟု ပြောပြပါသည်။ အခန်းပြန်ရောက်၍ အိပ်ရာထဲ ဟိုတွေး ဒီတွေးနှင့် ၁၁ နာရီ အချိန်လောက်တွင် လောကကြီးကို မေ့ပျောက်သွား၏။

၂-၇-၁။ ဇွန်လ ၁၄ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

အေမွိုင်မြို့နှင့် စီးပွားရေးဘက်၌ ပြိုင်ဘက်ဖြစ်သော ဝွမ်းချိုးမြို့တွင် တစ်ညအိပ်ခဲ့ရပြီ။ နံနက် ၇ နာရီခွဲတွင် ဦးဉာဏ်နှင့် အတူ နံနက်စာ သွားစားကြသည်။ မနေ့ညက အခြေအနေနှင့် တခြားစီ ဖြစ်နေသည်။ လူတွေနှင့် ပြည့်ကျပ်နေသဖြင့် ခေတ္တပြန်ထွက်လာပြီး ဟောင်ကောင်မြို့ရှိ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ ကဲနက်တန် (Kenneth Tan)ခေါ် ဦးဝင်းမြင့် အိမ်သို့ တည်းခိုဆောင် ရုံးမှတယ်လီဖုန်း ဆက်ကြည့်သည်။ ဦးဉာဏ်က ဆောင်ရွက်ပေး၏။ ရုံးခန်းမှ အမျိုးသမီးကလေးအား နံပါတ်ပေးလိုက်သည်။ သို့သော် မည်သူမှ မထူးသဖြင့် ထမင်းစားခန်းသို့ ပြန်သွားကြ၏။ နေရာသုံးခုရ၍ စားကြရ၏။

တရုတ်ဆံပြုတ်၊ ပေါက်စီး၊ အီကြာကွေ့ စသည်တို့ပင်။ အခန်းအပြင်ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဒေါက်တာယွမ်တိန်းနှင့် ပက်ပင်းပါတွေ့ရသည်။

အခန်းထဲမှ လိုရာပစ္စည်းများယူကာ ကျောင်းဝင်းပြင်တွင် တက္ကစီတစ်စီးငှားပြီး မြို့ထဲသို့ သွားကြပါသည်။

ဂွမ်းချိုးမြို့သည် ဂွမ်းဒေါင် (Guangdong) ပြည်နယ်၏ မြို့တော် ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉ ရာစု မြန်မာပြုဇာတ်စာအုပ် တွေထဲဖတ်မိသည့် ‘ ကွမ်းတံပိုးထည်’ ဟူသော စာပိုဒ်ထဲပါ ကွမ်းတံသည် ဂွမ်းဒေါင် ဖြစ်ကောင်းပါ၏ဟု ယူဆပါသည်။ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အေမိုင်းမြို့ကဲ့သို့ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု လွတ်လပ်စွာ လုပ်ဖို့တံခါးဖွင့်ဝါဒ ကျင့်သုံးရန် အခွင့်ပြုထားသဖြင့် နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်လောက်ကတည်းက တည်ထောင်ခဲ့သော ဤမြို့သည် နိုင်ငံခြားပြည်နယ်များနှင့် ကူးလူး ဆက်ဆံ ရောင်းဝယ်ရာ ဗဟိုဌာနဘဝသို့ ရောက်နေပြီမို့ အသွင်အပြင်တစ်မျိုးဆောင်နေပေပြီ။ သို့ဖြစ်စေကာမူ တစ်ဖက်၌ ပန်းမြို့တော် (The City of Flowers) ဟူသော အမည်ဖြင့် ကျော်ကြားနေပါ၏။ အကျယ်အဝန်း ဧရိယာ ဟက်တာ ၁၂၀၀ (၁ ဟက်တာ = ၂.၄၆၁ ဧက) ရှိသည့် ဤမြို့သည် သစ်ပင်အမျိုးမျိုး သန်းပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော်နှင့် တကွ ပန်းပင်မျိုးစုံအပြင် မြက်ခင်းများဖြင့် စိမ်းလန်းစိုပြည်စွာ အလှအပ ဆောင်နေ၏။

ကျွန်တော်တို့ လေးဦးသား ပုလဲမြစ်ကို ဖြတ်ကျော်မောင်းကာ ပန်းစေတီ (The Flower Pagoda- Hua Ta) ဆီသို့ သွားကြသည်။ ၅၇. ၆ မီတာ မြင့်သည်။ ပီကင်း၊ စူးချိုးနှင့် ဟန်းချိုးမြို့များ၌ မြင်ခဲ့ရသော ‘ ပဂိုးဒါး’ များနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်။ သို့သော် တစ်မူထူးခြားပုံက ပြင်ပဘက်၌ ၉ ဆင့်၊ အတွင်းဘက်တွင် ၁၇ ဆင့်ရှိပြီး သရီရဓာတ်တော်များ ဌာပနာထားသည်ဟု ဆိုပါ၏။ ကျွန်တော်တို့ တက်ကြည့်ကြပါသည်။ သို့သော် တတိယထပ် ရောက်သောအခါ ထပ်မ တက်နိုင်တော့သဖြင့် ပတ်ပတ်လည် ဝရန်တာမှ ပြင်ပကို လှမ်းမျှော်ကြည့်ကြ၏။ ပြင်သစ်ပြည် ပါရီမြို့ အိုင်ဖယ် (Eiffel Tower) မျှော်စင်ကြီးကို တွေးမိ၏။ သို့သော် ထိုမျှော်စင်ကြီးက ၉၈၅ ပေ မြင့်ပြီး ပတ်ဝန်းကျင် အဆောက်အဦတွေ ကင်းရှင်းနေသည်။ ပန်းစေတီကား ပေ ၂၀၀ ကျော်ကျော်သာ မြင့်ပြီး အဆောက်အဦတွေနှင့် ဝန်းရံနေပါသည်။ တစ်ဝင်းထဲရှိ ကျက်သရေအပေါင်းနှင့် ခညောင်းနေသော ဘုရားကျောင်းကိုကား အာရုံစိုက်မိပါသည်။

အောက်သို့ ဆင်းလာကြပြီး မြင်ခဲ့ရသော ဘုရားကျောင်းဆီသို့ သွားကြ၏။ ဤကျောင်းကို ခရစ်နှစ် ၅၃၇ ခုနှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ၁၀၉၉ ခုနှစ်မှစ၍ ညောင်ခြောက်ပင် ဘုရားကျောင်း (The Temple the Six Banyan Trees Liurong Si)ဟူသော အမည်ဖြင့် ထင်ရှားကျော်ကြားလာ၏။ ထိုနှစ်တွင် ပညာရှင် ကဗျာဆရာကြီး ဆူးဒေါင်ပိုးသည် ဤနေရာ ခန်းဝါသို့ ရောက်ရှိလာသော အခါဝယ် မြင်ရသော ညောင်ခြောက်ပင်ကို မျက်စိကျသွားသဖြင့် ညောင်ခြောက် ပင် (Liu Rong) ဟူ၍ တရုတ်ဘာသာဖြင့် ကမ္မည်းကျောက်စာ ထိုးသွား၍ အဆိုပါ နာမည်သာ အမွေရခဲ့ပါ၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ် ကြီးသည် အခြားမဟုတ်။ အထက်၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ၁၀၈၉ ခုနှစ်အတွင်း ဟန်းချိုးမြို့ ဘုရင်ခံအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင် နေစဉ် အနောက်ကန် တစ်ဖက်မှ တစ်ဖက်သို့ ကူးဖို့ လမ်းမကြီးဖောက်လုပ်ပေးသည့်သူပင်။ ထိုဘုရားကျောင်းကြီးသည် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ သာသနာထွန်းလင်းအောင် ဆောင်ရွက်ရာ ဗဟိုဌာနကြီး ဖြစ်နေပါသည်။

ထိုကျောင်းဝင်းထဲမှ လမ်းမကြီးသို့ထွက်လာရာ ပီကင်းနှင့် ရှန်ဟိုင်းမြို့တွေတွင် တွေ့ခဲ့ရသော ချစ်စရာ မြင်ကွက်နှင့် ဆုံခဲ့ရပြန်ပါ၏။ ၅ နှစ်မှ ၇ နှစ် အရွယ် ကျောင်းသူ ကျောင်းသား လူမမယ်ကလေးများက ကြိုးနှစ်မြွှာကို ရှေ့စဉ်နောက်ဆက် ကိုင်တွယ်ထားသော ရှေ့က ဆွဲခေါ်သွားသော ဆရာမ နောက်သို့လိုက်ရင်း နောက်မှ ဆရာမ တစ်ဦးက ထိန်းသိမ်းသွားသည်။ ကလေးများကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုလည်းရ၊ ဘေးကင်းရန်ကွာ လမ်းသွားလမ်းကူး သင်ခန်းစာလည်း ရသဖြင့် အတုယူလောက်သော စနစ်ဟုဆိုရပါမည်။ မသန်းမြကအမှတ်တရ ဓာတ်ပုံရိုက်ယူလာသည်။ သို့သော် ဘာကြောင့်မှန်းမသိ၊ ဖလင်ဆေးသည့်အခါ ရုပ်ပုံများ မပေါ်လာ၍ နှမြောတသ ဖြစ်ရပါ၏။

ထိုမှ မြောက်ဘက် ဆင်ခြေဖုံးအရပ်သို့ ငှားလာသော တက္ကစီဖြင့် ဆက်သွားပါသည်။ မကြာမီ ယုရိယိုဥယျာဉ် (Yue Xiu Park- Yuexiu Gonguan) သို့ ရောက်လာ၏။ ၉၂.၈ ဟက်တာ ကျယ်ဝန်းသော ဤရောမဥယျာဉ်ကြီးထဲ၌ ဗဟုသုတ၊ အသိပညာ တိုးပွားရန် ကြည့်စရာတွေ ဒုနှင့်ဒေးတို့ရှိသည့်အနက် နှစ်ခုတို့ကိုသာ လေ့လာသုံးသပ်နိုင်ခဲ့ရပါ၏။

ပထမဦးစွာ ဝှမ်းချိုးပြတိုက်ကို ဝင်ကြည့်ကြသည်။ ၁၃၈၀ ပြည့်နှစ်က တည်ဆောက်ထားခဲ့သည့် ဇင်ဟိုင်းမျှော်စင် (Zenhai Tower- Zenhai Lou)အထဲတွင် ရှိပါ၏။ မြေပြင်နှင့် ပင်လယ်ငြိမ်းချမ်းမှု မျက်နှာကြက် (Awning the land and sea into peace) ဟူသော အနက်ကို ဆောင်၏။ အထပ်ငါးထပ်ရှိ၍လည်း ငါးထပ်မျှော်စင်ဟူ၍ လည်း ခေါ်ပါသေးသည်။ ပြတိုက်ထဲတွင် ဝှမ်းချိုးမြို့ သမိုင်းကို ရုပ်လုံးမြေပုံများနှင့် ခုနစ် သက္ကရာဇ် အစဉ်အတိုင်း ဖော်ထုတ်ပြထားသည်။ စိတ်ဝင်စားရုံတင်မက စိတ်တက်ကြွစရာလည်း ကောင်းပါသည်။ အပေါ်ထပ်များရှိ ဝရန်တာ များဆီမှ ပတ်ဝန်းကျင်ကို မျက်မှန်းတန်းကြည့်လိုက်ရာ ကြည်နူးစရာ၊ ချမ်းမြေ့စရာတွေ ပြောမကုန်အောင်မြင်ရ၍ မောရကျိုးနပ်ပါသည်။

ထိုမှ ထွက်လာပြီး ယုရိယို တောင်တန်း (Yuexiu Hill)ပေါ်တက်ကြည့်ကြ၏။ ကုန်းထိပ်တွင် ဂရက်နစ် (Granite) ကျောက်ဖြင့် ထုလုပ်ထားသော သိုးရုပ်ကြီး ငါးကောင်ကို တွေ့ရ၏။ အလယ်ကောက်တွင် လည်ပင်းရှည်ရှည်၊ ဦးခေါင်းမြင့်မြင့်၊ ချိုဝင့်ဝင့်နှင့် စပါးနှံကိုက်ထားသော သိုးကြီး၊ ဘေးပတ်လည်၌ အခြားသိုးလေးကောင် ပိုင်းရံနေ၏။ ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်အရဆိုလျှင် နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ကျော်လောက်က နတ်သားငါးပါး၊ နတ်ဝတ်တန်ဆာ အရောင်တစ်မျိုးစီနှင့် စပါးနှံကိုက်ထားသော အမွှေးရောင်ချင်း ခြားနားသည့် သိုးငါးကောင်ကို စီးပြီး ဤဌာနသို့ ဆင်းလာကြသည်ဟူ၏။ အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း နတ်သားများ ပျောက်ကွယ်သွားပြီး ကျန်ရစ်ခဲ့သော သိုးတို့သည် ကျောက်တုံးကြီးများအဖြစ် သို့ပြောင်းလဲသွားကြသည်ဟု ဆိုပါ၏။

လူအပေါင်းတို့သည်လည်း ထိုအခါမှစ၍ စပါးစိုက်ပျိုးကြကုန်သည်။ ကျောက်တုံးကြီးများအသွင်ပြောင်းသွား သောနေရာတွင် နတ်သားငါးပါးကျောင်းဆောင် တည်ဆောက်၏။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်က လမ်းသစ်ဖောက်လုပ်ရာ ကျောင်းဆောင်ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ရသည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် အဆိုပါ တောင်ကုန်းထိပ်၌ ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်ပါ ကျောက်ရုပ် ငါးရုပ်ကို သတိရစေခြင်းငှာ ထုလုပ်ထားကြ၏။ ဝှမ်းချိုးမြို့ကို သိုးများမြို့ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ စပါးနှံမြို့ဟူ၍လည်း ကောင်း ခေါ်ဝေါ်သမူပြုကြပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ရောက်ရှိနေသော ဥယျာဉ်ကြီးထဲတွင် ဆန်ယတ်ဆင်၏ အမှတ်တရခန်းမဆောင်ကြီး ရှိပါသေး၏။ သို့သော် အချိန်ဆင်းရဲသဖြင့် အဝေးမှသာနေပြီး နှုတ်ဆက်၊ အဆောင်သို့ ပြန်လာကြ၏။ ၁၁ နာရီခွဲ ကျော်ကျော်ရောက်၍ နေ့လယ်စာကို ဒေါက်တာယွမ်တိန်းနှင့်အတူ စားကြပါ၏။

နံနက်က ဟောင်ကောင်ရှိ ကဲနက်တန်အိမ်သို့ တယ်လီဖုန်းဆက်မရ၍ ညနေစောင်း၌သူရုံးသို့ နာရီပြန်နှစ်ချက်တွင် ဆက်ကြည့်သည့်အခါ သူ၏အတွင်းရေးမှူး အယ်ဂျယ်လာ (Angela)ဆိုသူ အမျိုးသမီးက ထူး၏။ ကဲနက်ရုံးခန်းသို့ ပြန်မလာသေးသဖြင့် နာရီပြန်သုံးချက်၌ ပြန်ဆက်ရန် မေတ္တာရပ်ခံ၏။ (ဟောင်ကောင်နှင့် ဝှမ်းချိုးတို့ ဒေသစံတော်ချိန်ချင်း မတူပါ။ ဟောင်ကောင်က တစ်နာရီ စောပါ၏။) ဖုန်းဆက်ရန် စောင့်နေသည့် အတောအတွင်း ဦးဉာဏ်က သူ့လက်ရှိ အခန်းဆောင်သည် ဈေးကြီးလွန်းသည်။ ခဲတစ်ပစ်ခန့်ဝေးသော နိုင်ငံခြားသားများနေရာ ကျောင်းဆောင်ရှိ အခန်းနံပါတ် ၁၁၂ သို့ပြောင်းနေတော့မည်ဟု ပြောပါ၏။ ကျွန်တော်က အားနာစရာမရှိပါ။ နေမြဲအခန်း ဆောင်မှာသာ ဆက်နေပါ။ အရေးရှိရင် ဖြုန်းခနဲ တွေ့နိုင်တယ်။ အခန်းခပေးဖို့ ဝန်မလေးပါဘူး' ဟုပြောသော်လည်း လက်မခံပါ။ ၃ နာရီခွဲတွင် ပြောင်းသွားပါသည်။

ထိုအချိန်မှာပင် ကဲနက်တန်ထံ တယ်လီဖုန်းဆက်သည်။ သူကိုယ်တိုင်ထူး၏။ ကျွန်တော့်အသံကို ကြားရ၍ အံ့ဩခြင်းမက အံ့ဩသွားပုံပေါ်သည်။ အားရဝမ်းသာစွာနှင့် ဟောင်ကောင်ကိုလာဖို့ ဖိတ်၏။ ကျွန်တော်က ဦးသော်ကောင်း ထံမှ တယ်လီဖုန်း နံပါတ်တောင်းလာသည်။ မေလ `၇ ရက်နေ့မှာ ဝမ်းချိုးမှ ဟောင်ကောင် တစ်ဖက်ကမ်းရှိ ကောင်လွန်း (Kowloon)သို့ မီးရထားဖြင့် ကျွန်တော်နှင့် ဇနီးတို့လာမည်။ ကျွန်တော်တို့ တည်းခိုဖို့ ဟိုတယ်တွင် အခန်းတစ်ခန်းငှားပေးပါ။ ခမ်းနားသည့်ဟိုတယ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ၁၉ ရက်နေ့ ဗန်ကောက် ဆက်သွယ်ဖို့ လေယာဉ်လက်မှတ် နှစ်စောင်ကိုလည်း ကြိုတင်ဝယ်ထားပေးပါ' ဟုပြော၏။ သူက ` စိတ်ချပါ ဆရာ။ ကျွန်တော် နှစ်ခုစလုံးကို ဆောင်ရွက်ပေးပါမယ်' ဟုဆိုပြီး စိတ်ပျက်သောအသံဖြင့် ` ဖြစ်မှ ဖြစ်ရပေလေ ဆရာရယ်။ ဖျက်ပစ်လို့မရတဲ့ ကိစ္စတစ်ခုကြောင့် စင်ကာပူကို ၁၆ ရက်နေ့သွားပြီး အရက် ၂၀ နေ့ ပြန်လာမယ်။ ဆရာနဲ့ သိပ်တွေ့ချင်ပါတယ်။ ၂၂ ရက် နေ့မှ ဗန်ကောက်သွားပါတော့လား။ ဟိုတယ်ခ ကျွန်တော်ပေးပါမယ် ` ဟု ပြန်ပြောပါ၏။ ကျွန်တော်က ` ၁၉ ရက်နေ့ ဗန်ကောက်ကို သွားနိုင်ဖို့ ကြိုတင်စီစဉ်ထားပြီးပါပြီ' ဟု ရှင်းပြရာ သူက ` ၄ နာရီမှာ ပြန်ဆက်ပါဦးမယ်' ဟုဆိုပါ၏။

ကဲနက်တန်(ခေါ်) ဦးဝင်းမြင့်ကို ၁၉၆၂ ခုနှစ်က လန်ဒန်တွင် သိကျွမ်းခဲ့ပါသည်။ ၂၇ နှစ်ကြာရှိခဲ့ပြီ။ ယခုအခါ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်များ စာကြည့်တိုက်မှူး ဖြစ်နေသူ ဦးသော်ကောင်းသည် ကျွန်တော်တို့ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်အဖြစ်ဖြင့် စာကြည့်တိုက်အတတ်ပညာ ဆည်းပူးနေ၏။ သူ၏ မြန်မာပြည်မှ မိတ်ဆွေ ကိုဝင်းမြင့်သည်လည်း ထိုအခါက လန်ဒန်၌ တော်ဝင်စာရင်းကိုင်ပညာ (The Royal Chartered Accountancy) ကို သင်ယူနေ၏။ တစ်ခါတစ်ခါ ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက် လန်ဒန်မြို့တွင် နေ့လယ်စာ၊ ညစာအတူတူ စားကြသည်။ ကျွန်တော်က လူကြီးလည်းဖြစ်၊ အလုပ်အကိုင် ရှိနေသူလည်းဖြစ်သဖြင့် သူတို့အား ဒကာခံပါသည်။ ဦးဝင်းမြင့်သည် ယခုအခါ စာရင်းကို လုပ်ငန်း တည်ထောင်ကာ စီမံခန့်ခွဲနေသူ အကြီးအကဲအဖြစ်ဖြင့် ကြီးပွားနေပါ၏။

၄ နာရီခွဲတွင် အင်ဂျယ်လာ တယ်လီဖုန်းဆက်သည်။ ဟိုတယ် အခန်းငှားပြီးကြောင်း၊ လေယာဉ်လက်မှတ် နှစ်စောင်ကိုလည်း ဆက်ဆက်ဝယ်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပြီး ၁၇ ရက်နေ့လာမည့် မီးရထား ကော်လွန်းဘူတာရုံသို့ မည်သည့်အချိန်ဆိုက်မည်ကို သိလိုကြောင်း မေးသဖြင့် နက်ဖြန်ခါတယ်လီဖုန်းပြန်ဆက် အကြောင်းကြားမည်ဟု ကတိပြုလိုက်ပါ၏။ တယ်လီဖုန်းဆက်ခကို နိုင်ငံခြားငွေနှင့် လဲထားသော ယွမ်ငွေ စက္ကူများဖြင့် ပေးရသည်။ အကြွကို လည်း ထိုနည်းတူ ပြန်အမ်းပေး၏။ ညစာစားပြီး ရပ်မြင်သံကြားကြည့်၊ ဝန်ထုပ်ကြီး တစ်ထုပ်ကျသွားပြီဟု ဆိုကာ အိပ်ရာဝင်၏။

သို့သော် အိပ်ရာထဲ တော်ရုံနှင့် အိပ်၍ မပျော်ပါ။ နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော်လောက်က နေ့လယ်စာ၊ ညစာ စားခဲ့ရ သည့် ဦးဝင်းမြင့် ကျွန်တော့်အား ဤမျှကျေးဇူးသိပြီးစေတနာဖြင့် စောင်မသည်ကို သတိပြုမိသည့်အခါ အမြင်သစ် တစ်မြင် လင်းလာပါ၏။ ` အကြင်လူတစ်ဦးသည် မျှော်လင့်ချက် မထားဘဲ စေတနာ သန့်သန့်ဖြင့် လူတစ်ယောက်အား ကျွေးမွေးသည်မှအစ နှုတ်၏စောင်မခြင်း၊ လက်၏ စောင်မခြင်းဖြင့် သူရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲ ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းပေး၏။ ထိုသူသည် သူ၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် သူ့ကိုလည်း ကျေးဇူးခံ ကျေးဇူးစားကဖြစ်စေ၊ အခြားသူ တစ်ယောက်က ဖြစ်စေ ထိုနည်းတူ ကျွေးမွေး၊ ကူညီသမှု ပြုသည်များကို ခံစားရတတ်၏။ ဤကိုယ်တွေ့ကို ယခုတွင် မဟုတ်။ ရှေးကလည်း ကြုံခဲ့ဖူးကြောင်း သိမြင်လာပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ဗြိတိန်ပြည်တွင် နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော်ကျော် နေခဲ့သည့်အတောအတွင်း ပညာတော်သင် မြန်မာကျောင်းသူ ကျောင်းသား အများအပြားတို့အား ကျွန်တော့်ကျောင်း၌ သော်လည်းကောင်း၊ လန်ဒန်မှ မိုင် ၂၁ ခန့် ဝေးသည့် ကျွန်တော့်အိမ်တွင်သော်လည်းကောင်း နေ့လယ်စာသို့မဟုတ် ညစာကျွေးမွေးခဲ့သည်။ ပညာရေး၊ နေထိုင်ရေး၊

ကျန်းမာရေး စသည့် အရေးရေးတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ပြဿနာအဖြာဖြာတို့ကို ဖြေရှင်းနိုင်သမျှ ဖြေရှင်းပေး၏။ ဤအကြောင်းကြောင်းအချို့ကို အတွေးအမြင် စာစောင်ထဲတွင် ရေးသားခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်တော့်ကိုလည်း တက္ကသိုလ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဘက်တွေနှင့် မိတ်ဆွေတွေသာမက သူစိမ်းများပင် ကျွေးမွေးကူညီသမျှ ပြုသည်များကို စဉ်းစားမိ၏။

ထိုမှဆက်ပြီး ၁၉၇၉ ခုနှစ်က မမေနိုင်လောက်သည့် အဖြစ်တစ်ဖြစ် စိတ်မျက်စိထဲ ပေါ်လာပါ၏။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ၌ မြန်မာနိုင်ငံ မော်လမြိုင်မြို့ တောင်ပိုင်းလမ်းတွင် အခြေစိုက်ရန် ဇနီးသည်ဆောက်ထားသည့် အိမ်နှင့်ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကို သုံးသပ်ဖို့အဆိုပါနှစ် ဧပြီလဝယ် ကျောင်းငါးပတ် ပိတ်ထားသဖြင့် ကျွန်တော် မြန်မာနိုင်ငံသို့ရောက် လာသည်။ ရန်ကုန်မြို့ သမ္မတဟိုတယ်၌ ခေတ္တတည်းခိုနေခိုက် တစ်နေ့ ညနေစောင်း ၂ နာရီခွဲအချိန်လောက်တွင် ဘိလပ်ပြန် မြန်မာကျောင်းသူ ကျောင်းသား ဦးရေ ၄၀ ကျော် ၅၀ ခန့် ဘယ်က ဘယ်လို သတင်းကြား၍မသိ။ သမ္မတဟိုတယ် ဧည့်ခန်းထဲရောက်လာကြပါသည်။ သူတို့အထဲ ကြွေထည်ပစ္စည်းလုပ် စာအုပ်ကြီး ငါးအုပ် ကျွန်တော် ဝယ်ပို့ပေးလိုက်သော ဇာတ်လိုက်မင်းသား တစ်ယောက်လည်း ကြံကြံဖန်ဖန်ပါဝင်၏။ ကျောင်းသားတစ်ဦးက ဒီဧည့်သည်တွေထဲ ရန်ကုန်ကချည်းလိုပါပဲ။ နယ်က အနည်းငယ်သာ ပါတယ်။ လာချင်ပေမယ့် မလာနိုင်လို့ မပေါ်လာကြ ဘူးဟုပြောပါ၏။

အတန်ငယ် အလွှာပပြောဆိုကြ၊ ကျန်းမာရေး၊ အလုပ်အကိုင် နေရာဌာနနှင့် ရှေးဟောင်း နှောင်းဖြစ် စားမြုံ့ပြန်ကြပြီး အားလုံးက လက်အုပ်ချီကန်တော့ကြရာ ကျွန်တော့်မှာ အူကြောင်ကြောင် ဖြစ်သွားရာက ဆုတောင်း စကားပြောကြားပါသည်။ ထိုအခါ ဧည့်ခန်းတွင် ရိုနေကြသော လူမျိုးခြားများက တအံ့တဩ ကြည့်နေကြသည်။ ကျွန်တော့်အား ဘယ်လိုလူမျိုးများ ထင်မှတ်သွားမည်ကို သိချင်ပါဘိ။ ကျွန်တော်လည်း ကတညုတာ တဝေဒီ ကျေးဇူး တရားသိတတ်သည့် မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ လူမျိုးတွေပါကလားဆိုတာ ဝမ်းသာသည့်မျက်ရည် စို့ထွက်လာပါတော့သည်။ ဤဖြစ်ရပ်ကို စဉ်းစားမိ၍ ပီတိသောမနဿဖြစ်ပြီး အိပ်ပျော်သွားပါတော့၏။

၂-၇-၂။ ဇွန်လ ၁၅ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့.

မနက်စာ စားပြီး ထမင်းစားခန်းမှ ထွက်လာရာ ပြင်ဘက်၌စောင့်နေသော ဒေါက်တာယွမ်တိန်းကို တွေ့ရသည်။ သူသည် စကားအင်မတန်နည်းပြီး ရှက်တတ်ပုံပေါ်သည်။ မေးမှပြော၊ ပြောမှ ဖြေသည်။ သဘောကား ကောင်းပါ၏။

ပုလဲမြစ် တစ်ဖက်ကမ်းကို သင်္ဘောဖြင့် ကူးပြီး လိုက်လျှောက်ပြမည်။ ကျွန်တော် နိုင်ငံခြားငွေလဲလိုသည့် အတွက် တရုတ်ဘဏ်တိုက်သို့ခေါ်သွားပေးမည်ဟု ပြောပါသည်။ ကူးတို့ သင်္ဘော ၁၀ နာရီထိုးမှလာမည်မို့ ချောင်ရန် (ခေါ်) ဆန်ယတ်ဆင်တက္ကသိုလ်နယ်မြေကို လိုက်လံကြည့်ကြသည်။ ငယ်ရွယ်စဉ်က နေခဲ့သော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို အောက်မေ့မိပါသည်။ တစ်ခုရှိပါ၏။ ဤနယ်မြေက သစ်ပင်ကြီးငယ်တွေနှင့် ပန်းခင်းများပိုများသည်။ အချိန်ရသဖြင့် နက်ဖြန်ခါလာပြောဟောရန် ဖိတ်ကြားထားသည့် အရှေ့တော်အာရှသမိုင်းကောလိပ် ကျောင်းဆောင်ကြီးထဲ ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းနှင့်အတူ ဝင်ရောက်လေ့လာ၏။ ၁၀ နာရီထိုးခါနီး တက္ကသိုလ်နယ်မြေထဲရှိ ပုလဲမြစ်ကူးတို့ဆိပ်သို့ သွားကြပြီး ၁၀ နာရီ ၂၅ မိနစ်တွင်မှ ဆိုက်လာသည့် ကူးတို့သင်္ဘောဖြင့် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ကူးကြ၏။ ရန်ကုန်မြစ်လောက် မကျယ်ပါ။

ကျွန်တော်တို့ တည်းခိုနေသော ဝှမ်းချိုးမြို့ အစိတ်အပိုင်းဒေသသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နယ်မြေ တည်ရှိရာ ရပ်ကွက်နှင့်တူပါ၏။ မြို့ပြင်ကျသည့် ပညာရေးလောက၊ လူမစည်ကားလှ၊ အသံပလံများနှင့် မဆူညံသည့်တောရဌာန ဟုဆိုရပါမည်။ မြို့လယ်စီးပွားရေးဌာနဖြစ်သော တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ခြေချမိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သိမ်ကြီးဈေး၊ ဗိုလ်ချုပ် ဈေး၊ ဆူးလေဘုရားလမ်းမှာကဲ့သို့ လူထုကြီးကြား ရောက်သွားသဖြင့် မျက်စိရှုပ် နားငြီးစရာ အခြင်းအရာတို့နှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ ရပါတော့သည်။

ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းက မနေ့ကလို တက္ကစီဖြင့် မခေါ်လာသည်မှာ အကြောင်းကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါ၏။ ပုလဲမြစ် သာယာလှပပုံကို ပြချင်လို့၊ ဈေးဆိုင်၊ လမ်းဘေးဆိုင်နှင့် ကုန်တိုက်ကြီးများ ကြည့်စေလိုလို့နှင့် ကျွန်တော် နိုင်ငံခြားငွေလဲရန် တရုတ်ဘဏ်တိုက်ကြီးသို့ သွားချင်လို့ ဤအလိုလိုတို့ကြောင့် စီစဉ်ခဲ့သည်။ မြို့ထဲ တက္ကစီနှင့် သွားပါက အဆိုပါဆိုင်တွေ၊ ကုန်တိုက်ကြီးတွေသည် တစ်နေရာနှင့် တစ်နေရာ မဝေးသဖြင့် ဆင်းလိုက်တက်လိုက်လုပ် နေရာမှာမို့ တက္ကစီစီးရကျိုးမနပ်ပါ။

ရှန်ဟိုင်း၊ အေမွိုင်းမြို့ကြီးများမှာကဲ့သို့ သုံး၊ လေး၊ ငါးထပ်မှအစ အထပ်နှစ်ဆယ်ကျော်အထိ မိုးယုံနေသော တိုက်တာကြီးများဖြင့် ဝေဆာနေပါသည်။ ထိုအဆောက်အဦများရှေ့ ပလက်ဖောင်းများပေါ်တွင် ဖိနပ်ပြင်ဆိုင်နှင့် အခြားတောက်တိုမည်ရ ဆိုင်ကလေးတွေကို တွေ့ရသောအခါ ရန်ကုန်ကမ်းနားလမ်းကိုပြေးမြင်မိ၏။ ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းက လိုက်ပြရာပါသည်။ သို့သော် မသန်းမြက ဟောင်ကောင်တွင် ပစ္စည်းများဈေးချိုသည်။ ဟိုကျမှ ဝယ်တော့ မည်ဆိုပြီး လောလောဆယ် နေ့စဉ်သုံး မရှိမဖြစ်သော တိုလီမိုလီ အချို့သာ ဝယ်၏။ အပြင်သို့ ရောက်သော် သူ့ဖိနပ်ခွာများအသစ် ဖိနပ်ချုပ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ ရိုက်ခိုင်း၏။ ပြီးနောက် တရုတ်ဘဏ်တိုက်ရှိရာဆီသို့ သွားကြသည်။ ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းခမျာ ထိုအဆောက်အဦ တည်ရှိသည့်နေရာကို တိတိကျကျ သိပုံမပေါ်ပါ။ ခုံးတံတားတွေကျော်၊ မြေအောက်သို့လျှိုလမ်းများ လျှိုနှင့် ဘဏ်နှင့် တူသော အဆောက်အဦကြီး တစ်ခုထဲ ဝင်သွားကြ၏။ ကူးသန်းရောင်းဝယ် ရေး ဘဏ်တိုက်ကြီးဖြစ်နေ၍ ပြန်ထွက်လာကြရ၏။ နောက်ဆုံး မြေပုံထုတ်ကြည့်ရာ အနီးအနားတွင်ရှိကြောင်း မြင်ရသဖြင့် သွားကြသည်။ ခမ်းနားကြီးကျယ်သည့် ဘဏ်တိုက်ကြီးထဲ ဝင်မိကြရ၏။

နိုင်ငံခြားငွေလဲသည်။ အလွန်ပင် စနစ်ကျသည်။ ကျွန်တော့်လို လူတွေမများလှပါ။ ခေတ္တတန်းစီနေပြီး 'ကောင်တာ' ခေါ်စားပွဲတန်းရှည်ကြီးနောက်ဘက်ရှိ အမျိုးသမီးရစ်ဦးအနက် လူပြတ်သည့် သူ့ဆီသွား၊ နိုင်ငံခြား ငွေစက္ကူ သို့မဟုတ် ခရီးသည်ဆောင် ချက်လက်မှတ်များနှင့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကိုပြရသည်။ ထိုသူက စစ်ဆေးကြည့်ရှုပြီး ကွန်ပျူတာနှင့် တွက်ချက်၊ ရသင့်သည့် ငွေကို အထူးယွမ်ငွေ စက္ကူများ၊ သက်ဆိုင်ရာ စာရွက်များနှင့်အတူ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကိုပါ ကျွန်တော့်လက်ထဲ အပ်လိုက်ပါ၏။ အစမှအဆုံး စောင့်ရသည့်အချိန်သည် ၁၀ မိနစ်ခန့်မျှပင် မကြာပါ။

တရုတ်နိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားခရီးသည်၊ ဧည့်သည်နှင့် ကုန်သည်ကြီးတွေသောကင်းဝေးစွာ နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်နိုင်ရန် ပီကင်းမြို့ တရုတ်ဗဟိုဘဏ်တိုက်ကြီးအပြင် ဘဏ်တိုက်ခွဲ၊ အစိုးရ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ကုန်တိုက် ကြီး၊ ဟိုတယ်ကြီး၊ လေဆိပ်ကြီးနှင့် ဘူတာရုံကြီးတွေ မြို့ကြီးပြကြီးအများအပြားတွင် ရှိကြောင်းကို စောစောက အရိပ်အမြွက်ပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။ ပီကင်းမြို့ တရုတ်ဘဏ်တိုက်ကြီးမှသာ အတော့်ကို ငွေများသည့် ချက်လက်မှတ်လည်းဖြစ်၊ ငွေလဲလိုသူ ဦးရေကလည်း များလှ၍လည်းဖြစ်၊ ကျွန်တော်က အမေရိကန်ဒေါ်လာငွေစက္ကူဘယ်မျှ၊ ခရီးသည်ဆောင် ချက်လက်မှတ်ဘယ်လောက်၊ တရုတ်ယွမ်ငွေ ဘယ်မျှလောက်တောင်းဆို၍လည်း ဖြစ်သောကြောင့် မိနစ်လေးဆယ်ခန့် ကြန့်ကြာသွားရသည်။ ရှန်ဟိုင်းမြို့ ကုန်တိုက်ကြီး၊ အေမွိုင်းမြို့ တည်းခိုသည့် လူဂျီယန်ဟိုတယ်၊ ယခု ဤဘဏ်တိုက်

အသီးသီးတို့တွင် ငွေလဲလှယ်ရာဝယ် ရော့ရွှေ ရော့ငွေ ဆိုသလိုကိစ္စ ပြီးခဲ့ပါ၏။ အတုယူထိုက်သော စံနမူနာတစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။

အဆောင်သို့ တက္ကစီငှားပြီး ပြန်လာရာ ၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်၌ ရောက်လာသည်။ နေ့လယ်စာ လေးယောက်သား စကားတပြောပြောနှင့် အတူတူစားကြ၏။ ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းက နက်ဖြန်နံနက် ၈ နာရီခွဲ၊ ၉ နာရီအချိန် အရှေ့တောင် အာရှသမိုင်းကောလိပ်ကျောင်းသို့ သွားဖို့ လာခေါ်မည်ဟု ပြောပြီးနှုတ်ဆက်ထွက်ခွာသွားသည်။

နိုင်ငံခြား၌ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာ ခရီးသွားရာတွင် အဆင်ပြေမှုသည် အဓိကအချက်ဖြစ်ပါသည်။ သွားမည့် နေ့ရက်တွင် ယာဉ်လက်မှတ် ရယူရေး၊ တစ်မြို့တစ်ရွာ မိတ်ဆွေရှိလျှင် မိတ်ဆွေလာကြိုဖို့နှင့် တည်းခိုမှုစသည့် ကိစ္စအဝဝတို့ကို ကြိုတင်စီစဉ်ထားရသည်။ စာဖတ်ပရိသတ်များ သိရှိပြီးသည့်အတိုင်း ရန်ကုန်မှ ကွန်မင်း၊ ကွန်မင်းမှ ပီကင်းအထိ သွားဖို့၊ နေရေးများကို ရန်ကုန်မြို့ရှိ တရုတ်နိုင်ငံသံရုံးမှ အကူအညီရခဲ့ပါ၏။ ထိုနောက် ပီကင်း၊ ရှန်ဟိုင်း၊ ဟန်းချိုး၊ ဖူးချိုး၊ အေမွိုင်၊ ဝမ်းချိုးမြို့၊ ခရီးဆက်များ၌ အဆစ်အဖု ချောမောသွားအောင် ဦးဉာဏ်က ခိုင်ခံကာ ခန့်ခွဲစီမံ ပေးခဲ့သည်။ ယခုအခါ ဝမ်းချိုးမြို့မှ ဆက်သွားရမည့် ဟောင်ကောင်၊ ဗန်ကောက်နှင့် စင်ကာပူမြို့များ ခရီးစဉ်အတွက် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်စ၍ လုပ်ဆောင်ရတော့မည်။

၃ နာရီခွဲ၌ ဟောင်ကောင်မှ ကဲနက်တန်၏ အတွင်းရေးမှူး အမျိုးသမီးအင်ဂျယ်လာထံ တယ်လီဖုန်းတစ်ဖန် ဆက်သည်။ သူက ဟောင်ကောင်မှ ဗန်ကောက်သို့ လေယာဉ်လက်မှတ်နှစ်စောင် ဝယ်ထားပါပြီ။ ဟောင်ကောင်မှ စံတော်ချိန် နာရီပြန် ၁ ချက် ၃၅ မိနစ်ထွက်၊ ဗန်ကောက်သို့ စံတော်ချိန် ၃ နာရီ ၁၀ မိနစ် ရောက်မည့် ကဲသေးပစ်ဖိတ် (Cathay Pacific) လေကြောင်း လေယာဉ်ဖြစ်သည်။ မေလ ၁၇ ရက်နေ့ ဝမ်းချိုးမှ ထွက်မည့် မီးရထားကောင်လွန်း ဘူတာရုံသို့ ရောက်မည့်အချိန် သိပါရစေဟု ဆို၏။ ဝယ်ခိုင်းထားသည့် မီးရထားလက်မှတ်များ ယနေ့ ညနေ ၇ နာရီမှာမှ ရမည်မို့ နက်ဖြန်ညနေစောင်း ၂ နာရီတွင် တယ်လီဖုန်းဖြင့် ပြန်ကြားပါမည်ဟု ပြန်ပြောလိုက်၏။

ညနေ ၆ နာရီ၌ ဦးဉာဏ်က လက်မှတ်နှစ်စောင် ယူလာသည်။ ဘူတာရုံကြီးသွားပြီး ယူရသဖြင့် ခရီးပန်းလှသည်။ ထို့ကြောင့် ညစာကို ၇ နာရီကျော်မှ သွားစားကြသည်။ တစ်ခန်းလုံး ပြည့်လှုံနေပါတော့၏။ နောက်ဆုံးနှစ်ကျောင်းသား ကျောင်းသူများ စာမေးပွဲဖြေဆိုပြီးအောင်မြင်သူများ ကျောင်းပြန်ဖွင့်လှင်ပြန်မလာသူတို့ အောင်ပွဲသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပသူတို့က ကျင်းပ၊ နှုတ်ဆက်ပွဲပြုလုပ်သူတို့က ပြုလုပ်နေကြနှင့် ဗရပွက်ဆူညံနေသည်။ စားပွဲများပေါ်အရက်၊ အချိုရည်ပုလင်းနှင့် ဘူးများ ပရဗေ ပုံနေသည်။ စားပွဲထိုးများလည်း လက်မလည် နိုင်အောင် ဖြစ်နေကြရရှာ၏။ ကျွန်တော်တို့ ၈ နာရီ ၁၅ မိနစ်မှာမှ ညစာစားရသည်။ ဟင်းမည်တွေ ကုန်သလောက် ဖြစ်နေသဖြင့် လေးမည်နှင့်သာ ကျေနပ်ရောင့်ရဲရပါတော့၏။

ကျွန်တော်တို့စားနေတုန်း ဝမ်းချိုးသို့ရောက်သည့် ညနေက တည်းခိုဆောင်ရုံးခန်း၌ လာနှုတ်ဆက်သည့် အရှေ့တော်အာရှ သမိုင်းကောလိပ်ကျောင်းမှ ကျောင်းဆရာမကြီး ချန်ယင်ကျူးနှင့် အခြားဆရာ နှစ်ယောက်တို့ ကျွန်တော်တို့စားပွဲသို့ လာကြသည်။ အောင်ပန်းဆွတ်ရူးသူ တပည့် တပည့်မများ ဖိတ်ခေါ်၍ လာစားရကြောင်း ပြောပြသည်။ နက်ဖြန်ခါ ကျောင်းမှာ ဆုံကြဦးမည်ဟု ပြောဆိုကာ ထွက်ခွာသွားကြသည်။ အခန်းပြည့်လှုံနေသည်မှာ ကျောင်းသူ ကျောင်းသား ဆရာ ဆရာမများသာမက မိဘဆွေမျိုး မိတ်ဆွေတွေလည်း ရောက်ရှိနေသောကြောင့် ပါကလားဟု သဘောပေါက်လာမိ၏။

ဤကျောင်းသူ ကျောင်းသားများသည် ကျွန်တော် တွေ့ကြုံခဲ့ရသော ကွန်မင်း၊ ပီကင်းမှ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများထက် ငွေရွှင်ရွှင်သုံးနိုင်ပုံ အထင်အရှားပေါ်လွင်နေပါ၏။ ဝမ်းချိုးမြို့ကို စီးပွားရေး တံခါးဖွင့် စီမံကိန်း

အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ခွင့်ပြုထားသဖြင့် ကြွယ်ဝချမ်းသာသူတွေ ပေါများသောကြောင့် ဤအရိပ် လက္ခဏာများကို မြင်ရသည်။ ထိုကျောင်းသူ ကျောင်းသားတို့သည် ၄-၅ နှစ် ပညာတံတိုင်းအတွင်း အသိအတတ်ပညာများ ဆည်းပူးခဲ့ပြီ။ အပြင်ဘက်လောကသို့ ထွက်လာကာ ကိုယ့်အဖွဲ့ ကိုယ်ချွန်သူထက်ငါ ပြိုင်ပြီး အသက်မွေးကြရတော့မည်။ ဘယ်နှစ်ယောက် ပြောင်မြောက်၍ လိုရာပန်းတိုင် ရောက်ကြမလဲ။ ဘယ်နှစ်ယောက် လမ်းဘေးမှာ မှောက်လျက်ကျန်ရစ် ကြမလဲဟူသော အကောင်းအဆိုးကို ကံ ဉာဏ် စီရိယ ခိုင်လူကြီးများ ပြုသလိုစံရ ခံရကြမည့် အရေးကို ညစာ စားရင်း တွေးမိသည်။ ဆင်ဝန်ကတော် အကြောင့်ကြပင်။

အခန်းပြန်ရောက်သည့်အခါ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်၊ အိပ်ရာဝင်၏။ တော်တော်နှင့် အိပ်၍ မရ။ နက်ဖြန်ခါ အရှေ့တောင်အာရှ သမိုင်းကောလိပ်တွင် ပြောဟောရမည့်အရေး တွေးရင်း အတန်ကြာမှ အိပ်ပျော်သွားသည်။

၂-၇-၃ ဖွန်လ ၁၆ ရက်၊ သောကြာနေ့။

သမိုင်းကိစ္စ စိတ်စောနေသဖြင့် နံနက် ၆ နာရီတွင် နိုးနေပါပြီ။ သို့သော် ဦးဉာဏ် အိပ်ရာထ နောက်ကျသဖြင့် ၈ နာရီမှ နံနက်စာ သွားစားကြသည်။ ဒေါက်တာယွမ်တိန်းက ၈ နာရီခွဲလောက် ရောက်လာ၏။ ကောလိပ်ကျောင်းသို့ လမ်းလျှောက်သွားကြရာ ၁၀ မိနစ်ခန့်သာကြာ၏။ တိတ်ဆိတ်သာယာသော လမ်းဖြစ်ပါ၏။ ခေါင်းထဲတွင် ဆူညံနေသည်။

ကျောင်းရှေ့တွင် ဆရာတွေက ဆီးကြိုကြသည်။ ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီးက ဒုပါမောက္ခ နှစ်ဦးနှင့် မိတ်ဆက်ပေး သည်။ အရှေ့တောင်အာရှသမိုင်းဌာန ဒုညွှန်ကြားရေးမှူး ဝမ်ဂွမ်ယီး (Wen Guangyi) ၊ အရှေ့တောင်အာရှပညာရပ် များ ဒုညွှန်ကြားရေးမှူး ဟူးလှောင်လင် (HuLhaolin) တို့ဖြစ်ပါ၏။ နှစ်ဦးစလုံး အင်္ဂလိပ်စကား ကောင်းကောင်း ပြောတတ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအပြင် ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းနှင့် ဆရာအချို့ ကျောင်းသား ၄-၅-၁၀ ယောက်တို့က ဟောပြောပွဲတက်ကြသည်။

သမားရိုးကျ မြန်မာ့သမိုင်းပြုစုသူ ပညာရှင်ကြီးများ၏ သမိုင်းအခြေခံ သဘောတရားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယူဆထင်မြင်ချက်များနှင့် လက်ရှိမြန်မာ့သမိုင်းအချို့တို့ အကြောင်းများကို မြန်မာလိုတင်ပြပါသည်။ ဦးဉာဏ်က တရုတ်လို ပြန်ပြောပြ၏။ (ဦးဉာဏ်နှင့် ဝမ်းဒေါင်နယ်မှ တရုတ်လူမျိုးတို့ ပြောသည့်စကား အချို့နေရာတို့၌ ကွာခြားကြောင်း ဦးဉာဏ်က ပြောပြပါ၏။)

ကျွန်တော် ဤကဲ့သို့ ဟောပြောရသည်မှာ ပညာလည်းပေး၊ ပညာလည်းပြန်ယူရန် ဖြစ်ပါ၏။ တရုတ်သမိုင်း ဆရာကြီးများ သမိုင်းရေးပုံ ရေးနည်းသိချင်၍ပင်။ ၁၀ နာရီ ၁၅ နာရီခွဲအထိ ကြာပါ၏။ ပရိသတ်တို့ထဲမှ မေးသည်များကို တတ်စွမ်းသမျှ ဖြေ၏။ မသိလျှင် မသိကြောင်း ဝန်ခံသည်။ သူတို့အနက် ဝမ်ဂွမ်ယီးသည် မြန်မာပြည်အကြောင်းကို အတော်အတန် သိပါသည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့ အနေအထိုင် အစားအသောက်နှင့်အတကွ ရုက္ခဗေဒ ပညာအချို့တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးနိုင်သည်။ ဆရာအများစုက တရုတ် မြန်မာပညာရှင်တို့ လက်တွဲလုပ်ကိုင်ရန် ဆန္ဒရှိကြောင်း ပြောပါ၏။ ကွန်မင်းမှ ဟေးစိန်ဒါးအား သွားသတ်ရမိသည်။ မေးမြန်းဆွေးနွေးချက်များအပြီး ဆရာမကြီးက ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားကာ နိဂုံးချုပ် အဆုံးသတ်လိုက်၏။

ကျောင်းရှေ့သို့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး သွားကြပြီး မသန်းမြက ဓာတ်ပုံသုံးလေးပုံ ရိုက်သည်။ ပြီးနောက် ကျွန်တော့်အား တရုတ်သုခုမပညာ လက်ရာမြောက်သည့် ဆိုချိုပေါ် ကြာပန်း၊ ပုစွန်နှင့် ငါးရုပ်များပါသော ရုပ်လုံးကလေး ကို ဆရာမကြီးက အမှတ်တရ လက်ဆောင်ပေးပါ၏။ ၁၂ နာရီခွဲတွင် နေ့လယ်စာ စားပွဲဖြင့် တည်ခင်းကျွေးမွေးမည်။

ခေတ္တအပန်းဖြေကြပါဟု ဆရာမကြီးက ပြော၏။ အချိန်ရသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ သုံးဦး အဆောင်သို့ပြန်လာကြပြီး အနားယူ၏။

၁၂ နာရီခွဲအချိန် ကောလိပ်ကျောင်းနားရှိ စားသောက်ဆိုင်တွင် နေ့လယ်စာ စားကြ၏။ ဆရာမကြီး၊ ဒုပါမောက္ခ နှစ်ဦး ဒေါက်တာ ယွန်တိမ်း၊ အခြား ဆရာတစ်ဦးနှင့် ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက် စားပွဲဝိုင်းကြီး၌ ဟင်းမည် ရှစ်မျိုး၊ ကိုးမျိုး တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး စားသုံးကြရ၏။ ဆရာမကြီးက ဝွမ်းဒေါင်စပါယ်ရှယ် (Guandong Special) ဟင်းမည်တွေ ဖြစ်ကြောင်း၊ ကိုယ့်ငါးချဉ် ကိုယ်ချဉ်ဆိုသည့် အနေနှင့်မဟုတ်၊ မှန်ရာပြောကြောင်း၊ အလွန်အချက်ကောင်းသည့် စားတော်ကဲ လက်ရာကို စားကြည့်ပါ။ စွဲသွားမည်ဟု ပြောပါ၏။ ပြောသလောက်ကောင်းသည်။ သို့သော် တစ်မျိုးကို တူနှင့် တစ်လုတ် နှစ်လုတ်သာ စားနိုင်ပါ၏။ နေ့လယ်စာစားရင်း တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ် ဆိုသလို ဒုပါမောက္ခ ဟူးလောင်းအင်အား ဆန်ယက်ဆင် တက္ကသိုလ်နှင့် သမိုင်းကောလိပ်အကြောင်း သိကောင်းစရာတွေ မေးကြည့်၏။ စိတ်ရှည်ရှည်နှင့် ပြောပြသည်။ ဝမ်းလည်းဝ၊ ပညာလည်းရ၊ စားသောက်ပြီး ဆရာမကြီးအား ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားကာ အခြားဆရာတို့အား နှုတ်ဆက်ပြီး ထွက်ခွာလာကြသည်။ အဆောင်သို့ ၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် ရောက်လာကြ၏။

ခေတ္တ အပန်းဖြေကာ ဟောင်ကောင်မှ အင်ဂျယ်လာအား ဖုန်းဆက်သည်။ ‘ ဝွမ်းချိုးဘူတာရုံမှ ဖွန်လ ၁၇ ရက်နေ့ နံနက် ၉ နာရီထွက်မည့် ရထားဟာ ကောင်လွန်းရှိ ဟွန်ဟမ်းဘူတာရုံ (Hung Hom Railway Station) ကို မွန်းလွဲပိုင်း ၁၂ နာရီ ၁၂ မိနစ် (ကောင်းလွန်း ဒေသစံတော်ချိန် ၁၁ နာရီ၊ ၁၂ မိနစ်)မှာ ရောက်မယ်’ ဟုပြော၏။ သူက ‘မစ္စတာရင်းဂိုးချန် (Mr. Ringo Chan) ဆိုသူ လာကြိုမယ်၊ ပြီးတော့ ကောင်လွန်းမြို့၊ ဝါတာလူးကမ်း (Waterloo Street) ရှိ ဆရာကြီးတို့အတွက် အခန်းငှားထားပေးတဲ့ မက်ထရိုပိုလ်ဟိုတယ် (Metropole Hotel) ဆီကို ခေါ်သွားမယ်’ ဟုပြန်ပြောပါသည်။ ကောင်လွန်းမှာ တည်းခိုဖို့နှင့် ဘန်ကောက်သို့ လေယာဉ်ဖြင့် သွားဖို့ အရေးနှစ်ရေးအတွက် စိတ်အေးသွားရပါပြီ။ ဗန်ကောက်၌ သုံးညနေနိုင်ရန် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဗန်ကောက်မှ မိတ်ဆွေထံ တယ်လီဖုန်းဆက်ရန် ဆောင်ရွက်ရဦးမည်။ တယ်လီဖုန်းသုံးခါ ဆက်သည် မရပါ။

ကျွန်တော်တို့ ညစာ သွားစားကြသည်။ မနေ့ကညကထက် ထမင်းစားခန်းထဲ လူရှုပ်သည်။ လက်ထပ်မင်္ဂလာ စားပွဲ ထိုင်ပွဲ ရှိနေသကဲ့သို့။ ပညာလည်းကုန်၊ ကြင်ရာလည်းစုံသည့် ကျောင်းသားကျောင်းသူနှစ်ဦး။ ကျွန်တော်တို့ စားဖို့မှာလိုက်သော ဟင်းမည်တွေ မရ။ ကျန်နေသည့် ဟင်းမည်တွေသာ ရသည်။ ဘေးနားရှိ စားပွဲမှ အနောက်နိုင်ငံသား နှစ်ဦးတို့က ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ကံတူအကျိုးပေးချင်း တူတယ်လို့ ပြောချင်တဲ့ အနေနဲ့ ပရုံးများ မ၊ ပြပါ၏။ ရသည့်ဟာနှင့် ရောင့်ရဲရပါသည်။ အခန်းပြန်ရောက်ပြီး ဗန်ကောက်မှ မိတ်ဆွေထံ တယ်လီဖုန်း ဆက်ပြန်သည်။ ရသည်။ မိတ်ဆွေအား ကျွန်တော်နှင့် ဇနီးအတွက် ဟိုတယ်တစ်ခုတွင် အခန်းငှားထားပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံရာ သူက ‘ အိမ်မှာပဲ တည်းပါ။ ဘာဖြစ်လို့ တခြားမှာ သွားတည်းချင်တာလဲ’ ဟု ဆို၏။ ‘ အခန်းငှားပေးပါ’ ဟု ထပ်ပြောသောအခါ သူက ‘ရောက်မှပဲ ကြည့်စိစဉ်ကြတာပေါ့’ ဟု ပြော၏။ သို့နှင့် နိဂုံးချုပ်လိုက်သည်။

ဗန်ကောက်မြို့သို့ ရောက်ဖူးသည့် မြန်မာလူမျိုးတိုင်း ထိုင်းစကားမတတ်လျှင် သွားရ လာရ ခက်ခဲကြောင်းကို သတိမူမိပေလိမ့်မည်။ တက္ကစီဒရိုင်ဘာများ၊ ဘစ်စ်ကား လက်မှတ်ရောင်းသူများ၊ မြန်မာအင်္ဂလိပ်စကား မတတ်သဖြင့် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သွားသည့်အခါ အဆင်မပြေမှုတွေ ပေါ်တတ်၏။ သူတို့ အခေါ်အဝေါ် လီမိုဆင်း (Limousine)အခန်းစား တက္ကစီဒရိုင်ဘာများကသာ အင်္ဂလိပ်စကား နားလည်ပြောတတ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ဗန်ကောက်မြို့ရှိ မိတ်ဆွေနှင့် ဇနီးမိသားစုတို့ကိုသာ အားကိုးအားထား ပြုရပါ၏။ သူတို့သာလျှင် ကျွန်တော်တို့၏ နား၊ ပါးစပ်၊ မြေ၊ လက်ဟု ဆိုရပါမည်။ စင်ကာပူနှင့် တခြားစီပင်။

ထိုညတွင် တော်တော်နှင့် အိပ်၍ မရသည့်အထဲ အခန်းထဲမှ လေအေးစက်ရပ်သွား၏။ အိုက်စပ်စပ်ရှိလာသဖြင့် ပိုပြီးအိပ်၍ မရသောအဖြစ်သို့ ရောက်သွား၏။ တစ်နာရီခန့်ကြာမှ လေအေးစက် ပြန်လာသောကြောင့် အိပ်ပျော်သွားပါတော့၏။

၂-၇-၄။ ဇွန်လ ၁၇ ရက်၊ စနေနေ့။

ယနေ့ ဝှမ်းချိုးမှ ကောင်လွန်း- ဟောင်ကောင်သို့ သွားရပါတော့မည်။ ပီကင်းမှ တရုတ်ပြည် အရှေ့ဘက်ကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက်ရှိ မြို့ ၆ မြို့ တစ်မြို့မှ တစ်မြို့ဆီသို့ စေတနာရှေ့ထားကာ ကျွန်တော်တို့အား လိုက်ပို့ပေးသော ဦးဉာဏ်နှင့် ခွဲခွာသွားရတော့မည်မို့ စိတ်အတော်ကို လှုပ်ရှားနေ၏။ အကျိုးဆောင် ဆိုသည်မှာ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိသည်။ စေတနာနဲ့နှင့် စေတနာမဲ့တို့ဖြစ်ပါ၏။ မင်းတိုင်းကျေ စေတနာမဲ့မျိုးကို ဝယ်၍ ရ၏။ စေတနာနဲ့ မျိုးကိုကား ငွေပုံပြီး ပေးသော်လည်း ဝယ်လို့မရ။

နံနက် ၅ နာရီခွဲကတည်းက ကျွန်တော်တို့ နိုးနေကြ၏။ ၆ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် သွားရန် အဆင်သင့် ဖြစ်နေသည်။ ဦးဉာဏ်ရောက်လာ၏။ အဆောင်ထဲဝင်၍ မရပါ။ တံခါးခေါက်မှ အစောင့်ထွက်လာပြီး တံခါးဖွင့်ပေးသည်။ ရှေ့စဉ် နောက်ဆက်ဆိုသလို ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းလည်း ကျောင်းမှ ကားဖြူကြီးဖြင့် ပေါက်လာသည်။ ဘူတာရုံသို့ ကျွန်တော်တို့ လေးဦး ကိုယ့်စိတ်ကူးနှင့်ကိုယ်သွားကြရာ ၇ နာရီခွဲတွင် ရောက်သွားကြ၏။ အချိန်ရှိသေးသဖြင့် ဒေါက်တာယွမ်တိန်းက ဝန်စည်စလယ်တွေကို စောင့်ကြပ်ပေးသဖြင့် ဦးဉာဏ်နှင့် ကျွန်တော်တို့ ဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ နံနက်စာ ဝင်စားကြသည်။ အရသာ မရှိလှ။ ဝမ်းဝ၏။

ဘူတာရုံသို့ ပြန်သွားကြသည်။ ဦးဉာဏ်က လက်ဆွဲသေတ္တာလေးလုံးအနက် အကြီးနှစ်လုံးကို တန်ဆာခံပြီး ကုန်တွဲထဲ ထည့်ပို့လျှင် ဝန်ပေါသွားမည်ဟု အကြံပေးသည့်အတိုင်း လုပ်သည်။ ယွမ် ၄၀ ကျသည်။ ကျန်နှစ်လုံးကို တစ်ပါတည်း ယူသွား၏။ ဦးဉာဏ်နှင့် ဒေါက်တာယွမ်တိန်းတို့က မီးရထားအထိ လိုက်ပို့လိုသော်လည်း နိုင်ငံခြားသွား ခရီးသည်များ၏ ဘူတာရုံမို့ ဝင်ခွင့်မရကြပါ။ ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းအား ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားပြီး ဦးဉာဏ်အား ခရီးစဉ်တစ်လျှောက်လုံး အစစအရာရာ စောင့်မကြည့်ရှုပေးသည့် ကျေးဇူးမည်မျှ ကြီးမားပုံ ပြောပြကာ နှစ်ယောက်စလုံး ကိုနှုတ်ဆက်၍ ထွက်ခွာလာကြသည်။

၅ မိနစ်ခန့် လျှောက်မိရာ လူဝင်လူထွက် အရာရှိများက နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များကို စစ်ဆေး၊ တံဆိပ်ရိုက်ပြီးနောက် အကောက်ခွန်ဌာနသားများက လက်ဆွဲသေတ္တာနှစ်လုံးကို လှမ်းကြည့်ရုံကြည့်သည်။ မဖွင့်ခိုင်းပါ။ ထိုပြီးနောက် ဦးဉာဏ် ပြောခဲ့သည့်အတိုင်း ငွေလဲလှယ်ရေးအခန်းသို့ သွားသည်။ ကျွန်တော်လက်ထဲ ကျန်ရှိနေသော စပယ်ရှယ် ယွမ်ငွေစက္ကူတွေကို နောက်ဆုံးအကြိမ်လဲလှယ်ခဲ့သော စာရွက်စာတမ်းများနှင့်တကွ အရာရှိတစ်ဦးအား ပြသပါသည်။ သူက အမေရိကန် သို့မဟုတ် ဟောင်ကောင် ဒေါ်လာယူမလားဟု မေးရာ 'ဟောင်ကောင် ဒေါ်လာပါ' ဟု ဖြေသဖြင့် ၁၃၅၆ ယွမ်အတွက် ဟောင်ဒေါ်လာ ၂၇၆၀ ကျော်ကျော်ပေးပါသည်။ အားလုံး အချိန်တိုတိုနှင့် စနစ်တကျ ရှောရှောရှူရှူပြီးသွားသဖြင့် အဟောသုခံ ကောင်းလေစွဟု ဥဒါန်းကျူးလိုက်ချင်ပါဘိ။

မီးရထားထွက်မည့် စင်္ကြံသို့ရောက်လာသည်။ မီးရထား မဝင်လာသေးသောကြောင့် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက် ထိုင်ခုံတစ်ခုံပေါ် ထိုင်စောင့်နေရင်း ပတ်ဝန်းကျင်ကို သုံးသပ်မိသည်။ အမျိုးသား အမျိုးသမီး ဝန်ထမ်းတွေကို မြင်ရသည်။ သန့်ရှင်းသော စင်္ကြံကို တွေ့ရသည်။ မသန်းမြဲက ရေငတ်သည်ဆို၍ ဆိုင်တစ်ဆိုင်ဆီ သွားပြီး အချိုရည် တစ်ဘူး သွားဝယ်ရာ လမ်းခုလတ်၌ တရုတ်စကား မတတ်သည့် လူမျိုးခြားတစ်ဦးက အမျိုးသမီးဝန်ထမ်း တစ်ဦးအား မီးရထား၏ အင်္ဂလိပ်စကား နားမလည်သည့် ထိုအမျိုးသမီးက ခေါင်းခါပြီး ထွက်သွားရာ မေးသူက အလိုမကျသော မျက်နှာနှင့်

ရေရွတ်ကာ ထိုင်ခုံတစ်ခုံဆီသွားပြီး ထိုင်နေ၏။ ထိုအခြင်းအရာကို မြင်ရသော အင်္ဂလိပ်အဘိုးကြီး တစ်ယောက်က သူ့ဇနီးအား ' တရုတ်ပြည်ကို တရုတ်စကား မတတ်ဘဲနဲ့ လာတဲ့ ခရီးသည်တွေဟာ သူတို့ဘာသာစကားနဲ့ မေးမြန်းလို့ အဖြေမရရင် စိတ်တိုတယ်။ တရုတ်စကားမတတ်ရင် မလာနဲ့ပေါ့' ဟု ပြောသည်ကို ကြားမိ၏။ ထိုအခါ ကျွန်တော်က 'ခင်ဗျားတို့ အင်္ဂလန်ပြည်ကို အင်္ဂလိပ်စကားမတတ်တဲ့ ပြင်သစ်၊ ဂျာမနီ၊ အီတာလျံတို့ မလာနဲ့လို့ ခင်ဗျား ဆိုချင်တာလား' ဟု ပြန်မေးလိုက်လို၏။ အကျယ်အကျယ်မငြိမ်းဖွယ် ဖြစ်မှာစိုး၍ မမေးလိုက်ပါ။

၈ နာရီခွဲခန့်တွင် မီးရထားဝင်လာ၏။ လက်မှတ်များပေါ် ပြထားသော တွဲနံပါတ် ၃ ပေါ်တက်ပြီး ထိုင်ခုံ ၁၃ နှင့် ၁၄ တွင် နေရာယူသည်။ ပထမတန်းတွဲပီပီ ဣန္ဒြေရပါ၏။ ကောဇောအနီ ကြမ်းပြင်ပေါ် ခင်ထားပြီး ငြိမ့်ညောင်းသော ဖုံထိုင်ခုံကြီးများဖြင့် ကျက်သရေ ရှိသည်။ နှစ်ယောက်ထိုင်ခံ တစ်ဖက်၊ တစ်ယောက်ထိုင်ခုံ တစ်ဖက်ကြား လူသွားလမ်း ရှိသည်။ မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်ခုံများ မဟုတ်ပါ။ ရှန်ဟိုင်း- ဟန်းချိုး၊ ဟန်ချိုး- ဖူးချိုးသွား မီးရထား ပထမတန်းတွဲများ ထက်ခမ်းနားပါ၏။ တွဲထဲ ခရီးသည် သုံးဆယ်ခန့် ရှိပါလိမ့်မည်။ လူမျိုးခြားထက် တရုတ်လူမျိုး ဦးရေ ပိုများ၏။ အစားအသောက်ကဏ္ဍတွင် အားနည်းသည်ဟုဆိုရပါမည်။ စားသောက်ခန်းတွဲမရှိပါ။ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း၊ အချိုရည်နှင့် အမည်မသိ မုန့်များသာ ရနိုင်သည်။

စီးပွားရေးတွင် ဘုရင်တစ်ဆူ မင်းမူနေသည့် ဟောင်ကောင်ကို ၁၉၉၇ ခုနှစ်၌ ဗြိတိသျှတို့ထံမှ ပြန်ရတော့မည်မို့ ဝှမ်းချိုးနှင့်ဟောင်ကောင်ကြား စီးပွားရေး ပေါင်းကူးတံတားထိုးသည့်အနေဖြင့် မြို့ကြီးများ တည်ထောင်နေသည်။ စက်မှု လက်မှုရုံကြီးတွေ၊ ကုန်စုံဆိုင်ကြီးတွေ၊ လူနေအိမ်တွေ စသည်တို့နှင့် တူသော အဆောက်အအုံတွေ မြေကြီးမှ ပေါ်ထွက်လာနေသည်။ မီးရထားကြီးသည် တစ်နာရီ မိုင် ၅၀ ပတ်ဝန်းကျင်နှုန်းဖြင့် မှန်မှန်ခတ်၊ ဘူတာရုံအချို့တို့၌ ဆိုက်ကာလာခဲ့ရာ ကောင်လွန်းရှိ ဟွန်ဟမ် ဘူတာရုံကြီးသို့ မွန်းလွဲ ၁၂ နာရီ ၁၅ မိနစ် (ကောင်လွန်းဒေသစံတော်ချိန် ၁၁ နာရီ ၁၅ မိနစ်)တွင် ဆိုက်ရောက်လာပါ၏။

၃-၁။ ကောင်လွန်း - ဟောင်ကောင်

ဘူတာရုံစင်္ကြံမှ အပေါ်ထပ်သို့ ရွေ့လျားစက်လှေကားဖြင့် တက်လာရာ ကျွန်တော်ခြေချော်ပြီး လဲကျသွား၏။ ဘေးနားနှင့် ရွေ့နေောက် တက်လာသူအချို့ အော်သဖြင့် စက်လှေကားကို တစ်ဦးတစ်ယောက်က ခလုတ်နှိပ်ပြီး ရပ်လိုက်သည်။ လှေကားလေးငါးခြောက်ဆင့်ကို လှမ်းတက်လာကြပြီး တန်ဆာခံ၍ ပို့လိုက်သော လက်ဆွဲသေတ္တာကြီး နှစ်လုံးကို သွားရွေး၏။ လမ်းတွင် ခရီးသည် အချို့က စိတ်ပူသည့် မျက်နှာများနှင့် ဘယ်မှာများ ထိခိုက်နာကျင် သွားပါသလဲဟု မေးကြရာသည်။ ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူး၊ ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ဟု အင်္ဂလိပ်လို ပြန်ပြောရာ ခေါင်းညိတ်ကာ ပြုံးပြီး ထွက်ခွာသွား ကြပါသည်။ သေတ္တာများကို အလုပ်သမားတစ်ယောက်က လက်တွန်းလှည်းကလေးဖြင့် ယူလာပေး၏။

ခြေချော်ကျ၍ အတန်ငယ်တုန်လှုပ်သွားသော စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းပြီး အခြားခရီးသည်များနှင့် လျှောက်လာရာ အဆောက်အအုံ ပြင်ပဘက်သို့ ရောက်လာ၏။ ထွက်ပေါက်နှင့် မနီးမဝေးတွင် အင်္ဂလိပ်လို ကျွန်တော်အမည် အထင် အရှား စာလုံးကြီးများဖြင့် ရေးထိုးသည့် ကတ်ပြားကြီးကို မြှောက်ကိုင်ထားသူ တစ်ဦးအား လှမ်းမြင်လိုက်မိ၏။ သူ့ဆီ သွားသည်။ သူက ' ပါမောက္ခလှဘေ မဟုတ်လား၊ ကျွန်တော် ရင်းဂိုးချန်ပါ။ တွေ့ရတာဝမ်းသာလိုက်တာ'ဟု ဆိုပြီး

လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပါ၏။ ထိုနည်းတူ ပြောဆိုကာ မသန်းမြအား နှုတ်ဆက်ကြိုဆိုလာသည်။ ယနေ့ စနေနေ့ ရက်အားဖြစ် သဖြင့် သူ၏ ကားကို သူ့အမျိုးသမီးကယူပြီး သားနှင့် သမီးကလေးတို့နှင့်အတူ ဈေးဝယ်သွားသောကြောင့် တက္ကစီ တစ်စီးနှင့် မတ်ထရိုးပိုးလ် ဟိုတယ်သို့ ကျွန်တော်တို့အား ခေါ်သွားပါသည်။

ကတ်ပြားကြီးပေါ် အမည်ထိုးကာ သူစိမ်းတရံဆံ ဧည့်သည်များအား ယခုအခါ လေဆိပ်၊ သင်္ဘောဆိပ်၊ ဘူတာရုံ များ၌ ကြိုဆိုကြသည့်နည်းကို ဟိုရှေးယခင်ကတည်းက ကျွန်တော် ကြုံတွေ့ခဲ့ဖူးပါ၏။

၁၉၃၈ ခုနှစ်က ကျွန်တော် ဗြိတိန်ပြည်တွင် ပညာဆက်လက်သင်ကြားရန် ပညာတော်သင်ဆု ရပါ၏။ ပထမ၌ အခြားပညာတော်သင်များနှင့်အတူ စက်တင်ဘာလဆန်းလောက်တွင် ထွက်မည့် သင်္ဘောဖြင့် သွားရန်စီစဉ်ထားပါ၏။ သို့သော် ကျွန်တော့်ကျောင်း စက်တင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့၌ ဖွင့်မည်ကို သိရသောအခါ ဗြိတိန်သို့ အောက်တိုဘာလဆန်း လောက်မှ ရောက်မည့် ထိုသင်္ဘောဖြင့် သွားပါက ဆယ်ရက်ခန့် စာစသင်ချိန်နောက်ကျမည်ဖြစ်၍ အစိုးရက ကုန်းတစ်တန် ရေတစ်တန် သွားရမည့် ခရီးဖြင့် ကျွန်တော့်အား တစ်ယောက်တည်း လွှတ်လိုက်ပါသည်။

ပထမအဆင့်သင်္ဘောဖြင့် ရန်ကုန်မှ ကာလကတ္တား၊ ထိုမှ မီးရထားဖြင့် ဘုံဘိုင်၊ ထိုမြို့မှ သင်္ဘောဖြင့် ပြင်သစ် ပြည်တောင်ဘက် သင်္ဘောဆိပ်မြို့မာဆေး (Marseilles)၊ ထိုမှ ကဲလေး (Calais) သို့ မီးရထားဖြင့်၊ နောက်ဆုံးကဲလေးမှ သင်္ဘောဖြင့် အင်္ဂလန်ပြည်တောင်ဘက်ရှိ ဒီးဗား (Daver)၊ ဒီးဗားမှ လန်ဒန်သို့ ရထားဖြင့် ဆက်လက်သွားပါသည်။

အစိုးရ ကြိုတင်စီစဉ်ထားရှိသည့်အတိုင်း ရောက်လေရာရာ အထက်ပါမြို့များ၌ ခရီးသွားလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ထောမတ် (စ)ကွတ် (ခ) ကုမ္ပဏီ (Thomas Cook Company) မှ ကိုယ်စားလှယ် တစ်ယောက်ယောက်က ' မစ္စတာ မောင်လှဘေ' (Mr Maung Hla Pe)ဟူသော အမည်ပါသည့် ကတ်ပြားကြီးကို အပေါ်၌ မြှောက်ကိုင်ပြီး ကျွန်တော့်အား ကြိုဆိုကာ သင်္ဘောဆိပ်မှ မီးရထားဆီ၊ မီးရထားမှ သင်္ဘောဆီ ကိုယ်တိုင် လိုက်ပို့ပေးပါ၏။ အစိုးရနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များ ကျေးဇူးကြောင့် အိန္ဒိယနှင့် ပြင်သစ်ပြည်များတွင် ယောင်ချာချာ မဖြစ်ခဲ့ရဘဲနှင့် နောက်ဆုံး ရှောရှော ရှူရှူ အင်္ဂလန်ပြည် မြေပေါ်သို့ ခြေချမိရပါသည်။

အဆိုပါ နာမည်နှင့် ကတ်ပြားကြီးကို ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် တစ်ဖန် ပြန်မြင်လိုက်ရသည့်အခါ ၅၁ နှစ်ခန့် ပြန်ငယ်သွားသလို ဖြစ်လာပြီး ထိုကာလက တွေ့ကြုံခံစားရသည့် မြင်ကွက်များသည် ရုပ်ရှင်ကားပမာ တစ်ကွက်ပြီး တစ်ကွက် ပေါ်လာ၏။ သို့သော် တည်းမည့်ဟိုတယ်ကို စဉ်းစားမိသောအခါ အားလုံး ပျောက်ကွယ်သွားကြပါတော့၏။

မက်ထရိုးပိုးလ် ဟိုတယ်ကြီးရှေ့ ရောက်လာ၏ ရင်းဂိုးချန်နှင့် ကျွန်တော်တို့ ဝင်သွားရာ သူက ဤမျှ ကြီးကျယ်သော ဟိုတယ်ကို ဆောက်ပြီးစီးသည်မှာ နှစ်နှစ်မျှခန့်သာ ရှိပါသေးသည်ဟု ပြော၏။ မြေညီထပ်၌ ဆိုင်အမျိုးစုံ ရှိကြောင်းကို သတိပြုမိ၏။ ပထမထပ်ရှိ ဧည့်ကြိုခန်းကြီးဆီသို့ ဓာတ်လှေကားဖြင့် တက်သွားကြသည်။ ဧည့်ကြိုအမျိုးသား တစ်ဦးက နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို တောင်းကြည့်ပြီး ဧည့်စာရင်း စာအုပ်ထဲ ထုံးစံအတိုင်း ရေးထည့်၏။ ဆဌမထပ် အခန်းနံပါတ် ၆၀၇ သော့ကို ပေါ်တာ (Potter)အား ပေးလိုက်သည်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ပစ္စည်းများနှင့်အတူ တက်သွားကြ၏။ အခန်းဆောင်ကား အေမြိုင်လူဂျီယန်ဟိုတယ် တည်းခိုခန်းနှင့် သူမသာ ငါမသာ ဂုဏ်တု ဂုဏ်ပြိုင် ဟုဆိုရပါမည်။ သို့သော် အပြင်အဆင်ကဏ္ဍ၌ အနောက်နိုင်ငံပိုဆန်သည်။

ရင်းဂိုးချန်က ခေတ္တထိုင်ပြီး စကားစမြည်ပြောပါ၏။ သူက ' ဒီဟိုတယ်ဆောက်ရာမှာ သူတို့ ကုမ္ပဏီက ငွေရေး ကြေးရေးနှင့် ပတ်သက်လို့ အကြံဉာဏ်ပေး၊ နည်းကောင်းလမ်းမွန် ပြသပေးခဲ့တဲ့အတွက် သူတို့ကျေးဇူး မကင်းဘူး။ ဒါကြောင့်လည်း သူတို့ရဲ့ဧည့်သည်ဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ အခန်းခကို ရာခိုင်နှုန်း ၄၀ လျော့ပေးတယ်' ဟု ပြောပါ၏။

ဦးဝင်းမြင့်ခေါ် ကဲနက်တန်၏ ကောင်းမှုပင်။ သို့ဖြစ်စေ တစ်နေ့လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၀ ၊ ၈၀ ပတ်ဝန်းကျင်ကျပါ သေးသည်။

ရင်းဂိုးက ကဲနက်ထားသွားသော စာကိုပေးသည်။ စာထဲ မလွဲသာလို့ စင်ကာပူသို့ ၁၆ ရက်နေ့က သွားရပြီး အနက် ၂၀ ရက်နေ့မှ ပြန်ရောက်မှာမို့ စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိကြောင်း၊ သူ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဖြစ်တဲ့ ရင်းဂိုးက အစစ အရာရာ ကူညီရန် အဆင်သင့်ရှိကြောင်း ယခုအကြိမ် မတွေ့ရသော်လည်း နောက်တစ်ကြိမ် ဟောင်ကောင် သို့မဟုတ် မြန်မာပြည်၌ တွေ့ဆုံကြကောင်းပါ၏ဟု ရေးသားထားသည်။ ထို့နောက် ရင်းဂိုးက ဟောင်ကောင်-ဗန်ကောက်သွား လေယာဉ်လက်မှတ် နှစ်စောင်ကို ထုတ်ပေး၏။ ရက်စွဲနှင့်ထွက်မည့် အချိန်ကိုသာ ကြည့်လိုက်ပြီးကျသမျှ ငွေပေးချေ လိုက်ပါသည်။

အားလုံးပြီးစီးသည့်အခါ ရင်းဂိုးချန်အား ကျွန်တော်တို့နေ့လယ်စာ ကျွေးမည်ဟု ပြောရာ သူက ' ဆရာကြီးတို့ လန်းလန်းဆန်းဆန်း ဖြစ်လာအောင် ဆေးကြောသုတ်သင်ပြီး ထမင်းစားခန်းထဲ ဆင်းလာပါ။ ဟိုမှာ ကျွန်တော် စောင့်နေပါမယ်' ဟုဆိုပြီး ထွက်ခွာသွားသည်။ ၁၀ မိနစ်ခန့်အကြာ ကျွန်တော်တို့ လိုက်ဆင်းသွားသည်။ သာမန်လူများ အဝင်တွန့်သွားအောင် ခမ်းနားလှသည့် အခန်းထဲ ထမင်းစားခန်း မန်နေဂျာ၊ စားပွဲထိုးမှူးအပြင် ဧည့်သည်အချို့နှင့် စကားလက်ဆုံကျနေရင်း ဘီယာသောက်နေသော ရင်းဂိုးချန်အား တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော့်ကို ဘီယာ၊ မသန်းမြအား အချိုရည်တိုက်၏။ အနောက်နိုင်ငံ အစားအစာ ကြက်သားကြော်နှင့် အာလူး၊ ဟင်းသီး ဟင်းရွက်နှစ်မျိုး အပြုတ်တစ်ပွဲစီ မှာလိုက်သည်။ အလွန်ကောင်းသလောက် အလွန် ဈေးကြီးပါ၏။ တစ်ပွဲလျှင် စားပွဲထိုးခ (Service Charge) မပါဘဲ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၅ ဒေါ်လာကျော်ကျော် ကျသည်။ စားသောက်ပြီး ဘီလ်တောင်းရာ စားပွဲထိုးက မစ္စတာ ရင်းဂိုးချန် ပေးနှင့်ပြီးပြီဟု ပြော၏။ ပေးသည်ကို မတွေ့ရ။ သူတို့ နှစ်ဦး အချိတ်အဆက် နားလည်မှု ရှိရမည်မှာ မုချ။

အင်္ဂလန် အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ အက်ဆက်(Essex) တက္ကသိုလ်တွင် ကွန်ပျူတာ ပညာဘွဲ့ယူ၊ စာရင်းကိုင်အတတ် ဆည်းပူးခဲ့သော ရင်းဂိုးချန်သည် ယခုအခါ အသက် ၃၀ ကျော်ကျော်ခန့်သာ ရှိပါဦးမည်။ ဝါသနာ ပါသည့် အလုပ်ကို လုပ်သလောက် အကျိုးပေးသည့် ပဋိရူပ ဒေသ ၌ နေသဖြင့် ယခုအခါ ထွန်းသစ်စ လပမာ ဖြစ်နေသည်။ အကြောင်းညီညွတ်ပါက ထိုထက် ထွန်းလင်းလာမည်မှာ မလွဲပါ။ သူ အိမ်မပြန်မီ ကောင်လွန်း ဟောင်ကောင် မြေပုံများကို ကျွန်တော့်အား ပေးသွား၏။

ကျွန်တော်တို့ တစ်မနက်လုံးလိုလို ခရီးပန်းလာသဖြင့် တစ်ရေးတစ်မော အိပ်ကြသည်။ ညနေ ၄ နာရီ အချိန် နီးသည့်အခါ မြေပုံများကို ကြည့်ကာ ကျွန်တော်တို့ရပ်ကွက် အနေအထားနှင့် အကျွမ်းတဝင် သိထားရန် တစ်ယောက်တည်း ထွက်လာပြီး လေ့လာသည် ။ ဘဏ်တိုက်၊ ဆိုင်ကြီးဆိုင်ငယ်၊ အစားအသောက်ဆိုင်တွေနှင့် စည်ကားနေသလောက် လူတွေနှင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ စာအုပ်ဆိုင်တစ်ဆိုင် ဝင်ကြည့်သည်။ လိုချင်နေသော စာအုပ်အချို့ တွေ့ပါသည်။ သွားရည်ယိုမိသည်။ သယ်ဆောင်သွားရန် ကြီးလေးလွန်းလှ၍ သွားရည်သာ ယိုပြီး ထွက်ခွာ လာပါသည်။ စာအုပ်တွေနှင့် ပုံနှိပ်တိုက်အမည်များကို ရေးမှတ်ခဲ့သည်။

ကမ္ဘာအနှံ့အပြား လူအများက ဟောင်ကောင်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သမုတ်နေသော ကောင်းလွန်းကျွန်းဆွယ်နှင့် ဟောင်ကောင်ကျွန်းဆွယ်သည် ဧရိယာအားဖြင့် စတုရန်းမိုင် ၃၉၀ ခန့်သာ ရှိပါ၏။ စင်ကာပူ တစ်ဆွဲနှစ်ဆန်းပါးမျှ ကျယ်ဝန်းပါ၏။ ဝင်ကုန် အကောက်ခွန်လွတ်ကင်းသဖြင့် စီးပွားရေးသမားများအပြင် ငွေကို ရေလဲသုံးနိုင်သူ သူဌေးသူကြွယ်များ၊ အာရုံငါးပါးလိုက်စားသူများအဖို့ လောကနိဗ္ဗာန် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပေမည်။ အေးအေး လူလူ နေထိုင်လိုသူများ အဖို့မူကား သပ္ပာယ်ဖြစ်မည်ဟု မထင်မိပါ။ အနောက်နိုင်ငံတွင် နေခဲ့စဉ်အခါ တက္ကသိုလ်များ ဖိတ်ကြား လည်းကောင်း၊ ကိုယ့်ငွေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၄-၅ ရက်မှ ၂ ပတ်ဆိုသလို အထက်ပါ ဥစ္စာနေ ပေါကြွယ်ဝသူ တို့စံစားနေသော ဖိမ်မျိုးကို မြည်းကြည့်ရဖူးပါ၏။ သို့သော် မကြာမီ အာသာပြေ ပျောက်သွားပြီး နေအိမ်နှင့် စာကြည့်ခန်း၊ ပန်းဥယျာဉ်ဆီသို့ စိတ်ရောက်သွားပြီး စာဖတ်၊ စာရေး၊ မြေတူး မြေဆွ၊ ပန်းဥပန်းပင်စိုက် စသည့် ဝါသနာပါသည့် အရာများဆီ ပြန်သွားချင်ပါ၏။ ယခုလည်း မော်လမြိုင်အိမ်နှင့် ပန်းခြံများကို တမ်းတမိပါ၏။

ညနေ ၆ နာရီတွင် ကျွန်တော်နှင့်ဇနီးတို့ အပြင်ဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ ညစာစားကြသည်။ ‘ နေ့လယ်စာ စား၊ တစ်ရေးနား၊ ညစာစားသောက်၊ တစ်မိုင်လျှောက်’ ဆိုသည့် စကားအရ ကျွန်တော်တို့ ဆိုင်များတွင် ဗန်းပြထားသော ပစ္စည်းများကို လိုက်ကြည့်ကာ ပြန်လာကြသည်။ အခန်းထဲ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်၏။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့်မို့ စိတ်တိုင်းကျ ဖြစ်သွား၏။ ထိုအခါမှလည်း တရုတ်နိုင်ငံပြင်ပရောက်နေကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး သဘောပေါက်သွားပါသည်။

၃-၁-၁။ ဇွန်လ ၁၈ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့

နံနက်နိုး၍ လက်ပတ်နာရီ ကြည့်လိုက်ရာ ၆ နာရီခွဲနေကြောင်းတွေ့ရ၍ ကပျာကယာ ထသည်။ ပြတင်းပေါက်မှ အောက်သို့ ငုံ့ကြည့်ရာ လမ်းများပေါ်တွင် လူသွားလူလာ နည်းလှချေကလားဟု တွေးမိ၏။ နောက်မှ လက်ပတ်နာရီ လက်တံ မရွေ့ဘဲ ထားမိသဖြင့် ဒေသစံတော်ချိန် ၅ နာရီခွဲသာ ရှိကြောင်း ပြန်သတိမူမိပါ၏။ ၇ နာရီအချိန်၌ ဟိုတယ်နှင့် မနီးမဝေးရှိ အမေရိကန် ကဲဇေ (American Cafe) ခေါ် စားသောက်ဆိုင်တွင် နံနက်စာ စားကြသည်။ နိုင်ငံခြားသား ခရီးသည်များ ကြိုက်နှစ်သက်သည့် အစားအစာ အမျိုးမျိုးရနိုင်၏။ ဝက်ပေါက်ခြောက်၊ ကြက်ဥ မကျက်တကျက်ကြော် ပေါင်မုန့်ကင် ထောပတ်သုတ် မားမလိတ် (Marmalade)လိမ္မော်ယို စားပြီး ကျွန်တော်က လက်ဖက်ရည်၊ မသန်းမြက ကာဖီအသီးသီး သောက်၏။ လျှာတွေ့သည်၊ ဈေးချိုသည်။

ကြက်ဥ မကျက်တကျက်ကြော်ကို ဗြိတိန်ရောက် မြန်မာကျောင်းသားအတော်တော်များတို့က (half- fried) (တစ်ခြမ်းကြော်) ဟု ပြောသည့်အခါ လည်းကောင်း၊ မကျက်တကျက်ပြုတ်ကို (half- boiled) (တစ်ခြမ်းပြုတ်) ဟူ၍ ဆိုသောအခါ လည်းကောင်း ကြားရသော ဗြိတိလူလူမျိုးတို့က ထွေးသွားကြသည်။ ကျွန်တော်က မြန်မာပြည်တွင် အချင်းချင်းနားလည်သည့် အသုံးအနှုန်းဖြစ်နေကြောင်း ပြောပြသည့်အခါ ခေါင်းညိတ်ပြီး ‘ ကျွန်တော်က ကြက်ဥ ဘယ်အခြမ်းကိုကြော်၊ ဘယ်အခြမ်းကို ပြုတ်ရမလဲဆိုတာ တွေးမိသွားပါတယ်’ ဟု ရယ်မော၍ အချို့က ပြောပါ၏။ မကျက်တကျက်ပြုတ်ကို (So ft boiled) ဟုသော ခေါ်ပါသည်။ သို့သော် ကြက်ဥချည်းသက်သက် ကြော်ခဲသည်။ မှို၊ ခရမ်းချဉ်သီး၊ ဒိန်ခဲခြစ်အမျှင်ကလေးတွေ ထည့်ကာ ဘိန်းမုန့်ပါးပါး သဏ္ဍာန်ကြော်လေ့ ရှိ၏။

၉ နာရီ ဟိုတယ်မှ ထွက်လာပြီး မြေပုံများ လေ့လာကာ လိုက်လျှောက်ကြည့်ကြသည်။ လမ်းမကြီးများတွင် ဆိုင်ကြီး ကနားကြီးများ၊ လမ်းမြောင်းများ၌ ဆိုင်ငယ်ကလေးတွေ တွေ့ရသည်။ တနင်္ဂနွေနေ့ ဖြစ်သဖြင့် ဆိုင်အချို့ဖွင့်၏။ ဘာမျှ မဝယ်သေးဘဲ စုံစမ်းရုံ စုံစမ်းသည်။ နေ့လယ်စာကို တရုတ်စားသောက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် စားကြ၏။ ဝမ်းချိုးတွင် စားရသော အစားအစာနှင့် မတူ တစ်မျိုးတစ်မူ ထူးခြားသည်။ ဘယ်လို ကွဲပြားသည်ကိုကား မပြောတတ်။ စား၍ကား အရသာ ရှိပါသည်။

ဆိုင်တွေကို ဒုတိယအကြိမ် လိုက်လေ့လာပြန်သည်။ ဆိုင်တစ်ဆိုင်ပြတင်းပေါက်တွင် ပြထားသော အမျိုးသမီး လက်ကိုင်အိတ်များကို ကြိုက်နှစ်သက်၍ မသန်းမြဝင်စုံစမ်းသည်။ ဆိုင်ရှင် အမျိုးသမီးက ‘ ခဏနေပါဦး’ ဟုဆိုပြီး ထွက်သွားကာ လက်ကိုင်အိတ်နောက်ထပ် ၄-၅-၆ လုံးယူလာ၏။ အနီးအနားရှိသူ၏ ဒုတိယဆိုင်မှ ပစ္စည်းများဟု ဆိုပါသည်။ ထိုအိတ်များသည် အရည်အသွေးပိုကောင်းသည်။ ပိုဈေးကြီးသည်။ အာညောင်းအောင် သူ၏ အိတ်များ၏ ဂုဏ်ထူး ဝိသေသများကို ချီးကျူးသည်။ ရောင်းဝယ်ရေး၌ နောကျေနေသဖြင့် ‘ဆိုင်ဘယ်နှစ်ဆိုင် ပိုင်နေပြီလဲ’ ဟု မေးရာ ‘နှစ်ဆိုင်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီဆိုင်ကိုရောင်းပြီး ဆိုင်ကြီးတစ်ဆိုင် ဝယ်မလို့ လုပ်နေတယ်’ ဟု အင်္ဂလိပ်လို ရေရေလည်လည် ပြော၏။ မသန်းမြက ဈေးဆစ်၏။ ဈေးတည့်သဖြင့် လက်ကိုင်အိတ်နှစ်လုံးဝယ်သည်။ ဆိုင်ရှင်က ကျွန်တော့်ကို ကြည့်ကာ ‘ ရှင်နဲ့ အင်မတန်လိုက်တဲ့ ဒီဘောလ်ပင် တစ်ချောင်း ယူပါလား’ ဟုဆို၏။ အတော်လှသည်။ ဈေးချိုသည်။ ဝယ်လိုက်၏။ ‘ ကြာကြာနေရင် တို့များဆီရှိတဲ့ ငွေတွေတစ်နည်းနည်းနဲ့ ခင်ဗျားနှိုက်ယူမယ်။ သွားတော့မယ်’ ဟု ပြောပြီး ဆိုင်မှ ထွက်လာရာ ‘ နောက်တစ်ခါ လာပါဦး’ ဟု အဆစ်ပြောလိုက်၏။

ဟိုတယ်သို့ ပြန်ရောက်သည့်အခါ တစ်ရေးတစ်မော အိပ်သည်။ ပြီးနောက် နက်ဖြန်ခါ နံနက်ပိုင်း ကောင်လွန်း-ဟောင်ကောင်ရှိ သမိုင်းဝင်၊ သုခုမညာ လက်ရာမြောက် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော နေရာ အဆောက်အဦနှင့် မြင်ကွင်းများကို ဖိမ်ခံဘတ်စ်ကားကြီးနှင့် သွားလျှောက်ကြည့်ရန် စိတ်ကူးပေါ်လာပါ၏။ ကြော်ငြာများကို

ဟိုတယ်ဧည့်ကြိုခန်းတွင် သွားလေ့လာသည်။ တစ်ရေးတစ်မော အိပ်သည်။ ည ၆ နာရီအချိန် ညစာစားချိန် ညစာစားရန် အလုပ်တွင် ရင်းဂိုးချန်က ဖုန်းဆက်သည်။ ' ၇ နာရီခွဲမှာ ကားနှင့် လာခေါ်မည်။ ဝိတိုရိယ တောင်ထိပ် (Victoria Peak) ကို သွားကြပါမယ်။ အဲဟိုမှာ ညစာ ကျွေးပါမယ်' ဟုဆိုသည်။

ရေမိုးချိုးသည်။ ဗန်ကောက်ရှိ မိတ်ဆွေထံ ဟိုတယ်မှ တစ်ဆင့်ကြေးနန်းရိုက်သည်။ ၇ နာရီခွဲတွင် ရင်းဂိုးချန်၊ ဇနီး သားကလေးနှင့် သမီးကလေးတို့ ကားဖြင့် ရောက်လာကြသည်။ ဇနီးသည်သည် ချောသလောက် သဘောကောင်း ဖော်ရွေ၏။ သားကလေးက ၆ နှစ်၊ သမီးကလေးက ၄ နှစ် တီတီတာတာ ပလီပလာ ပြောတတ်သည်။ ကျွန်တော်တို့အား နှုတ်ဆက်ကြသည်။ ချစ်စရာကောင်းသည်။

ကောင်လွန်းမှ ဟောင်ကောင်ကျွန်းသို့ ပင်လယ်အောက်ရှိ ဥမင်လိုဏ်ခေါင်းထဲ ဖြတ်သွားသည်။ ဟိုကြည့် ဒီကြည့်လုပ်နေသဖြင့် မည်မျှကြာသည်ကို နာရီမကြည့်မိ၍မသိပါ။ ပြင်ပရောက်ပြီးမကြာမီ ဝိတိုရိယတောင်ထိပ်ဆီသို့ စတက်၏။ နှစ်ဖက်နှစ်ချက်အဆောက်အဦတွေကားခန့်ညားပါသည်။ လမ်းလျှောက်လုံးဓာတ်မီးများထိန်လင်းနေပါသည်။ တစ်နေရာတွင် လူကုံထံများနေထိုင်ရာ သုခချိုင့်ဝှမ်း (Happy Vally) ကိုပန်းသွားရာ ရင်းဂိုးချန်က ကဲနက်တန် (ခ) ဦးဝင်းမြင့်၏ ရိပ်မြို့ကို ညွှန်ပြ၍ မီးရောင်များကြား လှမ်းမြင်လိုက်ရသည်။ ကြည်နူးစရာ မြင်ကွင်းတွေကိုလည်း သတိမူမိ၏။ သို့နှင့် နာရီဝက် နီးပါးခန့် ကြာသော် တောင်ထိပ်သို့ ရောက်လာကြ၏။ ကားတွေဆိုက်ထားရာ ဧရာမ နေရာကွက်ကြီး၌ ရာနှင့်ချီ၍ ရောက်ရှိနေသော ကားမျိုးစုံတို့ကို တွေ့ရသည်။ လူထုကြီးကား ကြိတ်ကြိတ်တိုးရှိသည်။

စားသောက်ဆိုင်ကြီးရှိရာ အဆောက်အဦထဲဝင် သွားကြ၏။ အောက်ထက်၌ ရှိသောဆိုင်တွေကို ခေတ္တလှည့် လည်ကြည့်ကြပြီးတတ်ယထပ်ဆီသို့ ဓာတ်လှေကားဖြင့်တက်သွားကြ၏။ ပတ်ပတ်လည်ကာထားသော မုန့်နှင့်ပြတင်း ပေါက်များမှ အပြင်ဘက်သို့ မျက်စိတစ်ဆုံး လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ တောင်အောက်ပတ်လည် မီးလုံးများဖြင့် စီခြယ်မှုန်းထား သောကောင်လွန်းဟောင်ကောင်တို့မှ ရင်သပ်အံ့ဖွယ်ရာ ရှုခင်းများကို မြင်ရပါသည်။ ပြတင်းပေါက်တစ်ပေါက်နားရှိ စားပွဲတွင်ညစာစားရင်းလျှာအရသာ၊ မျက်စိအရသာများ ခံစားနေသည်။ သုံးနှစ်လောက်က မိတ်ဆွေတစ်ဦး ကျေးဇူးကြောင့် စင်ကာပူမှ မင်ဒရင်း (Mandarin)ဟိုတယ် အပေါ်ဆုံးထပ်ရှိ တဖြည်းဖြည်း လည်နေသော စားသောက် ဆိုင်မှ ညစာစားပွဲကို သတိရမိ၏။ မြန်မာပြည်တွင်လည်း ဤကဲ့သို့ ထွင်လုံးသုံးသည့် စားသောက်ဆိုင် ဟိုတယ်တွေ ရှိပါက မြန်မာငွေသာမက နိုင်ငံခြားငွေတွေလည်း ရကောင်းပါရဲ့လို့ တွေးနေခိုက် ရင်းဂိုးချန်က ဆရာကြီးသွားကြစို့နော် ဟု ပြောမှသတိရပြီး ဟိုတယ်သို့ ပြန်လာကြရာ ည ၁၁ နာရီမှ ရောက်လာကြသည်။ ရင်းဂိုးချန်၏ ကလေးနှစ်ယောက် စလုံးအိပ်မောကျနေကြပြီ။

၃-၁-၂။ ဇွန်လ ၁၉ ရက်၊ တနင်္လာနေ့

နံနက် ၇ နာရီခွဲ မနက်စာကို အမေရိကန် ကဲဖေတွင်ပင် စားကြသည်။ အနောက်နိုင်ငံသား ၄-၅-၆ ဦးကို တွေ့ရသည်။ ဇိမ်ခံဘတ်စ်ကားကြီးဖြင့် ကောင်လွန်းဟောင်ကောင်ကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုရန် မနေ့က စိတ်ကူးထားသည့် အစီအစဉ်ကို ဖျက်လိုက်ပါ၏။ နက်ဖြန် ဗန်ကောက်သို့ သွားတော့မည်မို့ အနားယူမည်။ ပြီးနောက် စင်ကာပူရှိ မိတ်ဆွေထံ စာရေးရဦး မည်။ မနေ့က ဟိုတယ် ဧည့်ကြိုခန်း၌ ' စင်ကာပူ' ကို အမြန်တံဆိပ်တပ်ပြီး စာပို့လိုရှိရင် ဘယ်လောက်ကြာမလဲ'ဟု စုံစမ်းရာ အမျိုးသားတစ်ဦးက ' ဒီမနက်ပိုင်းထည့်ရင် နက်ဖြန်မနက် မဟုတ်ရင်ညနေစောင်း ရောက်နိုင်ပါတယ်' ဟုသော အဖြေကို သတိရသဖြင့် မိတ်ဆွေထံစာတိုတို တစ်စောင် ကောက်ရေးလိုက်သည်။

ကျွန်တော်နှင့် မသန်းမြတို့ ခြေထောက်အားကိုးပြီး လျှောက်ကြည့်ရန် ဟိုတယ်မှ ထွက်လာကြသည်။ မိတ်ဆွေထံ စာကို စာတိုက်တွင် ရိုးရိုးစာထက်ပိုခ ပိုပေးပြီး ထည့်လိုက်ပါ၏။ နေ့လယ်စာကို အမေရိကန်ကဲဖေမှာပင် စားကြသည်။ ဟိုတယ်သို့ ၁၂ နာရီခွဲအချိန် ပြန်ရောက်လာသည်။ နက်ဖြန် ခရီးဆက်ရှိသဖြင့် ပစ္စည်းများ

သိမ်းဆည်းထုပ်ပိုးသည်။ မလုပ်မနေရသော အလုပ်ကို လုပ်နေတုန်း စိတ်အိုက်ရသည်။ ပြီးသည့်အခါ စိတ်အေးသွားသည်။ ခေတ္တအိပ်ပျော်သွားတုန်း တယ်လီဖုန်း လာသဖြင့်လန့်နိုးသွား၏။

ရင်းဂိုးချိန်ထဲမှ ဖြစ်သည်။ သူက ' တစ်နေ့လုံး ဘာလုပ်နေကြသလဲ။ ကျွန်တော်လည်း အလုပ်ကိစ္စတွေနဲ့ လုံးလည်လိုက်နေလို့ လာမတွေ့နိုင်တာကို ခွင့်လွှတ်ပါ။ နက်ဖြန် မနက်ကျွန်တော် ၉ နာရီနဲ့ ၁၀ နာရီကြားလာမယ်။ လေဆိပ်ကို လိုက်ပို့ပေးပါမယ်' ဟုပြောသည်။ ညစာ စားပြီးရပ်မြင်သံကြားကြည့်သည်။ နောက်တစ်နေ့ ခရီးစဉ် အကျယ်ဖြန့်၍ စဉ်းစားသည်။

၂-၁-၃။ ဇွန်လ ၂၀ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့

ယနေ့ ဗန်ကောက်သို့ သွားတော့မည်။ ကျွန်တော့် တရုတ်နိုင်ငံသွားနေ့စဉ်မှတ်စာတမ်းသည် ဝှမ်းချိုးမှ ထွက်ခွာလာသည့် အခန်း၌ အဆုံးသတ်ရာ၏။ သို့သော် ကင်းဝန်းမင်းကြီးသည် အပြန်ခရီး၌ ' ကရိုင်း၊ ဘုံဘိုင်၊ ကလကတ္တာ' မြို့များ ဝင်ရောက်လည်ပတ်ကြည့်ရှုခဲ့သည့် အကြောင်းတွေကို ထည့်သွင်းရေးသား ထားသကဲ့သို့ ကျွန်တော်လည်း ကောင်းလွန် - ဟောင်ကောင်၊ ဗန်ကောက်၊ စင်ကာပူတို့တွင် ကြုံတွေ့ကြားသိရသည်များကို အကျဉ်းချုပ် အစီရင်ခံထားပါ၏။

နံနက်စာစားပြီး ဧည့်ကြိုခန်းသို့ ဆင်းသွားသည်။ သုံးညအတွက် ဟိုတယ်ခစာရင်းရှင်းသည်။ ဟောင်ကောင် ဒေါ်လာ ၁၆၃၆ ဒေါ်လာ၊ ဆင့် ၈၀ ပေးရသည်။ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၄၀ နီးပါးခန့်ကျသည်။ ပြီးနောက် ကျွန်တော့် ခရီးသည်ဆောင် ချက်လက်မှတ်အချို့ကို လဲလိုသည်ဟုဆိုရာ စာရင်းကိုင်က 'ဒီမှာ မလဲပါနဲ့။ ဟိုတယ်ဘေးနားရှိ ဘဏ်တိုက်မှာ လဲပါ။ ဟိုမှာ ပိုရမယ်' ဟု အကြံဉာဏ်ပေး၍ ဘဏ်တိုက်တွင် သွားလဲသည်။ ချက်လက်မှတ်ပေါ် လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နှင့်အတူ ပေးလိုက်သည့်အခါ ချက်လက်မှတ်ပေါ်ထိုးထားနှင့်သော လက်မှတ်နှင့် သူမျက်မှောက်တွင် ရေးထိုးပေးသည့် လက်မှတ်နှစ်ခုမတူသလိုလို ရှိသည်ဟုစာရေးမက ဆို၏။ ထိုအခါ ကျွန်တော်က စိတ်တိုတိုနှင့် ' ငါ့နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နဲ့ ချက်လက်မှတ်ပြန်ပေး။ ငါ တည်းခိုတဲ့ မက်ထရိုပိုလ်ဟိုတယ်မှာပဲ သွားလဲတော့ မယ်'ဟုပြော၏။ မက်ထရိုပိုလ်ဟိုတယ်မှ ဧည့်သည်မှန်းသိ၍လား မပြောတတ်ပါ။ တူမျှသည့်တန်ဖိုးကို အမေရိကန် ဒေါ်လာဖြင့် ထုတ်ပေးပါ၏။

ဟိုတယ်သို့ ပြန်သွားသည်။ အခန်းထဲ ရင်းဂိုးချန် ရောက်နှင့်နေ၏။ သူက ပစ္စည်းများကို ဟိုတယ် အောက်ဆုံးထပ်သို့ ပိုတာ နှစ်ယောက်အား ချခိုင်းပြီး ကျွန်တော်တို့အား ဟိုတယ်ဘား (bar)ကို ခေါ်သွားသည်။ သူက သံပရို ရေနွေးကြမ်း (Lemon tea) ကျွန်တော်က လက်ဖက်ရည်၊ မသန်းမြက ကာဖီအသီးသီးသောက်ရင်း ကျွန်တော်တို့အား စောင့်ရှောက်ကူညီသည့်အတွက် ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြော၏။ ကဲနက်တန် ပြန်လာသောအခါ သူ့ကျေးဇူး မေ့မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ မြန်မာပြည် ပြန်ရောက်လျှင် စာရေးမည်ဟု ပြောပြပေးစေလိုကြောင်းတွေ မှာကြားခဲ့ပါ၏။

၁၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် တက္ကစီဖြင့် လေဆိပ်သို့ သွားကြသည်။ ၁၂ နာရီ ရောက်သည်။ ပစ္စည်းတွေ ချိန်၊ လေယာဉ်ပေါ်တက် လက်မှတ်ယူ၏။ ရင်းဂိုးချန်က သူ့ဆရာဝန်ထံ စမ်းသပ်စစ်ဆေးခံရန် ၁၂ နာရီခွဲ ချိန်းထားသဖြင့် နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာသွား၏။ ကျွန်တော်တို့အား တက်စီးရမည့် တံခါးပေါက် နံပါတ် ၅ သို့ လျှောက်သွားကြ၏။ ကဲသေး ပစ်ဖိတ်လေယာဉ်သည် အရောက်နောက်ကျသဖြင့် ၁ နာရီ ၃၅ မိနစ် ထွက်မည့်အစား နာရီပြန် ၂ ချက် ၅ မိနစ်မှ ပျံတက် သွားနိုင်ပါ၏။ ထိုင်ခုံ ၁၂ အီး (12 E)နှင့် ၁၂ အက်ဖ် (12 F)တို့တွင် ထိုင်မိမိချင်း တို့များ ရိုးရိုးအတန်းက ခရီးသည်တွေ မဟုတ်ပါကလားဟူသော အသိဉာဏ်ခေါင်းထဲဝင်လာ၏။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို မျက်စိကစားကြည့်ရာ လေယာဉ်နံရံနစ်ဖက် စလုံး ထိုင်ခုံနှစ်လုံးစီနှင့် အခန်းအလယ်၌ ရှစ်ယောက်ထိုင်ခုံတန်းတွေ၊ ခုံတန်းအားလုံး ကျယ်ပြန့်ပြန့် ငြိမ်ညောင်းညောင်း နှင့် အခန်းကလည်း မရှည်လျားလှနှင့် ရိုးရိုးအတန်း ခရီးသည်များ အခန်းသည် ရှည်လျားပြီး ကော်ဇောမခင်းထားသည့် အပြင် ဘေးနှစ်ဖက်စလုံးတွင် သုံးယောက်ထိုင် အတန်ငယ်ကျဉ်းသည့် ခုံများရှိ၏။

ကျွန်တော် လေယာဉ်လက်မှတ်များကို ရင်းဂိုးချန်ထံမှ အမှတ်မထင်ယူလိုက်ခဲ့သည့်အခါက ရိုးရိုးအတန်းပဲလေ ဟု ယူဆပြီး မစစ်ဆေးမိပါ။ ကျွန်တော့်အိတ်ထဲမှ လက်မှတ်ကို ယူကြည့်သည့်အခါမှ ကလပ်အတန်း (Club class)

ပထမနှင့်ရိုးရိုးတန်းကြား အထက်တန်းဖြစ်ကြောင်း သိရပါတော့သည်။ သို့ဖြစ်၍လည်း စားရသည့် နေ့လယ်စာ သည်လည်း ထူးခြားပါ၏။ ဟောင်ကောင်မှ မိတ်ဆွေကြီး ကဲနက်တန်က ကျွန်တော်တို့သည် ရိုးရိုးအတန်းနှင့် မလျော်ကန်ဟုထင်၍များ ဤလက်မှတ်မျိုး ဝယ်ပေးလိုက်ဟန်တူပါ၏။

လေယာဉ်သည် ဗန်ကောက်လေယာဉ်ကွင်းကြီးတွင် ၄ နာရီ ၃၅ မိနစ်(ဗန်ကောက်ဒေသစံတော်ချိန် ၃ နာရီ ၃၅ မိနစ်)၌ ဆင်းသက်လာ၏။ မိုးသည်းသည်း ထန်ထန် ရွာနေသည်။

၄-၁။ ဗန်ကောက်

လေဆိပ်တွင် လူဝင်လူထွက်နှင့် အကောက်အခွန်ဌာနတို့၌ ကြန့်ကြာနှောင့်နှေးမှုမရှိသဖြင့် နာရီဝက်နှင့် အပြင်သို့ ရောက်လာကြပါသည်။ မိတ်ဆွေ၏ သားမက်ကားကြီးဖြင့် လာကြိုနေပါ၏။ သူ့ယောက်ျားများက အိမ်မှာပဲ တည်းစေချင်၍ ဟိုတယ်အခန်းငှားမထားပါဟု ပြောသည်။

ကားဖြင့် ထွက်လာကြရာ ၄-၅-၆ မိုင်လောက် အရောက်ဘီးတစ်လုံး ပေါက်သွား၍ သူ့ခမျာ ဒုက္ခရောက်ရပါတော့ ၏။ မိုးသည်းနေသည့်အခိုက် ဘီးဖြုတ်၏။ ဖြုတ်၍ မရ။ နီးရာကားအလုပ်ရုံသို့ သွားဖြုတ်ပြီး ဘီးလဲကာ ခရီးဆက်သည်။ အင်္ကျီစုံရွဲနေသဖြင့် ကျွန်တော့်အင်္ကျီတစ်ထည်ပေးပြီး လဲခိုင်းရပါသေးသည်။ မိတ်ဆွေနှင့် ဇနီးတို့လည်း လည်ပင်းတရှည် ရှည်နှင့်မျှော်နေကြသည်။ တွေ့ဆုံကြည့်အခါ မတွေ့ရသည်မှာ တစ်နှစ်ကြာပြီမို့ အတောမသတ် စကားပြောကြ၍ ၇ နာရီခွဲမှ ညစာစားဖြစ်ပါတော့သည်။

ဗန်ကောက်မြို့သည် အိုက်စပ်စပ်ရှိပြီး အပူဒီဂရီ ရန်ကုန်၊ မော်လမြိုင်မြို့များမှာထက် မြင့်မားလှသည်။ တတ်နိုင်သူများက ပန်ကာ သို့မဟုတ် လေအေးစက်ဖွင့်အိပ်ကြသည်။ မတတ်နိုင်သူများမှာ အပူဒဏ်ကို ကြိတ်မိတ်ခံကာ အိပ်ကြရရှာသည်။ မိတ်ဆွေကား ပင်စင်စား ကြေးရတတ်ဖြစ်ပါ၏။

၄-၁-၁။ ဖွန်လ ၂၁ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။

နံနက်စာ စားသည်။ မိတ်ဆွေဇနီးက ကျွန်တော်တို့ကို ဗြိတိန်ပြည်တွင် နေထိုင်စဉ်အခါက အိမ်တွင် လာတည်းဖူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ အကြောကိုသိ၍ ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ ဗြိတိသျှအစားအစာ ကျွေးပါ၏။ သူတို့သမီးကလေး အလုပ်သွားပြီးနောက် ကျွန်တော် စာရေးထားသောကြောင့် အင်္ဂလန်ပြည် ဘဏ်တိုက်မှ မိတ်ဆွေအိမ် ပို့နှင့်ပေးထားသော ချက်လက်မှတ် နှစ်စောင်ကို အိမ်နားရှိ ဗန်ကောက်ဘဏ်ခွဲတွင် သွားလဲသည်။ ‘ နက်ဖြန်ခါလာပါ။ လဲပေးပါမယ်’ ဟု အမျိုးသမီးအရာရှိ တစ်ဦးကပြော၍ ချက်လက်မှတ်များ ချန်ထားခဲ့၏။ ကျွန်တော် နားမလည်ပါ။ မနှစ်မေလက ပါရီမြို့ရှိ အရှေ့တိုင်းဘာသာ စကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုပညာရပ်များပြင်သစ်ကောလိပ်ကျောင်းမှ ဖိတ်သဖြင့် ပါရီသွားရန် အဆိုပါ ဘဏ်တိုက်သို့ စာရေးလိုက်သဖြင့် ပို့ထားပေးသော ချက်လက်မှတ်ကို ဤဘဏ်တိုက်၌ သွားလဲရာ ချက်ချင်း လဲပေးသည်။

နေ့လယ်၌ မိတ်ဆွေဇနီးနှင့် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်တက္ကစီတစ်စီးငှားပြီး မြို့ထဲသို့ သွားကြသည်။ မိတ်ဆွေကားကို သူ့သမီးအလုပ်ဆင်းရာသို့ ယူသွား၍ ဖြစ်ပါ၏။ ဗန်ကောက်တွင် လင်မိုဆင်း (Limousine)ခေါ် မဟာ တက္ကစီမောင်းသူတွေမှအပ ရိုးရိုးတက္ကစီ ဒရိုင်ဘာများသည် စင်ကာပူ ဒရိုင်ဘာများကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်စကား မပြောတတ် သဖြင့် ယိုးဒယားစကား မတတ်သူများအဖို့ ခရီးသွားလာရာ၌ အဆင်မပြေမှု ဖြစ်တတ်ကြောင်း ဆိုခဲ့ပါပြီ။ မိတ်ဆွေ၏ ဇနီးက ယိုးဒယားစကား ရေရေမွန်မွန် ပြောတတ်၍ အခက်အခဲမတွေ့ပါ။

မြို့ထဲလက်ညှိုးထိုးမလွတ်သည့် ကုန်တိုက်ကြီးများအနက် တစ်တိုက်သို့ ဝင်ကြသည်။ ရွှေ့လျား ဓာတ်လှေကား ဖြင့်အထက်နှစ်ထပ်သို့ တက်သွား၏။ ခြေသက်သာရာ ရပါ၏။ ခြေသက်သာရာဆို၍ တရုတ်နိုင်ငံတွင် တစ်လနှင့် ခုနစ်ရက် လည်ပတ်နေခဲ့သည့် အတောအတွင်း ခရီးအတိုင်းအတာမည်မျှ လျှောက်လိုက်ကြောင်းကို မပြောတတ်။ ကျွန်တော့် ရှူးဖိနပ် ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ရှူးဖိနပ် တစ်ရုံ ဝယ်ရသည်။ အနောက်နိုင်ငံလုပ် အဆင့်အတန်း မီသည်နှင့်အမျှ ဈေးချိုပါ၏။ နောက်ပြီး ဝတ်ထားသည် ဘောင်းဘီလည်း လဲချိန်တန်သည့် အခြေဆိုင်နေပြန်သဖြင့် အသစ်တစ်ထည် အစားထိုးရသေးသည်။ ခိုင်ခန့်သပ်ရပ်သည့် ကွင်းစွပ်ဖိနပ်များကလည်း စိတ်ကို ဆွဲဆောင်နေပြန်

သဖြင့် နှစ်ရံဝယ်လိုက်ပါ၏။ မသန်းမြကလည်း ဟိုဟာ သည်ဟာ ဝယ်ခြမ်းသည်။ ပုဂ္ဂလိကဆိုင်ကြီးများဖြစ်၍ ရောင်းသူ ရောင်းသမားတွေကလဲ မဝယ်ချင် ဝယ်ချင်အောင် အဆွယ်တရား အဟောကောင်း၏။

နေ့လယ်စာကို ကုန်တိုက်ကြီးထဲရှိ ပလာဇာ (Plaza)ခေါ် စားသောက်ဆိုင်တွင် စားကြသည်။ ' ဒီကနေ့ကစပြီး အပြင်ထွက်စားတိုင်း ကျွန်တော် ဒကာခံပါရစေ။ ကျွန်တော်တို့လာတိုင်း အိမ်မှာတည်း၊ အိမ်မှာ မဟုတ်ရင် ဆိုင်တွေမှာ ခေါ်ကျွေးတာ စရိတ်စက ကြီးများပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တည်းခိုဖို့နေရာ ပေးတာကိုပဲ ကျေးဇူးကြီးလှပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ မေတ္တာရပ်ခံမှုကို လက်ခံပါ'ဟု ကျွန်တော်က ပြောပါ၏။ အိမ်ရှင် မောင်မယ်တို့က အင်တင်တင်လုပ်၏။ နောက်ထပ် နှစ်ကြိမ် တောင်းပန်မှ သဘောမတူချင် တူချင်နှင့် လက်ခံလိုက်သည်။ ကျွန်တော် စိတ်နှလုံးပေါ့ပါးသွားပါတော့သည်။

ညစာကိုလည်း အပြင်ထွက်စားကြ၏။ မိတ်ဆွေသမီးအလုပ်က ပြန်လာပြီမို့ သူလည်း စားကြည့်ချင်၊ သူများကိုလည်း ကျွေးလိုသော မသန်းမြက ယိုးဒယားစားသောက်ဆိုင်ကြီးသို့ ပို့ပေးရန် မိတ်ဆွေနှင့် ဇနီးအား ပြောသဖြင့် သမီးကလေးက ကားဖြင့်လိုက်ပို့ပေးသည်။

ဗန်ကောက်မြို့သည် ဧရိယာ ကြီးမားသောဘက် ကျယ်ပြန့်သော လမ်းများပေါ် ကိုယ်ပိုင်ကားနှင့် အခြားယာဉ်များ နေ့ရောညပါ ပြည့်ကျပ်စွာ သွားလာနေကြသည်။ နေ့ကြောင့်တောင် ကားမောင်းရသည်မှာပင် မျက်စိရှင် ရှေ့နောက်ဘေးနှစ်ဖက်မြင်ရ၏။ ညမောင်ချိန် လင်းထိန်နေသော ဓာတ်မီးလုံးများအောက်သွားရသည်မှာ သတိတမန် ဉာဏ်မြေကတုတ် ပညာချွန်းအုပ်၍ ကားမောင်းရ၏။ အရပ်ရှစ်မျက်နှာ ကျီးကန်းတောင်းမှောက်သကဲ့သို့ မျက်ခြည်မပြတ် ကြည့်နေရသည်။ သမီးကလေးကား ဤအခြေအနေမျိုး၌ ကျင်လည်နေသဖြင့် စိတ်အေးသက်သာ ကားစီးသွားရပါ၏။ ကျွန်တော် ဗြိတိန်ပြည်တွင် အနှစ် ၃၀ ကျော်ကျော်ကားမောင်းခဲ့သည်။ ဗန်ကောက်၌ ကားမောင်းရန် ဦးလေးပါ၏။

ကိုယ့်ဝင်းကိုယ့်ခြံနှင့် ရပ်တည်နေသော ယိုးဒယားစားသောက်ဆိုင်သည် ထည်ဝါကြီးမားလှပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ အခန်းကြီး တစ်ခန်းသို့ ဝင်သွား၏။ စားပွဲထိုးခေါင်းက ကြိုဆိုပြီး ငါးယောက်ထိုင် စားပွဲဆီ ခေါ်သွားသည်။ စားပွဲထိုး တစ်ယောက်က စားစရာ စာရင်းငါးခုလာပေးသည်။ လိုသည့် ဟင်းမည်များမှာ နေတုန်း ကျွန်တော် မြင်ကွင်းကို သုံးသပ်၏။ စားပွဲကုလားထိုင်မှအစ အခန်းကို ပြင်ဆင်ထားသည်မှာ တင့်တယ်လျောက်ပတ် သန့်ပြန့်သည်။ အစစ အရာရာ လိုလေသေးမရှိရအောင် စားပွဲထိုး ကြီးငယ်တို့က ဝတ်ပြုနေကြသည်တို့ကို ဂရုပြုမိ၏။ ကျွေးသည့် အစားအသောက်တို့ကား ဖွယ်ဖွယ်ရာရာနှင့် လျှာတွေ့၏။ အားလုံးကောင်းပါ၏။ ယိုးဒယား ဟင်းချိုသာ စပ်သည်ဟု မသန်းမြက ဆိုပါ၏။ စားနေတုန်း ဝင်လာသူတွေ မစဲသလောက်ပါ။

၄-၁-၁ ဖွန်လ၊ ၂၂ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့။

မိတ်ဆွေဇနီးက မနေ့မနက်ကကဲ့သို့ပင် ဗြိတိသျှ နံနက်စာ ကျွေးသည်။ သူတို့သမီးကလေး အလုပ်သွားပြီးနောက် ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေ ပြောကြ၏။ ၁၀ နာရီထိုးသည့်အခါ ဗန်ကောက်ဘက်သို့ ဒုတိယအကြိမ် မိတ်ဆွေနှင့် သွားသည်။ ငွေလဲရာ ပထမထပ်သို့ တက်သွား၏။ လေအေးစက် ဖွင့်ထား၍ အနေတော်ပင်။

မနေ့က ချန်ထားခဲ့သော ချက်လက်မှတ် နှစ်စောင်ကို လဲပေးရန် ပြော၏။ ဒုက္ခရင်ဆိုင်တိုးပါတော့သည်။ ' အမေရိကန် ဒေါ်လာ လဲပေးနိုင်လို့ ဝမ်းနည်းပါတယ်။ ယိုးဒယားဘက် (bhat) သာ ရနိုင်မယ်' ဟု ဆို၏။ ဖြန်းခနဲ ခေါင်းကြီးသွားပြီး မင်သက်သွားမိသည်။ ဗန်ကောက်တွင် သုံးရန် ငွေသိပ်မလိုပါ။ စင်ကာပူ၌သာ ပိုပြီး အသုံးလိုပါမည်။ သုံးပြီး လက်ကျန်ငွေကို ခရီးသည် ချက်လက်မှတ်အဖြစ် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ယူလာမည်ဟူသော ကြံစည်ချက်တွေ ပျက်ရတော့မည်။ မိတ်ဆွေက 'ချက်လက်မှတ် တစ်စောင်ပဲ လဲပါတော့' ဟု အကြံဉာဏ်ပေး၍ လဲ၏။ စာရေးမကလေးက ဘတ်ငွေစက္ကူတွေ သွားယူနေခိုက် ခပ်လှမ်းလှမ်းရှိအဆင့်မြင့် တာဝန်ခံနှင့် တူသော ယိုးဒယား အမျိုးသမီးကြီးဆီ ကျွန်တော် သွားပြီး ၁၉၈၀ ခုနှစ်က ကျွန်တော် ဒီဘက်တိုက်မှာ ခုလို ချက်လက်မှတ်တစ်စောင် လာလဲတုန်းက ခရီးသည်

ချက်လက်မှတ်အဖြစ်နဲ့ ဒေါ်လာငွေတွေလဲပေးတယ်။ ခုတော့ ဘာဖြစ်လို့ ဘတ်ငွေပဲ လဲပေးပါသလဲ။ ဥပဒေပြောင်းသွား လို့လား' ဟု မေး၏။ သူက ' ရပါတယ်၊ လဲပေးပါမယ်' ဟု ဆိုသဖြင့် ကျန်ချက်လက်မှတ် တစ်စောင်ကို လဲပေးလိုက်ရန် စာရေးမလေးအား ပြောလိုက်သည်။ သူက ကြိုက်ပုံ မပေါ်ပါ။

သက်ပြင်းချနိုင်ပြီ။ ဝမ်းသာအားရစွာနှင့် မိတ်ဆွေအိမ်သို့ ပြန်လာကြသည်။ နေ့လယ်စာ အပြင်ထွက်စား ကြသည်။ အပူလုံး ကျသွား၍ စားဝင်သည်။ မသန်းမြက ဆေးတွေ ဝယ်လိုသဖြင့် မိတ်ဆွေနှင့် ဇနီးတို့က ဗန်ကောက်မြို့ ဆင်ခြေဖုံးအရပ်ရှိ တရုတ်ဆိုင်ကြီးဆီသို့ ခေါ်သွားသည်။ ဖောက်သည်များဖြစ်နေ၍ ဆိုင်ရှင် တရုတ်အမျိုး သားကြီးက ဖော်ဖော်ရွေရွေ ဧည့်ခံပါသည်။ ဆိုင်ကြီးကြီးဟူသော နာမဝိသေသန ပီသပါပေသည်။ ရောင်းသူစာရေးစာချီ နှင့် အလုပ်သမားနှင့် သူမတို့ ရေတွက်ရန် ခဲယဉ်းပါဘိ။ ဆေးမျိုးရာနှင့်ချီပြီး သိုလှောင်ထားသည်။ ဥရောပတိုက်မှ ဆေးတွေ အတော်များများမရှိပါ။ လိုချင်သည့် ဆေးအမည် ပြောလိုက်လိုက်ချင်း ထားသည့်နေရာ သွားကာ ယူလာပေးသည်။ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းလို့လား၊ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ရောင်းနေရ၍ မျက်မှန်းတန်းမိနေလို့လား၊ ဘယ်ဆေး ဘယ်နေရာမှာ ရှိသည်ကို အကွရာဝလီ စီစဉ်ထားသော စာအုပ်ကြီးရှိလို့လား မပြောတတ်။

သူ့လုပ်ပုံ ကိုင်ပုံကို ကြည့်ပြီး မအံ့ဩဘဲ မနေနိုင်မိပါ။ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်အရှေ့တိုင်းနှင့် အာဖရိက ပညာရပ်များ ကျောင်းတွင် ကျွန်တော် တစ်ဖက်မှ မြန်မာဘာသာ စာပေယဉ်ကျေးမှုများပို့ချရင်း၊ တစ်ဖက်မှ ပြုစုနေသော မြန်မာ အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်ကြီးလုပ်ငန်းတွင် ဆင်တူအတွေ့အကြုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်မိ၏။ အကွရာ ဝလီ စီစဉ်ထားသော ဦးတည်ပုဒ် ကတ်ပြား ၄-၅ သိန်းခန့် ထည့်ထားသည့် အံ့ဆွဲတွေနှင့် ဦးတည်ပုဒ်တွေ ထုတ်ထားသော မြန်မာစာအုပ် ၆၀၀ ကျော် အပြင် အင်္ဂလိပ်လို အညွှန်းစာအုပ် ဘာသာစုံ အဘိဓာန်တွေ စုစုပေါင်း တစ်ရာကျော်လောက် ကျွန်တော့်အခန်းထဲ ရှိပါ၏။ အတော်အတန် ရင်းနှီးလာသောအခါ ဘယ်စာအုပ် ဘယ်စီရို ဘယ်နေရာမှာ၊ ဘယ်စာလုံး စာပိုဒ် ဘယ်စာအုပ်မှာ ရှာရမည်ဟု သိလာ၏။ ကျွန်တော်သည် မြန်မာစာ ဂုဏ်ထူးယူလာသဖြင့် ထိုစာအုပ်အများစုနှင့် ထိတွေ့ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဤအမြင် ဉာဏ်စက္ခုရသည်။ ထိုဆိုင်ကြီးရှိ ဆေးမျိုး ဦးရေကား ထိုစာအုပ် ဦးရေခန့် များပေမည်။ ဆေးရောင်း သူတွေသည် ဤကဲ့သို့ ဆေးတွေကို အလွယ်တကူ ရှာဖွေယူလာပေးနိုင်သည်မှာ စနစ်ကောင်းတစ်ခုခု ရှိပေမည်။

မိတ်ဆွေ ဇနီးမောင်နှံနှင့် ကျွန်တော်တို့ ဝယ်သည့် ဆေးမျိုးနှင့် ဦးရေများသဖြင့် တစ်နာရီကျော်ကျော်မှ ပြီးစီး သွားသည်။ အိမ်သို့ပြန်လာကြရာ လမ်းတွင် မိတ်ဆွေက စင်ကာပူရှိ ဒေါက်တာ ကျင်စွိထံသို့ ကျွန်တော်နှင့် မသန်းမြ တို့ စင်ကာပူသို့ နက်ဖြန်ခါ လာမည့်လေယာဉ် အခေါက်နံပါတ် ဆိုက်မည့်အချိန်ပါသည့် ကြေးနန်းရိုက်ပေး၏။ အိမ်ပြန်ရောက် လက်ဖက်ရည်သောက် ခေတ္တနားပြီး ညစာထွက်စားကြသည်။

နက်ဖြန်ခါ စင်ကာပူသို့ ထွက်ခွာသွားကြရတော့မည်မို့ မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင် ဧည့်ခံကျွေးမွေးလိုသည်ဟု ပြော၍ မိတ်ဆွေက တရုတ်ဆိုင်ကြီး တစ်ဆိုင်သို့ ကြိုတင်တယ်လီဖုန်းဆက်ထားလိုက်၏။ မိတ်ဆွေသမီးကလေးက ကားမောင်း သွားရာ လမ်းတစ်လျှောက်လုံး လမ်းမီးများ ထိန်ထိန်လင်းနေသဖြင့် နေ့ခင်းကြောင်တောင် ခရီးသွားရသည်နှင့် တူပါ သည်။ အတော်ငွေးတဲ့ ဗန်ကောက်။ မိနစ်နှစ်ဆယ်ခန့်အကြာ ဆိုင်ကြီးဝင်းထဲ ဝင်သွား၏။

ဆိုင်ထဲ အခန်းတစ်ခန်း၌ ကျွန်တော်တို့အတွက် သီးသန့်ထားသော စားပွဲသို့ စားပွဲထိုးခေါင်းက ခေါ်သွားသည်။ မနေ့ညက ယိုးဒယားစားသောက်ဆိုင်နှင့် အပြင်အဆင်ချင်းမတူ။ တစ်မျိုးခမ်းနား၏။ အစားအစာကား တရုတ်ဟင်းမည် တွေများသည်။ အဖျော်ယမကာကား အရှေ့အနောက်တိုင်းပြည်များမှ ဖြစ်ပါသည်။ အခန်းထဲ ထိုင်စားနေသူတို့မှာ အရှေ့ တိုင်းသား၊ အနောက်တိုင်းသား လူမျိုးစုံပင်။ စားနေရင်း စဉ်းစားမိသည်။

ဟိုတယ် တစ်ဟိုတယ်၌ စားသောက်ဆိုင်ကြီး တစ်ဆိုင်တွင် နေ့လယ်စာ၊ ညစာ စားပွဲတစ်ပွဲပွဲဝယ် ပါဝင်ဆင်နွှဲနေသူ လူတစ်စုသည် ယေဘုယျအားဖြင့် လူမှု၊ အလုပ်ကိစ္စ၊ ပညာ စသည့် ရေးရာတစ်ရပ်ရပ်ကို အကြောင်းပြု၍ တက်ရောက်လာကြသည်။ ကတညုတာ ကတဝေဒီ တစ်ဦးဦး ကျေးဇူးပြန်ဆပ်သည့်အနေဖြင့် ဧည့်ခံကျွေးမွေးခြင်း၊ မိတ်ဆွေ တစ်သိုက်၊ မိသာစု တစ်စု အတူတူလာရောက်သုံးဆောင်ခြင်း၊ အလုပ်ကိစ္စ တစ်ခုခု ဖြစ်မြောက်အောင် သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ဖိတ်ခေါ်ပြုစုခြင်း၊ ဝါသနာချင်း တူမျှသော ပညာရှင်

အလုပ်ရှင်တို့ စုဝေးမိ၍ တစ်ချက်ချိတ် နှစ်ချက်ပြတ် ဆိုသလို စားသောက်ရင်း ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြခြင်း စသည့် အကြောင်းကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။ မြန်မာပြည်တွင် ကုသိုလ်ဒါန ပြုလိုခြင်းဆိုသည့်အချက်ကို ထည့်သွင်းရပါမည်။

ကျွန်တော်တော်ဖူးသော ဂျာမနီ၊ ပြင်သစ်၊ ဗြိတိန်ပြည်များမှ ပညာရှင်တို့ စားသောက်ပွဲများသည် တစ်ခါတစ်ရံ နှစ်နာရီ သုံးနာရီမျှ ကြာပါသည်။ မစားမီ၊ စားနေတုန်း၊ စားပြီးသောက်ကြသည့် အရက် အာနိသင်ကြောင့် အာဝဇ္ဇန်းရွှင်၊ ဉာဏ်ရှင်သန်လာသဖြင့် စိမ်ပြေနပြေ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြ၍ ဤမျှ ရှည်ကြာခဲ့ရသည်။ ယခု ဤဆိုင်တွင် တွေ့နေရသော ပရိသတ်များကား ဘယ်အမျိုးအစားမှန်း မသိပါ။ ယိုးဒယား၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယအမျိုးသားများက လွဲလို့ အခြားလူမျိုးများ ပြောဆိုနေသံကို ဇဝေဇဝါသာ ကြားသဖြင့် အကဲမခတ်နိုင်ပါ။ အိမ်သို့ ၉ နာရီခွဲမှ ပြန်ရောက်လာသည်။

၄-၁-၃ ဇွန်လ ၂၃ ရက်၊ သောကြာနေ့။

နံနက် ၆ နာရီတွင် မနက်စာ စားသည်။ မိတ်ဆွေ၏ သားမက်က ၆ နာရီခွဲ၌ ကားဖြင့်ရောက်လာသည်။ မိတ်ဆွေဇနီးနှင့် သမီးတို့အား ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားနှုတ်ဆက်ပြီး သားမက်နှင့်အတူ လေဆိပ်သို့ ကျွန်တော်တို့သွားကြ၏။ နံနက်ခင်းစောစော အသွားအလာ ရှင်း၍လားမသိ။ နှစ်ဆယ့်ငါးမိနစ်အတွင်း ဆိုက်ရောက်သွားပါသည်။ အလာလည်းကြို၊ အသွားလည်းပိုသည့် ပရဟိတအကျိုးသယ်ပိုးသူအား သာဓုသုံးကြိမ်မဟုတ်၊ ခြောက်ကြိမ်ခေါ်ပြီး နှုတ်ဆက်ကာ လေယာဉ်စီးလုပ်ငန်းဆောင်တာများ လုပ်ဆောင်ပါသည်။ လေယာဉ်လက်မှတ်နှင့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ် များကို ပြု ပစ္စည်း တွေကို ချိန်တွယ်အပ်နှံပြီးသည့်အခါ လေယာဉ်ပေါ်တက်သည့် လက်မှတ်တစ်စောင်စီ ဝန်ထမ်းအမျိုးသမီးက ထုတ်ပေး၏။

ထိုအခိုက် မလှမ်းမကမ်းရှိ ငွေလဲလှယ်ပေးသည့် အဆောင်ကို မြင်လိုက်မိ၍ ဗန်ကောက်ဘဏ်မှ လဲပေးလိုက်သော လက်ကျန်ဘတ်ငွေ စက္ကူတွေကို နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နှင့်အတူ သွားပြပါသည်။ ယိုးဒယားအရာရှိ တစ်ဦးက ဒေါ်လာငွေစက္ကူတွေ ချက်ချင်းလဲပေးလိုက်သည်။ အံ့အားသင့် အံ့ဩမိခြင်းအဆုံး၌ မနေ့နံနက်က ဗန်ကောက် ဘဏ်တိုက်ခွဲမှ ဝန်ထမ်းအမျိုးသမီးကလေး အမေရိကန်ဒေါ်လာ လဲပေးနိုင်ကြောင်း ဇီဇာကြောင်မှုကို သတိရမိပါ၏။ ဆန်းရုံတင်မက ကျယ်သည်ဟူ၍ပင် အော်လိုက်ချင်၏ ။

ခရီးသည်များ ထွက်ခွာရာ အခန်းကြီးဆီသို့ ကျွန်တော်တို့ သွားပြီး ထိုင်စောင့်နေကြစဉ် သဘောသား မောင်စိန်နိုင်နှင့် မောင်ခင်ဇော် ဆိုသူ နှစ်ဦးတို့နှင့် တွေ့ရသည်။ မသန်းမြ စတင်မေးမြန်းရာမှ စကားလက်ဆုံကျပါ၏။ နိုင်ငံခြား၌ မြန်မာလူမျိုး အချင်းချင်းတွေ့ရသည့်အခါ သူစိမ်းတရံဆံ ဖြစ်လင့်ကစား မိတ်ဆွေရင်းပအမာ ဆက်ဆံသူ များပါသည်။ သူတို့သည် စင်ကာပူသွားပြီး သဘောဆင်းမည်ဟု ပြောပါ၏။ မကြာမီ 'တံခါးပေါက် ၄၁ ကို ခရီးသည်များ သွားကြပါ' ဟူသော ကြေညာသံကြောင့် စကားဖြတ်ပြီးသွားကြသည်။ ထိုတံခါးပေါက်မရောက်မီ လက်ဆွဲအိတ် အထုပ်အပိုးတွေနှင့် ခရီးသည်တွေကို ဓာတ်မှန်ဖြင့် စစ်ဆေးခံရပြီး လေယာဉ်ပေါ်တက်ကြ၏။ ၈ နာရီ ၄၅ မိနစ် ရှိနေပြီ။

စင်ကာပူလေကြောင်းမှ လေယာဉ်သည် အတော်ကို ကြီးပါ၏။ သို့သော် ခရီးသည်များ ပြည့်သလောက်ပင်။ ခရီးစဉ်အက်(စ်) ကျူ ၆၉ (Flight SQ 69)ခုံနံပါတ် အေ ၃၃ နှင့် ဘီ ၃၄ တို့နေရာ ရပါသည်။ သဘောသား နှစ်ယောက် ကားနောက်ဘက် ဆယ်ခုံခြားလောက်၌ ထိုင်နေသည်။ ၉ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် လေယာဉ်ထွက်သည်။ လေယာဉ်မယ်တွေ က ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးနှင့် သတင်းစာတွေပေးသည်။ ၁၀ နာရီအချိန်လောက် နေ့လယ်စာ ကျွေးသည်။ အလွန်ကောင်း သည်။ အနောက်နိုင်ငံ အစားအစာများဖြစ်ပါ၏။ များလွန်းလှ၍ အချို့ကို နှမြောတသစွာဖြင့် ချန်ရစ်ထား၏။ အသက် သတ်လွတ် စားသူများကိုလည်း သပ်သပ်ကျွေးမွေးပါသေး၏။ ခရီးသည်များအား ကယုကယု လောကွတ်ပျူငှာဖြင့် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်သည့် နေရာ၌ စင်ကာပူနှင့် ယိုးဒယားလေယာဉ်များ သတင်းမွေးပါ၏။

ထုံးစံအတိုင်း လေယာဉ်တစ်စင်း လေဆိပ်တွင် မဆင်းမီ ခရီးသည်များက ကတ်ပြားများပေါ် တိုင်းပြည်၊ လူမျိုး၊ ကျား-မ၊ ဘယ်မြို့က လာလို့ ဘယ်မှာဆင်းပြီး ဘယ်လောက်ကြာကြာ တည်းမည်စသည့် အချက်အလက်တွေကို ရေးပြရ၏။ မသန်းမြက စာလုံးများ ကွဲကွဲပြားပြား မမြင်ရသဖြင့် ကျွန်တော် ဖြည့်ထည့်ပေးရသည်။ စိတ်ပူမိ၍ မြန်မာပြည်

မပြန်မီ စင်ကာပူတွင် အထူးမျက်စိကု ဆရာဝန်ကြီးတစ်ဦးထံ မျက်စိစမ်းသပ် စစ်ဆေးရန် ပြောရာ မသန်းမြက ခေါင်းညိတ်လိုက်၏။ သူလည်း စိတ်ကြောင့်ကြနေပုံပေါ်၏။

၅-၁ စင်ကာပူ။

လေယာဉ်သည် စင်ကာပူချန်ဂီ (Changi) လေဆိပ်သို့ ၁၁ နာရီ ၁၅ မိနစ် (ဒေသစံတော်ချိန် ၁၂ နာရီ ၁၅ မိနစ်)တွင် ဆင်းသက်လာသည်။ လူဝင်လူထွက်နှင့် အကောက်ခွန်ဌာနများမှ အရာရှိတို့သည် အနောက်နိုင်ငံမှ လုပ်ဖော်ကိုင်ဘက် များကဲ့သို့ လူအဝါးဝါ လူကဲခတ် စိတ်ပညာရှင်များလားမသိ။ ခရီးသည်များကို လေ့လာသုံးသပ်ရုံသာ သုံးသပ်သည်။ မသင်္ကာမှသာ သေတ္တာနှင့်အထုပ်အပိုင်းတို့ကို ဖွင့်ကြည့် လူကိုယ်ထဲ ရှာသည်။ ကျွန်တော်တို့ တွန်းလာသော လက်တွန်း ခေတ်မီ ၃ ဘီးလှည်းကလေးပေါ်ရှိ သေတ္တာများနှင့် ကျွန်တော်တို့အား တစ်ချက်စီ လှမ်းကြည့်ကာ မျက်နှာလွှဲသွားသဖြင့် လေဆိပ်ထဲဝင်ပြီး မိနစ် ၂၀ မျှ အကြာတွင် ပြင်ပသို့ ရောက်လာကြသည်။ ကြေးနန်းရနှင့်ပြီးသား ဖြစ်သည့် မိတ်ဆွေကြီး ဒေါက်တာကျင်စွဲက ပြုံးပြုံးကြီးနှင့် လာကြိုနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

သူ၏ ကားကြီးဖြင့် အိမ်သို့ခေါ်သွားရာ လမ်းတွင် ဘုရင်ဟိုတယ် (King Hotel)၏ ကားများထားရာ ဝင်းကြီးထဲ ကားဆိုက်လိုက်ပြီး နေ့လယ်စာ ကျွေးသည်။ ကျွန်တော်တို့က လေယာဉ်ပေါ် စားခဲ့ပါပြီ။ အကုန်မစားနိုင်လို့တောင် ချန်ရစ်ခဲ့ရသည်ဟု ပြောသော်လည်း လက်မခံ။ ထက်သန်လွန်းသော စေတနာမပျက်စေခြင်းငှာ အနောက်နိုင်ငံနည်းအရ စီမံထားသော ငါးကြော်၊ အာလူး အချောင်းကြော် (fish and chips)ပေါင်မုန့်လုံးကလေးများနှင့် ထောပတ်ကိုစား၊ ကိုယ် နှစ်သက်ရာ လက်ဖက်ရည်ကာဖီရည်နှင့် အဆုံးသတ်ခဲ့သည်။ တစ်ဦးလျှင် စင်ကာပူ ဒေါ်လာ ၈ ဒေါ်လာ (အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၃ ဒေါ်လာခန့်) ကျ၏။ ဈေးချိုသည်ဟု ဆိုရမည်။ မကြီးလွန်း၊ မငယ်လွန်း၊ အရွယ်တော် ဤဟိုတယ်၌ အရှေ့အနောက် နိုင်ငံသား ဧည့်သည်များ ဥဒကိုဝင်ထွက်သွားလာနေကြသည်။

အိမ်သို့ နာရီပြန် ၂ ချက်ခွဲရောက်သည်။ မနက်က လက်စမသတ်ခဲ့သော အလုပ်ကြောင့် ဒေါက်တာကျင်စွဲ သူ၏ ရုံးခန်းသို့ပြန်သွားသည်။

ဒေါက်တာကျင်စွဲသည် လန်ဒန်မှ ဘား၊ အက်၊ လော (Bar- at- Law)ခေါ် ဝတ်လုံတော်ဘွဲ့၊ လန်ဒန်တက္ကသိုလ် စီးပွားရေး ကောလိပ်ကျောင်း (London School of Economics) မှ သင်္ဘော သွားလာရေး ဥပဒေများသင်ပြီး အယ်လ်၊ အယ်လ်၊ အမ် (LL.M)ဘွဲ့များယူခဲ့ပြီး လန်ဒန်တက္ကသိုလ်အရှေ့တိုင်းနှင့် အာဖရိက ပညာရပ်များကျောင်း (School of Oriental and African Studies)မှ ဥပဒေပါရဂူဘွဲ့ကိုလည်း ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။ ကျွန်တော်နှင့် လန်ဒန်မြို့တွင် ၈ နှစ် ကျော်ကျော်ခန့် သိကျွမ်းခဲ့ပြီးသည့်နောက် နောက်ဆုံး ၃ နှစ်အတွင်း ကျွန်တော်တို့ကျောင်း၌ ပါရဂူဘွဲ့စာတမ်း လာပြုစုသည့်အခါ ဥပဒေပါမောက္ခ အဲလင်ဂလက်ဟီး(လ်) (Alan Gledhill) ဥပဒေကြောင်း၊ ကျွန်တော်က မြန်မာစာပေကြောင်းတို့တွင် နှစ်ဦးပူးတွဲကာ သူ၏စာတမ်းကို ကြီးကြပ်ပေးခဲ့သည်။ ကျေးဇူးကို ယခုထိ မမေ့သေး။

စင်ကာပူတွင် သူသည် သင်္ဘောကုမ္ပဏီကြီးများ၏ အတိုင်ပင်ခံ ဥပဒေပညာရှင်အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝတ်လုံတော်ရအနေဖြင့်လည်းကောင်း အသက်မွေးနေပါသည်။ ခမ်းနားလှသည့် အိမ်ဆောင်တစ်ဆောင်၌ တစ်ကိုယ်တည်း နေထိုင်နေသည်။ စင်ကာပူရောက်တိုင်း ဟိုတယ်တွင် တည်းပါရစေဟု ပြောသော်လည်း မရ။ အိမ်မှာပဲ တည်းစေ၏။ သူသာ ကျွေးမွေးလို၏။ နံနက်စာ သူ့အိမ်တွင် စား၊ ကျွန်တော်တို့ ဈေးဝယ်မထွက်သည့်နေ့၊ အခြားသူများ မဖိတ်ထားသည့်နေ့၊ သူ အလုပ်ပါးသည့်နေ့များ၌ နေ့လယ်စာကျွေးသည်။ ညစာကိုလည်း သူပင် ခိုင်ခံကျွေးသည်။ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ မလေးရှား၊ အင်္ဂလိပ်စာ စားသောက်ဆိုင်ကြီးများဆီသို့ ကားဖြင့်ခေါ်သွားသည်။ ကျွန်တော်က ငွေထုတ်ပေးသောအခါ မယူရန် ဆိုင်ရှင်၊ စားပွဲထိုးတို့အား ပိတ်ပင်သည်။ ' ဆရာတစ်ခါတလေမှ ပြုစုရတာပါ။ ပြုစုပါရစေ။ ကျွန်တော် မမဲ့သွားပါဘူး' ဟုပြော၍ ခပ်မဆိတ် နေလိုက်ရသည်။

၅-၁-၁ ဇွန်လ ၂၄ ရက်၊ စနေနေ့။

နံနက်စာကို ဒေါက်တာကျင်စွဲအိမ်၌သာ စားကြသည်။ ပေါင်မုန့်ကင် ထောပတ်သုတ် မားမလိတ် (marmalade) လိမ္မော်ယိုနှင့် စား၊ သူက သွေးအားတိုးရှိနေ၍ ထောပတ်နှင့်မဟုတ်၊ မာဂျနီးန်(margarine)နှင့်စားပြီး လက်ဘက်ရည် ၄-၅ ခွက်၊ ကျွန်တော်က ၃-၄ ခွက်၊ မသန်းမြက ကော်ဖီ ၂ ခွက် သောက်ကြသည်။ နံနက်တိုင်း ဤကဲ့သို့ အစားသောက်မျိုးနှင့် ပြီးပါ၏။

ဒေါက်တာ ကျင်စွဲက ၈ နာရီအချိန် အလုပ်သွားသည့်အခါ ကျွန်တော်တို့သူကားဖြင့် လိုက်သွားကြသည်။ လမ်းတွင် မသန်းမြအား ဒေါက်တာ မြသန်း အခန်းရှိရာ အဆောက်အဦသို့ လိုက်ပို့ပေး၏။ ဒေါက်တာ မြသန်းသည် စင်ကာပူရှိ အရှေ့တောင်အာရှ ပညာရပ်များအဖွဲ့အစည်းဌာန (Institute of South-east Asian Studies) တွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေ၏။ သူနှင့်ဇနီး ဒေါ်ရီမေကောင်းထံသို့ ယောက္ခမဖြစ်သူ ဒေါ်သိန်းကောင်း အလည်လာခိုက်နှင့် ကြုံကြိုက်နေသဖြင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသော မသန်းမြက လာရောက်တွေ့ဆုံခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်လည်း ခေတ္တဝင်ရောက် နှုတ်ဆက်ပြီး ဒေါက်တာ ကျင်စွဲနှင့်အတူ သူ့ရုံးသို့ လိုက်သွားသည်။

ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်သို့ ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့ ပြန်ရန် ဝယ်ယူထားသော လေယာဉ်လက်မှတ် နှစ်စောင်ကို ဇူလိုင်လ ၁ ရက် ပြန်နိုင်ဖို့ လဲလှယ်ပေးရန် ယိုးဒယား လေယာဉ်ရုံးသို့သွား၍ ဆောင်ရွက်ပြီး ဒေါက်တာ ကျင်စွဲရုံးခန်း သို့ဆက်သွားသည်။ ကြီးမားလှသော အဆောက်အဦကြီးထဲ အထပ်ပေါင်းများစွာရှိသည့်အနက် စတုတ္ထအထပ်တွင် ဖွင့်ထား၏။ ကော်ဇောခန်းလုံးပြည့်ခင်း၊ တယ်လီဖုန်းသုံးလေးငါးလုံး လက်နှိပ်စက် နှစ်လုံးသုံးလုံးနှင့် ဗီရိုအလုံးလုံးများ အပြင် ဖုံကုလားထိုင်တွေ ခင်းကျင်းပြင်ဆင်ထားသည့် သူ့အခန်းနှင့် စာရေးမများ အခန်းကြီးတစ်ခန်း ရှိပါ၏။ သူ့အလုပ် လုပ်နေစဉ် ကျွန်တော်က ရှိသမျှ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းများကို ဖတ်နေသည်။ စုံလိုက်သည့် သတင်းစာ၊ များလိုက်သည့် မဂ္ဂဇင်း၊ ရလိုက်သည့် အသိဉာဏ်၊ တိုးလိုက်သည့် ပညာ။

နာရီပြန် ၁ ချက်တွင် ကျွန်တော်တို့ အားလုံး ရုံးခန်းမှ ထွက်လာကြသည်။ ဒေါက်တာ ကျင်စွဲက ထိုအဆောက်အဦထဲရှိ ဆိုင်တစ်ဆိုင်ဆီ ခေါ်သွားပြီး မြန်မာပြည်ကို သတိရစေလေလို့လား မသိ။ ကြက်သားဟင်းနှင့် ထမင်းဝယ်ကျွေးသည်။ ပြီးနောက် အပန်းဖြေရာ အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းဆီသို့ မော်တော်ကားဖြင့် သွားကြသည်။

စနေနေ့ရုံးများ နေ့ဝက်ပိတ်သဖြင့် မြို့သူမြို့သား လူကြီးလူငယ်ကလေးများဖြင့် အတော်စည်ကားနေသည်။ သစ်ပင်ပန်းပင်များဖြင့် တန်ဆာဆင်နေသည့် ကမ်းရိုးတန်းကိုလျှောက်၊ ပင်လယ်လေကို ရှုရှိုက်နေရင်း နေ့စဉ်နှင့်အမျှ လူတွေနှင့် တွေ့ထိကာ ဦးနှောက်ကို စက္ကန့်မိနစ်တိုင်းလိုလို လွှာသုံးနေရသူတို့အဖို့ ဤဒေသမျိုးသည် အပန်းပြေစေရုံတင် မကသေး။ ကာယ ဉာဏ ဗလကိုလည်း ဖြည့်တင်းပေးစေပါသေး၏။ ထိုသို့ တွေးမိလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဗြိတိန်ပြည်တွင် နှစ်စဉ်လိုလိုပင် မြင်ခဲ့ရသော ဗြိတိသျှလူမျိုးတို့၏ ဉာဏ်ကို သွားသတိရမိပါသည်။

ဗြိတိသျှလူမျိုးအများစုတို့၌ ဉာဉ်တစ်ဉာဉ် ကိန်းဝပ်နေသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းလိုပင် ယေဘုယျအားဖြင့် ရာသီဥတု ပူနွေးသာယာသည်ဟု ယူဆသော မေလမှ ဩဂုတ်လ လေးလအတွင်း အနားယူသော ဓလေ့ကို မပျက်မကွက်လိုက်နာ ကြသည်။ တစ်နှစ်နီးပါးပတ်လုံး အိမ်သို့မဟုတ် အလုပ်ခွင်များတွင် ကာယစိတ္တ အားမာန်သုံးကာ နံနက် ၉ နာရီမှ ညနေ ၅ နာရီ အထိ ဆိုသလို တစ်ပတ်တွင် ၅ ရက် လုပ်ကိုင်ရသဖြင့် နောက်ဆုံးထိုအားနှစ်အား ချိန့်သွားသည့်အတွက် ဘက်ထရီ (battery)ဓာတ်အား ပြန်ဖြည့်သလို ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာလန်းဆန်းလာရန် လှပချမ်းမြေ့သာယာသော ပတ်ဝန်းကျင်ရှိရာ ပြည်ပပြည်တွင်း တစ်နေရာရာသို့ သွားသည်။ တစ်နှစ်နီးပါး ရထားသော ငွေကို တွန့်တိုခြင်းမရှိ၊ သုံးစွဲတတ်ကြ၏။ အိမ်မှုရေးရာ အလုပ်ကိစ္စ အဖြာဖြာတို့ကို ဥပက္ခာရှုပြီး ဆန္ဒ လေဆောင်ရာသို့ ကိုယ်ရေစိတ်ပါ ရွက်လွှင့်လိုက်ကြသည်။

ကျွန်တော်လည်း လန်ဒန်တက္ကသိုလ် ဇွန်လ နောက်ဆုံးအပတ်မှ အောက်တိုဘာ ပထမအပတ်ထိ ပိတ်ထားသဖြင့် သူတို့နည်းတူ အပန်းဖြေမှု ပြုခဲ့သည်။ ကိုယ်တွေ့ကို ပြောပြပါမည်။

ပြည်ပ အရှေ့တိုင်း အနောက်တိုင်းပြည်များဆီသို့ သွားကြသည်မှာ ဒေသန္တရ ဗဟုသုတ ရလို၍ သမိုင်းဝင် မြို့ပြနှင့် အဆောက်အဦ အရာဝတ္ထုများကို လေ့လောရန်နှင့် ပူနွေးသာယာသော ရာသီဥတု အရသာကို ခံစားလို၍ ဖြစ်ပါ

၏။ မေလ ၁၃ ရက်နေ့က ကွန်မင်းမြို့ အနောက်တောင်ကုန်း၌ အင်္ဂလန်ပြည်၊ ကျွန်တော်တို့ နေထိုင်ခဲ့သော မြို့နီးနားချင်း တစ်မြို့မှ ဗြိတိသျှ ဇနီးမောင်နှံတို့နှင့် တွေ့ဆုံကြောင်း ရေးထားသည်ကို စာဖတ်ပရိသတ်တို့ မှတ်မိကောင်း မှတ်မိကြပေလိမ့်မည်။ ပေါ်တူဂယ်(လ်) (Portugal)၊ စပိန် (Spain)၊ အီတလီ၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမနီ စသည်တို့ ဆီ အနားယူရန် သွားသူတို့ကား တတ်ထားသည့် ဘာသာစကား ပြန်နွေးဖို့လည်း ဖြစ်ပါသေးသည်။ ပြည်တွင်း၌ အပန်းဖြေသူတို့မှာမူ ကိုယ်ပိုင်ကား၊ အငှားကား၊ မီးရထား၊ အဝေးပြေး ဇိမ်ခံကားကြီးများဖြင့် အထူးသဖြင့် ပင်လယ်ကမ်း ခြေမြို့နှင့် တောင်ကုန်း၊ သစ်တော၊ အင်းအိုင်များရှိ ဟိုတယ်ကြီးငယ်၊ တည်းခိုအိမ်နှင့် အခန်းများတွင် နေအင်အားအလိုက် လောကီစည်းစိမ် အမြိုက်အရသာ ခံစားကြရ၏။

ဘယ်လို ဘက်ထရီအားဖြည့်တင်းကြပါသလဲ။ နံနက်စာ စားပြီး ပင်လယ်ကမ်းခြေသဲပြင်တွင် ပက်လက်ကုလား ထိုင်ပေါ် မြန်မာပြည်နေလို မပူပြင်းလှသည့် နေရောင်အောက်တွင် ထိုင်၊ ပင်လယ်လေရှူရှိုက်ရင်း အဟောသုခံ ချမ်းသာ လေစွတကားဟု အင်္ဂလိပ်လို ရွတ်ဆိုနေလိမ့်မည်။ သို့တည်းမဟုတ် အင်းအိုင်များထဲ ငါးများ၊ မော်တော်ဘုတ်လျှောက်စီး၊ အင်းအိုင်ကို ကြည့်ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်၊ တောင်ကုန်းများပေါ်တက်၊ ပတ်ဝန်းကျင် သဘာဝ အလှအရသာ ခံစားကြသည်။ ဗြိတိသျှလူမျိုးတို့တွင် အစွဲတစ်ခု ရှိသည်။ ကွဲပြားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်၌ ခေတ္တ ပြောင်းရွှေ့နေရလိုရှိလျှင် စိတ်အာရုံ ပြောင်းလဲပြီး အားမာန်သစ်ဖြစ်လာသည်ဟူ၏။

ဤသည်တို့ကား နေရာတကာ ငွေပေးရကျိုးနပ်လျှင် (Good value for one's money) သုံးမည်၊ မနပ်လျှင် မသုံးဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို ဆုပ်ကိုင်ထားသည့် ဗြိတိသျှလူမျိုးတို့ ငွေနှင့် အချိန်ကို တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ရက်ရက်ရောရော သုံးစွဲပုံ နမူနာတစ်ရပ် ဖြစ်ပါ၏။

ဒေါက်တာ ကျင်စွဲနှင့် ကျွန်တော်တို့ ၃ နာရီခွဲအချိန်တွင် ကားရိရာသို့ လာကြသည်။ ယောက်ျားဘုံအိမ်သာ တစ်ခုနား ရောက်သည့်အခါ ကိုယ်လက်သုတ်သင်ပြီး အိမ်သာအိုး ရေမဆွဲဘဲ ထွက်လာသူ တစ်ယောက်အား ဖမ်းသွား သည့်သတင်း လူတစ်စုက ပြောဆိုနေသံကြားရ၏။ စင်ကာပူမြို့သည် စည်းကမ်းအလွန်ကြီးသည်။ လမ်းပေါ် အမှိုက်သရိုက်၊ ဆေးလိပ်တို စသည်တို့ပစ်ချ၊ ကွမ်းသွေးထွေးသူတို့အား ဖမ်းပြီး စင်ကာပူဒေါ်လာ ၅၀၀ (အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၀၀ ကျော်ခန့်) ဒဏ်ရိုက်သည်။ မပေးနိုင် ထောင်ချသည်ဟု သိရသည်။ ကားဖြင့် ဒေါက်တာမြသန်းအိမ်သို့ သွား၍ မသန်းမြကို ပြန်ခေါ်လာ၏။

ညနေ ၇ နာရီအချိန် ဒေါက်တာ ကျင်စွဲက အရှေ့ဘက်ကမ်းရိုးတန်းရှိ ပင်လယ်ရေသတ္တဝါ အစားအစာများ ရောင်းရာ ဆိုင်တန်းကြီးဆီသို့ ခေါ်သွားသည်။ ဖောက်သည်ဆိုင်၌ ဟင်းမျိုးစုံ မှာကျွေးသည်။ ဆိုင်တန်း တစ်လျှောက်လုံး စားသောက်သူများနှင့် စည်ကားနေ၏။ မချက်မပြုတ်ရသော အိမ်ရှင်မတွေ ခင်ပွန်းများကို ကျေးဇူးတင်ကြမှာပင်။ အပြန်၌ ဖေဖာတောင်ကုန်း (Mt. Faber)ပေါ် ကားမောင်းတက်ပြီး တောင်ကုန်းထိပ်မှ စင်ကာပူတစ်မြို့လုံးကို မျက်စိလှမ်းမြင်သမျှ သုံးသပ်၏။ ဟောင်ကောင် ဝိတိုရိယ တောင်ထိပ်ကို သတိရမိ၏။ သို့သော် ထိုတောင်ထိပ်မှ မြင်ရသော မြင်ကွင်းလောက် ထည်ထည်ဝါဝါ ဝိဝိ မရှိလှပါ။ တစ်ပန်းသာသည်မှာ ဤခန်းဝါသည် လူရှင်းသည်။ ကိုယ့် အတွေးနှင့်ကိုယ် အာရုံခံစားရင်း ကိုယ်အေး စိတ်အေး စိမ်ပြေနေပြေ နေနိုင်သည်။

ဒေါက်တာ ကျင်စွဲက သူ စိတ်ပန်းကိုယ်ကျေ ဖြစ်လာတိုင်း ဤဖေဖာတောင်ကုန်း၊ အနောက်ကမ်းရိုးတန်း တစ်နေရာရာဆီသို့သွား၊ သို့မဟုတ် ယိုးဒယား ဘုရားဆင်းတုတော်ကို သွားရှိခိုးသည်ဟု ပြောပါ၏။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်သို့ ည ၁၁ နာရီခွဲမှ ပြန်ရောက်လာကြသည်။

၅-၁-၂။ ဇွန်လ ၂၅ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့

ရက်အား တနင်္ဂနွေနေ့ဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့ ၉ နာရီမှ နံနက်စာ စားကြသည်။ ထွေရာလေးပါး ပြောနေကြစဉ် မနေ့က ချိန်းထားသော ဒေါ်လှလှဝင်း ရောက်လာပါ၏။ မြို့ခံဖြစ်သဖြင့် သူနှင့်အတူ ဈေးလျှောက်ဝယ်ရန် မြို့ထဲသို့ တက္ကစီဖြင့် သွားသည်။

စင်ကာပူ ကျွန်းကလေးသည် အလျား ၂၇ မိုင်၊ အနံ ၁၄ မိုင်သာရှိပြီး ၂၂၅ စတုရန်းမိုင် ကျယ်ဝန်းသည်ဟူ၏။ ကျွန်းတော်တို့ကဲ့သို့ ရက်သတ္တတစ်ပတ်နေ ခရီးသည်များအတွက် ဗဟုသုတ ရစရာ၊ အပန်းဖြေစရာ ဆင်တိုဆာကျွန်း (Sentosa Island) နှင့်ဆိုခဲ့ပြီးသော ဗေဗာတောင်ကုန်းတို့ဆီသို့ ကောင်းကင်ဓာတ်ကြိုးယာဉ်များဖြင့် သွားနိုင်သည်။ တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်၊ ရုက္ခဗေဒဥယျာဉ် စသည်တို့လည်းရှိသည်။ သံလိုက်ဓာတ်ပမာဆွဲငင်သည့် ကုန်တိုက်ကြီးများနှင့်လည်း ပြည့်နှက်နေ၏။ အထက်ပါ ဒေသများဆီသို့ အရင်တစ်ခေါက်များက ရောက်ခဲ့ဖူးပြီမို့ ယခုအခေါက် ဆေးဝါး၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများနှင့် ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဟာအချို့အတွက် လက်ဆောင်ကလေးများ ဝယ်ရန် အကြမ်းဖျင်းစီစဉ်ထား၏။

ကျွန်းတော်တို့ သုံးဦးသား အေးအေးဆေးဆေး ဈေးဝယ်ရန် နေ့လယ်စာ ပထမစားကြသည်။ တနင်္ဂနွေနေ့များ တွင် တရုတ်စားသောက်ကြီးတိုင်းမှာလိုပင် လူစည်ကားကျပ်ကျပ်တည်းတည်းနှင့်ရှိသည်သာ များပါ၏။ တရုတ်လူမျိုး တွေ မိသားစုအလိုက် တစ်ပတ်လျှင် တစ်ခါဆိုသလို ပျော်ပွဲစားထွက်သကဲ့သို့လာ၏။ ထို့ကြောင့် အနောက်နိုင်ငံ ဆန်သည့် စတိတ် (Steak)ဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့ ကျွန်းတော်တို့သွားသည်။ အမဲသားစတိတ်နှင့် အာလူးကြော် ကိုယ်စီ မှာစား သည်။ စားနေတုန်း ၁၉၈၈ ခုနှစ်က ပြင်သစ်ပြည်မှအပြန် စင်ကာပူ၌ ခေတ္တနေနေခိုက် တစ်နေ့သော် အရွယ်လတ် စားသောက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် နေ့လယ်စာ ဝင်စားသည့်အခါ ကြုံတွေ့ရသော ဖြစ်ရပ်စိတ်ထဲ ပေါ်လာ၏။

ဒေါ်လှလှဝင်းသည် ထိုအခါက ရှိပါသည်။ တရုတ်အမျိုးသား စားပွဲထိုးကလေးက မှာသည့်ဟင်းမည်တွေကို စာရွက်ပေါ် ရေးပြီးနောက် 'ဘယ်တိုင်းပြည်ကလဲ' ဟု မေးရာ ကျွန်းတော်က 'မီးယင်း' (မြန်မာပြည်) က ပြန်ဖြေလိုက်သည်။ သူက 'backward' (နောက်ကျတဲ့တိုင်းပြည်)ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ မသန်းမြက မခံချင်သောစိတ်ဖြင့် 'forward' (တိုးတက်တဲ့တိုင်းပြည်) ဟု အော်လိုက်ရာ သူလည်း မျက်နှာသေကလေးနှင့် ထွက်သွား၏။ ဒေါ်လှလှဝင်းက 'စားသောက်သူတို့အား ဤကဲ့သို့ ဖော်ကားသူမျိုးကို ဆိုင်မန်နေဂျာအား တိုင်လျှင် အလုပ်ဖြုတ်ပစ်တယ်။ သွားတိုင်မယ်' တကဲကဲလုပ်၍ မနည်းဆွဲထားရပါသည်။ တိုင်းပြည်တိုင်းတွင် အားနည်းချက်၊ အားသန်ချက်ရှိစမြဲပင်။ ဟာကွက်များကို ပြည်သူပြည်သားအချင်းချင်းသာ ဆွေးနွေးခွင့်ရှိသည်။ နှစ်ကိုယ်ကြား ဝေဖန်လိုလျှင် ဝေဖန်ခွင့်ရှိသည်။ တိုင်းတစ်ပါးသား က ဤကဲ့သို့ ဖော်ကားသည့်အခါမျိုး၌ ကောင်းလည်း ကိုယ့်ပြည်၊ မကောင်းလည်း ကိုယ့်ပြည်ဟု သဘောထားသူတိုင်းက မခံမရပ်ဖြစ်ရသည်မှာ ဓမ္မတာပင်။

ကျွန်းတော်တို့သည် ပစ္စည်းများဝယ်ရန် စလင်းတောင်ဝါ (Slim Tower) ကုန်စုံတိုက်ကြီးမှ သံလွင် (Salween) မြန်မာဆိုင်သို့ တက္ကစီဖြင့် သွားကြသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်က ဤဆိုင်နှင့်ဆက်သွယ်သမှုပြုခဲ့ဖူး၏။ ဖိတ်ချင်းဖိတ် ကိုယ့်အိတ် ထဲဖိတ်စေချင်သည်။ ဖြစ်ချင်တော့ ဆိုင်ပိတ်ထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ တနင်္ဂနွေနေ့မို့လားမသိ။ အိမ်သို့ပြန်လာကြ၏။ အိမ်ပြန်ရောက်နှင့်နေသော ဒေါက်တာ ကျင်စွဲအား အကျိုးအကြောင်း ပြောပြရာ သူက 'လက်ဖက်ရည်သောက်၊ မုန့်တွေ စားပါဦး။ ကျွန်းတော်နဲ့ ခင်မင်တဲ့ မြန်မာဆိုင်တစ်ဆိုင်ရှိပါတယ်။ စိတ်ချရတယ်။ ကျွန်းတော် ခေါ်သွားပါမယ်' ဟု ဆိုပါသည်။

၄ နာရီခွဲ အချိန်၌ ကျွန်းတော်တို့အား သူ့ကားဖြင့် ဖူးနမ်ဆင်းတာ (Funam Centre)အဆောက်အအုံကြီးသို့ ခေါ်သွားသည်။ စတုတ္ထထပ်ရှိ ကဗျာဆန်ဆန် ရောင်ခြည်ဦး အမည်တွင်သည့် မြန်မာဆိုင်သို့ တက်သွားကြသည်။ စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေးအတွက် အားသွန်ခွန်စိုက် နေ့မသိ ညမသိ ဆိုသလို ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်နေသော အမျိုးသမီး အမျိုးသားများကို တွေ့ရ၏။ အားကျချီးမွမ်းမိပါသည်။ ဆက်ဆံရေး ပြေပြစ်သည်။ မသိမရှိ ဆိုသော စကားလုံးကြားဖူး ဟန်မတူ။ လိုသည့်အရာများ မရရအောင် လုပ်ပေးသည်။ မော်တော်ကား ဘက်ထရီ၊ ရုပ်မြင်သံကြားမှ အစ မီးဖိုခန်း အသုံးအဆောင် တောက်တိုမည်ရ အထိပင်။ ဆိုင်တွင်ရှိတန်သမျှ ရှိသည်။ မရှိသည့် အရာများကို လက်ကားဆိုင်ကြီး များမှ မှာပေး၏။ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမဟုတ်၊ သုံးလေးငါးကြိမ် လိုသည့်ပစ္စည်းများကို ဆိုင်သို့ ကိုယ်တိုင်သွား၍ လည်းကောင်း၊ တယ်လီဖုန်းဖြင့်တစ်ဆင့် လည်းကောင်း၊ ကျွန်းတော်တို့ မှာပါ၏။

ကိုယ်နှင့်တစ်ပါတည်း ယူသွားမည့်ပစ္စည်းများကို အိမ်ထိရာရောက် လာပို့ပေးသည်။ မယူသွားနိုင်မည့် အထည်ကြီး ပစ္စည်းများကိုမူ တန်ဆာခံပြီး လေယာဉ်နှင့် ပို့ပေးပါသည်။ ရန်ကုန်ရောက်သည့်အခါ အကောက်ခွန်

ဦးစီးဌာနရုံးတွင် ရွေးယူရုံရှိသည်။ ပထမအသုတ် ဝယ်ခြမ်းပြီးနောက် ၆ နာရီအချိန် အိမ်ပြန်ရောက်လာကြ၏။ ဒေါက်တာ ကျင်စွဲက အနောက်ကန် (West Lake) ခေါ် တရုတ်စားသောက် ဆိုင်ကြီးသို့ ခေါ်သွားသည်။

၅-၁-၃။ ဇွန်လ ၂၆ ရက်၊ တနင်္လာနေ့။

နံနက်စာ စားပြီး ဒေါက်တာ ကျင်စွဲနှင့်အတူ သူ၏ ရုံးခန်းရှိရာ ကလစ်ဖိုဆင်းတာ (Clifford Centre)အဆောက်အဦ ကြီးသို့ သွားကြသည်။ ဇူလိုင်လ ၁ ရက် စနေနေ့တွင် ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရန် လေယာဉ်လက်မှတ်ရကြောင်း ရုံးရောက်သည့် အခါ သူပြောပြသည်။ မသန်းမြနှင့် ကျွန်တော်တို့ မြေညီထပ်ရို ကောက်ဟင်း ပုဂ္ဂလိက လစ်မစ်တက် (Kok Heng Pte Ltd) ဆိုင်သို့ ဓာတ်လှေကားဖြင့် ဆင်းသွားသည်။ ထိုဆိုင်ပိုင်ရှင်သည် ဒေါက်တာကျင်စွဲနှင့် သိကျွမ်းသဖြင့် စိတ်ချယုံကြည်ရပါ၏။ လက်ဝယ်နာရီ၊ တိုင်ကပ်ဘက်ထရီနာရီနှင့် အခြားပစ္စည်းအချို့တို့ကို ကြည့်ကြပြီး သဘောကျရာ များကို ဝယ်သည်။

ထိုဆိုင်တွင် အဖေနှင့် သမီးကလေး၊ အကူရောင်းသူနှင့် နာရီပြင်သူ စုစုပေါင်း လေးဦးရှိ၏။ နာရီ အမျိုးမျိုး၊ ဖောင်တိန်၊ ဘောလ်ပင်၊ ဓာတ်မီးခြစ် စသည့် ပစ္စည်းတွေစုံလို့။ ကျွန်တော်တို့ စင်ကာပူရောက်တိုင်း ဝင်ကြည့်သည်။ ကျွန်တော်တို့ကို မြင်မြင်ချင်း ဆိုင်ရှင် တရုတ်အမျိုးသမီးကလေးက ' အိုး ဒေါက်တာ ကျင်စွဲ မိတ်ဆွေကြီးတွေပါလား။ လာပါ။ လာပါ။ ဘာအလိုရှိပါသလဲ။ ကြိုက်သလို လိုက်ကြည့်ပါ' ဟု ပျာပျာသလဲ ဖော်ဖော်ရွေရွေ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုလေ့ ရှိပါ၏။ ပစ္စည်းတစ်ခုခု ဝယ်သည့်အခါ အမြတ်အနည်းဆုံး ချန်ထားသည့် ဈေးနှင့် ကျွန်တော်တို့အား ရောင်း၏။ ဈေးမဆစ်ရလျှင် ထမင်းစားမဝင်သော မသန်းမြက ဈေးဆစ်သောအခါ သူ့ခမျာ မျက်လုံးလေး ကလယ်ကလယ်နှင့် နောင်အရှည်ကို မျှော်ကိုးကာ တတ်နိုင်သမျှ ထပ်လျှော့ပေးပါ၏။

ကျွန်တော်တို့ ဝယ်ခြမ်းပြီး သွားတော့မည် အလုပ်တွင် မိုးရွာချပါတော့သည်။ အမျိုးသမီးကလေးသည် အလိုက်သိစွာနှင့် ဆိုင်တွင်ရောင်းသော နိုင်လွန်ထီးဖြူကြီးတစ်လက် ယူလာပြီး ပေးသည်။ ကျွန်တော်က ' ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ လာဦးမယ်။ လာတဲ့အခါ ယူလာပေးပါမယ်။ စိတ်ချပါ' ဟု ပြောပါသည်။ သူက ' It for keeps' (အပိုင်းပေးတာပါ) ဟု ချက်ကျသည့်အသုံးအနှုန်းနှင့် အင်္ဂလိပ်လိုပြန်ပြောပါ၏။ 'နှုတ်ချိုသို့တစ်ပါး၊ ဝယ်သူ သည် ရောင်းသူရဲ့ ထမင်းသခင်' ဟူသော ထုံးကို နှလုံးသားထဲ စွဲနေသူ ဖြစ်သည်။ သန်းကြွယ်သူဌေးဖြစ်ဖို့ဟာ မဝေး တော့ပါ။

ယိုးဒယား လေယာဉ်ရုံးသို့ ဒေါက်တာကျင်စွဲနှင့် သွားကြပြီး လေယာဉ်လက်မှတ်များယူသည်။ ထို့နောက် စင်ကာပူဘူတာရုံသို့ ဆက်သွားသည်။ ဩစတြေးလျားပြည်တွင် အလုပ်လုပ်နေသော မြန်မာဆရာဝန်နှင့် မိသားစုက မလေးရှားသို့ သွားမည်မို့ မိတ်ဆွေပီပီ အိန္ဒိယ စားသောက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ နေ့လယ်စာ ကျွေးပြီးသက်ဆိုင်ရာ မီးရထား စကြာဆီသို့ ပို့ပေးသည်။ ပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့အား စင်ကာပူမျက်စိကု ဆေးရုံကြီးသို့ ခေါ်သွားပြီး သူ့ရုံးခန်းသို့ ပြန်သွား သည်။

နှစ်ရက်လောက်က ကျွန်တော်တို့ မျက်စိစမ်းသပ်စစ်ဆေးခံလိုကြောင်းကို ပြောသဖြင့် ဒေါက်တာ ကျင်စွဲက ထိုဆေးရုံ၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူ မြန်မာလူမျိုး မျက်စိအထူးကုဆရာဝန်ကြီး ဦးထွန်းရီနှင့် ချိန်းထားပေးပါ၏။ နေ့လယ် ၁ ချက်ခွဲ၌ ရောက်လာကြသည်။ သန့်ပြန့်ရာ၌ စံထား၊ ခမ်းနားရာတွင် စံတင်၊ စနစ်ကျရာဝယ် စံယူလောက် သည့် ဆေးရုံကြီး။ ညွှန်တမ်းသင်္ကေတများ ကျေးဇူးကြောင့် သွားလိုရာဌာနသို့ အလွယ်တကူ ရောက်သွားသည်။ ရုံးခန်း တစ်ခန်းထဲ ဝင်သွားပြီး ဒေါက်တာ ထွန်းရီနှင့် နာရီပြန် ၂ ချက်တွင် ချိန်းထားကြောင်းကို အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား ပြောပြ၏။ သူက စာအုပ်ကြီး လှန်ကြည့်ပြီး ဖြည့်ထည့်ရန် စာရွက်တွေ ပေးသည်။ ဘယ်အခန်းကို သွားရန် လမ်းညွှန်ကြားသည်။ သွားကြသည်။ ထိုအခန်းသို့ ရောက်လျှင် အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား ယူလာသော စာရွက်တွေပေးပြီး အခန်းပြင်ဘက်၌ ထိုင်စောင့်နေကြသော သူတို့နှင့်အတူ ရောနေလိုက်၏။

၅ မိနစ်ခန့်အကြာ မြန်မာအမျိုးသားနှင့်အတူ ဆရာဝန်တစ်ဦး အခန်းထဲမှ ထွက်လာကာ ဟိုကြည့် ဒီကြည့်နှင့် ပြန်ဝင်သွား၏။ ပြန်ထွက်လာသည်။ ကျွန်တော်တို့အား စိုက်ကြည့်ပြီး နာမည်မေးသည်။ ထိုအခါမှ သူက ရယ်ပြီး 'ကျွန်တော် ဒေါက်တာ ထွန်းရီပါ' ဟု ဆိုကာ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပါတော့၏။ ၂ နာရီထိုးနေပြီ။

ကိရိယာ တန်ဆာပလာများဖြင့် ပြည့်နှက်နေသော အခန်းတစ်ခန်းထဲ ကျွန်တော့်ကို ခေါ်သွားသည်။ မသန်းမြ လည်းပါလာပြီ တစ်နေရာတွင် ထိုင်စောင့်နေ၏။ အတော်ကြာကြာ ကိရိယာ အမျိုးမျိုးဖြင့် ကျွန်တော့်မျက်စိများကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးသည်။ နောက်ဆုံး ခြောက်ပြစ်ကင်းသည်ဟု ဆိုပါ၏။ မသန်းမြကိုလည်း ထိုနည်းတူ ပြုလုပ်ပါ၏။ ပြီးနောက် 'မျက်စဉ်းဆေးခတ်မယ်။ ၄-၅-၁၀ မိနစ်ကြာတော့ ပြန်စစ်ဆေးဦးမယ်' ဟု ပြော၏။ အလားအလာ မကောင်းပါ။ ပြန်စစ်ဆေးသည့်အခါ 'မျက်စိနှစ်လုံးစလုံးမှာ အတွင်းတိမ်ရှိတယ်။ နောင်နှစ်ခါလာပါ။ ခွဲပေးမယ်' ဟု ဆိုရာ မသန်းမြ မင်သက်မိသွားသည်။ မျက်စဉ်းဆေးတစ်ပုလင်းပေးလိုက်သည်။ မသန်းမြ သောကလောကထဲ နှစ်နှစ်ကြာ နှစ်တုံ ပေါ်တုံနေရပြီး အင်္ဂလန်တွင် သွား၍ မျက်စိများ ခွဲစိတ်ကုသသည့်အကြောင်း အခွင့်ကြုံလျှင် တင်ပြပါမည်။

ကျွန်တော်တို့လည်း စာရွက်များ ကိုင်ကာ ငွေစာရင်းကိုင်ဌာနသို့ သွား၏။ စစ်ဆေးစမ်းသပ်ခ တစ်ယောက်လျှင် စင်ကာပူဒေါ်လာ ၄၅ ဒေါ်လာ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀ ကျော်ကျော်) စီကျပါ၏။ အိမ်သို့ ၄ နာရီ အချိန်ပြန်ရောက်လာသည်။ ရောင်ခြည်ဦးသို့ တယ်လီဖုန်းဆက်သည်။ အားလုံးအဆင်ပြေနေကြောင်း ပြော၏။ ဒေါက်တာ ကျင်စွဲကို မသန်းမြ မျက်စိအကြောင်း ပြောပြရာ 'လာခွဲပေါ့။ မကြောက်ပါနဲ့။ ခွဲရလွယ်ပါတယ်' ဟု ပြောပြီး ဂျပန်စားသောက်ဆိုင်သို့ ၇ နာရီအချိန် ခေါ်သွား၏။ ည ၉ နာရီ ၁၀ နာရီအထိ ဖွင့်ထားသော ကုန်တိုက်ကြီးတစ်တိုက် နှစ်တိုက်တို့ကို လျှောက်ကြည့်ကာ အိမ်ပြန်လာကြသည်။

၅-၁-၄။ ဇွန်လ ၂၇ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့

ထိုနေ့ တစ်နေ့လုံး ခါတိုင်းထက် အလုပ်ရှုပ်ပါသည်။ ရောင်ခြည်ဦးဆိုင်တွင် မှာထားသော ပစ္စည်းတွေအနက် မည်မျှ ရရှိထားပြီကိုလည်းကောင်း၊ လေယာဉ်ဖြင့် ရန်ကုန်သို့ ပို့ရန် ကိစ္စလည်းကောင်း စသည်တို့အတွက် ဆိုင်မှ တာဝန်ရှိသူ များက အိမ်သို့လာပြီး ဆွေးနွေး၏။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်တိုင် ဝယ်ထားသော လေးလံသည့် ပစ္စည်းများကို တစ်ပါတည်း ပို့ပေးရန် သူတို့လက်ထဲအပ်၊ လာရောက်တွေ့ဆုံသော မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးတို့အား လက်ခံစကားပြော၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့ ရန်ကုန်ပြန်ရောက်သည့်အခါ တည်းခိုရန် ကမ်းနားဟိုတယ်၌ နှစ်ယောက်အိပ်ခန်းတစ်ခန်း ကြိုတင်ငှားထားပေး ဖို့ ဆွေမျိုးတစ်ဦးထံ တယ်လီဖုန်းဆက်နှင့် တစ်နေ့ကုန် သွားသည်။

ညနေစာ စားရန် ဒေါက်တာ မြသန်းတို့က ဖိတ်ထားသဖြင့် ရေမိုးချိုး၊ အဝတ်အစား လဲနေတုန်း ညနေ ၆ နာရီ ကျော်ကျော်၌ ဒေါက်တာ ကျင်စွဲအလုပ်ခွင်မှ ပြန်ရောက်လာ၏။ ဒေါက်တာမြသန်း အခန်းဆောင်သို့ ၇ နာရီ ၁၀ မိနစ်တွင် ဒေါက်တာ ကျင်စွဲကားဖြင့် သွားကြသည်။ သူ၏ မိသားစုနှင့် ကျွန်တော်တို့ စုစုပေါင်း ၁၀ ယောက်ခန့် မြောက်ပိုင်းအိန္ဒိယစားသောက်ဆိုင်သို့ ဆက်သွားကြ၏။ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလအတွင်း ဒေလီမြို့သစ်တွင် ကွန်ဖရင့်သွားတက်သည့်အခါ တည်းခိုခဲ့သော အာသောက ဟိုတယ်၌ စားခဲ့ရသည့် အစားအစာများနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်။ ထမင်း၊ နံပြား၊ ကြက်သား၊ သိုးသား နှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် ဟင်းမျိုးစုံတို့ ပါဝင်၏။ အလွန် သန့်ရှင်းသပ်ရပ်ပါသည်။ စားပြီး ဒေါက်တာ မြသန်းတို့ အခန်းဆောင်သို့ ပြန်လာကာ စကားစမြည် ပြော၍ ထပြန်မည်အလုပ်တွင် သူတို့ ဇနီးမောင်နှံနှင့် သမီးကလေး နှစ်ယောက်တို့က ကျွန်တော်နှင့် မသန်းမြတို့အား ထိုင်ကန်တော့ ဦးချကြပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့သည် ဘယ်တိုင်းပြည် ရောက်နေနေ ဂါရဝေါစ နိဝါတောစ တရားနှစ်ပါးကို အများစုက လက်ကိုင်ထားနေကြောင်းကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၅၀ အတွင်း မြန်မာပြည်တွင်သာမက ကျွန်တော် ရောက်လေရာရာ နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များ၌လည်း ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါ၏။ ကျွန်တော့်ကို ဦးချသူ မှန်သမျှ ကြောက်၍ မဟုတ်၊ ရိုသေ၍ဟု ယူဆပါ၏။

၅-၁-၅။ ဇွန်လ ၂၈ ရက် ၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။

ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက် တက္ကစီဖြင့် မြို့ထဲသွားပြီး ကုန်စုံဆိုင်ကြီးတွေ လိုက်လျှောက်ကြည့်သည်။ ရောင်ခြည်ဦးဆိုင်တွင် မျက်နှာသွားပြပြီး မြေထဲရထားစီးကြည့်၏။ လန်ဒန်နှင့် ပါရီမြို့တို့ကို သတိရ၏။ ဤကျွန်းမြို့တွင် ဤရထားမျိုး ထွင်လိုက်သည်မှာ အကြောင်းရှိပါသည်။ သွားဖို့လာဖို့ ညင်သာသော ဘတ်စ်ကားကြီးများ၊ မိတာတပ်ဆင်ထားသည့် လေအေးစက်ရှိ လေအေးစက်မဲ့ တက္ကစီများသည် ခရီးသည်တွေအား သောကကင်းဝေးစွာ လိုရာပို့ဆောင်ပေးနိုင်စွမ်း၏။ ဘတ်စ်ကားများလည်း အချိန်မှန်သည်။ တက္ကစီများ ရဖို့ရာလည်း နေရာ အများအပြားရှိ၏။ ဘာကြောင့် နံနက်စောစောမှ ညသန်းခေါင်အချိန်ထိ ပြေးသည့်မြေထဲ မီးရထားတွေ ပေါ်လာရတာလဲ။ ခရီးသည်များ အထူးသဖြင့် ည ၉ နာရီ ၁၀ နာရီအထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသော အလုပ်သမား၊ အလုပ်သမားတို့ သက်သောချောင်ချိရေးကြောင့်ဟု ကျွန်တော် ယူဆမိပါသည်။ လူလည်း ကြည်ညို၊ နတ်လည်း လိုသည့်စီမံမှု။

ညပိုင်းတွင် ဒေါက်တာ ကျင်စွဲက မိတ်ဆွေတစ်ဦးဖြစ်သူ သိပ္ပံနှင့် အသက်မွေးပညာရပ်များကျောင်းမှ ဆရာဦးနေဝင်းနှင့် ဇနီးတို့အား မက်ထရို (Metro) စားသောက်ဆိုင်ကြီး၌ ညစာကျွေးသည်။ အနောက်တိုင်း အရှေ့တိုင်း အစားအစာများဟု ဆိုရပါမည်။ စားသောက်ရင်း သူတို့နှင့် စကားပြောရသည်မှာ အံ့ဝင်ခွင်ကျဖြစ်ပါသည်။ ဉာဏ်ပညာ အပေးအယူ ဖလှယ်နိုင်သူများနှင့် ပြောဆိုဆွေးနွေးရသည်မို့ စားနေသော အစားအစာ အရသာ ရှိလှပါသည်။ အချိန်ကုန်မှန်းမသိ ကုန်သွားသည်။ အိမ်သို့ ၁၀ နာရီကျော်ကျော်မှ ပြန်ရောက်သည်။

၅-၁-၆။ ဇွန် ၂၉ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့။

နံနက်ပိုင်း၌ ကောက်သိမ်းစရာ ရှိသည်များကို ကောက်သိမ်းကြသည်။ နေ့လယ်တွင် ရောင်ခြည်ဦးဆိုင်သို့ သွား၏။ သန်ဘက်ခါ ပြန်တော့မည်မို့ ဝယ်ထားသည့်လေးလံသော ပစ္စည်းများကို ကျွန်တော်တို့ ပြန်သည့်နေ့ ပို့ဖြစ်အောင် ပို့ပေးရန် ပြောသည်။ နှုတ်ဆက်ပွဲ အနေဖြင့် ညစာ ကျွေးမွေးလိုသူတို့အနက် အစောဆုံးဖိတ်ထားသည့် ဒေါက်တာမြသန်းတို့ အခန်းဆောင်၌ စားရန် လက်ခံခဲ့၍ ဒေါက်တာ ကျင်စွဲနှင့်အတူ ၇ နာရီတွင် သွားကြ၏။ ဟင်းသီးဟင်းရွက် ဟင်းသာစားလိုသည်ဟု ပြောထားသဖြင့် အိမ်ရှင်များက လိုက်လျှော်ညီထွေ ပြုကြပေ၏။ ပညာရေး၊ နေရေးထိုင်ရေး ကိစ္စများကိုသာ အေးအေးဆေးဆေး ဆွေးနွေးကြသည်။ ၉ နာရီ ၄၅ မိနစ် အိမ်ပြန်လာကြသည်။

၅-၁-၇။ ဇွန်လ ၃၀ ရက်၊ သောကြာနေ့။

စင်ကာပူတွင် နောက်ဆုံးနေ့ဖြစ်သဖြင့် ခရီးသည်များ ထုပ်ပိုးပြင်ဆင်မှုကို မလုပ်ချင်သော်လည်း ကြိတ်မှိတ်လုပ်ရ၏။ မြန်မာပြည်မှ ထွက်လာသည်မှာ ၁ လနှင့် အရက် ၂၀ မျှ ရှိသွားပါပြီ။ ဤမျှကြာကြာ အနောက်နိုင်ငံတွင် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ မလှည့်လည်ခဲ့ဖူးပါ။ ဗဟုသုတရ၊ မျက်စိကြီး နားကြီး၏။ အသိပညာ နယ်ကျယ်လာ၏။ သို့သော် အိမ်ကို အောက်မေ့ စာကြည့်ခန်းကို လွမ်း၊ ရွှေပဲ ဟင်းချို၊ ငါးပုဏ္ဏားဟင်း၊ ငါးပိကြော်၊ တို့စရာနှင့် ငရုတ်သီးမိုးမျှော်တို့ကို သတိရသည်။

နေ့လယ်တွင် ခေတ္တထွက်ပြီး နိဂုံးသတ် ဈေးဝယ်ပါသည်။ ညနေ၌ ဒေါက်တာကျင်စွဲက ` ဆရာတို့ နက်ဖန်ပြန်တော့မယ်။ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ အိန္ဒိယ၊ မလေးရှား၊ မြန်မာ၊ အမေရိကန် အစားအစာ အမျိုးမျိုး မြည်းရပါပြီ။ ဒီညနေ ဗြိတိသျှအစားအသောက် ကျွေးပျံမယ် ` ဟု ဆိုကာ ဟိုတယ်ယော့ခ်(Hotel York) သို့ ခေါ်သွား၏။ ဟိုတယ်ကြီးသည် ခမ်းခမ်းနားနား ခန့်ခန့်ညားညား။ အရှေ့အနောက် နိုင်ငံသား စည်စည်ကားကားနှင့် ဗြိတိသျှအစားအစာ အမည် ၁၀ မျိုးကျော်ကျော်နှင့်တကွ အချို့ပွဲတွေ အမျိုးမျိုးတို့ကို စားပွဲတန်းရှည်ကြီးပေါ် တည်ခင်းပြသထားသည်။ အင်္ဂလိပ်လို ပူးဖေး(bugget) ဟုခေါ်၏။ ကိုင်ထားသောပန်းကန်ပြားကြီးထဲ နှစ်သက်ရာ၊ လိုရာကို ထည့်၊ စားပွဲတစ်ခုမှာ ထိုင်စား၊ မဝသေးလျှင် ထပ်ယူပြီးစား။ ဘယ်လောက် စားစား တစ်ယောက်လျှင် မည်မျှ ကျသည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် ဈေးနှုန်း အတိုင်းသာ ပေးရ၏။ အစားကြီးသူတို့အဖို့ တွက်ကိန်းကိုက်သည်။ ကျွန်တော့်အဖို့ ပေးရကျိုး မနပ်။ ဟိုနှစ်ပေါင်း ၅၀

ကျော်ကျော် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားဘဝက အဝစားဆယ်ပြားဆိုင်ကလေးတွေကိုလည်း တွေးမိ၊ အင်္ဂလန်ပြည်ကိုလည်း သတိရမိပါသည်။

အိမ်သို့ ၉ နာရီခွဲ ပြန်ရောက်လာကြသည်။ မိတ်ဆွေများက လာနှုတ်ဆက်နေကြသောကြောင့် ၁၁ နာရီ ကျော်ကျော်မှ အိပ်ရာဝင်ရပါတော့သည်။

၅-၁-၈။ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်၊ စနေနေ့

နံနက်စာ ၇ နာရီ၌ စားသည်။ ကျွန်တော်တို့အား လိုက်ပို့မည် တူမ၏ သမီးနှင့် သားကလေးတို့ ၉ နာရီခွဲတွင် အိမ်သို့ ပေါက်လာကြသည်။ ဝန်စည်စလယ်တွေကို ဒေါက်တာကျင်စွဲ၏ ကားနောက်ဘက်ခန်း၌ ထည့်ပေးသည်။ ခေတ္တစကား စမြည်ပြောပြီး ၁၀ နာရီ မိနစ် ၂၀ ၌ ထွက်လာရာ လေဆိပ်သို့ ၁၀ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် ဆိုက်ရောက်လာ၏။ ဒေါက်တာ ကျင်စွဲအား ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြား နှုတ်ဆက်ကာ လေဆိပ်ဆောင်ကြီးထဲ ကျွန်တော်တို့ ဝင်သွားကြသည်။ ဝန်စည်စလယ်တွေချိန်၊ လေယာဉ်ပေါ်တက် ကတ်ပြားများကို ယူ၏။ ပစ္စည်းများခွင့်ပြုထားသည့် အလေးချိန်ထက် ပိုနေသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနသို့ သွားကာ အမျိုးသမီးကလေးအား စာရွက်ပြကာ ကျသင့်ငွေကို ပေး၏။ စာရွက်ပေါ်တွင် ကျွန်တော်၏ ဒေါက်တာဘွဲ့ကို သူမြင်၍ ဘယ်တက္ကသိုလ်မှ ရကြောင်း စိတ်ဝင်စားစွာမေးနေစဉ် သင်္ဘောသားနှင့် တူပုံရ သည့် မြန်မာအမျိုးသားကလေး တစ်ယောက်က စာရွက်တွေကို စားပွဲပေါ် အတင်းထိုးပေး၏။ ထိုအမျိုးသမီးက ' ရှင့် အလှည့် မဟုတ်သေးဘူး။ ဘေးဖယ်နေလိုက်စမ်းပါ' ဟု ငေါက်လွတ်လိုက်ရာ ထိုသူအစား ကျွန်တော် မျက်နှာထားရ ခက်လှပါသည်။

မြေးကလေးနှစ်ယောက်တို့အား နှုတ်ဆက်ပြီး ခရီးသည်များ ထွက်ခွာရာအခန်းသို့ ဝင်သွားကြသည်။ လူဝင် လူထွက်နှင့် အကောက်ခွန်ဌာမှ အရာရှိများက ဝတ်ကျေ ဝတ်ကုန်သာ လုပ်သဖြင့် မိနစ်အနည်းငယ်အတွင်း ဝင်သွား နိုင်ပါသည်။ ဝီစကီ၊ ဘရန်ဒီ၊ စီးကရက်နှင့် ချောကလက်တို့လိုရာ ဝယ်ယူပြီး လေယာဉ်ပေါ်တက်ရန် ထွက်ပေါက် နံပါတ် ၂၁ သို့ သွားကြ၏။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် အရာဝတ္ထုများ ပါမပါကို ခေတ်သစ်ကိရိယာ တန်ဆာများနှင့် လူရော လက်ဆွဲအိတ်ကိုပါ စစ်ဆေးပြီး လွှတ်လိုက်၏။ လေယာဉ်ပေါ်သို့ ၁၂ နာရီ မိနစ် ၄၀ ရောက်၊ ၁ နာရီ ၁၅ မိနစ်၌ လေယာဉ်ထွက်သွားသည်။ လေယာဉ်ပေါ် ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ နေ့လယ်စာကျွေး၏။ ဗန်ကောက်လေယာဉ်ကွင်းသို့ ၃ နာရီ ၅၅မိနစ် (ဒေသစံတော်ချိန် ၂ နာရီ ၅၅ မိနစ်၌ ဆိုက်၏။)

ရန်ကုန်သွား ယိုးဒယားလေယာဉ်ဆက်စီးရန် သုတ်ခြေတင်ကြ၏။ ၃ နာရီခွဲကျော်ကျော်မှ လေယာဉ်ထွက်သည်။ လေယာဉ်ဦးပိုင်း လေးနေသည်။ နောက်ပိုင်းသို့ ခရီးသည်အချို့ ပြောင်းရွှေ့ထိုင်ပါဟု မေတ္တာရပ်ခံသဖြင့် ပြောင်းရွှေ့ ကြသည်။ ခါတိုင်းလို ခရီးသည်တွေ မများ၍ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ရ၏။ ကျွန်တော်တို့ကို ပေးသည့် လက်ဖက်ရည်ပွဲသည် နေ့လယ်စာနီးပါးပင်။ ရန်ကုန်လေယာဉ်ကွင်းသို့ ၄ နာရီခွဲ (ဒေသစံတော်ချိန် ၃ နာရီခွဲ) ၌ ဆင်းသက်လာသည်။

၆-၁။ ရန်ကုန်မြို့။

ရန်ကုန်မြေနှင်းမိ၍ ဝမ်းသာအားရဖြစ်မိသည်။ သို့သော် လေဆိပ်ထဲ ၃ နာရီ နီးပါးနေရပြီးမှ ထွက်လာနိုင်၍ အောက်ပါ အတိုင်း ဒိုင်ယာရီထဲရေးထည့်ထားပါ၏။

စေတနာဖြင့် ဤအကြံပေးချက်များကို ဖတ်ရှုရသည့် သက်ဆိုင်သူတို့က ဝေဒနာဟု သဘောထားကာ မိကျောင်းမင်း ရေးခင်းပြသကိုး၊ ငါတို့ကို ဝေဖန်သကိုးဟူသော စိတ်ထားမျိုး မပေါ်ပေါက်ပါနှင့်။ ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည် စစ်စစ်တွေလာပြီးရင်း နောက်ထပ် လာချင်အောင် တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁) ခရီးသည်များ၏ ပစ္စည်းတွေ။ ကျွန်တော်ဆိုက်ရောက်လာသည့် နေ့အထိ ပစ္စည်းတင် ယာဉ်များဖြင့် လေဆိပ်သို့ ယူလာပြီး ခရီးသည်တို့အား ရွေးယူစေသည်။ အချိန်ကုန် လူပန်းရကျိုး မနပ်ပါ။

(၂) လူဝင်လူထွက်။ ဤဌာန၌ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နှင့် လေယာဉ်ပေါ်ဖြည့်ထည့်ခဲ့သော ကတ်ပြားထဲပါ အချက်များကို အရာရှိတစ်ဦးနှင့်မပြီးဘဲ နှစ်ဦးသုံးဦးစစ်ဆေး၏။

(၃) အကောက်ခွန်။ ဤဌာနတွင် ပါလာသော နိုင်ငံခြား ငွေစက္ကူနှင့် ခရီးသည်ဆောင် ချက်လက်မှတ်များကို ဖောင်ထဲဖြည့်ထည့်ရသည်။ ပြီးနောက် လက်ဆွဲအိတ်သေတ္တာများ အစစ်ဆေးခံရန်အသွား ကျွန်တော် ပါရီတက္ကသိုလ် ကောလိပ်များတွင် ဟောပြောတိုင်း တက်ရောက်နားထောင်သည့် ပြင်သစ်အမျိုးသမီးကြီးက ကျွန်တော့်ကို လှမ်းမြင်မိ၍ 'ဆရာကြီး မေးခွန်းတွေ ခဏခဏမေးနေတယ်' ဟု မြန်မာလိုတိုင်လိုက်ရာ သူ့ကိုမေးနေသူ အရာရှိက လန့်သလို ဖြစ်သွားပါသည်။ သေတ္တာတွေဖွင့်ကြည့်၍ ကြာနေသည်။

စင်ကာပူ၊ ဗန်ကောက်လေဆိပ်များ၌ မူကား ပထမ ဝင်ပေါက် ၄-၅-၁၀ ပေါက်ရှိသော အခန်းဝများဆီ သွားရသည်။ လူကိုကြည့်သည်။ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နှင့် လေယာဉ်ပေါ် ဖြည့်ထည့်ထားသည့် ကတ်ပြားကို စစ်ဆေးပြီး တံဆိပ်ရိုက်၍ လွှတ်လိုက်သည်။ ၅ မိနစ်မျှပင် မကြာပါ။ ထိုမှ တစ်ဆင့် အခန်းကြီးထဲ စက်ဝိုင်းကြီးအပေါ် ပတ်ချာလည်နေသော လေယာဉ်မှ ပစ္စည်းများကို ခရီးသည်တို့က ကိုယ့်ပစ္စည်းကိုရွေးယူကာ ပေါ့ပါးပြီး တွန်းရလွယ်သော တွန်းလှည်းကလေးပေါ်တင်ကာ အပြင်သို့ ထွက်လာသည်။ ထွက်ပေါက်တွင် စောင့်ကြည့်နေသူတို့က စစ်ဆေးလိုလျှင် အနီးအနားရှိ စားပွဲပေါ်၌ ပစ္စည်းစစ်သူစစ်၊ ဘေးနားတွင် လူကိုယ်ကို ရှာ၏။ မသင်္ကာသူ များကိုသာ လုပ်လေ့ရှိ၏။ လုပ်သည့်အခါ မတရားပစ္စည်းတွေ မိသည်သာ များပါသည်။ ရွှေကဲငွေကဲခတ်ရလွယ်သည်။ လူကဲခတ်ရခက်သည်ဟု ဆို၏။ သို့သော် စိတ်ပညာတတ်ပုံပေါ်သည့် ဖျတ်လတ်သော အရာရှိတွေအတွက်ကား အရိပ် မြင် အကောင်ထင်ပါသည်။

(၄) ငွေလဲလှယ်ရေး။ မြန်မာနိုင်ငံ ရောက်လာသည့် နိုင်ငံခြားခရီးသည်များအား နိုင်ငံခြားငွေများကို ပြည်တွင်း သုံး ငွေစက္ကူများနှင့်သာ လဲပေးသည်။ ထိုသူတို့အနက် တရားဝင် ငွေလဲလှယ်နှုန်းထက် ပိုရလိုသူတို့က မှောင်ခိုဈေးတွင် ရောင်းသည်ဟု ကြားသိရသည်။ တရုတ်ပြည်မှာကဲ့သို့ ဟိုတယ်နေခ၊ စားသောက်ခ၊ လေယာဉ်နှင့် မီးရထားခများ အတွက် ပေးဖို့ရန် အထူးစပယ်ရှယ် ငွေစက္ကူနှင့်လဲပေးပါက အဆိုပါယိုစီးပေါက် ပိတ်သွားပါလိမ့်မည်။ အသေးအမွှား နေ့စဉ်သုံးစွဲရာ၌ စပယ်ရှယ် ငွေစက္ကူ မသုံးစွဲနိုင်သဖြင့် ခြေစောင့် လက်စောင့် ရိုးရိုးငွေစက္ကူ လဲခွင့်ပြုအပ်ပါ၏။

အဆိုပါ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့ ညနေ၌ ချွေးတလုံးလုံး သံတလုံးလုံးနှင့် လေဆိပ်သံသရာဝဲဩဃထဲ ၃ နာရီနီးပါး လည်နေရပြီးနောက် တည်းခိုသည့် ကမ်းနားဟိုတယ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ စိတ်မောလူပန်းမှုကို ဖြေရသည်မှာ နောက်တစ်နေ့ ကုန်ဆုံးသွားသော်လည်း မပြေသေးပါ။

၆-၁-၁။ ဇူလိုင်လ ၂ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့မှ ဇူလိုင်လ ၉ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့။

ရန်ကုန်မြို့တွင် တစ်ပတ်နေရသည့်အတွင်း နေ့စဉ်မှတ်တမ်းများမှ စိတ်ဝင်စားစရာ အကြောင်းခြင်းရာ အချို့တို့ကိုသာ တင်ပြလိုပါ၏။ ဤမှ လူတစ်ဦး၏ လှုပ်ရှားမှု၊ ဆောင်ရွက်မှုတို့သည် အကြောင်းမှ အကျိုး၊ အကျိုးမှ အကြောင်းတို့၏ ပယောဂပါကြောင်းကို စာဖတ်ပရိသတ်တို့ မြင်ကြရပါလိမ့်မည်။

ရန်ကုန်မြို့၌ ဤမျှ ကြာကြာ နေရသည်မှာ အလုပ်ကိစ္စ၊ လူမှုဆက်ဆံရေးတို့အတွက် ဖြစ်ပါ၏။ မော်လမြိုင်တွင် နားအေးပါးအေး စာပေရေးရာတို့နှင့် ရသေ့တပညီပမာ နေနေသူ ကျွန်တော့်မှာ ရန်ကုန်ရောက်သည့်အခါ တောသားမြို့ ရောက်လေသကဲ့သို့ ရှိနေပါသည်။ သို့သော် လနစ်ချောင်းငင် လူဖြစ်၍ လူတာဝန် ဝတ္တရားကို မလွဲမသွေ ရွက်ဆောင် ရပေသည်။

ဇူလိုင် ၁ ရက်နေ့ ညနေ ရန်ကုန်ရောက်မဆိုက် တရုတ်နိုင်ငံသံရုံးယဉ်ကျေးမှု သံမှူး၏ ပထမအတွင်းဝန် ပါမောက္ခ လီမိုးထံ ပြန်လည်ရောက်ရှိကြောင်းကို တယ်လီဖုန်းဆက်လိုက်ပါသည်။ သန်ဘက်ခါ နံနက်ပိုင်း လာတွေ့လို သည်ဟု သူကပြောပါ၏။ သူ့ကျေးဇူး ကြီးမားလှပါသည်။

ဇူလိုင် ၂ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့။

ရုံးပိတ်ရက်ဖြစ်၍ ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေတွေ လာတွေ့သည်။ ခရီးသွား အတွေ့အကြုံများကို မေးမြန်းကြ၍ ဖောက်သည်ချရ သည်။ အချို့ကို လက်ဆောင်ပေးလိုက်၏။ ညနေစောင်းတွင် လေဆိပ်၌ တွေ့ခဲ့သော ပြင်သစ်အမျိုးသမီးကြီး ရောက်လာပြီး တစ်နှစ်လောက်က ပါရီမြို့၌ ကျွန်တော် ပြုလုပ်ခဲ့သော ပြောဟောပွဲ ဓာတ်ပုံများကို ပေးသည်။ သူနှင့် စကားပြောနေတုန်း နိုင်ငံခြား ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည် ဇနီးမောင်နှံက ကျွန်တော်တို့ အင်္ဂလိပ်လို ပြောနေသံ ကြားရ၍ လားမသိ၊ ကျွန်တော့်အား မြန်မာပြည်သို့ လာလည်ရန်မှာ အဖျင်းဆုံး နှစ်ပတ်စီဇာရမှ လှည့်လည်ကြည့်ရှုရန် လုံလောက် မည်ဟု ပြောပါ၏။ အပြင်ဘက်တွင် မိုးသည်းနေသည်။ ညစာစားပြီး စာရွက်စာတမ်းတွေ နေရာတကျ သိမ်းဆည်း ထားသည်။

ဇူလိုင်လ၊ ၃ ရက်၊ တနင်္လာနေ့။

၁ ရက်နေ့က ပြောထားသည့်အတိုင်း ပထမအတွင်းဝန် ပါမောက္ခ လီမိုး (ခ) ဦးမိုး တယ်လီဖုန်း ဆက်ပြီးနောက် ၁၀ နာရီ ၁၅ မိနစ်၌ ကမ်းနား ဟိုတယ်သို့ လာပါသည်။ တစ်နာရီခွဲခန့် တရုတ်နိုင်ငံ ခရီးစဉ်နှင့် အတွေ့အကြုံ အဖြစ်အပျက် များအကြောင်းကို ပြောပြပါ၏။ ဦးမိုးက ' ဆရာကြီးတို့ကို လိုက်လံ ပို့ပေးတဲ့ ဒုပါမောက္ခ ဦးဉာဏ်ထံက ဝမ်းချိုးမြို့မှ ဇွန်လ ၁၇ ရက်နေ့က ဟောင်ကောင်ကို ထွက်ခွာသွားကြပြီလို့ ကြားရတဲ့အခါမှ စိတ်အေးသွားကြရပါတယ်။ ဆရာကြီးတို့ ရန်ကုန်ပြန်ရောက်မယ့်နေ့ ကြိုတင်အကြောင်းကြားထားဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လာကြိုမှာပေါ့' ဟု ဆက်ပြောလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော်က 'ဒုက္ခမပေးချင်လို့ပါ။ စာမဟုတ်ရင် ကြေးနန်းကြိုတင်ပို့ထားလိုက်ရင် ရန်ကုန်လေဆိပ်မှာ ၂ နာရီကျော်ကြာကြာ ဝဋ်ခံရမှာ မဟုတ်ဘူး' ဟု ဆိုလိုက်ရာ သူက ရယ်နေပါ၏။ ဤ ဒိုင်ယာရီ နိဒါန်း၌ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း သူ၏ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ဤခရီးစဉ်အထမြောက်ရေးကို အားပေးကူညီခဲ့သည့် ကျေးဇူး ကား တိုင်းထွာချိန်စက်၍ မရအောင် ကြီးမားလှပါ၏။ ၁၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင်သူ နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာသွားသည်။

ထိုနေ့ ညနေစောင်း တစ်ချိန်လုံးလိုလို မိုးကောင်းနေသဖြင့် အပြင်မထွက်သည်မှာ တစ်မျိုးကောင်းပါ၏။ ပြင်သစ် သံရုံးမှ အရာရှိ တစ်ဦးက မြန်မာ-ပြင်သစ် အဘိဓာန် ဧကဒသမတွဲ တစ်အုပ်ကို ပြုစုသူ ပါမောက္ခ ဒေါ်ဇဲနီး (Madame Bernot) ထံမှ စာတစ်စောင်နှင့် ဓာတ်ပုံများနှင့် အတူလာပေးသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်က သူတို့ ကောလိပ်ကျောင်းက ဖိတ်၍ ကျွန်တော် သွားပြောဟောသည့်ပွဲများမှ ဓာတ်ပုံတွေပင်။ ဇူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့က ပြင်သစ်ဆရာမကြီးပေးသွားသော ဓာတ်ပုံတွေထက် ဦးရေပိုများသည်။

ဇူလိုင်လ ၄ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့။

ဧည့်သည် ထမင်းစားပွဲတွေနှင့် အလုပ်များနေရသည်။ မနေ့က ဖုန်းဆက်လိုက်သဖြင့် ကိုစိန်နိုင်လာသည်။

ကိုစိန်နိုင် ထွက်သွားသွားချင်း မိတ်ဆွေကြီး ကိုဇော်သိန်း ပေါက်လာပါ၏။ ယနေ့နံနက်ပင် မန္တလေးမှ ပြန်ရောက်လာသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကမ်းနားဟိုတယ်တွင် ရှိနေသည်ဟု သတင်းရ၍ လာတွေ့သည်။ ညနေ မန္တလေးသို့ ပြန်သွားရဦးမည်ဆို၏။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် သူက ကျွန်တော်တို့ကို တရုတ်နိုင်ငံတွင် ရှိနေစဉ် သူနှင့် မိတ်ဆွေတစ်ဦး တို့ ဗေဒင်ဆရာထံသွားမေးရာ စိတ်ပူစရာမလိုကြောင်း၊ တရုတ်နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာလာပြီဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဆရာကြီး၏ ဇနီးသည် အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် မျက်စိခွဲစိတ် ကုသရမည်ဟူသော စကားကြားရသောအခါ အလွန်အမင်း အံ့ဩမိသွား ပါသည်။ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းထဲ ပါသည့်အတိုင်း မသန်းမြ မျက်စိနှစ်လုံးစလုံးတွင် အတွင်းတိမ်စွဲကပ်နေ သည်။ ခွဲရမည်ဟု မျက်စိအထူးကု ဆရာဝန်ကြီး ပြောသည့်စကားများကို မှတ်မိကြပေလိမ့်မည်။ ဤဆောင်းပါးကို

ရေးနေချိန်ဝယ် မသန်းမြ မျက်စိနှစ်လုံးစလုံးကို အင်္ဂလန်ပြည်တွင် တစ်နှစ်လောက်က ခွဲခဲ့ပြီးပြီမို့ မိမွေးတိုင်း ဖမွေးတိုင်း မျက်စိနှစ်လုံး ပြန်ရနေပါပြီ။

ထိုနေ့ညနေမိတ်ဆွေစစ်ကြီး (ဦးဆွေစစ်)က သူ့အိမ်တွင် ညစာစားရန် ဖိတ်ခေါ်ထားသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်ရောက်တိုင်း ဧည့်ခံကျွေးမွေးလက်ဆောင်များပေး၏။

သူ၏ သားကြီးကားဖြင့် လာခေါ်သည်။ ခန့်ညားသော မိသားစုရိပ်မြုံ့ ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင် တည်ခင်းကျွေးမွေးပါသည်။ မော်လမြိုင်သူ မော်လမြိုင်သားများပီပီ ' မော်လမြိုင်အစား'ဆိုသည်နှင့်အညီ ဟင်းမျိုးစုံပါ ပေသည်။ တရုတ်နိုင်ငံခရီးစဉ်နှင့် ရှေးဟောင်းနှောင်းနှောင်းဖြစ်များကို မြန်မြန်ယှက်ယှက် ပြောကြသည်။ အချိန်ကုန်လွယ် လွန်း၏။ ဟိုတယ်သို့ ၉ နာရီကျော်ကျော်မှ ပြန်ရောက်လာကြသည်။

ဇူလိုင်လ ၅ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။

စင်ကာပူမှ ဝယ်လာသော ပစ္စည်းများ လာထုတ်ယူရန် ချိန်းထားသောနေ့ဖြစ်သည်။ မသန်းမြနှင့် သူ၏ တူတစ်ယောက်၏ လူယုံတော်၊ မိတ်ဆွေကြီး ဦးဆွေစစ်၏ သားကြီး၊ ထိုသုံးယောက်တို့ ကမ်းနားလမ်းရှိ အကောက်ရုံးကြီးသို့ ၉ နာရီခွဲတွင် သွားကြသည်။ အင်္ဂလန်တွင် အထုပ်သေတ္တာထဲပါသော ပစ္စည်းစာရင်းကိုကြည့်၊ ကျသင့်သည့် အကောက်ခွန် ပေးဆောင်ပြီး အထုပ်သေတ္တာတွေ ပြန်ယူလာခွင့် ပြု၏။ မြန်မာပြည်တွင်ကား အားလုံးဖွင့်ကြည့်၊ တစ်ခုစီစစ်ဆေးပြီး သတ်မှတ်နှုန်းအတိုင်း အကောက်ခွန်ပေးဆောင်ရ၍ အချိန်ကြာမည်၊ မလာပါနှင့်ဟု မသန်းမြပြော၍ ဟိုတယ်တွင် နေခဲ့သည်။ မသန်းမြလည်း ဖောက်ကြည့် စစ်ဆေးပြီးသည့် သေတ္တာတွေထဲမှ ပစ္စည်းများ တစ်ညချန်မထားလို၍ နေ့ချင်းပေါက် အပြီးလုပ်သဖြင့် နေ့လည်အစာအငတ်ခံလိုက်သည်။ ညနေ ၄ နာရီ ၁၅ မိနစ် ရှိသော်လည်း မပေါ်လာသေးသောကြောင့် အကောက်ရုံးကြီးသို့ လျှောက်သွား၏။ မသန်းမြနှင့် သူ့အဖော်တွေ ပစ္စည်းများကို သူတူ၏ကားပေါ် တင်နေသည်ကို တွေ့ရ၍ သက်ပြင်းကြီးချမိသည်။ ပစ္စည်းများကို ဟိုတယ်သို့ ပစ္စည်းထားရာ အခန်းထဲ ထည့်ထားလိုက်၏။

ဝန်ထုပ်ကြီးတစ်ခု ပခုံးပေါ်မှ ကျသွားပြီ။ အိမ်ပြန်နိုင်ပြီ။ မပြန်နိုင်သေး။ လူတွေသည် ကျွန်းနှင့် မတူ မြေစိုင်ကြီး နှင့် တူ၏။ သူ့ဝတ္တရားဆိုသည် ရှိသေးသည်။ ရန်ကုန်သို့ ခြောက်လ၊ တစ်နှစ်ကြာမှ တစ်ကြိမ်ဆိုသလိုသာ ရောက်သဖြင့် ကြည်ညို၊ လေးစား၊ ခင်မင်၊ ကျေးဇူးသိတတ်သူ အများအပြားက ဖိတ်ကျွေး၊ တိုင်ပင်၊ စကားပြောချင်ကြပါ၏။ ထိုနေ့ညပင်လျှင် ဗြိတိန်ပြည်တွင် ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့သူနှင့် ကျေးဇူးမကင်းသူ လူတစ်စုက မရမက အတင်းအဓမ္မ ဆွဲခေါ်ပြီး တရုတ်ဆိုင် တစ်ဆိုင်၌ ညစာကျွေး၍ မစားချင် စားချင်နှင့် စားရပါ၏။

ဇူလိုင်လ ၆ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့။

နံနက်စာကို ဟိုတယ်တွင် စားနေစဉ် မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ရောက်လာ၏။ နှစ်ရက်လောက်က ဖိတ်ကြားထားသော ဇနီးမောင်နှံက ယနေ့ ကျွေးမွေးမည့် ညစာစားပွဲသို့ ကျွန်တော်တို့ ဆက်ဆက်လာပါ။ ဇနီးသည်၏ လက်စွမ်းပြ ဟင်းမျိုးစုံ ကို သုံးဆောင်စေချင်သည်ဟု မှာကြားလိုက်ကြောင်း ပြောပါ၏။ ၅ နာရီခွဲ ကားနှင့် လာကြိုပါမည်ဟု ဆိုပြီး ထွက်ခွာသွား၏။ အခန်းသို့ပြန်လာပြီး မကြာမီအင်္ဂလန်တွင် ပညာဆက်လက် ဆည်းပူးမည့် မြန်မာဆရာဝန်နှင့် သူ့မိတ်ဆွေတို့လာသည်။ အင်္ဂလန်ပြည်အကြောင်း၊ နေထိုင်စားသောက်ပညာသင်ကြားရေး အကြောင်းတွေကို မေးမြန်း ဆွေးနွေးပါ၏။ ၁၀ နာရီထိုးသည့်အခါ ချိန်းထားသည့်အတိုင်း သံရုံးတစ်ရုံးသို့ ခွေးရူးကိုက်ခံထံသူ မိတ်ဆွေကြီးအတွက် ထိုးဆေးသွားဝယ်ပေးသည်။ ပြုရသည့် ဇီဝိတဒါနအတွက် အမှုယူကြပါဟု သုံးကြိမ်ရွတ်ဆိုမိပါ၏။

နေ့လယ်စာ စားပြီး ဆွေမျိုးအချို့လာရောက် ဂါဝပြုသည်။ သူတို့နှင့် စကားလက်ဆုံကျနေခိုက် ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့က ညစာ ကျွေးသည့် မိတ်ဆွေကြီး ဦးဆွေစစ်က ဇူလိုင်လ ၉ ရက်နေ့ နံနက် မော်လမြိုင်သို့ ပြန်ရန်ယုံကြည် စိတ်ချရသော ကားတစ်စီးကို ငှားထားပေးပြီး၊ ကားခမှာ ကျပ် ၁၁၀၀-၀၀ (တစ်ထောင်တစ်ရာ) ကျကြောင်း

ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်တို့မှာ ခရီးသည်ဝန်စည်စလယ်များအပြင် ဗန်ကောက် စင်ကာပူမှ ဝယ်လာသော ပစ္စည်းတွေ လည်းပါလာသဖြင့် ခါတိုင်းလို မီးရထားဖြင့် မုတ္တမသို့သွားရန် မဖြစ်နိုင်တော့သဖြင့် ဤကဲ့သို့ ကားငှားရပါ၏။ ဦးဆွေစစ် အား ကျေးဇူးတင်စကားပြောကြားလိုက်ပါသည်။

ညနေ ၅ နာရီခွဲ၌ မနေ့က လာဖိတ်ထားသောမိတ်ဆွေက ကားဖြင့်လာခေါ်ကာ ညစာကျွေးမည့် ဇနီးမောင်နှံအိမ် သို့ ခေါ်သွားပါ၏။ ဇနီးမောင်နှံနှင့် ကျွန်တော်တို့မှာ သိကျွမ်းသူများဖြစ်ကြသည်။ ပိုမိုရင်းနှီးလိုသော ဆန္ဒဖြင့် အေးအေး ဆေးဆေးစကားစမြည် ပြောနိုင်ရန် ဆိုင်တွင် မဟုတ်ဘဲ နေအိမ်၌ ခေါ်ကျွေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း ဆန္ဒကို တုံ့ပြန်သောအနေဖြင့် ဝီစကီတစ်ပုလင်း လက်ဆောင်ပေးလိုက်၏။ တရုတ်နိုင်ငံအကြောင်း မေးမြန်းဆွေးနွေးပြီး ထမင်းပိုင်းသို့ခေါ်သွားသည်။ မြန်မာ- တရုတ်အစားအစာရုပ်မျိုးကို မြင်ရသောအခါ တရုတ်နိုင်ငံကို သွားသတိရမိ၏။ ကျွန်တော်တို့မှာ အစားသေးသဖြင့် အိမ်ရှင်များက မကျေမနပ် အားမရဖြစ်ကြ၍ တန်လျှင်ဆေး၊ လွန်လျှင်ဘေး ဟူသော စကားသုံးကာ ပျားရည်ဖြင့် ဝမ်းချလိုက်ရ၏။ ဟိုတယ်သို့ ၉ နာရီ မိနစ် ၂၀ တွင် ပြန်ရောက်သည်။ မိတ်ဆွေတစ်ဦးက အရေးကြီးသော အကြောင်းတစ်ရပ် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးလိုသည်ဟု တယ်လီဖုန်းဆက်ပြီး ၉ နာရီခွဲ၌ ရောက်လာသည်။ နေဝင်မီးငြိမ်းအိမ်နံ့ကြောင့် ၁၀ နာရီအိမ်အရောက် ကတိုက်ကရိုက်ပြန်သွားရသည်။

ဇူလိုင်လ ၇ ရက်၊ သောကြာနေ့။

နေ့လယ်စား လာစားရန် ဖိတ်သည့် မိတ်ဆွေတစ်ဦးအား ချိန်းထားသည့် ကိစ္စတစ်ခုကြောင့် နက်ဖြန်မှ လာပါရစေဟု တောင်းပန်လိုက်ရပါသည်။ ကိစ္စမှာ အခြားမဟုတ်။ ကားငှားပေးသူ ဦးဆွေစစ်နှင့် တွေ့ဆုံရန် ဖြစ်ပါ၏။ ဦးဆွေစစ် လာပါသည်။ သို့သော် မင်္ဂလာဆောင်ပွဲနှင့် ကြုံကြိုက်နေသဖြင့် သူ့ကားထားရန် လမ်းတစ်လျှောက်လုံး နေရာမရှိ၍ ဟိုတယ် ဧည့်ကြိုခန်းမှ တယ်လီဖုန်းဆက်ပြီး နောက်တစ်နေ့မှ လာတွေ့ပါမည်။ လောလောဆယ် အရေးကြီးသော အလုပ်ရှိသဖြင့် သွားရဦးမည်ဟု မသန်းမြအား ပြော၏။ ဝါဆိုလပြည့်ရန် ၁၀ ရက်သာလိုတော့၍ မင်္ဂလာဆောင်ပွဲတွေ ဟိုတယ်၌ တန်းစီစောင့်နေကြ၏။

ညနေ ၂ နာရီခွဲ၌ မော်လမြိုင်မြို့ အိမ်နီးနားချင်း မိတ်ဆွေထံ တယ်လီဖုန်းဆက်သည်။ ဇူလိုင်လ ၉ ရက်နေ့ နံနက် ၇ နာရီခွဲတွင် ကားဖြင့် ပြန်လာပါမည်။ အိမ်မှ ခြံစောင့်နှင့် ဒရိုင်ဘာတို့ကို မုတ္တမမှာ နာရီပြန် ၁ ချက် ပတ်ဝန်းကျင် တွင်လာကြိုဖို့ မော်လမြိုင်သို့ ကူးရန် မော်တော်ဘုတ်ပေးမည်ဆိုသူအား ၁၂ နာရီခွဲအချိန် မုတ္တမတွင် မော်တော်ဘုတ် စောင့်နေရန်အကြောင်းကြားပေးဖို့နှင့် မသန်းမြ၏ ညီမအား မော်လမြိုင် ကူးတို့ဆိပ်ကမ်း၌ လာကြိုရန် ကားလွှတ်ပေးဖို့ တို့ဖြစ်ပါသည်။ ၅ မိနစ် စကားပြောခ ၁၄ ကျပ် ၈၅ ပြားကျပါသည်။

ဇူလိုင်လ ၈ ရက်၊ စနေနေ့။

ဝေယျာဝစ္စများလှသည့် နေ့ဟု ဆိုချင်ပါ၏။ နက်ဖြန်ခါ ပြန်ရတော့မည်မို့ ဧည့်မစဲ ဧည့်ခံပွဲတွေ လုပ်နေရပါသည်။ ကားငှား ပေးသူ ဦးဆွေစစ်က ကျွန်တော်တို့ နံနက်စာ စားနေတုန်း ပေါ်လာသည်။ ကားငှားခပေးလိုက်သည်။ လက်ခံဖြတ်ပိုင်း သူကပြန်ပေးသည်။ သူ့ခမျာ အဘိုးကြီး အဘွားကြီး နှစ်ဦးအား စိတ်မချသဖြင့် ကားမောင်းသမားနှင့် စပယ်ယာတို့သည် သူတပည့်တွေဖြစ်၍ ယုံကြည်စိတ်ချရသည်။ ကားဒရိုင်ဘာမှာ စည်းကမ်းတကျ ကားမောင်းသူ၊ စိုးရိမ်စရာ မရှိ။ လမ်းတွင် ကားစက်မချွတ်ယွင်းရအောင် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးထားသည် စသည်ဖြင့် ကျွန်တော်တို့အား ပြောပြပါ၏။ ထိုအခိုက် မသန်းမြ ၏ တူဇနီးနှင့်သားကလေးတို့ ရောက်လာကြ၍ ဦးဆွေစစ်ပြန်ရန်အလုပ် ကမ်းနား ဟိုတယ်တွင် ကျင်းပနေသော မင်္ဂလာ ဧည့်ခံပွဲသို့ လာသည့် မြန်မာနိုင်ငံခြား ကုန်သွယ်မှုဘဏ်မှ မန်နေဂျာ တစ်ဦး ဝင်လာ၏။ ကျွန်တော် မပြန်မီ လာနှုတ်ဆက် ခြင်းဖြစ်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ် ပြန်သွားသောအခါ တူ၊ ဇနီးနှင့် သားကလေးတို့က ယူလာသောမုန့်ဟင်းခါး ကျွေးပါတော့သည်။ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ။ ၁၁ နာရီခွဲတွင် နေ့လယ်စာ စားရန်ဖိတ်ထားသော မိတ်ဆွေသားအဖ လာခေါ်တော့မည်။ အလှူရှင်များ စေတနာ

မပျက်ရအောင် မုန့်ဟင်းခါး အတန်ငယ် စားရပါ၏။ သူတို့အား အောက်ထပ်သို့ လိုက်ပို့ရာ အဆိုပါ သားအဖနှင့် သွားတိုး ပါတော့သည်။ အခန်းသို့ ခေါ်လာပြီး ဝမ်းဗိုက်အနားပေးရန် တရုတ်ပြည်မှ ယူလာသော ဓာတ်ပုံစာအုပ်များကို ပြသည်။ နာရီဝက်ခန့်ကြာမှ သူတို့ကားဖြင့် လိုက်သွားရာ ခမ်းနားကြီးကျယ်သော နာမည်ကျော် စားသောက်ဆိုင်ကြီးသို့ ရောက်လာ၏။

ဤမိတ်ဆွေကြီးသည် အခြား မိတ်ဆွေကြီးများကဲ့သို့ သဒ္ဓါတရားထက်သန်လှပါ၏။ လေးယောက်အတွက် ခြောက်ယောက်စာ မှာပါသည်။ ကျွေးသူ စိတ်မကောင်းဖြစ်မည်စိုး၍ မုန့်ဟင်းခါး အတန်ငယ် စားလာရ၍ တော်ရုံတန်ရုံ သာ လုပ်ပါဆိုသော်လည်း မရ။ ဘီယာနှင့် အချိုရည်တွေ မှာပြန်၏။ သဒ္ဓါလို့ကျွေး၊ သေဆေးတောင်မျိုချဆိုသော စကားပုံကို တွေးမိ၍ ရေချိန်ကိုက်ရုံသာ စား၏။ သူနှင့် သားတို့က စိတ်ပါ လက်ပါ တရုတ်ပြည်ခရီးစဉ် မေးမြန်း၍ ထပ်မံပြောပြ၏။ မိတ်ဆွေနှင့် သားတို့အား ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားပြီး အခန်းသို့ တက်လာရာ ဟိုတယ်တွင် နောက်ထပ် မင်္ဂလာအခမ်းအနားပွဲရှိနေသဖြင့် လူတွေနှင့် ရှုပ်ထွေးပြည့်ကျပ်နေ၏။

ညနေ ၅ နာရီအချိန် မနက်က မုန့်ဟင်းခါးယူလာသူ တူ၏ အစ်မက နက်ဖြန် လမ်းတွင်နေလယ်စာ စားရန် ကြက်သားကြော်များ ယူလာပေး၏။ ယမန်နေ့ညက မရမက ညစာကျွေးသည့် ဗြိတိန်တွင် အတူနေထိုင်ခဲ့ဖူးသူက ပေါင်မုန့်၊ ကိတ်မုန့်တွေ ယူလာပေးပြန်သည်။ စေတနာ၊ စေတနာ။

ဇူလိုင်လ ၉ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့။

နံနက် ၅ နာရီနီးသည်။ သွားရမည့် ခရီးအတွက် စိတ်စေ့ယနေ၏။ ကမ်းနားဟိုတယ်က ကရုဏာတရားရှေ့ထားပြီး နံနက်စာကို ခုနစ်နာရီမှ ကျွေးသည့် စည်းကမ်းကို တစ်ပတ်လျှောက် ကျွန်တော်တို့အား ၆ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် စားစေပါသည်။ ဦးဆွေစစ်လည်း ငှားကားနှင့်အတူ ၇ နာရီ၌ ရောက်လာပါ၏။ ဒရိုင်ဘာကို သတိပီရိယနှင့်မောင်း၊ စပယ် ယာကို ကျွန်တော်တို့အား ကောင်းကောင်းကြည့်သွားဟု မှာကြား၏။ ပစ္စည်းတွေတင်၊ ကားကိုနှင်ကာ ၇ နာရီခွဲအချိန် ထွက်လာကြသည်။

၁၉၃၁ ခုနှစ် ဇွန်လမှ ၁၉၃၈ ခုနှစ် ဇွန်လအထိ မုတ္တမမှ ရန်ကုန်၊ ရန်ကုန်မှ မုတ္တမခရီးကို တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားဘဝနှင့် အချိန်ပိုင်း တက္ကသိုလ်နည်းပြဆရာအဖြစ်ဖြင့် တစ်နှစ်လျှင် ၄-၅ ကြိမ်ဆိုသလို သွားလာရပါ၏။ အချိန်လည်း မပုပ်၊ လူလည်း သက်သာစေရန် ညရထားသာ စီးပါ၏။ မလ္လိသာမှသာ နေရထားနှင့် သွားလာပါ၏။ မော်လမြိုင်မှ အခြားကျောင်းသား သုံးယောက်တို့နှင့် အဖော်စပ်ပြီး လေးယောက်အိပ်၊ ရှစ်ယောက်ထိုင် ဒုတိယတန်း တစ်တွဲလုံးကိုငှားသည်။ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတွေကို အခန့်လျှော့ယူသည်။ ရထားထွက်ခါသည့်အခါ တံခါးကို အထဲမှ သော့ခတ်ထားလျှင် မည်သူမျှ တက်၍ မရပါ။ ထိုခေတ်က မီးရထား ပထမတန်း၊ ဒုတိယတန်း၊ ဒုတိယတန်းခေါ် တတိယတန်း အသီးသီးရှိသည်။ ဒုတိယတန်းဟုခေါ်သည်မှာ တတိယတန်းတွဲပေါ် အင်္ဂလိပ်ဂဏန်း 3 (သုံး) ရေးထား၍ ဖြစ်ပါ၏။

ရန်ကုန်သို့ ည ၉ နာရီထွက်၊ နံနက် ၅ နာရီရောက်၊ တက္ကစီငှားပြီး ကိုယ့်ကျောင်းဆောင်အသီးသီး သွားကြ၏။ ထိုနည်းတူ ရန်ကုန်မှ ည ၉ နာရီထွက် မီးရထားသည့် မုတ္တမသို့ နံနက် ၅ နာရီဆိုက် နှစ်ထပ်သင်္ဘောဖြင့် ချောင်ချောင် ချိချိ မော်လမြိုင်သို့ ကူးပြီးယခုထုတ်တံတား၊ ထိုစဉ်က ကုလားတန်းတံတားမှ ၉ နာရီထွက် ကျိုဒဲသွား သင်္ဘောစီးသည်။ ဂျိုင်းရွာသို့ ရေစုန်ရေဆန်အလိုက် ၄ နာရီနှင့် ၆ နာရီအတွင်း ရောက်၏။ ထိုမှ တစ်ဆင့် ငှက်လည်းခေါ်၊ သမ္ဗန်လည်း မည်သည့်ရေယာဉ်ဖြင့် ၃၅ မိနစ်ခန့်သွားလျှင် နေထိုင်ရာ ခရဲရွာသို့ ရောက်လာသည်။ ကျွန်တော့်အတွက် အဆင်ပြေ လှပါ၏။ ရှေးခေတ်ဟောင်း အောက်မေ့ဖွယ်။

ထို့ကြောင့် ဘတ်စ်ကား၊ မော်တော်ကားဖြင့် ထိုအခါက သွားရန် စိတ်ကူးထဲ မထည့်မိပါ။ သို့သော် ၁၉၈၅ ခုနှစ် တွင် ကားသစ်တစ်စီး ဇူလိုင်လ၌ ရန်ကုန်ရောက်လာရာ တိုက်ဆိုင်ချင်တော့ ကျွန်တော်နှင့် မသန်းမြတို့ကလည်း ကိစ္စတစ်ခုကြောင့် ရန်ကုန်တွင် ရှိနေ၍ မုတ္တမသို့မောင်းပြန်လာခွင့်ရ၏။ ကားသစ်ထဲ ဇိမ်ဖြင့် ထိုင်လာရင်း ပြင်ဘက် သဘာဝလောက၏ ရှုပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံတို့ကို ခံစားလာရသည်မှာ တစ်မျိုးထူးခြားလှပါ၏။ ယခုအကြိမ် ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ခင်ကား

မဟုတ်သည့် ခရီးသည်တင်ကားဖြင့် ဤခရီးကို ဒုတိယအကြိမ် လာရသည်မှာလည်း ဇိမ်မရှိသော်လည်း ယခင်အခေါက် ကကဲ့သို့ပင် သဘာဝလောကကြီးမှာ ရသော အရသာများကိုကား ခံစားမြဲခံစားရပါ၏။

ပြန်တွေးကြည့်လိုက်သည့်အခါ ဗြိတိန်ပြည်အတွင်း တောင်နှင့်မြောက် အရှေ့နှင့်အနောက် ခရီးသွားရင်း မြင်ရသည့် သြကာသလောက၏ ပသာဒသည် မျက်စိထဲတွင် နပျိုသော အရောင်အသွေးထင်လာ၏။ စိတ်ညင်သာသည် ဟုဆိုရပါမည်။ မြန်မာပြည်တွင် တွေ့ရသော ထိုမြင်ကွင်းအများမှာ ရင့်ရော်သော အသွေးအရောင်ဆောင်၍ စိတ်ခက် တရော် သလိုလို ဖြစ်မိ၏။ ရာသီဥတု ဖန်တီးမှုကြောင့်ပင်။ ထိုတိုင်းပြည်တွင် ရာသီလေးလီအနက် ဆောင်းဥတုတွင် နှင်းတဖွဲဖွဲမှ ထူထူထဲထဲကျ၏။ အခြားသုံးဥတုတို့၌ တစ်ပတ်လျှင် နှစ်ခါ သုံးခါ ရွာ၏။ ရွာသည်။ မသွန်းပါ။ ရွာသွန်းခဲသည်။ အပူချိန်ကလည်း ဖာရင်ဟိုက် ၈၀ ဒီဂရီထက် ကျော်လွန်လေ့မရှိ။ ဤတိုင်းပြည်၌ ရာသီသုံးလီအနက် မိုးဥတုတွင် မိုးရွာရုံမက သွန်းသည်။ အခြား နှစ်ဥတုတို့ဝယ် မိုးကင်းစင်သည်။ အပူချိန် ၉၀ ဒီဂရီမျှ ၁၀၀ ဒီဂရီကျော်၏။

ကျွန်တော်တို့သည် တစ်မြို့ပြီးတစ်မြို့ ရွာတွေ၊ တောတန်းတွေ ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရာ ဘီလင်းရောက်သောအခါ ဒရိုင်ဘာနှင့် စပယ်ယာတို့က ဖောက်သည်ဆိုင်၌ ထမင်းစားကြသည်။ ကျွန်တော်တို့က ကားထဲတွင် တူမပေးလိုက်သော ကြက်သားကြော်နှင့် ပေါင်မုန့်၊ ပြီးနောက် မိတ်ဆွေလက်ဆောင် ပါးလိုက်သော ကိတ်မုန့်ကိုစား၊ ဓာတ်ဘူးမှ ကာဖီသောက်ကြ၏။ သူတို့နှစ်ယောက်နှင့် ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦးကိုယ်နှစ်သက်ရာ အာဟာရဖြည့်ပြီး ခရီးဆက်ကြ ပြန်သည်။ သို့နှင့် မိုင် ၁၈၀ ခန့်ခရီးကို ၆ နာရီ မိနစ် ၃၀ အတွင်း ပြီးစီးသွားသည်။ မုတ္တမ၌ စောင့်နေသူ ခြံစောင့်နှင့် ဒရိုင်ဘာတို့က အားရဝမ်းသာ ဆီးကြိုကြ၊ ပစ္စည်းများကို အလုပ်သမားနှစ်ယောက် အကူအညီဖြင့် ချကာ ရောက်နှင့် နေသော မော်တော်ဘုတ်ပေါ် တင်ပြီး မော်လမြိုင်ဘက်သို့ ကူး၏။ မသန်းမြ၏ ညီမသားက အိမ်သို့ ကျွန်တော်တို့အား ကားဖြင့် ပို့ပေးသည်။ ၃ နာရီတွင် အိမ်သို့ ချောချောမောမော ပြန်ရောက်လာကြ၏။

အိမ်ရိပ်မြဲထက် ငြိမ်သက်ချမ်းသာသည့် နေရာအား လောကတစ်ခွင်ပြုပြင်ရာသော်လည်း တွေ့မည်မဟုတ်ပါ။

နိဂုံး

နိဂုံးမချုပ်မီ ထွက်နေသော အစတစ်ခုကို သတ်ရန်လိုပါသည်။ ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့က ဟန်ချီးမြို့မှ မသန်းမြဝယ်ပြီး ခရီးတစ်လျှောက်လုံး ကိုယ်နှင့်အတူ တယုတယယူဆောင်လာသည့် နဂါးခေါင်း လက်ကိုင်တုတ်ကလေးသည် ကျွန်တော်တို့ စင်ကာပူ ရောက်သောအခါ မပါလာကြောင်း သိရှိရသည်ဟု စောစောက ပြောခဲ့ပါပြီ။ တန်ဖိုးမကြီးသော် လည်း သံယောဇဉ်ကြီး၍ စင်ကာပူကုန်တိုက်ကြီးများရှိ တရုတ်ဆိုင်ကြီးငယ်တွေတွင် ဒေါင်းတောက်အောင် လိုက်ရှာပါ၏။ တွေ့ရှိသည့် တုတ်တို့မှာ အရည်အသွေး အသွင်အပြင် စံမမီ၍ မဝယ်ခဲ့ပါ။ မသန်းမြက ' ကိုယ်နဲ့ မထိုက် လို့မရတာဘဲလေ' ဟု နှမြောတသစ္စာနှင့် စိတ်နှလုံး ခုံးခုံးချလိုက်၏။

မော်လမြိုင် ပြန်ရောက်ပြီး ဇူလိုင်လကုန်ခါနီးတစ်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ဒေါ်သိန်းကောင်းထံမှ နဂါးခေါင်း လက်ကိုင် တုတ် သူ့ဆီမှာ ရှိကြောင်း သတင်းကောင်းကို မသန်းမြအား ကြားလိုက်၏။ လူကြံ့နှင့် မပို့လိုပါ။ ရန်ကုန်လာမှ ပေးပါမည်ဟု ဆို၏။

ဒေါ်သိန်းကောင်းသည် စင်ကာပူမြို့ ဒေါက်တာမြသန်း အိမ်တွင် ကျွန်တော်တို့နှင့် ဇွန်လ ၂၄ ရက်၊ ၂၇ ရက်နေ့များ၌ တွေ့ပြီးမကြာမီ ရန်ကုန်သို့ပြန်လာရာ ကျွန်တော်တို့ တည်းခိုခဲ့သော ဗန်ကောက်မှ မိတ်ဆွေနှင့် ဇနီးတို့ အိမ်တွင် တစ်ထောက်ရပ်နားခဲ့ပါသည်။ အိမ်ရှင်များက ကျွန်တော်တို့ မေ့ကျန်ရစ်ခဲ့သော လက်ကိုင်တုတ်ကို ပိုင်ရှင်အား ပြန်ပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံပြီး သူ့လက်သို့ အပ်လိုက်ပါ၏။ ခရီးသွားအထောက်အကူ ဖြစ်သည့် တုတ်ကို အားရဝမ်းသာဖြင့် ရန်ကုန်နေအိမ်သို့ ပြန်ယူလာ၏။ ထိုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ၌ ကိစ္စပေါ်လာ၍ ရန်ကုန်သို့ ကျွန်တော်တို့ သွား၏။ ၁၉ ရက်နေ့ ညစာ ဖိတ်ကျွေးရင်း လက်ကိုင်တုတ်ကို မသန်းမြအား ပေးအပ်ပါသည်။ ဥစ္စာရှင်မှန် ပြန်ရဆိုသည်မှာ မှန်ပါပေတကား။

တရုတ်နိုင်ငံသွား နေ့စဉ်မှတ်စာတမ်း ကမ္ဘာ့အခြေခံသတ်ပေါ်တော့မည်။ ကျွန်တော်သည် နေ့စဉ်မှတ်စာတမ်း ရေးခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်ကြာရှိခဲ့ပါပြီ။ ခရီးသွားမှတ်တမ်းက ခရီးတွင်လို့ ရွာစဉ်မသိ အဖြစ်၊ မရောက်စေခြင်းငှာ နေ့စဉ်မှတ်စာတမ်းထက် စုံလင်ပါ၏။ အနောက်နိုင်ငံ ဗြိတိန်ပြည်၌ ၄၂ နှစ်နေထိုင်ခဲ့စဉ်အတွင်း တက္ကသိုလ်များ၊ ကွန်ဗလင့်များမှ ဖိတ်ကြား၍ လည်းကောင်း၊ အပန်းဖြေထွက်လည်၍လည်းကောင်း အပြည်ပြည်သို့ ရောက်ခွင့်ရခဲ့ပါ၏။ သုံးလေးရက်မှ တစ်ပတ်၊ ၁၀ ရက်အထိသာ နေပြီး ပြန်လာလေ့ရှိပါသည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်က ဂျာမနီပြည် ဖရင့်ဖိုမြို့ (Frankfurt)အရှေ့အာရှ ကောလိပ်၌ဟောပြောပြီး ပြည်တွင်း အခြားမြို့များနှင့် ပါရီမြို့သို့ နှစ်ပတ်လျှောက်လည်ခဲ့သည်။ ဤနှစ်ကြိမ်သာ နေသည့် ရက်အတိုင်းအတာသည် ခါတိုင်းထက် ပိုရှည်ကြာ၏။ ထိုခရီးစဉ်များ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းများကို အတွေးအမြင် စာစောင်ထဲ ပိုရှည်ကြာ၏။

တရုတ်နိုင်ငံသွား ခရီးကား ထိုခရီးတို့ထက် ပိုရှည်ကြာသည်သာမက ရောက်ခဲ့သည့် မြို့တွေက ပိုများပြီး အတွေ့အကြုံက ပိုစုံသည်။ အသီးတစ်ရာ အညှာတစ်ခုဆိုသကဲ့သို့ ပီကင်းတက္ကသိုလ်မှ ဖိတ်ကြားချက် အညှာမှ အသီးတစ်ရာသီးလာပါ၏။ ပီကင်းမြို့သွား လမ်းခရီးဆစ်ရှိ ကွန်မင်းမြို့ ယူနန်ပြည်နယ်အရှေ့တောင်အာရှ ရေးရာ သုတေသနအဖွဲ့မှ လေးညွန့် လာရောက်နေထိုင်ဆွေးနွေးပါဟု စကားကမ်းလှမ်းလာသဖြင့် ထိုသမိုင်းဝင်မြို့တွင် ဝင်နားခွင့်ရခဲ့၏။ မိတ်ဆွေသစ်တွေ တိုးပွားလာ၏။ ပီကင်းတက္ကသိုလ်၌ တစ်ရက်ခြား နှစ်ပတ်ကြာကြာ ဟောပြောပွဲ လုပ်နေစဉ် အတောအတွင်း ဆရာကြီး၊ ဆရာငယ်၊ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေနှင့် မိတ်ဂဟေထပ်ဆက်ရရှိမကသေး။ ပီကင်းတက္ကသိုလ် ဒုဥက္ကဋ္ဌနှင့်လည်း တွေ့ဆုံရပါသေးသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ကံဇာတာ ပါလာ၍လားမသိ။ ကြိုတင် မကြိုထားဘဲနှင့် ရှန်ဟိုင်းမှ ဝွမ်းချိုးမြို့အထိ တရုတ်နိုင်ငံ အရှေ့ဘက်ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက် ခရီးဖြန့်ခဲ့ရသဖြင့် ဗဟုသုတ ဘဏ်တိုက်ထဲ အတွေ့အကြုံပညာရပ်များ ဆည်းပူးစုဆောင်းခဲ့ရပါ၏။ ကွန်မင်းမှ ဦးကျော်ဝေနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဘက်များ၊ ပီကင်းမှ ခင်ခင်တင့်၊ ယဉ်ယဉ်မြင့်၊ ဦးထွန်းလင်း၊ ဖိုးဆင်၊ ရွှေဘုန်း၊ ရှန်ဟိုင်းမှ ဦးမောင်ယဉ်မောင်၊ ဖူးချိုမှ ဒေါ်ပြုံးကြည်နှင့် ဝွမ်းချိုးမှ ဒေါက်တာ ယွမ်တိန်းတို့အား လိုက်လံပြသကြသည့် စေတနာကို အောက်မေ့ရင်း ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ဟောင်ကောင်၊ ဗန်ကောက်နှင့် စင်ကာပူတို့ကား အပြန်ခရီး၌ ကွန်းခိုကွန်းထောက်အဖြစ်ဖြင့် ရပ်နားခဲ့ပါ၏။ တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ်ဆိုသလို လိုအပ်သည့် ဆေးဝါးများ၊ မြန်မာပြည်တွင် ရှားပါးသော ပစ္စည်းအချို့ ဝယ်ယူ၊ မိတ်ဆွေဟောင်းတို့နှင့် ပြန်ပေါင်းထုပ်ခဲ့ပါ၏။ စင်ကာပူတွင် မျက်စိစမ်းသပ်ခဲ့ရသည့် ကျေးဇူးကား ကြီးမားလှပါ၏။ နှစ်နှစ်ကြာသည့်အခါ မသန်းမြသည် မိမွေးတိုင်း ဖမွေးတိုင်း မျက်စိနှစ်လုံး ပြန်ရခဲ့သည်။

ဘဝတစ်ကွေ့တွင် ရတောင့်ရခဲ့သည့် ဤကဲ့သို့ ရလဒ်မျိုး အကြိမ်ကြိမ်ရခဲ့ဖူးကြောင်းကို တစ်နေရာ၌ ရေးပြခဲ့ပြီး ပါပြီ။ သို့သော် ဤမျှလောက် ကြီးမားလှသည့် ရလဒ်နှင့်ကား ပထမဆုံးအကြိမ် ဆုံစည်းခဲ့ရပါ၏။ ဆုံစည်းရသည်မှာ ရန်ကုန်မြို့ရှိ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသံရုံးမှ တရုတ်သံအမတ်ကြီး၊ ယဉ်ကျေးမှု သံမှူးနှင့် ပထမအတွင်းဝန်တို့၏ ကျေးဇူးအနန္တကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပီကင်းတက္ကသိုလ် အာဏာပိုင်တို့၏ အနန္တကောင်းမှုကြောင့် လည်းကောင်း၊ တရုတ်နိုင်ငံခရီးစဉ်ကို စနစ်တကျ ရေးဆွဲစီစဉ်ပေးရုံမကသေး၊ စိတ်ရော ကိုယ်ပါ အနံ့အတာခံပြီး ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည့် ဦးညွှန်၏ စေတနာဗရမ္မကြောင့်လည်းကောင်း၊ အကြောင်းကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နှုတ်ဖျားမှ မဟုတ်၊ နှလုံးသားအသည်းကြားမှ အတိုင်းထက်အလွန်၊ တံခွန်နှင့် ကုက္ကားကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားပြီး သာဓု သုံးကြိမ်ခေါ်ပါကြောင်း ဤတရုတ်နိုင်ငံသွား နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် မော်ကွန်းတင်အပ်ပါတည်။

ဤနေ့စဉ်မှတ်စာတမ်း ကျေးဇူးကြောင့် စာဖတ်ပရိသတ်တို့က မျက်စိကြီး၊ နားကြီးလာသည်ဟု အတွေးအမြင်ပေါ်လာပါက ရေးရကျိုးနပ်ပါပေပြီ။

နိဂြိတ်။